

LIBRARY

Brigham Young University
RARE BOOK COLLECTION

Vault

909

F661

1592

510-3593

D. 2. 3

Syft

Syftu Syftu Syftu Syftu

Sa Sa
///

7

Fortassis Continuator Florentii idem ille Johannes
Wigorniensis est, quem Ordericus Vitalis Lib. III. p. 504.
Marianum Scotum

Robertus etiam Lotharingus Episcopus Hereford.
Marian. deflor. Henr. Knight. Lib. I. c. 3. col. 234

CHRONICON
ex Chronicis, ab ini-
tio mundi vsque ad an-
num Domini .1118. de-
ductum, Auctore Florentio
Wigornienſi monacho.

Accessit etiam continua-
tio vsq; ad annum Christi, 1141.
*per quendam eiusdem cœnobij
eruditum.*

Nunquam antehac in lucem
editum.

LONDINI,
Excudebat Thomas Dautonus, pro
Ricardo Watkins.
1592.

Florinus of Worcester flourished in the
time of Henry the first. See p. 10.

a. vid. Pag. seq. 4^a.

Illustrissimo viro D. Gulielmo Cecilio, Baroni de Burglegb, summo Angliæ Thesaurario : prænobilis Ordinis Garterij Equiti aurato : Regiæ Maiestati a secretioribus consiliis, ac Cantabrigiensi Academiæ Cancellario dignissimo, Domino suo honoratissimo.

Vm nuper (vir honoratissime) nonnulli venerandæ antiquitatis admiratores, mihi cupidius instarent, vt hunc libellum apud me latentem, non tam quidem stilo tersum, ac oratione politum, quàm inuentu rarum & lectu iucundum diuulgari paterer, nimis inhumanum videbatur tam æquum flagitantibus non annuere, præsertim cum publica multorum vtilitas, priuatæ meæ solius voluptati merito sit præferenda, Horum præcibus, quas pro postulati æquitate repudiare non debui, & pro necessitudinis vinculo diutius sustinere non potui,

iam tandem victus concessi. Iamque operi
è tenebris in lucem prodituro patronus de-
fuit. Vnus occurrebas eo nomine in pri-
mis dignus. Hoc igitur qualitercumque ela-
boratum, vmbra tuę amplitudinis, tanquam
precipui literarum Mecenatis tegere ausus
sum, tum ob solidissimum tuum in ijsdem
iudicium, tum propter eximium amorem,
quo id genus studij fautores prosequi sem-
per dignatus es. Nec dubito quin pro tua
solita & singulari bonitate (quę mihi nun-
quam defuit) conatus hosce meos in alienis
vigilijs edendis, quum nihil dignum oculis,
dignum auribus tuis meo Marte proferre
valeo, tanquam grati animi, & summorum
tuorum erga me beneficiorum non obli-
pignus sis accepturus: Pro quibus (quod
solum possum) semper & vbique
me tui obseruantissimum
fore, & polliceor, &
præstabo.

*Amplitudinis tuę
deditissimus.*

CVLIELMVS HOWARDVS.

Candido Lectori.

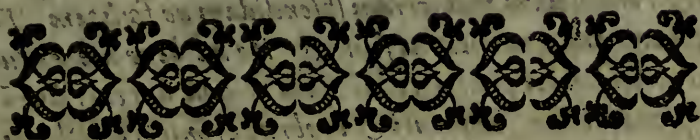

CC E (benigne lector) tot euolutis
seculis prodit in lucem, & censurae
tuae se subiicit opusculum: si aucto-
rem quæris, Florētii eruditi VVi-
gorniae monachi: si originem, ab ip-
sis mundi incunabulis ad Henrici
primi, regis Angliæ, tēpora deductū:
si materiam, tam extera quam domestica gesta continens: &
nisi multorum (quod vix fieri posse arbitror) erret iudicium,
quod prælo mandetur in primis dignum. Hoc cum iam diu
intra priuatos parietes conclusum latuisset, quorundam horta-
tu animum induxi meum, sumptus aliquos & operam meā
in eodem diuulgando impendere: maxime in eorum gratiam,
qui se totos huic nunquam satis laudato studio deuouerunt.
Vt autem ad huius operis pleniorē cognitionem (tanquam
Theseo filio) ducaris, liceat mihi bona tua cum venia te præ-
monere, Auctorem in sua annorum computatione duas obser-
uare series, vnam secundum Dionysium, cui in vertice pagi-
nae hæc nota S. D. præfigitur: alteram secundum Euangelium,
cui ex aduerso S. E. indicis loco præponuntur. Quas quidem
series. 22. annis inter se discrepare inuenies. Quod attinet ad
Genealogias in opere, cui titulus est Regalis prosapia
Anglorum: quoniam ab Adam vsque ad Woderum
apte inter se coherent: Visum est te (Amice Lector) ad
paginā. 294. in historia precedenti remittere. Sed cum a

Vodeno ad heptarchiam descendendo illas multis in locis,
tam quoad nomina quam quoad personas, non adeo quidem
concinne inter se quadrare perspicerem, opere pretium duxi,
easdem iuxta propositum exemplar, fusius & vberius de-
scribere, hac interposita lege, & conditione, ut cuique per me
liberum sit ea de re sentire quid velit. Quantum ad histo-
riam spectat, ab antiquo exemplari ne latum quidem un-
guem discessi, quo factum est ut nonnunquam coactus fue-
rim aliqua manca & mutilata relinquere, cum nullum aliud
adesset exemplar quod istius lacunas supplere posset. Hu-
ius operis (ut ante dixi) auctor fuit Florentius ecclesie
cathedralis Vigornie monachus, qui historiam suam ab
a. initio mundi ad annum à partu Virginis. 1118. deduxit,
in quo vitam una cum opere finiuit, quod inde postea ab
alio eiusdem cœnobii viro, Anonymo, vsque ad annum 1141.
fuit continuatum: quanto vero ulterius ac nostro seculo
vicinius illa se extendat historia incertus sum, propterea
quod libellus unde continuationis illius pars desumitur, a-
liud est eiusdem auctoris opus, sed imperfectum in fine:
quem libellum mihi utendum tradidit dominus Gulielmus
Lambardus, cuius multiplicis, & non vulgaris eruditio-
nis passim extant pulcherrima testimonia. Quod solum
restat, hortarer te (Amice lector) nisi eo te duceret natu-
ræ tue candor, ut errata, quæ inter excudendum irrepse-
runt, studio & ardore meo placendi tibi condones. Quod si
feceris

feceris, sumptui ac opera mee, si que fuit, abunde satisfacies: & alios pariter incitabis, ut maiorum nostrorum lucubrationes, tenebris obductas (quarum quamplures adhuc extant) ad publicam potius vtilitatem diuulgent, quam ad suam voluptatem sibi detineant. Vale. Calend. Aug.

maino 1592.

Ranulphi Higdeni de Florentio Wigornienſi teſtimonium.

Ranulphus Higdenus, monachus Cestrenſis, in ſuo Polichronico, lib. 7. ſic habet. Anno domini. 1118. obiit dominus Florentius Wigornia monachus, cuius literato labore plurimum adaucta eſt iſta hiſtoria.

Ioh. Balei de eodem teſtimonium.

Libro de
ſcrip. Angl.
Cen. 2. cap.
66.

Lorentius Branonius, Wigornienſis monachus, homo utraq; diſciplina, humana & diuina, opipare praeſtitus, maximum ſibi ex editis opusculis doctrina comparabat nomen. Ingenium planè habuit, ad quodcumq; volebat, apertum & conſpicuum memoria ſplendidam ac faelicem. Tam ingenuè à teneris annis inſtitutus fuit, & ita ad bene merendum propenſus, ut nullà ſineret præterire diē, quin aliquā duceret lineā ad patriā ſua ſplendorē. Ex frequenti & crebra chronicorū lectione, Chronographus euasit atate ſua magnus: Gildam, Bedam, Adonem, Marianum, Sigebertum, & ſimiles religioſè ſequutus. Illuſtrium viro- rum facta, ſeruato temporum ordine, ac debito locorum iconiſmo, ut pellucida quadam pictura, ob oculos poſuit. Vnde poſteris demum reliquit, ad celebrem Anglica antiquitatis memoriam, eximia ingenij ſui monumenta & dona, Latino ſermone conſcripta. Obijt tandem, non ſine ſuorum luctu, anno nati ſeruatoris, 1119. ſub Henrico primo, Anglorum rege. Hunc ſequuntur ac laudant Gualterus Couentrienſis, Ranulphus Higdenus, & Iohannes Roſſus.

Chronicon Florentii

Wigorniensis Monachi.

Incipit liber Primus ab *Adam*
vsque ad Christum.

*Mariani Scoti
Lib. i. c. xi.*

Adam centum triginta annorum genuit *Seth*, & postea vixit octingentis annis, sed septuaginta interpretes ante natum *Seth* dixerunt annos ducentos triginta, & postea annos septingentos. *Seth* interpretatur resurrectio, id est, seminis iusti, eo q̄ stirps filiorum dei est, & in ipso resuscitatum est semen iustum. post mortē *Abelis*, siue signi-

ficans, id est, Christi resurrectionem à mortuis, cuius mortem illatam à Iudæis significat *Abel*, qui dicitur luctus, à fratre *Cain* occisus. [*Adam* Hebraicè, אדמָם Græcè, Latine homo terrenus, humus terrigena, terra rubra, sanguineus, & genitor. Istæ interpretationes in humo & in sanguine, & in terra, & in creatione retinent dignitatem, *Cain* Hebraicè, Latine possessio vel acquisitio, quia dixit *Eua*, acquisiui vel possedi hominem per deum.] 130.

Septima ætas seculi quæ per Sabbatum significatur, incept cum primi martyris *Abel* à *Cain* fratre occisi, anima in requiem est translata, quam etiam ætatem omnes animæ sanctæ à corporibus solutæ percipiunt: & perficientur, quando in resurrectione

Mar.

- refectione corpora sua incorrupta recipiunt, & deinde in octaua
- vita perpetuæ quietis cum Christo sine fine permanent,]

Septem peccata Cain.

PRimum, quod male diuisit, vt, non respexit deus ad munerem *Cain*. Secundum, Inuidia: vt, iratus est *Cain*. Tertium, Tristitia, vt, concidit vultus eius. Quartum, homicidium. Quintum mendaciū; vt, nescio, nunquid custos fratris mei sum ego? Sextum, Impænitentia, vt, quid fecisti. Ecce vox sanguinis, &c.

Septimum, desperatio, vt maior est iniquitas mea quam vt veniam merear. In *Cain* signum Dei est quod dicit, nequaquā ita fiet vt æstimas, non omnis sed vnus occidet te, & non sicut vis pro remedio morte finies cruciatum tuum, sed vsque in septimam generationem conscientie igne torqueberis, vel qui tunc te occiderit, magno cruciatu te liberabit, id est, septē cruciatibus absoluet, vel in septima generatione occideris, nam occisor tuus septem ultionibus punitur.

Mar.

235.

[*Seth* centum quinque annorum genuit *Enos*, & postea Vixit 807. annis. Septuaginta interpretes ante *Enos* 205. & postea 707. dixerunt. *Enos* interpretatur homo, de quo bene dicitur, *Enos* primus cepit inuocare nomen Domini, quod hominis proprium est, vt suæ fragilitatis memor inuocet conditoris auxilium, eius videlicet qui fide Christi viuens filius resurrectionis esse lætatur.] 105.

M.

[*Enos* 90. annorum genuit *Cainan*, & postea vixit annis 815. sed septuaginta ante 190. annis, & postea vixit 715. dixerunt. *Cainan* interpretatur natura dei. Hunc *Enoch* nonnulla scripsisse diuina *Iuda* apostolo attestante cōperimus. Sed vt Beatus *Augustinus* dicit, non frustra insunt in eo canone scripturarum, qui scribitur in templo Hebræj populi succedentium diligentia sacerdotum, nisi quia ob antiquitatem suspectæ fidei iudicata sunt, nec vtrum hæc essent quæ ille scripsisset poterat inueniri. Vnde illa quæ *Ensebius* nomine proferuntur, & continent illas de gigantibus fabulas quod non haberent homines patres, rectè à prudentibus iudicantur non ipsius esse credenda.]

aug. 101

Cainan

[*Cainan* annorum 70. genuit *Malaleel* & postea vixit annis 840. sed septuaginta interpretes ante 170. annos, & postea 740. dixerunt. *Malaleel* interpretatur plantatio domini.] 395.

[*Malaleel* annorum 65. genuit *Iareth* & postea vixit 830. sed septuaginta ante 165. & postea 730. *Iareth* interpretatur descendens siue portans. 65. *Iared* annorum 162. genuit *Enoch*, & postea vixit 800. annis sic & 70. 62.] 460.

Enoch annorum 65. genuit *Matusalem*, & postea vixit 300. annis, ambulauitque cum deo: sed septuaginta ante 165. & postea 200. Et bene in 7. generatione *Enoch*, qui interpretatur dedicatio tulit à mortalibus deus, quia ciuitas electorum in sex huius seculi laborans pro deo ætatibus, in septima sabbati futuri gloriam dedicationis expectat, ad quid reprobis sola presenti sunt felicitate contenti? *Cain* autem ciuitatem quam statuit non in septima generatione, sed in primogenito *Enoch* consecrauit. 65. 687.

Matusalem annorum 187. genuit *Lamech*, & postea vixit 782. annis, id est usque ad diluuium. Septuaginta autem ante *Lamech* 167. & postea 802. annos, id est, 12. annos post diluuium, quem nonnulli cum patre suo *Enoch* qui translatus est, aliquantulum fuisse donec diluuium præteriret, falsa opinione existimant, Quam famosissimam quæstionem sanctus *Augustinus* in libro 15. de Ciuitate Dei, plenissimè disputat. *Hieronimus* autem in libro Hebraicarum quæstionum sic. Tunc secundum septuaginta, 14. annis post diluuium vixit *Matusalem*, & non octo tantum animæ factæ sunt in arca iuxta diuinam scripturam. Sed quia hic error est, anno 969. vitæ eius, quo cepit diluuium obiit *Matusalem*.] Hæc *Hieronimus*. 187. 874.

[*Lamech* annorum 182. genuit *Noe*, & postea vixit annis 595. Septuaginta ante 188. & postea 565. Tempore *Lamech* *Iubal* ex genere *Cain* artem musicam atque citharam reperit. Cuius etiam frater *Tubalcain*, eris ferriq; faber & iuuentor fuit. Ipso etiam tempore concupiere filij dei filias hominum, & gigantes nati sunt. Filij hominum, id est, generis *Cain* docuerunt filios dei, id est filios *Seth* viros suos, res profanas & noxias, & m. p. 28.

> maleficiorum artes, & præstigias, magicalque, & elementa, vt
 > ignem vel æreos deos colere primum instinctu demonum sicut
 > gens *Cain* consuevit, quod malum posteros maculauit. *Cham*
 vero filius *Noë* qui superstitionibus ipsis erat imbutus, ne di-
 luuiū delerentur, scripsit ea in laminis, & in durissimis sculpsit
 lapidibus, & inueniens ea post diluuiū perdidit docendo
 posteros. Maiorum nostrorum ista sententia est, quod putent
 in septima generatione à *Lamech* interfectum *Cain*. *Adam*
 quippe genuit *Cain*. *Cain* genuit *Enoch*. *Enoch* genuit *Cainan*.
Cainan genuit *Malaleel*. *Malaleel* genuit *Matusalem*. *Matu-*
salem genuit *Lamech*, qui septimus ab *Adam*. non sponte, sicut
 in quodam Hebræo volumine scribitur, interfecit *Cain*, vt ipse
 postea confitetur, quia virum occidi in vulnere meo, & iuue-
 nem in liuore meo, septies vindicabitur de *Cain*, de *Lamech*
 vero septuagies septies.

Et quidē de *Cain* qui septima generatione interfectus est,
 sicut illud quod non interrogaueras, dū aliud agimus irrepsit.
Hieronimus ad *Damasum* Papam, sic. Quæ sunt 77. vindictæ
 quæ pro occisione *Cain* in *Lamech* soluendæ sunt? Aiunt ab *A-*
dam vsque ad Christum generationes 77. Relege *Lucam* Euan-
 gelistam, & inuenies ita esse vt dicimus, Iesus vt putabatur filius
Ioseph, qui fuit *Heli*, qui fuit *Matthat*, qui fuit *Leui*, qui fuit
Melchi, qui fuit *Iamna*, q. f. *Ioseph*, q. f. *Matthathia*, q. f. *Amos*,
 q. f. *Naum*, q. f. *Hesli*, q. f. *Nagga*, q. f. *Maath*, q. f. *Matthathia*,
 q. f. *Semei*, q. f. *Ioseph*, q. f. *Iuda*, q. f. *Iohanna*, q. f. *Resa*, q. f. *Zoroba-*
bel, q. f. *Sallathiel*, q. f. *Neri*, q. f. *Melchi*, q. f. *Addi*, q. f. *Cosam*, q. f.
Helmadan, q. f. *Her*, q. f. *Iesu*, q. f. *Eleezer*, q. f. *Iorim*, q. f. *Matthat*,
 qui fuit *Leui*, q. f. *Simeon*, q. f. *Iuda*, q. f. *Ioseph*, q. f. *Iona*, q. f. *Eli-*
achim, q. f. *Mela*, q. f. *Mennam*, q. f. *Matthatham*, q. f. *Nathan*, q. f.
Dauid, q. f. *Iesse*, q. f. *Obed*, q. f. *Boos*, q. f. *Salmon*, q. f. *Naason*, q. f.
Aminadab, q. f. *Aram*, q. f. *Efrom*, q. f. *Phares*, q. f. *Iuda*, qui fuit
Iacob, q. f. *Isaac*, q. f. *Abraham*, q. f. *Thara*, q. f. *Nachor*, q. f. *Seruch*,
 qui fuit *Ragan*, q. f. *Phalech*, q. f. *Heber*, q. f. *Salem*, q. f. *Cainan*,
 q. f. *Arphaxat*, q. f. *Sem*, q. f. *Noë*, q. f. *Lamech*, q. f. *Matusalem*,
 q. f. *Enoch*, q. f. *Iared*, q. f. *Malaleel*, q. f. *Cainan*, qui fuit *Enos*, qui
 fuit

fuit *Seth*, qui fuit *Adam*, qui fuit *Dei*. Sicuti ergo generatione septima *Cain* peccatum est dissolutum, non vindicabit quippe Dominus bis in idipsum, & qui semel recipit mala sua in vita sua, nō eodē cruciatus patietur in morte, quos passus est in vita, ita & *Lamech* peccatum, id est totius mundi atque sanguinis qui effusus est, Christi soluitur aduentu, qui tollit peccata mundi, qui lauit amictum suum in sanguine vñæ, & torcular calcavit solus, qui eodem rubicundus ascendens ad cœlum clamantibus angelis miraculum præbuit, Eleuate portas principes vestras &c. Hæc ita confirmat *Hieronymus*. Beda quoque super genesim, sic. De *Lamech* verò septuagies septies secundum historiam dictum est, quod ab *Adam* vsq; ad Christum 77. generationes sunt, quibus peccatum *Lamech*, id est totius mundi, sanguinis Christi effusione solutum est. 82.

NB.

Mar. p. 30.

[*Adam* pater generis humani, dei manibus creatus ex terra, vixit annis 930. & obiit, sepultusq; est in *Cariatharbe*, quæ distat à *Hierusalem* 32. millibus ad australem plagam.]

[*Enoch* septimus ab *Adam*, annorum 365. reductus est viuus in Paradisum, id est 113. anno in fine seculi, mortem sub antichristo cū *Helia* passurus.] *Seth* filius *Adæ* annorum 912. obiit.]

M.

#. u.

[*Noë* annorum 600. vsq; ad diluuium, annorum autem 500. genuit *Sem*, & postea vixit 450. annis.]

M.

[*Noë* interpretatur consolatio, vel consolator, quia homines in diebus *Noë* consolati sunt, dum à peccato extincti sunt in diluuiio, vel requies interpretatur *Noë*, quia omnibus animantibus præstitit requiem, vel requies interpretatur *Noë*, quia omnia elementa per diluuium in illis diebus requieuerunt.]

M. p. 36.

[*Enos* annorum nongentorum quinque obiit.]

M. p. 35.

[*Cainan* annorum nongentorum decem obiit.]

p. 37.

Malaleel annorum 895. obiit.

p. 40.

Iared annorum 962. obiit.

p. 42.

[*Noë* ætatis suæ anno quingentesimo, diuino oraculo arcam fabricare præcipitur. *Sem* filius *Noë* nascitur. In his temporibus, vt refert *Iosephus*, scientes illi homines quod aut igne aut aquis perire deberent, in duabus columnis, ex lapide & latere factis,

M. p. 45.

p. 46.

- studia sua scripserunt, ne deleantur memoria quæ sapienter inuenerunt, quarum columnam lapideam fertur diluuium euassisse, & hæcenus in Syria permanere,]

Lamech annorum 777. obiit.

p. 48. *Matusalem* annorum 969. obiit. Diluuium venit anno ætatis *Noe* 600. die 17. mensis secundi. Arca quatuor angulis ex imo confurgens, eisdem paulatim ad summum in angustum attractis, in vnum cubitum fuit collecta, 80. in altitudine, in cacumine latitudinis & longitudinis vnus cubitus, mansiones autem in ea ob hoc fecit, vt diuersa animalia facilius secerni possent. Tradunt Hebræi quod *Moyſes* qui vt de eo scriptura dicit, omni sapientia Ægyptiorum eruditus fuit, secundum artem Geometricam quam præcipuè Ægyptij colunt, cubitos hic constituit, apud quos secundum illam rationem quam virtutem vocant, ex solido & quadrato, vel in sex cubitos vnus deputatur, cubitus autem dicitur sex palmi, à pollice vsque in extremum digitum.

M. p. 48. [Prima mundi ætas ab *Adam* vsque in egressum *Noe* ex arca continet annos iuxta Hebraicam veritatem, 1 656. secundum autem 70. interpretes 2 242. generationes iuxta vtramque editionem numero decem. Quæ vniuersalis generatio deleta est diluuium, nisi tantum octo animæ salutæ factæ sunt per arcam, sicut primam cuiusque hominis obliuio demergere consuevit ætatem. Quis est qui suam recordetur infantiam? Arcam *Noe* sedisse super montem *Armenia* qui vocatur *ararat*, *Iosephus* narrat.] [12. Secunda seculi ætate prima eius die quæ est. 27. mensis secundi, id est, Idus Maij egressus est *Noe* de arca.] [13. *Sem* filius *Noe* cum centum annorum in diluuium esset, biennio post diluuium genuit *Arphaxat*, & postea vixit quingentis annis. Quod verò Hebraicæ veritatis potius authoritati quàm 70. interpretum credamus, cum originem distantia ipsarum sanctus *Augustinus* solertissimè quæsisset, in Libro de ciuitate Dei 15. capitulo 13. ita dicit. Credibilius ergo quis dixerit cum primum de Bibliotheca *Ptholomei* describi ista ceperunt, tunc aliquid tale erroris fieri potuisse in codice

Mar. l. i. c. xii.

p. 49.

c. xiii.

codice vno, sed primitus inde descripto, vnde iam latius emanaret, vbi potuit quidem accidere etiam scriptoris error, sed & hoc in illa quæstione de vita *Matusalem* non absurdum est suspicari, & post aliquantum, rectè fieri, inquit, nullo modo dubitavi, vt diuersum aliquid in diuersis codicibus inuenitur, quandoquidem ad fidem rerum gestarum vtrumque esse non potest, verum ei linguæ potius credatur vnde in aliam per interpretes facta est translatio. Hęc *Augustinus*, *Beda* autem sic. Translatio autem. 70. interpretum, vel minus sollicitè primo edita est vt multi astruunt, vel postea à gentilibus corrupta vt Beato *Augustino* videtur, seu certè ex vtrisque commixto opere codicibus, vt sibi visum fuerit, cursum temporum notauerit. De corruptione autem ætatis secundæ secundum Hebræos tota eiusdem serie recensita, beatus *Aug.* in libro de ciuitate Dei. 16. cap. 10. sic conclusit. Fiunt itaque anni à diluuiio vsque ad *Abraham* 1072. secundum vulgarem editionem, hoc est, interpretum 70. In Hebræis autem codicibus longè pauciores annos perhibent inueniri, de quibus rationem aut nullam aut difficillimā reddunt, hæc *Beda*. Ablatis igitur annis 292. secundæ ætatis iuxta Hebræos, & subductis annis 1072. secundæ ætatis, secundum 70. interpretes, in loco eorum fiunt vulgariter hac emendatione Sancti *Aug.* anni 4732. ab *Adam* vsque in annum quintum ante incarnationem iuxta *Dionysium*, hoc est vsque ad incarnationem secundum *Cronicam Eusebij*, vel *Beda*: qui sunt octo cicli magni, atq; insuper 476. anni. Quæ emendatio omnino stare nō potest, quia nec caput mundi iuxta vllam auctoritatem, neque etiam dominica passio vel resurrectio iuxta Euangelium vnquam ita habebitur, de quo etiam sancto Euāgelio idem ipse sanctus *Aug.* in cōcordia 4. Euangelistarum capitulo 12. ita dicit. Cum enim fas non est Euangelistarum aliquem mentitum fuisse vel etiā existimare vel dicere, si alius eorum dicit quod alius prætermittit, vel variè vel aliter dixit. quam alius expressit, nullus eorum mendaciū dixit. Hęc *Augustinus*. *Lucas* Euāgelista sic, qui fuit *Salem*, qui fuit *Cainan*, qui fuit *Arphaxat*, Sanctus *Beda* sic. Hic *Lucas* dicit secundum 70. interpretes, qui

qui hic vnam generationem plusquam Hebraica veritas posuerit, quod *Arphaxat* cum esset annorum 135. genuit *Cainan*, & *Cainan* cum 130. fuerat annorum, genuit *Salem*. Hæc *Beda*. 14. Hic igitur iuxta consecratā sancti Euāgelij historiam, *Luca* teste, 230. anni qui desunt inter dominicam natiuitatem secundum Hebræos in anno 253. ante incarnationem iuxta *Dyonisium*, & dominicam Natiuitatem iuxta Euangelicam historiam eandem, in anno 42. *Octauiani Caesaris*, in anno 22. ante incarnationem iuxta *Dyonisium* habentur, & sic secundum eiusdem Euangelij veritatem, in quo nihil falsitatis testificatur, nec existimatur, nec creditur, resurrectio Christi secundum Hebraicam & Euangelicam veritatem, sexto Calendarum Aprilium inuenitur. Subtracta itaq; generatione *Arphaxat* secundum Hebræos, id est annis 35. de ætate secunda etiam secundum Hebræos, & postea introducta generatione eiusdem *Arphaxat* secundum 70. interpretes, id est 135. nec non etiam generatione *Cainan* secundum 70. Interpretes, id est 130. & sic secunda ætas annis 522. assumuntur 265. anni pro annis 35. Quia ergo antea 3952. anni, id est, septem magni cicli & 228. anni ab *Adam* vsque ad Natiuitatem Domini secundum Hebræos, teste *Beda*, fuerant, fiunt 4182. anni, qui sunt septem magni cicli, insuper 458. anni vsque 15. Calendarum Aprilium, quod est caput mundi, in anno in quo natus est Dominus, ipsis adde annos 230. supradictos, secundum *Lucam*. *Eusebius* sic. Annus 50. *Abraha* principium est 41. Iubilei secundum Hebræos. *Iobel* autem apud eos quinquagenarius annus vocatur. Itaque iuxta supputationem eorum ab *Adam* vsque ad annum 50. *Abraha* sunt 2000. Hæc *Eusebius* dicit. *Iep̄a* in libro Iudicum inter *Moysem* & semetipsum ait supputari annos 300. hoc est 30. annis plusquam supputat Hebraica veritas tantundem tempus. Anno 4. *Gedeonis Tyrus* condita est ante templum *Salamonis* annis 240. vt scribit *Iosephus*, hoc est annis decem plusquam Hebraica veritas. Scripsit etiam *Iosephus* centum annos ab euersa Hierusalem vsq; euersionem regni Caldæorum, id est vsque ad *Cyrum* qui

*Iobel. unde
annus Iubilei.*

qui destruxit illud. Scripsit enim post *Nabuchodonosor*, qui te-
ste scriptura sacra 25. post euerfionem Hierusalem vixit an-
nos, *Euilmerodach* filium eius regnasse annis 18. 43.
Post *Egesar* filius eius annis 40. 83. Cui successit filius eius
Labosordachus, & regnavit mensibus 9. 84. Hoc defuncto,
ad *Balthasar*, qui & *Naban*, transiuit imperium, 102. Qui
cum 18. annis regnaret, capta à Cyro Persarum, & à Da-
rio Medorum rege Babilonia destruxerant regnum Chalde-
orum. Hæc *Iosephus*. Affricanus quoque annos 70. captiui-
tatis Iudæorum vsque ad Cyrum computat. Et aliter. Cum
septem anni inter *Diocletianum* atque *Martianum* per octo
circulos decennouenales, id est, per 152. annos, quorum ge-
sta & indictiones ac ciclos decennouenales conscripserunt
sancti Episcopi & Apostolici Pape, sicut ibi probabitur. Quid
mirum est si ab *Adam* vsque ad Christum per 4182. annos,
qui minus quàm debuerant numerati sunt, defecerunt in
chronicis 230. anni? Aliter enim numerantur anni iuxta cur-
sum solis & lunæ, sine ullius puncti detrimento, atque aliter
vulgaritè & corruptè, secundum chronicas atq; reges. *Ar-
phaxat* igitur, secūdum Euangelistam *Lucam*, annorum 135.
genuit *Cainan*, & post natum *Cainan* vixit annos 330. secun-
dum septuaginta: quorum translationem sanctus *Lucas*, spi-
ritu sancto inspiratus, in hoc loco sequutus est. Secundum
Hebræos autem *Arphaxat* annorum 35 genuit *Salem*, & po-
stea vixit annis 303. *Arphaxat* genuit *Caldæos* teste sancto
Hieronimo.] 257.

[*Cainan* (*Luca* teste) annorū 130. genuit *Salem*, à quo anti-
qui Samaritæ vel Indi sunt geniti: & post *Salem* natum, se-
cundum 70. vixit annis 438. 297. *Sale*, iuxta Hebraicam
veritatem, annorum 30. genuit *Heber*, & postea vixit an-
nis quadringentis tribus, sed 70. antea 130. & postea 330.

331.] *Heber*, à quo Hebræi geniti & nominati sunt, 34. anno-
rum genuit *Phalech*, & postea vixit annis 430. Sed 70. ante
134. & postea 270. *Phalech* interpretatur diuisio: qui tali

, nomine à parentibus appellatus est, quia in tempore natiuitatis ipsius, terra per confusionem linguarum est diuisa. Cuius diuisionis Arnobius Rhetor, in expositione Psalmi centesimi quarti, meminit, ita dicens. *Sem* primogenito *Noe* pars facta est à Persida & Baetrix vsque in Indiam longè, & vsque Rinocoruras, quæ spacia terrarum habent linguas barbarico sermone 27. & gentes patriarum quadringentas sex, & flumen Euphraten. Nam diuersarum linguarum sicut & diuersarum patriarum erat: verbi gratia, cum vna lingua Latina sit, sub ipsa sunt diuersæ patriæ, Brutorum, Lucanorum, Apulorum, Calabrorum, Picentum, Tuscorum, & similium. Cham verò secundus filius *Noe*, à Rinocoruris vsq. Gadiram habens linguas sermone Punico, à parte Garamantum: Latino, à parte boreali: Barbarico, à parte meridiana, Aethiopum & Ægyptiorum, ac barbaris interioribus vario sermone. 22. linguis, & patrijs 394. & flumine Gion, qui & Nilus vocatur. Iaphet autē tertius, à Media vsq; ad Gabdira ad boream. Habet autem Mediam & Babiloniam in patrijs, 200. sermone vario, in linguis 23. Fiunt ergo omnes simul linguæ 72. patriæ autem generationum mille, quæ in tripartito seculo hoc ordine sitæ sunt. Turris autem altitudo, cuius causa diuissæ sunt linguæ, 2174. tenere dicitur passuum, paulatim altius angustior coarctata erat, vt pondus imminēs facilius sustentaret. Describunt ibi tēpla marmorea lapidibus preciosis auroq; distincta, & multa alia, quæ videntur incredibilia. Hanc turrim *Nemroth* gigas construxit, qui post confusionem linguarum migravit inde ad Persas, eosq; ignem colere docuit. His temporibus templa primum constructa, & quidam principes gentium tanquam dii adorati sunt. *Falech* annorum 30. genuit *Ren*, & postea vixit annis 209. Septuaginta autem ante 130. & postea, 208 *Ren* annorum 32. genuit *Seruch*, & postea vixit annis 207. Septuaginta ante 132. & postea 207. His temporibus principes gentium tanquam dii adorantur. *Seruch* annorum 30. genuit *Nachor*, & postea vixit annis 200. Septuaginta ante 130. & postea ducentos.

Scitharum regnum exoritur, quibus primus imperauit *Tanaus*. *Nachor* annorum 29. genuit *Thare*, & postea vixit annis 109. Septuaginta ante 79. & postea 29. Regnum *Ægyptiorum* exortum est, quibus primus imperauit *Zoues*. *Afsiriorum* & *Sicini*orum regnum exortum est, quibus præsuit *Belus*, quem quidam *Saturnum* existimant, Primus *Sicinijs* imperauit *Agealeus* annis 52. à quo *Agealia* dicta est, quæ nunc *Peloponēsis* nominatur. *Ninus* filius *Beli*, primus in omni *Asia* (exceptis *Indis*) regnavit annis 52. *Thare* annorum 70. genuit *Abrahā*, & postea vixit 135. annis, sic & 70. interpretes. In *Græcia* *Sicinijs* secundus imperabat *Europs* annis 45. Secunda seculi ætas à diluuiio vsque ad natiuitatem *Abrahe* protenditur, generationes decem cōplectens, & annos 292. iuxta *Hebręos*. Duarum autem simul ætatum ab *Adam* ad *Abrahā* 1948. Secundum autē 70. interpretes, à diluuiio ad *Abrahā* 1072. & generationes 11. Duarum autem simul ætatum 3314. Secundum autem *Luca* Euangelistæ adiectionem anni sunt ætatis secundæ 522. & generationes 11, & ita ab *Adam* ad *Abrahā* 2178. *Eusebius* sic. Manifestum est *Abrahā* *Nini* etate generatum, iuxta eum tamen numerum quem contractiore editione vulgata sermo præbet *Hebręus*. Verum in curiositate necesse est, & cum diuinā scripturam diligentē euolueris, à natiuitate *Abrahe* vsq; ad totius orbis diluuium inuenies retrorsum annos nongentos quadraginta duos, itēq; à diluuiio vsq; ad *Adam* annos 2212. in quibus nulla penitus nec *Græca*, nec *Barbara*, vel (vt loquar in commune) gentilis inuenitur historia, Hæc *Eusebius*. Secunda seculi ætas quasi pueritia fuit gentis populi dei, & ideo lingua inuenta est, id est *Hebræa*. A pueritia enim incipit homo nosse loqui post infantiam, quæ hinc appellata est, quòd fari non potest.

Cap. 17.

C. XVI.

A *Abrahā* centum annorum genuit *Isaac*, & postea vixit 75. annis. Primò apud *Ægyptios*. 16. potestas erat, quam
B 2 vocant

vocant dinastian, quo tempore *Thebei* regnauerunt annis 190. Ninus apud Afsirios condidit ciuitatem Ninum in regione Afsiriorum, quam Hebræi vocant Niniuen, *Thoroastes* › *Magus*, rex Bactrianorum, clarus habetur: aduersus quem › Ninus dimicauit. *Abraham* natione Caldæus primam ætatem apud Caldæos egit: à quibus, vt *Iosephus* dicit, edoctus, › deum cæli, siderum conuersione cognouit, ipsamque mox › disciplinam veracius intellectam, Ægyptiorum cum apud eos › exularet gēti aduexit. 11. Afsirijs tertius *Semiramis* vxor Nini regnat annis 42, de qua innumerabilia narrantur, quæ & Asiam tenuit, & propter inundationem aggeres construxit, plurima Babiloniæ vrbs instaurans. *Sara* nascitur. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25.

Sicinijs imperat secundus *Thelcin* annis 20. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44.

Sicinijs tertius imperat *Apis* annis 15. 45. 46. 47. 48. 49.

Eusebius sic dicit. Principium 41. Iubilei secundum Hebræos. Iubel autē apud eos quinquegenarius annus vocatur. Itaque iuxta supputationem eorum ab *Adam* vsque ad annum præsentem fiunt anni 2000. 50. 51. 52. 53.

Afsiriorum quartus rex *Zaineus*, qui & *Ninias*, filius Nini & *Semiramidis*, regnauit annis 38. 54.

Apud Cretā regnauit primus *Cres* indigena. 55. 56. 57. › Creta dicta est à Crete indigena, quemq; aiunt vnum Curetarum fuisse: à quibus Iupiter absconditus est, & nutritus. › Hic *Noson* ciuitatem in Creta condidit & *Cibille* matris templum. 58. 59. 60.

Sicinijs quartus *Cyruaxin* annis decem. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70.

Sicinijs quintus *Thelexion* annis 52. 71. 72. 73. 74. 75.

Abraham anno 75. ætatis suæ, 145. *Thara* patris sui, vt testatur *Augustinus*, iussu dei exiuit de Carran, & venit in terram Canaan accipiens promissionem, se fore in gentem magnam, & nascituri Christi de semine suo, in quo benedicerentur omnes, generationes. Sed anni patris fuerunt secundum scripturam, sic dicentem. Fuerunt anni vite *Thara* 205. in

in Carran, quia ibi finiuit vitam suam, & 70. annorum genuit *Abraham*. Hinc vsque ad exitum Israel de Ægypto 430. anni, *Paulo* teste. 76.

Primus annus repromissionis dei ad *Abraham*, qui est 76. ætatis eiusdem *Abraham*. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85.

Annus decimus repromissionis. 86. *Abraham* ex *An-*
cilla *Agar* genuit *Ismael*, à quo *Ismaelita*, qui postea *Agareni*,
& ad postremum Saraceni dicti sunt quasi à *Sara* geniti, *Ismael*
autẽ genuit 12. Duces, & vixit annis 137. 87. 88. 89. 90. 91.

Afsiriorũ 5. *Arralius* regnavit annis 30. 92. 93. 94. 95.

Annus 20 repromissionis. 96. 97. 98. 99. 100.

Primò omnium prophetarum *Abraham* verbum dei, cū in
figura apparuisset humana, & vocationem gentium pollicere-
tur, audiuit: quam in nostro tẽpore sermo Christi deduxit ad
finem per Euangelicam in omnes gentes prædicationem, *Isaac* 160.
annorum 60. genuit *Iacob*, & postea vixit annis 120. 1. 2. 3. 4.
5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

Centum viginti annorum *Abraham*. 21.

Afsiriorum sextus *Arius* annis 40. 22.

Siciniurum sextus *Ægidrus* annis 34. 23. 24. 25.

Isaac immolatur. 26. 27. 28. 29. 30.

Centesimus 30. annus *Abraham*. In Creta regnavit primus
Cres indigena vt quidam volunt: alia verò suprà scriptum tẽ-
pus indicant. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39.

Sara obiit. *Isaac* *Rebeccam* conduxit. 40. 41. 42. 43.
44. 45. 46. 47. 48. 49. 50.

Centũ quinquaginta annorum *Abraham*. 51. 52. 53. 54.

Apud lacum Tritonidem *Minerua* in specie virginali ap-
paruisse dicitur. 55. 56.

Siciniurum 7. *Iburimachus* annis 45. 57. 58. 59. 60.

Centesimus 60. annus *Abraham*. Sexagenario *Isaac* nas-
cuntur filij gemini. Primus *Esau*, qui & *Edom*, à quo gens *Idu-*
mæorum. Secundus *Iacob*, qui postea *Israel*, à quo *Israelitæ*, qui
nunc *Iudæi*.

Iacob annorũ 121. erat vsq; ad ducatũ filij sui *Ioseph*. 1.

Afsiriorum 7. *Xerxes* qui & *Ebalacus* annis 30. Primus Argiuorum *Inachus* regnauit annis 50. *Inachi* filia 10. quam Ægyptij mutato nomine *Isidem* colūt. *Inachus* fluuius apud Argos à filia *Ione* Bosforus nuncupatur. 2. 3. 4. 5. 6.

Serapis filius *Iouis*, Ægyptiorum rex obiit, & in deos transfertur. 7. 8. 9. 10.

160. annus *Abraham*, *Isaac* verò 70. 11. 12. 13.

Castor cronographus de Argiuorum regno ita loquitur, consequenter persequens reges Argi ab *Inacho* vsq; in *Thelantum* filium *Crotophi*, Quorum inuenitur omne tempus, anni. 384. 14. 15.

Annus 100. repromissionis. In quo *Abraham*, pater multarum gentium, natione Chaldaeus obiit, anno. 175. vitæ suæ, & sepultus est in Ebron, quæ quondam *Cariatharbe*, id est, ciuitas quatuor appellabatur, eo quod ibidem tres patriarchæ & *Adam* protoplastus sepultus est. 16. 17. 18. 19.

Apis in Ægypto primum deus putatur, quem quidam *Serapem* nominant. 20.

Octoginta anni *Isaac*. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28.

29. 30. 31. Nonagesimus annus *Isaac*.

Afsiriorum 8. *Armamitres* annis. 38. 32. 33. 34. 35.

Ægyptiorum reges pastores *Conicuni* nuncupati propter *Ioseph* & fratres eius, qui in principio pastores descendisse in Ægyptum comprobantur. Ægypti 16. potestas *dinastia*: quo tempore regnabant pastores annis. 103. 36. 37. 38. 39. 40.

Centesimus annus *Isaac*. 41. Siciniorum octauus

Leucippus annis. 53. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51.

Argiuorum. 2. *Foroneus* annis 60. *Foroneus* *Inachi* filius & *Nioba*, primus leges iudiciaq; constituit. Quidam huius filiam *Nioben* arbitrantur. Horum temporum, quasi valde antiquorum, *Plato* in *Thimæo* meminit, dicens. Et aliquando volens eos prouocare in sermones de temporibus antiquis, quæ cuique ciuitati apud veteres accidissent, de *Foroneo* qui primus hoc nomine appellatus est, & *Niobe*, & his qui post diluuium fuerunt. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.

Centum

Centum viginti annorum *Isaac*. 61. 62. 63.

Theſſalaus Græci filius regnavit in *Theſſalia*. 64. 65. 66.

Niobe primò omnium mulierum mixtus eſt *Iupiter*, vt Græci perhibent: de qua naſcitur *Apis*, quem *Serapem* cognominant. 67. 68. 69.

Aſſiriorum. 9. *Belechus* annis. 35. 70.

Centum 30. annorum *Isaac*. 71. 72.

Theleiſus & *Caratus* aduerſus *Foroneum* inſtituunt bellum. 73. 74. 75.

Centefimus 60. annus repromiſſionis. 76. 77.

Iacob deſcendit in *Meſopotamiam* & ſeruiuit apud *Laban* annis 7. 78. 79.

Arginorum *Ogius*, in *Attica Eleuſinam* condidit, quæ antiquitus vocabatur *Aſte*, & alias plurimas ciuitates, cuius temporibus apud *Lacum Tridoniden* virgo apparuit, quam gentiles *Minernam* nūcupant. 80.

Centefimus 40. annus *Isaac*. 81. 82. 83. 84. 85.

Iacob genuit *Ruben*. 86.

Iacob genuit *Simeon*. 87. 88. *Iacob* genuit *Leui*. 89.

Iacob genuit *Iudam*, à quo *Iudei* appellati ſunt. 90.

Centum 50. annorum *Isaac*. 91. 92.

Iacob genuit *Ioseph* 92. ſuæ ætatis anno. 93. 94.

Siciniſiorum. 9. *Meſſapius* annis. 47. 95. 96. 97.

Iacob poſt 20. annos, à *Laban* reuertitur in terram *Chanaan*, *Hieronimo* teſte in ſuis epiſtolis. 98.

Arginorum *Meſſena*, quæ & *Mamertina*, conditur. 99.

Centefimus 60. annus *Isaac*, *Iacob* vero centefimus. 100.

Diluuium, quod factum eſt ſub *Ogge*. 101. 102. 103. 104.

Aſſiriorum 10. *Balachus* annis. 52. 105. 106. 107. 108. 109.

Ioseph (vt *Auguſtinus* dicit) ante annos 12. mortis *Isaac*. 108. anno vitæ *Iacob*. 17. annorum, venditus eſt à fratribus, & poſt annum venditionis. 13. annos agebat in *Egipto*, ignotus *Pharaoni*. *Putifar* ad quem venditus fuit *Ioseph*, *Eunnachus* *Pharao*nis & princeps exercitus eius. *Egiptius* fuit. 110.

170. annus *Isaac*, *Iacob* vero. 110.

Argino

Argiuorum tertius *Apis* annis, 35. Aiunt hunc *Apem* esse *Serapem*. Siquidem cum fratrem *Egialeum*, regem præfecisset Achaia, ipse cum populo ad Ægyptum nauigauit. 112.

Thelcines Victorodom condiderunt, quæ prius *Osiursa* vocabatur. 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119.

Memphis in Ægypto ab *Ape* conditur. 120.

Isaac filius *Abrahae*, in *Geraris* natus, obiit. 110, annorum, & sepultus est iuxta *Abraham*, relinquens filium *Iacob* habentem annos, 120. 121.

361. > *Ioseph* Dux Aegipti per annos. 80. Vxor *Ioseph* nomine > *Aseneth* filia Putifares sacerdotis *Eliopoleos* ciuitatis fuit. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

Fames ingens exoritur. 9. *Iacob* secundo anno famis ingressus est Ægyptum cum filiis suis. Qui cum à *Pharaone* interrogaretur quotum annum ageret, respondit, annorum se esse 130. 10, 11, 12, 13.

Ægyptiorum 18, dinastia Diapolitanorum, quorum primus *Amosis* annis, 25. 14, 15, 16, 17, 18, 19.

> *Sparta* condita est à *Sparto* filio *Corothofi*. 20.

*Sicini*orum decimus *Cratus* annis, 46. 21, 22, 23, 24, 25.

Argiuorum quartus *Argus*, annis, 70. 26. *Iacob* > filius *Isaac*, natus in terra *Canaan*, prophetans de Christo & > vocatione gentium, obiit, in Ægypto, annorum 147. & > pultus est in *Cariatharbe*, in spelunca duplici. 27.

> *Græcia*, *Argo* regnante, delatis aliunde seminibus, habere segetes cepit. 28, 29, 30.

Sexaginta annorum *Ioseph*. 31, 32, 33, 34, 35.

Afsiriorum 11. *Altadas* annis, 32. 36, 37, 38.

Ægyptiorum 11. *Chebron* annis, 13. 39, 40.

Septuagesimus annus *Ioseph*. 41, 42, 43, 44.

250. annus repromissionis. 45, 46, 47, 48, 49, 50.

Ostogessimus annus *Ioseph*. 51. Ægyptiorum, 3.

Memphis, annis, 21. Secundum quorundam opinionem his temporibus fuit *Promethæus*, à quo homines factos esse commemorant, & re vera. Cum enim sapiens esset, à feritate

eorum

quo modo
fama condidit.

eorum & nimia imperitia, ad humanitatem & scientiam eos figurabat. 55, 56, 57, 58, 59, 60

Nonaginta anni *Ioseph*. 61, 62, 63, 64, 65, 66.

Siciniarum 11. *Plemneus* annis 49. 67.

Afsiriorum 12. *Mamitas* annis. 30. 68, 69, 70, 71, 72,

Egiptiorum 4. *Mephres* annis. 12. 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80.

Ioseph, filius *Iacob*, obiit in Aegypto, annorum centum & decem. Cuius ossa transfulerunt filij Israel in *Sichem*, civitatem patris sui, quæ est Neapolis vrbs Samaritanorum. Post cuius interitum Hebræi Aegiptijs servuerunt annis 144. Fiunt autem omnes anni, quibus Hebræi in Aegypto fuerunt. 215. qui ab eo computantur tempore, quo *Iacob* cum filiis suis descendit in Aegiptum.

Hebræorum servitus in Aegypto, annis. 144. 1, 2, 3, 4.

Aegiptiorum quintus, *Mispar Muthosis*, annis. 27. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15. 505.

Argiurū quintus, *Crassus*, annis. 54. In *Argis*, primus sacerdotio functus est *Calithia*, *Spirantis* filius. 16, 17.

Afsiriorum 13. *Mechaldens*, annis. 30. 18, 19.

Athlas frater *Promothei*, præcipuus Astrologus fuit, qui ob eruditionem disciplinæ, etiam cælum sustinere dictus est.

Euripedes autem montem esse altissimum affirmat, qui *Atlas* vocatur. 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.

Aegiptiorū 6. *Thomosis* vel *Thumosis* annis 9. 32, 33, 34.

Siciniarum 12. *Orthopolis* annis 61. 35, 36, 37, 38.

His regnantibus Siros fuisse perhibetur indigena, ex cuius vocabulo *Siria* nomen accepit. 39.

Aegiptiorum 7. *Amenophis* annis. 32. Hic est *Amenophis*, quem quidam *Memnonem* putant lapidem loquentem. 40, 41, 42, 43, 44.

Aethiopes ab Indo flumine cōsurgentes, iuxta Aegiptum confederunt. 45, 46, 47.

Afsiriorum. 14. *Saphrus*, vel *Phaereus*, annis, 21. 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54.

Trecentesimus 40. annus repromissionis. 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63.

Amram genuit *Mosen* cum esset annorum, 40. ex matre *Iochuel*. 64, 65, 66, 67. Afsiriorum 15. Mamilus annis, 30. *Epidaurus* ciuitas condita est, 68, 69.

Argiuorum sextus, *Phorbas* annis 35. 70.

Aegiptiorum octauus, *Orus* 38. annis. 71, 72.

Quidam scribunt *Prometheum* & *Athlantem* fratrem eius, & *Argum* cuncta cernentem, & *Io* filiam *Promethei*, his temporibus fuisse. Alij verò ætate *Cecropis*, nonnulli ante *Cecropem* annis 40. siue nonaginta. 73, 74, 75, 76.

Primus regnauit in *Theffalia* *Aemon*. 77, 78.

Phorbas *Rhodum* obtinuit. 79. *Moses* adolescens omnem Aegiptiorum philosophiam didicit. 80, 81, 82.

Hercules primùm fertur *Antheum* lucto vicisse certamine. Annus 20. *Moses*. 83, 84, 85, 86, 87. Argiuorum, primus quadrigam iunxisse fertur *Troilus*. 88, 89, 90.

Siciniolum, *Zanthus* *Triapalespum* condidit. 91, 92.

Argiuorum, in *Creta* regnauit *Cidon*, Tricesimus annus *Mosis*. 93, 94, 95, 96, 97. Afsiriorum 16. *Sparethus* annis 40. Siciniolum 13. *Marachius*, 30. annis. 98, 99, 100.

Atheniensium regni principium. His temporibus in *Achaia*, quæ nunc *Attica* nominatur, primus regnauit *Cecrops*, qui & *Diphes*, annis 50. *Cecrops* regnabat in *Attica*: à quo usque ad *Troia* captionem fiunt anni 375. A *Cecrope* usque ad primam *Olimpiadem* numerantur reges 17. Principes verò quos mors tantum finiebat 41. Sub quibus apud *Græcos* multa miranda narrantur. 101, 102.

Quadragesimus annus *Mosis*. 103, 104.

Argiuorum 7. *Triopas* annis. 42. 105. *Moses* Aegiptum derelinquens in heremio philosophatur. 106.

Atheniensium, *Cecrope* regnante primùm in arce *Oliua* orta est, & *Minerua* nomine, quæ *Græcè* *Athenæ* nuncupata. Dicebatur autem *Cecrops* *Diphes*, siue ob longitudinem corporis, siue idcirco quòd cum esset Aegiptus vtramque linguam

linguam sciebat. 107, 108.

Ægyptiorum 9. Acheucres 12. annis. 109, 110, 111, 112.

Quinquagesimus annus *Moïsis*. 113, 114, 115, 116.

Siciniurum, Curetes & Coribantes Cnoson condiderunt, quique modulatam, & inter se concinentem in armis saltationem reppererunt. 117, 118.

Atheniensium Cecrops primus omnium bouem immolans Iouem appellauit, simulac reperit, aram statuit, victimas immolat, & Cecropia regio ab eo nuncupata. Iouis verò & sux coniugis Latonæ erat Apollo filius. 119, 120.

Ægyptiorum 10. Achoris annis 9. 121, 122.

Ægyptiorum, Deucalion apud eos regnare orsus est, qui circa Parnasum morabantur. 60. annus *Moïsis*. 123.

Atheniensium, Musicus Ciritheï & Nymphæ filius agnoscitur, Iudiciū Neptuni & Mineræ de contentione regionis apud Cecropem actum fuisse confingitur. 124.

Chaldæi contra Phœnices dimicant. 125, 126, 127.

Siciniurum 14. Marathens annis 20. 128, 129.

Ægyptiorum 11. Chenses annis 16. Siciniurum, Io Asiæ filia mixtus est Iupiter, quæ in bouem (vt dicitur, conuersa, Bosphorus nominatur. 130, 131.

Ægyptiorum, in Æthiopia multæ pestilentiaæ locales, vt *Plato* memorat, fuerunt. 132. Atheniensium, Cecrops in Cuboca Athenas (quas & Diadas) condidit, quam urbem Cuboci Orchomenon appellauerunt. 133, 134.

Siciniurum, Diluuium factum est sub Deucalione in Thesalia, & incendium sub Phaetonte. 135, 136, 137.

Afsiriorum 17. Ascatades annis 40. Atheniensium à Deucalione Hellenæ & Pirrha. Hij qui prius Græci, Helles nuncupati sunt, & Aetæ sub eo Attica vocata. 138.

Siciniurum, Corinthus condita est, quæ prius Ephira vocabatur. 139, 140, 141, 142. *Moïses* in Sina monte diuino fruitur aspectu. 143, 144.

Habitatio filiorum Israel in Aegypto fuit. 430. annorum. Quibus impletis, eadem die egressi sunt de terra Aegipti, vt

in Exodo legitur. Quos tamen annos Chronographi ab anno 75. natiuitatis *Abraha*, quando terram repromissionis intrauit, computant: sequentes editionem 70. interpretum, quæ dicit: Habitatio autem filiorum Israel, qua habitauerunt in Aegypto, & in terra Chanaan, ipsi & patres eorum, anni 430. Quam necessariò sequendam & ipsa Hebraica veritas ostendit, quæ narrat *Caath* filium *Leui*, quem natum esse constat in terra Chanaan, vixisse. 133. annos, & filium eius *Amram* patrē *Mosis* 137. annorum, & ipsum *Mosen* 80. annorum fuisse in egressione ex Aegypto. Quam nimirum horum sumam annorum, constat quadringentos & triginta implere non posse. Quorum translationem etiam sanctus *Paulus* sic confirmat: *Abraha* dictæ sunt promissiones & semini eius, non dicit, in seminibus, quasi in multis: sed quasi in vno, & semini tuo, qui est Christus. Hoc autem dico, testamentum confirmatum à deo, quo post 430. annos facta est lex, non irritum facit ad euacuandas promissiones patrum. Hæc *Beda*. Sicut igitur translationem 70. interpretum, propter dñum annorum, quo carere non possumus, in hoc loco consequimur, sic: *Arphaxat* 135. annorum genuisse *Cainan*, atque *Cainan* 130. genuisse *Sale*, *Luca* etiam teste dicimus. Quibus annis omninò carere non possumus, si Euangelicam veritatem veram esse credimus, & seculi caput in 15. Calendarum Aprilium fuisse, sicut in scriptura legimus.

545.

Moses autem *Amram* filius & *Iocheb*. 80. annorum, eodem die quo Aegyptum ingressus est populus, eduxit eum ex Aegypto, luna 15. post annos 430. egressioneis *Abraham* de Carran in terram Canaan, post aduentum *Iacob* in Aegyptum. 215. transactis annis. Postquam autem 30. dierum annona azimorum panum farinæ fermentatæ defecit, quam ex Aegypto secum portauerunt, coturnices. Manna, & aquam de Petra murmuranti populo tradidit dominus: *Beda*. Ecce, ego pluam panem de cælo &c. Per hoc quod dicitur, in sexta die colligant duplum, ostèditur quòd in dominico primum Manna datum est de cælo. A dominico enim die parasceuæ Sabbat

Sabbati sextus dies est, & ob hoc intelligant Iudæi iam tunc prælatus esse Dominicum nostrum Iudaico Sabbato, quia nulla gratia in eo ad eos descendit. In præfenti igitur tempore, quod sex diebus completur, vel in quibus deus fecit seculum, id est, mundum, vel in sexta ætate colligamus bonum opus, id est, cibos futuri diei. Quicquid autem seruatur in Sabbato, à vermibus immortalibus (quos parturit auaritia) corrumpitur. Manna est Christus vel verbum eius, vnde vermes fiunt in nobis, vt dicit: Si non venissem & locutus eis fuisset, peccatum non haberent. Hæc Beda. Moyses autem post tres menses egressioneis venit ad montem Sina, & postquam ieiunando 40. diebus & 40. noctibus accepit legem, construxit tabernaculum. Mēfibus septem, antequam autem sacra consecrarentur, affuit dominus Moysi, præcipiens Aaron in pontificem consecrari, qui natu tribus annis maior quam Moyses erat. Quo perfecto, cæterisq; ritè consecratis, atq; ordinatis, mense primo Nisan, id est, Aprili, anni secundi prima die mēfis, erexit tabernaculum. Patriarchæ autem. 1. 2. nati in Mesopotamia, conditi sunt in Ægipto, & egredientes filij Israel ex Ægipto, portauerunt ossa eorum secum, & posuerunt ea in Sichem, vt Hieronimus refert. Argiuorū (secundum nonnullos) Io in Ægiptum profecta est, & ibi Isis nuncupata, quæ nupta postea Thelegoni, Epaphum genuit. Ægiptiorum. 1. 2. Acherres annis. 8. Ab hoc loco vsq; ad Salamonem, & ædificationem templi numerantur anni. 480. 1, 2, 3.

Siciniurum. 1. 5. Chorax annis 55. Ægiptiorum, in Ægipto regnauit Helleconus. 4. 5.

Primus apud Hebræos pontifex cōstitutus est Aaron frater Moysi. Siciniurum, Apollinis Delphici templum ab Hierifrone fabricatur. 6. Argiuorum octauus, Chrotophus annis 2. 1. Atheniensium secundus Cranaus annis 9. 7.

Siciniurum, Hercules (cognomento Desanans) in Phænice clarus habetur, vnde ad nostram vsq; memoriam à Cappadocibus, & Helienfibus Desanaus adhuc dicitur. 8.

Argiuorū, vitis inuenta à Dionifio, sed non Simile filio. 9.

Ægyptiorum 13. Cherres annis 15. Argiuorum, *Oris*, pastoris filius, septimus ab Inacho, inuentus est. Hebræorum, Ariopagos nomen iudicij constructum est. 10. 11.

Argiuorum, Cranaus indigina, ex cuius filia, Athide nomine, Attica vocata est. 12, 13. Siciniorum, in Creta regnavit Aptreas, qui & urbem condidit. 14.

Argiuorum, Deucalidonis filius *Dionisius*, verum non ille Semilei filius, cum in Atticam peruenisset, hospitio receptus à Semacho, filix eius capre pellein largitus est. Epaphus, filius Ionis, & Iouis, templum condidit cum in Ægipio regnaret.

15. Atheniensium tertius, Amphiction annis 10, Argiuorum, Thenelus pastor, de Argiuorum principibus, cum Stenelum Danais expulisset, Argos tenuit, minoresq; eius perseverauerunt vsq; ad Aristeum filium Steneli, nepotem Persei. Post quem Pilopidæ imperium susceperunt, primò regnante Atrio. Ægyptiorum, templum Delij constructum ab Eristione filio Cicropis. 16, 17.

Tempore Ducatus *Mosis* Hebræi literas habere ceperunt, & Gracia vitem. 18, 19, 20, 21, 22, 23.

Lacedæmon condita à Lacedæmone Semelai filio. 24.

Ægyptiorum 14. Armais qui & Danaus, annis, 5. 25.

Atheniensium 4. Eriethonius 50. annis. 26, 27.

Argiuorum nonus, Stenelus, annis 11. Siciniorum, Eriethonius, Vulcani & Minervæ filius, qui ab *Homero* Erieteus vocatur, his regnantibus fuit. 28.

Argiuorum, Arcas, filius Iouis & Calisto, Pelagios in dedicationem eorum Archadium nuncupavit. 29.

Ægyptiorum, 15. Remeses, qui & Ægyptus, annis, 68.

30, 31, 32. Ægyptus, quæ prius Eria dicebatur, ab Ægipio, tunc ibi regnante, nomen accepit. 33.

Afsiriorum, 17. Amintes annis 45. Atheniensium, Dardanus condidit Dardaniam. 34, 35, 36.

Atheniensium, post Stenacelum Argis regnabat Gelanor, quem cum Argi de imperio pepulissent, regnum Dardano tradiderunt. 37, 38.

Argiuo-

Argiuorum 10. Danaus annis 50. Aegiptiorum, Argos sibi Danaus vindicauit, expulsus ab Aegipto, & eādem aquis inundari fecit. 39, 40. *Aaron*, sacerdos in lege primus, anno 40. egressionis ex Aegipto, ætatis, 123. in Calend. Aug. vt. *Iosephus* perhibet, in Arabia, in monte Asim, qui nunc *Petra* dicitur *Oreb*, obiit: & *leazaro* filio in locum eius subrogato.

Mosis cum 40. annorum in Aegipto, 40. in Madian, 40. minus triginta diebus, in eremo præfesset populo, 120. ætatis anno, in monte Abarim, cōtra Iericho ad Iordanum, vbi nunc est ciuitas *Abilal*, obiit, sepultusq; est à domino, in valle *Moab*, quæ est in Arabia, Vsq; in mortem *Mosis*, vt *Eusebius* dicit, quinque libri *Mosis* continent gesta annorum 3730. Secundum 70. seniorum interpretationem. Quot vero annos huius temporis Hebraica veritas contineat, *Iosephus*, in primo contra Appionem Grammaticum libro, ita dicit: Neq; igitur innumera apud nos habentur volumina, inter se inuicem discordantia, sed duo tantum & viginti sunt libri, qui omnium temporum seriem continent qui iustè creduntur diuinitus inspirati: ex quibus. 5. sunt libri *Mosis*, qui continent leges vitæ, & successionis humanæ profapiam, vsque ad ipsius *Mosis* terminum pertendentes. Qui paulominus ad tria millia annorum continentiam gerunt. Inde à morte *Mosis* vsq; ad *Artaxerxen*, regem Persarum, qui præfuit post *Xerxen*, Prophetæ in 16. libris, quæ secundum eos gesta sunt, conscripserunt.

Iosua per annos 26. regit populum, *Iosepho* teste: nam de annis Ducatus ipsius, sancta scriptura tacet. Primus annus *Iosua*, vt *Eusebius* perhibet in suis chronicis, principium erat quinquagesimi primi Iubilæi, secundum Hebræos: id est, anni duo milia quingenti erant ab initio mundi completi, singulis Iubilæorum ordinibus per quinquagenos annos supputatis, id est, ad quinquagesimum annum *Abraham* duo milia, & inde ad *Iosua* quingenti. Cum autem cōputantur 1656. ab *Adam* ad diluuium, & à diluuiō ad *Abraham* 292. anni,

571.

qui, 75. erat annorum, quando promissionem dei accepit. Promissionis anni. 430. Ducatus *Mosis* anni. 40. qui sunt 2493. defunt 7. anni de 2500. annis, id est, tres anni ab *Adam* ad annum quinquagesimum *Abrahe*, & 4. inde usque ad *Iosue*. Anno primo sui Ducatus, *Iosue* decimo die primi mensis, patefacto Iordani alueo, & retrorsum conuerso, populum in terram promissionis induxit, & super lapides duodecem, à singulis ducibus de profundo Iordani adductos, pascha immolauerunt. Tunc manna, cibus videlicet 40. annorum, defecit, & *Eleasar* post *Aaron* pontifex factus est. 1.

Atheniensium, *Erichonius* rex, primus in *Græcia*, quadrigam iunxit, erat quippe apud alias nationes. 2, 3.

Aegiptiorum, *Danaus* per 50. filias, 50. filios, Aegipti fratris interfecit, euadente solo *Lincæo*, qui post eum regnauit. Neque verò multitudo filiorum incredibilis videri debet in Barbaris, cum iam innumerabiles habent concubinas. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. *Iosue* successor *Mosis* terram

Palestinorum Iudææ genti sorte distribuit. Atheniensium, in *Creta* regnauit *Lapis Busyris* Neptunus, & *Libia* Epæ filie filius, apud vicinalia tyrannidem exercuit, transeuntes hospites crudeli interfecit scelere. 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18.

Siciniarum 16. *Echireus*, annis 30. Aegiptiorum *Phænix* & *Cadmus*, de *Thebis* Aegiptiorum in *Syriam* profecti, apud *Tyrum* & *Sidoniam* regnauerunt. 19, 20, 21, 22.

Atheniensium, templum de *Lapis Phlegio* incensum Aegiptiorum, *Europæ* filia *Phænicis* mixtus est *Iupiter*, quam postea *Astrius*, *Cretensium* rex uxorem accipiens, *Minocem* ex ea, & *Radamanthum*, & *Sarpedonem* procreauit. 23, 24, 25, 26.

Atheniensium, in *Creta* regnauit *Asterius*. Post mortem *Iosue* seruierunt filij *Israel* Regi *Mesopotamiæ* *Chusān Rasathaim* annis octo, qui iunguntur temporibus *Othoniel* secundum traditiones Iudæorum.

611. *Othoniel*, de tribu *Iuda*, primus *Israel* Iudex (domino iubente) constituitur per annos 40. 1. p. 1.

Apud Hebræos pontificatum suscepit *Phinees* filius *Elea-*

Zari.

xari. 2,3,4,5,6,7,8,9. Atheniensium quintus, Pandion annis 40. Pandion filius Eriethonij, cuius filie Progna & Philomela erant. 10,11.

Afsiriorum 19. Belocus annis 25. Argiuorum, apud Argos sacerdotio functa est Hipiermes, Dardani filia, Radamanthus & Sarpedon reges Liciorum. 12,13.

Aegiptiorum, rex Cadmus regnavit Thebis, ex cuius filia, Simila, natus est *Dionisius*, id est, Liber pater: sub quo & Linus Thebeus, Musicus fuit. 14,15,16,17,18,19.

Atheniensium, Melus & Paphus, & Thasus, & Thaliffa vrbes conditæ. 20,21. Siciniorum 17. Epopeus,

annis 35. Argiuorum 11. Linceus, annis 41. Aegiptiorum, Bithinia condita à Phænice, quæ primùm Mariandina vocabatur. 22,23. Atheniensium, Linus Thebeus, & Zephius,

& Amphion, in Musica arte claruerunt. 24,25.

Aegiptiorum, Ida & Daçtilus his temporibus erant, qui ferrum repperierunt. 26,27,28. Atheniensium, *ferru*.

Amphion & Zephius Thebis regnabant. 29,30.

Aegiptiorum, 16. Menophis annis 40. Atheniensium, in Dardania regnabat Eriethonius filius Dardani. 31,32.

Aegiptiorum, ea quæ de Demetra, quã aiunt esse Isidem, & Danæ, ex qua Perseus nascitur, dicuntur, his sunt gesta temporibus. 33,34,35,36. Afsiriorum 20. Bellepares,

annis 30. Atheniensium, Ephunura, quæ nunc Corinthus vocatur, à Sisipho conditur. Cadmia condita, & Sidæ in Sicilia.

Mortuo autem Othoniel, seruiuit Israel Egloni regi *Moab*, annis 18. qui deputantur *Aoth*, iuxta traditiones Iudæorum.

Aoth filius *Gera*, de tribu Beniamin, annis 80. qui vtraque manu utebatur pro dextera. 1,2. Aegiptiorum,

Eleus Maecelus regnavit, cõæuus Triptolemi, quem Philochorus ait, longa naui ad vrbe accedentem distribuisse frumenta, & ob id dedisse suspicioni quod naus eius serpens pennatus fuit, id est figura, quæ possit recipi. Fabula Proserpinæ, quam rapuit Aidoneus, id est, Orcus rex Molossorum: cuius canis, ingentis magnitudinis, Cerberus nomine, Perithoum

› thoum deuorauit, qui ad raptum vxoris cum Theseo vene-
 › rat, quem, & ipsum iam in mortis periculo constitutum, ad-
 › ueniens *Hercules* liberauit, & ob id quoque ab inferis recep-
 › tus dicitur. Scribit Philochorus in Antihidis libro secundo.

3, 4, 5, 6, 7, 8. Atheniensium 6 Erecteus annis 50. 9, 10.

Achaia ab Acheo cōditur. 11, 12. Atheniensium, *Dioni-*

fius (qui Latine Liber pater dicitur) nascitur ex Simela. Ere-
 thei filia Morithriam Boreas Austraelis filius, Trax, rapuit,
 quem fabula ventum fuisse confingit. Sub hoc & misteria cæ-
 perunt ea, quæ de Perseo dicuntur, secundum quorundam opi-

nionem, hac ætare, Phrixus cum Helle sorore sua, fugiens in-
 sidias nouercales, visus est per aërem vehi ab ariete velleris
 aurei. Fuit autem nauis ei parata fugienti, cuius insigne Aries

erat. Porro Palephatus Arietem affirmat vocatum nutrito-
 rem, per quem liberatus sit. 13, 14, 15, 16.

Siciniōrū 18. Laomedon annis 50. 17, 18, 19, 20, 21, 22.

Argiuorum 12. Abas 23, annis. 23, 24.

Thebis, expulso Cadmo, Amphion & Zephus regnaue-
 runt. 25, 26. Assiriorū 21. Lāprides annis 32. 27, 28, 29.

Aegiptiorum 19. Dinallia, quorum primus Zetheus an-
 nis 55. 30, 31, 32, 33. Atheniensium, ea quæ de

Progne & Philomela dicuntur. 34, 35.

Aegiptiorum, bellum quod sub Emolpho fuit. 36, 37.

Atheniensium, Melampus diuinus agnoscitur. 38, 39.

In Dardania regnavit Tros, à quo Troiani nuncupati
 sunt. 40, 41.

Aegiptiorum, apud Bithium vates prima Phemonœ, exa-
 metris versibus, futura cecinisse narratur. 42, 43, 44, 45.

Argiuorum 13. Proetus annis 17. Atheniensium, Phrigas
 rexit Tantalus: qui prius Macedones vocabantur. 46, 47.

Aegiptiorum, ob raptum Ganymedis, Troi patris Gani-
 medis & Tantalo bellum exortum est, vt scribit Phanocles
 poeta. Frustra igitur Iouis fabula, & raptrix Aquila confin-
 gitur. 48, 49, 50, 51.

Atheniensium, Titios conuixit Tantalo, & Titioni matris
 Apollinis,

Apollinis, qui cum *Hercule* seruiuit Admeto. 52, 53.

Ægyptiorū, ea quæ de Phrixo & Melicerte dicuntur : sub quo celebrati sunt. 54.

Erethei frater, *Perseus*, aduersus *Persas* dimicauit, *Gorgonis meretricis* capite defecto, quæ propter eximiam pulchritudinem ita spectatores, suę mentis impotentes reddebat, vt vertere eos putaretur in lapides, *Dedinius* scribit in *Perigurna* historia, & præbet scriptorem eius. 55, 56.

*Sicini*orum 19. *Sicion*, annis 45. 57.

Atheniensium, *Pelops* *Pedamiam* duxit vxorem. 58.

Afsiriorum 22. *Bossares*, 20. annis. 59.

Atheniensium 7. *Cicrops* secundus annis 40. 60, 61, 62.

Argiuorum 14. *Acrisius*, annis 31. *Pegasus*, equus velocissimus cuiusdam mulieris, siue, (vt *Palephatus* affirmat) *Belierophontis* nauis fuit. 63, 64, 65, 66, 67, 68.

Atheniensium, *Cirenea* ciuitas condita est in *Libia*. 69, 70, 71. *Atheniensium*, *Ion* vir fortis, ex suo vocabulo *Athenienses* *Iones* vocauit. 72.

Ægyptiorum, *Dionisus*, qui & *Liber* pater, aduersus *Indos* dimicans, *Nisam* urbem (iuxta *Indum* flumen) cōdidit. 73, 74, 75. *Gesta* *Persei*. 76, 77, 78.

Afsiriorum 23. *Lampares*, annis 30. 79.

Secundum quosdam regnauit *Thebis* *Cadmus*. 80.

Atheniensium, *Pelops*, *Peloponensibus* regnans primus, *Olimpijs* quoq; præfuit, qui postea aduersus *Ilium* arma ferens, superatur à *Dardano*.

Post mortem *Aoth* oppressit filios *Israel* *Iabin*, rex *Chanaan*, 20. annis, qui deputantur *Deborah* & *Barach*.

Deborah prophetissa de tribu *Ephraim*, cum *Barach* de tribu *Neptalim*, annis 40. 1, 2, 3, 4, 5. 720.

Ægyptiorum, 20. *Raifes* 66. annis. 6.

Atheniensium, *Europa* à *Cretensibus* rapta est, cuius nauis insigne fuit *Taurus*. 7.

Ægyptiorum, ea quæ de *Spartis* memorantur, quos *Palephocus* scribit, cum proximarum essent regionum, aduersus *Cadmus*.

Cadmū constituisse, & propter repentinis quasi de terrā contractus & ex omni parte conflictus Spartos vocatos. 8.

Saturnus filius Iani regnat in Italia. 9, 10, 11, 12, 13.

Argiuorum reges defecerunt, qui imperauerunt annis 544. vsque ad Pelopen, qui regnauit annis. 59, & in Micænas imperio translato, post Acrisium regnauit Euristæus filius Steneli annis. 45. 14, 15.

Atheniensium Nida regnauit in Phrigia. Ilium ab Ilo conditur. 16, 17.

Atheniensium. 8. Pandion annis. 25. Ægyptiorum, Perseus Acrisio non sponte interfecto, migravit Argis, atque ibi regnauit. 18, 19.

Atheniensium, post Acrisium in Micænas Argiuorum impio translato, hij reges fuerunt, *Perseus, Stenelus, Euristæus, Atreus, Thiestes, Agamemnon, Egistus, Orestes, Tisamerius, Pentilus, & Comerus*, vsq; ad Heraclidarum descensum. Ægyptiorum, quidam his temporibus vendicant gesta Liberi patris, & ea quæ Indis Ligurgo, ac Thæone, & Pentheo memorantur, quomodo aduersus Perseum consistens occiditur in prælio, ait Dinarcus poeta, non Rhetor. Qui autem voluerit, potest inspicere ipsius Liberi patris, apud Delphos, sepulchrum, iuxta Apollinem aureum. Pingitur autē Liber pater muliebri & delicato corpore, propter mulieres in suo exercitu militantes. Nam pariter ad arma viris fæminas sociabat, vt Philochorus ait. 20, 21.

Siciniurum 20. Polibus annis 40. Laius Erisippum tenuit. 22, 23, 24. Templum Meleusina ædificatur. 25.

Apollo cytharam condidit, artemq; medicinam inuenit. 26, 27, 28.

Afsiriorū 24. Pannius annis, 45. 29, 30, 31, 32, 33, 34.

Ægyptiorum, Europa Agenoris filia (vt in quibusdam legitur) rapitur, hisq; cōgruunt, quæ de Minœ dicuntur. 35, 36.

Picus filius Saturni regit Italiam. 37, 38.

Miletus conditur. 39.

Ægyptiorum, Philemon, Delphius, nobilis habetur, qui primus, apud Bithium, chorū constituit. Pandion fuit à Me-
tionidibus passus in Chadias. 40.

Post

Post *Deboram* seruiuit Israel Madianitis & Amalachitis, annis octo: qui Gedeoni deputantur.

Gedeon, de tribu Manasse, annis 40. 1. Atheniensium, de Cadmo & Spartis. 2,3. Atheniensium 10, Egeus filius Pandionis, annis 48. 4.

771.

Tyrus condita ante templū *Salomonis* annis. 240. vt scribit *Iosephus* in libro tertio antiquitatum, Ægyptiorū, eæ quæ de Dedalo fabulæ serūtur, qui visus est simulachra fecisse mouentia. Primus enim omnium, pedes statuarum à se inuicem separauit, alis eas cōiunctas fabricans, Palephaco memorante, necnon quomodo cum filio Icaro Minoen naui fugerit, & propter inuestigabilem fugam auolasse pennis estimatus sit. 5, 6. Zizicus conditur. 7, 8. Argonautarum historia.

9, 10. Atheniensium, Atreus, & Thiestes, post Pelopen, Peloponense imperium diuiserunt.

11, 12, 13, 14. Atheniensium, Argonautarum nauigatio. 15, 16. Atheniensium, Orpheus Thrax clarus habetur, cuius discipulus fuit Musæus filius Eumolpi. 17, 18.

Ægyptiorum, Linus, magister *Herculis*, omnibus notus efficitur. 19, 20, 21.

Siciniū 21. Inachus, annis 42. Atheniensium, Micænis regnauit Euristeus, annis 43. Faunus, filius Pici, regit Italiam. 22. Ægyptiorum, ea quæ fingunt de Oedipode,

& Argonautis dicuntur; in quibus fuerunt *Hercules*, *Asclepius*, *Castor*, & *Pollux*. Quomodo poterat soror eorum *Helena* credi, quæ post multos annos virgo rapitur à Theseo? Si fingam verò scripsit Palephacus, vxorem Cadmi, propter Zelum Armonicæ à viro recedentem, contra Cadmum inijsse certamen. 23, 24. Micænantium, Atreus & Thiestes annis 65. 25.

Hac ætate Mercurius lyram reperit, & Orpheo tradidit. 26, 27, 28, 29, 30, 31.

Lyra.

Ægyptiorum 21. Amenophis, annis 40. 32, 33.

Affiriorum 25. Sôfarmus annis 19. Minos mare obtinuit, & Cretensibus leges dedit, vt Paradius memorat: quod tamen *Plato* falsum esse affirmat, *Hercules* illum vastat,

› vastat, & Anthem palestricæ artis inuentorem, summo certamine victum interimit. Dicitur autem Anthem Terræ filius, qui solorum palestricæ artis certaminum, quæ in terra exercentur scientissimus erat: & ob id videbatur à terra matre adiuuari. Attridam autem callidissimam fuisse sophistam *Plato* asserit. 34, 35, 36, 37. Atheniensium,

Tancris, Ammonis filius, insignis habetur. 38, 39, 40.

Gedeon, filius *Ioas* obiit senex, & sepultus est in sepulchro patris sui, in Ephrata.

774. *Abimelech*, annis tribus, filius *Gedeonis*, qui regnabat in Sichem, & occidit. 70, fratres suos, excepto vno, id est *Ioathan*. 1, 2. Atheniensium, bellum Lapitharum

/ & Centaurorum, quos scribit *Palephatus*. libro de incredibilibus primo, nobiles fuisse equites Theſſalorum septem, qui aduersus Thebeos pugnaverunt.

797. *Thola*, annis 23, filius *Pao*, patrui *Abimelech*, vir de *Isachar*, qui habitabat in Sanir, monte Ephraim. 1.

Priamus post *Laomedontem* regnavit in Troia. 2, 3, 4.

Medea Cholchenſis ab *Ægeo* discedit. 5, 6, 7.

Androgeus Athenis dolo interficitur. 8.

Atheniensium 10. *Theseus*, annis 30. Ea quæ de Minotau-
ro dicuntur, quem *Philochorus*, in ſecundo *Atidis* libro scribit, magistrum *Minos*, fuiſſe inhumanum atq; crudelem: & quia *Minos* super morte *Androgei* agonem statuerat, præmij nomine pueros largiens *Atticos*, & ille fortissimus vniuersos in contentione superasset, tandem factum est, vt à *Theseo* in palestra vinceretur, & Athenienses pueri à tributaria pæna liberati sunt, sicut ipsos quoque *Gnosios* referre testatur. *Affiriorum* 26. *Mitracus* annis 27. *Theseus* *Helenam* rapuit, quam rursus fratres receperunt, capta matre *Theseo* peregrè profecto. 9, 10, 11, 12, 13, 14.

Atheniensium, *Theseus*, cum Athenienses, prius per regionem dispersos, in vnam ciuitatem congregaret, eiectus ignominioſè est per signa testarum, eandem legem primus ipse constituens. 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Siciniarum

Siciniurum 22. *Æstius* annis octo. 21, 22, 23.

Iair ex tribu Manassæ annis. 22. 1, 2, 3. Atheniensium, 819.

Philistus scripsit, hoc tempore Carthaginē conditā. 4, 5, 6. *Carthago*

Siciniurum 23. *Adrastus* annis 4. Aegiptiorum. 22. *Am-
menemes* 26. annis. 7, 8. Atheniensium; *Hercules* a-
gonem Olimpiacum constituit, à quo vsque ad primam O-
limpiadem supputantur anni 430. 9, 10.

Siciniurum 24. Polipedes, annis 41. Atheniensium, The-
seus Athenas profugus dereliquit. 11.

Amazones arma sumpsērunt. 12, 13.

Atheniensium, bellum *Amazonum* contra Thebeos. 14.

Afsiriorum 27 Tautanes annis 35. Latinus, Fami filius,
regit Italiam annis 32. à quo Latini appellati sunt, Cuins 25.
anno capta est Troia. 15, 16. Atheniensium 11. Minesteus
annis 23. Aegiptiorum, Minos in Sicilia aduersus Dædalum
arma corripiciens, à filiabus Cocali occiditur. 17, 18.

Atheniensium, *Atreus Argis* regnavit. 19, 20.

Carmentis Nympha Latinas literas reperit. 21, 22.

Post *Iair* Philistij & Amonitæ deprimunt Israel, per an-
nos 18. qui cum temporibus posteriorum copulantur, secun-
dum traditiones Iudæorum.

Iepse Galaadites, ex tribu Gad, annis sex, iudicat populum. 825;

Requiescit in ciuitate sua Galaad, quæ est in dimidia tribu
Manasse. 1. *Menelaus* regnavit in Lacedæmo-

nia, Micænarum, 1. *Agamemnon* annis 25. 2, 3.

Aegiptiorum *Hercules* in morbum incidens pestilentem,
ob remedium dolorum iecit se in flammās, & sic morte fini-
tur anno ætatis 52. Quidam autem ante 30. annos eum per-
ijisse scribunt. 4, 5.

Atheniensium interfectorum posterī, qui vocantur Epigo-
ni, aduersus Thebeos bellum mouent. 6.

Abessan de Bethleem, tribus Iudæ, iudicauit populum an-
nis 7. 1, 2. *Alexander*, filius Priami, Helenam rapuit, 832.

& Troianum decennale bellum surrexit. 3, 4.

Aegiptiorum Thuoris annis 7. 5, 6, 7.

Aegiptio-

Aegiptiorum, Mennon & *Amazones Priamo* fuere auxilio.

242. *Achialon Zabulonites*, annis 10. quem 70. non numerant, & ideo *Eusebius*, *Iosua* *Samueli* & *Sauli*, quorum annos scriptura tacet plusquā in *Iosepho* legitur, dat: vt ab egressu Israelitarum, de Aegypto, vsq; ad tēplum *Salomonis*, secundum scripturas, annos 480 haberet. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

850. *Labdon*, de Tribu Ephraim, annis octo. 1. Aegiptiorum, Mopsus regnavit in Sicilia, à quo Mopsicrenæ & Mopsistix. 2, 3. Troia capitur, à cuius captione vsque ad primam Olimpiadem fiunt anni 400. A. 35. anno ætatis *Mosis*, secundum Hebræos, vsq; in tertium annum *Labdonis* (in quo capta est Troia) sunt anni 385. Ab egressu Israel ex Aegypto, eodem anno annumerato, 340. *Minesteus* moritur in Melo, regrediens à Troia. Post quem, Athenis regnavit *Demophoon*. Atheniensium, *Thouris* rex Aegipti ab *Homero* vocatur *Polibus*. maritus *Alcandra*. Cuius meminit in odisia, dicens post Troiæ captionem, *Menelaum* & *Helenam* ad eum diuertisse. Latinorum rex primus post tertium annū captionis Troiæ, siue vt quidam volunt, post annos 8. regnavit *Aneas*, annis tribus. Ante *Enaam Ianus*, *Saturnus*, *Picus*, *Fannus*, *Latinus*, in Italia regnauerunt, annis circitur, 150. qui tunc Latini postea Romani nominati sunt. Aegiptiorum, de tertio *Tomomanetho* Aegipti 20. dynastia. *Diapolitanorum*, annorum 178. 4, 5, 6.

Siciniorum 25. *Pelaschus* annis 20. Hic *Aneas* rexit in Italia annis tribus. 7, 8. Mortuo *Labdon* seruiuit Israel *Philistim*, annis 44. *Iosephus* historiographus Iudæorum sic, *Iosua* 110. anno ætatis, id est, cum *Moise* 40. & post eum 70. senex obiit. Post *Iosua* populus Iudæorum, per annos 18. sine principe fuit. Post hos propter epulas & libidinem. ita eis iratus est deus, vt inuicem tribus *Beniamin*, præter 600. viros ab Israelitis, reliquis sit deleta: & *Cusan Rasathaim* regi *Afsiriorum*, per annos octo seruirent. Post quos ita liberati sunt, *Cenez*, de tribu Iuda, fortis & prudens, responso ei à deo dato, ne despiceret Hebræos in tali miseria,

ria. Prius Cusan Rasathaim castra diripuit. Postquam bene processit initium, Hebraei congressi sunt cum Assirijs, & trans Ephraten coegerunt eos. Cenez igitur cum hoc fecisset, principatus honorē accepit per 40. annos. Quo mortuo, seruierunt filij Israel in omnibus malis Egloni, regi Moabitarum, ponenti regnum suum in Iericho per annos 18. Et ita liberati sunt. *Aoth* filius Gera, de tribu Benjamin, habitans in Iericho, & amicus Egloni regi factus, placans eum muneribus, ut inter charos circa regem esset: aliquando cum duobus famulis ferens regi dona, gladio in dextro femore ligato, cum post prandium aestate regis custodes dormiebant, famulis verò solis praesentibus, sed tunc quasi à secreto iussu regis abeuntibus, *Aoth* exiuit ad regem & gladium in cor eius fixit, relinquensq; gladium, & ianuam clausam, exijt, & latenter in Iericho Hebraeis indicauit. Hebraeis verò se sociantibus, & tubis canentibus, decem millia hostium occiderunt. *Aoth* ergò ob hanc causam principatus honore functus est annis 80. Post hunc Saingar, filius *Anad*, electus ad principatum, primo anno obiit. Postea propter iram dei, & transgressionē legis, seruierunt Iabin, regi Chananeorum, habenti armorum trecenta millia, equitum decem millia, curruum tria millia, & Sisarae principi militiæ eius 20. annis. De cætero filij Israel temperantes à malis, rogauerunt Deborah prophetissam, ut deum roget pro eis. Deus verò per eam elegit Barach de tribu Nepthalim, qui noluit inire bellū sine Debora, ea decem millia ad bellum eligente. Tunc illa dixit ei: tu concedis mulieri, quod deus tibi dedit, sed & ego non recuso. Tunc cum victoria belli, Sisara occisus est, alioque bello rex Iabin. Qui duo. (scilicet Debora, & Barach,) principatum per annos 40. tenuerunt. Quibus eodem tempore obcuntibus, seruierunt Israelitæ Madianitis annis septem, sed & tunc conuersi à malis orabant deum, ut eos liberaret. Tunc Gedeoni filio Ioas, paucos manipulos, non in area propter hostes, sed in torculari terenti apparuit deus in forma iuuenuli, præcipiens ei ut liberaret Israel. Quo recusante, propter pau-

citatem tribus suæ, suamq; pueritiam, dominus quod deerat impleturum se dicebat, & victoriam per eum daturum Israelitis. Israel autem audiens visitationem dei, citò ad certamen aptauit decem millia virorum, & duos Reges Oreb & Zeb cum decem & octo millibus occiderunt. Gedeon verò principatum nolens, coactus tenuit per 40. annos. *Abimelech* iudicauit populum tribus annis. Thola 23. annis, Iair annis 22. Post Iair filij Israel prouocauerunt iram dei, transgredientes Legem. Conclussit autem illos dominus in manibus inimicorum suorum, & seruierunt *Amalechitis* & *Palaëstinis*, per annos 18. Sed & tunc conuertentes se, & sacrificia celebrantes, Ammonitisque castrametantibus super eos, & non habentes ducem, rogauerunt Iepten, qui fuit potens, ad exercitum dispēsandum, promittentes ei Ducatum. Tunc Iepte per legatos causam itineris regis Ammonitarum accusante, rex egressum Israel ex Ægipto ad possidendam hæreditatem Amorreorum, patrum suorum, accusabat. Iepte autem de terra sibi concessa per iussione[m] *Mosis*, etsi possibile erat eā tollere, iniuste se eos culpāre dicebat. Quia terram, inquit, quam post annos, 300. dei auxilio reparauerant Israelitæ, exigitis, ideo me pugnaturum contra vos sciatis. Qui cum vouisset, vt quicquid obuiaret sibi post victoriam belli, immolaret deo: filiam suam (cum gaudio sibi occurrentem) immolauit. Iepte annis 6. Abessan 7. Achialon 10. Labdon annis 8. Quo mortuo, seruiuit Israel Palaëstinis, per 40. annos. A qua seruitute sic liberantur. Angelus domini, similis iuueni, apparuit Manuæ, de tribu Dan, promittens ei optimum fortemq; filium, & Palaëstinos præmentem, præcipientesq; ne coma eius abscinderetur, & non nisi aquam biberet. Qui natus, *Samson*, id est robustus, nominatur. *Samson* igitur 20. annis iudicauit populum. Hæc *Iosephus*. Si ergo per interualla regni, inter Iudices, filij Israel alienigenis seruierunt, sicut *Iosephus* testatur, damnum annorum 167. inter *Mosen* & *Samson* habetur. Causa exempli. Si post Iair oppressi sunt Israelitæ, per annos 18. sicut legitur, quamuis in
fine

fine vitæ suæ, Iepse Israelitas liberauit, cum ipse non nisi 6. annis regnauit, tamen 12. annorum damnū inter mortem Iair & mortem Iepse poterit inueniri, damnum autem annorum 18. post mortem Iair vsq; ad Iepse pronunciatur.

Samson, de tribu Dan, annis 20. iudicauit populum. 1. 870.

Samson fortissimus omnium fuit, ita vt à quibusdam facilius, gestis *Herculis* comparentur. Latinorum secundus, post *Aeneam Ascanius* annis 37. Micenis regnauit Egisius.

2. Liddi mare obtinuerunt. 3. Micenis, post necem Egisij, regnauit Cretes annis 15. Afsiriorum 28. Teuteus annis 40. Ea quæ de *Vlisse* fabulæ ferunt, quomodo de triere Thirrenorum Scillam fugerit, quam mulierem spoliare hospites solitam esse scribit Palephatus, incredibilium libro primo, Syrenes quoque fuisse meretrices, quæ deciperent nauigantes. 4, 5, 6, 7, 8.

Latinorum, *Ascanius Aenea* filius, derelicto nouercæ suæ Lauiniæ regno, Albam longam condidit, & Siluium Postuluum, fratrem suum, *Anea* ex Lauinia filium, summa pietate educauit. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18.

Siciniorū, Zeufippus, annis 31. 19. Ægyptiorū, Pirrus in tēpō Delphici Apollinis ab Oreste occiditur, proditione Sacerdotis Macheri. Quo tempore quidam *Homerum* fuisse dicūt. 20. *Samson* filius Manuē obiit, & requiescit in sepulchro patris sui in Escahol. Huc vsq; liber Iudicū annos 299. numerat, Iudices 12. Othoniel primò apud Hebræos. Post *Samson* præfuit Israeli Emegar. *Heli* sacerdos secundum Hebræos. 40 annis, secundum autem 70. annis viginti.

Latinorum, Micenis regnauit Tysamenus filius Orestis. 1, 2, 3, 4, 5. *Hectoris* filij Ilium receperunt, expulsis Antenoris posteris, *Heleno* sibi auxilium ferente. 6, 7.

Secundum quosdam Heraclidarum descensus. 8, 9.

Atheniensium 13. Oxintes annis 12. Amazones templum Ephefi incendunt. 10, 11, 12.

Latinorū, *Ascanius* filium Iulum procreauit, à quo familia Iuliorum orta est: & propter ætatē paruuli, quia necdum re-

gendis ciuibus idoneus erat, Siluium Posthumum, fratrem suum, regni reliquit hæredem. 13.

Castoris sententia de regno Atheniensium. A Cecrope usque ad Thimoetem regnauerunt reges, quorum per omne tempus inueniuntur anni 424. Post quos susceperunt in regnum Menelanthus Piliensis Andropompi filius, & huius filius Codrus, qui imperauerunt simul annis 59. 14.

Latinorum, Agon Liciorum primus actus. 15.

Castoris cronographi de Siciniorum regno exponemus, & Siciniorum reges ab Agialeo usque ad Zeusippum, qui omnes regnauerunt annis 962. & sacerdotes, qui præfuerunt annis 33. Post quos sacerdos est constitutus Charidemius, qui Persas non sustinens, fugit. 16, 17, 18.

Latinorum 3. Siluius Æneæ filius, annis 29. 19, 20, 21.

Atheniensium 14. Timotheus anno vno. 22.

Atheniensium 15. Apidas annis octo. Latinorum, Siluius Posthumus, qui post mortem patris editus, ruri fuerat educatus, & Siluij, & Posthumi, nomen accepit: à quo omnes Albanorum reges Siluij vocati sunt. 23.

Assiriorum 29. Oneus annis 37. 24, 25, 26, 27, 28.

Siciniorum reges defecerunt, qui regnauerunt annis 962. Post quos sacerdotes constituti sunt. 29, 30.

Atheniensium 16. Melanthus annis 37. 31.

Ægyptiorum, Erihtidarum imperio destructo, Atticorum principum regnum ad aliud genus translatum est, cum Thimoetem prouocaret Xanthus Beotius, & Thimoetes regis Melanthi Peliensis Andropompi filius, suscepisset singulare certamen, ac deinde regnaret. Hinc & Parturion, id est, Fallaciarum solennitas celebratur, quia victoria fraude processit. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.

Mortuo Heli sacerdote, arca testamenti ab alienigenis possidetur, & opprobrium sempiternum dedit eis, ac deinde in domo Aminadab fuit annos viginti.

922. Samuel rexit annis 12. Iosepho teste, nã de annis eius scriptura sancta tacet, A quo prophetarũ tēpora incipiunt. 1, 2, 3. David

David filius *Iesse* nascitur. 4, 5, 6. Latinorum: in alia historia reperimus, quarto Latinum *Silvium* regnasse, *Lavinie* & *Melampodis* filium, vterinum fratrem *Posthumi*: & quinto *Æneam Silvium*, *Posthumi* filium, qui nunc quartus hic ponitur. 7. Latinorum 4. *Æneas Silvius*, annis 31. 8, 9, 10, 11, 12. *Afsiriorum* 30. *Derculius*, annis 40.

Saul, de tribu *Beniamin*, primus *Hebræorum* rex, regnavit annis. 20. secundum *Iosephum*: anni enim ipsius in scriptura diuina non habentur. *Homerus* (secundum quorundam opinionem) his temporibus fuisse iudicatur. Quanta autem dissonantia apud veteres de eo fuerit, manifestabitur ex sequētibus. Quidam enim cum ante descensum *Heraclidarum* ponunt, *Eratostenes* post centesimum annum *Troianæ* captionis, *Aristarchus* in *Ionica* migratione, siue post annos centum: *Philochorus* è migrationis *Ionicæ* tempore, sub *Arcippo* *Atheniensium* magistratu, post captam *Troiam* anno 180. *Apollodorus Atheniensis* 240. anno euerfionis illius. Hæc illi, qui post euerfionem *Troiaæ* fuere. Alij verò, qui modicum antequam *Olimpiades* inciperentur, fuerant, 400. retrò annis *Troianæ* captiuitatis eum fuisse putant, licet *Archilochus* 23. olimpiadem, & quingentesimum *Troianæ* euerfionis annum supputat. 1, 2, 3.

Lacedæmoniorum regni principium, & *Corinthiorum* regni initium. In *Lacedæmonia* regnavit primus *Euristheus* annis 42. *Corinthiorum* rex primus *Alethes* annis 35. 4, 5, 6, 7, 8.

Lacedæmoniorum, *Heraclidarum* descēsus in *Peloponnesum*. 9. *Lacedæmoniorum*, *Euristheus*, & *Procles*, *Spartam* obtinuerunt. 10, 11, 12.

Atheniensium 17. *Codrus*, *Melanthi* filius, annis 21. 13.

Lacedæmoniorum, *Iones* profugi, *Athenas* se contulerunt. 14, 15, 16, 17, 18. *Lacedæmoniorum*, *Peloponnesos* contra *Athenas* dimicant. 19.

Incurfus in *Asiam* *Amazonum*, & *Cimmeriorum*. 20.

Saul cum filijs suis bello occisus est à *Philistinis* in monte *Gelboe*. Ab *Abraham* vsque ad *Davidem* tertia ætas seculi secundum

942.
quando Homer
fuit

secundum vtramq; æditionem habet annos 942. Hæc ætas velut quædam adolescentia populi fuit, quia ætate ea incipit homo posse generare. Proptereaq; & *Mathæus* Euangelista generationum ex *Abraham* sumpsit exordium, qui etiam pater gentium constitutus est, quando mutatum nomē accepit. Ab *Adam* vsq; ad *Dauid*, secundum Hebræos anni sunt 2890. cum adiectione verò Euangelica *Luca* Euangelistæ sunt anni 3120.

Mar. c. xvii. 17.

Dauid rex Hebræorum secundus, de tribu verò Iudæ primus, annis 40. regnavit. 1.

Latinorum quintus, *Silvius* annis 50. 2, 3, 4, 5.

Hebræorum, *Abiathar* pontifex, clarus habetur. 6, 7.

Dauid huc vsq; regnavit super tribum Iuda tantum 7. annis. Hinc autē 33. annis regnavit super 12 tribus Israel. 8, 9.

Prophetabant *Gad*, *Nathan*, & *Asaph*. 10, 11.

Corinthiorum 2. *Ixion* annis 37. 12.

Lacedæmoniorū, *Codrus* (iuxta responsum) seipsum morti tradens, interimitur bello Peloponnesiaco. In quo Erihtidarū regnum destructum est, quod. 487. annis perseuerabat. Post *Codrum* regnauerunt principes, quos mors finiebat: quorum primus *Medon*, *Codri* filius, annis 20. 13.

Afsiriorum 31. *Eupales* annis 38. 14, 15, 16, 17, 18.

Lacedæmoniorum 2. *Egis* anno vno. Post quem tertius *Egestratus* annis 35. 19, 20, 21.

Lacedæmoniorū, *Pelafgi* mare obtinuerunt. 22, 23, 24.

Lacedæmoniorū, *Magnesia* in Asia cōdita est. 25, 26, 27.

Lacedæmoniorum, *Micena* in Italia condita est. 28.

Atheniensium 2. *Acastus*, annis 36. 29. Lacedæmoniorum *Mirrhen*a condita. *Ephesus* condita ab *Andronico*. 30, 31. *Salomon* filius *Dauid* ex *Bethsabe*,

quæ fuit *Vria*, nascitur. 32, 33.

Lacedæmoniorum, *Carthago* cōdita est, vt quidam volunt à *Charcedone* Tyrio, vt verò alij à *Didone* filia *Ægæi* anno 143. post Troiæ excidium. 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.

Dauid filius *Iesse*, obiit 4. die Calendarum Ianuarij, & in

in arce Hierusalem, quæ dicta est ciuitas *Dauid*, sepultus est, cum multis diuitijs. Post tempus autem annorum 828. *Hercanus* pontifex, qui & *Iohannes*, in secundo anno sui pôtificatus, Antiocho pio, filio Demetrij, vt ab obsidiõne Hierusalem abiret, de sepulchro *Dauid*, tria millia talentorum obtulit. Et iterum Herodes rex multam pecuniam inde tulit.

Salomon 12. etatis suæ anno, super Israel cepit regnare in Soglio patris, & postea, quod scriptura tacet, vixit *Dauid* regnate iam filio, aliquot annis: qui sibi & non *Salomoni* imputantur. Mortuo autem patre, post, filius regnavit annis 40. quibus sine parente regnavit, & sic initium regni *Salomonis*, & tempus quo solus regnavit historia non ostendit, sed tamen omnes annos vitæ illius 52. tantum contineri. Quòd regnum non filijs sed patribus, quamdiu simul vixerunt imputari, confirmat liber Regum, dicens: quòd *Ozias* postquam lepra percussus est, habitavit in domo separata, & filius eius *Ioathan* imperavit pro eo vsque ad mortem patris eius, & tamen postea, cum esset 25. annorum 16. annis regnavit solus. Quod igitur de *Salomone* intelleximus, & de *Achaz* similiter intelligendum est. Qui *Ioathæ* filius *Ezechie* pater fuit. Hæc dicit *Hieronimus* ad Vitalem præbiterum de *Salomone* & *Achaz*, qui decem annorum dicuntur filios genuisse.

Salomon filius *Dauid*, annis 40. 1. Lacedæmoniorum, Ionica emigratio, in qua quidã *Homerum* fuisse scribunt. 2, 3, 4. *Salomon* quarto regni sui anno, mense secundo, templum domino ædificare cæpit in Hierusalem, post exitum Israel de Ægipto 480. anno, vt Regum liber tertius testatur. Quod in figuram temporis totius, quo in hoc seculo Christi ædificatur Ecclesia, quæ in futuro perficietur, septimo anno perfecit, & septimo octauæ anni mense dedicauit. 5, 6, 7, 8, 9. Corinthiorum, Agelaus annis 37. 10.

Latinorum 6. Alba Siluius, annis 39. 11.

Afsiriorũ 32. Laothenes, annis 45. 12, 13, 14. Sadoch sacerdos, octauus ab *Aaron*, clarus habetur. 15, 16, 17, 18, 19.

Lacedæmoniorum, quidã *Homerum*, & *Hesiodum* his tem-

poribus aiunt fuisse.

20, 21, 22.

Regina Saba venit audire sapientiam *Salomonis*. 23.

Atheniensium tertius, Arcippus annis 19. Carthago condita est hic, secundum quosdam, Alij autem sicut suprà scriptum est. 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.

Lacedæmoniorum, tertio mare obtinuerunt Thraces annis 19. 32. In Ægipto 22. Dinastia regnavit Sinendis annis. 26. 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.

Salomon, filius *David*, natus in Bethleem: anno 40. regni sui, 50. autem ætatis obiens, sepultus est in Hierusalem. Post mortē verò *Salomonis*, *Hieroboam* de tribu Ephraim, separavit decem tribus à domo *David*, & à domino: in figuram hereticorum, qui suos sequaces à Christo & Ecclesia segregant.

97. Hebræorum Iuda, *Roboam* filius *Salomonis*, regnavit annis 17. duasque tribus sibi habuit subiectas, id est Iudæ & Beniamin, ob reges Iudæorum, qui ex stirpe Iudæ descenderunt, unde & uniuersa gens nomen Iudæ sortita est. 1. Apud Hebræos, qui in Samaria erant, & vocabantur. Israelitæ, primus rexit Hieroboam annis 22. in Samaria. 2, 3.

Atheniensium quartus, Therfippus annis 42. 4.

Sesach rex Ægypti, contra Iudæos dimicans, templum spoliavit. 5. Corinthiorum 4. Primus annis 35. 6, 7, 8, 9.

Latinorum 7. Ægyptus Siluius annis 24. Siluius Atissius Ægyptus, Albæ superioris regis filius fuit. 10, 11.

Lacedæmoniorum Doristus annis 29. 12, 13.

Samos condita est, & Smirna in vrbis modum ampliata. 14, 15, 16. Afsiriorum 33. Piritiades annis 30.

100. Hebræorum Iuda quartus, Abia filius Roboam, annis tribus. Abia quia speravit in domino, Hieroboam contra se purgentem superavit, occisis de exercitu eius quinquaginta millibus. 1, 2. Ægyptiorum, Pseusennes annis 41. 3. Hebræorum pontifex Abimelech clarus habetur.

112. Hebræorum Iuda, Asa iustus, filius Abie, annis 41. qui idola destruxit, templum mundavit, egredientem contra se Zarā Æthiopem, cum suo exercitu interemit. 1, 2, 3.

Hebræ-

Hebræorum Israel, Nadab annis duobus. 4, 5.

Hebræorum Israel, Baasa annis 24. Lacedæmoniorum, Thraces Ebriciam, quæ nunc Bithinia vocatur, transeuntes, Asirimonem occupauerunt. 6.

Prophetabant in Iudæa Achias, Semeias, & qui erant apud altare in Samaria, Iehu, Ioed, Azarias, Anani. 7.

Ab Asa conductus Benedab, rex Sirizæ Damasci, contra Israel profectus percussit omnem terram Neptalim. 8, 9.

Hic prophetes ab Asa rege Israel occiditur. 10, 11.

Thraces mare obtinuerunt. 12, 13.

Latinorum octauus, Capis Siluius annis, 28. qui fuit filius superioris regis Aegipti Siluij. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Lacedæmoniorum sextus, Agesilaus, annis 44. 21, 22, 23.

Corinthiorum quintus, Bacis, annis 34. 24.

Atheniensium quintus, Phorbas, annis 31. 25, 26.

Afsiriorum 34. Ophratheus, annis. 20. 27, 28, 29.

Hebræorum Israel, Ela, annis duobus. 30, 31.

Hebræorū Israel, Amri, annis 12. qui emit montē Samarię à Somer duobus talentis argēti, & ædificauit eum, Ailiell de Bethel instaurat Iericho. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.

Aegiptiorum, Nephhercheres, annis 4. 41.

Latinorum nonus, Carpenthus Siluius, annis 13.

Hebræorū Iuda 6. Iosaphat iustus, filius Asa, annis 25. 1, 2. 166.

Hebræorum Israel sextus, Achab filius Amri, annis 22. cuius vxor erat Iezabel idolatra, filia Ionabal, regis Tyri & Sidonis. Helias Thesbites per tres & semis annos, à mense Hiberueritheon, id est, Octobri, vsq; in aliū annū mensis Hiberueritheo, pluuiā propter peccata populi & Achab, continuit. Prophetabant Helias, Abdias, Azarias, Micheas. 3.

Aegiptiorum, Amenostis, annis octo. 4, 5.

Afsiriorū 35. Ophrathanes annis 50. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Aegiptiorum quintus, Osochor, annis sex. 13.

Latinorū 10, Tiberinus Siluius, annis 8. qui erat Carpenathi filius. A quo & fluuius Tiberis nomē accepit, qui antea Albulā dicebatur. Corinthiorum sextus, Agelas, annis 31. 14.

Athenien-

Atheniensium sextus, Mexacles, annis 30. 15, 16, 17, 18.

Aegiptiorum, Spinaces, annis 9. 19, 20. Hebræorum
Israel 7, Ochozias, filius *Achab*, annis duobus. 21.

Latinorum 11, Agrippa Siluius, filius Tiberini, annis 42.
22, 23. Lacedæmoniorum 7, Archelaus, annis 60. 24, 25.

In Latina historia hæc ad verbum scripta reperimus: Agrippa apud Latinos regnante, *Homerus* poeta in Græcia clauit, ut testantur Apollodorus grammaticus, & Euphorbius Historicus, ante urbem Romam cōditam annis 124. & ut ait *Cornelius*, ante Olimpiadem primam, annis 100 Hebræorum, Israel octauus, Ioram frater Ochoziæ annis 12.

174. Hebræorum Iuda septimus, Ioram filius Iosaphat, annis octo, nominatus nomine filij *Achab*, fratris matris suæ *Athalie*, & ambulauit in vijs sacrilegis domus *Achab* Prophetabant *Helias*, & *Heliseus*. 1, 2.

Aegiptiorum, Pseusennes annis 35. 3, 4, 5, 6, 7, 8.

Helias Thesbites, sacerdos magnus & propheta, 40 dierum exercitatur ieiunio, curru rapitur, quasi vsque in cælum, mortem in fine mundi ab Antichristo passurus, & *Heliseum* filium *Iosaphat*, qui erat de *Abel*, in aula pro se vnxit prophetam. *Heliseus* verò primo miraculo aquas Iericho sanat. *Micha* de tribu Ephraim in Morasthi ortus, sub *Ioram* filio *Achab* præcipitatus obiit, sepultusq; in terra sua iuxta Polian drum, hoc est iuxta Nauum. In diebus Ioram recessit Edom, ne esset sub Iuda, & constituit sibi regem. Hebræorum Iuda, *Azarias*, qui & *Zacharias*, vel *Ochozias*, filius *Ioram*, anno vno. 1. *Azariam* autē cū filio suo *Ioas*, & nepote Amasia, propter scelera sua, *Matheus* Euangelista à Saluatoris genealogia secludit, Hebræorum Israel, Hieu, annis 28.

171. Hebræorum Iuda, *Athalie*, filia *Achab*, mater *Azaria* annis sex: secundum autem 70. Interpretes annis septem. Quæ videns interfectum ab Hieu, rege Israel, filium suum *Azariam*, occidit omnem stirpem regiam domus *Ioram*, nisi solum *Ioas* filium *Azaria*, quem *Iosabeth* soror *Azaria*, vxor *Iouda* pontificis, furata est de medio filiorum regis, cum interficerentur.

terficerentur. *Ioadas* pontifex insignissimus, qui solus post *Mosen* vixit annis 130. & propheta *Zacharias*, filius eius, clari habentur.

Hebræorum Iuda, *Ioas* filius *Azaria*, annis 40. qui in principio regni sui, templum innouauit. 1,2,3. 121.

Atheniensium septimus, *Diognetus*, annis 28. 4,5.

Corinthiorum septimus, *Eudemus*, annis 25. Lacedæmoniorum, quintò mare obtinuerunt *Phruges*, annis 25. 6.

Azarias propheta apud Hebræos clauit, qui ortus est in terra sublata, & sepultus est; nono huius *Ioas* anno occisus, 7,8,9,10. *Zacharias* propheta clarus habetur. 11,12.

Lacedæmoniorum, *Bigurgus* clarus habetur. 13,14.

Afsiriorū 36 *Asczapes*, annis 42. 15,16,17,18,19,20.

Latinorum 12. *Aremulus Siluius*, annis 19. *Siluius* iste *Aremulus* siue *Remus*, *Agrippæ* superioris regis filius, præsidium Albanorum inter montes; vbi nunc Roma est posita, constituit, qui ob impietatem fulmine interiit. Huius filius fuit *Iulius*, proauus *Iulij Proculi*, qui cum *Romulo* Romam commigrans, fundauit *Iuliam* gentem. Aegiptiorum 22, *Dinastia*, *Senchoris*, annis 21. 21,22. Hebræorum *Israel* 10. *Ioachab* filius *Hieu*, in anno 22, regni *Ioas* incipiens, regnauit annis 16, teste *Iosepho*. 23,24,25,26,27,28.

Corinthiorum 8, *Aristomenes*, annis 35. 29,30,31.

Heliseus propheta, *Helia* discipulus, ex tribu *Ruben* obiit, & requiescit in *Sebasti* ciuitate, quæ quondam *Samaria* dicebatur. Atheniensium 8. *Phereclus*, annis 19. 32.

Lacedæmoniorum, sextò mare obtinuerunt *Cipri*, annis 23. 33,34,35. Apud Hebræos *Zacharias* propheta, filius *Ioadæ*, tutoris quondam ac regni viuificatoris, inter templum & altare, à rege *Ioas* lapidatus est, quem ob merita sua dominus in Euangelio filium *Barachia*, id est, benedicti domini cognominat. 36,37,38,39.

Latinorū 13. *Auentinus Siluius*, annis. 37. *Auentinus Aremuli* superioris filius regis, in eo monte, qui nunc pars vrbis est, mortuus ac sepultus, æternū loco vocabulū dedit. 40.

Hebræo-

Hebræorum Israel 11. *Ioas*, qui & *Amazias*, filius *Ioachab*, annis 17. In cuius anno secundo, *Amazias* super tribum Iuda capit regnare, teste *Iosepho*.

250. Hebræorum Iuda 11. *Amasias* annis 29. 1, 2.
Lacedæmoniorum, *Telechius*, annis 40. 3.
Ægyptiorum 23. *Ororthon* annis 15. 4.
Carthaginem hac ætate conditam quidam putant: alij vero, ut supra memorauimus. 5, 6, 7.

Azael rex Sirię, afflixit Israel. 8, 9, 10.
Atheniensium nonus, *Arphrox* annis 20. Sub quo, & sub *Sardanapalo*, *Afsiriorum* rege, idem regnum *Afsiriorum* destructum est. 11, 12, 13, 14, 15, 16.

Afsiriorum 37. *Thonos Concoleros*, qui vocatur *Gracè Sardanapalus*, annis 20. qui *Tharsum*, atque *Anchiale* condidit, & in prælio victus à *Barbaco Medo*, semet incendio concremauit. Vsq̃ue ad id tempus fuere reges *Afsiriorum*, ut historia refert, per annos 1197. Omnes autem anni regni *Afsiriorum*, à primo anno *Nini*, numerantur 1240. 17.

Ægyptiorum, 24. *Celothis* annis 13, 18, 19.

Hebræorum Israel 12. *Hieroboam*, filius *Ioas*, annis 46. In cuius anno vndecimo *Osius*, filius *Amasie*, capit regnare super tribum Iudæ, teste *Iosepho*. 20. Lacedæmoniorum, septimo loco *Phenices* mare obtinuerunt. 21, 22, 23.

Corinthiorum 9. *Agænon* annis 16. 24, 25, 26, 27, 28, 29.

Laced. *Thespico*, *Arphronis* filio, Athenis regnante, *Afsiriorum* imperium deletum est.

302. Hebræorum Iuda 11. *Azarias*, qui & *Ozias*, *Amasie* filius, annis 52. 1. Atheniensem 10. *Thespicus* annis 27. 2, 3.

Ægyptiorum 23. *Dinastia*, *Petupastis*, annis 25. 4, 5, 6, 7.

Medorum primus, *Abarces*, annis 29. 8, 9.

Latinorum 14. *Procas Siluius*, *Auentini* superioris regis filius, annis, 22. *Medorum*, *Abarces Medus*, *Afsiriorum* imperio destructo, regnum in *Medos* transtulit, & interim sine principibus res agebantur vsque ad *Eiocum* regem Iudæorum. In medio autem tempore *Chaldæi* propriè præualebant,

bant, quorum separatæ quædam regum successiones feruntur: Reliquæ verò gentes proprijs regibus utebantur. 10.

Corinthiorum, Alexander annis 25. 11, 12.

Lacedæmoniorū, Licurgus Lacedæmonijs iura cōposuit. 13.

Macedonum primus, Cranus annis 28. 14, 15.

Lacedæmoniorum, Thalcamenes annis 37. 16.

Lacedæmoniorum, templum Iunonis incensum. 17.

Hesiodus insignis habetur, vt vult Porphirius. 18, 19,

20, 21, 22. Ægyptij suum regem, Osorthon, Herculem cognominauerūt. 23, 24. Prophetabāt apud Hebræos,

Osee, Amos, Isaias, Ionas. 25, 26. Ægyptiorum, Osor-

thon, annis 20. 27. Lacedæmoniorum, Phidon Argi-
gius measuras & pondera primus inuenit. 28.

Atheniensium 11. Agamnestor annis 20. 29.

Lacedæmoniorum, Licurgi leges in Lacedæmonia, iuxta sententiam Apollodori, hac ætate susceptæ. 30.

Latinorum 15. Amulius Siluius. 31.

Numitor, Procæ superioris regis maior filius, à fratre Amulio regno pulsus, in agro suo vixit, filia autem eius Rhez, vel Etilia, adimendi partus gratia, virgo vestalis electa est. Quæ cum septimo patris anno, geminos edidisset infantes, & scelus suum niteretur excusare, à Marte se comprehensam mentita, iuxta legem, in terra viua defossa est. Verum paruulos iuxta ripam Tiberis expositos, Faustus vel Faustu-
lus, regis pastor, ad Acciam Laurentiam, vxorem suam, detulit, quæ propter rapacitatem, & pulchritudinem corporis quæstuosi, Lupa appellabatur. Vndè ad memoriā vsq; nostrā cellulæ meretricum Lupanaria dicuntur. 32, 33, 34, 35.

Medorum 2. Sosarmus annis 30. 36. Corinthio-

rum, Thelestus annis 12. Ægyptiorū, Psamus annis 10. 37.

Trieris prima magna nauigauit in Corinthum. 38.

Emuleus Corinthius, versificator, agnoscitur, & Sibilla Erithrea. 39, 40.

Ægyptij post Phænices mare obtinuerunt. 41.

Macedonum secundus, Coënus annis 12. 42, 43, 44.

Bochorus

Bochorus Ægyptijs tradidit iura : sub quo agnus loquutus est. 45. Lacedæmonēs contra Messenios vicennale bellum habebant. 46. Ægyptiorum, dynastia 24. Bochorus annis 46. 47. Corinthiorum Automenes anno vno Post hos in Corintho constituti sunt iudices. 48. Atheniensium 12. Æschilus, Agemestoris filius, annis 23. Liddorum primus rex Ardisus, filius Aliatis, 36. annis. 49, 50. Olimpias prima secundum *Eusebium*. 51, 52. Anno 52, Azariæ, cæpit super Israel regnare Phaceas filius Manaen, annis 10, ut legitur in libro Regum,

Hebræorum Iuda 12. Ioathan filius Azariæ, annis 16. 1.

Olimpias prima ab Iliensibus cōstituitur, post annos 305. Troianæ captiuitatis, anno primo *Ioathan*, secundum Hebræos. Anno sexto Æschili, Atheniēsiū iudicis, prima Olimpias facta est : in qua Chorebus Iliensis victor extitit. Olympus autem est nomen campi in Græcia, apud Aetæum litus : qui propter amœnitatem planicie sue sic dicitur, quasi amænē Olympi, id est, dei. Ilienses agunt quinquennale certamen, aut agonem, 4. annis in medio expletis, in quibus principes constituuntur anni quatuor. Qui quatuor anni Olimpiæ nominantur, cuius Olimpiadis, primo vel secundo, siue tertio, aut quarto anno, aliquid gestum esse narratur. Quam Olimpiadem Iphethus filius Praxonidis siue Ammonidis primus constituit. Aphricanus sic: Adhuc modicū Æschilus, Agemestoris filius, apud Athenienses obtinuit principatum annis 23. qua ætate *Ioathan* regnabat in Hierusalem. Porro & nos in prima Olimpiade *Ionathan* posuimus. Annus igitur primus *Ionathan*, secundum Trostā, Aphricanum, *Bedam*, atque *Iosephum*, Olimpiadis primæ primus erat annus. Macedonum, Artunus Milesius versificator florentissimus habetur. Macedonum tertius, Tiramas annis 38. 2, 3, 4.

Remus & Romulus nascuntur. 5.

Olimpias secunda, Athenis primū Trieres nauigaerunt Aminedeo cursum dirigente, 6, 7, 8, 9.

Olimpias

Olimpias tertia. Prophetabāt *Osee, Iohel, Isaias, Oded*, 10. Hebræorum Israel 17. Phacea filius Romeliæ annis 20. Sub quo Teglat Phalassar, rex Assiriorum, magnam partem populi Iudæorum in Assirios trāstulit. Macedonum, Hesiodus secundum quosdam clarus habetur. Mare obtinuerunt Milesij annis 18. Thirei Cyrenen condiderunt, oraculo sic iubente. Conditor vrbs nomine Beatus, sed proprium eius nomen *Aristotiles*, 11, 12. Thales Milesius, phisicus, philosophus, agnoscitur. 13. Olimpias 4. Medorum tertius, Anedidis annis 40. Eumulus poëta, qui pagoniam & Europiam, & Aretinus, qui Ethiopiam composuit, & Iliacam Persis agnoscūtur. 14. Aradus insula condita. 15, 16.

In Lacedæmonia primus Eporos, qui magistratus nomen est, constituitur. Fuit autem sub regibus Lacedæmonia annis 350.

Hebræorum Iuda 13. Achaz filius Ioathæ, annis 19. Anno autem octauo Phacæ filij Romeliæ regis Israel, regnavit Achaz, teste *Hieronimo*. 1. Olimpias quinta. 2, 3, 4.

334.

Nonnulli autem Romanorum scriptores Romam conditam ferunt. 5. Olimp. sexta, Roma condita est in monte Palatino à geminis, 11. Calend. Maij. Romulus & Remus, collecta multitudo pastorum, Romanæ vrbs ædificium inchoant, suoque de nomine iunior, qui germanum peremerat, urbem præcepit vocari Romam. Atheniensium. 14. Charops annis 10. Athenis principes, qui vsque ad mortem Reipublicæ præerant, desierunt, & in decē annos magistratum consuetudo versa est, regnavitq; primus Charops annis decem, filius Aeschili. 6.

Romanorum primus, Romulus, à quo Romani ex Latinis dicti, anno secundo ab vrbe condita, regnavit annis 38. 7.

Anno ab vrbe condita tertio Remus rastro pastoralis à Fabio, Romuli duce, occisus est. Eodemq; anno Consulibus ludis Sabinæ raptæ sunt, & vna virginum pulcherrima, cunctorum acclamatione rapientium, Thalasso duci Romuli decernitur. Vnde in nuptiarum solēnitatibus Thalasso vulgò clament: quòd scilicet talis nupta sit, quæ habere mereatur Thalass-

- Thalafsum, 8. Ob afyli impunitatem magna Romulo coniungitur multitudo. 9. Olimp. 7. 10, 11, 12, 13. Olimp. 8. 14. Ofec filius Ele annis regnavit nouem. In cuius anno quarto *Ezechias* cepit regnare super tribum Iuda, teste *Iosepho*. 15. Atheniensium 15. Aefimides annis decem Cetinēses, Autemnates, Cruftumeni, Fidenates, qui propter Sabinarum raptum bellum mouerant, vincuntur à Romulo, & Tarperachus rex Sabinorum obrutus in monte, qui ex eo Tarpeius dictus est, in quo nunc est capitolium. 16. Liddorum secundus, Alhattes annis 14. Naxus condita in Sicilia. Midas regnavit in Phrigia.
363. Hebræorum Iuda 14. *Ezechias* annis 29. 1. Olimp. 9. 2. Siracusa in Sicilia condita. 3. Cathina in Sicilia condita. 4. Apud Hebræos propheta-
bant *Ofec* & *Isaias*. 5. Olimp. 10. 6.

Cap. 18.

PRima captiuitas Israel, quæ à rege *Sennacherib* facta est, decem tribus gentis Iudææ, quæ vocabatur Israel, erant in parte Samariæ, victæ à *Sennacherib* rege Chaldæorum translatae sunt in montes Medorum, à primo *Hieroboam* anno ducentesimo sexagesimo. *Sennacherib* rex Chaldecorū ad custodiendā regionem Iudæorum accolae misit Assirios, qui æmulatores Iudææ legis facti, Samaritæ nuncupati sunt, quod interpretatur latine Custodes. *Ezechiel* propheta sic. Et tu dormies super latus tuum sinistrum, & pones iniquitates Israel super eo numero dierum, quibus dormies super illud. Et assumes iniquitates eorum. Ego autem dedi tibi annos iniquitatis eorum numero dierum. 390. dies, & portabis iniquitatem domus Israel. Et cum compleueris hæc, dormies super latus tuum dextrum secundò, & assumes iniquitatem domus Iuda 40. diebus; diem pro anno, diem inquam pro anno dedi tibi. Sanctus *Hieronimus* super *Ezechiel*. Quærimus annos. 390. cum pro diebus totidem sinistro latere dormit propheta *Ezechiel*, vinctus & constrictus, ita vt in latus aliud se non verteret, decem tribuum Israel captiuitatem ostendens,

ostendens, & quærimus, qui sunt anni 40. tribus Iudæ in dextro latere. Hoc igitur dicendum est, quòd sub Phacea rege, filio Romeliæ, qui vndeigefimus regnavit in Israel, anno 20. venit Teglath Phalassar, rex Assur, & caput Aion & Abel domum Maacha & Ioanoe, & Cedee, & Afor, & Galaad, & uniuersam terram Nephtalim, & transtulit eos in Assirios. Post quem regnavit in Israel Osee, filius Ele annis 9. captusq; est cum omni Samaria à Salmanasar rege Assiriorum, & transtulit eos in Ela & Babor fluuios Gozam in ciuitatibus Medorum. Anno autem sexto Ezechie regis Iudæ (vt regum narrat historia) caprus est Osee, à quo & cum quo 6. scilicet Ezechie, eodem annumerato, vsq; in annum 29. regni sui sunt anni 24. Tot enim annis Ezechias post captiuitatem Osee regnavit.

79. Post quem Manasses regnavit annis 55. 81. Post quem Amon annis duobus. 112. Post quem Iosias annis 31. Post quem regnavit Ioachas, filius Iosie, mensibus tribus: quem Nechao vinctum ducens in Ægyptum, seniore e-ius fratrem Ioachim, qui & Eliachim, constituit regem. 123. Ioachim, qui & Eliachim, regnavit annis 11. Post quem regnavit Ioachim, qui & Iechonias, mēsis tribus diebus decem, qui statim ductus est in captiuitatem, regnavitq; pro eo Sedechias annis 11. sub quo capta est Hierusalem, & Tēplum destructum. 134. Itaq; à primo anno captiuitatis Israel sub Phacea, vsq; in annum. 11. Sedechie, anni sunt 163. menses sex. A secunda captiuitate sub Osee 134. menses sex. Adde annos 70. desolationis Templi primæ captiuitatis, fiunt 204. In secundo autē anno Darij, regis Persarum, Templū cōstructum est à Zorobabel filio Salathiel, & Iesu filio Iosedech, prophetantibus Aggeo & Zacharia. 35. Darius regnavit annis 36. quorum primo sublatō, in quo completus est annus 70. desolationis Templi, fiunt 35. 55. Cui successit filius suus Xerxes annis 20. Artabanus mensibus septem. 95. menses 7. Artaxerxes annis 40. Xerxes mensibus duobus.

96. menses 4. Sogdianus mensibus 7. Adde Artabanī menses 7. mensibus duobus Xerxis, fit annus, & suprà men-

ses 4. 115. menses 4. Artaxerxes annis 40. qui Innemo-
 randarij & Parsatidis filius, qui ab Hebræis *Assuerus* dicitur.
 Sub quo *Hester* historia conscribitur, & populus pristinam
 libertatem periculo mortis liberatus accepit. Fiunt ergo à se-
 cundo anno Darij vsque ad extremum annum *Assueri*. 155.
 anni, & menses 4. qui additi prioribus 233. annis, & mensi-
 bus sex, fiunt anni 389. & menses decem. Dextri vero lateris
 dormitio, id est, annorum 40. facile computatur. Post *Elia-*
chim enim, qui & *Ioachim*, regnavit filius eius *Ioachim*
 qui & *Iechonias*, mensibus tribus, qui cum matre & eunuchis,
 & servis & principibus suis exijt ad *Nabuchodonosor*, & susce-
 pit eos *Nabuchodonosor* rex Babilonis anno 8. regni sui, cum
 omni thesauro Templi domini, & domus regie, & omni po-
 pulo (decem millibus relictis tantum pauperibus) transtulit
 eos in Babiloniam. Post quem regnavit *Sedechias* annis 11.
 sub quo Templum destructum est: cuius solitudo, vsq; ad se-
 cundum annum Darij, permansit annis 70. Anno verò 30.
 desolationis Templi Cyrus, secundum prophetiam *Isaia*, re-
 gnauit in Persis, subuerso rege Medorum Astiage. Qui quin-
 quaginta millia hominum de tribu Iudæ, & vasa templi au-
 rea & argentea quinque millia quadringenta, quæ *Nabucho-*
donosor asportauit, remisit in Hierusalem. Sicuti ergo à Pha-
 ceæ rege Israel, sub quo *Salmanasar* multa populi millia vasta-
 uit, vsq; in annum 40. *Assueri*, supputamus annos 390 quan-
 do vniuersi populi Iudaici persecutio mitigata est: sic à pri-
 mo anno *Iechonia*, (quando magna pars Hierusalem transla-
 ta est in Babilonem) vsq; in primum annum Cyri regis Per-
 sarum, qui desolationis templi erat annus 30. computantur
 anni 40. sub quo Iudeorum laxata est captiuitas, & populo
 reddita libertas. Qui autem voluerit computare à prima
 captiuitate, quæ facta est sub Manue, filio Gaddi, rege Israel,
 qui in Samaria regnavit annis decem, quando venit Phul rex
 Assiriorum in terra Israel, & accepit mille talenta argenti, &
 post eum annos duos alios Phaceæ, quibus regnavit in Israel,
 inueniet anno 28. *Assueri* cōpleri annos 390, quando *Hester*
 ferunt.

ferunt conscriptam historiam, quod & credibilius est. Neq;
enim finito imperio *Assueri*, sed adhuc eo regnante, Israel
iugum seruitutis abiecit. Hæc *Hieronimus*. 7.

Romani Tatio Sabinorum rege regnante cum Romulo, à
Quiritibus. Quirites appellati sunt. Macedonũ quartus, Per-
dicas annis 51. Ægyptiorũ. 25. Dinaftia, Sabachon Æthiops,
annis 12. 8. Romulus primus milites sumpsit ex po-
pulo, & nobilissimos centum elegit, quos ob ætatem Senato-
res appellauit, & ob curam patres vocauit, templa & muros
Romæ construxit. 9. Olimp. 11. Atheniens. 16. Eli-
dicus annis decem. 10, 11. Sabachon Bochorum regem
captum viuum exussit. 12, 13. Olimp. 12. 14. Lid-
dorum tertius, Meles, annis 12. 15, 16. Bellum quod
in Tirca inter Lacedæmones & Argiuos gestum est. 17.
Olimp. 13. 18, 19. Atheniens. 17. Hippomenes annis
decem. Ægyptiorũ, Sephicus annis 12. 20, 21. Olimp. 14.
Medorum quartus, Cardiceas, annis. 13. 22, 23, 24, 25.

Olimpias 15. 26. Romulus, cum concionem ha-
beret ante urbem, apud Capreæ paludes, è conspectu ablatus
est. Discerptum aliqui à Senatu putant, ob asperius ingenium:
sed oborta tempestas, Solisq; consecrationis speciem præbue-
re. Cui mox Iulius Proculus fidem fecit, visum à se Romu-
lum affirmans augustiori forma quàm fuisset, mandare præ-
tereà vt se pro numine acciperent, Quirinum in cælo vocari,
placitum dijs, vt Roma gentium potiretur. Ipse verò Romu-
lus reuera interfectus est, anima in inferno, corpus in palude
sepultum est. Quo mortuo, per quinos dies Remp. rexêrunt
Senatores, atq; ita vnus annus expletus est. Quod tempus ad
regnum reputatur. Romanorum 2. Numa Pompilius annis
41. qui nullum cum finitimis bellum gessit, quique duos
menses addidit in anno Ianuarium & Februarium, cum an-
teà decem tantum menses apud Romanos fuissent. Capito-
lium quoque à fundamentis ædificauit, & ad congiarium de-
dit asseos ligneos & corticeos, Liddorum quartus, Candaules
annis 17. 27. Sibilla, quæ & Herophila, in Samo-

inſignis habetur. 28,29. Olimp. 16.

418. Hebræorum Iuda 15. *Manasses*, filius *Ezechia*, annis 55.

1. Athenienſium, 18. *Leocrates* annis decem. 2.

Ægyptiorum, *Tarachus* Æthiops, annis 20. 3,4.

Olimp. 17. *Nicomedia* condita eſt, quæ prius *Artachus* vocabatur. *Croton*, & *Parion*, & *Sibaris* conditæ. 5.

Medorum quintus, *Deioces* annis 54. Hij qui *Parthenij* vocabantur, *Tarentum* condiderunt, & *Corinthy* *Conthiram*:

6,7,8. Olimp. 18. 9,10,11. Athenienſium 19. *Abſander* annis decem. 12. Olimp. 19. 13,14,15.

Liddorum quintus, *Giges* annis 35. 16. Olimp. 20. 17.

Mydas cum apud *Phruges* regnaret, ſanguine potato tauri, extinctus eſt. 18,19,20. Olimp. 21. Athenienſium 20.

Erixias annis decem. 21. *Claticus* *Chinus*, primus ferri inter ſe glutinum excogitauit. 22. Ægyptiorum *Dinaſtia*, *Merres* Æthiops, annis 12. 23.

In *Sicilia* *Gela*, in *Pamphilia* *Phaſelis* condita. 24. Olimp. 22. 25.

Chalcedon condita. 26. *Manasses* ob ſcelera ſua, catenatus & compeditus, in *Babyloniam* ducitur, ſed ob pœnitentiam & preces reſtituitur in regnum. 27,28. Olimp.

23. *Hipponax* notiſſimus redditur. 29. *Macedonum* quintus, *Argeus*, annis 38. 30. *Athenis* annui principes conſtituti ſunt, Ceſſantibus regibus nouem principes ex nobilibus vrbiſ electi Athenienſibus præficiuntur. 31,32.

Olimp. 24. 33,34. *Criſtitus* condita eſt, & *Locris* in *Italia*. 35. Ægyptiorum, *Stephinatis* annis 7. 36.

Olimp. 25. 37,38. *Romanorum*, *Tullus Hoſtilius* annis 32. qui primus in regno *Romanorum*, purpura & ſaſcibus uſus eſt, ac deinceps cum domo ſua fulmine conflagruit. 39,40. Olimp. 26. 41,42.

Ægyptiorum, *Neehepfos*, annis 5. *Nudipedalia* primum acta ſunt in *Lacedæmonia*. 43,44. Olimp. 27. 45,46.

Tullus Hoſtilius, poſt longā pacem, bella reparauit, *Albanos* & gentes *Fidenates* vicit. *Archilochus*, & *Simonides*, &

Ariſtoſenus, Muſici illuſtres habentur. 47,48.

Olimp. 28.

Oлимп. 28. Ægyptiorum, Nechao annis octo, 49. Sibilla, quæ & Orophilla vel Samia, in Samo nobilis habetur. Tullius Hostilius (adiecto monte Cæleo) Romam ampliavit. Zaleuchus, legum lator apud Locros, crebro sermone celebratur. 50. Liddorum sextus, Ardis annis. 28. 51, 52.

Oлимп. 29. 53, 54. Bisantium condita, Alcmeon clarus habetur, & Lesches Lesbicus, qui parvam fecit Iliadem. Cipsellus in Corintho tyrannidem exercuit annis 29. 55. Ægyptiorum, Psammeticus annis 44.

Hebræorum Iuda 16. Amon, annis duobus secundum Hebræos, secundum autem 70. interpretes, annis 12. 420.

Oлимп. 30. Acanthus condita est. Histrus ciuitas in Ponto condita est. Medorum sextus, Phraorthes annis 24. Lāpsacus condita est. Phalaris apud Agrigentinos tyrannidem exercet. 2. In Sicilia Silenis est condita. In Ponto Boroſthius conditur. Macedonum sextus, Philippus annis 38. Amon à suis seruis occiditur.

Hebræorum Iuda 17. Iosias iustus, filius Amon, annis 31, secundum Hebræos, secundum autem 70. interpretes 32. 451.

1, 2, 3. Oлимп. 31. Hebræorum maximus pontifex Helcias clarus. 4, 5. Terpander, musicus, insignis habetur. 6.

Thales Milesius, Examij filius, primus phisicus philosophus agnoscitur: quem vixisse aiunt vsq; ad quinquagesimā octauam Olimpiadem. 7. Oлимп. 32. 8. Messena à Lacedæmoniorum societate discedit. 9, 10. Oraculo

Dodoneo primū Græcia vsa est, Scythę vsq; ad Palęstinam penetrauerunt. 11. Oлимп. 33. Romanorum 4. Ancus

Martius, nepos Numę à filia, annis 23. 12, 13. Hieremias propheta se ab anno 13. Iosie vsq; in annū quartū Ioachim, 23.

annis prophetasse perhibet: & Nabuchodonosor quarto anno Ioachim regnare cepisse, decimo nono eius anno Hierusalem fuisse destructam. 14. Mirtæus Atheniensis poëta agnoscitur.

15. Oлимп. 34. Batius condidit Syrenen. 16. Medorum 7. Ciaxares annis 30. Apud Corinthios tyrannidem exercuit Periander. Sinope cōdita, Lipara

condita. Perusias condita. Epidamnus condita, quę postea Dirachium est vocata. Phalaridis tyrannis destructa. 17.

Holda mulier & Sophonias, & *Jeremias* prophetabant. 18.

Iosias, mundata Iudea & Hierusalem, templo etiam innovato, post abiectas Idolatrię sordes, Pascha domino celeberrimum fecit. 18. anno regni sui, 19. Olimp. 35.

Draco, legum lator, ut quibusdam videtur, agnoscitur. 20.

Ancus Martius, Numę ex filia nepos, Auentinum montem, & Ianiculum vrbi addidit, & supra mare 16, ab vrbe miliario Hostium condidit, ad extremum morbo periit. 21.

Liddorum. 7. Sadiatas annis 15. 22, 23. Olimp. 36.

24, 25, 26, 27. Olimp. 37. 28. Arion Methimneus clarus habetur, qui à Delphino in Tenarum dicitur transportatus. 29, 30, 31. Olimp. 38. *Iosias* cum Nechao rege Ægypti, qui & Pharaon, congressus occiditur Mageddo, quę nunc Maximionopolis dicitur. Ægyptiorum, Nechao. 2.

qui & Nechepso, annis sex. Hebræorum Iuda. 18. Ioachaz, filius *Iosia*, regnavit mensibus tribus, quasi vsque Calendas Aprilis. Cum enim à capite mundi, id est, 15. Calend. Aprilis annos numeravimus ab *Adam* vsq; in mortem *David* 4. Calendarū Ianuarij, annos integros inuenimus, Ioachaz itaq; à Calendis Ianuarij incipiens, regnavit tribus mensibus vsque Calendas Aprilis. Quem Nechao vinctum ducens in Ægyptū, seniore fratre eius Eliachim pro eo constituit regem, Romanorum quintus, Tarquinius Priscus annis 37. qui Circum Romę edificavit, numerum Senatorum auxit, Romanis ludos instituit, muros & cloacas edificavit, Capitolium extruxit, Panætius primus in Sicilia arripuit tyrannidem.

462. Hebræorum Iuda 19. *Eliachim*, qui & *Ioachim*, filius *Iosia*, regnavit annis 11. 1. Stefichorus poëta clarus habetur. 2. Liddorum octauus, Aetes annis 49. 3.

Anno tertio *Ioachim Nabuchodonosor* rex Babilonię Iudæam capit, & in ditionem suam redigit: plurimos captivos, in quibus erāt, *Daniel*, *Ananias*, *Azarias*, *Misabel*, *Ezechiel* quoq; partemq; vasorum templi transtulit in Babiloniam. 4.

Olimp.

Olimp. 39. A quarto anno *Ioachim* sancta scriptura regnum *Nabuchodonosor* computat, quia ex eo non solum Chaldæis, & Iudæis, sed & Assirijs Ægyptijs, Moabitjs, alijsq; innume-
ris gentibus cepit imperare. Atemnan, vt quibusdam vide-
tur, agnoscitur. 5. Macedonum septimus Æropus

annis 26. Ægyptiorum, Sameticus annis 12. 6. Pitacus
Mitileneus, qui de 7. Sapientibus fuit, cum Phrinone Athe-
nienfi Olimpionice congressus, interficit eum. 7.

Craxares Medus, contra Assirios dimicans, Ninum subuer-
tit. 8. Olimp. 40. 9, 10, 11.

Hebræorum Iuda, *Ioachim*, qui & *Iechonias*, filius *Ioachim*,
mensibus tribus, hoc est, vsque ad mensem Iulium: qui cir-
cundata, à Caldæis ciuitate, exijt ad regem Babilonis cum ma-
tre, & ductus est cum populo in Babiloniam anno septimo
regni *Nabuchodonosor*. Timuit enim *Nabuchodonosor* ne non
obediret ei, quia occidit patrem eius *Ioachim*, & constituit
pro eo patruum suum *Zedechiam*, qui annis 8. obediuit: de-
indè ad Ægyptum se vertit.

Hebræorum Iuda, *Sedechias*, qui & *Mathanias*, filius *Iosia*,
annis 11. Prophetabant *Hieremias* & *Baruch*. 1.

Olimp. 41. 2. Camerina vrbs condita. Perinthus cõ-
dita. 3. Messalia condita, Sapho & Alcæus poætæ cla-
ri. 4. Medorum octauus, Astiages annis 38. His tem-
poribus, certantibus in agone, tragos, id est, hircus in præ-
mio dabatur, vnde aiunt tragædos nuncupatos. 5.

Olimp. 42. Epimenides Athenas emundari docuit. 6.

Ægyptiorum, Vaphres annis 30. 7. Solon Draconis
legibus antiquis extraneatis, quæ ad sanguinem pertinebant,
sua iura constituit. 8. *Daniel* propheta soluit visionem
Nabuchodonosor regi, anno 16. regni sui, teste *Iosepho*. 9.

Olimp. 43. 10, 11.

Cap. 19.

Templum incensum est, ex quo ædificari cepit 430. anno.
Qui autem reliqui fuerunt Iudæi, transfugerunt in
Ægyptum:

Aegiptum : qua post annos 5. à Chaldaïs percussa, in Babiloniam & ipsi transmigrarunt. Anno 11. *Sedechie. Nabuchodonosor*, rex Chaldaeorum, anno 19. regni sui, capta Hierosolima nono die mensis 4. id est. Iulij, obsidensque ciuitatem mensibus 8. Templum mense quinto, id est, Augusto incendit, sicut Iosephus perhibet. Isidorus autem Episcopus sic. Festi autem dies in veteri lege isti sunt. Dies azimorum Paschæ 14. die mensis primi est, quando luna plenissima, abiecto fermento, agnus immolatur. Dies pentecostes, in quo, in vertice montis Sina, lex data est *Moisi*, in quo de frugibus primum panes offerebantur propositionis. Dies Sabbatorum, in quo otia celebrantur in lege, & Manna non licebat colligere. Dies Neomeniarum, celebratio nouæ lunæ. Super hoc Iudæi in mensium principio, hoc est, prima luna, diem festum agebant, idcirco quia deficiente luna tempus finitur, & nascente incipitur. Dies autem tubarum septimi mensis principium est, quādo Iudæi solennitatem agentes, amplius tuba canebant, & plurius offerebant sacrificia, quā per singulos menses. Dies Scenopegiorū decimus dies mensis septimi, in quo tabernaculorum solennitas apud veteres celebrabatur Scenopegia enim tabernacula interpretantur. Dies ieiunij quarti, est 17. dies mensis Iulij, quando descendens *Moyses* de monte, tabulas legis confregit. In eo etiam die *Nabuchodonosor* vrbs Hierusalem primò muros destruxit. Dies ieiunij quinti, est in mense Augusto, quando prospectatoribus ad terram missis, seditio in castris exorta est: & factum est, vt per desertum 40. annis decui rerent laboriosè, & in annis. 40. in eremo omnes perirent. Siquidem in eodem mense à *Nabuchodonosor*. & multo post tempore à *Cesare Tiro*, templum euersum est, atq; succensum, & in opprobrium Iudæorum exaratum. Dies ieiunij septimi in mense 7. est, id est, in Octobri, in quo occisus est *Goliath*, & reliqui qui erant in Hierusalem interfecti sunt, sicut dicit *Hieremias*. Dies ieiunij decimi, est mense decimo, qui apud nos Ianuarius vocatur, quando agnouerunt cuncti in Babilone captiui, quinto mense

menſe templum fuiſſe deſtructum, & fecerunt planctum & ieiunium. Hæc Beatus *Hieronimus* in commentarijs *Zachariae* ſcripſit. A *David* uſq; ad captiuitatem quartæ ætatis, anni numerantur 473. menſes, 6. dies 10. Secundum autem 70. interpretes. 12, amplius. Ab *Adam* uſq; ad captiuitatem 4. ætatum ſimul ſunt. 3363. anni, menſes 6 dies 10. cum adiectione autem *Luca* Euangeliftæ ſunt anni 3593. menſes ſex, dies 10. Generationes autem ætatis huius, iuxta utroſq; codices ſunt 17. quas tamen *Matheus* Euangel. certi miſterij gratia 14. componit. Hac ætate, velut iuuenili ætate in populo dei, regum tempora cæperunt. Hæc autem in hominibus ætas, apta gubernando ſolet exiſtere regno.

M. c. xx. p. 145.

Cap. 20.

Quinta mundi ætas à captiuitate capit populi *Israel*: quæ ſecundum *Hieremiam* 70. annis permanſit, dicentē. Cum cæperint impleri in Babilone 70. anni, reducā vos ad locū iſtū ait dominis. 1. Primus annus captiuitatis, in quo tēplū domini *Nabuchodonosor* menſe *Auguſto* incendit. 2. *Olimp.* 44. 3. *Corinthiorū* monarchia deſtructa eſt. 4. In Babilonia prophetabant *Daniel* & *Ezechiel*. 5. Solis c. facta defeſtio, cū futurā eā *Thales* antè dixiſſet. 6. *Olimp.* 45. *Aliates* & *Aſtiages* dimicauerūt. 7. *Sapientes.* 7. appellati. 8, 9. *Macedoniorum*, *Algetas* annis 29. 10. *Olimp.* 46. *Iuſtina* poſt *Melicertem*, & *Pithia* primum acta. 11, 12. *Aſtiages* cōtra *Liddos* pugnavit. 13. *Tarquinius* occiſus eſt à filijs *Anci*. Cui ſucceſſit in regnum *Seruius Tullus*. *Anaximander Mileſius*, phificus, agnoſcitur. 14. *Olimp.* 47. *Romanorum* ſextus, *Seruius Tullus* annis 34. *Seruius ancillæ* (ſed nobilis captiux) filius, tres montes vrbi addidit, *Quirinalem*, *Esquilinum*, *Viminalem*. *Foſſas* circa muros duxit. *Cenſum Romanorum* ciuium primus inſtituit. Et ad extremū, *Tarquinijs Superbi*, generis ſui, ſuperioris regis filij, ſcelere occiſus eſt. Anno 14. poſtquā percuſſa eſt ciuitas. 25. tranſmigrationis regis *Ioachim*, & *Ezechielis*, ipſe *Ezechiel*

Ezechiel vidit in visionibus renouationem ciuitatis & templi, ac ceremoniarum eius. 15, 16, 17, 18.

Olimp 48. Agon Emeachus primùm ab Argiuis actus, post eum qui sub Archemoro fuit. 19, 20. Phalaris tyrannidem exercuit annis 13. 21, 22. Olimp. 49. 23.

• Eugamon Cireneus, qui Thelegoniã fecit, agnoscitur. 24.

Agon Gimnicus, quem Paratheon vocant, actus est. 25.

Mortuo *Nabuchodonosor* Babiloniorum rege, suscepit imperium Euilmerodach : cui frater eius Balthasar successit. Ægyptiorum, Amasis annis. 42. 26. Olimp. 50. Anno 26. Post euersionem Hierusalem, qui est 37. annus transmigrationis regis *Ioachim*, subleuauit *Euilmerodach*, filius *Nabuchodonosor*, rex Babilonis, anno quo regnare cæpit, caput *Ioachim* regis Iuda, de carcere, & posuit thronum eius super thronum regum, qui erant cum eo in Babilone. 27, 28.

Pisistratus, Atheniensis tyrannus, in Italiam transgreditur. Esophus interimitur à Delphis. 29. Liddorū Cræsus annis. 15. Anaximenes phisicus clarus. Olimp. 51. 30. *Balthasar* occisus est. Sub quo *Daniel* eandem scripturam, quæ in pariete apparuerat, interpretatus est: significantem imperium Chaldæorum in Medos & Persa transferendum. Hæc est interpretatio. Mane, id est, numerus, Thechel pondus, phares fragmentum vel diuisio.

Cyrus, Persarum primus, subuerso rege Astiage, regnum Medorum regit annis 30. Cyrus, vt impleretur verbum domini ex ore *Hieremia*, primo anno regni sui laxata Hebræorum captiuitate, 50. fermè millia hominum regredi fecit in Iudæam, restituens eis vasa templi domini aurea & argentea 5300. Qui congregati in Hierusalem mense septimo, ædificauerunt altare: & à primo die eiusdem mensis cæperunt offerre holocaustum domino. Anno autem secundo aduentus sui, mense secundo, templi fundamenta iecerunt anno incensionis eius 72. iuxta *Aphricanum* & *Iosephum*. Sed impediētibz Samaritis intermissum est opus vsque ad secundum annū Darij. Qui etiã in regno suo, *Assuero* (qui & *Artaxerxes*) scripserunt

scripserunt accusationem contra Iudæos, & rescripsit *Artaxerxes*, ne ædificaretur Hierusalem. 31, 32. Medorum, *Steficorus* moritur. 33. *Simonides* claus habetur. 34. *Olimp.* 52. Prophetabant *Aggeus*, & *Zacharias*. 35. Chilo claruit, qui de 7. Sapien-
tibus fuit. *Eporos* in Lacedæmonia constituitur. 36. Quo tempore *Iesus* filius *Iosedech*, & *Zorobabel* regij generis filius *Salathiel*, clari habebantur: qui & principes fuerunt eorum, qui regressi sunt in Iudæam. 37. *Ænophones* *Colophonius* clarus habetur. 38. *Olimp.* 53. *Macedonum* 9. *Amintas* annis 50. 39. Templum *Delphici* *Apollinis* secunda vice incensum est. 40, 41, 42. *Olimp.* 54. Ea quæ de *Cræso* memorantur, quomodo tentarit oraculum, *Traies* moritur, *Cræsus* aduersus *Cimbros* bellum inijt. 43, 44. *Romauorum* 7. *Tarquinius* annis 35. *Cræsus* à *Cyro* captus est, & *Liddorum* regnum destructum, quod stetit annis 231. *Tarquinius* Superbus socero *Seruo* occiso, arripuit imperium, *Velfos*, *Gabios*, ciuitatem & *Sessiam* *Pometiam* subegit, & cum oppugnaret *Ardeam* causa *Tarquiniij* iunioris, filij sui, qui *Lucretiam* corruperat, regno expulsus est. *Pisistratus* secunda vice *Athenis* regnat, *Pheretides* historicus clarus habetur. 45. *Hippicus* carminum scriptor agnoscitur. 46. *Olimp.* 55. *Cyrus* Sardos capit. 47. *Harpagus*, qui apud *Cyrum* primo loco habebatur, aduersus *Ioniam* dimicat. 48. *Simonides* *Lyricus*, & *Pholycides* clari habentur. 49, 50. *Olimp.* 56. Colligitur omne tempus captiuitatis *Iudæorum* annis 70. qui secundum quosdam, à tertio anno *Ioachim* vsque ad 20. annum *Cyri* regis *Perfarum* cōputantur. Porro secundum alios à *Iosia* *Iudæorum* regis anno 13. sub quo *Hieremias* prophetare cæpit, vsque ad primum annum supradicti *Cyri* regis, desolationis verò templi sub *Dario* rege complentur anni 70. 51, 52. *Zenophanes* phisicus scriptor tragediarum. 53. *Theognis* poëta clarus habetur. 54. *Olimp.* 57. 55. *Anacreon* *Liricus* poëta agnoscitur. 56. Apud *Samum* tyrannidem exercent tres fratres, *Polycrates*,

crates, Silus, & Pantagnosus. 57, 58. Olimp. 58. 59, 60. Tomyris, regina Massagetarum, Cyrum interfecit. 61. Cambyfes, Cyri filius, annis octo regnavit. Hic devicta Ægypto, cunctam eius religionem abominatus, ceremonias eius & templa deposuit, Babilonem in Ægypto ædificavit. Hunc aiunt (ab Hebræis) secundum *Nabuchodonosor* vocari, sub quo *Iudith* historia conscribitur. 62. Olimp. 59. Apud Hebræos Pontifex maximus Iesus, filius *Iosedech*, & princeps gentis *Zorobabel* clari habentur. 63. Pythagoras, phisicus & philosophus, clarus habetur. 64. Hipparchus & Hippias Athenis tyrannidem exercent. 65. Sandicæ Archiam cōdiderunt, quam nunc Puteolos vocant. Ægyptiorum 26. Dynastia. Persarum: obtinuit quippe Ægyptum Cambyfes in anno quinto regni sui. 66. Olimp. 60. 67; 68; 69. Persarum, tertio loco fratres Magi, mensibus 7. hoc est vsque Calendas Aprilis: mensibus autem tribus *Ioachaz*, & mensibus tribus *Ioachim*, cum diebus decem, & cum mense Augusto, in quo combustum est templum: iunctis simul cum mensibus 7. Magorum, fiunt menses 14. à quarto Calendarū Ianuarij, quo *David* obiit, vsq; Calendas Aprilis ante Darium. A *David* igitur vsq; in captiuitatem sunt 473. anni, & menses 7. A captiuitate & combustionem templi vsq; ad Darium 69. anni, & menses 7. A Dario vsque Calendas Aprilis in anno 42. Octauiani Augusti, in cuius fine natus est dominus (teste Euangelio) sunt 519. anni, hoc est à *David* ad captiuitatem 473. anni, & a captiuitate ad Christum 589. anni. A *David* etiam vsq; Manufortē *David*. 1062. anni, iuxta Hebraicam veritatem. *Aggeus*, *Zacharias*, & *Malachias* prophetæ clari. 70. Olimp. 61.

Cap. 35.

D*Arius*, filius *Hidaspidis*, annis 36. 1. Primo anno captiuitatis ignis ab altari sublatus & absconditus in puteo: post 70. reuersionis annum assumitur, inuentus viuus. 2. Secundo anno Darij, 70. annus captiuitatis Hierusalem

salem impletur, *Zacharia* propheta teste. Apud quem secundo anno Darij Angelus sic loquitur: Domine exercituum, usque quo tu nō misereberis Hierusalem, & urbium Iudæ, quibus iratus es? Iste 70. annus est, &c. Secundo anno Darij Templum *Hierosolimis* extruitur à *Zorobabel*, consummaturq; opus annis 4. Remissio quidem captiuitatis Iudeorum, & venia Templi ædificandi, sub Cyro exordium habuit, cōsummatur vero Templum sub Dario: quia vicinæ gentes assiduis incursionibus ædificationem impediērent. 3. Armodius & Aristogiton Hippasum tyrannum interfecerunt, & Lena meretrix, eorum amica, cū tormentis cogeretur, vt socios proderet, linguam suam morfu amputauit. 4. Olimp. 62. 5, 6. Sexto Darij anno, Templi ædificatio cōpletur, die tertio mensis Adar, qui est 46. annus, ex quo eius sub Cyro fundamenta iacta sunt. Vnde in Euangelio dixerunt Iudæi 46. annis ædificatum est Templum hoc. Cæperunt autem ædificare anno secundo Darij, mense sexto, die 19. & anno sexto (vt dictum est) mense 12. die tertio compleuerunt. 7, 8. Olimp. 63. 9. Cassiodorus sic. Reges Latini. Latinus rex annis 32. à quo Latini sunt appellati. Huius imperij anno 25. Troia capta est, ad quem *Aneas* profugus venit, factusq; est gener eius, cui etiā successit in regnum. 3. *Aneas*, post octo annos Troiæ capte, regnavit in Italia annis tribus. 31. Ascanius, filius eius, regnavit annis 38. 70. Siluius, *Aneæ* filius ex *Lauinia*, regnavit annis 29. *Homerus* poëta tunc temporis fuit. 101. *Aneas Siluius* regnavit annis 31. 151. Latinus Siluius regnavit annis 50. Huius temporibus *Amazones* Asiam vastauerunt, & *Carthago* cōdita est, à *Carcedone* Tyrio. *Salomon* quoq; *Dauid* filius, regnans Hierosolimis, Templum famosissimum cōdidit. 290. Alba Siluius regnavit annis 39. 214. *Ægyptus* Siluius regnavit annis 24. 242. *Capis* Siluius regnavit annis 28. 252. *Carpentus* Siluius regnavit annis 13. 263. *Tiberius* Siluius annis 8. 303. *Agrippa* Siluius regnavit annis 40. 322. *Aremulus* Siluius regnavit annis 19. 359. *Auentinus*.

Auentinus Siluius annis 37. 380. Procas Siluius annis 23.
 425. Amulius Siluius annis 43. qui fratrem suum Numitorē regno expulit, cuius tēpora istra applicata sunt. 463. Reges Romani. Romulus regnauit annis 38. à quo Roma condita, & ex Latinis Romani dicti. Hic primū 100. cōstituit Senatores Huius temporibus Siracusa & Catina in Sicilia conditæ sunt. 504. Numa Pompilius regnauit annis 41. qui duos menses addidit anno Ianuarium & Februarium, cū antea decem tantum menses apud Romanos fuissent Capitolium quoq; à fundamentis construxit. Cuius etiam temporibus Sibilla in Samo insignis habetur. 536. Tullus Hostilius regnauit annis 32. qui primus apud Romanos purpura vsus est, Cuius temporibus Chalcedon conditur, & Bizantium, quod nunc Constantinopolis appellatur. 559. Ancus Martius annis 23. qui. 16. miliario ab vrbe Roma Q-stream condidit. 596. Tarquinius Priscus annis 37. Huius temporibus Masilis in Gallijs condita est. 630. Seruius Tullus annis 34. qui primus censum instituit ciuium Romanorum. His temporibus apud Persas Cyrus primū regnare capit. 665. Tarquinius Superbus annis 35. His temporibus Pythagoras Samius, phisicus philosophus, claruit. Expulso autē vrbe Tarquinio, bini Consules cæperunt pro vno rege annis singulis administrare Rempub. Hæc dixit Cassiodorus. Ab anno quoq; tertio Samsonis, qui est octauus annus post captam Troiam, vsq; in annum nonum Darij regis Persarum, hoc est vsque in annum 78. quintæ ætatis, sunt. 666. anni, iuxta Cassiodorum. Secundum autem Hebræos. 640. anni. Desunt igitur (teste Cassiodoro) 26. anni in tãto spatio; secundum computationē Hebræorum. Initium Consulū Romanorum. Pulsis ab vrbe regibus, vix vsq; ad 15. lapidem Roma tenebat imperium. Mare obtinuerunt Aginetæ annis 20. vsque ad transitum Xerxis. *Eusebius* sic. Romanorum reges 7. à Romulo vsq; ad Tarquiniū Superbū, imperauerunt annis 240. siue (vt quibusdā placet) 243. 11. Romæ post actos reges, primū Consules à Bruto esse cæperūt. Deinde

Deinde Tribuni plebis, ac Dictatores, & rursus Consules Rempublicam obtinuerunt per annos ferme 464. usque ad Iulium Cæsarem, qui primus singulare arripuit imperium. Olympiade 183. 12. Olimp. 64. 13, 14. Valerius, Bruti collega, obiit adeo pauper, ut collatis à populo nummis sumptum habuerit sepulturæ. 15, 16. Olimp. 65. Censu Romæ agitato, inuenta sunt hominum 120. millia. 17.

Nono anno post reges exactos, noua dignitas Romæ est creata, quæ Dictatura appellatur, maior quam Consulatus. Eodem etiam anno Magister Equitum factus est, qui Dictatori obsequeretur. 18, 19. Macedonum, Alexander annis 43. 20. Olimp. 66. Dictator primus Romæ fuit Largius, & Magister Equitum primus Spurius Cæsius. 21.

Hellanicus Historiographus, & Democritus phisicus claruerunt. 22. Heraclitus cognomento Tenebrosus, & Anaxagoras, phisici, clari habentur. 23, 24. Olimp. 67. Pythagoras philosophus moritur. 25. Volsci Coriolas ciuitatem, quam habebant optimam, perdiderunt, à Romanis sublatam, ipsis quoque victis quia rebellauerunt. 26.

Æschilus, Tragediarum scriptor, agnoscitur. 27, 28.

Olimp 68. Romæ populus à patribus facta seditione discedit. 29. Quintus Martius, Dux Romanus, qui Coriolanos cepit, à Roma expulsus, ad ipsos Volscos iratus contendit, auxilia accepit, Romanos sæpe vicit, pacem oblatam repudiavit, ad quintum miliarium patriam oppugnaturus accessit, sed tandem interuentu matris suæ Veturiæ & vxoris Volumniæ ab vrbe remouit exercitum. 30.

Bellum quod in Marthone gestum est, & ea quæ Demilij ascribuntur. 31, 32. Olimp. 69. Pinnassus poëta habetur illustris. Trecenti viri nobiles, qui ex Fabia familia erant, soli contra Veientes bellum susceperunt, & omnes in ea pugna occisi sunt. 33. Cum in Algido monte Romani milites obsiderentur, à Dictatore Lucio Quintio Cincinnato liberati sunt. 34. Ægiptus recessit à Dario. Gelo obtinuit Siracusas. 35. Pindarus & Simonides Lirici poëta insignes habent.

habentur. 36. Olimp. 70. Romæ virgo Pompilla deprehensa in stupro, viua defossa est.

35. Persarum quintus, Xerxes filius Darij annis 20. 1, 2. Xerxes Ægyptum capit. Aristides cū ignominia eiicitur. 3. Choerilus, & Erinissemus illustres habentur. 4. Olimp. 71. Diagoras agnoscitur, & sectatores eius phisici philosophi. 5. Xerxes, cū Athenis venisset, incendit urbem sub principe Gellio. 6. Bellum quod in Thermopoli gestum est, & apud Saliminā nauale certamen. 7. Athenienses Pireum muro vallant. 8. Olim. 72. 9, 10, 11. Hieron post Gelonem Siraculis tyrannidem exercet. 12. Olimp. 73. 13, 14. Themistodes in Persas fugit. 15. Sophocles tragediarum scriptor, primū ingenij sui opera publicauit. 16. Olimp. 74. Romæ virgo Suma deprehensa in stupro, viua defossa est. 17. Sophocles & Euripedes clari habentur. Herodotus historiarum scriptor agnoscitur, Basilides & Diagoras Athenis plurimo sermone celebrantur.

Olimp. 75. Xeuxis pictor agnoscitur, ex cuius imaginibus, quas plurimas inuitatus fecerat, alij Lauacrum Bizantiōrum appellatum arbitrantur. Themistodes hauſto tauri sanguine obiit. Socrates nascitur. Lapis in Egis flumen Trachiz parte, Olimpiadis 75. anno secundo cadit. è solis magnitudine calore adusto, qui lapis etiam nunc ostenditur. Persarum sextus, Artabanus mensibus 7. vsq; ad mensem Nouembris.

95. Persarum 7. Artaxerxes, qui Lōgimanus appellabatur, annis 40. 1. Ea quæ de Hester & Mardocheo scripta sunt, quidam affirmant sub hoc rege gesta: quod ego non puto. Nunquam enim Hesdras de Hester filiuisset, qui scripsit hoc tempore Hesdram & Nehemiam reuersos ex Babilone, & ea deinceps consecuta, quæ ab ijs gesta sunt. 2. Sicilia à pulo regebatur. 3. Cymon iuxta Eurimedontem Persas nauali pedestriq; certamine superat, & Medicum bellum cōquiescit. Solis facta est defectio. 4. Olimp. 76. Anaxagoras moritur. Heraclitus clarus habetur. Macedonum, Perdicas

Lapis a sole.

Perdicas annis 28. 5,6. *Esdra*s sacerdos apud Hebræos insignis agnoscitur, cuius ætate pontifex maximus habitus est *Eliaſib* filius *Ioaſchim*, filij *Ieſu*, filij *Iofedech*, 7. Anno 7. Artaxerxis, prima die mensis primi, *Esdra*s sacerdos, & scriba legis Domini, descendit de Babilone cum epistolis regis, & in prima die mensis quinti venit in Hierusalem cum viris mille septingentis. Qui inter alia strenuè gesta, castigauit filios transmigrationis ab vxoribus alienigenis. Fuit autem eruditissimus legis diuinæ, & clarus omnium Iudeorum magister, qui de captiuitate regressi fuerant in Iudæam. 8. Olimp. 77. Empodecles, & Parmenides, phisici philosophi, notissimi habentur. 9. Zeno & Heraclitus Tenebrosus, agnoscuntur. 10. Pheretides secundus, historiarum scriptor, agnoscitur. 11. Cratinus & Plato comædiarum scriptores, clari. Romæ Agon centenarius primum actus. Aristarchus tragædiographus agnoscitur. 12. Olimp. 78. Trecentesimo secundo anno ab vrbe condita, decem uiri Consules creati, post annum eiectioni sunt, propter Appium Claudium, qui Virginij cuiusdā filiam uoluit corrumpere. 13. Romani per legatos ab Atheniensibus iura petierunt, ex quibus. 12. tabulæ circumscriptæ uenerunt. 14. Cretes comicus, & Thelesilla, ac Basilides, lyrici, clari habentur. Praxilla quoque, & Cleobulina sunt celebres. 15. Templum Iunonis, quod in Argis fuerat, incensum est. Habaris Hiperboranus Ariolus agnoscitur. 16. Olimp. 79. Tribuni plebis Aediles Romæ facti sunt, Consulibus eiectionis. 17, 18, 19, 20. Olimp. 80.

Cap. 31.

N*Ehemias* Hebræus, minister vinarius regis Artaxerxis, concedente sibi domino suo, 20. anno, de Babilone uenit in Iudæam, & 32. muros urbemq; restituit. Scribit *Esdra*s, sub pontifice Iudææ *Eliaſib* (cui successit *Iohannes* filius suus qui temporibus Alexandri Macedonis fuit) opus fuisse cōpletum. *Beda* sic, *Nehemias*, pincerna regis Artaxerxis, de

• Susis castro de Babilone veniens Hierusalem, muros ciuitatis 52. diebus restituit, & Ducatum genti annis 12. præbuit.
 • Huc vsque Hebræorum diuina scriptura temporum seriem continet. Quæ verò post hæc apud Iudæos sunt gesta, de libro *Macabeorū*, & *Iosephi*, & *Aphricani* scriptis exhibentur, qui deinceps vniuersam historiam vsque ad Romana persecuti sunt tempora. Aphricanus quidem, in libro quinto temporum, ita dicit: mansit itaque imperfectum opus vsque ad *Nehemiam* & 20. annum regis Artaxerxis. Quo tempore regni Persarum. 115. anni euoluti sunt: Captiuitatis autem Hierusalem. 185. annus erat, & tunc primùm Artaxerxes iussit muros exstrui Hierusalem. Cui operi præfuit *Nehemias*, & ædificata est platea, & muri circumdati. Et ex illo tempore si velis numerare, 70. annorum Hebdomadas, vsque ad Christum poteris venire. *Beda.* Septima species hebdomadis est, qua propheta *Daniel* vtitur, more quidem legis, 7. annis singulas computans hebdomadas, sed solito more breuius, id est, solaribus annis. Duodenis enim mensibus Lunæ annos singulos determinans: embolisinos autem menses, qui de annis 11. epactarum crescunt, non lege solita, tertio vel altero anno adiiciens. Sed ubi menses. 12. embolismorum impleti fuerint, ibi eos pro anno integro interferit. Et ita angelus ad eum dicens. 70. (inquit) hebdomades abbreviatæ sunt super populum tuum, & super urbem sanctam tuam, vt consumetur præuaricatio, & finem accipiat peccatum, deleaturq; iniquitas, & adducatur iustitia sempiterna, & impleatur visio, & prophetia, & vngatur Sanctus Sanctorum. *Beda.*
 Nulli dubium est, quin hæc verba, Christi nuncient incarnationē, qui tulit peccata mundi, legem & prophetiā impleuit, vnctusq; est oleo lætitiæ præ participibus suis. Et nulli dubium, quòd hebdomades. 70. annorum lunarium, mensiumq;, 12. in vnoquoque anno per septenos annos distinctæ, 490. annos lunares absque embolismis mensibui insinuent. Sed notandum est, quòd non simpliciter sed breuiter, eas dixit computatas, id est, breuiores solitis annis, Scito ergò (inquit) & animaduerte

animaduerte ab exitu sermonis, vt iterum ædificetur Hierusalem, vsq; ad Christum Ducem hebdomades. 7. & hebdomadas. 62. erunt. Et rursus ædificabitur platea, & muri in angustia temporis. *Beda*, *Esdra* narrante didicimus quod *Nehemias*, cum esset pincerna regis Artaxerxis, anno 20. regni eius, mense Nisan id est Aprili, impetrauit ab eo restaurari muros Hierusalem: ipsumq; opus (vt dictum est) tanta temporis angustia est actum, vt structores singuli armis induti, vna manu pugnasse, altera murum reparasse narrantur. Ab hoc igitur tempore, id est, ab anno 20. Artaxerxis, vsq; ad Christum hebdomadas. 70. cõputa, id est, annos duodenorum mensium lunarium 490, qui fiunt solares anni. 475. Siquidem Persæ à præfato anno 20. Artaxerxis, vsque ad mortem Darij, Arsami filij, regnauerunt annis 116. Ex hinc Macedonēs, vsque ad mortem Cleopatrz, annis 300. Inde Romani vsque ad 17. annum Tiberij summam rerum potestatem, quam Græci Monarchiam vocant, tenuerunt annis. 59. qui simul sunt 475. & continentur ciclis decemnouenalibus 25. Decies nouies enim viceni & quini fiunt 475. anni. Et quia singulis circulis embolismi septem accrescunt, multiplica 25. per 7. fiunt 175. menses lunares, qui sunt embolismi menses annorum 475. Si autem vis scire quot annos lunares faciunt, partire 175. menses per 12. duodeni menses decies, & duodeni quater, id est, 168. menses, anni sunt 14. & remanent menses 7. His adde annos 475. fiunt 489. Adde menses 7. supra, partemq; anni. 18. Tiberij, quo passus est Dominus: fiuntq; ab anno 20. Artaxerxis vsque in passionem Domini hebdomades. 70. abbreviatæ, id est, anni lunares 490. Ad eius verò baptismum, quando vnctus est Sanctus Sanctorum à Spiritu Sancto, in columbz specie, non solum hebdomades 7. & 62. completæ sunt, sed & pars 70. hebdomadis iam inchoatæ præterit. Et post hebdomadas (inquit) septem, & sexaginta duas occidetur Christus, & non erit eius populus, qui eum negaturus est. Non statim post 7. & 62. sed in fine 70. hebdomadis est occisus. Quam hebdomadam ideo separauit

à cæteris, quia de ea plura relaturus erat. Nam in ea Christus crucifixus erat, & negatus à Iudæis, non solum in tempore passionis, sed etiam à prædicatione *Iohannis*. Quod autem sequitur, & ciuitatem & sanctuarium dissipabit populus cum duce venturo & finis, & vastitas, & post finem belli, statuta desolatio. Hoc non ad 70. hebdomadas pertinet. Prædictum est enim quod hebdomades. 70. ad Christi vsque Ducatum pertingerent. Sed scriptura prædicto aduentu & passione Christi quid etiam posthæc populo neganti eueniret ostendit. Ducem enim venturum dicit Titum, qui anno 42. passionis cum populo Romano ciuitatem & sanctuarium dissipauit, vt lapis super lapidem non remaneret: deinde ad exponendam hebdomadam, quam omiserat redit. Confirmabit autem pactum multis hebdomada vna, id est, ipsa nouissima, in qua vel *Iohannes* baptizans, vel dominus & Apostoli prædicando multos ad fidem conuertêrunt, & in dimidio hebdomadis deficiet hostia & sacrificium. Dimidium hebdomadis huius, annus. 15. Tiberij erat: quando inchoato Christi baptismo, hostiarum purificatio fidelibus paulatim cæpit vilescere. Item quod sequitur, Et in templo erit abominatio desolationis, & vsque ad finem & consummationem perseuerabit. Desolatio, ad sequentia tempora respicit. Cuius prophetiæ veritatē, & historiā veterum & nostrorum, hodièq; temporum testatur euentus. Sciendum est autem quod Aphricanus cursum hebdomadarum, quem nos in annum. 17. vel 18. Tiberij Cæsaris, quo dominum passum credimus, iuxta chronicam *Eusebij*, perduximus, ab eodem 20. anno Artaxerxis, quo & nos incipiens, anno 15. Tiberij, quo eum passum credit, putat esse completum, ponens annos regni Persarum 115. Macedonum 300. Romanorum 60. Hæc *Beda*. De hac ergo summa ab anno 20. Artaxerxis vsq; in passionem domini, deme annos. 80. quos à præfato anno vsque Assuerum Hieronimus numerauit, & tunc. 395. iunge annis. 397. à prima Olimpiade vsque in postremum Assueri (vt Hieronimus tractat) fiunt anni. 792. vsq; in passionem,

id

id est, Olimpiades 198. Dēptis item 33. annis de hac summa, fiunt vsq; ad natiuitatē Domini ab Olimpiade prima anni 760. id est, Olimpiades 190. A *David* autem vsque Olimpiadem primam anni sunt 302. Ab Olimpiade prima vsque ad captiuitatem & combustionem Templi, anni sunt, 171. & 6. menses. Hoc modo. Ioatham annis 16. Achaz, 17. 61. Ezechias 29. 116. Manasses 55. 55. Amon 2. 149. Iosias 31. Ioachaz, a, 4. Calendarū Ianuarij, quo *David* obiit, regnauit mensibus tribus, vsq; ad Calendas Aprilis. 160. Eliachim 11. Iechonias menses tres, & dies 10. vsque in mensem Iulij. Sedechias annis 11. In anno igitur primo Cyri, annus 30. desolationis Templi impletus est, & in medio octauī anni Cambisis, completus est annus 67. Adde menses 7. suprà, ad dimidium annum Cambisis, fit annus 68. vsq; ad Calendas Augusti. Fratres Magi menses 7. vsq; ad Cal. Aprilis, hoc est vsque ad annum primum Darij. In anno igitur secundo Darij (sicut dixit Hieronimus) annus 70. captiuitatis completus est. 35. Darius 36. 55. Xerxes annis 20. Artabanus mēses 7. vsq; ad Cal. Nouembris. 95. Artaxerxes, filius Largi, annis 40. Xerxes mēses 2. vsq; ad Cal. Ianuarij. 96. Post quē Sogdianus menses 7. vsq; ad Cal. Aug. Adde menses 7. Artabani, & mēses duos Xerxis, fit annus & 4. menses. 95. Darius Nottus 19. 155. Asluerus 40. 181. Ochus 26. 185. Xerxes 4. 191. Darius annis sex. 197. Alexander annis 6. 237. Ptolemæus filius Largi annis 40. 275. Ptolemæus Philadelphus annis 38. 301. Ptolemæus Euergetes annis 26. 318. Ptolemæus Philopater annis 17. 342. Ptolemæus Epiphanes annis 24. 377. Ptolemæus Philomater annis 35. 406. Ptolemæus Euergetes annis 29. 424. Ptolemæus Sother annis 17. 433. Ptolemæus Alexander annis 10. 441. Ptolemæus Phiscon annis 8. 471. Ptolemæus Dionisius annis 30. 473. Cleopatra annis 2. 478. Caius Iulius annis 4. mensibus 6. vsq; ad Cal. Martij. Adde menses 5. ante, fiunt menses 10. 529. Octauianus Augustus 41. annis, vsq; in annum, quo natus est Dominus, & mense

Martio incipit annus. 42. His annis 519. adde annos 70. captiuitatis, fiunt anni 589. vsq; ad annum Natiuitatis. 1j sunt anni quintæ ætatis, id est, Olimpiades, 147. atque vnus dies. Adde etiam his annos, 171. à prima Olimpiade vsque ad captiuitatem, qui sunt Olimpiades 43. minus mensibus 7. fiunt anni 760. id est Olimpiades, 190. vsquè ad solstitium brumale in parte duodecima Capricornii: in qua Græci incipiūt annum etiam cum Olimpiade, vt putatur. Et Dominus natus est in fine anni 42. Octauiani Cæsaris, in principio Olimpiadis, 191. iuxta veritatem Hebraicam. De eadem ipsa summa à prima Olimpiade deme. 20. annos, id est. 16. Ioathan & 4. Achaz, id est Olimpiades 5. fiunt à conditione vr- bis vsq; ad annū natiuitatis domini anni 740. Vsq; in passio- nis verò annum ab Olimpiade prima, anni sunt 794. id est Olimpiades 198. & anni duo. 21. Athenienses & Lace- demones fædus. 30. annorum ineunt. 22. Herodotus, cum Athenis libros suos in Concilio legisset, honoratus est. 23. Melissus phisicus clarus. 24. Olimp. 81. Euripedes tragædiarum scriptor clarus. 25. Prothago- ras sophista clarus habetur, Cuius libros decreto publico A- thenienses combufferunt. 26. Romæ rursū Consules creati. 27. Phicides eburneam Mineruam fecit. Et Fide- nates contra Romanos rebellant. Theetetus Mathematicus agnoscitur. 28. Olimp. 82. Aristophanes clarus habe- tur, & Sophocles poëta tragædus. 29. Gens Campano- rum in Italia constituta. 30. Democritus Abderites Em- pedocles, & Hippocrates medici. 31. Gorgoas, Hisprias, Prodicus, Zeno, Parmenides, philosophi, insignes habentur. 32. Olimp. 83. Socrates plurimo sermone celebra- tur. *Nehemiam*, qui construxit muros Hierusalem, consum- masse opus 32. anno Artaxerxis, regis Persarum commemo- rat Esdras. 33. Initium belli Peloponnesiaci, Macedo- num 11. Archelaus annis 24. 34. Basilides, carminum scriptor, agnoscitur. 35. Athenienses pestilentia labo- rant. 36. Olimp. 84. Thicitides agnoscitur, Pericles mo-
ritur

ritur. 37. Eupoles & Aristophanes, scriptores comediarum clari. 38. Ætna mons ignem emisit. 39. Terræ motu apud Locrenses scisso Atlante monte, facta est Insula. 40. Plato nascitur.

Perfarum octauus, Xerxes mensibus duobus, vsq; ad Cal. 96.
Ianuarij.

Perfarum nonus. Sogdianus mensibus 7. vsq; ad Cal. 115.
Aug. His adde menses. 7. Artabani, fit annus, & menses 4.
Darius Nothus, annis 19. 1. Lacedæmones & Athenienses fædus percutiunt. 2. Eudoxus Gnidijs clarus habetur. 3. Olimp. 86. Lacedæmones Heracleam urbem condunt. 4. Clades, quæ Atheniensibus accidit sextò in Sicilia. 5, 6, 7. Olimp. 87. 8. Ægiptus à Persis recessit, & regnavit Amaxicus annis sex. 9, 10, 11. Olimp. 88. Alcibiades profugus abiit ad Tisaphernem. 12. Euboea ab Atheniensium societate discessit. 13. Macedonum. 12. Cresies annis 7. 14. Olimp. 89. 15. Dinastia 28. Ægipti. 16. Euripides apud Archelaum, & Sophocles Athenis moritur. Dionisius in Sicilia tyrannidem exercet. 17, 18. Ægiptiorum 29. Dinastia, Nephertites annis 6. 19. Olimp. 90.

Perfarum, Artaxerxes, qui cognominatus est Mnemon, 155.
Darij & Paristidis filius, annis 40. Sub hoc rege, mihi videtur historia, quæ in libro *Hæster* continetur, expleta. Ipse est quippe qui ab Hebræis Assuerus, & à 70. Interpretibus Artaxerxes vocatur. 1. Macedonum 13. Archelaus annis 4. 2. Dionisius Siraculis tyrannidem exercet. 3. Athenienses sustinent tirānidem. 4. Olimp. 91. Socrates rhetor agnoscitur. 5. Macedonum 14. Amintas anno vno. Ægiptiorum, Achoris annis 12. 6. Democritus moritur. Macedonum, Pausanias anno vno. Tyrannus Athenis oppressus, Socrates venenum bibit. Alcibiadem Tisaphernes interficit. Cyri regis ascēsus, de quo scribit Zenophon. 7. Athenienses 24. literis vti cæperunt, cū antea 16 tantum literas haberent. Macedonum, Amintas annis 7. 8. O-

limp.92. Zenophō, filius Griliri, & Etesias clari habētur. 9. Templum Ephesi rursum incenditur. Socratici clari habentur. 10. Diogenes Cynicus clarus, Speusippus insignis. 11, 12. Olimp.93. Dionisius in tirāide perseuerat. 13. Carthaginensium bellum famosum. Macedonum, Atheus annis duobus. 14. Eudoxus astrologus agnoscitur. 15. Macedonum, Amintas annis 18. 16. Olimp.94. Galli Senones Romam inuaserunt, excepto Capitolio. 17. Ægyptiorum, Psamutes anno vno. Plato philosophus agnoscitur. 18. Tribuni militares pro Consulibus esse cæperunt. Ægyptiorum, Nephertites menses 4. Ægyptiorum, Nectanabus annis 14. 19. Euagoras in furorem versus est, cum regnaret Cypri. 20. Olimp.95. 21, 22, 23, 24. Olimp.96. 25. Magno terræ motu factō Helica & Bura Peloponnesi vrbes absorptæ sunt. 26, 27. Prænestini à Romanis victi, apud flumen Hallam, per Titum Quintium Cincinnatum. 28. Olimp.97. *Hæster* historia scribitur *Hieronimo* teste. 29. Athenienses principes Græciæ facti. 30. Socrates rhëtor agnoscitur. 31. Plato, & Zenophon, necnon & alij Socratici clari habētur. 32. Olimp.98. 33. Macedonum, Alexander anno vno. 34. Macedonum, Ptolemæus Salorites annis 4. 35, 36. Olimp.99. 37. Ægyptiorum, Theo annis duobus. 38. Dionisius rex Siciliæ anno 18, moritur. Theo rex Ægypti fugit in Arabiam. Macedonum, Perdicas, annis 6. Post Dionisium, regem Siciliæ, iunior Dionisius regnum inuadit. 39. Aristoteles 18. ætatis annum agens, adiutor fit Platonis. Ægyptiorum, Nectanabus annis 19. 40. Olimp.100. Huc vsq; à Phaceæ rege Israel, sub quo Salmanasser multa millia populi vastauit, tractat *Hieronimus* captiuitatem decem tribuū Israel annos 390, super prophetam *Ezechielem*.

181.

Perfarum, Artaxerxes, qui & Ochus, annis 25. 1. Temporibus Ochi immensa per continuum biennium Romanos pestis afflixit, sequentiq; anno sequutum est satis triste prodigium, Siquidem in medio vrbis Romæ terra dissiliit, vastoq;

Itaque prærupto hiantia subito patuerunt inferna. Quod cum diutius ita maneret, terroremque cunctis inferret, tandem interpretantibus aruspibus quod viui hominis sepulturam expectaret, Marcus Curtius, eques Romanus, sese in id barathrum armatus proiecit, sicque conclusum est: 2. Alexander Pheræus agnoscitur. 3. Camillus Gallos, qui bellum Romanis intulerant, superatisque Romanis, etiam Capitolium qui obsidebant grauissimè, vicit, 4. Olimp. 101. Macedonum, Philippus annis 26. 5. Demosthenes orator agnoscitur. 6. Ochus, Aradasmo Iudæorum capta, in Hircaniam accolas translatis iuxta mare Caspium collocavit. 7, 8. Olimp. 102. 9. Dionisius à Sicilia pellitur. 10, 11. Alexander Magnus, Philippi & Olimpiadis filius, nascitur. 12. Olimp. 103. Dionisius Siraculis interficitur. 13. Post quem Hipparinus, filius eius, Siraculis tyrannidem exercet. 14. Hetrinna poëtria agnoscitur. Ochus Ægyptum obtinuit, Nectanabo in Æthiopiam pulso, in quo Ægyptiorum regnum destructum est, Sidoniam subuertit. 15, 16. Olimp. 104. 17, 18. Demosthenes orator omnium rumore celebratur. 19. Romani Gallos superant. Dionisius Corinthum sub fœdere nauigauit. 20. Olimp. 105. Plato moritur. Post quæ Academiâ Speusippus tenuit. 21. Romani cum Samnites duobus præliis superassent, vniuersos confines suos, qui à sua societate discesserant, in ditionem propriam redegerunt. 22, 23, 24. Olimp. 106. Dionisius Corintho expulsus. 25. Descriptione Romæ facta, inuenta sunt centum sexaginta millia.

Perfarum 13. Xerxes, Ochi filius, annis 4. 1. Iudæorum pontifex maximus Iaddus clarus, 2. Speusippus moritur, cui successit Xenocrates. 3. Olimp. 107. 4. Macedonum, Alexander Magnus, Philippi filius, annis 12. mensibus 6. 185.

Perfarum 14. Darius, Xerxis filius, annis 6. 1. Manasses, frater Iaddi, pontificis Iudæorum, templum in monte Garizi constituit. 2. Alexander aduersum Illicos & Thra- 191.
ces

ces foeliciter dimicans, subuersis Thebis in Persas arma corripuit, & apud Granicum flumen, regis Darij ducibus oppressis, urbem Sardis capit. 3. Olimp. 108. Romanorum Consul Manlius Torquatus, filium suum, quod contra imperium in hostem pugnatum iret, virgis caesum securi percussit. 4. Alexander, capta Tyro, Iudæā inuadit à qua amicè exceptus, victimas immolat Deo, & pōtificem templi honoribus plurimis prosequitur, Andromacho locorum custode dimisso, quem postea Samaritani interficiunt. Ob quam causam, ab Ægipto reuersus Alexander, magnis eos supplicijs affecit, urbemq; eorum captam Macedonibus ad inhabitandum tradidit. 5. Alexandria in Ægipto condita sexto anno regni Alexandri. Quo tempore etiam Latini à Romanis perdomiti sunt. Alexander obtinuit Babilonem interfecto Dario, in quo regnum Persarum destructum est, quod steterat annis 231. A 20. anno Artaxerxis, Persæ regnauerunt vsque hūc, annis 116. 1. Olimp. 109.

Cap. 197.

Persarum 15. Alexāder in anno 7. regni sui, super Asiā regnavit annis sex post mortem Darij. Alexander Macedo annis quinq; . Huius quinq; anni postremi in ordine temporum numerantur, quibus monarchiam obtinuit, nam 7. priores in Persarum regibus supputantur. Anaximenes & Epicurus clari habentur. 2. Alexander Hircanos & Parthos capit: Ornim quoque Petram & Indicum transgreditur amnem. 3, 4. Bellum Alexandri in India aduersus Porum & Taxilem, Arpallus fugit in Asiam. 5. Olimp. 110. Romani Samnites subigunt, & colonias deducunt. Alexandri tempore luna defecit in Arabia hora noctis secunda, eademq; in Sicilia exoriens. 6. Alexander Indicum vsque Oceanum victorijs potiùs quam bellis peruenit, ac Babilonem reuersus 32. vitę regni autem 12. anno, veneni hauſtu obiit. Post quem translato in multos imperio, Ægiptum Ptolemæus Lagi filius tenuit. Macedones Philippus, qui

& Aridaeus, frater Alexandri, Syriam & Babilonem omniaque regna Orientis Seleucus Nicanor, Asiae regnum Antigonus. Qui apud *Danilem* per 4. hirci cornua, qui arietem contriuit, designantur.

237.

Ægyptiorum primus, regnauit Ptolemæus filius Lagi, annis 40. 1. Appius Claudius, Consul Romanus, Roma clarus habetur, qui aquam Claudiam induxit, & viam Appiā strauit. Macedonibus imperauit Philippus, qui & Aridaeus, frater Alexandri, annis 7. 2. Lidiam & Thraciam & Hellespontum Lysimachus tenuit. Macedonum duces in seditionem versi. Agathocles Syracusis tyrannidem exercet. Lamiacum bellum motum. Perdicas contra Ægyptios dimicat. 3. Olimp. III. Ptolemæus, Lagi filius, Hierosolimis & Iudea in ditionem suam dolo redactis, plurimos captiuorum transtulit in Ægyptum. 4. Iudæorum pontifex maximus Onias, filius Iaddi, clarus habetur. Theophrastus philosophus agnoscitur, qui ob diuinitatem loquendi, vt ait *Cicero*, nomen accepit. Menander claruit. 5. Demetrius Phalereus habetur illustris. 6. Romani Samnites, contra se diutissime præliantes, ad extremam seruitutem redigunt. 7. Olimp. I I 2. 8. Menedæmus & Speusippus philophi insignes. Macedonum, Cassander annis 19. 9. Romani Marfos & Cimbros & Pelignos superant. 10, I I. Olimp. I I 3. Cyprum Ptolemæus inuasit. Theodorus Athenus agnoscitur. 12. Demetrius Phalereus ad Ptolemæum veniens, impetrauit vt Atheniensibus demum Græcia redderetur. 13. Syriae & Babiloni, & superioribus locis imperauit Seleucus Nicanor annis 32. 14, 15. Olimp. I I 4. 16, 17. Macabæorum Hebræa historia, hinc Græcorum supputat regnum: verum hi libri inter diuinas scripturas nō recipiuntur. 18, 19. Olimp. I I 5. 20, 21. Seleucus Antiochiam, Laodiciam, Seleuciam, Apamiam, Edissam, Beroeam, & Pellam vrbes condidit. 22, 23. Olimp. I I 6.

24. Quarum Antiochiam 12. regni sui anno exstruxit. Seleucus Babilonem obtinuit. Iudæorum pontifex maximus

Simon,

Simon, Oniæ filius, clarus habetur : cui cognomentum Iustus fuit, propter sollicitam in Deum religionem, & in ciues suos pronam clementiam. 25. Asiæ, Demetrius, qui & Polyarches, annis 16. 26, 27. Olimp. 117. Macedonum, filius Cassandri annis 4. 28. Demetrius rex Asiæ, cognomento Polyarches, Samaritarum urbem vastat, quam Perdicas ante construxerat. 29, 30. Censu Romæ agitato inuenta sunt ciuium Romanorum 260. millia. 31. Olimp. 118. Legati Alexandrini à Ptolemæo primùm Romam missi, amicitias impetrauerunt. Macedonum, Demetrius annis 6. 32. Menander comicus moritur. 33. Romani Gallos Tyrrhenosq; superant, & Sabinorum terra diuiditur. 34. Seleucus in eas vrbes, quas exstruxerat, Iudeos transfert, ius eis ciuium, & numicipalem ordinem cum Græcis æquali honore concedens. 35. Olimp. 119. 36, 37. Iudæorum pontifex Eleazarus, frater Simonis, suscepit templi ministerium, filio Simonis Onia paruo admodum relicto. Macedonum, Pirrhus menses 6. Seleucus, capto in Cilicia Demetrio, Syriæ & Asiæ paritèr imperauit. 38. Macedonum, Lisimachus annis 5. 39. Olimp. 120. Serapis ingressus est Alexandriam. 40. A Romanis conditæ sunt vrbes, Ariminus, & Beneuentum.

275.

Aegiptiorum Ptolemæus Philadelphus annis 38. 1. Softratus Guidius Faram in Alexandria construxit. Antigonus Lacedæmoniam obtinuit. Demetrius semetipsum Seleuco tradidit. 2. Ptolemæus Philadelphus Iudæos, qui in Aegypto erant liberos esse permisit, vasaq; Eleazaro pontifici Hierosolimorum votiuâ transmittens, diuinas scripturas in Græcam vocem ex Hebræa lingua, per 70. interpretes, transferri curauit, quas in Alexandrina bibliotheca habuit : quam sibi ex omni genere litteraturæ comparauerat. 3. Olimp. 121. Macedonum, Ptolemæus cognomento Ceraunus, anno vno. Meleagrus mensibus duobus. Antipater dies 45. 4. Post quē Softhenes annis duobus. Tātē autē potentiz fuisse narratur Ptolemæus Philadelphus, vt Ptolemeum

lemēū patrem vinceret. Narrant enim historiæ eum habuisse peditum 200. millia, equitum 20. millia, curruum 2. millia: elephantes, quos primus adduxit ex Æthiopia, 400. & his similia. Syria & Asiæ, post Seleucum regnavit Antiochus Sother annis 19. 5. Antigonus regit Macedones annis 36. 6, 7. Olimp. 122. 8. Vna virginum Romanorū in corruptione deprehensa, percutitur. 9, 10. Milo Romanis Tarēntum tradidit. 11. Olimp. 123. 12. Romani Calabriam Messanamq; tenuerunt. 13. Aratus agnoscitur. 14. Argenteus nummus primū in vrbe figuratur. 15. Olimp. 124. Polemo philosophus obiit. 16.

Post quem Archefilaus, & Crates clari habentur. 17. Romani colonias deduxerunt, multaq; vrbes in Sicilia eis iunctæ. 18, 19. Olimp. 125. Romæ virgo vestalis in stupro detecta, laqueo vitam finiuit. 20, 21. Zeno, Stoicus, moritur. Post quem succedit Cleanthes. 22. Romani Siracusas capiunt. 23. Olimp. 126. Nicomedes, rex Bithiniæ, Astacum urbem ampliāns, Nicomediam vocat. 24. Syria, Antiochus, qui vocabatur Theos, annis 15. 25. Romani Carthaginenses nauali certamine superant, & centum Libiæ vrbes capiunt. 26, 27. Olimp. 127. 28. Erasistratus medicus clarus. 29. Antigonus Atheniensibus reddidit libertatem. 30. Iudæorum pontificatum, post Eleasarum, auunculus eius Manasses accepit. 31. Olimp. 128. 32. Carthaginenses. 90. Romanorum naues in Sicilia capiunt, Metello Consule in fugam verso. 33, 34, 35. Olimp. 129. Parthis à Macedonum imperio recedentibus, primus regnavit Arsaces, vnde Arsacide dicti sunt. 36, 37, 38.

Ægyptiorum 3. Ptolemæus Euergetes annis 29. 1. Olimp. 130. Iudæorum pontifex Onias, Simonis Iusti filius, clarus habetur, qui consueta Ptolemæo regi tributa non reddens, iram eius impulit. Verū *Iosephus* (vir inter suos nobilis) legatus à Iudæis ad Ptolemæum missus, cū familiaritatem regis ob plurima in eum meruisset obsequia, Dux Iudææ & finitimarum regionum constituitur, 2. Syria, Seleucus Gallini-

Gallinicus, annis 20. 2, 3. Romæ templum Vestæ incensum. 4, 5. Olimp. 131. Macedonū, Demetrius annis decem. 6. Quintus Ennius poëta Tarenti nascitur. 7, 8. Qui à Catone Quæstore Romæ translatus habitauit in mōte Auentino, paruo admodum sumptu contentus, & vnius ancillæ ministerio. 9. Olimp. 132. 10, 11, 12. Virgo vestalis Romæ à seruo corrupta, propria se manu interimit. 13. Olimp. 133. 14. Iudæorum pontifex Simon, Oniæ filius, clarus habetur. Sub quo Iesus, filius Sirach, Sapientiæ librū componens, quem vocant Panarethon, etiam Simonis in eo mentionem facit. 15. Macedonum, Antigonus annis 15.

16. In anno 15. Ptolemæi Euergetis dominica natiuitas secundum Hæbreos proueniet, si anni 3952. à capite mundi, hoc est, à 15. Calendarū Aprilis, vsq; ad natiuitatē Domini, iuxta Hæbræos cōputantur, Sancto etiam Beda tractante. 17.

Olimp. 134. 18, 19, 20. Quadraginta ferme millia Gallorum à Romanis cæsa sunt. 21. Olimp. 135. 22. Syriæ, Seleucus Ceraunus, annis tribus. 23, 24. Syriæ, Antiochus Magnus, annis 36. 25. Olimp. 136. 26.

318.

Ægyptiorum, Ptolemæus Philopator, annis 17. 1, 2. Ea quæ in tertio Macabæorum libro scripta sunt, sub hoc principe gesta referuntur. 3. Olimp. 137. Macedonum, Philippus, annis 42. 4, 5. Victi Iudæi & 40. millia armatorum ex numero eorum cæsa. 6. Romæ virgines vestæ (ob stuprum) terra obrutæ sunt. 7. Olimp. 138. Heraclones agnoscitur. 8. Romani Marcello consule Syracusas capiunt. 9. Romani subigunt Campaniam & Siciliam. 10. Antiochus rex Syriæ, victo Philopatore Ptolemæo, Iudæam sibi sociat. 11. Olimp. 139. 12. Leuius Consul Romanus cum rege Asiæ Attalo amicitiam facit. 13. Iudæorum pontifex maximus Onias, Simonis filius, insignis habetur, ad quem Lacedæmoniorū rex Arios legatos mittit. 14, 15. Olimp. 140. 16, 17. Scipio vrbes Hiberiæ recipit.

342.

Ægyptiorum, Ptolemæus Epiphanes annis 24. 1. Ptolemæus,

lemæus Epiphanes Scopam principem militiæ mittens, Iudeã capit, & plurimas Syriæ ciuitates. 2. Olimp. 141. Neuius comicus Vticæ moritur, pulsus Roma factione nobiliũ precipuè Metelli. 3, 4. Plautus ex Arfina vmbriæ, Romæ moritur, qui propter annonæ difficultatem ad molas manuarias pistori se locauerat. Ibi quotiès ab opere vacaret, scribere fabulas, ac vendere solitus est. 5. Iuxta Theram apparuit Insula, dicta Hiera. 6. Olimp. 142. Antiochus, Scopa superato, Syriæ vrbes recipit, & Iudæam. 7, 8. Romani Græcos liberos esse iussêrunt. 9. Antiochus, Iudæorum erga se cognita voluntate, magnis eos muneribus donat, & per epistolas crebris laudibus prosequitur. 10. Olim. 143.

11. Post prælium, quo in Thermopolis victus est Antiochus, hoc inter Romanos & eum conuenit, vt mille talenta per annos singulos eis, vectigalis nomine solueret. 12, 13. Romani multas colonias deduxerunt. 14. Olimp. 144. Antiochus, in amicitiam Ptolemæi regressus, pacem cum eo facit, & Cleopatram filiam eius ducens in vxorẽ, dotis nomine Syriam, Phænicem, Samariam, Iudeamq; concedit. 15. Eumenes, frater regis Attali, qui Eumeniam in Phrigia condidit, clarus habetur. 16. Secundus liber Macabæorum apud Iudæos huius temporis gesta continet. 17. Titus Liuius, tragædiarum scriptor, clarus habetur: qui ob ingenij meritum à Liuiio Salinatore (cuius liberos erudiebat,) libertate donatus est. Syriæ & Asiæ, Seleucus, qui & Philopator, annis 12. 18. Olimp. 145. Cum ab Antiocho per legatos Hannibal reposceretur, cui (à Scipione victus) se sociauerat, ad Prusiam regem Bithiniæ transfugit. 19. Quem cum rursùm per Titum Quintum Flaminium Senatus peteret, cum iam Romanis tradendus esset, venenum bibit, & apud Libissam in finibus Nicomediensium sepultus est. 20. Simon præpositus templi Hierosolimorum, ad Apollonium Ducem Phænicis cõfugiens, multis ei muneribus repromissis, sacerdotium sibi vendicare cæpit. Quo audito Seleucus Heliodorum mittit ad negotium prouidendum, qui cum in Iudæam

Iudeam peruenisset, iniquè iudicans, & multa perperam gerens, diuinis aduersum se signis territus, redit ad Seleucum.

21, 22. Olimp. 146. 23. Onias sacerdos curauerat vt Simon profugus fieret. 24. Hircanus, *Iosephi* Ducis Iudææ filius, cum ad Ptolemæum perrexisset, honorificè ab eo susceptus est. Verum fratres eius, seditione contra eum mota, magnarum calamitatum Iudææ genti causæ extiterunt.

177.

Ægyptiorum, Ptolemæus Philometor, annis 35. 1. Statius Cecilius, comædiarum scriptor, clarus habetur. 2. Olimp. 147. 3. Aristobulus, natione Iudæus, Peripateticus philosophus, agnoscitur, qui ad Ptolemæum Philometorem explanationum in *Moisen* commentarios scripsit. 4. 5. Syriæ & Asiæ, Antiochus Epiphanes, annis 11. Antiochus Epiphanes cum de regione Ptolemæi, quam subito inuaserat, Senatus præcepto recessisset, in Iudæam venit, ibiquè Iesu, qui & *Iason*, fratri *Onia*, pontificatum tradidit, quo deinde expulso, *Onian* cognomento Menelaum successorem ei dedit. 6. Olimp. 148. 7, 8, 9, 10. Olimp. 149. Ob sacerdotij dignitatem orta seditione inter principes, ingentiū miseriarum semina pullulârunt. 11. Antiochus Epiphanes, anno 145. post regnum Seleuci, id est regni Græcorum, vt *Iosephus* perhibet, die 25. mensis Casleu, id est Decembris, secundum Macedones Apelen, cepit Hierusalem, tulit decem millia captiuorum, destruxit muros, ac primum quidem omnem eorum prouinciam ad idolatriam compellens, qui parere noluerunt, enecat: porcos in Sacrario, præcipit immolare, præputium dimittere. Postea verò Hierosolimam ascendit, templum vastat, vasa quæ in ministerio fuerant consecrata, auferens, in templo simulacrum Iouis Olympi posuit, in Samaria super verticem montis Garizin Iouis Peregrini delubrum ædificauit, ipsis Samaritanis vt id faceret precantibus. Septem fratres passi sub Antiocho tunc. Verum hoc in tempore *Matthias* quidam ex sacerdotibus, filius Ioachim, de vico Modin, aduersus Antiochi duces arma corripit, ens,

ens, fultus etiam auxilio filiorum, leges patrias vindicauit.

12, 13. Ennius poeta, septuagenario maior, articulari morbo perijt, sepultusq; est in Scipionis monumento, via Appia, intra primum ab vrbe miliarium. 14.

Olimp. 150, 15, 16. Romani, victo Perseo rege Macedonum, Illiricos, Macedones, & Galathas liberos esse iussērunt. Syriæ & Asiæ, Antiochus Eupator, annis duobus. 17.

Iudæorum Dux Iudas, qui & Machabæus, filius Mathathia, Antiochi duces de Iudæa expellens, templumq; ab idolorum imaginibus emundans, patrias leges per triennium suis ciuibus reddidit. 18. Olimp. 151. 19. Syriæ & Asiæ, Demetrius Soter, annis 12. 20. Iudæorum Dux Iudas, annis tribus. Menelao pontifice Iudæorum, à iuniori Antiocho occiso, qui prius Iudæam Antiocho Epiphani prodiderat, Alchimus alienus à genere sacerdotali, ambitione pontificatum inuadit. 21.

Ob quod *Onias*, filius pontificis *Onia*, Ægyptum transmigrans, in Heliopolitano pago ciuitatem nominis sui condidit, templo ad similitudinem templi patrij constructo. Alchimus verò aduersus Iudam Machabæum inimicitias gerens, post non multum temporis dei ira percussus interiit, ac sic cum omnium Iudæorum fauore Iudæ Machabæo sacerdotium decernitur. Qui dignitate suscepta, Romam legatos dirigit, decreuitq; Senatus Iudæos amicos & auxiliores Romanorum habendos. 22.

Olimp. 152. Iudas aduersus Demetrii duces inito bello occiditur, tribus annis gesto pontificatu. 23. Publius Terentius Carthaginiensis, comædiarum scriptor, ob ingenium & formam libertati donatus, in Archia moritur, qui primum *Andriam*, antequàm ædilibus venderet, Cælio multum se miranti legit, Iudæorum Dux Ionathas annis 19. 24. Aristarchus grammaticus agnoscitur. 25. Dux Iudæorum Ionathas, frater Iudæ, Bachide duce Demetrii Iudæa expulso, pontificatum suscepit. 26. Olimp. 153. Pacuius Brundusinus, tragediarum scriptor, floruit, Ennij poetæ ex filia nepos, vixitq; Romæ quoad picturam exercuit, ac fabulas

venditavit, deinde Tarentum transgressus propè nonagenarius, diem obiit. 27, 28. Pseudophilippus in Macedonia regnavit. 29, 30. Olimp. 154. Syriæ & Asiæ, Alexander annis 9. mensibus 6. Alexander, Antiochi (qui Epiphanes cognominatus est) filius, Syriæ & Asiæ imperās, Jonathan corona & multis insignibus donis prosequitur. Romani interfecto Pseudophilippo, Macedones tributarios faciūt. 31. Samaritani & Iudæi Alexandriæ, Ptolemæo iudicante, cōtendunt de honoribus ex utraq; parte sui tēplī differentes, & superāt Iudæi. 32. Lucius poeta nascitur. 33. Appius Gallos capit. 34. Olimp. 155. Carthago destructa per Scipionem est, habens à cōditione sui annos 668. vt verò alij affirmant 768.

406. Ægyptiorum, Ptolemæus Evergetes, annis 29. 1. Ionathas Dux Iudæorū pariter & pōtifex, cum Romanis & Spartiatis amicitias facit. 2. Alexandro Philobalo regi Syriæ, Ptolemæus filiam suam Cleopatram tradidit vxorem. 3. Olimp. 156. Scipio Numantinos subuertit. Brutus Hiberiā vsque ad Oceanum subegit. 4. Triphon Antiochum, filium Alexandri, occidit. 5. Ptolemæus Demetrio filiam suam Cleopatram tradidit vxorem cum regno, quod abstulit Alexandro. 6. Triphon Jonathan pontificem Iudæorum interfecit, & in sacerdotium fratris Ionathæ Simon assumitur. 7. Olimp. 157. Lucius Accius, tragædiarū scriptor, clarus habetur, natus Maurino & Serrano Cōsulibus, parētibus libertinis, & seni iā Pacuio Tarenti sua scripta recitavit, à quo & fundus Accianus iuxta Pisaurū dicitur, quia illuc inter colonos fuerat ex vrbe deductus. Iudæorum Dux Simon annis octo. 8. Triphon Syriæ regnū conat⁹ inuadere, Antiocho filio Alexandri interfecto, ad extremum ipse moritur. Syriæ, Antiochus annis 9. 9. Post Demetrium imperauit vniuersæ Sirix frater eius Antiochus, qui cognominatus est Soter. 10. Simoni Iudæorū pōtifeci, pariter & principi, Romani & Spartiata, legatione eius libetèr excepta, amicabilia scripta misērunt. 11. Olimp. 158. Bellum seruile ortū in Sicilia. 12. Antiochus rex Syriæ, aduersus Iudæam arma corri-

corripiens, & Hierosolimam vallo circundans, cū ad conditiones pontificē Simonem compulisset, recessit. 13, 14. Attalus rex moriens, regni sui populum Romanum reliquit hæredem, Simon Iudæorum pontifex interficitur, cui succedit filius suus Iohannes. 15. Olimp. 159. 16. Ptolemæus expulsus Ægipto. Arfaces Parthus occidit Antiochum, Iudæorum rex Hircanus, qui & Iohannes, annis 26. 17. Syriæ & Asiæ, Demetrius iterum annis 4. Serui qui in Sicilia rebellabant, obsidionis necessitate compulsi, ad sua inuicem cadauera deuoranda conuersi sunt. 18. Aruertius nobilissima vrbs Galliarū capta est, & rex Gallorū Bituitus, Iohannes Dux Iudæorum & pontifex, aduersus Hircanos bellū gerens, Hircani nomen accepit, & à Romanis ius amicitiae postulans, decreto Senatus inter amicos relatus est. 19. Olimp. 160. 20, 21. Syriæ & Asiæ, Antiochus Gryphus, annis 12. 22, 23. Olimp. 161. Narbona coloniae deducta. Hircanus pontifex Iudæorum Samariam, quæ nunc Sebaste vocatur, obsidione captam, solo cōequauit. 24 25, 26, 27. Olimp. 162. 28. Quam postea Herodes restaurans, Sebasten, in honorem Augusti, appellari voluit. 29. Marcus Terentius Varro, philosophus & poeta, nascitur.

1. Ægyptiorū, Ptolemæus Soter, Cleopatraz filius, regnavit annis 17. 2. Olimp. 163. 3, 4. Syriæ & Asiæ, Antiochus Sizicænus, annis 19. 5. Antiochus Sizicænus, eiectō Grypho, Syriam obtinuit, ac rursus Gryphus superato Sizicæno tandem recipitur: ita ex successione regnabant, aduersus se inuicem dimicantes. 6. Olimp. 164. Iugurtha, contra Romanos dimicans, capitur. 7, 8. Ionathas gloriose apud Iudæos principatum gerit. 9. Cicero nascitur Arpini, matre Helbia, patre equestris ordinis, ex regno Volscorum genere. 10. Olimp. 164. 11. Cneus Pompeius Magnus oritur. 12. Iudæorum primus rex Aristobulus, filius Ionathæ, regnavit anno vno, qui rex, paritur & pōtifex, primus apud Iudæos Diadematis sumpsit insigne, post 484. annos Babilonicæ captiuitatis. 13. Post quem

423.

regnavit filius eius Æanneus, cognomento Alexander, qui pō-
tificatum quoque administrans, crudelissimè civibus præfuit.
Caius Lucilius, Satyrarum scriptor, Neapoli moritur, ac pu-
blico funere effertur, anno ætatis. 46. 14. Olimp. 166.
Marcus Purius, poëta, cognomento Bibaculus, Cremone
nascitur. Ducenta millia Cimbrorum à Romanis cæsa, 80.
millia capta cum duce eorum Theothodo, à Consule Roma-
no Mario, qui Iugurtham vicerat, & habuit collegam in hoc
Cimbrico bello Quintum Luctatium Catulum. 15. Ite-
rùm Cimbri & Teutoni, quorum erant adhuc infinitæ copię,
in Italiã adeunt, & à Mario Catuloq; superantur, cæsis 140.
millibus, 60. millibus captis. 16. Thraces à Romanis
victi. 17. Rursùm in Sicilia bellum servile oritur.

433. Ægyptiorum, Ptolemæus, qui & Alexander, annis 10, ex-
pulso de regno Ptolemæo, qui cognominabatur Soter, per
matrem Cleopatrá, & in Cyprum recedente. 1. Olimp.
167. 2, 3. Aquilius in Sicilia bellum servile compescuit.
4. Ptolemæus rex, Cirenæ moriens, Romanos testamen-
to reliquit Hæredes. Seleucus ab Antiocho, Siziceni filio, vi-
uus exurit. 5. Olimp. 168. Titus Lucretius poëta nas-
citur, qui postea amatorio poculo in furorem versus, cum a-
liquot libros per intervalla insanix scripisset, quos postea
Cicero emendavit, propria se manu occidit, anno ætatis 44.
Syriæ, Philippus annis duobus. 6. Antiochus in Parthos
fugiens, Pompeio se deinceps tradidit. Post quem Philippus
captus est à Gabinio. Sirix & Asiæ regnum defecit. Huc vsq;
Syria possessa est per reges, postea in Romanam ditionem
cessit. 7, 8. Bellum aduersus Romanos Picentes, Marsi,
Peligniq; mouerunt. 9. Olimp. 169. 10. Pomponius
Bononiæ satyrarum scriptor illustris.

441. Ægyptiorum, Ptolemæus Soter, qui à matre fuit eiectus, an-
nis 8. 1. Ptolemæus regressus de fuga regnum obtinuit,
quia Alexandrum (qui ante eum fuerat) ob interfectionem,
matris ciues pepulerant. Plautius Gallus primus Romæ lati-
nam rhetoricam docuit, de quo Cicero sic refert. Memoria
tenco,

teneo, pueros nos primùm latinè docere, nos cæpiſſe Platiũ Gallum quendam. 2. Caius Valerius Catullus, ſcriptor lyricus, Veronæ naſcitur. 3. Olimp. 170. Saluſtius Criſpus, ſcriptor hiftoricus, in Sabinis Amiturni naſcitur. Silla Athenienſes vaſtat. 4. Deſcriptione Romę facta inuenta ſunt 464. millia hominum. 5. Templum apud Delphos tertio incenſum à Thracibus, & Romę Capitolium. 6. Lucius Ennius plurimas ciuitates capit. Cicero 26. anno ætatis defendit Quintium. 7. Olimp. 171. Publius Terentius Varro in vico Atacæ in prouincia Narbonenſi naſcitur, qui poſteà 35. annorum cum ſummo ſtudio Græcas litteras didicit. Vultacilius Plautus, Latinus rhetor, Cnei Pompei libertus & doct̃or, Romę ſcholam aperuit.

Ægyptiorum, Ptolemæus Dionifiſius, annis 30. 1. Silla Romam obtinuit, & poſt biennium moritur. 2. Cicero Athenas recedit, & indè poſt triennium Romam regreditur. 3. Olimp. 172. Pompeius glorioliſſimè de Hiſpaniſ triumphauit, & Lepidus publicus hoſtis eſt iudicatus. 4. Titus Quintus Acca, ſcriptor Togatarum, Romę moritur, ſepultuſq; eſt via Prænèſtina ad miliarium ſecundum. 5. Alexandra, quæ & Salina, vxor Alexandri, Hieroſolimis regnauit, ex cuius ætate Iudæos ruſſum confuſio & variæ clades oppreſſerunt: regnauit autem annis nouem. 6. Bellum gladiatorum in Italia ortum. 7. Olimp. 173. Lucius Lucillus, primus Imperator appellatus. 8. Victa Armenia, Meſopotamia per Lucillum. 9. Pompeius Tigranem, Armeniæ regem, ſuperauit & cæpit, impoſitoq; tributo ſex millium talentorum argenti, quia ſponte bellum intulit Romanis, dimiſit: moxq; Albanos aggreſſus cum rege eorum vicit, Hiberiam quoq; cum rege ipſius Romanis ſubiugauit. 10. Marcus Lucillus de Beſiſ triumphauit. 11. Olimp. 174. Virgilius Maro in pago, qui Audes dicitur, nō longè à Mantua naſcitur, Pompeio & Craillo Conſulibus. 12. Marcus Portius Cato, Stoicus philoſophus, agnoſcitur. 13. Antiochia Syriæ capta à Romanis. Creticum bellum motum eſt,

est, unde dictus est Metellus Creticus, quia huic bello finem dedit. 14. Aristobulus, & Hircanus, filij Alexandri, inter se ob imperium dimicantes, occasionem præbuere Romanis ut Iudeam inuaderent. Itaque Pompeius Hierosolimam veniens, capta vrbe, & templo resorato, usque ad Sancta Sanctorum accedit, Aristobulum vinctum secum adducens, pontificatum confirmat Hircano. Deinde Antipatrum, Herodis Ascalonitæ filium, procuratorem Palestinæ facit. Igitur Iudæi Romanorum vectigales facti, & pontificatum apud eos suscepit Hircanus annis 23. 15. Olimp. 175. 16. Libia, per testamentum Appionis regis, Romanis relicta est. Horatius Flaccus, satyricus, & lyricus poëta, libertino patre, Venusiæ nascitur. 17. Apollodorus Pergamenus, Græcus orator, præceptor Callidij & Augusti, clarus habetur. 18. Ea, quæ de Catilina Sallustius narrat, hoc tempore gesta sunt.

19. Olimp. 176. 20. Cicero in exilio annum agit, honorificè susceptus à Plautio. 21. Pompeius Imperator appellatur, & Iulius Cæsar Lusitaniam & Insulas quasdam in Oceano capit. 22. Messala Corvinus, orator, nascitur, & Titus Liuius Patavinus, scriptor historicus. Virgilius Cremonæ studiose eruditur. Marcus Callidius, orator, clarus habetur, qui bello postea ciuili Cæsarianas partes sequutus, cum totam Galliam regeret, Placentiæ obiit. 23. Olimp. 177. 24, 25. Iulius Cæsar, Rhenum transiens, Germanos vastat. Crassus à Parthis cum filio suo occiditur. 26. Ventidius primus Romanorum Parthos superat. 27. Olimp. 178. Curio, promptus & popularis orator Romæ, insignis habetur. 28. Virgilius sumpta toga Mediolanum transgreditur, & post breue tempus Romam pergit. 29. Simulacrum Olimpiaci Iouis tactum fulmine. 33. Cæsar Germanos & Gallos capit.

473. Ægyptiorum, Cleopatra soror Ptolemei, annis 22, ex quibus duo tantum numerantur. Hinc igitur Cleopatram anni 22, numerantur usque in annum 15. Octauiani Cæsaris, in quo obiit. Olimp. 179. 1. Principium belli ciuilis Cæsaris &

& Pompei. Orto enim primo bello ciuili inter Cæsarem & Pompeium, victus Pompeius Alexandriam petijt, ibique ab ipso, à quo sperabat auxilium, Ptolemæo occiditur. Mox Cæsar Alexandriam venit, ipsi quoq; Ptolemæus parare voluit insidias. Vnde bello ei illato, victus in Nilo interiit. Cæsar verò Alexandria potitus, regnum Cleopatrz dat ob stupri gratiam. Cuius regni anno tertio ipse Cæsar (primus Romanorum) singulare orbis obtinuit Imperium, à quo principes Romanorum, Cæsares appellati sunt. 3. Diodorus Siculus, Græcæ scriptor historiæ, clarus habetur,

Cap. 22.

Mar. c. xxi. p. 201.

Romanorum primus Imperator, Caius Iulius Cæsar, regnavit annis 4. mensibus 6. vsque ad Calendas Martij. Adde menses 5. supra, fit annus, Sub quo hi consules fuerunt, teste Calsiodoro. 1. Caius Iulius 2. Seruilius. 2. Fabius, Vaticanus. Ptolemæi cadauer cum aurea lorica in Nilo repperitur. Iulius Cæsar. Lepidus 3. Olimp. 180. Romę basilica Iulia dedicata 3. Decretum Senatus & Athenisium ad Iudeos mittitur, qui per legatos amicitiam postulabant. Cleopatra regio comitatu urbem est ingressa, prohibetq; sunt lecticis margaritisq; vti mulieres, quę nec viros nec liberos haberent, & minores essent annis 45. 4. Iulius Cæsar quartò. Maximus. Antonius decernit Quintilem mensẽ, Iulium debere dici, quia in eo natus est Iulius Cæsar. 5. Iulius Cæsar 5. Antonius. Calsius Iudæa captat templum spoliat. Idibus Martijs Caius Iulius Cæsar, ciuilibus bellis toto orbe compositis, cum Romam venisset, insolentiũs agens multaq; tirannica perpetrans, coniuranti- bus in eum 70. vel amplius Senatoribus, equitibus Romanis, cum in Senatũ die inter ceteros venisset ad Curiam 23. vulneribus confossus, interiit, & fascēs quidem statim suscepit Dolobella: Cæsaris verò corpus in rostris est concrematum. Romę tres simul exorti soles, paulatim in eundem orbem coierunt. Inter cetera portenta, quę toto orbe facta sunt, bos

478.

Anni Iuliani
1. 709. v. c.

2. 710.

in suburbano Romę ad arantem loquutus est, frustra se vrgeri, non enim frumenta, sed homines breui defuturos. Cassiodorus sic. Iulius Cæsar quinto Consulatu & Marcus Antonius, Hic Consul Marcus Antonius, in Lupercalibus sella aurea sedenti, Cæsari diadema renuenti imposuit, atque Idibus Martij Cæsar in Pompeiana Curia occisus est. Cui successit Octavianus Cæsar. Hæc Cassiodorus. Hinc ob facilitatem computandi à Calendis Ianuarij, more Romano, numeramus annos.

Romanorum 2. Octavianus Cæsar Augustus regnavit annis. 56. mensibus 6. aliquantisque diebus. Iosepho teste, hoc est, vsque Calendas Octobris in anno 17. incarnationis secundum rationem supputationis, quorum 15. viuentis Cleopatra, 41. mensesq; 6. postea vixit. 1. A quo reges Romanorum Augusti appellati sunt. Antonius aduersus Cæsarem Augustum bellum mouet. Cicero in Firmiano suo ab Erennio & Popilio occiditur, 67. ætatis suę anno. 2. Olimp. 181. Pansa Hirtius. Ciceronis caput, cum manu dextra pro rostris positum, iuxtaq; nouies coronata imago Popilij militis, qui eum occiderat. Ouidius Naso nascitur in Pelignis. Crassus Falcidius, Tribunus plebis, legem tulit. ne quis testamento legaret plus, quam vt quarta pars hæredibus superesset. Curtius Salustius in insula Arado, cum. 4. cohortibus, viuus combustus est, quod tributa grauius exigeret. 3. Lepidus, Plancus. Taberna mediatoria trans Tiberum, terra oleum erupit, fluxitq; tota die sine intermissione, significans gratiam Christi ex gentibus. Antonium superat Augustus, pacemq; cum eo facit, Lepido operam dante. Tempia Rhodiorum depopulatus est Cassius. Secunda recessio Augusti & Antonij. 4. Seruilius secundò. Antonius. 5. Domitius Asinius. 6. Censorinus. Caluissius. Olimp. 182. Forni duo, pater & filius, clari habentur oratores, quorum filius Consularis ante patrem moritur. 7. Claudius Norbanus. 8. Agrippa, Camnius Salustius diem obijt, quadriennio ante Actiaticum bellum, 9. Gellius, Cocceius, Bauus.

Banius poëta, quem Virgilius in Bucolicis notat, in Cappadocia moritur. 10. Pompeius. Cornificius. 11. Olimp. 183. Scribonius, Atratinus. Anno 11. Augusti, deficiente Iudæorum principatu, Herodes nihil ad se pertinentem, utpote Antipatris Ascalonitæ matrisq; Cipridis Arabicę filius. à Romanis Iudæorum suscepit principatum per annos 36. Qui ne ignibili fortè & Iudæorum semine argueretur extraneus, combussit omnes libros, quibus nobilitas Iudæorum in templo seruabatur ascripta, ut deficientibus probamentis, & ipse ad hanc pertinere putaretur. In super etiam, ut suam sobolem regio illorum generi commisceret, proiecta Dosida fæmina Hierosolimitana, priore vxore, & nato ex ea filio Antipatro, sociat sibi Mariānem, filiam Alexandri, neptem Aristobuli fratris Hircani, qui ante eum rex erat Hierosolimis. Hæc quinque ei filios genuit, quorum duos Alexandrū & Aristobulum ipse necauit in Samaria. Huius Aristobuli ex Beronica filia Salonix, sororis Magni Herodis, sunt filij, Agrippa Maior, & Aristobulus, atque Herodes: qui in actibus Apostolorum ab angelo percussus legitur, duasq; filias Mariamnem, & Herodiadem, quæ Herodias (sicut *Iosephus* perhibet) Herodi, filio Magni Herodis, & Mariamnæ filię Alexandri pontifitis, viro suo viuentis, (forte ipse est Philippus) nupsit Herodi filio Cleopatrx Hierosolimitanæ & Herodis Magni. 12. Cæsar. Volcatius, Lunæ cursus secundū Romanos inuentus. Antonij & Augusti fædus. Colonias Romani deduxere. Augustus triumphauit pedestris certaminis triumpho. Antonius Cleopatrx Arabiam tradidit. 13. Domitius, Sosius, Actoricus medicus clarus. 14. Olimp. 184. Cæsar. Messala. His cōsulibus apud Actiacum littus Antonius à Cæsare bello superatur. 15. Cæsar. Crassus. His consulibus (Cassiodoro teste) Nicapolis iuxta Atticum littus à Cæsare est cōdita. Et agon Actiacus cōstitutus. Tertio inter Augustum & Antonium ortum est bellum, eo quòd Antonius, qui Asiam & Orientem tenebat, repudiata sorore Augusti, Cleopatram Reginam Ægypti duxisset vxorem, quæ ei etiam persuasit

persuasit vt Cæsari bellum inferret. Antonius verò prælio peremptus à Cæsare, Alexandria in Mausoleo reconditur. Antonio autem occiso, regina Cleopatra ad pedes Augusti prouoluta, tentauit in se inclinare oculos eius, frustra quidē. Nam pulchritudine eius recusata, Augustus præcipit eam custodiri. Illa autem non tam pro vita, quàm pro regni parte laborabat, quod vbi desperauit à principe obtinere, & seruari se triumpho cognouit, incautiorem nacta custodem fugit, in mausoleum se regiam recepit, ibique maximo vt solebat cultu, irreferto odoribus folio, iuxta suum se collocauit Antonium, admotisque ad venas serpentibus, sic morte quasi somno resoluta est. Ægyptus deinde fit Romana prouincia, quam primus tenuit Cornelius Gallus, de quo virgilius loquitur in Bucolicis. Vsque ad Cleopatram regnauerunt in Ægypto, qui vocabantur Largidæ, annis 295. Artoricus medicus Augusti post Actiacam victoriam naufragio periit. Quidā ab hoc loco primum annū Augusti monarchiæ supputant, quod *Beda* confirmat, dicens super *Danielem*, Romanos hinc annos 59. cum anno 17. Tiberij, regnasse. Omnes historici, & *Beda* etiam dicit, Cleopatram regnasse 22. annis, hoc est, annis 2. ante Iulium Cæsarem, & 5. Iulij Cæsaris, & 15. Octauiani Augusti, in quo sese interfecit. Augustus Romanis plurimas leges constituit, à quo etiam Senatusconsultu mensis, qui prius Sextilis vocabatur, dictus est, in memoriam scilicet Augusti Cæsaris, quia in eo Antonium superauit, & Cleopatram, imperiumque Romani populi firmavit. 16. Cæsar quarto Apuleius. Censu Romæ agitato, iuuenta sunt ciuium Romanorum 292. millia, 334. Alexandrinorum regnum defecit in Cleopatra. 17. Cæsar 5. Agrippa 2. Marcus Terentius Varrō, philosophus, propè nagenarius, moritur. Thebæ. Ægyptusq; ad solum erute, Cornelius Gallus, quem supra diximus Ægypto præfuisse, poæta, 43. anno ætatis suæ, in Foro Iulij, propria manu se occidit. 18. Cæsar 6. Agrippa 3. Olimp. 185. Indi ab Augusto per legatos amicitiam postularunt. Messala Coruinus primus præfectus

præfectus vr̄bis factus, ſexto die magiſtratu ſe abdicauit, inci-
uilem poteſtatem eſſe conteſtans. 19. Cæſar ſeptimò,
Statilius. Auguſtus Calabriam, Galloſq, veſtigales facit. Minu-
tius Plancus Ciceronis diſcipulus orator inſignis habetur,
qui cum Galliam regeret, Lugdunum condidit. 20. Cæ-
ſar octauò, Sillanus. Cæſar Galatiam Romanam prouinciam
facit. 21. Cæſar 9. Norbanus 2. Quintilius Cremonen-
ſis, virgilij & Horatij familiaris, moritur. 22. Cæſar 10.
Piſo. Olimp 186. Auguſtus Cizicænos libertate priuauit.
Pilades Cilex, Pantomimus, cum priores ipſius canerent &
ſaltarent, primus Romæ Chorum & fiſtulam ſibi præcinere
fecit. 23. Marcellus, Aruntius. Tiberius ab Auguſto miſ-
ſus occupauit Armeniam. 24. Lollius, Lepidus. Canta-
bri res nouas molientes opprimuntur. 25. Apuleius, Sil-
lius. Herodes apud Hieroſolimam multas magnasque ædes
conſtruxit. 26. Sentius Lucretius. Olimp. 187. Virgilius
Brundufij moritur, cuius oſſa Neapolim translata, in ſecundo
ab vr̄be milliaro ſepeliuntur, titulo iſtiusmodi ſupraſcripto,
quem moriens ipſe dictauerat.

Mantua me genuit, Calabri rapuere tenet nunc

Parthenope : cecini pascua, rura, duces.

Herodes Samariam, iam olim in cineribus ſedentem, à fun-
damentis ſuſcitans ædificauit, eamq; in honorem Auguſti,
Auguſtam, id eſt, Sebaſten appellauit, & in Paneade id quod
Pamona vocatur, exſtruxit. 27. Lentulus. Lentulus. In
Cypro plurimæ ciuitatum partes terræ motu conciderunt;
Germanos in arma verſos Lelius ſuperat. Varrus & Tucca,
Virgilij & Horatij contubernales poætæ, habentur illuſtres;
qui Æneidos poſtea virgilij libros emendarunt ſub hac lege,
vt nil adderent. 28. Furnius. Sillanus. Auguſtus Caium
Agrippam adoptauit in filium. 29. Domitius, Scipio. Æ-
milius Macer, Veronenſis poæta, in Aſia moritur. Tiberius
Vindelicos, & eos qui in Thraciarum finibus, & confines e-
rant. Romanas prouincias facit. 30. Drufus. Piſo ſecun-
dò. Anno primo 188. Olimpiadis, Sancta Maria naſcitur ex

patre

patre *Ioachim* de tribu Iuda, & ex matre Anna filia *Isachar* de genere *David*. Bosphorum Agrippa capit. 31. Lentulus. Crassus. Augustus à Senatu Pontifex maximus appellatur. 32. Nero, Quintilius. Herodes Cæsaream, in nomine Cæsaris, condidit, quæ prius Stratonis Turris vocabatur. 33. Messala, Sulpitius. Herodes Antidonam condidit, & Antipatridam, atq; Herodionem, in honorem patris sui Antipatris & suum, exstruxit: Innumerabilia quoque opera in singulis Syriæ urbibus, quas regebat, solertissimè ædificauit. 34. Paulus Fabius. Ælius. Olymp. 189. 35. Iulius Antonius, Fabius Africanus, Tiberius de captiuis Pannonibus triumphauit. Horatius 57. ætatis suæ anno, Romæ moritur. Passienus, declamator insignis, diem obiit. Ca. Iulius Hircinus, cognomento Polyhistor, grammaticus, habetur illustris. Tiberius vastata Germania Imperator appellatur. 36. Drusus Nero, Quintius Crispinus. Herodes Hircanum, qui olim rex & Sacerdos Iudæorum erat, de captiuitate Parthica regressum, filiumq; eius, qui in sacerdotio patri successerat, interfecit. Herodes enim Ananelum quendam de Babilone accitum, Iudæorum pontificem cōstituit, & post exiguum temporis Aristobulum fratrem vxoris suæ, nepotem Hircani, successorem ei dedit, quem post annum interficiens, rursum Ananelo reddidit sacerdotium. 37. Asinius. Martius. Herodes quoque sororem Aristobuli, vxorem suam, crudelissimè necauit. Tunc ergò Christi natiuitate vicina, principatus & sacerdotium Iudæorum de stirpe Iuda defecit; transiens ad Herodem extranei generis, & completa est propheta dicens: Non deficiet princeps ex Iuda, neque dux de fæmore eius, donec veniat, qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium. Hircanum enim in Babilonia à vinculis solutum (vt *Iosephus* perhibet) tanquam principem sacerdotum regemq; Iudæorum, multitudo Iudæorum, & omnes vsque ad Euphratem Iudæi habitantes, honorabant, ipsumq; rogabant vt apud eos permaneret, dicentes quòd officiorum aliquid simul & honoris in sacerdotali vel principali dignitate
nil

nil minùs haberet apud eos, quam in Hierusalem. Postquam autem multo Herodis rogatu de Babilonia in Hierusalem venit, cum omni honore eum Herodes suscepit, cumq; vocaret ipsum patrem suum, primum ei locum cōcedebat, disponebatq; cum eo vtilitates cæteras sui principatus. Amicissimus enim Herodi antea erat, atq; de periculo mortis eum liberauit. Quamdiu vixit Hircanus, quamvis principatus primatum non habuit, tamen princeps fuit. 38. Nero. Piso. Olimp. 190. Tiberius de Vindelicis, Armēnijs, & Pannonijs triumphauit. Albutius Fieno Valiēsis, clarus rhetor agnoscitur. 39. Lēlius. Antistius. Augustus filiā suā, deprehensam in adulterio, exilio damnat. Marcus Tullius Tyro, Ciceronis libertus, qui primus notarius commendatus est, in Puteolano prædio vsq; ad centesimum annum consenescit. 40. Augustus Cæsar i i. Silla. Augustus gladiatorium ludum, & nauale certamen exhibuit. Milesius Polentinus Grammaticus agnoscitur. Marcus Portius Latro, Latinus declamator, tædio duplicis quartanę seipsum interfecit. 41. Caluissius. Palsianus. Herodes super ea quæ fecerat crudeliter, etiam hoc addidit: virum sororis suæ Salomæ interfecit, & cum alij eam tradidisset vxorem, etiam hunc necauit, scribas quoque & interpretes diuinæ legis simili scelere occidit. Iohannes Baptista concipitur feria quinta, luna i i, mensis septimi, id est, Octobris.

Floren-

Mar. libar n.
cap. xxii.

A. V. C.

751.

42. Lentulus. Messala. Præses Syriæ Quirinus ex consilio Senatus Iudæam missus. Censu hominum possessionumq; describitur.

Dominus noster Iesus Christus, filius dei, cōceptus 8. Cal. Aprilis, feria 6. Indi-
dict. 1 2. anno ætatis S. Mariæ. 1 2. Iohan-
ne Baptista. 8. Calendas Iulij, in præsen-
tia eiusdem virginis nato. His consuli-
bus, Cassiodoro teste, in Bethlem Iudæ.
8. Calend. Ianuarij, Indiçt. 13, Dominica
nocte nascitur, octaua, etiā Dominica, circumciditur. 13.
die (stella duce) adoratur à Magis. 40. die, feria quinta, 4.
Non. Februarij à S. Simeone, & Anna vidua, agnoscitur.
Deinde præcepto dominico in Ægyptum, propter metum
Herodis, indiçt. 1 3. transfertur.

43. Augustus. Paulus. Cæsar amicitiam cum Par- 2
this facit. Sextus Pythagoricus philosophus clauit.

44. Cossus Lentulus. Piso. Augustus Tiberium & 3
Agrippam in filios adoptauit. Iudas Galilæus ad rebel-
landum Iudæos cohortatur.

45. Cæsar. Paulus. Herodes cum Christum natum 4
Magorum indicio cognouisset, omnes pueros in Bethlem
iussit interfici.

46 Vinitius. Alferus. Iohannes Apostolus domi- 5
ni nascitur.

47. Seruilius. Lamia. Herodes morbo intercutis 6
aquæ, & scatentibus toto corpore vermibus, miserabili-
tèr & dignè obiit.

48. Elius. Sentius. Christus reducitur ab Ægypto 7
3. Idus Ianuarij. In Herodis locum Archilaus, filius eius,
ab

752.
A. C. 1.
2.

ab Augusto constituitur per annos 7. Tetrarchæ fiunt fratres eius. Herodes. Antipater. Licias. Philippus.

- 8 49. Cinna. Valerius. Fames Romæ ingens, ita ut 5. modij venderentur denarijs. 27. semis.
- 9 50. Lepidus. Aruntius. Tiberius Cæsar Dalmatas Sarmatasq; in Romanam redigit potestatem.
- 10 51. Cæcilius. Licinius. Anthemodorus Tharsensis. Stoicus philosophus, habetur insignis.
- 11 52. Furius. Nonnius. Marcus Varrus Flaccus, grāmaticus, clarus.
- 12 53. Sulpitius. Pompeius. Athenienses, res novas cōtra Romanos molientes, opprimuntur, autoribus seditionis occisis.
- 13 54. Dolabella. Sillanus. Cū esset Iesus annorum 12, inuentus est in templo, sedens inter doctores legis, interrogans & audiens illos.
- 14 55. Lepidus. Statilius. Augustus cum Tiberio filio suo censum Romæ agitans, inuenit hominum nonaginta & septuaginta millia.
- 15 56. Cæsar 10. Fonteius. Socio, philosophus Alexandrinus, præceptor Senecæ, clarus habetur.
- 16 57. Plancus. Silius. Archelaus nō ferētibus Iudeis, sed accusantibus apud Augustū ferocitatē illius, in Viennā urbē Galliæ relegatur, & ad minuendā Iudaici regni potētiam, insolētiāq; domandam, quatuor fratres eius pro eo sunt Tetrarchæ creati. Herodes. Antipater. Licias. Philippus.
- Pompeius. Apuleius. His consulibus teste Cassiodoro. Octavianus Augustus obiit, in Campania, anno ætatis suæ 76. Imperij autem 56. semis, mense quasi Septembri, sepeliturq; in campo Martio, cui successit Tiberius.
- 17 1. Romanorū 3, regnavit Tiberius, priuignus Augusti, hoc est, Liuiæ vxoris eius filius, ex superiore genitus coniugio, annis 23, & aliquibus diebus, teste Iosepho, hoc est, usque Calendas Octobris in anno quinto post passionem Domini, sub quo hi consules fuerunt,

2. Drusus Norbanus. 18
3. Sifenna Statilius, Scribonius. Incarnatio incipit 19
iuxta Chronicam *Eusebii* vel *Beda*. Dinumerantur anni à
nobis versus supra vsq; ad annum 42. Octauiani Cæsaris.
4. Pōponius, Celius. Ouidius poëta in exilio obiit. 20
5. Cæsar 15. Germanicus Cæsar. Germanicus Cæ- 21
sar de Parthis triumphauit, Duodecim vrbes terræ motu
corruerunt, id est Ephesus, Magnesia. Sardis. Mosthene.
Age. Hiero. Cæsarea, Philadelphia. Tmolus. Temis. Cime-
rina. Apollonia. Hircana.
6. Sillanus. Norbanus. Ciclus magnus paschalis hic 22
incipit, indiēt. 3. in cuius secundo anno, secundum Dio-
nisiū, natus est Dominus.
- An. Christi 7. Valerius. Aurelius. Tiberius multos reges ad se 23
Secundum per blanditias euocatos, nunquam remisit, inter quos &
Dionisiū. Archelaum Cappadocem occidens, & regno eius in pro-
uinciam verso, Mazacham nobilissimam ciuitatem Cæsa-
ream appellari præcepit.
1. Incarnatio secundum Dionisiū incipit, conscripta per
I ordinem, contraria incarnationi iuxta Euangelium.
2. 8. Cæsar. Drusus Cæsar. Pompei Theatrum incēsum. 24
3. 9. Harterius. Sulpitius. Tiberius Drusum confor- 25
tem regni facit.
4. 10. Asinius. Antistius. Drusus veneno obiit. Quin- 26
tus Atherius, promptus & popularis orator, propè vsque
ad 90. annum in honore consenescit.
5. 11. Cornelius. Visellius. Seruius Plautus, corruptę fi- 27
liæ reus, semet in iudicio interimit.
6. 12. Asinius Cossus. Cornelius. Philippus Tetrarcha 28
Pancadem, in qua multas ædes construxerat, Cæsaream
Philippi vocauit, & Iuliadem aliam ciuitatem.
7. 13. Caluissius. Getulicus. Pilatus procurator Iudęę 29
à Tiberio mittitur.
8. 14. Piso. Crassus. Votienus Montanus Narbonensis, 30
orator, in Balearibus insulis obiit, illuc à Tiberio 15. anno
religatus.

religatus. Herodes tetrarcha, princeps Iudeorum, regnās annis. 24. in honorē Tiberij & matris eius Libiæ, Tibiriadem condidit, & Libiadem.

31 15. Sillanus. Silius. Ab Adam vsque ad annum 15. Tiberij, secundum Hebręos, sicut *Eusebius* in chronica sua signat, tria millia annorū, annotando quòd. 16. anno Tiberij principium fuit. 71. Iubilei secundum Hebręos. Tria enim millia 60. Iubilei sunt. *Cap. 3.*

Anno 15. imperij Tiberij Cæsaris, sub principibus sacerdotum Anna & Caipha, factum est verbum Domini super Iohannem, Zachariæ filium, in deserto, & venit in omnem regionem Iordanis. Mathæus sic. Tunc venit Iesus vt baptizaretur ab eo in Iordane &c. Augustinus sic: quod autem Matthæus ait: tunc venit Iesus à Galilæa vt baptizaretur a Iohanne, hoc est secundum Iohannem Euangelistam. Altera autem die &c. Marcus sic. Et Baptizatus est a Iohanne. Lucas sic. Et ipse Iesus incipiens erat quasi 30. annorum, hoc est, non plenus. 30. annorum, mēsum 12. sed secundum Hieronimum & Lucam incipiebat 30. quando baptizatus est in die, 13. incipientis anni sui 30. die Dominica Epiphanię. Secundum solares autem annos, tunc incipiebat annum 31. Annus enim solaris, in cuius fine natus est, natiuitatis eius annus est: annus autem ætatis suæ 12. mēsum, sicut in fine anni primi natiuitatis incæpit, ita in fine anni secundi natiuitatis suæ solaris compleuit. Marcus. Et statim post baptismum spiritus impulit eum in desertum. Hoc est secundum Mathæum, Iesus plenus spiritu sancto regressus a Iordane, agebatur a spiritu in deserto diebus 40. &c. Dominus ergo feria secunda incepit ieiunium, & 40. die, feria sexta, 15. Calendas Martij, in gula, ac vana gloria, atque avaritia diabolum superauit, in quibus diabolus primum Adam decipit. Ipse Dominus Iesus Christus hinc populis prædicaui salutare viam, teste S. Petro sic, in electione S. Mathæi. Oportet ergo ex his viris, qui nobiscum sunt congregati, in omni tempore, quo intrauit & exiuit inter nos Domi-

nus Iesus &c. signis & virtutibus vera esse comprobatur ea, quæ dicitur: ex quibus pauca in Euangelijs leguntur, Apostolos vocat, & ad prædicandum mittit.

31.
782. 10

Jobst.

16. Rubellius Fufius. Eusebius sic. Principium 81. Iubilei secundum Hebræos hoc est, ab Adam vsq; in præsentem annum 4000 annorum. Iobel autem apud Hebræos quinquagenarius vocatur.

32

11 17. Vinitius. Cassius. Iohannes Bapt. decollatur.

33

12 18. Tiberius Cæsar. 5. consul. Lazarus resuscitatur à

34

mortuis, episcopus Cypri futurus, & 24. annis victurus. Cassiodorus sic. His Consulibus dominus noster Iesus Christus passus est 8. die Calend. Aprilis, & defectio solis facta est, qualis antea vel postea nunquam fuit. Iesus Christus filius Dei, iuxta prophetias (quæ de eo fuerant præloquute) passus est, 8. die Cal. Aprilis luna 15. iuxta 4. Euangelia, in anno 18. Tiberij Cæsaris, secundum Euang. sancti Iohannis, atq; die tertio, id est, 6. die Calendarum Aprilis, luna 17. secundum historiam sancti Euang. a mortuis resurrexit. Flegon historicus sic, Quarto anno 202. Olimpiadis, magna & excellens inter omnia, quæ antea acciderant, solis defectio facta est, hora diæ sexta, adeo tenebrosa, ut stellæ in cælo visæ sint: terræq; motus in Bithinia Nicenæ vrbis multas ædes subuertit: hoc Flegon. Iosephus etiam vernaculus Iudeorum scriptor historicus, ad hæc commemorat, die Pentecostes sacerdotes primum commotionem locorum & quosdam sonitus sensit, deinde ex abdito templi repentinam subito erupisse vocem dicentium: Transmigremus ex his sedibus. Sanctus Stephanus passus est Saulo hortante & præsentem: quod verò ipse Paulus in hoc anno conuersus sit, ita ad Galathas confirmat. Cum vocauit me Dominus per gratiam suam ut reuelaret filium suum per me, ut Euangelizarem illum in gentibus, continuo non acquieui carni & sanguini, id est, sine mora post reuelationem Christi non exiuit, ad Apostolos, ut reuelationem Domini cõferret cum hominibus, sed abiit in Arabiam, & rursum de Arabia reuersus

sus est Damascum. Post 3. annos Euangelium prædicauit,
 & tunc demum Hierosolimam venit, ipso ita teste: neque
 enim veni Hierosolimam ad antecessores meos Aposto-
 los, sed abij in Arabiam, & iterum reuersus sum Damascū.
 Quæ vt vera credantur ab absentibus, sub testatione Do-
 mini confirmat, dicens: Quæ autem dico vobis, ecce corā
 Deo quia non mentior. Isti sunt 3. anni, quos Lucas dies
 multos dicit in actibus Apostolorum, quibus Paulus in
 Damasco Euangelium audaciter loquebatur. Certum est
 enim quod statim vt baptizatus sit, & accepto cibo con-
 fortatus, eum cum discipulis, qui erant Damasci, esse per
 dies aliquot, & stupentibus cunctis, in synagogis Iudæo-
 rum prædicasse, quod Iesus esset filius Dei, & recessisse in
 Arabiam, & de Arabia in Damascum reuertisse, & ibi fecit
 triennium, quos dies multos dicit scriptura sic: Et cū im-
 plerentur dies multi, voluerunt Iudæi occidere eum &c.
 Accipientes ergo discipuli eius, nocte per murum dimise-
 runt eum, summittentes in sporta, ipso ita testante. Dein-
 de post annos 3. hoc est conuersionis, veni Hierosolimam
 videre Petrum, & mansi apud eum diebus 15. alium autem
 Apostolorum vidi neminem, nisi Iacobum fratrem Do-
 mini. Quæ autem dico vobis, ecce coram Deo, quia
 nō mentior. Anno igitur 38. incarnationis, hospitatus est
 Paulus apud Petrum in Hierusalem. Deinde, id est, post
 prædictos annos, & gesta, dicit sic: Veni in partes Syriæ &
 Ciliciæ: eram autem ignotus facie ecclesijs Iudææ, quæ e-
 rant in Christo: tantum auditū habebant quod qui perse-
 quebatur eos aliquandō, nunc euangelizaret fidem, quam
 aliquandō oppugnabat, & in me clarificabant Deum. De-
 inde post annos 14. rursus ascendi Hierosolimam cum
 Barnaba, assumpto etiam Tito &c. In principio suæ conuer-
 sionis & fidei, in transitu Apostolos vidit in Hierusalem,
 hoc est, post tres annos postquam conuersus est. Deinde
 post annos vt ipse perhibet 14. supra prædictos 3. annos,
 hoc est, post 17. annos suæ conuersionis plenè cum Apo-
 stolis loquitur in Hierusalem, & se humiliat. Deinde Petrus

venit Romā, vbi prædicans Euangeliū, 25. annis, mensibus
5. diebus 13. eiusdem ciuitatis fuit episcopus, hoc est vsq;

1.			in vltimum annum Neronis, in quo
2.	65.	13.	cum Sancto Paulo passus est. Sub Cō-
3.	66.	14.	sulibus Siluano & Othone, teste Cas-
4.	67.	15.	siodoro Senatore. Cassiodorus sic di-
5.	68.	16.	xit. Siluanus & Otho viri clari Con-
6.	69.	17.	sules, quibus Consulibus Petrus &
7.	70.	18.	Paulus passi sūt sub Nerone, qui tur-
8.	71.	19.	piter viuēs, cū a Senatu quæreretur
9.	72.	20.	ad pānam, de palatio fugiens, ad 4.
10.	73.	21.	urbis milliariū, in suburbano via Nu-
11.	74.	22.	mantana sese interfecit, anno ætatis
12.	75.	23.	32. Cui successit Galba, qui regnavit
	76.	24.	mens 7. Post hūc regnavit Otho mēsi
	77.	25.	3. Post quē Vitellius regnavit mēsi
	78.	26.	8. Qui infra oēs pscriptos duos Cō-
	79.	27.	sules regnauerunt. Hęc Cassiodorus,

Vitellius verò occisus est 3. die mensis Octobris, Iosepho
teste historico, qui tūc interfuit. Cassiodorus sic perhibet.

80. Vespasianus, & Titus.

81. Vespasianus & Titus 2. His Consulibus Vespasianus
suscepit imperium, annis 9. mensibus 11. diebus 22.

82. Vespasianus, annis 10. 227. Seuerus annis 18.

92. Titus annis duobus. 234. Caracalla annis 7.

94. Domitianus, annis 15. 235. Macrinus anno vno,
mens 5. 239. Aurelius annis 4.

110. Nerua, anno 1. mens 5. Alexander annis 13.

111. Traianus, annis 19. 252. Maximinus annis 3.
mens 8. 255. Gordianus annis 6.

130. Adrianus 31. mens 11. 261. Philippus annis 7.

152. Pius annis 23. 268. Decius anno 1. mēsi 3.

175. Marcus. 19. mens 1. 269. Gallus & Volusianus,

195. Commodus annis 13. annis 2. mens 4.

208. Heliuss, mens 5. 271. Galienus annis 15.

209. Iulianus mens 7. 286. Claudius anno vno.

287. Quin-

287. Quintilus frater Clau- mens. 4.
 dij mense vno. 293. Florianus mens. 3.
 290. Aurelianus anno vno, 295. Carus annis 2.
 mens. 6. 315. Diocletianus annis 20.
 291. Tacitus mens. 6. 340. Constantinus Magnus
 292. Probus anno vno, annis 20. mens. 10.

Chronicæ verò perbibent Tiberium 23. annis, hoc est 5. annis post passionem. Caium 4. annis. Claudium 14. annis imperasse, præmittentes superos menses, quibus super annos regnauerunt, & interualla temporum inter reges & fines annorum, in quibus reges sæpè moriebantur, vel regno defecerunt. Iuxta ergò chronicas, inter passionis annū, & Vespasiani annum sunt anni 37. 47. verò iuxta Sanctum Paulum, teste S. Hieronimo super eum ad Paulum, & Eustachium. Decem itaque anni defunt in chronicis in tanto spatio: sed tamen alio vestigio sequamur chronicas, hoc modo.

35 19. Vicinitius. Longinus. Sancta Maria annorum 47. 13
 moritur, feria tertia. Sanctus Stephanus passus est, & S.
Paulus conuersus. Pilatus Thesaurum sacrum, qui & Cor-
 bona vocatur, in aquæ ductum Hierosolimorum expen-
 dens, secundæ seditionis præbuit semina.

36 20. Sulpitius. Sylla. Seranus præfectus Tiberij, qui a- 14 786.
 pud eum plurimum poterat, instantissime cohortatur vt 34.
 gentem Iudæorum deleat, scribit Philo in libro legationis
 secundo.

37 21. Priscus. Vitellius. Paulus sic ad Galatas: cum au- 15 787.
 tem placuit ei qui me segregauit ex vtero matris meæ, &
 vocauit per gratiam suam, vt reuelaret filium suum su-
 per me, vt euangelizarem illum in gentibus. Continuo
 non acquieui carni & sanguini, neq; veni Hierosolimam
 ad antecessores meos Apostolos, sed abij in Arabiam, &
 iterum reuersus sum in Damascum. Deinde post annos 3,
 veni Hierosolimam videre Petrum, & mansi apud eum
 diebus 15. alium autem Apostolorū vidi neminem, nisi

Iacobum fratrem Domini. Quæ autem scribō vobis, ecce coram Domino nō mentior. *Beda* sic. Constat ergo *Paulum* post annos 3. cōuersionis suæ venisse Hierosolimam, & Apostolorum numero sociatum : hoc est, quando *Lucas*, sicut dicit in actibus Apostolorum, *Barnabam* apprehensum illum duxisse ad Apostolos. Hæc *Beda*.

788.

37.

16

22. Gallus. Nonianus. S. *Petrus* cathedram Antiochenæ ecclesiæ tenet annis 7. Agrippa, qui & Herodes, filius Aristobuli, filij Herodis Magni, accusator Herodis Tetrarchæ, Romam profectus, à Tiberio in vincula coniicitur, vbi plurimos sibi asciuit in amicitiam, & maximè Germanici filium Caium. Pilato de Christianorum dogmate ad Tiberium referente, Tiberius retulit ad Senatum, vt inter cætera sacra reciperentur : Verum cum ex consilio Senatus, Christianos ex vrbe eliminari placuisset, Tiberius per edictum accusatoribus Christianorum minatus est mortem.

38

789.

38.

17

23. Gallienus. Plautianus. Scribit Tertulianus multi Senatorum & equitum Romanorum interfecti. His cōsulibus (teste *Cassiodoro*) anno 23. Imperij, ætatis 78. Tiberius veneno obiit in Campania, quasi mense Septembris. Cui successit Caius. Romanorum quartus Caius, qui & Caligula, in eodem anno, quo obiit Tiberius, incipiens, regnavit annis 4. mensibus 10. diebus, 8. teste *Eusebio* & *Beda*. Hoc est, vsque Calendas Augusti in anno 10. post passionem Domini. Sub quo hi consules fuerunt : teste *Cassiodoro*.

39

790.

18

24. Proculus. Nigrinus. Sanctus *Petrus* in anno 6. post passionem, primo anno Caij, cathedram Antiochiæ ecclesiæ 8. Calend. Martij tenet per annos 7. Cum *Petrus* venisset Antiochiam, affirmante *Paulo*, tunc credendum in facie illi *Paulum* restitisse. Caius Herodem Agrippam, amicum suum, vinculis liberatum, regem Iudææ facit per annos 7.

40

791.

Tiberius mor.

Mart. 16.

791.

19

1. 1. Iulianus. Asprenas. Ciclus decem, 2. incipit, Indict. 7

41

Flaccus

Flaccus Auilius, præfectus Ægypti, multos Iudæos calamitatibus premit, consentiente Alexandria populo, & crebris aduersus eos clamoribus personante: synagogas quoque eorum imaginibus, statuis, aris, & victimis polluit. Philo scribit in libro, qui & Flaccus, hæc omnia se præsentē gesta, obque legationem ad gaudium ipse suscepit. Herodes tetrarcha & ipse amicitiam Caij petens, agente Herodiade vxore sua, Romam venit. Sed accusatus ab Agrippa, tetrarchiam perdidit, fugiensque in Hispaniam cum Herodiade, in cerore perijt, pro lætitia decollationis S. Iohannis.

42. 2. 3. Publicola. Nerua. Caius Memnij reguli vxorem duxit, impellens eum vt vxoris suæ se parentem scriberet. Pilatus in multas incidens calamitates, & irrogante Caio, eo actus est, vt sua manu, qua Christum crudelissimè flagellauit, ipsa semet perimeret. Caius Petronio præfecto, præcepit, vt Hierosolimis statuam suam, sub nomine Iouis Opt. Max. poneret toto orbe Romano. Sicut Philo scribit & Iosephus, in synagogis Iudæorum, statuæ, imagines & arę Caij Cæsaris consecratæ sunt.

43. 3. 4. Caius Cæsar 3. Claudius. Plurimi nobilium à Caio sunt interfecti, sororesque suas, quibus ipse stuprum intulerat, insularum exilio condemnat, inuasisque omnes exules interfici.

44. 4. 5. Cæsar 3. Iulianus. S. Mathæus in Iudæa prædicans, Euangelium scripsit. His consulibus, Cassiodoro teste, Caius à protectoribus suis occiditur in palatio, anno ætatis suæ 24. mense quasi Iulio. Cui successit Claudius, Romanorum. 5. Claudius regnavit annis 14. mensibus 7. diebus 38. Hoc est usque; Calendas Aprilis, in anno 25. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt.

45. 1. Claudius Cæsar 4. Saturninus. Hic est Claudius patruus Drusi, qui apud Moguntiacum monumētum habet.

46. 2. Saturninus. Venuſtus. Eusebius sic. Petrus Apostolus, cum primus Antiochenā ecclesiam fundasset, Romam mittitur, ubi Euangelium prædicans 25. annis, mensibus

Caius Cæsar II.

Caligula

792.

41.

793. 42.

21 Cæsar solus

22 794

43.

23 795.

24

sibus 5. diebus 13. episcopus eiusdem urbis perseverat.

796. 25

3. Tiberius. Gallus. *Marcus* Euangelista, interpres *Petri*, in Ægypto & Alexandria Christum prædicat. Primus Antiochiæ episcopus ordinatur *Euodius*.

47

797. 26

4. Crispinus. Taurus. Anno 15. Tiberij, secundum *Chronicā Eusebij*, & *Beda* presbyteri, Agrippa rex Iudeorū annis 7. imperans obiit, post quē filius suus Agrippa à Claudio in regnum constituitur. Prophetia Agabi, quæ in actibus Apostolorum famem in toto orbe dixerat futuram, sub Claudio expletur. Hæc *Eusebius*. *Beda* verò sic. Quarto anno Claudij fames gravissima, cuius *Lucas* meminit, facta est. Hæc *Beda*. *Lucas* verò in actibus Apostolorum sic. In diebus illis superuenerunt, ab Hierosolimis prophetæ Antiochiam, & surgens vnus ex eis, nomine Agabus significauit per spiritum sanctum, famem magnam futuram in vniuerso orbe terrarū, quæ facta est sub Claudio. Discipuli autem (prout quisque habuerat) proposuerunt ministerium mittere in Iudeam fratribus, quod & fecerunt, mittentes ad seniores per manus Apostolorum *Barnabæ* & *Pauli*. Eodem autem tempore, misit Herodes rex Magnus, vt affligeret quosdam, de ecclesia &c. Sequitur *Lucas*. Segregate mihi *Barnabam* & *Paulum*, in opus, ad quod assumpsi eos. *Beda* sic. *Paulus* iuxta ordinem historię 13. anno post passionem Domini Apostolatū cum *Barnabā*, *Pauli*q; accepit vocabulum. 14. autē anno post passionem iuxta conditū *Iacobi*, *Cephæ*, & *Iohannis*, ad gentium magisterium est profectus. Hæc *Beda*. De hac ergò ascensione sua in Hierusalem, post quam dixit (vt supra diximus) post 3. annos conuersionis suæ, in Hierusalem vidisse *Petrum*, subiunxit, deinde post annos 14. ascendi Hierosolimā cum *Barnabā*, assumpto & *Tito*, & cōtuli cum illis Euangelium, quod prædico in gentibus &c. Et hoc est secundum *Lucam*, statuerunt *Paulus* & *Barnabas* vt ascenderent, & quidam alij ex illis ad Apostolos & presbiteros in Hierusalem &c. Sequitur igitur vt B. *Petrū*

48

non

nō ante eundem. 14. annum post passionem Domini, quo cum Hierosolimis alloquitur *Paulus*, hoc est, quarto Claudij Cæsaris anno Romam venisse credamus. Vbi numerus ipse, quem posuit *S. Paulus*, recensendus est annorum. Scimus enim *Petrum* & *Paulum* Apostolos anno 39. post annum passionis, id est ultimo anno Neronis, passos fuisse, & *B. Petrum* Romæ 25. annis, mens. 5. diebus 3. à 15. Calend. Februarij, quo cathedram tenuit, usq; 3. Cal. Iulij, quo passus est prædicasse. Viginti quinq; anni *Petri*, & 14. *S. Pauli*, cum anno passionis domini, fiunt 39. anni. Incarnationis ergo. 45. Claudij verò primo anno. *Iacobus*, frater *Iohannis*, gladio occiditur ab Herode 8. Cal. Aug. *Petrus* autem anno secundo Claudij, in diebus Azimorū, in carcerem mittitur, idemque Herodes qui & Agrippa ab angelo percutitur. S. verò *Petrus* anno 14. passionis, hoc est quarto Claudij, iuxta chronicas, 15. Calend. Feb. Romæ cathedram tenuit. Claudius de Britannis triumphauit, & Orcades insulas Romano adiecit imperio.

49 5. Vicinius. Cornélius. Domitius orator clarus, qui sub Nerone abundantia cibi in cæna obiit. Inter Theras & Therasiam exorta est insula habens stadia 30.

27 798.

50 6. Asiaticus. Cornelius. Descriptione Romæ facta, inuenta sunt ciuium Romanorum 215. millia. Thracia in prouinciam redigitur. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bissextilibus.

28 799.

51 7. Tiberius. Vitellius. Sub procuratore Iudææ Cumanō, in diebus Azimorum, tāta est Hierosolimis orta seditio, vt in exitu portarum populo corruente. 30000 Iudæorum corruerant. Annus passionis Domini, secundum chronicam *Eusebij*, & *Beda*.

29 800.

52 8. Vitellius. Publicola. Palemon Vicetinus grammaticus Romæ clarus habetur: qui quondam interrogatus, quid inter stillam & guttam interesset, gutta, inquit, stat, stilla cadit. Annus. 15. Tiberij iuxta *Dionysium*.

30 801.

53 9. Veranus, Gallus. Claudius omnes Iudæos à Roma

31

ma

ma discedere præcepit.

- 32 10. Vetus. Seruilianus. Fame facta in Græcia, modius 54
6 dragmis venundatus est.
- 33 11. Claudius. Orfetus Magna fames Romæ. *Marcus* 55
Euangelium, quod Romæ scripsit, *Petro* mittente, in
Ægipto prædicat.
- 34 12. Siluanus. Siluius. Passio & resurrectio Christi se- 56
cundum *Dionysium*. In anno passionis secundum *Dioni-*
sum Cæna dominica, dominico die, 12. Calend. Aprilis, &
resurrectio Christi 5. Calend. Aprilis, luna 21. contra 4.
Euangelia. Claudius Fœlicem procuratorem Iudæam
mittit, apud quem *Paulus* Apostolus accusatus, in defen-
sionem sui perorat.
- 35 13. Tiberius 3. Caius regnavit annis 4, mensibus 10. 57
Lazarus primus episcopus Cypri obiit secunda morre,
dum 24. annis inter 2. vixit mortes, Amalario teste. Sub
Fœlice procuratore in Iudæa extiterunt multi, qui popu-
lum suis persuasionibus deciperent iniquis, & Ægiptius
quidam pseudopropheta fuit, qui plurimos sibi associans,
in ipso rerum magnarum conatu, per exercitum Fœlicis
opprimitur. Scribit *Iosephus* consentaneus Apostolorum
actibus, in quibus *Paulo* dicitur à Tribuno, nonne tu es Æ-
giptius, qui ante hos dies populum concitasti, & eduxisti
in desertum, 4000. virorum ficariorum?
- 36 14. Sillanus. Otho. Agrippa vxor Claudij, postquam 58
cum veneno occidit, vt filium suum Neronem regem face-
ret, misit repêtè Birrum principem militiæ, cum Tribunis
potentibus ad castra, & ductus adoratus est more princi-
pis. His Consulibus, teste Cassiodoro, Claudius in Pala-
tio obiit, 64. ætatis anno, mense quasi Martio, & Nero sus-
cepit imperium. Romanorum. 6. Nero regnavit annis
13. mensibus 7. diebus 28. hoc est, vsque pridie Calend.
Decembris, in anno. 29. post passionem domini. Huius
auunculus fuit Caius Caligula. Sub quo hi Consules fue-
runt.

- 59 1. Sillanus. 2. Antonius 2. Fælice regnante in Iudæa, 37
feditio orta est in Cæsarea Palestinæ, & magnam Iudæo-
rum multitudinem perdidit.
- 60 2. Marcellinus. Auiola. Ciclus decennouenalis ter- 38
tius, incipit, indictione vndecima. Festus successit Fælici,
apud quem, præsentè Agrippa rege, *Paulus* Apostolus re-
ligionis suæ rationem exponens, vinctus Romam mitti-
tur. His Consulibus, Cæsiodoro teste, anno 2. Neronis, id
est, 26, post passionem, & post biennium liberæ suæ custo-
diæ, ad prædicandum liber dimittitur, anno quarto Nero-
nis. Romani autem dicunt *Petrum* annis. 15. in Roma fu-
isse antequam *Paulus* ad Romam venit. B. *Petrus* secun-
dum gesta pontificum ordinavit duos episcopos, Linum
& Cletum, qui præsentialitèr omne ministerium sacerdo-
tale in vrbe Roma populo super venientium exhiberent.
Petrus verò orationi & prædicationi, populum erudiens,
vacabat. Linus corepiscopus sub *Petro* Apostolo, exte-
riora curavit per annos 11. mensesq. 3.
- 61 3. Nero. Vetus. Claudius regnavit annis 14. mensi- 39
bus 7. diebus 28, adde menses 10, Caij, fit annus, & men-
ses 5, dies 36.
- 62 4. Nero 2. Piso. Probus Romæ eruditissimus gram- 40
maticus habetur.
- 63 5. Nero 3. Messala. Nero matrem suam Agrippinā, 41
& sororem patris interfecit. Terræ motus Romæ, & de-
fectio solis.
- 64 6. Nero 4. Cornelius. Nero tantæ luxuriæ fuit, vt fri- 42
gidis & calidis lauaretur vnguentis. Festo procuratori
Iudææ successit Albinus. *Iacobus* filius Alphei, frater do-
mini, cum 30. annis post passionem domini Hierosolimo-
rum rexisset ecclesiam, 8. Calendarū Aprilis, sancto die
Paschæ, à Iudæis lapidatur, vindicantibus in eo, quod *Pau-
lum* occidere nequiverunt. Quoniam itaq; 8. Cal. Aprilis
in Pascha passus est *Iacobus*, & hoc in anno 30. post pas-
sionem, factum est iuxta totam ecclesiam, & omnes histo-
ricos

ricos satis apparet, quod 6. Cal. Aprilis resurrexit Dominus. Hic itaque est annus sextus Neronis ratione temporis, secundum verò falsam supputationem Olimpiadarum eius est 7. in quo antea iuxta *Bedam* & Theophilum, in 8. Cal. Aprilis Dominum resurrexisse narrauimus. Resurrectionem enim Christi in hoc anno 8. Cal. Aprilis S. Beda putat propter supputationem iniquæ chronice *Eusebij*, & postea suam chronicam composuit ab incarnatione Domini, sicut ipse dicit. *Iacobo* verò passo, in thronum eius frater, eius *Simeon*, qui & *Simon*, assumitur. Hi fratres Domini dicuntur, quia mater eorum Maria, vxor Alphei, soror erat Mariæ matris gloriosæ Domini, quæ Mariæ Cleophæ dicit *Iohannes*, vel quia Alpheus Cleophas, vel post natum *Iacobum*, defuncto Alpheo Maria nupsit Cleophæ, cui *Simonem* filium genuit, qui Cleophas fuit frater *Ioseph*: Ipsa etiam Maria est, quæ *Iacobi* minoris scribitur mater, fuitq; vxor Alphei, & soror matris Domini, quam Mariam Cleophæ *Iohannes* dicit, à patre, vel à gentilitate familiæ, vel alia causa, vel binomia fuit. Fratres Domini appellantur filij materteræ eius Mariæ, qui antè non credentes, postea crediderunt. Tres enim sorores fuerunt: Maria mater Domini, & mater *Iacobi*, & *Iosephi*, & mater filiorum Zebedei. *Iacobus* Alphei, id est filius Alphei, ad distinctionem superioris *Iacobi*, quædam Mariæ Cleophæ quæ matris Domini soror erat, ex patre Alpheo nata. Hic Cleophas, & pater huius Mariæ fuit, & frater *Ioseph*. *Ioachim* habuit vxorē nomine Annam, ex qua nata est virgo Maria. Defuncto *Ioachim*, accepit eam Cleophas vxorem, ex qua genuit filiam, quam vocauit Mariam, quæ est soror matris domini. Dedit autem Cleophas filiam suam Alpheo in vxorem, ex qua natus est *Iacobus*, frater Domini dictus. Desponsauit etiam *Ioseph* fratri suo virginem Mariam, de qua natus est Iesus. Maria verò Salome (teste Haimone) vel à vico, vel à viro dicta est. Tradunt enim eam habuisse duos viros Cleopham, & Salomen. Ipsam
volunt

volunt esse, quæ alibi Maria Cleophæ appellatur.

65 7. Pius. Turpilianus. Nero Romæ cythara contensuperat. 43

66 8. Macrinus. Gallus. Nero retibus aureis piscabatur, quæ funibus purpureis extrahebâtur, ante cuius mensam fulmen cecidit. 44

67 9. Crassus. Bassus. Marcus Euangelista carne exuitur sancto die Paschæ, 7. Cal. Maij, vt legitur in martirologia. Marci Euangelistę natiuitas. 7. Cal. Maij. Hic discipulus, & interpres S. Petri, rogatus Romæ à fratribus, scripsit Euangelium, quod quanto cæteris tardius inchoauit, tanto in longiora scribendo tempora porrexit. Ab initio enim Euangelicæ prædicationis, quod per Iohannem factum est, cæpit: & vsque ad tempus, quo Apostoli prædicauêre, peruenit. Quod cum Petrus audisset, probauit, & ecclesijs legêdum sua autoritate firmavit. Quo Euangelio assumpto, idem Marcus, mittente Petro, perrexit in Ægyptum, primùmq; Alexandriæ Christum prædicans, constituit ecclesiam. Erat autem tanta doctrina, vitæq; continentia, vt omnes sectatores Christi ad exemplum suum cogeret. Cuius Petrus in epistola sua sic meminit, nomine Babilonis, nominans Romam, salutat vos ecclesia, quæ in Babilonia est collecta, & Marcus filius meus. Quiq; constitutis & confirmatis ecclesijs per Lybiam, Marmaricam, Hammonicam, Pentapolim, Alexandriam & Ægyptum vniuersam, ad vltimum tentus est à Paganis, qui remanserunt in Alexandria, qui vidêtes eum missas facientem die sancto Paschæ. 7. Cal. Maij, miserunt funem in collum eius, & trahebant eum ad loca Bubali, quæ erant iuxta mare sub rupibus, vbi erat constructa ecclesia, defluebantq; carnes eius in terram, ac saxa inficiebantur sanguine. Vespere autem facto, miserunt eum in carcerem, vbi circa mediam noctem primò angelica visitatione confortatus est. At manè cum traheretur ad loca Bubali, gratias agens ac dicens, In manus tuas Domine commendo

commendo spiritum meum, obiit, & sepultus est in loco lapidis excisi cum gloria, à viris sanctis, 9. anno Neronis. Hoc in martirologio. Quod autem nostrum nō Hebræorum Pascha celebraret, S. Marcus testis est. Etiam *Beda* super actus Apost. ita, Constat iam Apostolum Petrū Romę die dominico resurrectionis Domini *N. I. C.* Pascha celebrasse. Constat etiam hoc: Euang. Marcum ab eo missum docuisse in Ægypto. Hęc *Beda*, Quum igitur Indict. 10. incēpit primus annus Neronis, in 25. anno post passionem Domini, & Indictione 3. octauus eiusdem annus finitur. In anno 33. post passionem, in quo 7. Cal. Maij die dominico passus est S. Marcus, & pagani carnem eius in terram trahebāt, tamen adhuc spiritum retinens, vixit vsque mane, nonne emicat q̄ Christus 7. Cal. Aprilis resurrexit à mortuis? Pascha enim, 7. Cal. Maij, non ante vel post prædictum annum quā 95. annis habetur. Post Marcum Euangelistam primus Alexandria ecclesię ordinatur episcopus Anianus, qui præfuit annis 22.

46 10. Sillanus. Paulinus. Perseus obiit anno ætatis 29. 68
Thermæ à Nerone ædificantur, quas Neronianas vocabat. M. Anneus. Lucanus, Cordubensis, poëta, in Pisoniana coniuratione deprehensus, brachium ad secandas venas præbuit medico. Nero vt similitudinem Troiæ ardentis inspiceret, plurimam partem Romanæ vrbis incēdit. In Asia tres vrbes terræmotu conciderunt, Laodicia Hieropolis, Colossę. Albino succedit Florus, sub quo Iudęi contra Romanos rebellauerunt. Iunius Gallio, frater Senecę, egregius declamator, propria se manu interfecit.

47 11. Censinus. Apuleius. Dux tantū sub Nerone provinciæ factę Pontus Ptolemiacus, & Alpes Cottię Cottio rege defuncto. Multi nobilium Romę à Nerone interfecti sunt. Nero in Olimpiade coronatur, ceticas, citharistas, tragædos, aurigas vario certamine superans. 69

48 12. Capito. Rufus. Linus Corepiscopus, secundum gesta pontificum, his Consulibus (teste Cassiodoro) passus 70
fus

fus est 9. Cal. Octobris, & sepultus est iuxta corpus B. Petri in Vaticano. Cletus corepiscopus, succedit, annis 12. L. Anneus Seneca, Cordubensis, præceptor Neronis, & patruus Lucani poetæ, incisione venarum, & veneni haustu obiit.

71 13. Italicus. Turpilianus. Nero in expensas centies centena millia decreto Senatus annua sumministrat. Nero cum cæteris viris insignibus, & Octavianii uxorem interfecit, Cornutumq; philosophum, præceptorem Persei, in exilium fugat. 49

72 14. Siluanus. Otho. His Cōsulibus (teste Cassiodoro) Nero Petrum & Paulum & se interfecit. L. Anneus Melas, frater Senecæ, Cordubensis, & Gallionis bona Lucani poetæ filij à Nerone promeretur, Primus Nero super omnia scelera sua, etiam primam persecutionem in Christianos facit, in qua vna die B. Petrus crucifigitur, & Paulus gladio cæditur, anno 38. post passionem. Contra Iudæos qui, Flori avaritiam non ferentes, rebellabant, Vespasianus magister militiæ à Nerone transmittitur, qui in Iudæa multas vrbes cepit. Flavius Iosephus, scriptor historicus, dux belli Iudæorum, cum à Romanis interficiendus esset, Vespasiano prædixit de morte Neronis, & eius imperio. Leo 2. successor Agathonis Papæ, in sua decretali epistola sic, Si autem Petrus, Apostolorum princeps, adiutores sibi acciuit Linum & Cletum, non tamen pontificij potestatem, aut soluendi vel ligandi normam eis tradidit, sed Clementi successori suo, qui sedem Apostolicam post eum, & pontificalem, tradente sibi B. Petro Apostolo, tenere promeruit. Linus verò & Cletus ministrabant exteriora: princeps autem Apostolorum Petrus verbo & orationi insistebat. Linum enim & Cletum nihil vnquam legibus suis ex pōtificiali ministerio potestate uē egisse, sed quantum eis à B. Petro præcipiebatur, tantum solummodo agebant. Hæc Leo Papa. Clemens ergo Papa, primus post Petrum, Romanam ecclesiam tenuit, vel cum

cum Lino & Cleto, sicut cum Petro fuit. Post Petrum, immò etiam cum Petro primus Papa S. Clemens Romanam rexit ecclesiã, ipso ita teste: Clemēs Rom. ecclesię præful, Iacobo Hierosolimorum episcopo, Quoniam sicut à Beatro Petro Apostolo accepimus, omnium Apostolorum principe & patre, qui clauēs regni cælestis accepit, æqualitèr tenere debemus de Sacramentis, quæ geruntur in sanctis, te ex ordine nos decet instituere &c. Clemens vrbis Rom. episcopus: &c. Et infra sic. De quibus B. Petrus instructor & ordinator noster. Et paulò post. Hæc Apostoli à Domino acceperunt, & nobis tradiderunt: hæc nos docemus, vobisq; hæc omnia absq; reprehensione tenere & docere, quibus agendum est mandamus. Et post. Dominus noster Iesus Christus, mittens discipulos suos, præcepit nobis, in quamcunq; ciuitatem intraueritis, dicite: Pax huic domui &c. Clemens Rom. vrbis episcopus, charissimis fratribus Iulio & Iuliano &c. Dilectissimis fratribus & condiscipulis Hierosolimis, cum charissimo fratre nostro Iacobo episcopo habitantibus. Clemens episcopus &c. Hæc ipse Clemens. Sanctus ergò Clemens, non tantum successor B. Petri fuit, sed etiam viuente Iacobo, nouem annis ante passionem Petri Rom. cathedram tenuit iuxta scripturam, & deinde post Petrum 21. id est, 12. cum Cleto, vel cum Lino & Cleto, & 9. annis post eos, vsque dum in exilium missus est. Si S. Clemens Papa tunc fuit, quando decretalem istam epistolam S. Iacobo cōscripsit. Nullius autem legitur decretalis epistola nisi papæ, qui annum nonum ei imputant, quasi post Cletum, tanquam ipsi soli cathedram tenerent, & prætermittitur Anacletus Papa 2. post Petrum 10. annis sedens, quia non possunt sub regibus supputari vsque ad Traianum Imperatorem, Papæ 4. Iacobus enim in anno 30. post passionem Domini passus est, & Petrus 39. Traianus etiam in anno 70. post passionem regnare cepit, sub quo passus est S. Clemens. Nullum autē graui anathematis

tis sententia percussisset S Clemens, nisi episcopali potestate sedis apostolicæ, dicendo, sit anathema. Linus ex præcepto B Petri præcepit, nè mulier non velato capite ecclesiã intraret, Cuius Paulus in epistola ad Timotheum meminit, qui etiã martyrio 6 Cal. Decembris coronatur. Romæ passi sunt Processus & Martinianus, & 47. qui baptizati sunt à Petro, & in custodia Mamertini retrusi, Torpes. Marcellus, & Apuleius. In Alexandria Marcus Euang. 8. anno Neronis, Mediolano Nazarius & Celsus. Apud Aquileiam Hermagoras episcopus, Fortunatus diaconus, Felix cum Constantia. Orosius presbiter sic: At verò Nero postquàm Galbam in Hispania Imperatorem creatũ ab exercitu cognouit, totus animo ac spe cõcidit. Siquidem Petro in vrbe Romana interfecto, & Christianis pænarũ diuersitate laniatis, de Hispania illicò Galba surrexit. Cũq; Nero perturbandẽ, immò ignominiosissimè subruendæ Reip. mala moliretur, hostis à Senatu pronunciat, & ignominiosè fugiens ad quartũ ab vrbe lapidẽ, id est, ad quartũ vrbis miliariũ, in suburbano libertini sui, inter Salaria & Numantanã viã seipsum occidit, ætatis 32. anno. In quo omnis familia Augusti cõsumpta est.

Romanorum 7. Galba Seruius, mōx vt mortem Neronis comperit, Romam venit. Qui cū antiquissimæ nobilitatis Senator anno 73. ætatis esset, ab Hispanis & Gallis electus, mōx ab vniuerso exercitu libenter acceptus est. Nam priuata eius vita insignis erat militibus, & militaribus ac ciuilibus rebus. Sæpè Consul, sæpè Proconsul, frequentèr dux grauissimus belli, Huius breue imperium bono cæpit exordio, nisi quòd propensior erat ad seueritatem. Orosius sic: Cumq; omni auaritia, fauitia, segnitiaq; offenderet, sibi Pisonem nobilem industriumq; adolescentem in filium atque in regnum adoptauit, Cum quo insidijs Othonis in medio vrbis Romę foro capite truncatus est mense 7. septemq; diebus sui Imperij, & sepultus est in suis hortis, qui sunt via Aurelia, nō

longè à Roma. Hic igitur regnavit vsquè in finem Iulij in anno 32 post passionem, iuxta temporis rationem.

51 1. Vespasianus. Titus. Fabius Quintilianus Romam 73
à Galba perducitur.

Romanorū 8. Lucius, q & Otho, Galba & Pisone Romę interfectis inter tumultus cędesq; intrauit imperiū. Hic matre erat nobilior quàm patre, neutro tamē obscurus: in priuata vita mollis, & Neronis familiaris, in imperio documentū sui nō potuit ostendere. Nā cū Otho Galbā occidit à Germanis Vitellius factus est imperator, Otho igitur cū mōx creatum imperatorem in Gallia per Germanicas legiones Vitellium comperisset, bellum ciuile molitus est. Cū autem primū tribus leuibus pręlijs, hoc est, vno apud Alpes, alio apud Placentiam, tertio circa locum, quem Castoris vocant, contra Valentem & Cinnam Vitelliani duces congressus, victor extitisset, quarto cū apud Petriacum pręlio aduertisset suos vinci, cū ingentes tamen copias haberet, & petentibus militibus, nē tam citō de euentu belli desperaret, dixit se tanti non esse, vt propter eum bellum ciuile oriretur, sicque anno 38. ætatis, imperij autem die, 90. postquā imperare cępit, sese interfecit, hoc est, vsquè in mensem Octobrem, in eodem anno quo Galba occisus est. Cui successit Vitellius vsquè Octobr. mensem, in anno. 40. post passionem.

52 1. **R**omanorū 9. rex Vitellius regnavit mensib. 8. & 8. 74
dieb⁹, vsq; mēlē Octob. in anno 40. post passionē.
1. Vespasianus 2. Titus 2. His Cōsulibus, teste Casiodoro, Vespasianus apud Iudæam ab exercitu imperator appellatus est. Vitellius occiso Othone potitus imperio, cum suis Othonisq; militibus ingenti gloria victor Romam venit, Hic familia erat ortus honorata, magis quàm nobili. Nam pater eius non admodū clarē natus, tres tamen ordinarios gessit Consulatus. Hic cum multo dedecore imperauit, & graui scæuitia notabilis, præci-

præcipuè ingluuia, & voracitate vitam humanam proprijs malis aggrauauit, quippè vno die sæpè quater, vel quin-
 quies fertur epulatus. Notissima certè cæna memoriæ
 mandata est, quam ei frater Vitellius exhibuit, in qua
 (supra cæteros sumptus) duo millia piscium, & 7 millia a-
 uium apposita traduntur. Hic cùm Neroni similis esse
 vellet, & adeò se ob id proferret, vt etiam exequias Neron-
 nis, quæ humiliter sepultæ erant, honoraret. Qui cùm de
 Vespasiano comperit, primùm molitus est deponere im-
 perium, sed postea à quibusdam animatus, Sabinum Vesp-
 asiani fratrem, nihil tùm mali suspicantem, cum cæter-
 is Flauianis in Capitolium compulit. Succèsso itaq; tem-
 plo, & mixta simul flamma ruinaq;, omnes in vnum pa-
 ritèr interitum atque tumultum dedit. Pòst deficiente eo,
 in Vespasiani nomine, & ab exercitu suo destitutus, ap-
 propinquantibusq; iam hostibus, trepidus cùm se in quã-
 dam proximam palatio cellam contrussisset, turpissimè
 inde protractus est, & per urbem publicè nudus, erecto
 capite, & subiecto ad mentum gladio, stercore in vultu &
 pectore ab omnibus obuijs appetitus. postremò apud Ge-
 monias scalas graduum minutissimorum iètuum crebris-
 que compunctionibus gladio stercore inuoluto excarni-
 ficatus est, & inde vnco tractus, in Tiberim proiectus,
 communi sepultura caruit. Occisus est autem 3. die men-
 sis Octobris anno ætatis 57. *Iosepho* Iudæorum historico
 teste, & tunc viuentè. *Eusebius* sic. Galba 7. mense impe-
 rij sui in medio Romanæ urbis foro capite truncatus est.
 Otho 3. regni sui mense apud Petriacum propria manu
 occubuit. Vitellius 8. mense sui imperij à Vespasiani duci-
 bus occisus, in Tiberim proijcitur. Hæc *Eusebius*. Hoc au-
 tem tempus inter Neronem & Vespasianū, nec *Eusebius*,
 nec etiam *Beda* supputat. Multis autem & nefarijs modis
 per complures dies à Vespasiani militibus, id est, ab Anto-
 nio priino & Martiano (qui Vitellium occiderunt) duci-
 bus Vespasiani, aduersus Senatū, Populumq; Rom: indif-

creta cæde sæuitum est. Vespasianus cū Iudæos in vrbe Hierosolimorum, præcipuè ob diem festum Paschæ, congregatos obsidione clausisset, cognita morte Neronis, hortatu plurimorum regum & ducum, maximè *Iosephi* Iudæorum ducis sententia, qui captus cū in vincula conijceretur, constantissimè dixit continuò se ab eodem Vespasiano sicut imperatore soluendum imperio adepto. Bellum itaq; Tito filio committens, Romam per Alexandriam proficiscitur, sed cognita morte Vitellij, paulisper Alexandriæ subsistit. Titus verò ab exercitu pronunciatu est imperator, captaq; vrbe, muros vniuersos solo adæquauit. 600. millia Iudæorum interfecta eo bello, Cornelius & Suetonius referunt. *Iosephus* verò Iudæus, qui ipsi præfuit bello, & apud Vespasianū, post prædictū imperiū, veniā gratiāq; meruit, scribit vndeciès centena millia gladio & fame periisse, reliquos autē toto orbe dispersos 900. millia narrat. Vespasian. & Titus imperatores appellātur.

Romanorum. 10. Vespasianus secundum omnes regnavit annis 9. mensibus 11. diebus 22. hoc est, vsq; Cal. Octobris in anno 50. post passionem. Hic imperante Claudio ab eodem in Britanniam missus, etiam Vectam insulam, Britannia proxima à meridie, Romanorum ditioni subegit. Linus episcopus annis 11.

53 1. Vespasian. 3. Nerua. Capitoliū Romæ incensum. 75

54 2. Vespasian. 4. Titus 3. His Consulibus, à Tito filio 76

Vespasiani Iudæa capta, vt *Iosephus* dicit, vndeciès cētena millia fame & gladio perierunt, & 100. millia captiuorum venditi. *Mathæus*: Amen dico vobis, non relinquetur lapis super lapidem, qui non destruatur. Iuxta historiam manifestus est sensus, quia 42. anno post passionem Domini, sub Vespasiano & Tito, ipsa ciuitas cum templo magnificentissimo funditus est euersa, ita vt solo coequaretur. Hæc *Hieronimus* In anno igitur 42. post passionem, hoc est, cum anno passionis, in quo incæpit Vespasianus annum secundum, capta est Hierosolima in diebus Paschæ,

Paschæ, *Iosepho* teste & ibi præsentē. Cum enim noluerunt verti ad pœnitentiam, domino eos expectante per annos 40. dignum erat vt in tempore, quo occiderunt dominum, etiam ipsi occiderentur. Pascha enim Hebræorum (anno prædicto) contigit quarta feria, in qua congregati sunt omnes principes sacerdotum, & seniores populi in atrium principis sacerdotum, qui dicebatur Caiaphas, & concilium fecerunt vt Iesum dolo tenerent & occiderent. Nostrium autem Pascha. 8. Cal. Aprilis, in quo crucifixerunt dominum, in quibus diebus Titus capit ciuitatem, deinde templum succendit, muros vrbs vniuersos solo coæquauit, & vndecies centena millia gladio & fame perire scribit *Iosephus* Iudæorum historicus tunc præsens, & centum millia captiuorum vendita, & 900. millia dispersa. Ideo autem tanta multitudo Hierosolimis erat tunc, quia ex omni Iudæa ad templum in diebus azimorum confluebant.

- 77 3. Vespas. 5. Titus 4. 55
 78 4. Vespas. 6. Titus 5. Ciclus incipit. 4. concurrentibus bissextilibus. 56
 79 5. Vesp. 7. Titus 6. Ciclus decennouenalis. 4. incipit indictione 15. Vespasianus Capitolium ædificare orsus est: & Achaïam, Liciam, Rhodum, Bizantium, Samum, quæ liberæ ante suum tempus fuerunt: item Thraciam. Ciliciam. Comagennem, quæ sub regibus amicis egerant, in pronuncias redegit. 57
 80 6. Commodus. Rufus. Colossus erectus est, altitudinis habens pedes 107. 58
 81 7. Vesp. 8. Titus 7. Asconius Pedianus, scriptor historicus, clarus habetur, qui 73. ætatis anno captus luminibus, 12. postea in summo omnium honore consenescit, Gabinius rhetor in Gallia docet. 59
 82 8. Vespas. 9. Titus 8. 60
 83 9. Siluanus. Verus. Tres ciuitates Cypri terræmotu corruerunt, Lues ingens Romæ facta, ita vt post non multos

•tos dies in Ephemeridem decem ferme millia hominum
•mortuorum efferrerentur.

62 10. Domitianus. Messalinus. Vespasianus colonias 84

deduxit. Apollinaris episcopus ad Rauennam missus, & passus est. Vespasianus profluuium ventris, in villa propria, circa Sabinos obiit. 69. ætatis anno, mense quasi Septembri. Cui successit Titus, his Consulibus teste Cassiodoro.

Romanorum 11. Titus, filius Vespasiani, iuxta historiã Romanã, regnavit annis, 2. mensib. 8. diebus 20. hoc est, vsque Cal. Iunij, in anno. 53. post passionem domini.

63 1. Domitianus. Rufus. Titus filius Vesp. in Græca 85

& Latina lingua disertissimus fuit, & tantæ bonitatis, vt vt cum quadam die recordatus fuisset in cæna, nihil se illo die cuiquã præstitisse, dixerit, amice hodiè diem perdidisti. Mons Vespius ruptus in vertice, tantum ex se iecit incendium, vt regiones vicinas & vrbes cum hominibus exureret.

64 2. Domitianus, Sabinus. Titus Musonium Rufum, 86

philosophum, de exilio reuocat, & theatrum Romæ ædificans, in dedicatione eius, 5. millia ferarum occidit. Romæ plurimæ ædes incendio concremantur. Titus vir fuit, omnium virtutum genere admirabilis, adeò vt amor & deliciae humani generis diceretur, facundissimus, bellicosissimus, moderatissimus. Causas latine egit, poëmata & tragædias græcè composuit. In oppugnatione Hierosol., sub patre militans, 12. contra se pugnantes, 12. sagittarum confixit ictibus. Tandem obiit in villa qua etiam pater, anno ætatis 42. imperij autem anno 2. mense. 8. die 20. secundum Romanam historiam. Cui successit frater suus iunior Domitianus.

Romanorum. 12. Domitianus regnavit annis 15. mensib. 5. secundum omnes, hoc est vsq; Calend. Nouembris in anno 68. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt teste Cassiodoro.

65 1. Domitianus 4. Rufus 3. Domitiani vxor Augusta 87

appellatur.

appellatur. Cletus his Consulibus passus est. 6. Cal. Maij, secundum gesta pontificum.

88 2. Domitianus 5. Dolabella, Decreto Senatus Ti- 66
tus inter Deos refertur.

89 3. Domitianus 6. Rufus 4. Domitianus eunuchos fie- 67
ri prohibet. Tres virgines Vestæ ob stuprum dānantur.

90 4. Flavius, Traianus. Plurimos Senatorum Domiti- 68
anus in exilium mittit, Linus episcopus annis 11.

91 5. Domitianus 7. Nerua. Secundus Alexandrinę ec- 69
clesiæ episcopus constitutus est Abalus, qui præfuit an-
nis 13.

92 6. Traianus 2. Glabrio. Domitianus templum sine 70
lignorum admixtione construxit. Primus Domitianus
dominum & Deum appellari se iussit. Cuius anno 6. Cle-
mens papa in exilium missus est ut videtur, cum annis 9.
post Cletum cathedram teneret.

93 7. Domitianus. Saturninus Duo mēses aliter appel- 71
lati, September Germanicus, October Domitianus. Ana-
cletus papa post Petrum 2. Clementi successit annis 10.
ipso ita teste. Anacletus seruus Iesu Christi, in sede Apo-
stolica &c. & infra. Nam ut ait B. Clemens antecessor no-
ster &c. Anacletus episcopus vniuersis episcopis in Italia
constitutis. Quantam Apostolicæ sedis debitam reueren-
tiam erga me charitas vestra distribuit &c. Et postea: Et
ut à B. Petro principe sumus instructi, à quo & presbiter
sum ordinatus, &c. Prouinciæ autem multæ ante aduen-
tum Christi diuisæ erant maxima ex parte, & postea
ab Apostolis & B. Clemente, præcessore nostro, ipsa
diuisio est renouata &c. Anacletus seruus Iesu Christi,
in Apostolica sede à domino constitutus, & à S. Petro
Apostolorum principe presbiter ordinatus. Quoniā ha-
ctenus de his à B. Petro Apostolo & reliquis Apostolis,
& B. Clemente præcessore nostro & martire nouimus
statutum, denegare vobis minimè possumus. Illi autem
qui in metropoli à B. Petro, ordinante domino & præces-

fore nostro prædicto S. Clemente, siuè à nobis constituti sunt, non omnes primates esse possunt &c, & postea B. *Petrus* Apostol. princeps de S. præcessore nostro Clemente plebibus prædicando, docens eos qualiter & obedire deberent, eumq; obseruare &c. Hæc Anacletus papa ait. Anacletum verò omninò *Eusebius* prætermisit, quoniam Linus & Cletus, qui non fuerunt papæ, & Clemens & Anacletus à passione *Petri* in vltimo anno Neronis, vsquè ad Traianum non possint simul cum regibus stare. In loco enim annorum Clementis, quibus post *Petrum* cum Lino & Cleto, si simul post *Petrum* viui fuerunt, vel cum Cleto tantum Clemens cathedram tenuit, Linus & Cletus sunt positi, & in loco Anacleti papæ, qui post Clementem 10. annis successit, Clemens positus est.

72	8. Siluanus. Priscus.	94
73	9. Asprenas. Clemens 1. Domitianus plurimos nobilium in exilium mittit, atque occidit: & mathematicos, & philosophos Roma expulit.	95
74	10. Domitianus 9. Clemens 2. Multa opera Romæ facta, in quibus Capitolium, & Forum trāsitorium, Diuorum porticus, Nisium, ac sæpium stadium. His Consulibus (teste Cassiodoro) Anacletus papa obiit, secundum gesta pontificum.	96
75	11. Nerua. Rufus. Domitianus de Dacis & Germanis triumphauit, quiq; tantæ superbix fuit vt nullam sibi statuem nisi auream pateretur poni.	97
76	12. Flavius. Vetus. Maxima virginū vestalium Cornelia, conuicta stupri, iuxta legem viua defossa est. Domitianus prohibuit vites in vrbibus feri.	98
77	13. Sabinus. Antonius. Flavius Iosephus historiographus, 20. libros antiquitatum his temporibus scribit. Ciclus decēnonenalis incipit, indictione 3.	99
78	14. Nerua 3. Traianus 3. Secundus post Neronem Domitianus Christianos persequitur, & sub eo Apostolus <i>Iohannes</i> in feruentis olei dolium ante Portam Latinā Romæ	100

Romæ missus, sed nihil læsus, sicut à corruptione carnis fuit immunis. Deinde in Pathmos insulam religatus Apocalipsim vidit, quam *Irenæus* interpretatur. His Consulibus papa Clemens passus est, secundum gesta pontificū.

101 15. Senecio. Palma. Domitianus rursum philosophos & mathematicos Roma per edictum extrudit. Romæ 6. Cal. Maij natalis Anacleti papæ & martiris, sub Domitiano passi, qui memoriam B. *Petri* construxit & composuit, vbi episcopi reconderentur. Euaristus papa 3. annis 10. mens. 2. Apollonius Trianus, & Euphrates philosophi, clari habentur. 79

102 16. Traianus. Fronto. Domitianus eos qui de genere David erant interfici iussit, vt nullus Iudæorum regni reliquus foret. Scribit Brutus plurimos Christianorum sub Domitiano martires factos, inter quos & Flauiam domicillam, Flauij Clementis Consulis ex sorore neptem, in insulam Pontianam relegatam, quia se Christianam testata est. Multa signa atque portenta Romæ & toto orbe facta. Domitianus suorum coniuratione occisus est in palatio, anno ætatis 35. & per vespiliones ignobiliter portatur, Cui successit Nerua his Consulibus. 80

Romanorum 13. Nerua, *Iosepho* & *Beda* teste, regnauit anno vno mēribus 4. diebus 8. hoc est, vsq; Cal. Martij in anno 70 post passionē. Sub quo hi Cōsules fuerunt.

103 1. Traianus. Orfitus. Alexandria tertius episcopus Cerdo annis 11. Senatus decreuit vt omnia, quæ Domitianus statuerat, in irritum deducerentur. Itaq; multi quos iniuste eiecerat, de exilio reuersi sunt, nonnulli propria bona receperunt. Aiunt etiam Apostolum *Iohannem* inter reuersos de exilio solutum, *Ephesum* reuersum fuisse, vbi & hospitium, & amicos amantissimos sui habebat. Euangelium quoq; contra hæreticos scripsit, Iustus à Tiberiade Iudæorum scriptor agnoscitur. 81

104 2. Senicio. Sura. Romæ passi sunt Eutiches, Victorinus, & Marcus, Apud Aminternam urbem Victorinus episcopus, 82

episcopus, frater Seuerini. Nerua his Consulibus (teste Cassiodoro) obiit in hortis Salustianis, anno ætatis. 72. cum iam Traianum adoptasset in filium.

Romanorū. 14. Vlpus Crinitus Traianus, natus Italice in Hispania, regnavit annis. 19. mensib. 6. diebus 15. teste omni historico. Hoc est vsq, Calendas Septēbris in anno 89. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt.

83 1. Traianus 6. Maximus. Decreto Senatus Nerua inter deos refertur. 105

84 2. Senicio 3. Sura 2. Ciclus solaris incipit 4. concurrentibus bissextilibus. Hoc anno, id est, 84. incarnationis secundum Dionisium, in fine dominici diēi subsequente. 6. Cal. Ianuarij potuit *Iohannes* dormire. 106

85 3. Vrbani. Marcellus. Irenæus episcopus scripsit eum vsque ad Traiani tempora permāsisse. Post quem discipuli eius insignes fuerunt, Papias Hierosolimitanus episcopus, & Policarpus. 107

86 4. Candidus. Quadratus. Traianus de Dacis & Scythis triumphauit. 108

87 5. Commodus. Cerealis. Traianus victo rege Decio balo, Daciam facit prouinciam. 109

88 6. Senecio. Sura. Traianus Hiberiam, sarmatas Oforoenos, Arabas, Bosphorianos, Colchos, in deditionem accepit, Seleusiam & Ctesephontem, Babilonemq; occupauit & tenuit. In mari rubro classem instituit, vt per eam Indiæ fines vastaret. 110

89 7. Gallus. Bradua. Romæ domus aurea incenditur. Hoc anno dominicus dies 6 Cal. Ianuarij contigit, quo fortè S. *Iohannes* obiit, Decretalis epistola Euaristi Papæ data est Gallo & Bradua Consulib. sub quibus passus est secundum gesta pontificum. 111

90 8. Africanus. Crispinus. Terræmotu. 4. vrbes Asiæ subuersæ sunt, & Græciæ duo. 112

91 9. Crispinus, Solenus. Alexandrinę ecclesię quartus episcopus. 113

episcopus Primus annis 12. Euaristus Papa obiit 10. Cal. Ianuarij, Alexāder Papa. 4. post *Petrum* annis 10. mensibus. 5.

- 114 10. Piso Rusticus. Traiano Christianos persequente, 92
Simon, qui & Simeon, filius Cleophe, qui post *Iacobū* Hierosolimis tenebat episcopatum, crucifigitur, omnibus mirantibus, & ipso iudice, vt centum viginti annorum senex crucis supplicium pertulisset, Cui successit Iustus.
- 115 11. Traianus 7. Africanus 2. Antiochiæ quoq; episcopus Ignatius Romam perductus, bestiis traditur: post quem tertius constituitur episcopus nomine Oron. Præfectus Traiani cum in quadam prouincia Christianorum multos occideret, omnesq; alacres ad martyrium propere aduerteret, multitudine perterritus, misit ad Traianum, interrogans quid facto opus esset, nuntians ei quòd præter obstinationem non sacrificandi, & antelucanum congregari ad canendum cuidam Christo: nihil apud eos mali reperiri. Præterea ad conferendam disciplinam, vetari apud eos homicidia, furta, adulteria, latrocinia, & his similia. Ad quem commotus Traianus, rescripsit: hoc genus quidem inquirendum non esse, oblatos verò puniendos.
- 116 12. Celsus, Crispinus. Plinius secundus, Nouocomēsis, orator & historicus, insignis habetur. 94
- 117 13. Hasta, Piso. Ciclus 6. decenn. Indict. 8. Tres vrbes Galatiæ terræmotu erutæ, & Pantheon Romæ fulmine concrematur. 95
- 118 14. Messala, Peditio. Post Iustum ecclesiæ Hierosolimitanæ episcopatum 4. suscepit Zachæus. 96
- 119 15. Æmilius. Vetus. Post Zachæum 5. Tobias. Cui successit 6. *Beniamin*, ac deinde, 7. *Iohannes*. 8. *Matthias*, 9. *Philippus*. 97
- 120 16. Niger. Apronianus. Traianus Armeniam, Syriam, Mesopotamiam fecit prouincias. 98
- 121 17. Clarus, Alexander. Iudæi, qui Libiæ erant, aduersum 99

uersum cohabitatores alienigenas dimicant. Similitèr in Ægipto & Alexandria, apud Cyrenem quoq; & Thebaidam magna seditione contendunt, sed gentilium pars superat in Alexandria.

100 18. Alexander. Salinator. Iudæis Mesopotamiæ rebellantibus præcepit imperator Traianus Lisæ Quietò vt prouinciam exterminaret. Aduersus quos Quietus acie instruens, infinita millia eorum interfecit. Ob hoc Iudææ procurator ab imperatore decernitur, Salaminam urbem Cypri interfectis in ea gentibus, subuertere Iudæi.

101 19. Adrianus. Rusticus. Alexandri Pape passio. 5. Nonas Maij Romæ, via Numantina, ab urbe miliario 7. cum Euentio & Theodolo præbiteris, sub Traiano imperatore, iudice autem Aureliano decollatus. Siquidem Adrianus non adhuc imperabat, sed in martyrologio legitur. Alexander papa constituit aquam sparsionis cum sale benedicto in habitaculis hominum spargi. Sixtus Papa 5. annis 10. mensib. 11. Qui constituit in decretalibus suis, vt sacra misteria non tractarentur, nisi à sacris ministris. Et vt intra actionem missarum Sanctus, Sanctus, Sanctus cantaretur. Romæ passi sunt Clemens & Alexander Pape, Quirinus cum filia Balbina, Sulpitius, Seruilianus, Domicilla, Serapia virgines, Nereus, Achilles, Ignatius.

102 20. Seruilus. Fulvius. His Consulibus (teste Calsiodoro) Traianus apud Seleuciam Isauriæ profluuiò ventris obiit, anno ætatis 63. mense nono, die 4. Mensis autem nonus anni est secundum Latinos September. Solus inter omnes Traianus intra urbem sepultus est. Ossa eius collata in urnam auream, foro quod ædificauit sub columna posita sunt, cuius altitudo 144. pedes habet. Huius tantum memoriæ delatum est, vt vique ad nostram ætatem non aliter in Senatu acclametur principibus, nisi, » felicior Augusto, melior Traiano.

Romanorum 15. Adrianis secundum historiam Romanam regnavit annis 21. in anno centesimo vnde cimo

cimo post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt, teste Cassiodoro. Antiochiæ constituitur 4. episcopus Cornelius. Nicapolis & Cæsarea terræmotu conciderunt,

125	1.	Verus. Augurinus.	103
126	2.	Auiola. Panfa.	104
127	3.	Paternus. Torquatus.	105
128	4.	Glabrio. Apronianus.	106
129	5.	Asiaticus. Quintus.	107
130	6.	Verus. Ambiguus.	108
131	7.	Gallicanus. Titianus.	109
132	8.	Torquatus. Libo.	110
133	9.	Celsus. Marcellinus.	111
134	10.	Pontianus. Rufinus.	112
135	11.	Augurinus. Sergianus.	113
136	12.	Tiberius. Silanus.	114
137	13.	Sergius. Verus.	115

Ciclus solaris incipit. 4. Ciclus decennouenalis septimus, Indictione. 12. Antinous puer regius, eximie pulchritudinis, in Ægipto moritur. Quæ Adrianus valde plorans (nā eum pro delicijs habuerat) inter Deos refert. Ex cuius nomine etiam vrbs appellata est. Alexandrinæ ecclesiæ episcopus sextus fuit Eumenes annis: 13.

138 14. Pompeianus. Atilianus. Templum Romæ Veneri sub Adriano in vrbe factum est, Saluius Iulianus perpetuum composuit edictum. 116

139 15. Pompeianus. Cōmodus. Adrianus Athenis hiemem exigens, Eleusinam inuasit: quique cum insignes & plurimas ædes Athenis fecisset, agonem edidit, bibliothecamq; construxit. Ab Adriani temporibus vsque ad imperium Constantini per annos circiter. 180. in loco resurrectionis simulacrum Iouis in crucis rupe, statua ex more Veneris à gentilibus posita colebatur: estimantibus persecutionis autoribus, quòd tollerent fidem nobis resurrectionis & crucis, si loca sancta per idola polluisent. 117

140 16. Lelius. Albinus. Iudei ad arma versi, Palestinam depopu- 118

depopulati sunt, tenente prouinciam Tinio Rufo. Cui ad opprimendos rebelles Adrianus misit exercitum. Fauorinus & Polemo rhetores, insignes habentur.

119 17. Camerinus. Niger. Basilides heresiarcha in Alexandria cōmoratur, à quo Gnostici. Chochabas dux Iudaicæ factionis, nolentes sibi Christianos aduersum militem Romanum ferre subsidium, omnimodis cruciatibus necat. 141

120 18. Antoninus 2. Præfens 2. Bellum Iudaicum, quod in Palæstina gerebatur finem accepit, rebus Iudeorum penitus oppressis: ex quo tempore etiam introeundi Hierusalem eis licentia ablata est, primùm Dei nutu. sicut propheta vaticinati sunt, deinde Romanis interdictionibus. 142

121 19. Antoninus 3. Præfens 3. Hierosolimæ primus ex gentibus constituitur Marcus, cessantibus episcopis his, qui fuerunt ex Iudæis, numero 15. à passione Domini per annos. 107. sicut *Ensebius* & *Beda* perhibent. Da igitur annos. 34. vsquē in passionem, & 107. fiunt 141. anni, vsque ad annum quo omnes Iudæi de Hierusalem sunt proiecti. 143

122 20. Seuerus. Siluanus. Ælia ab Ælio Adriano cōdita est. In fronte eius portæ qua Bethlem egredimur, subsculptus in marmore porcus, significans Romanæ potestati subiacere Iudeos. Nonnulli verò à Tito Æliano, Vespasiani filio, constructam arbitrantur. 144

123 21. Rufinus. Torquatus. Hoc tempore fuit Aquila Ponticus 2. interpret post 70. interpretes, qui scripturam de Hebræo transtulit. Thelesphorus Papa passus No. Ianuarij. Hic decreuit vt per 7. hebdomadas plenas ante Pascha, celebrent ieiunium, & omnes clerici à carne abstineant, & in nocte Natalis Domini missæ celebrarentur, ad missam *Gloria in excelsis* cantaretur. Higinus Papa. 7. post *Petrum* annis. 4. Hic constituit clerum, & distribuit ecclesiasticos gradus. Romæ passi sunt Sixtus & Thelesphorus Papæ, & Getulius Sabina & Serapia virgines. 145

Apud

Apud Mæſſanam ciuitatem Apuliæ Eleutherius episcopus cum Anthia matre, Dionisius episcopus Areopagita, Apud Tiburtinam urbem Italiæ, Simphorosa cum 7. filiis suis. Apud Athenas Quadratus & Aristides clarescunt. His Consulibus Adrianus intercutis aequæ morbo apud Baias in Campania obiit, maior sexagenario, imperij autem anno 21, mense. 10. die. 20, sicut habetur in historia Romana. Cui succedit Antoninus Pius.

Romanorum. 16. Antoninus cognomento Pius. 13. Imperator à Iulio Cæsare, segregatis à numero principum Galba, Othone, & Vitellio, regnauit cum liberis suis Aurelio & Lucio 20. & non plenis tribus annis, hæc Orosius, Mensibus item tribus, secundum *Eusebium* & *Bedam*, hoc est, usque Calendas Nouembris in anno 134. post passionem. Quia autem mos erat historicorum, ut imperatori deputarent annum, in quo moreretur, vel regno defecisset, ideò potest dici quod non plenis 23. annis Antoninus Pius regnauerit, cum non usque in finem anni vixit.

- 146 1. Torquatus. Herodes. Iste Antoninus ideò Pius dictus est, quia in omni Rom. regno hominibus debita relaxauit. 124
- 147 2. Auiola. Maximus. Antoninus pater patriæ appellatur. 125
- 148 3. Antoninus. Aurelius. Sub Higinio. Rom: urbis episcopo, Valentinus Hæresiarcha, & Cerdo magister Martionis Romam venerunt. 126
- 149 4. Gratus. Seleucus. Instinus philosophus librū pro nostra religione conscriptum Antonino tradidit. Higinus Papa obiit 4. Idus Ianuarij. 127
- 150 5. Antoninus. Aurelius. Sub Pio Papa 8. Hermes scribit librum, qui dicitur Pastor, ut Pascha die dominico celebretur. 128
- 151 6. Largus. Messalinus. Antiochiæ 5, episcopus constituitur Heros. 129

7. Tor-

- 130 7. Torquatus. Iulianus. Alexādrīę. 7. episcopus Mar- 152
cus annis decem.
- 131 8. Orfitus. Priscus. Valentinus hæreticus agnoscitur, 153
& permanet vsque ad Nicetum Papam.
- 132 9. Glabrio Vetus. Mesomedes Cretenſis, cytharico- 154
rum carminum musicus poëta, agnoscitur.
- 133 10. Gordianus. Maximus. Marcion hæresiarcha 155
agnoscitur. Ciclus decennouenalis 8, Indict. prima.
- 134 11. Glabrio. Romulus. Taurus hæreticus, Platonice 156
sectæ philosophus, clarus.
- 135 12. Præſens. Rufus. Arrianus, philosophus, Nicome- 157
diensis, agnoscitur.
- 136 13. Commodus. Lateranus. Maximus Tyrius Apol- 158
lonius, Stoicus, natione Chalcidicus, clarus.
- 137 14. Verus. Sabinus. Basilides Scythapolitanus phi- 159
losophus claruit.
- 138 15. Siluanus. Augurinus. Qui omnes prædicti phi- 160
losophi verissimi quoque Cæsaris præceptores fuerunt.
- 139 16. Barbarus. Regulus. Alexandrię. 8. episcopus Ce- 161
ladion annis. 14.
- 140 17. Tertullus. Sacerdos. Ciclus solaris incipit. 4. cō- 162
currentibus bissextilibus. Crescens Cynicus agnoscitur,
qui Iustinum nostri dogmatis philosophum Asegnilo-
sum & præuaricatorem philosophiæ coarguens, persecu-
tionem suscitauit, in qua ille glorioſè pro Christo sangui-
nem fudit.
- 141 18. Quintilius. Priscus. Galenus medicus, Pergamo 163
genitus, Romæ clarus habetur.
- 142 19. Verus. Bradua. Pius Papa obiit 5. Idus Iulij. A- 164
nicetus Papa 9. post *Petrum*, annis 11, mensibus 4. Hic
constituit nè clerici comam nutriant, iuxta præceptum
Apostoli.
- 143 20. Antoninus 5. Aurelius 3. Sub Aniceto Papa Poli- 165
carpus Romam veniens, multos ab heretica labe castiga-
uit, qui Valentini, & Cerdonis fuerant nupèr doctrina
corrupti.

corrupti, Hierosolimorum episcopus post Marcum. 17.
Publius.

166 21. Antoninus. Aurelius. Succedit Publio. 19. Maxi- 144
m⁹. 20. Iulianus. 21. Caianus. 22. Simmachus. 23. Caius. 24.
Iulianus 25. Capito.

167 22. Antoninus. Aurelius. 145

168 23. Antonius. 8. Aurelius. 6. Antoninus Pius apud Lo- 146
rium villam suam. 12. ab vrbe milliario moritur, his Con-
sulis, teste Calsiodoro. Cui successerunt filij sui, id est,
Marcus Antoninus Verus, & Lucius Annus, & Antoni-
nus Seuerus. Sub quibus hi Consules fuerunt.

Romanorum, 17. Marcus Antoninus Verus, cū fratre
Lucio Commodo, post patrem regnavit annis. 19.
mense vno: hoc est, vsquē Calendas Decembris, in anno
. 153. post passionem.

169 1. Duo Augusti Consules. Hi primi æquo iure impe- 147
riū administraverunt, quū vsquē ad hoc tempus sin-
guli Augusti fuerunt.

170 2. Rusticus. Aquilinus. Lucio Cæsari, Athenis sacrifi- 148
canti, ignis in cœlo ab Occidente in Orientem ferri vi-
sus est.

171 3. Lelianus. Pastor. Vologressus rex Parthorum, vi- 149
cinas sibi Romanas provincias depopulatus est.

172 4. Macrinus. Celsus. Fronto orator insignis habe- 150
tur, qui Antoninum Verum latinas literas docuit. Seleu-
cia, Afsiriæ vrbs, cum 300. millibus hominum à Romanis
capta est.

173 5. Orphitus. Prudens. Apud Pysas Peregrinus phi- 151
losophus, rogo ex lignis facto, semet cōbussit. Lucius Cæ-
sar cum fratre de Parthis triumphavit. Ciclus. 9. incipit.

174 6. Prudens. Pollio. Alexandria. 9. episcopus præfuit 152
Agrippinus annis 12. Persecutione orta in Asia, Policar-
pus & Pionius passi sunt, quorum quoq; passiones scrip-
tæ feruntur. Plurimi in Gallia gloriose ob nomen Christi
interfecti sunt, quorum vsquē in præsentem diem, con-
dita

dita libris certamina perseverant.

- 153 7. Verus. Quadratus. Lues multas prouincias occupa- 175
pauit Roma ex parte occupata. Romani contra Germa-
nos, Marcomannos, Quados, Sarmatas, & Dacos dimicāt.
- 154 8. Apronianus. Paulus. Anicetus Papa passus. 16. Cal. 176
Maij. Soter Papa. 10. post *Petrum* annis. 9. qui constituit,
vt nulla monacha pallam sacratam in ecclesia contingat,
neque incensum ponat. Antiochiæ. 7. episcopus ordina-
tur Theophilus, cuius plurima ingenij opera extant. Lu-
cius imperator anno regni sui. 9. siuè vt quidam putant,
11. inter Concordiam & Altimum apoplexia extinguitur,
sedens cum fratre in vehiculo. Apollinaris Asianus, Hie-
rapolitanus episcopus, insignis habetur.
- 155 9. Priscus. Apollinaris. Antonino imperatori Melli- 177
to Asianus Sardiensis, apollogeticum pro Christianis tra-
didit.
- 156 10. Cethegus. Clarus. Decretalis epistola Soteri Pa- 178
pæ data est Cethego & Claro, viris clarissimis, Consuli-
bus. Dionisius episcopus Corinthiorum clarus habetur,
& Pynitus Cretesius vir eloquentissimus.
- 157 11. Seuerus. Herennianus. Pseudoprophetia, quæ Ca- 179
taphrigas vocatur, accepit exordium, autore Montano,
& Priscilla, Maximillaq; in sanis vatibus. Tatianus hereti-
cus agnoscitur, à quo Tatiani.
- 158 12. Orphitus. Pluton. Tanta per totum orbē pesti- 180
lencia fuit, vt penè vsque ad internecionem Romanus ex-
ercitus deletus sit.
- 159 13. Seuerus. Pōpeianus. Imperator, multis aduersum 181
se nascētibus bellis, ipse sepè intererat, sepè duces nobilif-
simos destinabat, in quibus sepè Pertinaci, & exercitui, q
cum eo in Quadorū regione pugnabat, siti oppressis, plu-
uia diuinitus missa est, cū è cōtrario Germanos, & Sarma-
tas fulmina persequerētur, & plurimos eorū interficerēt.
- 160 14. Gallus. Flaccus. 182
- 161 15. Piso, Iulianus. Extant literæ Marci Aurelij gra- 183
uissimi.

nissimi imperatoris, quibus illam Germanicam sitim, Christianorum fortè militum precibus impetrato imbre, discussam contestatur.

184 16. Pollio. Aper. Soter Papa obiit. 11. Calend. Maij. 163

Eleutherius Papa. 11. post *Petrum* annis. 15. mense vno. Lucius Britanorum rex, ab Eleutherio Papa per epistolā Christianum se fieri impetrat, & mox effectum piæ petitionis consequutus est, susceptamq; fidem Britanni vsque in tempora Diocletiani principis, inuiolatam integramq; quieta pace seruabant. Antiochiæ, 7. episcopus constituitur Maximus.

185 17. Commodus. Quintilius. Antoninus Commodū 163

filium suum consortem regni facit, cum quo de hostibus triumphauit, quorum per triennium apud Carnotum statua castra vastauerat.

186 18. Orphitus. Rufus. Imperatores multis multa lar- 164

gitisunt, & pecuniā, quæ fisco debebatur, prouincijs cōcedentes, tabulas debitorum in medio Rom. vrbs foro incendi præceperunt, ac ne quid bonitati deesset, seueriores quasque leges nouis cōstitutionibus temperauerunt. Romē passi sunt Anicetus Papa, Simmeritus presbiter. Fœlicitas cū. 7. filijs, Iulius, Eusebius, Potentianus, Peregrinus. Vincentius. Apud Sebasten Armeniæ minoris multi martires sub iudice Agricola. Apud Spoletum Concordius. Apud Smirnā Policarpus episcopus discipulus *Iohannis*, item Germanicus & Pionius. Apud Apamiā Alexāder, Caius. Apud Cretam vrbe Coritina Philippus episcopus. Apud Pergamum vrbem Asię, Carpus episcopus, Papius diaconus, Iustinus philosophus. Apud Lugdunū vrbem Galliæ Irenæus episcopus cum multis, Fotinus episcopus eiusdem vrbs, & Blandina cum alijs. 48. Epipodius, Alexander. In Syria, Corona & Victor, Mediolani Faustus. Cabilonæ Marcellus. Item in territorio Cabilonensi castro Trenortio, Valerianus. In Alexandria Ptolemæus & Lucius.

- 165 19. Cōmodus. Verus. Antoninus post victoriā adeò 187
in editione munerū magnificus fuit. vt cētum simul leones exhibuerit. Cōmodus à senatu Augustus appellatur. Smirna vrbs Asiæ terræmotu ruit, ad cuius instaurationem decennalis tributorū immunitas data est. Alexādrinę ecclesię. 10. episcopatū sortitur Iulianus annis. 10. His Cōsulis teste Cassiodoro Antoninus in Pannonia morbo periit, anno ætatis 61. Cui successit Cōmodus filius suus.
- Romanorum. 18. Commodus, secundum omnes, regnavit annis. 13. mensibus. 7. iuxta historiam Romanam, hoc est, vsq; Cal. Augusti in anno. 167. post passionē. Sub quo sequentes Consules fuerunt.
- 166 1. Præfens. Gordianus, Commodus de Germanis 188
triumphavit.
- 167 2. Commodus. 3. Rufus. Templum Serapis Alexan- 189
driæ incensum.
- 168 3. Mamertinus. Rufus. Ciclus solaris incipit. 4. cōcur- 190
rentibus bissextilibus. *Irenaus* episcopus Lugdunensis, insignis habetur.
- 169 4. Commodus, Victorinus. Thermæ Commodianæ 191
Romæ factæ.
- 170 5. Marullus. Helianus. Commodus Septēbrem men- 192
sem suo appellavit nomine.
- 171 6. Maternus. Bradua. Ciclus decenn. 10. incipit In- 193
dict. 9. Hierosolimis. 26. ordinatur episcopus Maximus, post quem. 27. Antoninus. 28. Valens. 29. Dulcianus. 30. Narcissus. 31. Dius. 32. Germanio. 33. Gordius. 34. iterum Narcissus. Tot episcopis apud Hierosolimam constitutis, non potuimus discernere tempora singulorum, eo quod vsque in præsentem diem episcopatus eorum anni minimè seruantur. In capitolium fulmen ruit, & magna inflammatione facta, bibliotheca & vicinæ quæque ædes concremantur. Decretalis epistola Eleutherij Papæ data est Materno & Bradua Consulibus.
- 172 7. Commodus, Glabrio. Commodus multos nobi- 194
lium

lium interfecit.

- 195 8. Crispinus. Helianus. Commodus spectacula Ro- 173
mano populo exhibet insignia.
- 196 9. Fuscianus. Silanus. Theodosion Ephesius. 3. inter- 174
pres habetur.
- 197 10. Duo. Silani. Alexandria 11. constituitur episco- 175
pus Demetrius annis 43. Commodus imperator, Colossi
capite sublato, suæ imaginis caput iussit imponi.
- 198 11. Commodus 6. Septimianus, Seraphion nonus 176
Antiochiæ episcopus ordinatur.
- 199 12. Apronianus. Bradua. Incendio Romæ factio, pa- 177
latium & ædes Vestæ plurimaq; vrbis pars solo adæqua-
tur. Eleutherius Papa obiit. 8. Cal. Iunij. Victor Papa 12.
annis decem, mensibus. 13.
- 200 13. Commodus, Grauius. Victor Romanæ ac vni- 178
uersalis ecclesiæ archiepiscopus Theophilo episcopo, &
fratribus Alexandria, Christo famulantibus, salutem in
domino, &c. Hæc epistola data est, 13. Cal. Augusti, Com-
modo & Grauius Consulibus. Multi in tempore huius
passi sunt ex his quos supra diximus, sed propter simili-
tudinem nominum imperatorum minimè discernitur.
Dicunt enim quòd Irenæus Lugdunensis episcopus sit
passus sub isto.
- 201 14. Commodus. Pertinax. His Consulibus, teste Cas- 179
siodoro, Commodus strangulatur in domo Vestiliani, Cui
successit Pertinax. Sub quo sequentes Consules fuerunt.
Romanus 19. Ælius Pertinax, secundum omnes reg-
navit mensibus 6. hoc est, usquè Cal. Februarij in an-
no 168. post passionem.
- 202 1. Flaccus. Clarus. Pertinax sexagenario maior, cùm 180
Præfecturam vrbis ageret, ex Senatusconsulto imperare
iussus est. Qui (obsecrante Senatu) vt vxorē Augustam, &
filium Cæsarem appellaret, contradixit, sufficere sibi testa-
tus, quòd ipse regnaret inuitus. Victor Papa, datis latè li-
bellis, constituit vt Pascha die dominico (sicut & præcessor
K 3 eius

eius Eleutherius, a 14. luna primi mensis vsquē in 21 celebraretur. Cuius decreta Theophilus Cæsariæ Palestinæ episcopus adiunxit. His Consulibus, teste Cassiodoro, Pertinax occiditur in palatio, scelere Iuliani iuris periti.

Romanorum 20. Saluius Iulianus (secundum historiam Romanam) post Pertinacem inuasit Remp. vir nobilis & iuris peritissimus, nepos Saluij Iuliani, qui sub diuo Adriano perpetuum composuit edictum. Iulianus (interfecto Pertinace) inuasit imperiū, sed mōx à Seuerō apud Montem Miluium, bello ciuili victus, interfectus est mense. 7. postquā imperare cæperat. Et ita in Pertinacē & Iulianum vnus annus assumptus est. Hæc Orosius. Et hoc est, vsque Calend. Septembris in eodem anno 168. post passionem.

Romanorū 21. Seuerus, prouincia Tripolitana natus, oppido Lepti, regnavit annis 18. teste Cassiodoro, mensibus etiam 3. secundum historiam Romanā, hoc est, vsq; Cal. Decembris in anno 186. post passionem, Sub quo hi Consules fuerunt.

181 1. Seuerinus. Albinus. Seuerus prouincia Tripolitana, oppido Lepti, solus ex Africa vsquē in præsentem diē Romanus imperator fuit, & in honorē Pertinacis, quem Iulianus occiderat, Pertinacem se cognominari iussit. Clemens Alexandrinæ ecclesiæ presbiter, & Panthenus philosophus, Stoicus, in disputatione nostri dogmatis discretissimi habentur.

182 2. Tertullus. Clemēs, Simmachus interpretes 4. habentur. Hic Samarites Iudæorum factus prosilicus diuinas scripturas ex Hebræo sermone in Græcam linguam transfudit. Condit ædificationem.

183 3. Dexter. Priscus, Narcissus Hierosolimorum episcopus, & Theophilus Cæsariensis, Policarpus quoque & Bachilis, Asianæ prouinciæ episcopi, insignes habentur.

184 4. Lateranus. Rufinus. Quæstione orta in Asia inter episcopos, an secundum legem Moyſis, 14. mensis Pascha obser-

obseruandum esset. Victor Romanæ urbis episcopus, & Narcissus Hierosolimorum, Policrates quoq; & Irenæus, & Bachilis, plurimiq; ecclesiarum pastores, quod probabile visum fuerat, literis ediderunt, quarum memoria ad nos vsque perdurat. Decretalis epistola Papæ Victoris data Laterano & Rufino Consulibus.

- 207 5. Saturninus. Gallus. Iudaicum & Samariticum bellum motum. 185
- 208 6. Amulius. Fronto. Seuerus Parthos, & Adiabenos superauit, Arabesq; interiores ita cecidit, vt regionem eorum prouinciā faceret. 186
- 209 7. Seuerus. Victorinus. Ob quod Parthicus, & Adiabenicus cognominatus est Seuerus. 187
- 210 8. Fabianus. Mutianus. Seuerus imperante Thermæ seu Erianæ Antiochiæ & Romæ extructæ, & Septizomiū. Victor Papa obiit Cal Augusti Zepherinus Papa 13. post Petrum, annis 9. qui constituit vt præsentibus omnibus fidelibus clericis & laicis, siue diaconus seu sacerdos ordinetur, & vt absentibus sacerdotibus missæ celebrentur. 183
- 211 9. Seuerus. 3. Antoninus. Quinta persecutione Seuerus persequitur Christianos. 189
- 212 10. Geta. Plautianus. Ciclus decē. 11. incipit, indict. 13. Leonides Origenis pater gloriosa, morte martirij transfertur. 190
- 213 11. Chilo. Libo. Alexander ob confessionem domini nominis clarus habetur. 191
- 214 12. Antoninus. Geta. Clemēs multa & varia scribit. 192
- 215 13. Ælianus. Albinus. Musinus nostræ philosophiæ scriptor agnoscitur. 193
- 216 14. Aper. Maximus. Clodium Albinum, qui se in Gallia Cæsarem fecerat, apud Lugdunum Seuerus interfecit. 194
- 217 15. Geta. Seuerus. In Britannos bellum transiecit, vbi, vt receptas prouincias ab incursione barbarica faceret securiores, vallum per 132. passuum millia, à mari ad mare deduxit. 195

- 196 16. Pompeianus, Auitus. Ciclus solaris incipit, 4. cō- 218
currentibus bissextilibus. Tertullianus Afer, Centurionis
Procōsularis filius, omniū ecclesiarū sermone celebratur.
- 197 17. Faustinus, Rufus, Origenes Alexandriae studijs 219
vacauit.
- 198 18. Gentianus Bassus. Seuerus obiit Eboraci in Bri- 220
tannia. Cui successit filius suus Caracalla.
- R**omanorum 22. Balsianus Antoninus, qui & Cara-
calla, regnauit annis 7. mensibus 8. iuxta historiam
Romanam, hoc est, vsq; Cal. Decembris in anno 199. post
passionem, Sub quo hi Consules fuerunt.
- 199 1. Duo. Aspri. Antiochiæ 9. episcopus constituitur 221
Asclepiades.
- 200 2. Antoninus. Balbinus, Alexander 35. Hierosoli- 222
morum episcopus ordinatur, adhuc viuente Narcisso, &
cum eo pariter ecclesiam rexit.
- 201 3. Messala, Sabinus. Antoninus Caracalla cognomi- 223
natur propter genus vestis, quod Romæ erogauerat, & è
contrario Caracallanæ thermæ Antoninæ ex eius nomine
dictæ.
- 202 4. Lætus, Cerealis. In Iericho quinta æditio diuina- 224
rum scripturarum inuenta est in dolio, cuius author non
apparet.
- 203 5. Sabinus. Venustus. Antoninus Romæ thermas sui 225
nominis ædificauit. Perpetua & Felicitas apud Carthagi-
nem Aphricę, in castris bestijs deputatæ sunt pro Christo
Nonas Martij.
- 204 6. Præfens. Extricatus. Antoninus tantæ libidinis 226
fuit, vt nouercam suam, Iuliani vxorem duxerit. Qui ad-
uersus Parthos post, expeditionē moliens interficitur in
Osdroena, inter Edissam & Carassam, anno ætatis, 43.
- 205 7. Antoninus. 227
- 206 8. Aduentus. 228
- R**omanorum 23. Ophilus Macrinus, qui Præfectus Præ-
torij erat, cum filio Diadumeno imperator factus est,
sed

sed nihil memorabile temporis breuitate egit. Nam imperium vnus anni & 2. mensium habuit, teste historia Romana, hoc est, vsquē Cal. Aprilis in anno 195. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt, teste Cassiodoro.

229. 1. Antoninus. Sacerdos. Romæ Amphitheatrum in- 207
cēsum. Antiochiæ 10. episcopus cōstituitur Philetus. Abagarus vir sanctus regnauit Edissē, vt vult Aphricanus. Zepherinus papa obiit. Calixtus papa 14. post *Petrum*. Hic constituit ieiunium 4. temporum in anno fieri, propter abundantiam fructuum terræ, iuxta prophetiā. His Consulibus Macrinus cum filio apud Archilaidem militari tumultu occiditur, quasi mense Februario, Cui Marcus successit.

Romanorum 24. Marcus Aurelius Antoninus, Caracallę filius, regnauit annis 4 mensibus 8. iuxta historiā Romanam, hoc est, vsq; Cal. Decembris in anno 199. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt.

230. 1. Antoninus. Comazon. Marcus Aurelius Antoninus Caracallę, vt putabatur filius, & sacerdos Heliogabali templi, adeò impudicē in imperio suo vixit, vt nullum genus obscænitatis omiserit. 208

231. 2. Gratus. Seleucus. Ciclus decen, 12. incipit, indiēt. 209
2. Sexta æditio inuenta est Nicapoli.

232. 3. Alexander. Antoninus. Epistola Calixti papæ data Alexandro & Antonino vrbis Consulibus. 11. Cal. Decembris. In qua prædictum constituit ieiunium Heliogabali templum Romæ ædificatum. In Palestina Nicapolis, quæ prius Emaus vocabatur, vrbs condita est, legationis industriam pro ea fuscipiente Iulio Aphricano, scriptore temporum. 210

233. 4. Maximus. Ælianus. His Consulibus (teste Cassiodoro) Antoninus Romæ occiditur tumultu militari, cum matre Simia fera. 211

Romanorum 25. Alexander Mameæ filius, secundum omnes regnauit annis 13. & aliquibus diebus, hoc est, vsque

vsquē Cal. Ianuarij, in anno 212. post pass. Sub quo hi
Consules fuerunt.

212	1. Iulianus. Crispinus. Alexandro imperatore, Vrba-
nus 15. Papa post <i>Petrum</i> .	234
213	2. Fuscus. Dexter. Alexander disciplinæ militaris
adeo seuerus corrector fuit, vt quasdam tumultuantes le-
giones integras exauctorauerat.	235
214	3. Alexander. Marcellus. Epistola Urbani Papæ da-
ta Non. Septēb. Alexandro & Marcello vrbis Cōsulibus.	236
215	4. Anianus. Maximus. Vlpianus iuris Consultor, as-
fessor Alexandri insignissimus habetur.	237
216	5. Albinus. Maximus, Thermæ Alexandrinæ Romæ
ædificantur.	238
217	6. Modestus. Probus. Geminus presbiter Antioche-
nus, & Hippolitus, & Berillus episcopus Arabiæ postre-
mus, clari scriptores habentur.	239
218	7. Alexander, Dion. Antiochiæ. 11. episcopus Zeben-
nus.	240
219	8. Gratus, Seleucus, Alexandria, 12. episcopus He-
raclas annis 16.	241
220	9. Pompeianus. Fælicianus. Alexander in matrem
Māmeam vnicè pius fuit, & ob id omnibus amabilis. Vr-
banus Papa postquā multos nobilium ad fidem Christi
perduxit, passus est sub Alexandro. 8. Cal. Iunij, & sepul-
tus in cœmeterio Prætextati. Pontianus papa. 16. post <i>Pe-
trum</i> annis 5.	242
221	10. Lupus. Maximus. Origenes de Alexandria ad Cē-
saream Palestinæ transijt.	243
222	11. Maximus. Paternus. Origenes toto orbe clarus.	244
223	12. Maximus. Urbanus. Mammea mater Alexandri,
cū Origenem vellet audire, Antiochiam accitum, sum-
mo honore habuit. Romæ passi sunt Calixtus, Urbanus
pape. Cecilia virgo, Tiburtius, & Valerianus, & Maximus,
Calipodius presbiter, Austerius presbiter. Palmatius
Consul cum vxore & filijs, Simplicius Senator.	245
	13. Seuerus,	

- 246 13. Senerus. Quintianus. Ciclus solaris incipit. 4 con- 224
currentibus bisextilibus. Epistola papæ Pontiani data
10. Cal. Februarij Seueri & Quintiano vrbis Consulibus.
His Conf. in Gallia apud Moguntiacum Alexander tu-
multu militari interficitur.
- R Omanorum. 26. Maximinus regnavit annis 3. men-
se vno, & paucis diebus, hoc est, vsque Calend. Februa-
rij in anno. 216 post passionem. Sub quo hi Consules fue-
runt.
- 247 1. Maximinus. Africanus. Maximinus primus ex 225
corpore militari, sine auctoritate Senatus, ab exercitu im-
perator electus est. Pōtianus papa cū Hippolito presbi-
tero in Sardinia insulā à Maximino deportatus est, ibiq;
fustibus. 12. Cal. Decēbris mactatus: Cuius corpus. B. Fa-
bian⁹ papa reduxit, & in cœmeterio Calixti sepeliuit. An-
theros papa. 17. mense vno. Decretalis eius epistola data
est Cal. Iulij sub prædictis Conf. qui passus est in Non: Ia-
nuarij, & in cœmeterio Calixti via Appia sepultus. Fabian⁹
papa. 18. post Petrum annis. 16. Dilectissimis vbiquè ca-
tholicæ ecclesiæ comministris Fabianus papa salutem in
domino &c. & post: Denique, 7. similiter diaconos ordi-
navimus, qui. 7. inminerent notarijs & gesta martirum
veraciter de integro colligerent, nobisq; rimanda ma-
nifestarent, quod etiam omnes vos agere monemus, nè in
posterū aliqua ex his dubitatio fiat, quæ stioq; oriatur &c.
data Cal. Iulij Maximino & Aphricano Consulibus.
- 248 2. Perpetuus. Cornelius. Maximinus sextam perse- 226
cutionem facit aduersus sacerdotes ecclesiarum.
- 249 3. Pius vrbis Consul. Maximinus persequitur eccle- 227
siam propter fidem Christianam, vel propter familiam
Alexandri, cui successit, & Mameæ matris eius, vel præci-
pue propter Originem presbiterum.
- 250 4. Proculus vrbis Consul. Ciclus decenn. 13. incipit. 228
Indict. 5. Hoc Consule Cassiodoro teste, Maximinus A-
quileiæ à Pupieno occiditur,

Romanorum. 27. Gordianus regnavit annis 10. hoc est, vsq; Cal. Februarij in anno 222. post pass. Sub quo hi Consules fuerunt.

- 229 1. Gordianus. Auiola. Gordiano Romam ingresso Pupienus & Albinus, qui imperium arripuerant, in palatio occisi sunt. 251
- 230 2. Sabinus. Venustus. Origenes contra quendam Celsum Epicurum philosophum, qui contra nos librum conscripserat, 8. voluminibus respondit. 252
- 231 3. Gordianus. Pompeianus: Flavianus testimonio Spiritus Sancti, in specie columbæ super caput eius descendētis, Romam veniens, ordinatur episcopus licet quidam hoc veriùs de Seuerino affirmant. 253
- 232 4. Atticus. Prætextatus. Origenes adeò sedulus in scribendo fuit, vt Hieronimus dicit, 6000. librorum eius se legisse. 254
- 233 5. Arrianus. Pappus. Gordianus admodum adolescens Parthorum natione superata, cum victor reuerteretur ad patriam, fraude Philippi Præfecti Prætorij, haud longè à Romano solo occisus est. 255
- 234 6. Peregrinus. Æmilianus. His Consulibus (teste Casiodoro) milites Gordiano tumulum ædificant, qui Euphrati imminet, ossibus eius Romam reuectis. 256
- R**omanorum. 28. Philippus cum Philippo filio suo, secundum omnes, regnavit annis. 7. vsque Cal. Februarij, in anno. 230. post pass. Sub quo hi Consules fuerunt.
- 235 1. Philippus. Titianus. Philippus Philippum filium suum consortem regni facit, primusquè omnium ex Romanis imperatoribus Christianus fuit. 257
- 236 2. Præfens. Albinus. Regnantibus Philippis millesimus annus Romanæ vrbs expletur. 258
- 237 3. Duo Philippi, pater & filius. Athalamos Natali Romanæ vrbs cucurrit, eiusque agon mille annorum actus est. 259

- 238 4. Philippus & filius eius. Philippus urbem cognominis 260

minis sui in Thracia construxit.

261

5. Æmilianus. Aquilinus. His Cōsulibus, teste Cassiodoro, millesimus vrbis Romæ à conditione eius annus expletur. Ob quam solemnitatem innumerabiles bestias Philippus in Circo magno occidit, ludosq; in cāpo Martio theatrales tribus diebus noctibusq; populo peruigili celebravit. Quadraginta etiam Misse natali Romanæ vrbis cucurrerunt, & Agon mille annorū actus est. Hæc Cassiodorus. Cū autem secundum Hebræos Olimpias prima posita est in anno primo Ioathan, & in anno primo Olimpiadis sextæ, condita est vrbs Roma, atque sicut *Hieronimus* & *Beda* tractant, à prima Olimpiade vsq; in passionem Domini sunt anni, 794. sublaris, 20. annis, id est, annis. 16. Ioathan, atq; 4. Achaz, qui sunt. 5. Olimpiades, fiunt à conditione vrbis vsq; in passionem Domini anni. 774. à passione Domini vsq; in annum postremum Philippi anni, 229. fiuntq; simul à conditione vrbis ad obitū Philippi 1003. anni.

239

262

6. Decius, 1. Gratus. His Consulibus Fabianus papa passus est. 14. Cal. Februarij. secundum gesta pontificum. Alexandriæ 13. episcopus Dionisius annis 17. Cornelius papa, 19.

240

263

7. Decius 2. Rusticus. His Consulibus Philippus senior Verone, & iunior Romę occidūtur, Decius regnavit annis. 8. Decretalis epistola Fabiani papæ. Dilectissimo fratri Hilario episcopo, Fabianus salutē & reliqua data 17. Cal. Nouēb. Aphricano & Decio vrbis Cōsulibus. In martirologio sic. Romæ natalis Fabiani papæ. 14. Cal. Februarij, qui cum. 14. annis mensibus. 11. diebus. 12. ecclesiæ præflet, passus est sub Decio in principio sui imperij, & in cœmeterio Calixti sepultus. *Beda* sic. Decius cū Philippos patrem & filium interfecisset, ob odium eorum in Christianos persecutionem movit, in qua Fabianus in vrbe Roma martirio coronatus, sedem sui episcopatus Cornelio reliquit, Qui & ipse passus est, & sedit in episcopatu

241

patu annis 2. mensibus 8. minùs quinq; diebus. Decretalis epistola Cornelij papæ data. 7. Iduù septēbris, Decio & Maximo vrbis Consulibus. In martyrologio sic. Romę via Appia in cœmeterio Calixti. 8. Cal. Octobris natalis S. Cornelij papę sub persecutione Decij, cum presbiteris & diaconibus, cētum ex illis exilio deputati, ad quem cōfortandum multi Christianorū veniebāt. Quo tempore B. Ciprianus scripsit ei de Celerino lectore &r. quæ in passione ipsius habentur. Decretalis epistola eius. Charissimis atque dilectissimis fratribus S. ecclesiæ filijs Cornelius episcopus: Decreui vobis scribere, quæ nunc temporis necessaria sunt sciri &r. Et postea: Quapropter vos rogo nobis congratulari, quia rogatu cuiusdam deuotæ fæminæ ac nobilissimæ matronę Lucinæ, leuata sunt corpora Apostolorum *Petri & Pauli* de Catatumbis, & inde primùm B. *Pauli* corpus leuatum silentèr, ac positum est in prædio prædictæ matronæ via Ostiensi, ad latus vbi decollatus est: postea verò B. Apostolorum principis *Petri* accepimus corpus, & decentèr posuimus illud iuxta locum vbi crucifixus est, inter corpora S. episcoporum in tēplo Apollinis in Monte aureo in Vaticano palatij *Neroniani* 3. die Cal. Iulij. Hęc epistola data est Decio & Maximo viris claris Cōsulibus. Postquàm verò passus est Cornelius, Lucius papa, in 3. anno Decij incipiens, sedit mensibus. 5. vsque. 4. Non. Martij, in initio. 4. anni Decij sub Valeriano Præfecto. Inde Stephanus papa sedit annis 3. mensibus. 5. vsque. 4. Non. Aug. quo passus est sub Valeriano Præfecto in anno 6. Decij. Decretales eius epistolæ datæ Valeriano & Galieno vrbis Consulibus. In martyrologio ita. Romæ in cœmeterio Calixti natalis Stephani papæ & martiris, sub Valeriano & Galieno imperatoribus. Qui cū persecutione sæua grassaretur, congregato vniuerso clero suo hortabatur eos, vt pro Christo coronam martirij alacritèr susciperent. Ordinauerat tres presbiteros, 7. diaconos, 10. clericos, cum quibus de regno dei assidue

fiduè docebat &r. passionis eius vsque in finem. Hic constituit, vt sacerdotes & leuitæ vestes sacras in vsu quotidiano non haberent, nisi tantum in ecclesia. Post Stephanum Sixtus papa successit, annis 2. Decretalis epistola Sixti papæ data Calend. Septembris Valeriano & Decio vrbis Consulibus. Alia, Cal. Augusti iisdem Cōsulibus. In martyrologio sic. Decius imperator & Valerianus Præfectus tenuerunt beatissimum senem Sixtum &r. in passione eius vsq; sanctum Sixtum, Felicissimum, & Agapitum duxerunt in cliuum Martis ante templum, & ibi decollati sunt 8. Idus August. & cum eis alij. 4. vt in gestis pontificum legitur. Ianuarius, Magnus, Vincentius, Stephanus subdiaconi. Passus est cum eis etiam B. Quartus, vt scribit B. Ciprianus, B. Sixtus papa apud Athenas natus, & doctus, prius philosophus, deinde Christi discipulus, sedit in episcopatu annum vnum, menses. 10. dies. 23. Si ergo S. Ciprianus, qui tunc præsens erat, hæc scripsit, quis hoc negat? Tentus itaq; B. Laurentius est à militibus & traditus Parthenio Tribuno &r. vsque in passionem eiusdem B. Laurentij, Hippoliti, & ceterorū. A Decio imperatore huc vsq; papæ per annos. 8. cathedram tenuerunt, iuxta chronicam *Eusebij*, quamdiū, verò secundum martyrologium federint dicendum est. Decius regnavit annis. 16. Fabianus papa passus. 14. Cal. Februarij in anno primo Decij. Inde Cornelius papa annis. 2. mensibus 8. passus. 18. Cal. Octobris in anno. 3. Decij. Inde Lucius papa annis. 3. mensibus. 5. passus sub Valeriano Præfecto, in anno. 7. Decij, 4. Nonas Martij. Stephanus papa annis. 7. mensibus 5. passus sub Valeriano Præfecto. 4. No. Augusti, anno. 13. Decij. Sixtus, papa annis. 2. passus. 8. Idus Aug. in anno. 16. Decij. Laurētius quoq; & Agapites, Felicissimus & Hippolitus passi sunt sub Decio, si ecclesia non fallitur. Damnum igitur annorum, 18. in chronicis *Eusebij* & *Beda* ab anno. 15. Tiberij in anno decimo magni Cicli iuxta historiam sacri Euangelij ad Ciclum Dionisij. Implent isti anni. 16.

Decij

Decij & 2. anni Galerij, teste Isidoro episcopo, q. 2. annis regnavit. Quòd si aliquid his rationibus obsistit, ecce aliter resurrectionem Domini iuxta historiam inquirimus.

Romanorum. 29. Decius secundum Orosium regnavit annis. 3. mensibus. 3. iuxta *Eusebium* & *Bedam*, atq; *Cassiodorum*, anno ab vrbe condita 1004. incipiens, & hoc est vsq; Cal. Maij, in anno. 232. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt.

- 242 1. Gallus. Volusianus. Decius Pannonia inferiore 264
Budeliæ natus fuit, qui ob odium Philipporum quos occidit, persecutionē in Christianos movit, in qua Fabianus papa passus est. 14. Cal. Febr. Cornelius papa 19. annis tribus, mensibus. 5.
- 243 2. Africanus. Decius. Antoninus in Ægipto nascitur. 265
His Consulibus Decius Lauacra publica ædificavit, quæ suo nomine appellari iussit.
- 244 3. Maximus. Decius. Romæ Amphitheatrum incensum est. 266
Alexandro Hierosolimorum episcopo apud Cæsareā Palestine ob martirium interfecto, & Antiochiæ Babbilla, Mazabanus & Fabius episcopi constituuntur. Cornelius papa passus. 8. Cal. Octobris. Romæ passi Fabianus & Cornelius papæ. Victoria virgo. Miniates. Antiochiæ Babbillas episcopus. Apollonia ciuitate Leutius, Tirsus, Galenicus, Hierosolime episcopus Alexander, Nazanzo, Tripho. In Ægipti ciuitate quæ dicitur Tynnis Phileas episcopus, Philoronus Tribunus, cū multis. In Cicilia ciuitate Catinenis Agathes virgo. In Perside in Babilone Polichronius Ctesiphontis episcopus. Perigen Pamphiliæ Nestor episcopus. In Cordula ciuitate Parmenis presbiter cum socijs. Apud Circēsem Coloniam Marianus, Iacobus. In Tyro, Anatalia & Audax. Apud Aphricam Nemesianus & Felix, Rogatianus presbiter, & Felicissimus, & Dioscorus cum socijs. Decius occiditur cum filio in abrupto Thraciæ loco à Gothis in bello.
- Romano-

Romanorum 30. Gallus cum filio Volufiano regnavit annis 2. mensibus 4. hoc est, vsque Cal. Septembris in anno 234. post passionem, Sub quo hi Consules fuerunt.

267 1. Volufianus, Maximus. Pestilens morbus multas 245
totius orbis prouincias occupauit, maximèq; Alexandria & Ægyptum, vt scribit Dionisius & Ciprianus. Nonutus presbiter Cipriani Romam veniens. Nouatianum & cæteros cōfessores sibi sociat, eò quòd Cornelius poenitentes apostatas recepisset. Antiochiæ 14. constituitur episcopus Demetrius, Lucius, 20. papa mensibus 8. Dilectissimis omnibus fratribus Lucius episcopus salutem in domino & r. Et postea: In hac sancta sede Apostolica constitutum, vt 2. presbiteri, & 3. Diaconi in omni loco episcopum non deferant propter testimonium ecclesiasticum, & r. data Cal. Aprilis Gallo & Volufiano vrbis Consulibus, Lucius papa passus 8. Cal. Septembris, secundum gesta pontificum. Stephanus successit illi, secundum gesta pontificum, his Consulibus.

268 2. Valerianus, Galienus. His quoquè Consulibus, teste 246
Cassiodoro, Gallus & Volufianus cum aduersus Æmilianum, qui in Mesia res nouas moliebatur, ex vrbe profecti essent, in Foro Flaminij, siue, vt alij putant, in certamine occisi sunt. Æmilianus tertio mense inuasæ tyrannidis extinctus est.

Romanorum 31. Æmilianus, cum Gallum & Volufianum occidisset, imperauit mensibus 3. qui obscurissimè natus, obscurus imperauit. Siquidè Maurus erat, atq; 3. mense, extinctus est, scilicet Nouemb. in eodem anno, quo occidit Gallum & Volufianum. Origenes anno, 70. ætatis suæ obiit, & in vrbe Tyri sepultus est.

Romanorum 32. Valerianus cum filio Galieno regnavit annis 15. hoc est, vsque Cal. Decemb. in anno 249. post passionem, Sub quo hi Consules fuerunt.

269 1. Valerianus, Galienus. Ciclus decen. 14. incipit In- 247
L dict. 10.

Indict. 10. His Consulibus Stephanus papa passus est. 4. Non. Augusti. secundum gesta pontificum. Valerianus in Græcia Augustus, Galienus Romæ à Senatu Cæsar appellatur.

- 248 2. Maximus. Glabrio. In martyrologio sic. 4. Non. 270
Martij natalis S. Lucij papæ, qui persecutione Valeriani & Galieni, ob fidem Christi exilio religatus, postmodū diuino nutu ad ecclesiam suam redire permissus, martyrium capitis obtruncatione compleuit, positus via Appia ad S. Sixtum, Sedit in episcopatu annis 3. mensibus 5. Stephanus papa 21. post *Petrum*, annis 3. mensibus. 5. His Consulibus Sixtus papa successit, secundum gesta pontificum.
- 249 3. Valerianus. Galienus. Ciprianus primū rhetor, deindè presbiter, ad extremum Carthaginensis episcopus, martyrio coronatur. 271
- 250 4. Thuscus. Bassus. Valerianus persecutionem in Christianos mouens, à Sapore rege Persarum capitur, & cæcatur, ibiq; seruitute miserabili consenescit. His Consulibus Sixtus papa passus est, secundum gesta pontificū. 272
- 251 5. Æmilianus. Bassus. His Conf. Dionisius papa successit, secundum gesta pontificum. Sapor rex Persarum, Siriam Ciliciam, & Cappadociam depopulatur. Stephanus papa passus est 4. Non. Augusti. Sixtus papa 22. annis 2. 273
- 252 6. Secularis. Donatus. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bisextilibus. Valeriano in Persas ducto, Galienus nostris pacem reddidit. Theodorus, qui & Gregorius Nazanzenus, Ponti episcopus, inter cætera virtutum insignia, vt ecclesiæ faciendæ locus sufficeret, precibus montem mouit. 274
- 253 7. Galienus. Gentianus. Antiochiæ, 15. constituitur episcopus Paulus Samosatenus. Dionisius 23. papa annis 6. mēsis. 5. Hic ecclesias presbiteris, parrochias & dioceses dedit atque constituit. 275
- 254 8. Galienus. Victorinus. Galieno in omnem lasciuiam. 276

uiam resoluta, Germani Rauēnam vsq; venerunt Marco-
manni, vastatis Gallijs, in Italiam transferunt.

277 9. Albinus. Maximus. Gręciam, Macedoniam, Pon- 255
tum, Asiam, depopulati sunt Gothi. Quadri & Sarmatę
Pannonias occupauerunt.

278 10. Galienus. Saturninus. Germanis, Hispaniã obti- 256
nentibus terra expugnata, Parthi Mesopotamiam tenen-
tes, Syriam incurfauerunt.

278 11. Valerius. Lucillus. Alexādrię 14. episcopus Maxi- 257
mus annis 9.

280 12. Galienus. Sabinillus. Ordinatus decurio Palmi- 258
renus; collecta agrestiu manu, ita Persas cecidit, vt ad Ctesi
fontem castra poneret.

281 13. Paternus, Archisilaus. Hierosolimorum episco- 259
patum tenet Himenęus. Dionisius papa obiit. 6. Cal. Ia-
nuarij. Felix. papa. 24 annis. 4. Romę passi sunt Stepha-
nus & Sixtus papę, Felicissimus Agapitus, & B. Lauren-
tius diaconi. Hippolitus, Iouinus, Basilus, Eugenia virgo,
Basilla, Rufina, Secunda, Tertullianus, Prothus, Iacinctus,
Valerianus, Nemesis, Simphronius, Olimpius. Veronę
Zenonepiscopus & confessor, Fructuosus episcopus, Au-
gurius, & Eulogius diaconus. In Cesaręa Palestinę Mari-
nus. In Aphrica, Maxima, Donatilla, & Secūda virgines.
In territorio Cabalitano, vico Mitanensi Priuatus epis-
copus.

282 14. Paternus, Marinus. Post Posthumum Victorinũ, 260
& Tetricum Gallię ciuitates receptę sunt.

283 15. Claudius. Paternus. His Cōsulibus, teste Cassio- 261
doro, Galienus post. 15. annos sui imperij, Remp. dese-
rens, & libidinibus seruiens, Mediolani occiditur.

Romanorum, 33. Claudius regnavit anno vno, men-
sibus. 9. Hoc est, vsq; Cal. Septembris in anno 251.
post passionem.

284 1. Antiochenus. Orphitus. Claudius Gothos Illiricu 262
& Macedoniam vastantes superat, ob quod in Curia ei

clipeus aureus, & in Capitolio statua aurea collocata est.

263 2. Valerianus. Bassus. Fœlix papa passus est 3. Cal. 285
Ian. teste *Beda*. Iste decreuit missas celebrari super me-
morias martyrum, Romæ passi, Fœlix papa, Marius cum
Martha coniuge sua, & filijs, Cirilla virgo filia Decij, &
46. milites, baptizati à papa Dionisio. In Terracina ciui-
tate Campaniæ Fœlix presbiter & *Eusebius*. His Consu-
libus Claudius Sermij obiit, teste Cassiodoro.

R Omanorum 34. Quintilius, frater Claudij, ex con-
sensu militum imperator factus est, qui consensu Se-
natus appellatus est Augustus. Hic vir erat vnicae mode-
rationis & ciuilitatis, æquandus vel præferendus fratri.
Eutichianus papa. 25. annis 6. Hic constituit, vt fruges su-
per altare fauæ tantum & vnae benedicerentur, & vt nul-
lus martyrem sine Dalmatica aut colobio purpurato vlla
ratione sepeliret. Quintilius. 17. die imperij sui (teste
Cassiodoro) Aquileiæ occiditur, hoc est, Cal. Octobris, eo-
dem anno quo Claudius obiit.

R Omanorum 35. Aurelianus regnauit annis 5. mensi-
bus, 6. hoc est, vsque Cal. Aprilis, in anno 256. post pas-
sionem. Sub quo hi Consules fuerunt.

264 1. Quietus. Voldumianus. Antiochiæ ecclesiæ. 17. e- 286
piscopus Timæus. Aurelianus, Tetrico apud Catalaunos
prodente exercitum suum, Gallias recepit.

265 2. Tacitus. Placidianus. Zenobia apud Humnas haud 287
longe ab Antiochia vincitur, quæ occiso Odenato mari-
to, Orientis tenebat imperium. In qua pugna strenuissi-
mè aduersus eam dimicauit Pompeianus dux, cognomē-
to Francus. Cuius familia hodiè apud Antiochiam perse-
uerat. Ex cuius stirpe Euagrius presbiter charissimus no-
bis descendit.

266 3. Aurelianus. Capitolinus. Ciclus decenn. 15. inci- 288
pit Indiæ. 14. *Eusebius* Laodicensis episcopus insignis ha-
betur. Aurelianus Romæ triumphantem Tetricus & Ze-
nobia præcesserunt equitibus. Tetricus & corrector
postea

postea Lucaniz fuit, & Zenobia in vrbe summo honore consenuit, à qua hodie Romæ, Zenobiæ familia nuncupatur. His Cōsulibus Fœlix papa passus est secundum gesta pontificum. 4. Cal. Ianuar.

289 4. Aurelianus. Marcellus. His Consulibus successit Eutichianus papa secundum gesta pontificum. Aurelianus templum Soli ædificat, & Romam firmioribus muris vallat. 267

290 5. Probus. Paulinus. Aurelianus cū aduersum nos persecutionem mouisset, fulmen iuxta eum comitesq; ruit. Eutichianus papa passus est. 6. Idus Decembris, & sepultus in cœmeterio Calixti. Romę passi sūt Eutichianus papa, Theodora, Basilides, Tripodus, Mandalus, Lingonis, Sancti Gemini. Cæsarea Cappadociæ Manes. Apud Prænestinam vrbeim Agapitus. In ciuitate Salona Anastasius. Apud Augustodunum Simphorianus. In territorio Viuariense Andeolus subdiaconus, Andochius presbiter, Thirsus diaconus, & Fœlix, In Castro duno Benignus presbiter. 268

291 6. Probus. Paternus. His Consulibus, teste Cassiodoro, Aurelianus inter Constantinopolim & Heracliam occiditur. 269

Romanorum. 36. Tacitus post Aurelianum adeptus est imperium, mensibus. 6. Sub quo hi Consules fuerunt:

1. Probus. Paternus. Anatholius natione Alexandrinus Laodicię Syriæ episcopus, philosophorum disciplinis eruditus, plurimo sermone celebratur. Cuius ingenij magnitudo de libro, quem super Pascha composuit, & de decem libris arithmeticæ institutionis apertissime potest agnosci. Infana Manicheorum hæresis exoritur. Caius. 267
papa post Petrum. Tacitus mense. 6. sui imperij apud Pontum occisus est, hoc est mense Septembri. 270

Romanorum. 37. Florianus, omniteste historicus, post Tacitum obtinuit imperium, qui tertio demum mense sui imperij apud Tharsum interfectus est, hoc est, vsque

Cal. Ianuarij, in eodem anno quo Aurelianus occisus est. Hic nec quicquā memorabile egit tanta temporis breuitate sui imperij.

R Omanorum. 38. Probus regnavit annis, 6 mensibus. 4. hoc est, vsque Cal. Maij in anno. 264. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt.

270 1. Messala. Gratus. Probus Gallias à Barbaris occupatas ingenti virtute restituit. 292

271 2. Probus. Tiberianus. Initium. 86. Iubilei secundum Hebræos. Iobel autem apud Hebræos quinquagenarius annus vocatur. Itaq; secundum supputationē Hebræorum (sicut dicit *Eusebius* in chronicis suis) ab *Adam* vsque in præsentem diem, id est, secundum annum Probi, fiunt anni. 4200. in quibus sunt. 4. Iubilei, & 50. anni id est vnus Iubileus. 40. Iubilei ab *Adam* ad annum. 50. *Abrahæ*, & ab *Adam* ad annum. 16. Tiberij 80. Iubilei. *Eusebius* sic. Secundo anno Probi iuxta Antiochenos. 325. annus fuit, iuxta Tyrios. 402. iuxta Laodiceños. 324. iuxta Edissenos. 588. iuxta Ascalonitas. 380.

272 3. Probus. Victorinus. Probus Gallos & Pannonios vineas habere permisit, Almamq; & Aureum montem militari manu confitos provincialibus colendos dedit. 294

273 4. Carus. Carinus. His Consulibus Entichianus passus est secundum gesta pontificum. 8. Cal. Augusti. Cui successit Caius papa. 16. Cal. Ianuarij. Antiochiæ. 18. episcopus Quirillus. Saturninus Magister exercitus novam civitatem Antiochiæ orsus est condere; qui postea molitus imperiū inuadere Apamiæ, occiditur. Decretalis epistola Eutichiāni papæ data. 13. Cal. Octob. Caro & Carino Consulibus.

274 5. Carus. Numerianus. Archilaus Mesopotamiæ episcopus librum disputationis suæ, quam habuit contra Manicheum ex eodem de Perside Syro sermone composuit; qui translatus à Græcis habetur multis.

275 6. Diocletianus. Aristobulus. Alexandria episcopus. 15. 297

pus; 15. Theonas annis. 19.

298 7. Iisdem Consulibus, Probus tumultu militari apud Sirmium, in turri quæ vocatur Ferrata, occiditur. 276

Romanorum. 39. Carus, cum filiis suis Carino & Numeriano, regnavit annis. 2. mensibus item. 2. iuxta historiam Romanam, hoc est, vsq; Cal. Iulij in anno. 266. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt, teste Cassiodoro.

299 1. Maximus. Aquilinus. Carus Narbonensis cum omni Parthorum regione vastata, Cochem & Ctesiphontem nobilissimas hostium vrbes cepisset, super Tigrim castra ponens, fulminis ictu interijt. 277

300 2. Diocletianus. Maximianus. Numerianus cum oculorum dolore lectica veheretur, insidijs Apri, socii sui, occisus est, vix fætoe cadaueris (post aliquot dies) scelere comperto. Romæ passi sunt Crisanthus & Daria, Claudius cum vxore Hilaria, & filijs Iafone & Mauro, & 70. militibus. His Cōsulis Carinus prælio victus, apud Margum occiditur. 278

Romanorum. 40. Diocletianus regnavit annis. 20. hoc est, vsq; Cal. Iulij, in anno. 287. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt, teste Cassiodoro.

301 1. Maximianus. Ianuarius. Diocletianus Dalmatæ scribæ filius, imperator electus, statim Aprum in militum concione percussit, iurans sine suo scelere Numerianum interfectum esse. 279

302 2. Bassus. Quintianus. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bisextilibus. Diocletianus in consortium regni Herculeum Maximianum assumpsit, qui multitudine rusticorum oppressa, quæ factioni suæ Bacandarum nomen indiderat, pacem Gallis reddidit. 280

303 3. Diocletianus. Maximianus. Carus sumpta purpura Britannias occupavit. 281

304 4. Tiberianus. Dion. Narseus Oriënti bellum intulit. 282

305 5. Anniballianus, Asclepiodotus, Ægyptū Achilleus 283

obtinuit, ob quod Constantius, & Galerius Maximianus Cæsares in regnum assumuntur. Quorum Constantius Claudij ex filia nepos traditur; Maximianus verò Galerius in Dacia haud longè à Serdice natus est.

284 6. Diocletianus quoq; vt etiam affinitate eos coniungeret, Constantius priuignā Herculei Theodoram accepit, ex qua postea 6. liberos Constantij fratres habuit, Galerius filiam Diocletiani Valeriam, atque ambo vxores, quas habuerant, repudiare compulsi sunt. 306

285 7. Constantinus. Maximus. 307

286 8. Tuscus. Anulinus. Bufris, & Coptus contra Romanos rebellantes ad solum vsque subuersæ sunt. 308

287 9. Diocletianus, Constantius. Carporum & Abster-norum gentes in Romanum solum translatae sunt. Decretalis epistola Caij papæ. Dilectissimo fratri Foelici episcopo Caius salutem, & r. data Cal. Martij, Diocletiano & Constantio vrbis Consulibus. In hac epistola constituit, vt per omnes gradus ecclesiasticos, Accolitus, Ostiarius, lector, exorcista, subdiaconus, diaconus, presbiter, primùm ascenderat, si quis episcopus fieri debet. Caius passus est, 10. Cal. Maij, & sepultus est in cœmeterio Calixti. Marcellinus 27. papa annis 8. 309

288 10. Faustus. Gallus. Primò Diocletianus adorari se vt deum iussit, & gemmas vestibus, calciamentisq; inferi, cum omnes ante eum imperatores in modum ludicum salutarentur, & clamidem tantum purpuream à priuata habitu plus haberent. 310

289 11. Diocletianus. Maximinus. 311

290 12. Constantius. Maximus. His persecutoribus intra, 30. dies, 700. passi sunt. 312

291 13. Titianus. Nepotianus. Alexandria cum omni Ægypto per Achilleum ducem à Romana potestate desciscens, octauo obsidionis mense capta est à Diocletiano. 313

292 14. Constantius. Maximus. Itaq; plurimi per totam Ægyptum grauib; proscriptionibus exilijsq; uexati sunt. 314

sunt, interfectis his qui autores perduellionis extiterant.

315 15. Diocletianus. Maximianus. Ecclesiæ Hierosolimo- 293
rum. 37. ordinatur episcopus Zabdas. Post. 10. annos
per Asclepiodotum, Præfectum Prætorij, Britannia recepta.
Iuxta Lingones à Constantio Cæsare. 60. millia Alaman-
norum caesa sunt.

316 16. Diocl. Maximianus. Galerius Maximianus vi- 294
ctus à Narseo, & ad Diocletianum profectus, cum in iti-
nere ei occurrisset, tanta insolentia à Diocletiano fertur
exceptus, ut per aliquot passuum millia purpuratus tra-
datur ad vehiculum cucurrisse. Veturius Magister militie
Christianos milites persequitur, paulatim ex illo iam
tempore persecutione aduersum nos incipiente. His Cō-
sulibus Marcellinus. papa ad sacrificandum ductus, sacri-
ficauit, sed postea poenitentia ductus capite truncatus est.
6. Cal. Maij, cum Claudio & Quirino atque Antonino, &
sepultus est post dies. 35. in quodam cubiculo. Marcellus
papa. 28. post *Petrum* annis. 5.

317 17. Constantius. Maximus. Galerius Maximianus, su- 295
perato Narseo, & vxore ac liberis sororibusq; eius captis,
à Diocletiano ingenti honore suscipitur. Romæ thermæ
Diocletianæ factæ sunt, & Maximianæ Carthagini.

318 18. Constantius. Maximus. Ecclesiæ Hierosolimorum 296
38. constituitur episcopus Thermen. Antiochiæ. 19. epis-
copus Tyrannus. Alexandrinæ ecclesiæ. 16. post Theonam,
episcopus ordinatur *Petrus*, qui postea nono persecutio-
nis anno gloriose martyrizatus est.

319 19. Diocletianus. Constantius. Primus annus perse- 297
cutionis Diocletiani tyranni. Diocletianus & Maximia-
nus Augusti insigni pompa Romæ triumpharunt, ante-
cedentibus currum eorum Narsei coninge, liberis & so-
roribus, omniq; præda, qua Parthos spoliauerant. Terræ-
motu horribili apud Tyrum & Sydonē multa opera cor-
ruerunt, & populus innumerabilis est oppressus. Decimo
nono anno Diocletiani mense Martio in diebus Paschæ
ecclesiæ

ecclesiæ subuersæ sunt. Quarta autem persecutionis anno, Constantinus regnare orsus est.

298! 20. Diocletianus. Maxim. His Consulibus teste Casiodoro, secundo persecutionis anno Diocletianus Nicomediæ, Maximianus Mediolani purpuram deposuerunt.

Romanorum. 41. Galerius Maximinus regnavit anno vno, hoc est, vsque Cal. Iulij, in anno. 288. post passionem. Epistolæ Decretales Marcelli papæ, vna data Cal. Aprilis, Maxentio, & Maximiano vrbis Consulibus talia data. 16. Cal. Feb. ijsdem Consulibus. Marcellus papa iubente Maximiano imperatore primò fustibus cæsus, à facie eius expulsus est, deinde audiens quòd domum Sanctæ Lucinæ, quam ipse proscriptione damnauerat, eò quòd de facultatibus suis Christianis dederat, ecclesiam faceret, & in ea missas celebraret, in media ciuitate iussit in eadē ecclesia plancas sterni ad animalium stabulū, & in eodē stabulo episcopū ad seruitium animalium deputari cum custodia publica: vbi post multos dies seruiendo, indutus filicio obiit. 17. Cal. Feb. & conditus aromatibus à Iohanne presbitero, & B. Lucina sepultus est via Salaria, in cœmeterio Priscillæ. Eusebius papa. 29. post Petrum ordinatur, qui sedit mensibus. 8. & obiit. 6. Non. Octob. Sub huius tempore inuenta est crux domini sub Constantio patre Constantini Magni, vt in gestis Rom. pontificum habetur, ita. Sub huius temporibus inuenta est crux domini. 5. No. Maij, & baptizatus est Iudas, qui & Ciriacus. Melciades papa. 30. post passionem ordinatur, qui sedit annis. 4. Iste decreuit, vt die dominico vel feria. 5. nullus ieiunet fidelis: quoniam hos dies Pagani quasi ieiunio sacro celebrant.

299 1. Maximinus. Seuerus. Tertio persecutionis anno, quo Constantius Eboraci obiit, Maximinus & Seuerus à Galerio Maximiano imperatore Cæsares facti sunt, ex quibus Maximinus maleficia & stupra sua Christianorū persecutionibus accumulat. Passus est in ea tempestate

Petrus

Petrus Alexandriae episcopus, cum pluribus Ægypti episcopis, *Lucianus* quoq; vir nobilis, & continentia & eruditione, moribus præcipuus Antiochenus presbiter, & *Timotheus* Romæ, 10. Cal. Iulij. Interea *Diocletianus* in Oriëte, *Maximianus Herculeus* in Occidëte, vastare ecclesias, affligi interficq; Christianos, decimo post *Neronem* loco præceperunt. Quæ persecutio omnibus ferè diuturnior fuit & immanior. Nam per. 10. annos incendijs ecclesiarum, proscriptionibus innocentium, cædibus martyrum incessabiliter acta est. Deniq; etiam *Britanniam* tam plurima confessionis Domino deuotè gloria sublimauit. Siquidem in ea tempestate passus est *S. Albanus*, *Aaron*, & *Iulius Legionum* vrbs ciues, aliq; vtriusq; sexus diuersis in locis quamplures, qui diuersis cruciatus torti, & inaudita membrorum discerptione lacerati, animas ad supernæ ciuitatis gaudia perfecto agone miserunt. Secundo persecutionis anno *Diocletianus* ab inuito exegit *Maximiano*, vt simul purpurâ imperiumq; deponerent, ac iunioribus in Remp. substitutis, ipsi in priuato otio consenescerent. Itaq; sub vno die *Diocl.* *Nicomediæ*, *Maximianus Mediolani* potestatem imperij, simulq; cultum deposuerunt. *Beda.* Attamen cœpta semel persecutio vsque ad *Septimum Constantini* annum feruere non cessat: *Orosius.* *Galerius* & *Constantius Augustus* primum Romanum imperium inter se diuiserunt, *Galerius Maximianus* Illiricum, *Asiam* & *Orientem*; *Constantius* *Italiam* & *Aphricam*, *Gallias*que obtinuit. Sed *Constantius* vir tranquillissimus *Gallia* tantum *Hispania*q; contentus, *Galerio* cæteras partes concessit. *Galerius* duos Cæsares elegit, *Maximum* quem in *Oriente* constituit, & *Seuerum* cui permisit *Italiam*, ipse in *Illirico* constitutus. *Beda.* Tertio anno persecutionis, quo & *Constantius* 16. imperij sui anno *Eboraci* in *Britannia* obiit, *Maximinus* & *Seuerus* à *Gallerio Maximiano* Cæsares facti sunt. *Orosius.* *Constantius* in *Britannia* obiit, &

Constan-

• Constantinum filium ex concubina Helena creatum, imperatorem Galliarum reliquit. Constantino verò in Gallijs strenuissimè Remp. procurantè, Prætoriani milites Romæ Maxentium filium Maximiani Herculei, qui priuatus in Lucania morabatur, Augustum nominant. Galerius Augustus Seuerum Cæsarem aduersus Maxentium Romam cum exercitu misit. Seuerus cum urbem obsideret, militum suorum scelere desertus & proditus, & ex eo fugiens Rauennæ occisus est. Herculeus Maximianus persecutor ex Augusto tyrannus, confirmatum iam in regno filium, veste ac potestate regia spoliare conatus, conuitijs autem ac tumultibus militum palàm cōtritum, in Galliam profectus est, vt Constantino generi suo eq; dolis iunctis auferret imperium, sed per Faustā filiam detectus & proditus, quòd dolum Constantino viro suo pararet, Massiliam fugiens occiditur. Porro Galerius occiso Seuero, Licinium imperatorem creauit. Cūq; persecutionem à Diocletiano & Maximiano immisā ipse atrocibus edictis accumulasset, ac postquā p annos. 10. omni genere hominum exhaustis prouincias, putrefacto introrsus pectore & vitalibus dissolutis, cum vltra horrorem humanæ miseræ etiam vermes eruētare, & medici vterius factorem eius non ferentes, crebro iussu eius occiderentur, & à quodam medico ei diceretur, iram Dei esse penam eius, & ideò incurabilem esse, ædictis latissimis Christianos de exilio reuocauit, ipse verò obiit. Constantinus pacem ecclesijs post. 10. annos quòd à persecutoribus vexabantur, indulxit. Deinde orto bello ciuili inter Constantinum & Maxentium, apud Pontem Miluium victus Maxentius occiditur. Hæc Orosius. Anni autem persecutionis sunt secundum chronicam *Eusebii*, & *Beda*, vsq; ad annum septimū Constantini; hoc est, annus. 19. & 20. Diocletiani, vnus Galerij, & 6. Constantini. Tertium enim annum persecutionis, quo & Constantius (pater Constantini) Eboraci obiit. *Beda* computat inter Diocletianum & Constantinum,

tinum. Quartum verò annum persecutionis sub Galerio & Severo, & Maxentio in Roma, & Constantino interim in Gallia imperante, cum præcedente tertio anno persecutionis, Isidorus episcopus Galerio computauit. Romæ passi sunt Caius, & Marcellus pape, Ciriaco⁹ diaconus, Largus, Smaragdus, Apronianus, Papias, Maurus, Claudius, & Prepedigna cum filiis, Gabinius presbiter, Castulus, Pancratius, Artemius cum vxore & filia, Sebastianus, Marcus, Marcellianus. Marcellinus presbiter, Petrus exorcista, Tranquillinus. Nicostratus cum vxore Zoa, Primus & Felicianus, Claudius, Castorius, Victorinus, Simphorianus, Basiliscus, Faustinus, Beatrix, Tiburtius filius Cromacij, Simplicius, Susanna virgo, Iohannes, Crispus, Genesius, Felix, Adauctus, Lucia, Geminianus, Sergius, Bachus, Crisogonus, Saturninus, Sisinnius, Quatuor coronati, Theodorus, Pontianus, Pretextatus, & Tharso. Apud Spoletum Gregorius presbiter, Sabinus episcopus, Exuperantius & Marcellus diaconi. Apud insulas Parmarias Anastasia, Pamphilus presbiter, Eusebii. Cæsariensis episcopi contubernalis, cuius vitam ipse tribus libris comprehendit. Antiochiæ Iulianus, & Basilissa. In Hispanijs ciuitatibus, Cæsaraugustana, Vincentius diaconus. In Barcellona Eulalia virgo, Cucuphas. Apud Gerundam Felix. In Cumis Iuliana virgo. Apud Tyrum Tirannio, Siluanus, Plerus atq; Linus episcopi, cum innumera multitudine. Apud Sirmium, Serenus. In Nicomedia Petrus & Lucianus presbiter Antiochenus. Antimus episcopus, Hermolaus presbiter, cum alijs, Pantalcon, Iohānes, Adrianus, Dorotheus, Gorgonius, Eleutherius. In Smirna Hirenus episcopus. In Palestina ciuitate Gaza Siluanus. Mediolani Victor. Apud Iliricū ciuitate Siscia Quirinus episcopus. Apud Tharsum Bonifacius. Apud Aquileiam Felix. Fortunatus. Apud Siciliam Vitus, Modestus, Crescentia, Lucia virgo. In Britannia Albanus. Apud Massiliam Victor. In Retia apud Augustam Affra cum socijs suis. In Nicæa Bithiniæ

> Bithinię Theodota cū filijs suis, In Hispanijs ciuitate Cō-
 pluto Iustinus & Pastor fratres. In Cicilia ciuitate Cati-
 nensium Euplus diaconus. Apud urbem Italiae Pergamū
 Alexander. In Calcedonia Eufemia cum alijs. In Campa-
 nia Ianuarius Beneuentanę ciuitatis episcopus, Sotius
 diaconus, Mecenatę ciuitatis Festus & Desiderius. In Pa-
 lestina Peleus & Nilus episcopi. In Cizico Fausta, & Eui-
 lasius. In Agauno Mauricius cū socijs suis. Antiochię Ci-
 prianus episcopus, cum Iustina virgine. Apud Egzam
 ciuitatem Cosmas & Damianus. In Gallijs Castro Soli-
 doro (quod est super Arolam fluuium) Victor & Vrsus.
 Apud Agrippinam Gereon cum socijs suis. Apud Thar-
 sum Toracns, Probus, Andronicus. In Venusia ciuitate A-
 pulię Foelix episcopus, Audax, Ianuarius presbiter. Sues-
 sionis Crispinus & Crispinianus. Apud Sydonem Zeno-
 bius presbiter. In territorio Agenensi Tiberius, Mode-
 stus, Florentia. Antiochię Romanus, Alexandria Petrus
 episcopus. In Aphrica ciuitate Colonia Crispina virgo. In
 Thuscia Barbara virgo. In Hispanijs Leocadia, Emerita,
Eulalia, Julia. Tunc intra vnum mensem, 17. millia marty-
rum pro Christo passi sunt.

Romanorum, 42. Constantinus Magnus, Constantij
 filius ex concubina Helena, ab anno. 4. persecutio-
 nis incipiens, Indiēt. secunda, regnauit annis. 30. mensi-
 bus: 10. hoc est, in anno. 314. post passionem. Sub quo
 hi Consules fuerunt, teste Cassiodoro.

300 1. Diocletianus, 11. Maximianus 9. His Consulibus 322
Meltiades papa successit No. Iulij: Maxentius, Herculej
Maximiniani filius, à Prætorianis militibus Romę Augu-
stus appellatur. Seuerus Cæsar à Galerio Maximiano cō-
rra Maxentium missus, Rauennę interficitur.

301 2. Diocletianus. Maximianus, Licinius à Galerio Car- 323
 nuti imperator factus est. Herculeus Maximianus à filia
Fausta detectus, quòd dolum viro suo pararet, Malsilię
fugiens occiditur. Quirinus episcopus Siscianus glorio-
se

se pro Christo interficitur. Nam manuali mola ad collū eius ligata de ponte præcipitatus in fluuium, diutissimè supernatauit, & inspectantibus loquutus, ne sui exemplo terrentur, vix orans (vt mergeretur) obtinuit.

- 324 3. Maximinus. 8. Licinius. Galerius Maximianus persecutor ecclesiæ, vermibus consumptus, moritur. 302
- 325 4. Constantinus. 2. Licinius. 2. Maximianus persecutione in Christianos facta, cum iam à Licinio puniendus esset, apud Tharsum moritur. Meltiades papa obiit. 4. Idus Ian. Siluester. 31. papa successit Cal. Feb. seditq; annis, 24. 303
- 326 5. Constantius. Licinius. Cielus. 17. decenn. incipit, Indict. 7. Petrus Alexandriæ episcopus passus est. Post hunc 17. ordinatur episcopus Achilles. 304
- 327 6. Volusianus. Anianus. Maxentius apud Pontem Miluium à Constantino superatus occiditur. 305
- 328 7. Constantius. Licinius. Bellum ciuile aduersus Licinium. Pax nostra à Constantino reddita est post annos. 10. persecutionis. Constantino à papa Siluestro baptizato, scripsit ei sua mater Helena de Britannia. vt negantes Christum Iudæos persequeretur. Tunc Constantino. 4. & Licinio. 4. Consulibus, die Idus Augusti, congregati sunt cum Helena. 120. sapientiores Iudæorum, cum Constantino autem & Siluestro papa. 24. episcopi, & superati sunt. Iudæi omni scriptura diuina. 306
- 329 8. Sabinus. Rufinus. Hierosolimorum. 39. constituitur episcopus Macharius. 307
- 330 9. Gallicanus. Bassus. Cielus solaris incipit. 4. concurrentibus bissextilibus. Diocletianus haud longè à Salonis in villa sua moritur, & solus omnium priuatus inter deos refertur. 308
- 331 10. Licinius. Crispus. Crispus & Constantius filij Constantini, & Cilicinius adolescens Licinij Augusti filius, Constantini ex sorore nepos, Cæsares appellantur. Quorum Crispum Lactantius latinis literis erudiuit, vir omnium. 309

omnium sui temporis eloquentissimus, sed adeò in hac
vita pauper, vt plerunq; etiam necessarijs indigueret.

310 11. Constantius. Licinius. 332
311 12. Constantinus. Constantius. 333
312 13. Crispus. Constantius. 334
313 14. Probinus. Iulianus. Licini⁹ de palatio suo Chri- 335
stianos pellit. Basilius Amasiæ Ponti episcopus sub Lici-
nio martyrio coronatur.

314 15. Seuerus. Rufinus. Alexandrinæ ecclesiæ. 18. ordi- 336
natur episcopus Alexander, à quo Arrius presbiter de ec-
clesia eiectus, multos suæ impietati sociat. Ad quorum
perfidiam coarguendam, Sinodus. 318. episcoporum in
Nicæa vrbe Bithiniæ est collecta, omnesq; hæreticorum
machinas homousij oppositione deleuit.

315 16. Crispus. Constantius. Constantinus prohibuit 337
Christianos occidi, paganorumq; templa iussit claudi.

316 17. Paulinus. Iulianus. Fides catholica tractatur in si- 338
nodo. 318. episcoporum, in Nicæa vrbe Bithiniæ congre-
gata contra Arrianos die mensis secundum Græcos Desij.
19. hoc est. 17. Cal. Iulij, Consulatu Paulini, & Iuliani, teste
Beda. Temporibus Siluestri papæ, & Constantini pijsimi
Augusti factum est magnum Concilium in Nicæa Bithi-
niæ, & congregati sunt regali & eiusdem Siluestri papæ
vocatione in id ipsum. 318. episcopi catholici, qui expo-
suerunt integram fidem, catholicam, immaculatam, & dā-
narunt Arrium & Photinum, Sabelliumq;, & sequaces eo-
rum. Inter quos episcopos erant Victor & Vincentius
presbiteri, eiusdem S. Siluestri Romani pontificis Legati.
S. Martinus nascitur. Eodem quoq; tempore. 13. Cal. Iu-
lij die, quando memoratum magnum Concilium in Ni-
cæa congregatum est, canonica iam vocatione in vrbe
Roma congregauit & ipse Silvester cum consilio Con-
stantini. 277. episcopos, & damnauit prædictos hæreti-
cos, & constituit, vt Arrianus presbiter resipiscens, non
susciperetur, nisi episcopus eiusdē loci eum reconciliaret,

& sacrosancto chrismate per episcopalis manus impositionem S. Spiritus gratia, quæ ab hæreticis dari non potest, confirmaretur: In qua etiam consensu & subscriptione omnium constitutum est, vt nullus laicus crimen clerico, nec clericus inferioris gradus, superiori, id est, episcopo vel presbitero inferret, & in puro lino corpus Christi offeratur, & chrisma ab episcopo cõficiatur, & vt baptizatum liniat presbiter, & dalmaticis in ecclesijs vti, & vt pallio linostumo leua subdiaconorum tergeretur, & reliqua multa.

- 339 18. Constantinus. Constantius. Constantius filius
Constantini, Cæsar est factus, Licinius Theſſalonicæ con- 317
tra ius ſacramenti, priuatus occiditur.
- 340 19. Constantius. Maximus. Nazarius rhetor inſignis 318
habetur, Criſpus filius Constantini, Licinius iunior, Con-
ſtantix Constantini ſororis & Licinij filius, crudeliſſimè
interficiuntur.
- 341 20. Ianuarius. Iuſtus. Vicennalia Constantini Nico- 319
mediæ acta, & ſequenti anno Romæ edita. Hucusq; hiſto-
riam ſcribit *Eusebius*, Pamphili martiris contubernalis.
Cui nos ita ſubiecimus, Hoc eſt, *Hieronimus*. In qua hiſ-
toria. quæ Tripartita dicitur, ita habetur. Helena crucem
inuenit, duasq; eius partes filio ſuo miſit. Quarum vnā
in ſtatuam in foro Constantini ſuper columnam porphi-
reticā poſuit Constantinus, alteram verò argentea the-
ca clauſam in ciuitate cuſtodiuit. Arrius verò ſictā fidem
ſcribens, de exilio reuocatus eſt à Constantino, qui reuer-
ſus ſic Constantino iurauit, Si non credimus in patrem &
filium, & ſpiritum ſanctum, ſicut eccleſia catholica credit,
iudex noſter ſit deus, hic & in futuro. Cōſtātinus autem,
> etſi inde gauiſus eſt, tamen eum alioſq; hæreticos com-
> municare in eccleſia non permiſit, donec epiſcoporum de
> iſtis iudiciū fieret. Constantinus autem iterū volens
> Arrium probare, duxit eum ad palatium, iureiurando in-
terrogans de Concilij Nicēni decretis. At ipſe ſictē ſuam
M ſectam

- 340 19. Constantius Maximus. Nazarius rhetor insignis 318
habetur, Criſpus filius Constantini, Licinius iunior, Con-
stantiæ Constantini ſororis & Licinij filius, crudeliſſimè
interficiuntur.

- 341 20. Ianuarius. Iustus. Vicennalia Constantini Nico-
mediæ acta, & sequenti anno Romæ edita. Hucusq; histo-
riam scribit *Eusebius*, Pamphili martiris contubernalis.
Cui nos ita subiecimus, Hoc est, *Hieronimus*. In qua hi-
storia quæ Tripartita dicitur, ita habetur. Helena crucem
inuenit, duasq; eius partes filio suo misit. Quarum vnā
in statuam in foro Constantini super columnam porphi-
reticā posuit Constantinus, alteram verò argentea the-
ca clausam in ciuitate custodiuit. Arrius verò fictam fidem
scribens, de exilio reuocatus est à Constantino, qui reuer-
sus sic Constantino iurauit, Si non credimus in patrem &
filium, & spiritum sanctum, sicut ecclesia catholica credit,
iudex noster sit deus, hic & in futuro. Cōstantinus autem,
etsi inde gauisus est, tamen eum aliosq; hæreticos com-
municare in ecclesia non permisit, donec episcoporum de
ipsis iudicium fieret. Constantinus autem iterum volens
Arrium probare, duxit eum ad palatium, iureiurando in-
terrogans de Concilij Nicæni decretis. At ipse fictē suam
M sectam

, sectam sub ala habens, sic iurauit esse. Quoniam verò ipsa dies sabbati erat, præcepit Constantinus crastino die Dominico Arrium ad communionem accedere. Tunc in aula etiam à militibus *Eusebii* episcopi Arrius honoratus, & per mediam ciuitatem honorabiliter & perspicue ductus: Cùm venisset ad forum Constantini, vbi pars illa crucis erat, tremefactus & confusus est Arrius. Et cùm necessariū
 ,, quesisset meatum, cum stercorebus viscera coefferens,
 ,, obiit.

320 21. Constantinus. Constantius. Arbonius rhetor in 342
 Africa clarus habetur. Qui dum siccè ad declamandum

iuuenes erudiret, & adhuc ethnicus, ad credulitatē somnijs compelleretur, neq; ab episcopo impetraret fidem, quam semper oppugnaret, elucubrauit aduersus pristinā religionem luculentissimos libros, & tandem veluti quibusdam obsidibus pietatis datis, quod petebat, obtinuit; Drepanam ciuitatem Bithiniæ in honorem martiris Luciani vbi condidit Conuāntinus instauransque, ex vocabulo matris suæ Helenopolin nuncupauit. In Antiochia Dominicum, quod vocatur Aureum, ædificare ceptum.

321 22. Constantius. Simmachus. Constantinus vxorem 343
 suam Pausiam interfecit. Donatus agnoscitur, à quo per Africam Donatiani. Antiochiæ post Tyrannum. 20. ordinatur episcopus Vitalis. Post quem, 21. Philogonius.
 > Cui successit. 22. Paulinus. Post quem. 23. Eustachius. Quo
 > in exilium ob fidem truso, vsque in præsentem diem Arriani ecclesiam obtinuerūt, id est. Eusebius. Eufronius Placillus, Stephanus, Lentius, Eudoxias, Mellitus, Euzotus, Dorotheus, rursū Mellitus. Quorū idcirco tempora nō digessimus, quòd eos hostes potius Christi, quàm episcopos iudicem.

322 23. Bassus. Ablaius. 344

323 24. Pacatianus. Hilarianus. Ciclus. 18. decenn. incipit, indict. 11. Iuuenus presbiter, natione Hispanus, Euangelia heroicis versibus explicat. Porphyrius misso ad
 Constant-

Constantinum insigni volumine, de exilio liberatur.

346 25. Dalmatius. Zenophilus. Alexandria. 19. episcopus ordinatur Athanasius Dedicatur Constantinopolis omnium penè vrbium nuditate, Metrorus philosophus agnoscitur. 324

347 26. Optatus. Paulinus. Edicto Constantini Gentiliū 325
templa subuersa sunt. Romani Gothos in Sarmatorum
regione vicerunt. S. Martinus cum esset annorum. 10. (S. Martinus)
inuitis parentibus, (vtpote Gentilibus) ad ecclesiam con-
fugit, seq; Catechumenum fieri postulauit.

348 27. Constantius. Albinus, Constantius filius Con- 326
stantini, prouehitur ad regnum. Pestilentia & fame innu-
merabilis multitudo in Siria, Siliciaq; periit.

349 28. Nepotianus. Fecundus. In martyrologio sic: Se- 327
cūdo Cal. Ianuarij natalis Sancti Siluestri papæ: qui sedit
annis. 24. mēfibus. 10. diebus. 11. Sedit autem ex die Cal.
Febr. vsque. 2. Cal. Ianuarij, & sepultus est in cœmeterio
Priscillæ via Salaria, miliario ab vrbe Roma tertio, 2. Cal.
Ianuarij, Constantino & Volusiano Consulibus, & cessa-
uit episcopatus diebus. 15. Nota duos menses vacationis
episcopatus à 4. Idus Decembris, quo Melchiades papa
obiit, vsq; Cal. Febr. quo Siluester sedit, & 15. dies postea.
Quod tempus pontificibus non imputatur. Si igitur ita
tempus pontificum deficit, quorum natalicia annuatim
celebrantur, nonne multò magis tempus imperatorum?
Marcus papa. 22. post Petrum, sedit mensibus. 8. Domino
sancto & Apostolici culminis dignitate venerando, Mar-
co, sanctæ Romanæ & Apostolicæ sedis vniuersalis eccle-
siæ Papæ, Athanasius & vniuersi episcopi Ægypti. Ad vos
peruenisse non dubitamus quanta & qualia ab hæreti-
cis, & maximè ab Arrianis quotidie patimur, vt etiam
viuere iam nos tædeat. In tantum etenim nostra vastarūt,
vt nulla nobis vtensilia dimiserint, libros nostros vsq; ad
minimum incenderunt. Quapropter præcamur pater
beatissime, quia non dubitamus apud vos plenaria esse

Nicēni Concilij exemplaria, vt illa nobis, quæ sanctæ recordationis prædecessoris vestri Siluestri fuerunt, sub tuta mittatis stipulatione. Nam quando prædictæ Synodo cum beatæ memoriæ Alexandro digno deo pontifice nostro, id est, Alexandrinæ ciuitatis episcopo, in diaconatus interfuimus officio, sub nostræ præsentia testimonio per beatos viros Victorem & Vincentium presbiteros, apostolicæ sedis Apocrisarios, missa sunt prædicto papæ Siluestro, cum astipulatione subnixa. 70. capitula. Sanè præsentibus nobis. 80. capitula in memorata tractata sunt Synodo, scilicet. 40. à Græcis Græca lingua ædita, & 40. à Latinis edita Latinè. Sed visum est, 318. patribus, repletis spiritu sancto, in prædicto congregatis Concilio, & maximè iam dicto Alexandro, & Apostolicæ sedis apocrisarijs, vt decem capitula adunarentur alijs, atque congruis in locis infererentur, & ad formam, 70. discipulorū vel. 70. linguarum, tanti & tam excellentis Concilij fierēt capitula, quæ omnem Christianum informarent orbem, & omnes sub sacerdotali & Christiano nomine degentes, vna fides, & vna sacerdotalis, atque clericalis regeret norma, nec quicquam à suo discordaret capite. Nunc igitur quòd, vt prædictum est, inimici sanctæ Dei ecclesiæ, maximè Arriani, à quibus quotidie terremur & impugnamur & opprimimur, præfata. 70. Nicēni Concilij capitula, quæ de præfata synodo iubente præfato domino meo Alexandro. decreta omnium episcoporum attuli, quæ etiam coram omnibus recitaui atque conscripsi, sunt igne combusta: optamus, vt à vestræ sanctæ sedis ecclesiæ authoritate percipere per præsentis legatos mereamur, & reliqua. Omnib⁹ venerabilibus fratribus Athanasio, & vniuersis Ægyptiorum episcopis, Marcus sanctæ Romanæ apostolicæ sedis & vniuersalis ecclesiæ episcopus salutē. Doleo fratres, & nimium contristor, super afflictione vestra: & reliqua. De capitulis verò Nicæni Concilij, quibus vos interfuisse literis vestræ fraternitatis significastis,

castis: à nostris, qui vnà vobiscum interfuerūt, diligentioribus requisitiuimus colloctionibus, qui ita, vt vestra testata sunt literæ, omnem nobis ordinem exposuerunt, vestramq; epistolam per omnia veram esse testati sunt. Non vt nos aliquid sinistrum vestra ex parte arbitramur, sed nos & vos, illosq; absq; vlla in posterum titubatione vnum sentire optaremus, & sancta Romana ecclesia (quæ semper immaculata mansit) & domino inuante, & B. *Petro* apostolo opem ferente, in futuro manebit, sine vlla hæreticorū insultatione firma & immobilis, omni tempore persistet. His ita peractis, diligentè requirentes in sancto nostræ & Apostolicæ sedis scrinio, eadem, quæ sanctæ recordationis prædecessori meo Siluestro sunt directæ. 70. sicut significastis, capitula illæsa inuenimus. Ipsa enim vobis propter authoritatem, & scriptionem tantorum patrum & eius magni Concilij minimè misimus, sed pro eisdem coram apocrisiarijs vestris alia similia, eundem numerum, eandeq; ipsam subscriptionē continētia vobis scribere, & sub certa stipulatione mittere curauim⁹, & reliqua. Data est. 9. Cal. Nou. Nepotiano & Fecundo vrbis Cōsulib⁹, Marcus papa obiit Nonis Octobris, & sepultus in cœmeterio Balbinæ via Ardiatina, quā ipse insistens fecit. Iulius papa 33. post *Petrū* annis, 16. mēsis. 9.

350 29. *Fœlicianus*. *Titianus*. *Calocerus* in Cypro res 328
nouas moliens opprimitur. *Constantinus* cum liberis suis
honorificas ad *Antonium* literas mittit.

351 30. *Vrsus*. *Polemius*. *Tricēnalibus* *Constantini* Dal- 329
matius Cæsar appellatur. *Nazarius* pater rhetor Romæ
gloriosissime docet. *Nazarij* rhetoris filia in eloquentia
patri cœquatur. *Tiberianus* vir disertus, Præfectus Præ-
torij, Gallias regit. *Eustachius* Constantinopolitanus ag-
noscitur, cuius industria Hierosolimis Martyrium con-
structum est.

352 31. *Constantius*. *Constans*. Sanctus *Hieronimus* nati- 330
citur, Sanctus *Martinus*, cum esset annorum. 15, raptus &

cathenatus sacramentis militaribus implicitus est, & reliqua: quæ in vita eius plenius habentur. Constantinus extremo vitæ suæ tempore ab *Eusebio* Nicomediensi episcopo rebaptizatus, in Arrianum dogma declinat: à quo usque in præsens tempus rapinæ ecclesiarum, & totius orbis secuta est discordia. His Consulibus Constantinus, cum bellum pararet in Persas, in Achirone villa publica iuxta Nicomediam moritur. Theodorus episcopus in tripartita historia sic. Constantinus in Nicomedia in Achirone villa postquam baptizatus est ab *Eusebio* Nicomediensi episcopo Arriano, obiit. Obiit autem anno. 66. ætatis, imperij autem. 31. die. 25. mensis Maij.

R Omanorum. 43 Constantius imperator anno ab urbe condita. 1091. cum Constantino & Constante fratribus suis adeptus est imperium, quod. 27. annis tenuit, hoc est, usque in mensem Nou. in anno. 345. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt, teste Calsiodoro.

- 331 1. Acindinus. Proculus. Ablaius Præfectus Prætorij, & multi nobiles occisi sunt. Sapor rex Persarum, Mesopotamia vastata, duobus ferè mensibus Nisibin obsedit. Dalmatius Cæsar, quem patruus Constantinus consortem regni fidelem dereliquerat, factione Cōstātij patrueis, & tumultu militari interimitur. *Iacobus* Nisibiensis episcopus agnoscitur. Ad cuius preces sæpè vrbs liberata est. 353
- 332 2. Marcellinus. Probinus. Ex hoc loco impietas Arrij, Constantij regis fulta præsidio, exilijs, carceribus, & varijs afflictionum modis primum Athanasium, deinde omnes, non suæ partis, episcopos est persecuta. Iuliusque papa fuit in exilio mensibus. 3. sed post mortem Constantini ad sedem cum gloria reuertitur. 354
- 333 3. Constantinus. Cōstans. Constantinus bellū fratru inferens iuxta Aquileiā à se occiditur vario eventu aduersus Francos pugnatur. Multæ Oriētis vrbes terremotu horribili cōciderunt. Beatus Iulius papa in regione (quæ Cersona dicitur) vbi S. Clemēs iacebat, ad destruendā heresim, 355

resim quæ illis in partibus pullulauerat, perrexit. Cūq; p-
 acto negotio idē papa ab illis partibus regredi inciperet,
 apparuit ei angelus domini dicēs: Noli recedere, à domi-
 no enim tibi præcipitur vt reuertaris & trāsferas corpus
 S. Clemētis, quod hætenus in mari iacuit: Cui Iulius. Quo-
 modo (inquit) potest hoc fieri, cū mare nō partiatur, nisi
 die natalis eius? Cui angelus ait: Hoc erit tibi signū, quod
 dominus tibi præcipiat reuerti, quia mare in occursum
 tuum partietur. Perrexit autem illò, & transtulit corpus
 S. Clementis, & posuit illud super ripam, & ædificauit ibi
 ecclesiam, & assumens de corpore eius reliquias, Romam
 secum detulit. Contigit autem vt eodem die, quo illum
 deferentem reliquias eiusdem martyris, cum summa ho-
 norificentia populus recepisset Romanus, sepulchrum
 quod in mari relictum erat, cum solo, se super mare erige-
 ret, & insula fieret. Vbi regionis illius homines basilicam
 construxerunt & congregationem. Ex tunc ad illam ec-
 clesiam nauigio itut. S. *Martinus* cū esset annorum. 18.
 baptizatus est, & rel. In nomine domini dei & Saluatoris
 nostri Iesu Christi, imperantibusq; Constantino & Con-
 stante Augustis, anno. 4. sub die. 8. Cal. Octobris, Indiēt. 6.
 præsidente sancto & Beatissimo Iulio papa sedis Aposto-
 licæ vrbis Romæ, præpositis sacrosanctis ac venerabilibus
 Euangelij in ecclesia domini dei & Saluatoris nostri Iesu
 Christi, quæ vocatur Constantiniana, residentibus etiam
 viris venerabilibus, pariterq; cum eo audientibus, Benedi-
 cto Aquilienti episcopo, Luciano Maurianensi episcopo,
 & reliquis cum eis. 117. episcopis, Iulius prædictus sanctis-
 simus vrbis Romæ episcopus dixit, & reliqua Annus ita-
 q; quartus Constantij imperatoris. 6. erat Indictione, qui
 est annus. 28. Magni Constantini iuxta chronicam *Eusebij*
 & *Bede*: incarnationis autem secundum *Dionysium*. 333.

356 4. Placidus. Romulus. Audeus. in Cœlosyria clarus 334
 habetur. A quo heresis Audiena.

357 5. Leontius. Salustius, Franci à Constante perdomiti 335

sunt, & pax cum eis facta. Hermogenes Magister militiæ Constantinopolim tractus à populo ob episcopum *Paulum*, quem regis imperio & Arrianorū factione pellebat. Antiochiæ Dominicum aureum dedicatur.

336 6. Constantius, Constans. Ciclus solaris incipit. 4. 358

concurrentibus bisextilibus. Macedonius, artis plurimæ, in locum *Pauli* ab Arrianis episcopis subrogatur, à quo hæresis Macedoniana, *Paulus* crudelitate præfecti *Philippi*, (nam fautor Macedonij partium erat) & Arrianorū insidiis strangulatur.

337 7. Amantius. Albinus Maximinus episcopus Tre- 359

uerorum clarus habetur, à quo Athanasius Alexandriæ episcopus, cum à Constantino quæreretur ad pænam, honorificè susceptus est. Sapor Persarū rex Christianos persequitur. Neocæsaria in Ponto subuersa est, excepta ecclesia & episcopo, cæterisq; qui ibidem reperti sunt.

338 8. Amantius. Albinus. Titianus vir eloquens Præ- 360

fecturam Prætorij apud Gallias administrat, Athanasius ad Constantis literas Alexandriam redijt.

339 9. Rufinus, Eusebius. Dirrhachium terræmotu conci- 361

dit, & 3. diebus ac noctibus Roma nutauit, plurimæq; vrbes Campaniæ vexatæ.

340 10. Philippus. Sallia. Magnis Reip. expensis in Se- 362

leucia Syriæ portus efficitur. Rursum Sapor. 3. mensibus obsidet Nisibin, Eusebius Emissenus, Arrianæ signifer factionis, multa conscribit.

341 11. Limenius. Catulinus. Solis facta est defectio. Bel- 363

lum Persicum nocturnum apud Singaram, in qua, haud dubiam victoriam militum stoliditate perdidimus. Neq; verò vllum Constantio ex nouem grauib; prælijs prosperum contra Persas fuit. Nam vt alia omittam, Nisibis obsessa, Bizabda & Amida captæ sunt. Maximinus. 40. post Macharium, Hierosolimorū episcopus moritur: post quem ecclesiam Arriani inuadunt. 1. Cyrillus, Eutichus, rursum Cyrillus, Hireneus, tertio Cyrillus, Hilarius,

quarto

quartò Cyrillus. Qui cùm à Maximo fuisset presbiter ordinatus, & post mortem eius, ab Acatio episcopo Cæsariensi & cæteris Arrianis, episcopatus ei promitteretur, si ordinationem Maximi repudiaffet, diaconus in ecclesia ministravit. Ob quam impietatem sacerdotij mercede priuatus, Heraclium (quem Maximus moriens in suum locum substituerat) varia fraude sollicitans, de episcopatu in presbiterium regradauit. Ciclus decennouenalis. 19. incipit, Indiæ. 15.

364 12. Sergius. Nigridianus. Magnentio apud Augustodunum arripiente imperium, Constans haud longè ab Hispania in Castro, cui nomen Helena est, interficitur, anno ætatis suæ. 30. quam ob rem turbata Rep. Vetricio Murse, Nepotianus Romæ imperatores fiunt. Romæ populus aduersus Magnentianos rebellans ab Heraclide Senatore proditur. Nepotiani caput filo per urbem circumlatum, multæq; proscriptiones nobilium, & cædes factæ sunt.

365 13. Proconsulatus. Sergij & Nigridiani. Vetricioni à Constantio regium est insigne sublatum. Magnentius Murse vincitur, vbi Romanæ vires conciderunt. Gallus Constantij patruelis, Cæsar est factus.

366 14. Constantius. Constans. Iulius papa obiit. 2. Idus Aprilis, & sepultus est via Aurelia miliario. 3 in coemeterio Calepodij, qui sub Constantio Constantini Arriani filio, mensibus. 10. proiectus est, sed post eius mortem ad suam sedem reuersus. Liberius. 34. papa post *Petrum*, sedit annis. 19.

367 15. Constantius, Constans. Gallus Iudæos qui interfecit per noctem militibus arma ad rebellandum inuaserant, oppressit: cæsis multis hominum millibus vsq; ad innoxiam ætatem, & ciuitates eorum Cæsaream, Tiberiadem, & Diospolim, plurimæq; oppida igni tradidit & nōnulli nobilium Antiochiæ à Gallo sunt interfecti.

368 16. Constantius. Constans. Magnentius Lugduni in

in palatio, propria se manu occidit: & Decentius frater eius, quem ad tutandas Gallias Cæsarem miserat, apud Senonas laqueo vitam explet. Gennadius, forensis orator, insignis habetur.

347 17. Arbitrio. Lollianus. Gallus Cæsar sollicitatus à 369
Constantio patrueli suo, cui in suspicionem ob egregiam indolem venerat. Histrie occiditur. Siluanus in Gallia res novas moliens. 28. die extinctus est. Victorinus rhetor, & Donatus grammaticus Romæ insignes habentur. Paulinus, & Rhodanius, Galliarum episcopi, in exilium ob fidem traduntur.

348 18. Constantius Iulianus. Alcimus, & Delfidius rhe- 370
tores in Aquitania florentissimè docent. Donatus à quo supra Donatianos in Africa dici memorauimus, Carthagine pellitur. Quidam sectatores eius Montenses vocantur, eò quòd ecclesiam Romæ primùm in monte habere cæperint. *Eusebius* Vercellensis episcopus, & *Lucifer* Caralitanae, ac *Dionisius* Mediolanensis ecclesie episcopi. *Pacratius* quoq; Romanus presbiter, *Hilarius* diaconus, ab *Arrianus* & *Constantio* damnantur exilio, *Iulianus* frater *Galli Mediolani* Cæsar appellatur.

349 19. Constantius. Iulianus. Antonius monachus. 105. 371
etatis anno in cremo moritur: solitus multa ad eum venientibus de *Paulo* quodam Thebeo mirè beatitudinis viro referre. Cuius nos exitum breui libello explicuimus, *Hilarius* episcopus *Pictauiensis*, factione *Saturnini* *Arelatensis* episcopi, reliquorumq; qui cum eo erant *Arrianorum* ante triennium in *Phrygiam* pulsus, libros de nostra religione componit. Reliquiæ *Timothæi* apostoli *Constantinopolim* inuehuntur. *Liberius* papa *Romanæ* ecclesie in exilium mittitur, quo in exilium ob fidem truso, omnes clerici iurauerunt, vt nullum alium susciperent. Verùm cum *Fœlix* ab *Arrianis* fuisset in sacerdotiũ substitutus, plurimi periurauerunt, & post annum cum *Fœlice* ciecti sunt. Tandem *Liberius* tædio victus exilij, in hæretica

hæretica prauitate subscribens, Romam quasi victor intravit. Fœlix autem depositus de episcopatu suo, habitauit in prædiolo suo via Portuensi. Magnæ Alemannorum copię apud Argentoriacum oppidum Gallię à Cæsare Iuliano oppressæ sunt.

372 20. Titianus, Cerealis. Saraceni in monasterium B. 350

Antonij irruentes, discipulos eius interimunt. Constantio Romam ingresso, ossa Andrę apostoli & Lucae Euangelistę à Constantinopolitanis miro fauore suscipiuntur, Fœlix papa 35. post Petrum, fedit anno vno.

373 21. Eusebius, Hipatius. Nicomedia terræmotu funditus euerfa est, vicinis vrbibus ex parte vexatis. Paulinus 351

Treuerorum episcopus in Phrigia exulans moritur. Euanthius eruditissimus grammaticorum Constantinopoli obiit, in cuius locum ex Aphrica Chrestus adducitur. Liberius papa de exilio reuertitur.

374 22. Constantius vrbis Consul. Synodus apud Ariminum, & Seleuciam Isaurię facta, in qua antiqua patrum fides, Christi primū legatorum, dehinc omnium prodictione dānata est. Honoratus ex Præfecto Prætorij Galliarum, primus Constantinopoli. Præfectus vrbis effectus. Gratianus imperator nascitur, Hilarius Pictauiensis episcopus, cū apud Constantinopolin librum pro se Constantio porrexisset, ad Gallias redit. Macedonius Constantinopoli pellitur, & omnes penē toto orbe ecclesię sub nomine pacis & religionis, Arrianorum hæresi compolluuntur. 352

375 23. Iulianus vrbis Consul. Constantinopoli ecclesiarum maxima dedicatur. Miletus Sebastię Armeniorum episcopus ab Acatio & Georgio episcopis Arrianis Antiochiam transfertur, & post non grande temporis interval- lum, cū presbiteros qui ab Eudoxio antecessore suo depositi fuerant suscepisset, exilij iustissimam causam subita fidei mutatione delusit. 353

376 24. Taurus vrbis Consul, S. Augustinus nascitur. Gal- 354

lia

lia per Hilarium Ariminensis perfidiæ damnat autores.

355 25. Florentius vr̄bis Consul. Hæresis Anthropomor- 377
phitarum in Syria, Macedonia, & Cōstantinopoli oritur.

356 26. Mamertinus vr̄bis Consul. Theodorus episcopus 378
in tripartita historia sic. Constantinus Mosoporensis in-
ter Ciciliam, & Cappadociam, anno ætatis 45 Cōstanti-
nopolim veniens, tertio die mensis Nouembris obiit.

357 27. Neuita vr̄bis Consul. 379

Romanorum 44 Iulianus secundum omnes regnavit
annis. 2. mensibus. 8, hoc est, vsque Cal. Iulij in anno.
348. post passionem.

358 1. Iulianus vr̄bis Consul. Iuliano ad idolorum cul- 380
tum conuerso, blanda persecutio fuit, illicies magis quàm
impellens ad sacrificandum, in qua multi ex nostris vo-
luntate propria corruerunt. Georgio per seditionem po-
puli incenso, qui in locum Athanasij ab Arrianis fuerat
ordinatus, Athanasius Alexandriam reuertitur. *Eusebius*
& Lucifer de exilio regrediuntur. Equibus Lucifer accitis
duobus alijs confessoribus, Paulinum Eustachij episcopi
presbiterum, qui se nunquam hæreticorum communio-
ne polluerat, in parte catholica Antiochiæ episcopum
fecit.

359 2. Salustius vr̄bis Consul. Phereſius sophista Atheni- 381
ensis, lege data nè Christiani liberalium artium doctores
essēt, (cū sibi specialitèr cōcederet Iulianus vt Christia-
nos doceret) scholam sponte deseruit. Ecclesiæ Antiochiæ
clausæ, & grauissima imminentis persecutionis procella
dei volūtatē sopita est. Sāctus Eliphius, postquā præsē-
te Iuliano decollatus est, quia idola adorare noluit, sur-
rexit & ambabus manibus per vnum miliarium porta-
uit caput suum in montem excelsū, eiq; rupis alba gre-
mium suū aperiens, cōcauū aptūq; locū dedit su-
per se sedenti. Mons autē dicitur, mons Sancti Eliphij, in
quo iuxta prædictū lapidem super sepulchrum ei ora-
torium cōstructū est inter Frumentosā & Grandim,
media

media ab vtraque miliarijs senis, ab Aquilone Tullensem urbem habens, ab Austro verò Grandim tenens. Passus est autem in prato amano in ripa fluminis nomine Veri, 17. Cal. Nouembris.

382 3. Iulianus vrbis Consul. Iulianus ob odium Christi, 360 templum Hierosolimis Iudæos reparare permisit, atq; ex omnibus prouincijs Iudæi collecti, noui templi fundamenta iecerunt, sed subitò nocte, oborto terremotu saxa ab imo fundamentorum excisa longè latèq; sparsa sunt, igneusq; globus ab interiori æde templi plurimos eorum suo prostrauit incendio. Quo terrore reliqui pauefacti, Christum fatebantur inuiti. Et ne hoc casu factum crederent, sequenti nocte in vestimentis cunctorum apparuit crucis signum. Romæ passi sunt Priscus presbiter, Priscillianus, Benedicta fæmina, Pigmenius presbiter, Gordianus, Demetria virgo, Iohannes presbiter, Iohannes & Paulus, Faustus, & Dafraxus. In Hostea Hilarinus, Quiriacus (qui & Iudas) Hierosolimorum episcopus, cum matre sua Anna, Alexandria Gallicanus. Vercellis, Eusebius episcopus. In Aritio ciuitate Donatus episcopus. Antiochiæ Theodoricus presbiter. Iulianus in Persas profectus, nostrum post victoriam dijs sanguinem vouerat: vbi à quodam simulato profuga ad deserta perductus, cum fame & siti Apostata perdidisset exercitum, & incōsultus à suorum erraret agminibus, ab obuio fortè hostium equite conto ilia perfossus, interiit anno ætatis. 32. Et cum misisset manum suam in vulnus, & sanguinē sparsisset in aerem, dixit: Vicisti Galilæe, id est, Christe, Hic enim etiam Christianos semper appellabat Galileos. Obijt autem die sexto Cal. Iulij. Et sequenti die Iouinianus ex primicerio domesticorum imperator factus est, teste Theodoro episcopo, & Eutropio historico tunc viuente.

Roma uorum. 45. Iouinianus (secundum omnes) regnauit mensibus. 8. hoc est, vsque Cal. Martij in anno 349, post passionem, Sub quo hi Consules fuerunt.

1. Iouinia-

361

1. Iouinianus. Varronianus. Ciclus decennouenalis incipit Indict. quarta, Iouinianus rerum necessitate compulſus Niſibin & magnam Meſopotamiæ partem Saporî regi Perſarum tradidit. Quiq; poſteâ ſiue odore cubiculi, quod ex recenti tectorio calcis graue quieſcentibus fuit, ſiue nimietate prunarum, quas graui frigore multum adoleri iuſſerat, obiit, ætatis anno, 34. 13. Cal. Maij. Poſt quē cū exercitus veniſſet in Nicæam Bithiniæ, 25. die menſis Feb. Valentinianum Tribunum ſcutariorum è Pannoniâ Cibaliſi appellauit Auguſtum, qui fratrem Valenteſt Constantinopolim ſecum regere fecit.

Romanorū. 46. Valētinianus cum Valente fratre, regnauit annis. 11. menſibus. 5. hoc eſt, vſq; Cal. Octobris, in anno. 360. poſt paſſionem, Sub quo hi Conſules fuerunt.

362

1. Valentinianus. Valens. Valētinianus ægregius aliàs imperator, & Aureliano erat moribus ſimilis, niſi quòd ſeueritatem eius nimiam interpretatur. Apollinaris Laodicens episcopus multimoda noſtræ religionis ſcripta componit. S. Nicholaus Mirreorum episcopus migravit ad dominum.

384

363

2. Gratianus. Gadalaifus. Terræmotu per totum orbem factò mare litus egreditur, & Siciliæ multarumq; inſularum vrbes, innumerabilesq; populos oppreſſit. Procopius, qui apud Conſtātinopolim tyrannidem exercuerat, apud Phrigiam ſalutarem extinguitur, & plurimi Procopianæ partis cæſi, atq; proſcripti ſunt. Liberius papa obiit. Cal. Maij. Damasus. 36. papa poſt *Petrum*, annis. 19. qui conſtituit vt in die nocteq; cantarentur Pſalmi per omnes eccleſias. Poſt verò non multum tempus Vrſinus à quibusdā episcopus cōſtitutus Sicinnium cum ſuis inuadit: quo Damafianæ partis cōfluente populo, crudeliſſimæ interfectiones diuerſi ſexus ſunt ppetratę. Valēs ab Eudoxio Arrianorum episcopo baptizatus, noſtros perſequitur,

385

364

3. Lubicinius, Iouinus. Ciclus ſolaris incipit. 4. concurrentibus

386

currentibus biſſextilibus. Gratianus Valentiniani filius, Ambianis imperator factus eſt, teſte Caſſiodoro. Tanta Conſtantinopoli orta eſt tempeſtas, vt mire magnitudinis decidens grando nōnullos homines interficeret, Apud Atrabatas lana de cælo pluuiæ mixta descendit.

- 387 4. Valentinianus, Valens. Hilarius episcopus Pictauiensis moritur. Nicea quæ sæpè antea corruebat, tremotufunditus euertitur. Libani Antiochenus, rhetor insignis habetur. 365
- 388 5. Valentinianus, Victor. Athanaricus rex Gothorū, in Christianos persecutione commota, plurimos interfecit, & de proprijs sedibus in Romanum expulit solum. Eusebius Vercellensis episcopus obiit. Magnus etiam Basilus, cuius condiscipuli extiterunt Gregorius Nazanzenus, Apostata Iulianus, Sophista Libanius, temporibus imperatorū Constantij, Iuliani, Iouiniani claruit, & quinto anno imperij Valentis obiit. 366
- 389 6. Valentinianus, Valens. Conſtantinopoli apoloſtorum Martyrium dedicatur, Magna fames in Phrigia, Lucifer Caralitanus episcopus moritur: qui cum Gregorio Hispaniarum episcopo, & Philone Libiæ nunquam Arrianæ se miscuit prauitati. 367
- 390 7. Gratianus. Probus, Maximinus Præfectus annonæ maleficos ab imperatore iuſſus inueſtigare, plurimos Romæ nobilium occidit, Valentinianus in Britannia antequam tyrannidem inuaderet oppreſſus. Presbiter Symij iniquiſſimè decollatur, quòd Octauianum ex procōſule apud ſe latitantem prodere noluiſſet. 368
- 391 8. Modestus. Arintheus, Didimus Alexādrinus multa de noſtro dogmate per notarios cōmentatur, qui poſt quintum natiuitatis ſuæ annum luminibus orbatur, elementorum quoq; ignarus fuit. Illiriçi Equitius iniquiſſimus Comes tributorū exactionibus, prouincias quas regebat, antequam à Barbaris vaſtarentur, erasit. 369
- 392 9. Valentinianus, Valens, Eunomius, diſcipulus Aca- 370
tij

tij, Constantinopoli agnoscitur, à quæ heresis Eunomiana. Saxones cæsi de Asia in regionem Francorum Burgundionum 80. fermè millia, quod nunquam antea, ad Rhenum descenderunt. Elearchus Præfectus vrbis Constantinopoli agnoscitur, à quo necessaria & diu expectata votis, aqua ciuitati inducitur. Alexandria. 20. ordinatur episcopus *Petrus*, qui post Valentis interitum tam facilis in recipiendis hereticis fuit, vt nonnullis suspicionē acceptę pecuniæ intulerit, *S. Martinus* anno. 56. ætatis suæ dominico die. 4. Non. Iulij in Archiepiscopatum Turonicæ ciuitatis Gallia consecratur, in quo. 26. annis sanctissimè vixit, Tempore autem quo primùm episcopus datus est, Valentinianus tum maior rerū potiebatur, qui noluit assurgere sancto viro, donec fellam regiam ignis absumpsit, & sic superbus rex folio suo excutitur, & inuitus Martino assurgit.

- 371 10. Gratianus. 3. Equitius. Melāthia nobilissima mulierum Romanarum, & Marcellini quondam Consulis filia, vnico tunc Prætorē Vrbano filio derelicto, Hierosolimam nauigauit, vbi tanto virtutum præcipueq; humilitatis miraculo fulsit, vt Tedæ nomen acciperet. 393
- 372 11. Procōsulatus Gratiani, Equitij: Post Auxentij serā mortem, Mediolani Ambrosio episcopo cōstituto, omnis ad fidem rectā Italia cōuertitur. Aquilēiēses clerici quasi chōrus beatorum habentur. Quia superiori anno Sarmatæ Pannonias vastauerant, iidem Consules permansere. Sanctus Patricius nascitur in Britānia ex patre Calphurnio nomine, qui presbiter fuit, filius diaconi nomine Fodit. Mater autem erat Patricij Cōches, soror *S. Martini* de Gallia, Patricius in baptismo dictus est Sucat, à *S. Germano Magoni*, à Cēlestino papa Patricius, id est pater ciuiū. Theodorus sic. Peor monachus ambulabat ædens, ne suæ carni placeret, panibus noluit plus vno versu, id est, Dixi custodiam vias meas vt non delinquam in lingua mea, discere, dum ipsum compleret. Qui interroganti se de eodem 394

eodem versu, respondit. Vix. 49. annis ipsum implere potui. Qui (rogante episcopo Athanasio, vt ab eremo secum veniret ad Alexandriam) fleuit de ornatu mulieris. Macharius Aegyptius, Machariusq; Alexādrinus. Ammonius dum cum Athanasio venisset Romam, nullum ibi vidit, nisi basilicam Apostolorum *Petri & Pauli*: qui ad episcopatum tractus, ne episcopus esset, suam abscidit aurem. *Iohannes* pater. 3000. monachorum. *Seraphion* pater. 10. milliū monachorū. *Dioscorus* presbiter. 100. monachorum, qui ante communionem conscientias singulorum fratrum pandebat. *Theonas*, 30. annis tacuit. *Helenus* ignem in sinu portabat. *Helias*, centum & decem monachorum pater, in eremo solus annis 70. *Apelles* faber ferrum ex fornace crudum trahens manu, nocte faciem dæmonis fingentis se in forma mulieris pulchræ percussit. *Isidorus* suum clausit monasterium, intus habens necessaria. *Apollo* annis. 40. in solitudine exteriori. *Dorotheus*, cuius cibus erat panis. 6. vnciarum, & vnus fasciculus oleris & aquæ. *Piamon* presbiter cui aliquando offerenti corpus sacrum Christi, Angelus circa altare apparuit, nomina absentiū delens, fratrūq; præsentiū scribens. *Marcus*, cui hora cōmunionis Angelus corpus Christi præbuit. *Moses* vasa fratrum nocte aqua implebat, per decem stadia vel 20. vel. 30. eam afferens, qui. 4. latrones suum hospitium infestantes ligauit: crastino dorso in commune fratrum eos portaturus. *Paulus* pater. 50. monachorum. *Stephanus* per annos. 48. probatus, & magno Antonio notissimus: deinde ita tribulatus, vt membra eius abscinderentur. *Iulianus* Accepsemas per. 70. annos in cella reclusus, nec visus nec locutus tam diu.

395 12. Valens. Valentinianus. His Consulibus Valentinianus contra legatos Sarmatorum vehementi commotus furore, eruptione venarum, quod græcè Apoplexis vocatur, fluxu sanguinis. 17. die mensis Septembris, ætatis anno, 54. imperij autem, 11. mense. 5. Brigitone obiit.

N

Romano-

Romanorum. 47. Valens cum Gratiano & Valentiniano filijs fratris sui (secūdum omnes) regnavit annis. 4. hoc est. vsq; Cal. Octobris in anno. 364. post passionem, Sub quo hi Consules fuerunt.

374 1. Gratianus. Merobaudes, Valens lege data vt monachi militarent, nolentes iussit fustibus interfici. Theodosius, Theodosij postea imperatoris pater, & plurimi nobilium occisi sunt. Photinus in Galatia moritur, à quo Fortinianorum dogma Iudaicum. Basilus Cæsariensis episcopus Cappadociæ clarus habetur, qui multa continentia & ingenij bona vno superbia malo perdidit. 396

375 2. Valens vrbis Consul. Alemannorum. 30. circiter millia apud Argentoriacum urbem Galliarum, ab exercitu Gratiani strata sunt. Florentinus, Bonosus, & Rufinus insignes monachi habentur. E quibus Florentinus tam misericors fuit in egentes, vt vulgò pater pauperum nominaretur. Gens Hunnorum Gothos vastat, qui à Romanis sine armorum depositione suscepti, per avaritiam Maximi ducis ad rebellandum coacti, superatis in congressione Romanis in Thracia diffunduntur. 397

376 3. Valentinianus vrbis Consul. Valens de Antiochia exire compulsus, sera pænitentia nostros de exilio reuocat. Lachrimabile bellū in Thracia, in quo deferēte equitum præsidio, Romanæ legiones à Gothis cinctæ, vsq; ad internecionem cæsæ sunt. Ipsi imperator Valens cum sagitta faucius fugeret, & ob dolorem sepè laberetur, ad cuiusdam villulæ casam deportatus est, quo persequentibus Barbaris, & incensa domo, sepultura quoque caruit. Huc vsq; Hieronimus, Cassiodorus sic. Cui successit in Oriēte Theodosius Theodosij filius, quem sibi in consortiū regni Gratianus ascivit. Gratianus itaque cum. 14 regnasset annis, cum Theodosio regnat annis. 6. Anni igitur. 14. sunt (teste Cassiodoro) ab anno tertio Valentiniani, in quo Gratianus imperator factus est, Lubicino & Iouino Consulibus, vsque in mortem Valentis, & vsque in imperium secun-

secundum Gratiani.

Romanorum. 48. Gratianus cum fratre Valentiniano (secundum omnes) regnavit annis. 6. hoc est vsq; Cal. Octob. in anno. 380. post passionem. Sub quo hi Consules fuerunt.

399 1. Ausonius. Olibrius. Gratianus post mortē patrui, 377
Theodosium Theodosij filium, in consortium assumpsit
imperij, eiq; regnum tradidit Orientis. Ea tempestate
Priscillianus episcopus de Gallijs, ex Manichæorum &
Gnosticorum dogmate hæresim sui nominis condidit.

400 2. Gratianus. Theodosius. Ambrosius episcopus pro 378
catholica fide multa sublimiter scripsit.

401 3. Siagrius. Eucherius. His Consulibus, teste Cassio- 379
doro. S. *Martinus* Turonicæ ciuitatis episcopus in Gallia
clarus habetur.

402 4. Antonius. Siagrius. Ciclus. 21. decēnouenalis in- 380
cipit, Indict. 8. S. Theophilus Alexandriæ episcopus, com-
potum centum annorum cursus Theodosio filio Gratia-
ni dedicauit Cōsulatu Antonij & Siagrii incipiens. Syno-
dus. 150. patrum in Augusta vrbe cōtra Macedonium, sub
Damaſo & Gratiano.

403 5. Merobaudes. Saturninus. Archadius (Theodosij 381
imperatoris filius) appellatur Augustus. Tertio Idus De-
cēb. natalis S. Damaſi papæ via Ardiatina in Basilica, qui
fedit annis. 19. Vrsinus qui & Siricius. 37. papa annis. 15.

404 6. Ricimer. Clearchus. Honorius filius Theodosij 382
nascitur. His Consulibus, in Britannia seditione militum
Maximus imperator est factus, quo mox ad Gallias trans-
fretante, Gratianus Parisijs Merobaude Magistro mili-
tum prodente superatus fugiens, Lugduni captus & occi-
sus est, Maximus Victorem filium suum, consortem regni
facit.

Romanorum. 49. Theodosius filius Gratiani, cum Va-
lentiniano patruo suo, regnavit annis. 11. mensibus.
4. hoc est, vsq; Cal. Februarij, in anno. 382. post passionē.

- 383 1. Archadius. Banco vrbis Consules. Hieronimus presbiter hoc tempore in Bethlem toto iam mundo clarus habetur, ægregio ingenio, & studio vniuersæ ecclesiæ seruiens. 405
- 384 2. Honorius. Euodius. Priscillianus in Synodo Burdegalēsi dānandum se intelligens, ad imperatorem Maximum peruolauit, auditusq; Treueris ab Euodio Præfecto Prætorij gladio addictus est, cum Etrocia Delphidi rectoris coniuge, & Latrentano, alijsq; erroris consortibus. 406
- 385 3. Valentinianus. Eutropius. Burdegali quædam Priscilliani discipula nomine Vrbita, ob impietatis pertinaciam per seditionem vulgi lapidibus extincta est. 407
- 386 4. Theodosius. Cinegius. Maximus tyrannus à Valentiniano & Theodosio imperatoribus in 3. ab Aquileia lapide, spoliatus indumētis regijs, sistitur, & capite damnatur. Cuius filius Viētor eodē anno ab Arbogaste interfectus est in Gallia. 408
- 387 5. Timasius. Promotus. Itachius & Vrsacius episcopi ob necem Priscilliani, cuius accusatores fuerant, ecclesiæ communione priuantur. 409
- 388 6. Valentinianus. Neoterius. Hieronimus librum de viris illustribus ecclesiæ, ad annum octauum Theodosij cōscripsit. S. Patricius cum duabus sororibus suis, id est. Lupuit & Tigris venditur in Hiberniam, & ipse quidem S. Patricius venditur ad regem nomine Miluc, filium nepotis Buani in Aquilone Hiberniæ, cuius porcorum pastor erat Patricius, & Viētor Angelus sepē loquebatur cum eo. Duæ verò sorores eius venditæ sunt in Canaellæ Muirtemnæ. 410
- 389 7. Titianus. Simmachus. Iohannes monachus anachorita clarus. 411
- 390 8. Archadius. Rufus. Valentinianus ad vitæ fastidium nimia Arbogastis Magistri militum austeritate perductus, laqueo apud Viennam periit. Arbogastis magister exercitus, mortuo Valentiniano, cuius exitu grauabatur, Eugenium. 412

Eugenium in Gallia facit imperatorem.

413 9. Theodosius. Abundantius. Scoti à Circio & Picti 391
ab Aquilone vastant insulam Britanniam.

414 10. Archadius. Honorius. Ciclus solaris incipit, qua- 392
tuor concurrentibus bissextilibus. *Iohannes* monachus
ornatus prophetie gratia, Theodosio consulenti de euen-
tu belli quod aduersus Eugenium mouebat, victorem fu-
turum esse prædixit.

415 11. Olibrius vrbis Consul. Theodosius Eugenium 393
tirannum vincit & perimit. *Augustinus* à B. *Ambrosio* bap-
tizatus, multa facundia, doctrinaq; excellens, Hipponẽ re-
gionis Aphricæ ordinatur episcopus. Claudianus poëta
in signis habetur.

416 12. Probinus vrbis Consul. Theodosius imperator die 394
17. mensis Ianuarij anno ætatis 60. Mediolani obiit, sicut
in Tripartita historia legitur.

Romanorũ. 50. Archadius, filius Theodosij, cum fra-
tre Honorio (secundum omnes) regnavit annis. 14.
mensibus. 3. hoc est, vsq; Cal. Maij, in anno. 396. post pas-
sionem.

417 1. Archadius. Honorius. Donatus Epiri episcopus, 395
Draconem ingentem necavit expuens in os eius, quem
octo iuga bouum ad locum incendiij vix trahere potuerũt:
ideò incensus ne putredo eius ærem corrumpere.

418 2. Cæfareus. Atticus. S. *Martinus* Turonorum episco- 396
pus. 81. anno ætatis suæ, episcopatus verò. 26. obiit media
nocte Dominica, Cæfareo Atticoq; conuentu, Concilium
Carthaginis: vbi Hipponensis Concilij statuta firmantur,
& inseruntur.

419 3. Honorius. Eutichianus. Siricius papa obiit. 9. Cal. 397
Martii. Anastasius papa. 38. sedit annis. 5. hic constituit,
vt quotiescunq; Euangelia sacra recitantur, sacerdotes nō
sedeant, sed curui stent.

420 4. Manlius. Theodorus. Cũ hoc Cōsulatũ inierat Eu- 398
tropius eunuchus, qui mox & honore. & vita deiectus est.

399 5. Stilico, Aurelianus. Ciclus. 22. decēnouenalis in- 421
cipit, Indiēt, 13. Gothi Italiam Alarico & Radagaifo du-
cibus sunt ingressi.

400 6. Vincentius. Frauitus. *Iohannes* Constantinopoli- 422
tanus, & Theophilus Alexandrinus episcopi illustres ha-
bentur, & vtrumq; obscurauit discordia. Quæ eò vsq; pro-
cessit, vt *Iohannes* à Theophilo oppressus, Pontum in exi-
lium perurgeretur: cū tamen cōmunionem eius maxi-
ma pars episcoporum, Rom, Pontificis exemplum secuta,
seruauerit.

401 7. Archadius. Honorius. Pollentiæ aduersum Go- 423
thos vehementer vtriusque partis clade pugnatum est.

402 8. Theodosius. Rumoridus. Anastasius papa obiit. 5. 424
Cal. Maij. Innocentius papa. 39. annis. 13.

404. 403 9. Honorius. Aristenus. Carthaginense Concilium 425
de Donatistis.

405. 404 10. Stilico. Anthemius. Radagaifus in Thufcia mul- 426
tis Gothorum militibus cæsis, ducente exercitum Stili-
cone superatus & victus est.

406. 405 11. Archadius. Probus. Vandali, Sueui, & Alani; 427
Gallias traiecto Rheno quarto Cal. Ianuarij ingrediūt.

407. 406 12. Honorius. Theodosius. Constantinus in Britan- 428
nia tyrannus exoritur, & ad Gallias transit.

408. { 407 13. Bassus vrbis Cōsul. Corpora sanctorum prophe- 429
tarum Abachuc & Micheæ reuelat deus.

408 14. Philippus vrbis Consul. Archadius imperator 430
Constantinopoli obiit Cal. Maij, sicut in prædicta historia
ecclesiastica legitur.

Romanorum. 51. Honorius cum Theodosio fratris
sui filio (secundum omnes) regnauit annis. 15. hoc
est, vsq; Cal. Maij, in anno. 411. post passionem.

409 1. Theodosius. Honorius. Vandali Hispanias occu- 431
pauerunt. Attalus Romæ imperator factus, qui mox pri-
uatus regno, Gothis celsit.

410. 2. Varro. Tertullus, Roma à Gothis Alarico duce. 432
capta,

capta, & ob hoc solus fuit Orientalium partium Consulatus, quod sequenti est anno obseruatum.

433

3. Theodosius, Constantinus apud Arelatense oppidū victus est & captus, Cuius filium Constantem in Hispanijs regnare orsum, Geruntius Comes in Maximum quendam tyrannum transferens, interimit.

411

434

4. Honorius, Theodosius, Maximo in Hispania regno ablato) vita concessa est: eò quòd modestia humilitasque hominis affectum parit, inuidiam non merebatur. Gothi cum rege Thaulfo Gallias ingressi sunt. Eodem tempore vir sanctus Heros, beati Martini discipulus, cum Arelatensi oppido episcopus præsideret, à populo eiusdem ciuitatis insons & nulli insimulationi obnoxius, pulsus est. In cuius locum Patroclus ordinatus est, amicus & familiaris Constantij Magistri militum, cuius per ipsum gratia querebatur, quæ inter episcopos regionis illius magnarum discordiarum materia fuit. Innocentius papa constituit Sabbato ieiunium celebrari, quia in eo in sepulchro iacuit dominus, & discipuli ieiunauerunt.

Honorius IX.
Theodosius V.
412

435

5. Lucius vrbis Consul. Huius Lucij collega in Consulatu Heraclianus fuit, qui nouarum in Africa rerum reus, & honorem & vitam amisit. Burgundiones partem Galliarum propinquam Rheno obtinuerunt. Iobinus, & Sebastianus fratres in Gallia (regno abrepto) perempti sunt. Hac tempestate Pelagius Britto, dogma nominis sui contra gloriam Christi, Celestino & Iuliano adiutoribus exercit, multosq; in suum errorem trahit: prædicans vnumquemq; ad iustitiam voluntate propria regi, tantumq; accipere gratiarum, quantum meruerit, quia peccatum ad se ipsum solum læferit: vnde & volentibus possibile sit, vt non etiam posteros eius perstrinxerit, omni carere peccato, omnesq; paruulos tam insones nasci, quàm primus homo ante præuaricationem fuit: nec ideo baptizandos vt à peccato soluantur, sed vt sacramento adoptionis honorentur.

413

414 6. Constantius. Constans. Attalus Gothorum con- 436
filio & præsidio tyrannidem assumit in Gallia.

415 7. Honorius, Theodosius, Anno septimo imperij im- 437
peratoris Honorij, Cōsulatu iam Honorij decies & The-
odosij sexies, incarnationis autem iuxta Dionisium 415.
anno, Indiēt. 13. Lucianus presbiter in epistola sua, quam
scripsit de inuentione corporis beatissimi Stephani pro-
tomartyris, sanctorum Gamalielis, Nicodemi, & Abidon,
sicut sibi reuelatum est à domino, inter cætera etiam de
seipso eodem anno manifestè demonstrat ita. Die para-
scuæ hoc est feria sexta, quæ est tertio Nonas Decēbris,
Consulatu Honorij decies, & Theodosij sexies, Augusto-
rum, & r. Regularibus ergò. 7. mensis Decembris proie-
ctis, remanent concurrentes. 4. anni prædicti, hoc est Cal.
Decēbris feria quarta, quarto Nonas, feria. 5. tertio No-
nas, feria sexta anno septimo Honorij, Consulatu prædi-
cto, quorū corpora sacra à domino sunt reuelata. Scripsit
ipsam reuelationem Græco sermone ad omnem ecclesia-
rum personam, quam Auitus presbiter, Hispanus genere,
in Latinum vertit eloquium, & adiecta epistola sua per
Orosium Orientalibus dedit: qui Orosius ad loca sancta
Hierusalem perueniens, quo eum *Augustinus* ad *Hieroni-
mum* pro discenda animæ ratione miserat, reliquias S.
Stephani accepit, & in patriam reuersus, primus intulit
Occidenti. Attalus à Gothis ad Hispanias migrantibus
neglectus, & præsidio carens, capitur. Athaulphus à quo-
dā socro vulneratus obiit, regnumq; eius Vanlia (peremp-
tis his qui idem cupere intelligebantur) inuasit, Pelagia-
nis à papa Innocētio prædamnatis, Aphrorum vigore, &
maximè Augustini episcopi industria resistebatur.

416 8. Theodosius. Palladius. Placidiam Theodosij impe- 438
ratoris filiam, quam Gothi Romę ceperāt, quamq; Athaul-
phus coniugem habuerat, Vanlia pacem & honorē expe-
tens reddit, eiusq; nuptias Cōstantius promeretur. Inno-
cētius papa obiit quarto Cal. Augusti. Zosimus papa. 40.
annis.

annis.4. Hic fecit benedictionem cereri.

439

9. Honorius. Constantius. Honorius cum triumpho Romam ingreditur, præeunte currum eius Attalo, quæti liberè viuere iussit exulem. Dimidia posteriorum pars ecclesiæ Paschasini episcopi ad papam Leonem. Non ergò nos dies vna longiùs posita terreat, ne cùm hoc vitamus, incurramus errorem, sicut tempore beatæ recordationis domini mei prædecessoris nostri Zosimi, anno Consulatus Honorij Augusti vndecies, & Constantij secundo. Tunc enim cùm declinaretur, ne decimo Cal. Maij die, Pascha teneretur, celebratum octauo die Cal. Aprilis, id est, pro embolismo communis est annus tentus, & error grauissimus est ortus, in tantum misterio certo quod dono sancti Spiritus ministratur hæc veritas probaretur. Quod propterea credidit exponendum, quia locus ipse etiam sancto atq; à me venerando fratri meo Libanio diacono notissimus est: cuius misterij miraculum tale est. Quædā vilissima possessio quæ Meltinas appellatur, in montibus arduis ac siluis densissimis constituta, illicq; per parua atq; vili opere constructa est ecclesia. In cuius baptisterio nocte sacrosancta Paschali, baptizandi hora, cùm nullus canalis, nulla sit fistula, nec aqua omninò vicina, fons ex se repletur, paucisq; qui fuerint consecratis, cùm deductorium nullum habeat, vt aqua venerat, ex sese descēdit. Tūc igitur (sicut suprà diximus) cum sanctę memorię domino quondam meo ac beatissimo papa Zosimo. cùm apud Occidentales error ortus fuisset, consuetis lectionibus nocte sancta discussis, presbiter secundum morem baptizandi horam requireret vsque ad lucem aqua non veniente, non consecrati, qui baptizandi fuerant, recesserunt. Vt ergò breuiter narrem, illa nocte quæ lucebat in diem dominicam. 10. die Cal. Maij, fons sacer hora cōpetēti repletus est. Euidenti ergo miraculo clauit Occidentalium partium fuisse errorem, Hoc prout potui, vel epistolaris breuitas passa est, iubente Apostolatu vestro rescripti.

417

10. Ho-

- 418 10. Honorius. Theodosius. Ciclus decēnouenalis incipit, Indiēt. prima. Hoc tempore Constantius seruus Christi, ex vicario Romæ habitans, & pro gratia Dei deuotissimè Pelagianis resistens, factione eorundem multa pertulit, quæ illum sanctis confessoribus sociauerunt. Concilio apud Carthaginem habito. 214. vel ampliùs episcoporum, ad papā Zosimum Synodi decreta perlata sunt: quibus probatis, per totum mundum hæresis Pelagiana damnata est, Valentinianus Constantij & Placidie filius, nascitur quinto Nonas Iulij. Zosimus papa obiit. 7. Cal. Ianuarij. 440
- 419 11. Monaxius. Plinta. Constantius pacem firmat cum Vanlia, data eidem ad inhabitandum secunda Aquitania, & quibusdam ciuitatibus confinium prouinciarum. Bonifacius papa. 41. sedit annis. 4. 441
- 420 12. Theodosius. Constantius. Ciclus solaris incipit, quatuor cōcurrentibus bissextilibus. Constantius ab Honorio in consortium regni assumitur. *Hieronimus* presbyter moritur, anno ætatis suæ. 91. secundo Cal. Octobris. 442
- 421 13. Agricola. Eustachius. Constantius imperator obiit. Bonifacius papa decreuit seruum, clericum non fieri, nec obnoxium curiæ vel cuiuslibet rei. 443
- 422 14. Honorius. Theodosius. Hoc tempore exercitus ad Hispanias contra Vandalos missus est, cuius Castinus dux fuit: qui Bonifacium virum bellicis actibus præclarū, inepto & iniurioso imperio ab expeditionis suæ societate auertit. Nam ille periculosum sibi atque indignum ratus eum sequi, quem discordem superbientemq; expertus esset, celeritè se ad portum vrbis, atque inde ad Aphricam proripuit, idq; Reip. multorum laborum initium fuit. Bonifacius papa obiit octauo Cal. Nouembris. 444
- 423 15. Marinianus. Asclepiodotus. Placidia Augusta à fratre Honorio pulsa, ad Orientem cum Honorio & Valentiniano proficiscitur. Cælestinus papa. 42. annis. 9. Honorius Romæ obiit, & regnum eius *Iohannes* occupat. 445

Roma-

R Omanorum. 52. Theodosius iunior, Archadij filius, regnavit annis. 27, hoc est, vsque Cal. Maij in anno 438. post passionem.

446 1. Castinus. Victor. Theodosius Valentinianum, ami- 424
tæ suæ filium, Cæsarem facit, & cum Augusta matre ad re-
cipiendum Occidentale mittit imperium. Quo tempore
Iohānes, dum Aphricam (quam Bonifacius obtinebat) bel-
lo reposcit, ad defensionem sui infirmior factus est.

447 2. Theodosius. Valentinianus. Placidia Augusta & 425
Valentinianus Cæsar mirā fælicitate *Iohannem* tyrannum
opprimunt, & regnum victores recipiunt, data venia Æ-
thio, eò quòd Hūni, quos per ipsum *Iohannes* acceperat,
eiusdem studio ad propria reuerfi sint. Castinus autem in
exilium actus est, quia videbatur *Iohannē* sine inhibentia
ipsius regnum non potuisse præsumere. Valentinianus
decreto Theodosij Augustus appellatur. Archilar nobile
oppidum Galliarum à Gothis multa vi oppugnatur, do-
nec imminente Æthio non impuniti abscederent.

448 3. Theodosius. Valentinianus. Huius temporis ætate 426
extitit exordium regum Francorum, Primus Pharamun-
dus. Patroclus Arelatensis episcopus, à Tribuno quodam
barbaro multis vulneribus laniatus, occiditur. Quod faci-
nus ad occultam iussione[m] Foelcis Magistri militum re-
ferebatur, Cuius impulsu creditur etiā Titus diacon⁹, vir
sanctus, Romæ pecunias pauperibus distribuens, inter-
emptus esse.

449 4. Hierius. Ardabures. Bonifacius cuius potentia glo- 427
riaq; augebatur Aphrica, bellum ad arbitriū Foelcis, qui
ad Italiam venire annuebat, publico nomine intulit du-
cibus Marbono, & Caluioni, & Senecæ, cuius proditione
Marbonus & Caluio, dum Bonifacium obsident inter-
empti sunt, moxq; ipse à Bonifacio dolo detentus est &
occisus; belliq; contra Bonifaciū cæpti in Sigisulti curā
translata est. Gens Vandalorum ab Hispania ad Aphri-
cam transit.

- 428 5. Foelix. Taurus. Nestorius Constantinopolitanus 450
episcopus nouū ecclesijs molitur, errorem inducere, præ-
dicans Christum ex Maria hominem tantum, non etiam
deum natum, eiq; diuinitatem collatam esse pro merito.
Cui impietati præcipua Cyrilli episcopi Alexandrini in-
dustria, & Cælestini papæ repugnauit auctoritas. Pars
Galliarum propinqua Rheno, quam Franci possiden-
dam occupauerant, ab Æthio Comite recepta est.
- 429 6. Florentius. Dionisius. Foelice ad Patriciam digni- 451
tatem prouecto, Æthius Magister militum factus est. A-
gricola Pelagianus, Seueriani episcopi Pelagiani filius, ec-
clesias Britanniae dogmatis sui insinuatione corrumpit, sed
ad actionem Palladij diaconi papa Cælestinus Germanū
Autisiodorensem episcopum cum sancto Lupo Tricassin-
ae urbis antistite vice sua mittit, & disturbatis hæreticis
Britannos ad catholicam fidem redegit. Cælestinus pa-
pa constituit ut psalmi David. 150. ante sacrificium anti-
phonatim decantarentur, nam antea epistola & sanctum
Euangelium recitabantur.
- 430 7. Theodosius. Valentinianus, Sanctus pater *Augusti-* 452
nus per omnia excellentissimus, cum in clericali vel epis-
copatu annos. 40. cōpleffet, anno ætatis. 76. libris Iuliani,
inter impetus obsidentium Vandalorum, in ipso dierum suo-
rum fine respondens, & in defensione Christianae gratiae
perseuerans, gloriose obiit. 5. Cal. Septembris.
- 431 8. Balsus. Antiochus. Secundus rex Francorum Clo- 453
dio extitit. Congregata apud Ephesum Synodo. 200. Sa-
cerdotum, Nestorius cum herese nominis sui, & cum mul-
tis Pelagianis damnatur. Ad Scotos in Christum creden-
tes, ordinatus à papa Cælestino Palladius, primus episco-
pus missus est. Post ipsum S. Patricius.
- 432 9. Æthius. Valerius. Patricius sanctus, genere Brit- 454
tus, à sancto Cælestino papa consecratur, & ad Archiepis-
copatum Hiberniae missus: ibi per annos. 60. signis atque
mirabilibus prædicans, totam insulam Hiberniae con-
uertit

uertit ad fidem . Bonifacius ab Aphrica ad Italiam , & ad urbem veniens, accepit Magistri militum dignitatem. Qui cum resistentem sibi Æthium in prælio superasset, paucos post dies morbo extinctus est. Æthius verò cum deposita potestate in agro suo degeret, ibiq; cum quidam inimicus repentino incurfu eum opprimere tentasset , profugus ad urbem venit, atq; illuc ad Dalmatias, deinde per Pannonias ad Hunnos peruenit quorum amicitia auxilioque usus , pacem principatum interpolatæ potestatis obtinuit . Cælestinus papa obiit. 7. Idus Aprilis. Sixtus. 43. papa annis 8. Maximus Taurinensis episcopus in sermonibus componendis facundus claruit.

455 10. Theodosius. Maximus. Eudoxia vxor Theodosij 433
imperatoris ab Hierosolimis remeans, beatissimi Stephani protomartyris reliquias, quæ in Basilica S. Laurentij positæ venerantur, secum detulit.

456 11. Asper. Ariobindus. Sixtus papa fecit Basilicam 434
S. Mariæ matris Domini, quæ ab antiquis Liberis dicebatur.

457 12. Theodosius. Valentinianus . Pax facta est cum 435
Vandalis, data eis ad inhabitandum Aphricę portione. Eodem tempore Gundicarium Burgundionum regem inter Gallias habitantem Æthius bello obtinuit , pacemq; ei supplicanti dedit, qua nō diu potitus est. Siquidem illum Hunni cum populo suo radicitus deleuerunt.

458 13. Isidorus. Senator. Gothi pacis placitum pertur- 436
bant , & plura municipia vicina sedibus suis occupant, Narbonensi oppido maximè infesti, quod cum diu obsidione & fame laboraret, per Latorium Comitem ab utroque periculo liberatum est. Siquidem per singulos equites binis tritici modiis aduectis, strenuissimè hostes in fugam vertit, & ciuitatem annonæ adiuuit.

459 14. Æthius. Sigisvuldus. Ciclus decē. 24. incipit. In- 437
dict 5. Bellum aduersus Gothos Hūnis auxiliatibus geritur. Valentinianus Augustus ad Theodosiū principē Cōstantino-

stantinopolim proficiscitur, filiâq; eius in matrimonium accipit. Eodē anno piraticā Barbari exercuerūt. In Aphrica Gisericus rex Vandalorum, inter habitationis suæ limites volens Catholicam fidem Arriana impietate subuertere, quosdā nostrorū episcopos eo tenus persecutus est, vt eos priuatos iure basilicarū suarū etiā ē ciuitatibus pelleret: cum ipforum constantia nullis superbissimi regis terroribus cederet. Per idem tempus. 4. Hispani viri Archadius, Probus, Paschasius, Eutichius, dum apud Gisericum merito sapientiæ & fidelis obsequij clari habebantur, quos rex vt copulatiores sibi faceret, in Arrianā sectam transire præcepit. At illi hoc facinus constantissimè respuentes, excitato in rapidissimam iram Barbaro, primum proscripti, deinde in exilium acti, ac postremū diuersis moribus interempti, illustri martyrio mirabiliter occubuerunt. Puer autem Paulillus nomine, frater Paschasij & Eutichij, pro elegātia formæ atq; ingenij admodum regi acceptus, cum à professione atque amore catholicæ fidei nullis minis perturbari possit, diu fustibus cæsus, & ad infamam seruitutem damnatus est, ideo (vt apparet) non interfectus, ne desperata peritia imperij, etiam illa ætas gloriaretur. Sanctus Cyrillus Alexandrinus episcopus cyclū 95. annorum cōponit, incipiens ab anno, 153. Diocletiani.

438 15. Theodosius. Faustus. Tertius rex Francorū Meroueus. Diabolus in specie *Mois*is Iudæis in Creta apparens, per mare pede sicco ad terram repromissionis eos perducere se promittit: sed plurimis merfis ac necatis, reliqui salui facti, ad gratiam Christi conuertuntur. 460

439 16. Theodosius. Festus. Hac tempestate Iulianus Atheniensis, iactantissimus Pelagiani erroris assertor, quem dudum amissi episcopatus intemperans cupidō exagibat, multimoda arte fallendi correctionis speciem præferens, molitus est in communionem ecclesiæ irrepere. His insidijs Sixtus papa diaconi sui Leonis hortatu vigilanter occurrens, nullum aditum pestiferis conatibus patere permisit, 461

permisit, & ita omnes catholici de detectione fallacis bestię gaudebant, quasi tunc primum superbissimam hæresim Apostolicus gladius detruncasset. Pax cum Gothis est facta, cum eam post ancipitis pugnæ lachrimabile experimentum humilius quàm vnquā antea poposcissent. Æthiobus quæ in Gallia componebantur intento, Gisericus de cuius amicitia nihil metuebatur, Carthaginem dolo inuadit, omnesq; opes eius, excruciatu diuerso tormentorum genere ciuibus, in ius suum vertit, nec ab ecclesiarum spoliatione abstinens, quas & sacris vasis exinanitas, & sacerdotum administratione priuatas, non iam diuini cultus loca, sed suorum iussit esse habitacula, in vniuersum captiui populi ordinem sæuiens, sed præcipuè nobilitati & regioni infensus, vt non discerneretur hominibus magis quàm deo bellum intulisse.

462 17. Valentinianus. Anatolius. Defuncto Sixto episcopo. 40. amplius diebus Romana ecclesia sine antillite fuit mirabili pace atq; patientia præsentiam diaconi Leonis expectans, qui tum inter Æthium & Albinum amicitias integrandi gratia Galliæ detinebatur. Leo igitur legatione publica accitus, & gaudenti patriæ præsentatus. 440. 44. papa Romanæ ecclesiæ consecratur, sedens per annos. 21. Gisericus Siciliam grauiter affligens, accepto nuncio Sebastiani ab Hispania ad Aphricam transitus, celeriter Carthaginem redijt, ratus periculosum sibi ac suis fore, si vir bellandi peritus, recipiendę Carthagini incubuisset.

463 18. Cyrus vrbis Consul, Theodosius bellum contra Vandalos mouit, Ariobinda, & Ansila, atq; Germano ducibus cum magna classe directis, qui longis cunctationibus negotium differentes, Sicilia magis oneri quàm Aphricæ præsidio fuere.

464 19. Dioscorus. Eudoxius. Hunnis Thracias & Illicur sæua depopulatione vastantibus exercitus, qui in Sicilia morabatur, ad defensionem Orientalium prouinciarum reuertit-

reuertitur. Cum Giserico autem & Valentiniano Augusto pax confirmata, & certis spatijs Africa inter vtrumq; diuisa est.

443 20. Maximus. Paternus. Hoc tempore plurimos Manichæos intra urbem latere, diligentia papæ Leonis innotuit, qui eos de secretis suis erutos, & oculis totius ecclesiæ publicatos, omnes dogmatis sui turpitudinis & dānare fecit & prodere, incensis eorum codicibus. 465

444 21. Theodorus. Albinus. Hoc anno Pascha dominicum celebratum est nono Cal. Maij, nec erratum erat, quia in die. 11. Cal. earundem dies passionis fuit: ob cuius reuerentiam natalis urbis Romæ sine Circensibus transit. Incipit epistola Paschasini episcopi ad papam Leonem, iubentem sibi rescribi quæstione orta de eodē anno. Domino viro sancto beatissimo ac Apostolico, mihiq; post deum plurimum colēdo papæ Leoni, Paschasinus episcopus. Apostolatus vestri scripta diacono Panormitanæ ecclesiæ Silano deferente percepi: quæ nuditati meæ atq; ærumnis, quas amarissima captiuitate faciente incurri, solatium in omnibus atq; remedium attulerunt, cælesti rore animum recreantes, atq; omne quod triste fuerat, abstergentes. Domine venerabilis papa, iubere dignata est corona vestra, vt quid Paschalis supputationis veritas anni post hunc futuri haberet, sacrosanctis auribus vestris exiguitas mea intimaret. Cui præcepto inobediens existere non potui, nec omninò debui. Diutino itaq; tractatu vel ratiocinatione id verum inuenimus, quod ab Alexandrinæ ecclesiæ antistite beatitudini vestræ rescriptum est. Nam cum Romana supputatio, quæ Ciclo concluditur, cuius ipse de quo agitur erit annus. 64. qui Ciclus cepit à Consulatu Antonij & Siagrii, nobis dubietatem afferret, eò quòd septimo Cal. Aprilii die dies dominica & Luna. 21. incurreret, & iterum nono Cal. Maiarū die, vt rei veritas habet, dominica dies Paschalis, & Luna. 19. obueneret, in hoc ambiguo fluctuantes, ad Hebræorum (hoc est) legalē suppu- 466

supputationem conuertimus, quæ cum à Romanis ignoratur, facile errorem incurrit. Cœpit ergo Ogdoas à Consulatu virorum clarissimorum Æthij iterum & Sigisuldi, qui clauditur anno de quo quæstio videtur exorta. Talis ratio hæc est, Priores duo anni communes, tertius embolismaris, quartus & quintus communes, sextus embolismaris, septimus communis, octauus embolismaris. Peruidet ergo Apostolatus vestri prudentia, octauum annum Ogdoadis fieri, aliter non posse nisi embolismum teneamus. Quod si voluerimus illud quod superius diximus, idem quod primum incurrit Pascha septimo Cal. Aprilium die celebrare, communem annum faciemus, & incipiet omnis deinceps subsequæntium annorum supputatio vacillare. Et ne hoc, quod exposui, beatitudini vestræ obscuritatem aliquam afferat, suggessimus communes annos apud Hebræos. 1. 2. tantum menses, hoc est, dies, 354. habere. Necessitate ergo embolismi cogimur id tenere quod longius est, ne à vero deuiare videamur. Neq; nobis aut nouum aut erraticum videatur, cum dies passionis. 1. 1. Cal. Maij occurrat à quo sicut videtur, Pascha nomen accepit, licet Hebræorum linguæ interpretes credant Pascha Transitu dici, quod tamen idem & Iohannis Euangelistæ dicto firmatur, quo ait cum de passione loqueretur. Cum venisset hora, ut transiret Iesus de mundo ad patrem; Non ergo nos dies vna longius posita terreat, & r. quæ in anno. 1. 1. Honorij de hac epistola prædiximus. Annus igitur. 417. Incarnationis (secundum *Dionisium*) est nonus annus Honorij, & annus. 444. Incarnationis (secundum *Dionisium*) est annus. 21. Theodosij.

467 22. Valentinianus. Nonius, Leo constituit in missa dicere sanctum sacrificum, immaculatam hostiam: & monacham non accipere velamen capitis benedictum ab Episcopo, nisi prius fuerat virginitas illius probata. 445

468 23. Æthius. Simmachus, Britones Scotorum Pictorumq; infestationem non ferentes, Romam mittunt, & 446

fui subiectione promissa, contra hostes auxilium flagitat. Quibus statim missa legio magnam inimicorum multitudinem sternit, cæterosq; à Britannia finibus pellit, ac domum reuersura, præcipitur Britonibus murum contra hostes trans insulam inter duo maria statuere. Qui absque artifice magistro, magis cespite quàm lapide factus, nihil operantibus profuit. Nam mox vt discessere Romani, aduectis nauibus hostis, quasi maturam segetem, obuia quæq; sibi cædit, calcit, deuorat. Iterum petenti auxilia Romani aduolant, & cæsum hostem trans maria fugant, coniunctisq; sibi Britannis murum, non vt antè puluereū, sed faxo solidum, inter ciuitates (quæ ibidem ob metum hostium fuerant factæ) à mari vsq; ad mare collocant, sed & in littore meridiano maris, quia & inde hostis timebatur, turres per interualla ad prospectū maris statuunt, sicq; valedixerunt Britannis Romani, tanquam vltra non reuersuri. Recedente autem Romano exercitu, redeunt Scoti & Picti, & totam ab Aquilone insulam pro indigenis muro tenuis capeſſunt: nec mora, cæsis, captis, fugatisq; custodibus muri, & ipso interrupto, etiam intra illum crudelis prædo grassatur. Mittitur epistola lachrimis & ærūnis referta, ad Romanæ potestatis virum Ætium tex. Cōsulem. 23. Theodosij imperatoris anno, petens auxilium, nec impetrat. Interea fames dira ac famocissima profugos infestat, qua coacti quidam hostibus dedere manus, alij de montibus, speluncis, ac saltibus strenuè repugnabant. Reuertuntur Scoti domum, post non multum tempus reuersuri. Picti extremam insule partem tum primum & deinceps inhabitaturi detinent. Famem præfatā magna frugum opulentia, opulentiam luxuria & negligentia, negligentiam lues acerrima, & acrior mox hostium nouorum, id est, Anglorum est sequuta: quos Britanni vnanimi consilio cum rege suo Vortigerio, quasi defensores patriæ, ad se inuitandos elegerunt, sed statim impugnatores atq; expugnatores senserunt. Deinde tēpore Martiani impera-

imperatoris gens Saxonum vel Anglorum in Britanniam tribus longis nauibus aduehitur, quibus cum iter prosperum fama domi referret, mittitur fortior exercitus. Qui iunctus prioribus primum hostes (quos petebat) abegit, deinde in socios arma vertens, totam propè insulam ab Orientali eius plaga usque ad Occidentem, id est, medium insulæ igne vel ense subegit, confecta occasione quod pro se militantibus Britones minus sufficenter stipendia perhiberent.

469 24. Alipius. Ardabures. Eutiches hæresiarcha Constantinopoli presbiter, fretus Theodosij Augusti amicitijs, conatus est non perfectum hominem in Christo asserere. Contra quem Flavianus (eiusdem urbis episcopus) conflictum suscipiens, cum sacerdotibus suis damnatus est, auctore Dioscoro Alexandrinæ urbis episcopo. Contra quem papa Leo misit episcopum, presbiterum, & diaconum, qui iniuriam passi, Flavianum nunciant in defensione catholica per iniurias grauissimas defecisse.

470 25. Posthumianus. Zeno. Theodosius imperator pro defensione Eutichetis Leonem papam ad se vocat, qui dum ire vellet, à populo prohibitus, presbiteros & diaconos direxit.

471 26. Asturius. Progenies. Iterum vocantur catholici audiendi.

472 27. Valentinianus. Auienus. Angli Saxones Martiani principis tempore, Beda teste, Britanniam tribus longis nauibus aduecti sunt, qui de tribus Germaniæ populis fortioribus, id est, Saxonibus, Anglis, & Iutis aduenerat. De Iutarum origine sunt Cantuarij, & Vectuarij: de Saxonibus Orientales Saxones, meridiani Saxones, Occidui Saxones: de Anglis verò, hoc est, de illa patria, quæ Angulus dicitur, Orientales Angli, Mediterranci Angli, Mercii, tota Norhimbrorum progenies, cæteri; Anglorum populi sunt exorti. Quorum primi duces fuisse perhibetur duo fratres, Hengistus & Horsus. Erant autem isti filij

Fl. Asturius
CCCCXLIX.

449 Asturius
Progenies

450

451.

Wihthgifili; cuius pater Witta, cuius pater Vecta, cuius pater Woden: de cuius stirpe, multarum prouinciarum regium genus originem duxit. Cōcilium Chalcedonæ in Epheso contra Eutichem presbiterum, qui Constantino- poli monasterio celeberrimo præsidebat, dicens: Deum tantum esse Christum nō hominem. In quo Hilarius diaconus cum Iulio episcopo Puteolano, vice papæ Leonis missi fuerunt. Qui diaconus quia pro violata fide illic clamauit, pro anima sua latentèr fugit ad Romā. Theodosius imperator obiit, & cū magna pōpa à Placidia & Leone, & omni Senatu deductus est, & in Mausoleo ad Apostolū *Petrum* depositus. Huius Theodosij tempore Concilio apud Carthaginem ab impijsimo Hunerico Vandalorū rege habito, beatus Theonestus, cū alij sedibus quoq; suis episcopi pellerentur, à Philippis sedis suæ vrbe depulsus, cum 4. discipulis suis peregrinationis causa, seu consolationis percipiendæ gratia Romam sub tempore Leonis papæ venit. A quo fauorabiliter susceptus, & aliquandiu ibi commoratus, inde ad beatum Ambrosium Mediolanensem episcopum cōtendit. Ab ipso quoq; charitatiuè susceptus, Theodosio principi (tunc ibi degenti) per ipsum est præsentatus, & ab vtriq; in pace dimissus. Inde aduenit Vindelicam primam Thraciæ urbem Augustam, vbi & passus est vnus ex discipulis eius Vrsus. Discedens ergò inde, venit ad Sigismundum regem Allobrogum, & ab eo dirigitur ad Treuerensem Paulinum, indeq; nauigio urbem adiit Moguntiacum, vbi contra hæreticos fortissimè sana dimicantem doctrina, secundum reliquit discipulum Albanum, martyrio verissimè super niuem dealbatum.

450.

Romanorum. 53. Martianus (secundum alios) regnauit annis. 7. iuxta autem eum qui tunc historiam cōscripsit annis. 8. secundum historiam Romanam annis. 7. mensibus duobus, hoc est, quasi vsq; Cal. Iulij in anno. 445. post passionem.

1. Mar

- 473 1. Martianus. Adelphius. Childericus filius Merouei 451
regum Francorum quartus. Pugna facta est in Gallijs
inter Æthium & Attalam Hūnorum regem, cum vtriuf-
que populi cæde. Attala fugatur in Gallias superiores.
- 474 2. Herculianus. Asporatius. Iohannes Baptista duo- 452
bus monachis caput suum iuxta Herodis habitaculum
reuelat, quod ad Edissam Phœnicis urbem cum magno ho-
nore perlatum est.
- 475 3. Opilio. Vincomalus. Synodus Chalcedonensis fa- 453
cta, vbi Eutiches & Dioscorus damnati sunt. Sanctus Leo
papa sic. De Paschali obseruantia sanctæ memoriæ Theo-
philus ad Theodosium Augustum seniore[m] scribens, per
centū annos à primo prædicti principis Consulatu diges-
sit ordinē diē festi Paschatis. Cuius instructionis. 74 ann⁹
nunc euoluitur. Quo Opilione Consule, secundo Idus A-
prilis celebrata est sacra solemnitatis: vnde sequenti anno,
secundo Nonas Aprilis consequitur, &c. Sed annus qui e-
rit. 76. discordat, vt videtur: siquidem. 8. Cal. Maij Pascha
constituit, cum. 15. Cal. Maij, deberet fieri.
- 476 4. Æthius. Stradius. Episcopus Deo gratias ordina- 454
tur in basilica Fausti diē dominica. 8. Cal. Nouembris.
- 477 5. Valentinianus. Antonius. Valentinianus Augu- 455
stus. 11. Cal. Octobris Æthium patricium & Boethium
Carthagine occidit. Valentinianus autem ab amicis Æ-
thij. 13. Cal. Aprilis in campo Martio occiditur. Maximus
verò vir gemini Consulatus & patriciæ dignitatis, alia diē,
12. Cal. Aprilis Romæ sumpsit imperium. Post mensem
autem alterum, nunciato ei ex Aphrica Giserici regis ad-
uentu, multisq; nobilibus popularibus ex vrbe fugienti-
bus, cum Maximus data abeundi cunctis licentia trepi-
dus vellet abscedere. 77. adepti imperij diē à famulis Va-
lentiniani dilaniatus est, & membratim in Tiberim proie-
ctus: sepultura quoq; caruit. Post hæc consecuta est (mul-
tis digna lachrimis) Romana captiuitas. Cum enim urbē,
omni præsidio vacuam, Gisericus obtinuit. 4. Idus Iulij,

feria.3. occurrens sibi sanctus papa Leo extra portas, ita eum cum sua supplicatione deo agēte liniuit, vt cum omnia potestati eius essent cōtradita, ciuitati tamen ab igne & cæde & supplicio parceret. Roma verò per. 14. dies secura & libera scrutatione. ab omnibus opibus suis euacuata est, multaq; millia captiuorū (prout cuiq; etate vel arte placuerat) cum regina & filiabus eius Carthagini sunt adducta Hoc anno, hoc est. 455. incarnationis (iuxta Dionisium) Pascha dominicum 8. Cal. Maij rectè celebratum est ordinatione sancti Theophili: quod sanctus papa Leo. 15. Cal. Maij potiùs obseruandū protestabatur. Hengistus & Horsus cum Vortigerio Britonū rege, in loco qui dicitur Egelesthrep, pugnauēre: & licet in ea pugna Horsus occisus esset, Hengistus tamen victoriam habuit: & post hæc cum filio suo Æsca regnare capit.

456 6. Varan. Iohannes. Ciclus decēnouenalis. 15. incipit Indiēt. 9. Post Maximum in Gallijs Auitus sumpsit imperium.

478

457 7. Constantinus. Rufus. Auitus Placentiæ deposuit imperium. Martiano defuncto apud Constantinopolim, Leo Orientis, Maiorianus Italiæ suscepit imperium. Huc vsque in chronica *Eusebii*, in cuius fine hæc habentur. Post Consulatum Theodosij. 17. & Festi, Gisericus Vandalorū rex Carthaginem ingressus est. 14. Cal. Nouēbris: in qua regnavit annis. 27. mēsis. 3. diebus. 6. Post hunc regnavit Hunericus filius eius, annis. 7. mensibus. 10. diebus. 28. Quī in fine anni. 7. regni sui catholicæ ecclesiæ persecutionem mouit: omnesq; ecclesias clausit, & cunctos domini catholicos sacerdotes cum Eugenio Carthaginēsi episcopo exilio relegauit: ipseque dei iudicio scatens veribus vitam finiuit. Post eum regnavit Guntamundus, Gentuni eiusdem Hunerici fratris filius, annis. 11. mensibus. 9. diebus. 11. Qui 3. anno regni sui cōmeterium sancti martyris Agilei apud Carthaginem catholicis dari præcepit: Eugenio Carthaginensi episcopo ab eodem de

479

exilio

Chronie.
Sax.

exilio iam reuocato. Decimo autem anno regni sui ecclesias catholicorum aperuit, & omnes dei sacerdotes petente Eugenio Carthaginensi episcopo de exilio reuocauit. Quæ ecclesiæ fuerunt clausæ annis decem, mensibus. 6. dieb⁹. 5. hoc est, ab. 8. anno Hunerici, id est, ex die. 7. Idus Februarij, vsq; in. 11. annum regis Guntamundi, die quarto Idus Augusti: in quo completi sunt supradicti anni. 10. menses sex, dies quinque. Qui memoratus Guntamundus rex postmodum vixit annos duos, mensem vnum. Post quem regnauit Trasemundus Gentunis filius. annis. 26. mensibus octo, diebus. 4. Ab exordio ergò imperij Auiti vsq; annum. 26. Trasemundi. A. 14. autē anno imperij & morte Valentis vsq; in annū. 26. Trasemundi anni sunt. Post quē regnauit Hildericus filius Hunerici annos octo & dies octo. Qui in exordio regni sui Bonifacium episcopum apud Carthaginem in ecclesia sancti Agilei ordinari præcepit, & omnibus catholicis libertatem restituit. Quo regnante assumpta tyrannide Geilemar regnum eius inuasit, in quo fecit annos tres & totidē menses. Qui tanta homicidia scelestus commisit, vt nec parētibus parceret. Fiunt ergò ab exordio Giserici regis vsq; ad exitiū Vádalorum anni. Ab interitu ergò Valentis, qui erat in. 14. anno regni eius, vsque ad supradictum tempus sunt anni. Collecta ergò omniū summa annorum ab *Adam* vsque ad Vandalorum perditionem fiunt. 5733. anni.

| *Hengistus* & *Æsca*, in loco qui dicitur *Creccanford*, cū Britonibus prælium commisere, & ex eis quatuor[millia] virorum [in ore gladij] periēre, reliqui Cantiam penitus dimisere, & cum magna metu ad *Lundoniam* fugere. |

R Omanorum. 54. *Leo* (secundum omnes) regnauit annis. 17. hoc est, vsq; *Calend. Iulij*, in anno. 461. post passionem.

480 1. *Leo Augustus*. *Maorianus*. *Maorianus Augustus* 458
in *Aphricam* mouit procunctum.

481 2. *Richimer*, *Patritius*, *Alexādria* & *Ægyptus* errore 459

Dioscori hæretici languescit.

460 3. Magnus. Apollonius. Hæresis Acephalorū Chal- 482
cidonenſe Concilium impugnantium apparuit. Acephali
autem dicuntur ſine capite, quia auctor eorū nō apparet.

461 4. Seuerinus. Dagalaiphus. Maiorianus iuxta Derto- 483
nam ciuitatē. 8. Idus Auguſti occiditur immiſſione Richi-
meris. Cui Seuerum natione Lucanum Rauennæ ſuccede-
re fecit in regnum. Leo papa obiit 4. Cal. Iulij.

462 5. Leo Auguſtus. Seuerus Auguſtus. Hilarius. 45. pa- 484
pa conſecratur. 11. Idus Nouēb. qui ſedit annis. 7. mēſib 6.

463 6. Baſilius. Viuianus. Theodorus episcopus ciuitatis, 485
quæ Cyria dicitur, eo quod à Cyro rege Perſarum ſit cō-
dita: ſcribit de vera incarnatione dominica contra Euti-
chen & Dioſcorum, qui negāt humanā carnem in Chriſto.

464 7. Ruſticus. Olibrius. Beorgor rex Alanorum apud 486
Bergomum. Pergamum, à Richimere patricio peremptus eſt.

465 8. Arminericus. Baſiliſcus. Seuerus Romæ in palatio 487
chr. s. fraude Richimeris veneno perimitur. | Hengiſtus & Æſca
cum Britonibus prope Wippedeſfleote, id eſt, Wippedi
tranatoriū pugnaverunt, & 12. duces exercitus [cum multis
alijs] occiderunt, cū [vnus] tantū miles, cui nomen Wip-
ped erat, ex ſuis in acie corruit. |

466 9. Leo. 3. vrbis Conſul. Theodorus prædictus episco- 488
pus Cyrię ſcribit hiftoriam eccleſiaſticam, quæ Tripartita
dicitur, à ſine librorum *Eusebij*, id eſt, ab anno. 20. Cōſtan-
tini Magni vſque ad tempus huius Leonis imperatoris,
quando & ipſe episcopus obiit.

467 10. Puſæus. Iohannes. Anthemius à Leone impera- 489
tore ad Italiam mittitur: qui tertio ab vrbe miliario in lo-
co Brontotas ſuſcepit imperium.

468 11. Anthemius. Auguſtus. Marcellinus occiditur in 490
Sicilia. Viſtorius iubente Hilario ſcripſit Paſchalem cir-
culum. 532. annorum.

469 12. Martianus. Zeno. Arabundus imperium tentans, 491
iuſſu Anthemij exilio deportatur.

13. Seue-

492 13. Seuerus Iordanes. Romanus patritius affectans imperium capite truncatur. Hilarius papa obiit decimo Cal. Martij. Simplicius papa. 46. sedit annis. 15. 470

493 14. Leo Augustus. Probianus. Asper affectans tyrannidem, Constantinopoli à Leone imperatore occiditur. 471

494 15. Festus, Martianus. Richimer patritius, Romæ factus imperatore Olibrio, Anthemium cōtra reuerentiam principis & ius affinitatis (cum graui clade ciuitatis) extinguit: qui. 40. die gloriæ suæ defunctus est. Olibrius autem mense. 7. imperij è vita exiuit. 472

495 16. Leo Augustus vrbs Consul. Gundebaldo hortante Glicerius Rauennæ sumpsit imperium. Eodem anno Leo nepotem suum Leonem, consortem facit imperij. 473

Hengistus & Æsca quarta vice cū Britonibus pugnauère, & potita victoria innumerabilia spolia tulère. In qua pugna Britones Anglos sicut ignem fugerunt. chr. s.

496 17. Leo Augustus vrbs Consul. Nepos Romæ Glicerio successit in regnum. Leo imperator hoc anno obiit. Hæc Cassiodorus, Iordanis episcopus sic, in chronica ab eo hoc tempore composita, Sic quoq; Leo Leonem iuniorē, ex Ariagne filia nepotem suum, in imperio ordinans Orientali, anno. 16, imperij sui obiit. Francorū rex Childericus hoc anno vita decessit, & regni hæredē suum filium Clodouēum reliquit. Hic. 10. anno regni sui vsque Sequanam, sequenti tempore vsq; Ligerim regnum suum dilatauit. 15. autem Alemannos, rege eorum occiso, capit, & tributarios constituit: & primus regum Francorum à iācto Remigio die Paschæ, cum. 3000. virorum de exercitu suo, sororibus duabus Albofleda & Landeilda, regenerationis lauacrum suscepit. Processu verò temporis, per consilium reginæ suæ Christianissimæ Rothildis, ecclesiam in honore Apostolorum Petri & Pauli in Parisijs ciuitate fecit: & post contra Alaricum Arrianum hostiliter pergens, à sancto Remigio benedictionem petijt. Cui & benedictionem dedit, & victoriam in verbo Christi spon-

ſpoſpondit : flaxonemq; vino à ſe benedicto plenum dedit, præcipiens vt tam longè ad bellum procederet, quàm diu illi & ſuis illud vinum non deficeret. Bibit inde rex, & regalis familia, & numeroſa turba populi, & vas vini detrimentum non patitur, ſed more fontis inundatione repletur. Mouit igitur rex exercitum ſuum verſus pariſios ciuitatem, & .10. miliario ab ea regem Gothorum Alaricum interfecit, & poſt victoriam multis ciuitatibus ſuæ ditioni ſubiugatis, vſq; Tholoſam perrexit : & poſt cum glorioſa victoria ad propria redijt. Per idem tempus imperator Anaſtaſius illi coronam auream gemmis ornatā, & tunicam ac Baltheum miſit, & ab ea die Conſul & Auguſtus eſt appellatus. Deinceps coronam auream cum gemmis, quæ Regnum appellari ſolet, ſancto *Petro* (beato Remigio ſuggerente) direxit. Poſt hæc omnia, in pace vitam finiuit : & in eccleſia ſancti *Petri*, quam ipſe & regina ſua ædificauerant, honorificè ſepultus eſt.

Romanorum. 55. Leo iunior, mox paucis menſibus cum puerile (ordinante tamen patre) rex iſſet imperium, manu ſua generum Zenonem coronans, imperatoremq; cōſtituens, rebus humanis exceſſit. Zenon autem natione Iſaurus, gener Leonis imperatoris, regnauit annis. 17. Hæc Iordanis epiſcopus. Et hoc eſt iuxta hiftoriam Romanam, quod Leo regnauerit annis. 16. ac menſibus ſex. Hoc eſt, vſq; Cal. Ianuarij in eodem anno. 16. quo Leo obiit, tempore Leonis iunioris.

Romanorum. 56. Zenon regnauit annis (ſecundum omnes). 17. hoc eſt, vſque Cal. Ianuarij in anno. 479. poſt paſſionem.

475	1. Proconſulatus, Leo Auguſtus. Ciclus decennou. 26. incipit, Indiſt. 13. Oreſtes nepote in Dalmatias fugato, filio Auguſtulo dedit imperium.	497
476	2. Baſiliſcus, Armatus. Ciclus ſolaris incipit, quatuor concurrentibus Biſextilibus. Ab Odouacre Oreſtes & frater eius Paulus occiſi ſunt, nomenq; regis Odouacer aſſumpſit	498

sumpsit sine purpura & regalibus insignijs.

- 499 3. Procōsules. Basiliscus Armatus. Iste Zenon Leonē Augusti filium interficere quāsiuit sed mater eius pro eo alium forma similem obtulit, Leonem verò occultè clericum fecit, quiq; in clericatu vsque ad Iustini tempora vixit. Ella & eius tres filij Cimenⁿ Pleucingus & Cissā, cū tribus nauibus in Britanniam venēre & loco, qui vocatur Kimenesora, [suas naues appulēre,] ibiq; Britones multos occidēre, & cæteros in siluam (quæ Andredesleage nominatur) fugauēre. | 477
- 500 4. Ellius vrbs Consul. 478
- 501 5. Zenon. Augustus. 479
- 502 6. Basilis iunior. 480
- 503 7. Placidus vrbs Consul. Odouacer in Dalmatijs Oduiam vicit & perimit. 481
- 504 8. Seuerinus vrbs Consul. Simplicius papa Acatium Constantinopolitanum & Petrum Alexandrinum episcopos, Eutichianos damnat. 482
- 505 9. Faustus vrbs Consul. Corpus *Barnabæ* & Euāgelium *Mathei*, eius stilo scriptum reperitur, ipso reuelāte. 483
- 506 10. Theodoricus. Venantius. Apostolicus papa Simplicius obiit. 6. Nonas Martij. Foelix papa, 47. qui sedit annis octo. 484
- 507 11. Simmachus vrbs Consul. Hunericus rex Vandalorum Arrianus, in Aphrica exiliatis defugatisq; plurquam. 334. episcopis catholicis, ecclesias clausit, plebem varijs afficit supplicijs: & quidem innumeris manus abscidit & linguas præcidit: nec tamen loquelam catholicæ confessionis eripere potuit. Ella cum Britonibus propè Mearcredes burnan, hoc est, riuū Mearcreadi, pugnans: multos ex eis occidit, & cæteros fugauit. 485
- 508 12. Decius. Longinus Foelix etiam papa damnauit Acatium & Petrum episcopos Eutichianos. 486
- 509 13. Boëtius vrbs Consul. Odouacer, Feba rege Rugorum victo captoq;, regno potitus est. 487

chr. S.
"plencing
i.e. Wlencing

chr. S.

488 14. Dinamius. Sifidius. Theodoricus rex intrauit Italiam his Cōsulibus, teste Cassiodoro. Cui Odouacer ad Isonthium pugnam parans, victus cum tota gente fugatus est. Iterum eodem anno Veronæ in pugna vincitur Odouacer. Hengistus, postquā regnum Cantuariorū. 34. annis strenuissimè rexisset, vitæ finem fecit. Cui successit in regnum Æsca filius suus, & 24 annis regnavit. | 510

Chr. S.

489 15. Probinus. Eusebius. 511

490 16. Faustus iunior Consul. Theodoricus ad Ducam fluuiū Odouacrem vincit, qui ad Rauennā fugiens obsidetur. Hoc anno beatus Mamertus Vienensis episcopus solennes lætancias instituit, id est Rogationum. 512

491 17. Olibrius iunior Consul, Odouacer cum Rugis egressus Rauenna nocte ad Pontem Candidiani à Theodorico rege memorabili certamine superatur. Tunc Vandali pacē suppliciter postulata, à Siciliæ solita deprædatione cessarunt. Eodem anno Zenon imperator obiit, Sanctus Patricius Hiberniæ archiepiscopus, annorum cētum viginti duorum, beatissima fine obiit. Ælla & Cissa filius suus Andredeſceaster [post longam obsessionem] fregerunt, & eius habitatores à paruo vsque ad minimum peremerunt. 513

Sigebart:
Florilegus,
Waverham:
Annal:

Chr. S.

Romanorum. 57. Anastasius (secundum omnes) regnavit annis 27. hoc est, vsque Cal. Maij, in anno 506. post passionem.

492 1. Anastasius Augustus, Rufus. Hic duas naturas, id est, humanitatis & deitatis secundum Eutichium negavit in Christo. 514

493 2. Albinus vrbis Consul. Gelasius papa 48. sedit annis quatuor & mensibus decem, Sextus regum Francorum Theodoricus. 515

Turcius Rufus
Asterius
p. 777.

494 3. Asterius. Præsidius, Ciclus decennou. 27. incipit, Indict. 11. Theodoricus rex Rauennam ingressus, Odouacrem molientem sibi insidias occidit. 516

495 4. Victor vrbis Consul, Gelasius papa Nemesium episcopum 517

episcopum à Foelice papa damnatum ecclesiæ suæ restituit. Hoc anno Duces duo Cerdicius scilicet & suus filius Kēricus quinq; nauibus in Britanniam sunt aduecti, & in loco qui Cerdicesfora nominatur appellantes, eodem die cum Britonibus diuicauerunt, illosq; victos fugere compulerunt.

Malmesb.
l. i. c. 20

Chr. S.

518 5. Paulus vrbis Consul. Gelasius papa librum contra Eutichen & Nestorium componit, & obiit. 13. Cal. Decembris. 496

519 6. Anastasius Augustus. Anastasius imperator nullius inimicorum suorum meruit vindictam audire, sicut nec ipse ecclesiæ iura seruauit. Anastasius papa. 49. post Petrum, sedit anno vno & mensibus sex. 497

520 7. Paulinus. Iohannes. Thrasamūdus Vandalorū rex catholicas clausit ecclesias, & 225. episcopos in exilium in Sardiniam misit. Anastasius papa voluit occultè reuocare Acatium Constantinopolitanum episcopum damnatum, & non potuit, qui etiam diuino nutu percussus est. Anastasius papa obiit quinto Cal. Iunij. Simmachus papa. 50. annis. 15. 498

521 8. Iohannes vrbis Consul. Propter electionem Simmachi papæ, & Laurentij Festus excōsul nobilissimus, & exconsul Probinus ex parte Laurentij aduersus Festum exconsulem cæterosq; ex Simmachi parte in medio vrbis cædes & homicidia fecerunt, clericosque multos occiderunt. Vnde etiam sanctus Paschasius diaconus post mortem suam in pœna positus erat, quia contra populum in electione Laurentij vsque in finem vitæ suæ permansit: sicut in dialogo legitur, & hoc fuit peccatum minimum, id est culpa ignorantia, quia ipse putabit rectius esse coram Deo quod fecit quàm aliter. 499

522 9. Patritius. Hipatius. Rex Theodoricus Romam venit, & Senatū affabiliter tractat. 500

523 10. Auienus Pompeius. Theodoricus rex Romanæ plebi donauit annonas, Porta & duo filij sui Bida & Meagla 501

Chr. S.

Meagla cum duabus nauibus in Britanniam venere in loco qui dicitur Portesmutha, & iuuenem quendam Britonum nobilissimum [cum multis alijs] occiderunt. |

502 11. Auienus iunior. Probus. Rex Theodoricus aquam 524
Rauennam perduxit, cuius formam sumptu proprio instaurauit: quæ longis antè fuerat ad solum redacta temporibus.

Dexeratus
Volusianus.

503 12. Catheus vrbs Consul. Virtute regis Theodorici 525
victis Vlgaribus, Sirmium recepit Italia.

504

504 13. Theodorus. Sabinianus. Simmachus papa multa ecclesiarum opera à fundamentis fecit, vel prisca renouauit. Ad beatum Petrum & Paulum, & sanctum Laurentiū pauperibus habitacula construxit, & omni anno per Aphricam vel Sardiniam episcopis, qui erant in exilio, pecuniam & vestes ministrabat. Theodoricus contra Francos misit exercitum suum, qui Gallias Francorum depredatione confusas, victis hostibus ac fugatis, suo acquisiuit imperio. 526

506. 505 14. Messala. Ariobina. 527

507. 506 15. Anastasius Augustus. 528

508. 507 16. Venantius iunior. Celer. 529

509. 508 17. Importunus vrbs Cōsul. | Cerdicius & suus filius 530

Natanleod

fortasse utar.

De primordio. Ec.

Brit: p. 464.

510. 509

18. Boëtius vrbs Consul. Apud Carthaginem Olympius quidam Arrianus in balneis sanctam Trinitatem blasphemauit, statimq; ignis iaculo imminente visibiliter combustus est. 531

511. 510 19. Fœlix. Secundinus. Barnabas quoq; quidam Arrianus episcopus, dum cōtra regulam fidei quendam baptizās dixisset, Baptizo te Barnabas. In nomine patris per filium in spiritu sancto, statim aqua quæ fuerat ad baptizandum deportata nusquam comparuit: quod aspiciens qui baptizandus erat confestim ad ecclesiam catholicam abiit 532

abijt, & baptismum Christi suscepit.

533 20. Paulus. Muscianus. 512

534 21. Probus. Clementinus. Fulgentius in confessione fidei & scientia floruit. 513

535 22. Senator urbis Consul. Ciclus decénouenalis. 28. incipit. Indiēt. 6. Simmachus papa obiit. 14. Calend. Augusti. Hormisda papa. 51. sedit annis octo. 513: } 514.

536 —23. Cassiodorus Consul sic. Me etiam Consule in vestrorum laude tēporum adunato clero vel populo Romano, ecclesię redijt optata cōcordia. Occidentales Saxones in Britanniam cum tribus nauibus venientes in loco qui Cerdicesora vocatur, appulerunt. [Quorum primates] Stufus & Wihtgarus [Cerdici] nepotes extiterūt. Ij mox pugnā cum Britonibus incuntes, quosdam ex eis [occiderunt, quosdam verō] fugauerunt. 514: } Chr. S.

537 24. Florentius. Anthemius. Theodoricus rex filiam suam Amalsuindam Eutharico viro glorioso copulauit. Septimus rex Francōrum, Theodebertus. 515

538 25. Petrus urbis Consul. [Eutharicus Cillica, à Senatu & plebe exceptus est ad Cōsulatum] Sanctus Maurus duodenus beato Benedicto à parentibus traditur. 516. ~~517~~ 518.

539 26. Eutharicus. f. Cillica. Iustinus Augustus. Hormisda papa composuit clērum, psalmisq; crudiuit. 517 Anath. iv. Agapetus

540 27. Anastasius imperator. Hormisda papa misit Euodius Ticinensem episcopum aliosq; ad Anastasiū imperatorem docendum, Anastasius verò spernens & hæresi fauens Eutichetis, catholicos persecutus, & diuersis partibus inimicorum vallatus, agminibus sepe cōgemens, diuino fulmine periit. Iordanis episcopus historiam tunc ita scripsit. Anastasius imperator mærens & furens, maior octogenario, regni. 28. rebus humanis excelsit. 518. Magnus Florent.

Romanorum. 58. Iustinus senior (secūdum historiam Romanam & Iordanem episcopum, qui tunc chronicam composuit & vixit) imperauit annis. 9. iuxta Bedam autem tantum annis octo, hoc est, vsq; Cal. Ianuarij.

1. Rusticus.

Magnus Coss.
Florentius
518.

Justin. Aug.
Eutharic. 519Malm. 86.
l. 1, c. 2.

Chr. 5.

520

proclitus 3. 10.
necum.

521

522

524. 523

1. Rusticus. Vitalis. Iustinus nomen hæreticorum cepit extinguere, eorumque vbiq; ecclesias catholicè consecrare. Cerdicius & Kenricus regnare cæperunt, & eodè anno cum Britonibus (in loco qui nominatur Cerdicesford) pugnauerunt & victores extiterunt.

2. Valerius. Iustinianus. Iustinus Amantium Præpositum palatij & Andream cubiculatum occidit. Misalem & Ardaburem cubicularios Sardicam in exilium misit.

3. Simmachus. Boëtius, Hormisda papa obiit. 8. Idus Augusti. Sancta Brigida Scota virgo in Hibernia obiit.

4. Maximus vrbis Consul. Iohannes papa. 52. annis 2. mensibus. 10. sedit.

5. Opilio. Iustinus Augustus. Theodoricus autem Arrianus imperator Italiæ, Iohannem papam & Theodorum & Agapitum Consulares viros & Agapitum patricium ad Iustinum imperatorem Constantinopolim misit, interminans nisi dimitterentur hæretici in pace degere, ipse etiam omnes catholicos Italiæ occideret. Iohannes verò papa Constantinopolim veniens, ad portam quæ vocatur Aurea, populorum turbis ei occurrētibus, in conspectu omnium, roganti cæco lumen reddidit. Iustinus autem imperator fletibus legatorum pro certo imminēte cæde catholicorum populorum motus hæreticos dimittere cæssit. Theodoricus imperator Simmachum patritium interfecit, sed & Boëtium Consularem virum summe prudentiæ, qui dialecticam arithmeticam atque musicā suo sermone nobilitavit, & alios libellos elegantissimè composuerat, idem tyrannus exilij pæna damnauit, & in territorio Mediolanensi iugulari fecit. Iohannes verò papa cum rediens Rauennam venisset, Theodoricus eum cum comitibus carceris afflictione peremit: inuidia ductus, quòd catholicæ defensor pietatis Iustinus eum honorificè suscepisset. Quo anno item Consulatu Probi Iunioris, & Simmachum patritium Rauennæ occidit.

24

6. Probus iunior. Philoxenus. Iohānes papa obiit. 15. Cal.

541

542

543

544

545

546

15. Cal. Iunij: cuius corpus translatum est, & sepultum in basilica sancti Petri Apostoli. Huius Iohannis, sanctus Gregorius meminit in libro Dialogorum. Theodoricus autem anno sequenti subita morte Rauennæ perijt.

547 7. Olibrius vrbs Consul. Gothi autem Athalaricum 525
ex Theodorico rege natum, cum matre eius, sibi præficiunt. Hildericus Vandalorum rex episcopos ab exilio reuerti, & ecclesias restaurari præcepit, post annos. 74. hæreticæ profanationis. Post Trasemūdum enim Hildericus, ex Valentiniani imperatoris captiua filia genitus, Vandalorum suscepit imperium. Qui sacramento à Trasemūdo astrictus ne catholicis in regno suo consuleret: antequàm regnum susciperet episcopos ab exilio reuerti iussit, eisq; ecclesias reformari præcepit. Foelix papa. 53. sedit annis 4. mensibus duobus. Acephalorum hæresis abdicatur: qui dicunt Paulum Apostolum in epistolis suis præcepisse fæminas diaconas fieri debere, quia eas cômémorat post diaconos.

548 8. Maburtius vrbs Consul. Hoc anno Dionisius cō- 526 527.
potum suum incepit, ita dicens inter cætera: Præsentis anni monstremus exemplum. Indictio quippe. 4. est, & lunaris Ciclus vndecimus, & decēnouenalis. 14. & quia Endecadis sextus est annus, eum embolismū esse necesse est. A. 15. itaque luna præterriti festi vsque ad. 14. præsentis quot dies sunt diligētius inquiramus & inueniemus proculdubiò quandò Pascha celebrare debemus. Transacto anno per indictionem tertiam Paschæ. 14. lunam. 9. die Cal. Aprilis, id est. 24. die mensis Martij fuisse quis dubitat? &c. Et paulò ante dicit. Hoc monemus quòd Ciclus iste. 95. annorum quem fecimus, nō per omnia in seipsum reuertitur: & ideò post expletionē. 95. annorum non ad quintum ciclum sancti Cyrilli, qui incæpit ciclos suos ab anno. 153. Diocletiani, quorum quintū ciclum nobis necessariò præposuimus, sed ad nostrum primum Ciclum, quem nos ab anno. 248. eiusdem Diocletiani incepimus

mus, lector accurrat, &c. Sanctus Benedictus abbas virtutum gloria claruit. Quas sanctus Gregorius in dialogo conscripsit. Iustinus Constantinopoli Iustinianum, sororis suę filium, ante quartum mensem obitus sui imperatorem faciens, obijt.

Romanorū. 59. Iustinianus (omni teste historico) regnavit annis, 38, hoc est, vsq; Cal. Ianuarij in anno 552. post passionem.

chr. s. 527 1. Iustinianus Augustus. Belisarius patritius de Persis 549
mirabiliter triūphauit. Cerdicius & Kēric⁹ [quarta vice] in
loco qui dicitur Cerdiceslege, pugnaverūt cū Britonibus.

528 2. Decius vrbis Consul. Belisarius à Iustiniano in A- 550
phricam missus, Vandalorum gentem deleuit. Theodebal-
dus rex Francorum octauus, regnavit anno vno.

530. 529 3. Lampadius, Orestes. His Consulibus Fœlix papa 551
obijt. 4 Idus Octobris. Bonifacius papa. 54. annis duob⁹.

531. 530 4. Proconsules Lampadius & Orestes. Corpus sancti 552
Antonij monachi à deo reuelatum, Alexandriam defer-
tur, & in ecclesia beati Iohannis baptistę humatur. Cer-
dicius & Kenricus Vectam insulam ceperunt [et illam suis
nepotibus Stuso & Wihtgaro dederunt,] paucosq; homi-
nes in Wihtgarabirig peremerunt.

531 5. Proconsules Lampadius & Orestes. His Consu- 553
libus Bonifacius papa obijt. 17. die mensis Octobris.
Mercurius papa. 55. post Petrum, præsedet ecclesię annis
duobus. Huc vsque Ciclus magnus Paschalis. 532. anno-
rum protenditur: in cuius anno. 13. dominus noster Iesus
Christus passus est octauo die Cal. Aprilium, luna. 15. atq;
6. Cal. Aprilis, luna. 17. à mortuis resurrexit, anno. 18. Ti-
berij Cæsaris iuxta historiam sacri Euangelij.

532 6. Iustinianus Augustus. Ciclus magnus Paschalis hic 554
incipit Indictione decima. Iustinianus leges Romanorum
multis libris nimis prolixę & inutili dissonantia conscrip-
tas, intra duodecim libros coarctauit in vnum, quem li-
brum Codicem Iustinianum nominari præcepit, Sanctus

Beda

Beda sic. Dionisius Paschales scribit circulos, incipiens ab anno dominicæ incarnationis. 532. qui est annus. 248. Diocletiani, post Consulatum Lampadij & Orestis: quo anno Codex Iustinianus orbi promulgatus est. Hec Beda. Cum ergo supputando à Diocletiano vsq; ad Cyclū Dionisij, dicit Beda primū annum Cycli Dionisij ipsum fuisse annum. 248. Diocletiani post Consulatum Lampadij & Orestis, satis quod verum est ostēdit annum primi Cycli Dionisij sextum esse Iustiniani. Ex ipso itaq; primo anno Cycli Dionisij, id est sexto anno Iustiniani, numerādo supprauersus vsq; ad Diocletianum iuxta chronicam Eusebij vel Bedæ supputemus. Atque inde iterum vsque ad Cyclū Dionisij secundum scripturam diuinam, apostolicosq; viros, qui tunc temporibus ipsis etiam de ipsis annis bene disputauerunt, non tantum vt ostendamus mendatium chronicarum, sed vt defendamus sacratissimam veritatem Euangelicā, virosq; catholicos ecclesiæ, qui post Euangelium perhibent dominum nostrum Iesum Christum. 6. Cal. Aprilis, luna. 17. à mortuis surrexisset, id est Hieronimum & Augustinum. Victorius etiam ad Hilarium papā sic. Primo verò Azimorū die dominus noster Iesus Christus cænans cum discipulis suis, postquam sui corporis & sanguinis sacramenta patefecit, ad mōtem Oliueti (sicut Euangelia sancta testantur) progressus, ibiq; detentus est à Iudæis tradente discipulo, dehinc. 6. feria subsequente, id est, 8 die Cal. Aprilis crucifixus est & sepultus, tertio die hoc est. 6. Cal. Aprilis Dominico die surrexit à mortuis, &c. Cassiodorus quoq; Senator expositorq; psalterij, in sua chronica sic. His Consulibus dominus noster Iesus Christus passus est. 8. die Cal. Aprilis: & defectio solis facta est, qualis antea vel postmodum nunquam fuit, &c. Ab ipso ergo primo anno Cycli Dionisij regnauit Iustinianus annis. 5. vsq; in annum. 527. incarnationis secundum Dionisium. Inde Iustinus senior regnauit annis octo, vsque in annum. 519. secundum Dionisium, Inde Anastasius

xiiij.

xl.

- lviij. *fius regnavit, 27. annis vsque in annum. 492. incarnationis secundum Dionisium. Inde Zeno regnavit annis 17. vsq; in annum. 475. incarnationis secundum Dionisium. Inde Leo regnavit annis. 17. vsque in annum. 458. incarnationis secundum Dionisium. Inde Martianus regnavit annis. 7. vsq; in annum. 451. incarnationis secundum Dionisium. Inde Theodosius regnavit annis. 27. vsq; in annum. 424. incarnationis secundum Dionisium. Inde Honorius regnavit annis. 15. vsque in annum. 409. incarnationis secundum Dionisium. Inde Arcadius regnavit annis. 13. vsq; in annum. 396. incarnationis secundum Dionisium. Inde Theodosius regnavit annis. 11. vsq; in annum. 385. incarnationis secundum Dionisium. Inde Gratianus annis sex vsq; in annum. 379. incarnationis secundum Dionisium. Inde Valens annis. 4. vsq; in annum. 375. incarnationis secundum Dionisium. Inde Valentinianus annis. 11. vsq; in annum. 364. incarnationis secundum Dionisium. Inde Iovinianus regnavit mensibus. 8. vsq; in annum. 363. incarnationis secundum Dionisium. Inde Iulianus regnavit annis duobus mēfibus. 8. vsq; in annum. 361. incarnationis secundum Dionisium. Inde Constantius regnavit annis. 24. vsq; in annum. 337. incarnationis secundum Dionisium. Inde Constantinus Magnus regnavit annis. 31. vsq; in annum. 306. secundum Dionisium.*
 cxxvj. *Ab anno verò persecutionis quarto Constantinus regnare incepit, iuxta chronicam Eusebij vel Bedæ. Tunc annū tertium persecutionis (quæ in anno. 19. Diocletiani incepta est) nulli deputant. Quem Isidorus episcopus cum multis alijs etiam cum anno altero Galerio Maximiano conscripsit: Inde Diocletianus regnavit annis. 20. vsque in annum. 285. incarnationis secundum Dionisium, vsq; autem in annum. 289. incarnationis iuxta chronicam Eusebij vel Bedæ, qui de annis incarnationis contradicunt sancto Evangelio. Inter Diocletianum autem atque Cicerum Dionisij per Ciclos. 14. decennouenales desunt, 7.*
 cxxliij. *anni*

anni, quos ſic iuxta diuinam ſcripturam benè poſſumus inueſtigare. Diocletian⁹ enim in anno. 278. incarnationis (ſecundū Dionifium) incipiēs, regnauit annis. 20. In cuius anno. 19. id eſt, in anno. 297. incarnationis iuxta Dionifium, in quo. 5. Cal. April. Paſcha contigit, conuenit hoc quod Euſebius in chronica ſua ita dicit. Anno. 19. Diocletiani meſe Martio in diebus Paſche eccleſiæ ſubuerſæ ſunt. Quarto autem perſecutionis anno Conſtātinus regnare orſus eſt. Secundo perſecutionis anno Diocletianus Nicomedię, Maximianus Mediolani purpuram depoſuerunt. Apparet ergò quòd vnus annus erat inter Diocletianum & Conſtantinum. Duo autem anni (ſecundum multos) quibus Galerius, gener Diocletiani, regnauit. Galerius ergò regit tertium perſecutionis annum, incipiens in 19. Diocletiani, & terminans in anno primo Conſtantini, id eſt, in anno. 299. incarnationis ſecundum Dionifium. Conſtātinus itaq; in anno. 4. perſecutionis incipiēs, regnauit. 30. annis, menſibus. 10. vſq; in annum. 330. incarnationis ſecundum Dionifium; in quo, indiſtione. 3. obiit 25. die menſis Maij. Inde Conſtāntius (teſte Oroſio) regnauit annis. 27. vſq; in annum. 357. incarnationis ſecundum Dionifium. In decretali epiſtola ſancti Iulij papæ apoſtolice ſedis tunc, ita veritas intimatur. In nomine domini dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, imperantibus quoque Conſtāntio & Conſtante Auguſtis anno. 4. ſub die. 8. Cal. Octobris, indiſtione. 6. & r. ſicut ſuprà. Conſtāntius verò obiit. 3. die menſis Nouembris, ſicut in Tripartita eccleſiaſtica hiſtoria legitur. Si autem Conſtāntius regnauit. 27. annis ſecundum Oroſium, aut ſi Valentinianus & Valens annis. 17. & Gratianus. 7. vel Archadius annis. 13. regnauerunt, ſicut in chronica Iſidori epiſcopi, vel in expoſitione Melliti habetur, nō certum ſecundum diuinā ſcripturam inuenitur. Quia autem annus quartus Conſtantini & Conſtantis, qui eſt, 333. incarnationis ſecundum Dionifium, erat indiſtione ſexta; atque annus. 9.

Honorij, Consulatus sui vndeciès, & Constantij. 2. quem finiuit in anno. 417. incarnationis (secundum Dionisium) indictione. 15. erat secundum scripturā dubitandum non est. Inter quos duos annos per. 4. decennouenales Ciclos. 4 anni in chronicis desunt. Iulianus igitur in anno 80. Diocletiani incipiens, regnavit annis duobus mensibus. 8. & obiit. 6 Cal. Iulij in anno. 360. incarnationis secundum Dionisium. Iovinianus in anno. 83. Diocletiani incipiens, regnavit mēsis octo, & obiit. 14. Cal Martij in anno. 361. incarnationis secundum Dionisium. Valentinianus in anno. 84. Diocletiani incipiens, regnavit annis. 11. mensibus quinque, & obiit. 17. die mensis Septembris in anno. 372. incarnationis secundum Dionisium. Valens in anno. 95. Diocletiani incipiens, regnavit annis quatuor, vsq; in annum 376. incarnationis secundum Dionisium. Gratianus in anno. 99. Diocletiani incipiens, regnavit annis 6. vsq; in annum. 380. (secundum Dionisium) incarnationis. Theodosius in anno. 105. Diocletiani incipiens, regnavit annis. 11. & obiit die. 17. mensis Ianuarij in anno. 393. incarnationis secundum Dionisium. Archadius in anno. 116. Diocletiani incipiēs, regnavit annis. 14. mensibus. 4 & obiit Cal. Maij in anno 408. incarnationis secundum Dionisium. Honorius in anno. 131. Diocletiani incipiens, regnavit annis. 15. vsque in annum. 424. incarnationis secundum Dionisium. Huius anno nono, quem finiuit. 417. incarnationis secundum Dionisium, cum. 10. Cal. Maij deberet Pascha celebrari, celebratum est. 8. Cal. Aprilis. Sed hora baptizandi aqua non venit in baptisterium, ideoq; baptisma non actum erat ipsa nocte. Illa autem nocte quæ lucebat in diem Dominicum. 10. Cal. Maij fons sacer ex sese repletus est hora baptizandi. Hoc autem actum in fine anni noni honorij. Theodosius in anno. 146. Diocletiani incipiens, regnavit annis. 27. vsque in annum. 450. incarnationis secundum Dionisium. Ita in libris legitur, testificante Prospero: qui in ipso etiā tempore

tempore partem ad chronicam Eusebij addidit. Hoc anno, id est 21. anno Theodosij Pascha celebratum est. 9. Cal. Maij, vt suprà dictum est. De hoc quoq; id est, ipso anno Paschasinus episcopus scribit ad papam Leonem, vt supra. Ipse autem est annus. 8. decennouenalis Cicli, qui est 444. annus incarnationis iuxta Dionisium, in quo finitus est annus. 21. Theodosij. Martianus in anno. 173. Diocletiani incipiēs, regnauit annis. 7. mensibus duobus secundū historiam Romanam, hoc est, vsq; Cal. Iulij in anno. 457. incarnationis secundum Dionisium. Prosper ita iterum, Anno. 5. Martiani capta est Roma 4. Idus Iulij: eodemq; anno Pascha celebratum est. 8. Cal. Maij, ordinante episcopo Alexandrino Theophilo, &r. Quod Pascha sanctus papa Leo. 15. Cal. Maij celebrandū potius protestabatur, &r. Sanctus autem Theophilus Pascha octauo Cal. Maij in anno. 455. incarnationis (secundum Dionisium) rectē constituit, cū nec in anno. 30. antea, neque in anno. 10. postea celebratum est Pascha. 15. Cal. Maij. Nouissimus itaq; Cicli decēnouenalis est annus nonus Honorij, & quintus Martiani, Leo in anno. 180. Diocletiani incipiens, regnauit annis. 17. vsque Cal. Iulij in anno. 474. incarnationis secundū Dionisium. Leo iunior regnauit annis mensibus sex, hoc est, vsque Cal. Ianuarij in eodem anno obitus Leonis senioris, Zeno in anno. 198. Diocletiani incipiens, regnauit annis. 17. vsq; ad annum. 492. incarnationis secundum Dionisium. Anastasius in anno. 215. Diocletiani incipiens, regnauit annis. 27. vsque ad annum. 518. incarnationis secundum Dionisium. Iustinus senior in anno 242. Diocletiani incipiens, regnauit annis septem, vsq; ad annum. 526. incarnationis secundum Dionisium. Iustinianus in anno. 250. Diocletiani incipiens, regnauit annis. 5. vsq; ad primum annū Ciclorum Dionisij, qui est annus. 255. Diocletiani iuxta prædictam rationem sanctorum virorum, non annus. 248. secundum chronicas iniquas. Certum est enim annum quartum Constantini &

Constantis (qui est annus. 333. incarnationis secundum Dionisium) indictione. 6. constituisse, teste sancto Iulio papa etiam tunc ipsam rem scribente. Annum etiam nomen Honorij, qui est annus. 417. incarnationis secundum Dionisium, indictione. 15. Consulatu Honorij vndeciès & Constantij secundo, teste sancto Paschasino cum sancto Leone papa. Annū item. 21. Theodosij, qui est annus. 444. incarnationis secundum Dionisium indictione. 12. teste eodem episcopo cum sancto Leone papa. Annum quoq; quintum Martiani indictione. 8. qui est annus. 455. incarnationis secundum Dionisium: teste etiam sancto Leone papa. Annum itaq; 4. Constantij & Constantis sexta erat indictione, scribete sancto Iulio papa. In anno nono Honorij Pascha erat decimo Cal. Maij, teste episcopo Paschasino cum sancto Leone papa. In anno. 21. Theodosij Pascha erat nono Cal. Maij, eisdem testibus. In anno. 5. Martiani Pascha erat nono Cal. Maij. A nullo verò papa vel episcopo mittitur epistola vel scribitur decretalis epistola, nisi ipse sciat quid in ea scribit vel mittit.

- 533 7. Mercurius qui & Iohannes papa obiit. 6. Cal. Iunij. 555
 Agapitus papa. 56. post Petrum. Interea Athalaricus rex Gothorum octo annis imperans obiit. Cuius mater Amalsuinda Theodatum sibi sociavit in regnum. Quam Theodatus post dies aliquantos strangulari in balneo precepit. Quia verò ipsa vivens se suumque filium Iustiniano imperatori commendavit, ideò Iustinianus Theodato iratus est. Theodatus autem ut imperator hoc ei dimitteret, misit ad eum Constantinopolim papam Agapitum. Agapitus verò imperatorem in hæresim Eutichetis corruentem convertit ad fidem. Anthimium quoq; Constantinopolitanum episcopum, præfatæ hæresis defensorem: duas naturas in Christo negantem, in exilium coëgit: & Mennam in loco eius episcopum consecrauit. Agapitus verò papa ibi Constantinopoli obiit decimo Cal. Maij, & sepultus est Romæ. 12. Cal. Octobris.

8. Silverius

- 556 8. Siluerius papa, 57. post Petrum, anno vno mensibus 534
duobus. Interea ad Aphricam (quam multis annis Van-
dali possidebāt) à Iustiniano cum exercitu Belisarius pa-
tritus missus est, & Vandalorum gentem deleuit. Car-
thago quoq; anno excessionis suæ. 96. recepta est, pulsus
deuictisq; Vandalis, & rege eorum Gelemaro prælio vi-
cto & capto Constantinopolim misso. Carthago verò re-
cessit anno 439. incarnationis (iuxta Dionisiū) Theodo-
sij iunioris. 16. Agapito verò papa mortuo, misit Iustinia-
nus imperator Belisarium contra Theodatum. Qui cum
moras apud Siciliam fecisset, Theodatus obiit. Cui Vin-
tiges successit. Belisarius verò videns sibi incongruum tē-
pus bellandi, intra urbem Romam se muniuit. Vintiges
autem cum Gothis per annum Romam obsidet, & Ro-
manorum omnia (etiam reliquias sanctorū) ita diripuit, vt
matres membra natorum suorum eo anno præ fame co-
mederent. Primus Occidentalium Saxonum Cerdicius ~~†~~ chr. s.
hac vita decessit, & filius suus Kenricus [solus post illū.] 26.
annis regnavit.
- 557 9. Tunc statim præcepto Theodoræ Augustæ (consen- 535
tiēte Iustiniano imperatore) papam Siluerium quod An-
thimium hæreticum Constantinopolitanum episcopum,
ab Agapito papa expulsum noluit reuocare, Belisarius li-
cet nolens expulsi ad Pontianam insulam, in qua obiit. 12.
Cal. Iulii.
- 558 10. Vigilius papa, 58. post Petrum, annis. 18. mensi- 536
bus sex. Sanctus Benedictus migravit ad dominum.
- 559 11. Belisarius Vintigetem bello captum, Constan- 537
tinopolim secum perduxit ad imperatorem Iustinianum.
- 560 12. [Eclipsis solis facta est, 14. Cal. Martii ab hora pri- 538 chr. s.
ma vsque ad tertiam.]
- 561 13. Belisarius iterum ad Aphricam venit. 539
- 562 14. Belisarius Guntarium regem Vādalorum occidit. 540
[Eclipsis solis facta est. 12. Cal. Iulij, & apparuerunt stellæ
hora penè dimidia ab hora tertia, 7] chr. s.

- 541 15. Facta est apud Bizantiū mortalitas magna. Qua 563
 de causa eodē anno cæpit celebrari solennitas sanctæ dei
 genetricis Mariæ Purificationis ipsius, & cessauit mortali-
 tas illa. Belisarius Vandalos reipublicæ substrauit.
- 542 16. Belisarius Romā veniens, crucem auream libra- 564
 rum centum & gēmis pretiosissimis ornatā, suis victoriis
 inscriptam, beato Petro per manus vigilij papæ obtulit,
- 543 17. 565
- 544 18. Anno, 13. magni Cicli Paschalis, id est. 18. Iusti- 566
 niani, annus dominicæ passionis secundo continetur,
 non antea, id est, anno passionis primo & modò secun-
 do. A passione igitur Christi vsq; in prædictum annum
 habetur Ciclus magn⁹ Paschalis 532. annorū. Wihtgarus
 [nepos Cerdicij regis Occidentalium Saxonum] mortem
 obiit, & in Wihtgarabirig id est, in ciuitate Wihtgaru[m] tu-
 mulatus fuit. Capto Vintigete, Gothi trans Padum, Hil-
 debaldum sibi regem constituunt: eodemq; anno occidi-
 tut. Cui Erarius succcessit, & ante annum occisus est. His
 temporibus factum est illud, quod sanctus Gregorius in
 dialogo suo retulit de episcopis, qui ob catholicam fidem
 truncatis linguis loquebantur, quorum vnus propter
 luxuriā (in quā postea cecidit) hoc miraculo priuatus est.
- 545 19. 567
- 546 20. 568
- 547 21. In prouincia Berniciorum Ida regnum suscepit, 569
 & 12 annis regnavit. Hic ex reginīs sex filios. Addam,
 „ Belricum, Theodricum, Æthelricum, Theodherum, Of-
 „ merum, & sex habuit ex pellicibus, Occam, Ailricum,
 „ Eccam, Oswoldum, Sogor, Sogetherum. Ex quibus regalis
 Northanhimbrorum prosapia fuit propagata,
- 548 22. 570
- 549 23. 571
- 550 24. Ida fuit filius Eoppæ, qui fuit Esæ, qui fuit Ingui, 572
 „ qui fuit Angenwit, qui fuit Aloc, qui fuit Benoc, qui fuit
 „ Brādi, qui fuit Bealdegī, qui fuit Wodeni, qui fuit Frithe-
 lasti,

„ Iasi, qui fuit Finni, qui fuit Godulfi, qui fuit Geata.

573 25. Ciclus decennou, secundus incipit, Indictio. 14. 551

574 26. Baduilla, qui & Totilla, Erario successit. Kenricus 552
rex Occidentaliū Saxonum, in loco qui Searesbirig nominatur, cum Britonibus dimicauit, eosq; fugauit. Cuius pater Cerdicius, qui fuit Eflæ, qui fuit Gewisij, qui fuit Wigē, qui fuit Freawini, qui fuit Frethegarij, qui fuit Brādij, qui fuit Bealdigi, qui fuit Wodeni.

575 27. Vigilius papa ob eādem causam, qua & Deceffor 553
eius Siluerius, indignationem Augustæ per Anthimium Scribonē Cōstantinopolim perductus, indeq; in exilium actus, deinde reuocatus ad Romam, veniensq; Siciliam in ciuitate Siracusa obiit: & sepultus est Romæ via Salaria iuxta Marcellum. Iste est Vigilius, cui Arator librum suum obtulit, cuius etiam in eiusdem libri prologo meminit ita.

Publica libertas sanctissime papa Vigili,
Incluso accedis soluere vincla gregi.

576 28. Pelagius, 59. papa, annis. 11. mensibus. 11. 554

577 29. Totila cum Gothis totam Italiam inuadit. Exinde per Campaniā, viriq; dei Benedicti abbatis Cœnobiū iter faciens, Romam obsidionibus circumcludit, & tunc fames penē similis præcedēti contigit. Fessis autem & nō valentibus Romanis mænia tueri, Totila porta Hostiensis urbem intrat. Qui nocte capiens urbem, vt parceret Romanis tubas sonari præcepit, vt Romani vel paululū inimicorum rabiem deuitarent: & aliquantum temporis cum eis quasi pater cum filiis habitauit. Hæc illi vt datur, comitis animi benignitatem, qui nimis ante crudelitatis fuit, beati patris Benedicti: quem cum modò Romam venire vellet, audierat: monita contulerat, quando Totilam increpauit, & de sua morte sibi prædixerat post nouē annos. Regnante Francorum rege Dagoberto, qui quartus erat à Clodouco, qui primus Christianitatem à sancto suscepit Remigio, Comes Palatinus Badesfridus vocabulo: ex vxore Framehilda sanctam genuit Austrobertam. Quæ processu

processu temporis à sancto Audomaro Taruernensi episcopo sacro velamine consecrata, post in canobio Portus nominato, sub spiritali matre nomine Burgoflede sanctimonialib⁹ est aggregata. Cuius monasterij erat consuetudo ut vicissim à sororibus coqueretur panes; sed cum hæc Christi famula die quadam in ordine vicis suæ hoc in opere laboraret, habebat secum vnam tantum adolescentulam quæ apud eam fuerat educata; cumq; clibanus fuisset igne succensus, & panes in promptu ad coquendum parati, cum post igne abstracto à fauillis vel prunis quæ remanserant debuisset mundari fasciculus, qui erat in summitate ligni colligatus, casu igne adustus est totus. Quod ubi famula dei aduertit conlidens manus vna ad alteram, altiusq; ingemiscens ait. Ve nobis quid acturi sumus? panes peribunt; Opus enim hoc recuperari modò non potest, & currens festina obserauit ostium domus: deinde signo crucis munita medium inter ignium vapores clibanum sola ingreditur, arreptisq; manicis quibus utebatur in brachijs, clibanum omnem mundauit: Egressa demùm diligenter officium compleuit, & nec vnum quidem capillum capitis nec denique fimbriam uestimenti eius ausus est ignis attingere. Præcepit tum puellæ ut patefaceret ostium domus, multisq; eam contestata est sermonibus ne cuiquam quod viderat indicaret. Hac virtute multisq; alijs virtutibus adornata, in eodem monasterio.

4. Idus Februarij transiit ad dominum virgo gloriosa.
- 556 30. Kenricus & Cæaulinus apud Beranbirig Britonibus bellum intulerunt, & illos fugauerunt. 578
- 557 31. Sigebertus, 13. rex Francorum occisus est fraude Hilperici germani sui, cum quo bellum inierat: regnūq; Childebertus filius eius (adhuc puerulus) cum Brunichilda matre regendum suscepit. 579
- 558 32. Pelagius papa ecclesiam beatorum Apostolorum Philippi & Iacobi incepit construere. 580
- 559 33. Romæ Cassiodorus, prius Consul, inde Senator, postea 581

postea monachus, clarus habetur. Ælla in prouincia Deirorū regnū suscepit, & fermè 30. annis strenuissimè rexit, Ad cuius nomē beatus Gregori⁹ (cū Angligenos pueros in foro Romano venales inuenerit positos alludens, ait: Alleluia laudem Dei creatoris illis in partibus oportet cantari. Interim super Bernicios regnauerunt; Adda primogenitus Idē 7. annis. Clappa quinq; Theoduulfus vno. Freothulfus. 7. Theodricus 7. Æthelricus duobus, viuentē Ælla. Quo mortuo & filio eius Edwino regno expulso, super ambas prouincias. 5. annis regnavit. Ælla fuit filius Iffi, cuius pater Wuscfrea, cui⁹ pater Wilgelsus, cuius pater Westor Walena, cuius pater Seomelus, cuius pater Suearta, cuius pater Sæpugelus, cuius pater Seabaldus, cuius pater Siggeotus, cuius pater Suebdegus, cuius pater Siggarus, cuius pater Weadegus, cuius pater Wodenus.

Ælla Rex

J.

582 34. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bisextilibus. Ceaulinus filius Kenrici regimen regni Occidentaliū Saxonum suscipiens. 33. annis regnavit. 560

583 35. Victor Capuanus episcopus, librum de Paschate scribens, Victorij arguit errores. Æthelbrihtus rex Cantuariorū regnare ccepit, & 56. annis (teste Beda) regnavit. 561

584 36. Vir sanctissimus Herculanus, nutritor beati Gregorij, ipso in Dialogo suo hoc referente, Perusina ciuitatis episcopus fuit. Qui præcepto Totila regis Gothorum, super murum suæ ciuitatis capite truncatus est. His quoq; tēporibus beatus pater Benedictus magnis vitæ meritis & Apostolicis virtutibus fulsit. Quod autem sanctus Gregorius his temporibus fuit, ipse in libro Dialogi sui ita probat. Vir quoq; vitæ venerabilis Cherbonius Populonij episcopus, magnam in diebus nostris sinceritatis suæ probationem dedit. 562

585 37. 563

586 38. Priscianus grammaticus apud Cōstantinopolim clarns habetur. Pelagius papa obiit. 6. Nonas Martij. 564

Romanorum. 60. Iustinus minor regnavit annis. 11. hoc est, vsque Cal. Ianuarij.

Epist. Scripta.

- 565 1. Iohannes papa, 60. annis. 13. Columba presbiter 587
 & abbas, de Scotia in Britannia venit, & regnante in Pi-
 ctis Bridio rege potētissimo septentrionales Pictos ad
 fidem Christi cōuertit. Vnde Insulam Ij ab eis in posses-
 sionem monasterij construendi accepit.
- 566 2. Narses Patritius missus ad Italiam Totilam occi- 588
 dit, totamq; Italiam ad Rempubicam reduxit. Qui dein-
 de per inuidiam Romanorum (pro quibus multa contra
 Gothos laborauit) accusatus apud Iustinum & coniugem
 eius Sophia quod seruitio premeret Italiam, recessit Nea-
 polim Capaniae, & Longobardos introduxit in Italiam.
- 567 3. 589
- 568 4. Leuigildus rex Gothorum quasdam Hispaniae re- 590
 giones sibi rebelles, in potestatem regni sui superando re-
 digit. Æthelbrihtus rex Cantuariorum, dum regi Occi-
 dentalium Saxonum Ceaulino & Cuthae eius filio bellum
 intulerit, ab eis in Catiā est fugatus, duobus ei ducibus
 Oslauo & Cnibbano in Wibbandune trucidatis.
- 569 5. Iohannes papa ecclesiam sanctorum Philippi & 591
 Iacobi, quam prædecessor eius Pelagius inceperat, per-
 ficiens dedicauit.
- 570 6. Ciclus decennouenalis incipit Indictione. 3. 592
- 571 7. Germanus Parisiorum episcopus obiit. Regis 593
 Ceaulini frater Cuthulfus (in loco qui dicitur Bedan-
forda) cum Britonibus dimicauit: & victor existens qua-
 tuor regias villas eis abstulit: scilicet Liganburh, Ege-
lesburh, Benfingtun, & Eignesham: & eodem anno vita
 decessit.
- 572 8. Fortunatus poëta in Gallijs clarus habetur. 594
- 573 9. Armenij fidem Christi suscipiunt. 595
- 574 10. Redemptus Ferentinæ ciuitatis episcopus clarus 596
 (vt legitur in Dialogo) habetur.
- 575 11. Iustinus imperator amentia obiit. 597
- Romanorum, 61. Tiberius Constantinus, regnauit an-
 nis. 7. vsque in annum. 571. post passionē domini.
- 576 1. Gregorius tunc Apocrisiarius in Cōstantinopoli, 598
 &

& post papa, in Iob expositionem condit. Iohannes papa obiit tertio Idus Iulij.

599 2. Benedictus papa. 61. annis quatuor mensibus duobus. 577

Sanctus Maurus 72. annorum migrauit ad dominum. Rex Occidentaliū Saxonum Ceaulinus & filius suus Cuthuinus (in loco qui vocatur Deorham) cum Britonibus pugnaūere, & eorum tres reges Cōmeail Condidan & Farinmeil cum multis alijs trucidauēre. Illisque tres ciuitates videlicet, Gleaucester, Cirencester, Bathanceaster abstulēre.

600 3. Gregorius Eutichium Constantinopolitanum e- 578

piscopum Tiberio presente conuicit. Adeo vt Tiberius librum Eutichij de resurrectione destruens suis catholicis allegationibus, liberaret flammis cremandum. Scribebat autem Eutichius corpus nostrum in resurrectione impalpabile, & ventis aërique subtilius esse futurum; contra illud dominicum, palpite & videte quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere.

601 4. Gens Longobardorū cū rege Albuino, comitante 579

fame & mortalitate, omnem repente inuadit Italiam: ipsamq; vastatura, Romanam obsidet urbem. Deniq; cum vastantibus omnia per circuitum Longobardis fames abundaret, multa millia frumenti nauibus Benedictus papa ab Ægipto dirigens, Romam sub studio misericordiae releuauit.

602 5. Chilpericus rex Francorum. 15. 580

603 6. Gothi per Erminigildum Leuigildi filium, bifariam 581

diuisi, mutua cæde vastantur.

604 7. Pelagius. 62. papa annis, decem mensibus duobus. 582

Benedictus papa obiit, 11. Cal. Augusti. Hoc anno factum est, quod sanctus Gregorius scribit in Dialogo de monacho Gerontio.

Romanorum. 62. Mauritius regnauit, annis. 21. mensibus quatuor, vsq; Cal. Maij in anno. 592. post passionem,

1. Pelagius.

- 583 1. Pelagius papa sine iussione Mauritiij ordinatus est, eo, quòd Longobardi Romam per circuitum obsiderent, adeò vt nullus foras progredi posset. 605
- 584 2. In loco qui vocatur Fethanleah Ceaulinus rex Occidentaliũ Saxonum & filius eius Cutha cum Britonibus certauere. In quo certamine inter confertissimos Cutha fortitèr dimicans, ruit. Rex tamen Ceaulinus victoriam habuit, eisque multa spolia detraxit, & villas quamplures abstraxit. 606
- 585 3. Erminigildus Leuigildi Gothorum regis filius, ob fidei catholicæ confessionem inexpugnabilem, à patre Arriano regno priuatus, in vincula & in carcerem missus est. Ad extremum nocte sancta Dominicæ resurrectionis securi in capite percussus, regnum cæleste pro terreno rex & martyr possidere promeruit. Cuius frater Recaredus, mòx vt regnum post patrem suscepit, omnem Gothorum cui præerat gentem, instante Leandro Hispanitano episcopo, qui & Erminigildũ docuerat, catholicam conuertit ad fidem. 607
- 586 4. Childebertus Francorum rex, 16. 608
- 587 5. 609
- 588 6. Ciclus solaris incipit, quatuor concurrentibus bissextilibus, Pelagius papa Helix Aquiliensi episcopo, nolenti, 3. capitula Chalcedonensis Synodi suscipere, epistolam satis vtilem misit. Quam sanctus Gregorius adhuc diaconus compleuit. Sãctus Audoenus nascitur. Ælla rex Deirorum. 30. anno regni sui decessit: & Æthelricus Idæ filius, post illum super ambas prouincias regnavit quinque annis. 610
- 589 7. Ciclus 4 decennouenalis incipit, Indict. 7. Sanctus pater Columbanus ex Hibernia (insula sanctorum) cum sancto Gallo alijsq; probatis discipulis venit in Burgundiam: ibiq; permittente Theodorico rege, monasterium, quod Luxouium dicitur, ædificauit. Exinde à Brunihilda fugatus Alamanniam ingreditur, Vbi sanctum gallum reliquit. 611

Hibernia insula sanctorum

liquit. Ipse verò in Italiam transiens, monasterium (quod Bonium, dicitur ædificauit, vbi pater multorum monachorum extitit.

612 8. Lotharius rex Francorum. 17. 590

613 9. Ceola filius Cuthulfi, fratris regis Ceaulini, regna- 591
re cœpit, & 5. annis Occidentaliū Saxonū rector extitit.

614 10. Hoc tempore. 16. Cal Nouemb. diluuium factum 592

est, vt flumen Tiberis super muros vrbs Romę influeret,

& per alueum eiusdem fluminis cum magna serpentium

multitudine draco mirę magnitudinis vsque ad mare des-

cendit. Quam inundationem pestilentia, quę dicitur in-

guinaria statim secuta est, vt pauci de multis remanerent.

In qua primus papa Pelagius obiit. 8. Idus Februarij.

Gregorius, 63. papa, annis. 13. mensibus sex. Qui in hac

tribulatione à cūctis electus. cum letaniam septiformem

ordinasset, dum deum deprecarentur, subito. 80. homi-

nes perierunt. Septiformis autem letania ideò dicitur,

quia in septem ordinibus populus erat constitutus. Pri-

mo ordine clerus, secundo abbates cum monachis,

tertio abbatissæ cum suis, quarto infantes, quinto omnes

laici, sexto viduæ, septimo coniugatæ. Pugnatum est in

loco, qui dicitur Wodnesbeorh, id est, mons Wodeni, &

stragenō modicā facta rex Ceaulinus, anno imperij sui 33.

expulsus est regno.

615 11. Ceaulinus Cuichelm⁹ & Crida perierunt. Æthel- 593

ricus rex Northanhimbrorum obiit. Æthelfridus verò fi-

lius eius, gubernacula regni suscepit, & 24. annis tenuit.

• Cui sunt geniti. 7. filij. Eaufridus, Oswaldus, Oslafus, Of-

winus, Offa, Oswidus, Oslac⁹, & vna filia nomine Æbba.

616 12. Auares contra Romanos dimicantes, auro magis 594

quàm armis pelluntur. Sanctus Gregorius in Dialogo suo

ita dicit. Ante hoc triennium in meo monasterio mona-

chus nomine Iustus, medicus, ante obitum suum suo ger-

mano Copioso, sibi in infirmitate seruiētī, tres aureos oc-

cultē se habere innotuit, quos super eum in sterquilinio

sepeliri

*Psalmi -
quinaria.*

*Septuaginta
et septuaginta.*

sepeliri feci. Eodē anno monachus alius, cū à nobis fu-
isset sepultus, remanentem ibi; vnum de fratribus Iohannē
nomine vocauit, qui nobis hoc pallens & tremens indi-
cavit, & post dies decem obiit. Biēnio ante scriptum dia-
logum ecclesia Arrianorum iuxta Romam, in loco nomi-
ne Subura, cū catholicē consecraretur, & introductæ
essent in eam sancti Sebastiani & sanctæ Agathæ martyrū
» reliquæ, diabolus in fugura porci per populum transiens
» exiuit. Post paucos autem dies nubes cælitus descendens,
» totam miro odore repleuit ecclesiam.

595 13. Gregorius papa anno imperij Mauricij. 13. In- 617
dictione. 13. Synodum episcoporum. 24. ad corpus
beati Petri congregans, de necessarijs ecclesiæ decer-
nit. Inter quæ etiam hæc. In sancta Romana ecclesia cui
diuina dispensatio præesse me voluit, dudum consuetudo
est valde reprehensibilis exorta, vt quidam ad sacri alta-
ris ministerium cantatores eligantur & in diaconatus or-
dine constituti modulationi vocis inseruiant, quos ad præ-
dicationis officium elemosinariumq; studium vacare cō-
» gruebat. Vnde fit plerumq; vt ad sacrum ministerium
» dūm blanda vox quæritur, quæri congrua vita negligi-
» tur. Et cantor ministrum dum moribus stimulet cū po-
» pulum vocibus delectat. Qua de re præsentī decreto cō-
stituo, vt in sede hac sacri altaris ministri cantare non
debeant, solumq; euangelicæ lectionis officium inter mis-
sarum solennia exoluant. Psalmos verò ac reliquas lectio-
nes cēseo per subdiaconos, vel (si necessitas exigit) per mi-
nores ordines exhiberi. Si quis autem contra hoc decre-
tum meum venire tentauerit, anathema sit. Et responde-
runt omnes Anathema sit.

596 14. Cœnobium sancti Benedicti abbatis à Longo- 618
bardis noctu inuaditur: monachi autem Romam petie-
runt, codicem sanctæ regulæ & pondus panis ac mensu-
» ram vini secum deferentes. Gregorius papa diuino ad-
monitus instinctu, anno aduentus Anglorum in Britan-
niam. 147.

Augustinus in Angliā.

niā. 147. misit seruū dei Augustinum & alios plures cum eo monachos, deum timentes, prædicare verbū Dei genti Anglorum, indictione. 14.

619 15. Gregorius adiecit in missa: diesque nostros in tua pace disponas, atq; ab æterna dānatione nos eripias, & in electorū tuorū iubeas grege numerari. Præfati doctores hoc anno (Beda teste) Britannia venēre, & regē Cātuario- rum Æthelbrihtum, imperij sui anno. 35. ad fidem Christi conuertēre. Nec distulit rex, quin doctori suo Augustino sedem episcopalem in Dorouerni Metropoli sua donaret.

620 16. Qui regio fultus adminiculo, ecclesiam inibi anti- quo Romanorum fidelium opere factā recuperauit, & in nomine sancti Saluatoris sacrauit. Ceolulfus filius Cuthæ, fratris regis Ceaulini, sceptrā regni Occidentalium Saxo- num suscipiens. 14. annis tenuit: & vel Anglis vel Brito- nibus, vel Pictis aut Scotis bellum semper intulit. Qui fuit Cuthæ, qui fuit Kenrici, qui fuit Cerdicij.

621 17. 599

622 18. Theodebertus rex Frācorum. 18. & Theodoricus, cū Lothario patrueli suo bellū gesserūt, & afflixerunt nimis. Doctor Apostolicus & verē celi nūtiūs Iuo, præsul inclit⁹, migravit ad dominū. Qui in Perside (vt Oriētale Sid⁹) ortus, finibus occiduis Britāniæ à domino est destinatus.

623 19. Gregorius. 19. anno Mauritij, indictione. 4. scri- bens Augustino, eodem modo Lundonię quoq; & Eborā- ci episcopis (accepto à sede Apostolica pallio) metropoli- tanos esse debere decernit. In vita Gregorij sic, Apostolos ad missam nihil aliud cantasse legimus, nisi tantum ora- tionem dominicam.

624 20. 602

625 21. Mauritius imperator cum filijs suis Theodosio Ti- berio & Cōstātino, à Foca (qui fuit strator Prisci patricij) occiditur. Si sanctus pater Benedictus (sicut sui scribūt) 12. Cal. Aprilis Sabbato sancto Paschæ obiit, in hoc anno vi- detur obiisse, Nisi enim in anno. 96. qui est ante istū nunc

inceptū Ciclum obijisset, quod incredibile est, quia forsitan vix tunc natus fuit, aliter obitus eius in hoc termino, scilicet, 12. Cal. Aprilis inueniri non potest, quia nec Paschalis festiuitas ex tunc nunc vsq; 11. Cal. Aprilis celebrata est. In hoc autem anno plus minúsue ætatis suæ. 90. possibile est credere eum obisse. Rex fortissimus & gloriæ cupidissimus Æthelfridus, plus omnibus Anglorum primatibus gentem Britonum vastauit, Pluresq; terras eorum (exterminatis vel subiugatis indigenis) aut tributarias genti Anglorum, aut habitabiles fecit. Vnde motus profectibus eius Aidanus rex Scotorum cum immenso exercitu contra illum venit, sed cum paucis victus aufugit. Quod bellum in loco qui dicitur Degfastan, anno regni sui. 11. Phocæ verò imperatoris primo Æthelfridus perfecit. Is etiam longo post tempore collecto exercitu ad ciuitatem Legionum, quæ à Britonibus Carlegion appellatur, diuino agente iudicio (vt prædixerat beatus Augustinus archiepiscopus) ex Britonum sacerdotibus, qui ad exorandum deū pro milite bellum agente conuenerant, mille ducetos prius exstinxit. Et sic cæteras nefandæ militiæ copias deleuit.

Romanorū. 63. Phocas regnauit annis octo, vsq; Cal. Maij in anno. 600. post passionem.

604 1. Imago Phocæ. 7. Cal. Maij, indictione. 7. Romā delata est, sicut in vita sancti Gregorij legitur, Et postquā à clero & Senatu acclamatum est ei in basilica Iulij, iussu sancti Gregorij in basilica sancti Cæsarij Lateranensi palatio constituta est. Augustinus Mellitum & Iustum ordinauit episcopos. Mellitum ad prædicandum provinciæ Orientalium Saxonum. Qui vt verbum veritatis cum rege suo Seberto (regis Æthelberhti nepote) prædicante Mellito accepere, in Lundonia sua metropoli rex ipse Æthelberhtus fecit ecclesiam sancti Pauli apostoli. Iustū verò in ciuitate Dorubreuī, quam gens Anglorum Hrouecester cognominat, Augustinus episcopum ordinauit, Laurentium

626

#rium quoque presbiterum ordinans archiepiscopum profese, paruo post tēpore ad regnum migravit cœleste. 7. Cal. Iunij, feria. 3.

627 2. Anglorum apostolus, Romanorum decus, beatus 605
papa Gregorius, postquàm sedem Romanæ & apostolicæ ecclesiæ. 13. annos, menses sex, & dies. 10. gloriosissimè rexisset. 4. Idus Martij, feria sexta, ad æternam regni cælestis sedem translatus est.

628 3. Sabinianus. 64. papa, anno vno mensibus decem. 606

629 4. Precerini & Benedicti per Orientem vel Ægyptum 607
ciuile bellum faciunt, ac sese mutua cæde prosternunt.
Ceoluulfus rex Occidentalium Saxonum Australibus bellū intulit Saxonibus, Ciclus decennou. 5. incipit indict. 11.

630 5. Sabinianus papa obiit. 6. Cal. Martij. Bonifacius 608
65. papa, mensibus decem; obiit. 3. Idus Decembris. Hic impetrauit à Foca vt sedes apostolica caput esset ecclesiæ, cum antea Constantinopolis primam se omniū scriberet. Ipe quoq; cōstituit in ecclesia beatri Petri cum episcopis 72. duobus presbiteris. 33. diaconibus, & omni clero, sub anathemate, vt nullus pontifice viuēte aut episcopo ciuitatis suæ præsumat loqui aut partes sibi de episcopatu facere, sed tertio die depositionis eius adunato clero & filiis ecclesiæ tunc electio fiat.

631 6. Bonifacius. 66. papa annis sex mensibus. 9. Iste ob- 609
tinuit à Foca, vt in veteri fano quod Pātheon vocabatur, & à Domitiano imperatore constructum erat, ecclesia in honore Omnium Sanctorum consecraretur. Vbi dudum omnium Idolorum cultus agebatur.

632 7. 610

633 8. Persæ contra Rempublicam grauissima bella ge- 611
rentes, multas Romanorum prouincias & ipsam Hierosolimam auferunt; & destruētes ecclesias, sancta quoque prophanantes, inter ornamenta sanctorum vel communium locorum etiā vexillum dominicæ crucis abducunt. Heraclius qui Aphricam regebat, Focam occidit.

- Ceoluulfus rex obiit. Cui fratris sui Ceole filius Kinegil-
- sus successit, & 32. annis regnavit. Qui fuit Ceole, qui fuit
- Cuthæ, qui fuit Kenrici, qui fuit Cerdicij.

Romanorum, 64. Heraclius regnavit annis. 27. vsque
Cal. Maij in anno. 627. post passionem domini.

612 1. Anastasius Persa monachus nobiliter pro Christo
passus, qui natus in Perside, magicam à patre artem didi- 634
cit, sed vbi à captiuis Christianis nomen Christi accepit,
in eum mox toto animo conuersus est.

613 2. Bonifacius papa obiit. 8. Cal. Iunij. 635

614 3. Kinigilfus & filius suus Cuichelmus in Beandune 636
contra Britones aciem direxere, & pugnantes duo millia
quadraginta sex ex eis interemere.

615 4. Deusdedit, qui & Theodatus. 67 papa, annis qua- 637
tuor. Anastasius supradictus relicta Perside Chalcedoniã
Hierapolimq; Christum quærens pertransijt, ac deinde
Hierosolimam petijt; vbi baptizatus quarto ab eadem vr-
be miliario, monasterium abbatis Anastasij intrauit, in quo
septem annis regulariter vixit. Qui cum Cæsariam Pale-
stinæ orationis gratia venisset, captus à Persis & multa
diu verbera inter Carceres & vincula à Marzabana duce
perpeffus est. Deusdedit papa constituit secundam mis-
sam in clero. Eodem tempore factus est terremotus mag-
nus mense Augusto, indictione sexta. Post hæc secuta est
clades in populo, id est percussio scabiarum ita vt nullus
posset mortuum suum agnoscere.

616 5. Ciclus solaris incipit. 4. cōcurrentibus bisextilibus. 638

- Rex Cantuariorū Æthelbertus filius Irmenrici, cuius pa-
- ter Oſta, cuius pater Oricius cognomento Æſca, cuius
- pater Hēgistus. 56. imperij. 21. anno acceptæ fidei die. 24.
- mensis Februarij conscendit regni cælestis gaudia. Cui
- Æthelboldus filius suus successit. Verum fidem Christi
- non solum recipere noluit, sed & patris vxorem sibi in
- matrimonium sociavit. Rex Orientalium Anglorum Re-
- duualdus Æthelfrihtum Deirorum Berniciorumq; regem
- occidit

occidit in bello iuxta amnem qui vocatur Idle. Cui Edwinus iuxta oraculū (quod acceperat) successit & 7. filios Æthelfrithi expulit. Sebertus rex Orientalium Saxonum regna petens perennia, tres filios suos, qui pagani perdurauerāt, regni temporalis hæredes reliquit. Qui mox idolatriæ palam seruire cepere, & Mellitum episcopum Landoniæ de suo regno expulere. Ipse verò Cantiam venit, & habito consilio cum Laurentio archiepiscopo, ad partes Galliarum cum Iusto Hrofsi episcopo secessit. Sed nō multo tempore reges qui à se veritatis præconem expulere, dæmonicis cultibus impunè seruiere. Nam egressi cōtra gentem Gewissorum in prælium, omnes pariter cum sua militia corruere. Cū verò & Laurentius Mellitum & Iustum esset sequuturus, ipsa nocte apparuit ei princeps apostolorum Petrus, illumq; flagellis affecit crioribus. Mane autem, factō ad regem Eadbaldum venit, & quantis verberibus esset laceratus ostendit. Quod ut vidit, multum extimuit. Omnem idolatriæ cultum Anathematizauit, connubium nō legitimū abdicauit, fidem Christi suscepit, in Galliā misit, Mellitum & Iustum reuocauit,

639 6. 617

640 7. 618

641 8. Deus dedit papa obiit. 6. Idus Nouembris. 619

642 9. Bonifacius. 68. papa annis, 5. Hic constituit, ut nullus trahatur de ecclesia. 620

643 10. Prædictus sanctus Anastasius tādē mittitur in Persidem ad regem eorum Chosdroen. A quo ter per intervalla temporis verberatus est, ad extremum occisus est cum alijs multis. Mox tunica eius indutus quidam demoniacus curatus est. Beatus Laurentius archiepiscopus regnante Adbaldo rege 4. die Nonarum Februarij transiit ad dominum. Post quem Mellitus qui erat episcopus Landoniæ, tertius ab Augustino sedem suscepit Doruernensis ecclesiæ, Mellito successit Ceadda frater Cedda, ad Landoniæ præsulatum.

Angl. p. 39.

622 11.

623 12.

624 13. Bonifacius papa obiit. 8. Cal. Nouembris.

625 14. Honorius. 69. papa annis, 12. Superueniens Heraclius imperator cum exercitu superatis Persis Christianos (qui erant captiuati) reduxit. Mellitus archiepiscopus postquam ecclesiam rexit annis. 5. octauo Calendarū Martiarum die ad cœlos migravit Eadbaldo regnante. Cui successit Iustus Hrofsensis ecclesiæ episcopus, & pro se Romanum consecrauit antistitem.

626 15. Vir deo dilectus Paulinus, à beato Gregorio cum cæteris prædicandi gratia in Angliam missus, tertius processu temporis Hrofsensis episcopus, à Iusto archiepiscopo Northumbranz gentis pontifex ordinatus, ad Edwinum eiusdem gentis regem cum illius sponsa regis Athelberhti filia, ab Eadbaldo rege virginis eiusdem fratre missus est.

627 16. Reliquiæ beati martyris Anastasij, primò monasterium suum, deinde Romā aduectæ, venerātur in monasterio beati Pauli apostoli quod dicitur ad Aquas Salinas. Quidā sicarius Eomertus vocabulo, missus est à rege Westsaxonum Cuichelmo, qui ad regem Edwinum primo die Paschæ venit, & euaginata sub veste sua fida impetum illi fecit. Verum Lilla minister regi amicissimus mox ante ictum pungentis, suum interposuit corpus, sed tanta viri ferrum infixit hostis, ut etiam regem vulneraret per corpus occisi militis. Eadem autem nocte Paschæ dominici, peperit regina filiam regi: quæ die Pentecostes de Northanhimbrorum gente prima à Paulino episcopo baptizata, Eanfleda est vocata. Quinquagesimo ætatis suæ anno Penda regnum Merciorum suscepit & 30. annis tenuit. Qui fuit Wibbæ, qui fuit Cridæ, qui fuit Cunewaldi, qui fuit Cnebbæ, qui fuit Icelii, qui fuit Eomeri, qui fuit Angengeati, qui fuit Offæ, qui fuit Weromundi, qui fuit Wightleagi, q. f. Wagæ, q. f. Wothelgeati, q. f. Wodeni.

17. Anno

644

645

646

647

648

649

650 17. Anno Heraclij imperatoris .16. indictione. 15. 628

Edwinus præcellentissimus rex Anglorum trans-Humbranz gentis ad Aquilonem, prædicante Paulino episcopo, quem misit de Cantia archiepiscopus Iustus, verbum salutis cum sua gente suscepit. Anno autem. 11. regni sui, aduentus verò Anglorum in Britanniam plus minus .230. hoc gessit. Ipse autem dedit Paulino sedem episcopatus Eboraci. Cui regi in auspiciu venturæ fidei regniq; cœlestis terrena potestas creuit. Totam enim Britaniā (præter Cantuarios tantum) primus omnium Anglorum sibi subiecit. Eo tempore errorem. 14. annorum in obseruatione Paschæ apud Scotos exortum Honorius papa per epistolam redarguit: sed & Iohannes qui successori eius Seuerino successit idem arguebat. Cum adhuc non esset electus in pontificatū pro eodem Pascha eis scripsit, & pro
 › Pelagiana hæresi quæ apud eos reuiuiscibat, Westsaxonum reges Kinegilsus & Cuichelmus, suus filius cum re-
 › go Merciorum Penda iuxta Cirenceastriam pugnauere, &
 › post pace facta confirmataq; discessere,

651 18.

629

652 19.

630

653 20.

631

654 21. Eorpwaldus filius Reduualdi regis, cuius pater

632

› Titellus, cuius pater Vffa, persuadente rege Edwino super-
 › stitione Idolorum relicta, fidem Christi q; sacramenta
 › cum sua suscepit prouincia, verum. non multo tempore
 › post occisus est à viro gentili Ricberto nomine.

655 22. Gloriosus rex Edwinus cum. 17. annis Anglorum

633

simul & Britonū genti præesset gloriosissimè, anno ætatis
 sue. 48. à pagano rege Merciorū Penda, viro strenuissimo,
 & Cedwala rege Britonū seuiore pagano, in cāpo Head-
 feald conferto graui prælio, est occisus die Iduum Octo-
 › brium. 4. Turbatis rebus Northanhimbrorum Paulinus
 › assumpta secū regina Æthelburga redijt in Cātiā nauig-
 › gio, & honorificè susceptus est ab Honorio archiepisco-
 po,

po, & rege Eadbaldo.

634 23. Rex Britonum Ceadwala regem prius Ofricum 656
 › regis Edwini patruelem cum toto suo exercitu deleuit :
 › dein regem Eanfrithum Ethelfridi regis filiū, ad se postu-
 › landæ pacis gratia venientem peremit . Quo perempto
 › cum paruo exercitu sed fide Christi munito frater suus
 › Oswaldus superuenit, & infandū Britonum ducem cum
 › innumeris suis copijs (quibus nil resistere posse iactabat)
 › interfecit, & regni vtriusq; gubernacula suscepit; ac se-
 › quenti tempore omnes nationes & prouincias Britanniae
 › in deditiōem accepit. Eo tempore gens Occidentalium
 › Saxonum regnante Kinegilso rege fidem Christi suscepit,
 › prædicante illis verbum Birino episcopo. Sanctus Wilfri-
 › du nascitur, Clodoueus filius Dagoberti rex Franco-
 › rum, 20.

635 24. Rex Oswaldus misit ad maiores Scotorū natu, 657
 › petēs vt sibi mittentur Antitistes. Cui pontifex missus est
 › Aidanus, per quem & per ipsum clarissimum & sanctissi-
 › mum regē Oswaldum in prouincia Berniciorū primū
 › fundatur ecclesia Christi & instituitur, Euangelizante Bi-
 › rino ab Honorio papa prædicandi gratia Angliam misso.
 › in Westfaxonica prouincia rex Kinegilus cum sua gente
 › credidit. Quem de fonte Baptisni exeuntem rex victo-
 › riosissimus suscepit Oswaldus. A quibus regibus idem
 › pontifex ciuitatem Dorcicæ ad faciendam inibi sedem
 › episcopalem accepit. Honorius papa obiit. 4. Idus Octo-
 › bris, & cessauit episcopatus anno vno mensibus septem
 › diebus. 17.

636 25. Eorpwaldi regis Eastanglorū frater Sigebert 658
 › per omnia Christianissimus & doctissimus, mox vbi reg-
 › nare cœpit totam suam prouinciā fidei & sacramento-
 › rum participē facere curauit. Cuius studijs fauens Fœlix
 › episcopus, genere Burgūdu, qui Sigeberto Orientalium
 › Anglorum rogi in Gallia exulātī familiaris effectus, An-
 › gliam cum eodem post mortem Eorpwaldi venit, & East-
 › anglorum

anglorum episcopus efficitur. Illam ad fidem Christi perduxit, acceptaq; sede episcopatus in ciuitate Dommoce. 17. annis eidem genti præsuit. Eo tempore de Hibernia venit ad prouinciam Orientalium Anglorum vir sanctissimus nomine Furseus, & à rege præfato susceptus honorificè, ibiq; prædicans verbum vitæ multos incredulos ad Christum conuertit: & postea monasterium nobile construxit. Interea rex idem relictis regni negotijs & cognato suo Egrico commendatis, monasterium quod fecerat sibi, intrauit: acceptaq; tonsura æterno regi multo tempore deuotè militauit. Sed dum paganus rex Merciorum Penda aduersus Eastanglos in bellum procederet, monasterio inuitus eruitur, in certamen nolens ducitur, virgâq; tantum in manu tenens vna cum rege Egrico occiditur. Quibus in regnum successit Anna filius Eni, Quichelmus regis Kinegilsi filius in ciuitate Dorice à Birino episcopo baptizatur, & eodem anno defungitur.

659 26. Seuerinus. 70. papa anno vno. Iudei in Hispania Christiani efficiuntur. Sisibutus enim Gothorum gloriosissimus rex plurimas prouincias in Hispania militiæ Romanæ vrbes sibi bellando subiecit, ac Iudæos in suo regno ad fidem Christi conuertit. Seuerinus papa obiit. 4. Nonas Augusti, Iohannes. 71. papa anno vno & mensibus decem.

660 27. Heraclius Constantinopoli obiit. 638

Romanorum. 65. regnauit Heraclonas filius Heraclij annis duobus, vsq; in annum. 629 post passionem.

661 1. Theodorus. 72. papa annis sex mensibus sex. Iohannes papa obiit. 4. Idus Octobris. Cyrus Alexandria Sergius & Pirrus regiæ vrbis episcopi, Acephalorum hæresim instaurantes: vnam operationem in Christo diuinitatis & humanitatis vna voluntate dogmatizant. E quibus Pirrus his temporibus sub Theodoro papa Romam veniens ex Aphrica, ficta vt post apparuit pænitentia, obtulit eidem papæ præsentem cuncto clero & populo libellum

lum cum sua subscriptione, in quo condemnarentur omnia quæ à se vel à decessoribus suis scripta vel acta sunt contra catholicam fidem, vnde & benignè susceptus est ab eo quasi regis pontifex ciuitatis. Sed quia reuersus domum errorem repetijt memoratus papa Theodorus (aduocatis cunctis sacerdotibus & clero in ecclesia beati Petri apostoli) condemnauit eum sub vinculo Anathematis, Birinus episcopus Cuthredum Cuichelmi regis filium in ciuitate Dorcice baptizauit, & eum de fonte regenerationis suscepit.

640 2. His temporibus Isidorus Hispaniensis episcopus 662
clarus habetur. Eadbaldus rex Cantuariorum anno. 25. regni sui ex hac vita transiens, regni gubernacula Erconberto filio suo reliquit. Hic primus regum Anglorum in toto regno suo idola relinqui ac destrui, simul & ieiunium
40. dierum obseruari præcepit. Cuius filia Ercongota, quam peperit ei sancta Sexburga regina, exstitit magnarum virgo virtutum.

Romanorum. 66. Constantinus filius Heraclij regnauit mensibus sex quasi vsque Cal. Nouembris in anno. 629. post passionem. Pirri successor Paulus non tantum vesana doctrina (sicut prædecessores eius) sed aperta persecutione catholicos cruciat. Apocrisarios sanctæ Romanę ecclesię, qui ad eius correctionem missi fuerant, partim carceribus partim exilijs partim verberibus afficiens, sed & altare eorum in domo Placidie sacratum in venerabili oraculo subuertens diripuit, prohibens eos ibidem missas celebrare. Vnde & ipse sicut præcessores eius ab Apostolica sede iusta depositionis ultione damnatur.

641 **R**omanorum. 67. Constantinus filius Constantini, regnauit annis. 28. vsq; in annum 657. post passionem. 663
1. Hic deceptus est à Paulo, sicut auus eius Heraclius à Sergio supradicto episcopo. Exposuit enim iste contra catholicam fidem, nec vnam, nec duas voluntates aut operationes

rationes in Christo diffiniens esse confitendas, quasi nil
velle vel operari credendus sit Christus.

664 2. Nepos Edwini regis, filius regis Æthelfridi, rex
Oswaldus christianissimus, peregrinis & pauperibus sem- 642
per humilis, benignus, & largus, anno ætatis sue. 38. regni
autem nono, commisso graui prælio occisus est à Penda
Merciorum rege pagano, in loco Maserfeld nuncupato. *maserfeld.*

665 3. Cuius frater Oswinus iuuenis circiter. 30. annorū, 643
breui pōst tempore in regnum illi successit, & per annos
28. laboriosissimè tenuit. Eodem anno Kenwalchius fi-
lius Kinegilsi regis, regimen Westsaxonici regni susce-
pit, & 30. vno anno tenuit: & Wintoniæ ecclesiam in qua
sedes pontificalis est construxit. *ecclesia monachica
edificata.*

666 4. Theodorus papa obiit. 2. Idus Maij. Paulinus 644
quondam Eboracensis, sed tūc Hrofenſis ciuitatis episco-
pus, postquā. 18. annos, menses duos dies. 21. episcopa-
tum tenuit. 6. Iduum Octobrium die, ad dominum tran-
siuit. In cuius locum Honorius archiepiscopus, iusti suc-
cessor, Ithamarum ordinauit. Ciclus solaris incipit. 4. cō-
currentibus bisextilibus.

667 5. Martinus papa. 73. annis sex mēſibus duobus. Rex 645
Westſaxonum Kenwalchius quia Penda regis Merciorū
sorore (quam duxerat) repudiauit, bello petitus, ac regno
ab illo priuatus, ad regem Eastanglorum Annam secessit.
Hoc etiam anno rex Oswinus, aspectu venustus, statura
sublimis, affatu iocundus, moribus ciuilibus, omnibus manu
largus, regum humilimus, amabilis omnibus, regis Ed-
wini patruelis Osrici filius, in Deirorum prouincia reg-
nare cepit & 7. annis eidem præfuit.

668 6. Ciclus. 7. decēnouenalis incipit, Indictione. 4. Ken- 646
walchius rex apud Orientales Anglos à Felice pontifice
baptizatus est.

669 7. Martinus papa propter prædictam hæresim con- 647
gregauit Romæ Synodum centum quinque episcoporum.
In qua Synodo damnauit sub anathemate Cyrum, Ser-
gium;

gium, Pirrhum & Paulum hæreticos præfatos episcopos. Fœlix primus Eastanglorū episcopus obiit: pro quo Honorius archiepiscopus Thomam eius diaconū ordinauit. Quo etiam de hac vita subtracto, quinto sui episcopatus anno, Bonifacium substituit eius loco.

648 8. Kenwalchius rex de Eastanglia redijt in West- 670
saxoniam: & eodem anno nō modicam ruris portionem de-
dit Cuthredo fratri suo, Cuichelmi regis filio.

649 9. Facta est synodus præfata anno imperij Constan- 671
tini nono, mense Octobri indictione. 7.

650 80. Post hæc missus ab imperatore Theodorus hexar- 672
chus tulit Martinum papam de ecclesia Constantiniana,
perduxitq; Constantinopolim, & inde religatur Cersonā
prouinciæ Siciliæ, ibidemq; .4. Idus Nouembris obiit, &
multis virtutum signis refulget. Ægelberhtus episcopus,
natione Gallus, in prouincia Westsaxonica à rege Ken-
walchio (defuncto iam Birino) accepit episcopatū: & eidē
genti pontificali iure annis præfuit multis.

651 11. Eugenius. 74. papa, annis. 2. mensibus. 10. Sanctus 673
Cuthbertus monasterium Mailronense intrauit, susceptus
à reuerendissimo Eata eiusdem ecclesiæ abbate. Vir hu-
militatis eximia, sanctitatisq; nō modicæ, Deirorum rex
Oswinus comitis Hunwaldis (sibi vt putabat amicissimi)
proditus detestatione, anno regni sui. 7. die Cal. Septembriū
13. (regis Oswij iussione) à præfecto suo Æthelwino per-
emptus est detestanda omnibus morte. Cui successit in
regnū Æthelwaldus regis Oswaldi filius. Post occisionē
regis Oswini, antistes Aidanus. 2. Cal. Septembris ad cœ-
lorum regna migravit. Cuius animam puer bonæ indolis
Cuthbertus vidit in cœlum ferri ab angelis. Quo defun-
cto Finan⁹ pro illo gradum episcopatus à Scotis ordina-
tus ac missus accepit.

652 12. Eugenius papa obiit. 4. Nonas Ianuarij. 674

653 13. Vitalianus. 75. papa. Benedictus cognomēto Bisco- 675
pius, regis Oswini minister, nobili stirpe gentis Anglorū
progeni-

progenitus, domum, cognatos, possessiones, patriam, etatis suæ anno. 25. amore Christi reliquit, primò Romam adiit, & mox doctior rediit. Honorius Doruuernensis archiepiscopus. 2. Cal. Octobris ex hac luce migravit, Cui post annū & sex mēses Deus dedit. 6. ab Augustino in regimen pontificatus successit, & ab Ithamaro Hrofenſis ecclesie antistite die, 7. Cal. Aprilium ordinatus, annos nouem mēses. 4. & duos dies ecclesiam rexit. Mediterranei Angli sub Peada principe, filio Pendæ regis Merciorum, fidem & sacramenta Christi perceperunt, ipso principe primitus à Finanō episcopo apud regē Oswium in Northimbria cum omnibus qui secum venerant baptizato: postmodum verò eo domum reuerso, ceteris de sua gente baptizatis à presbiteris. 4. Cedda, Adda, Betta & Duina, quos secum de præfata adduxerat prouincia. Eo tempore rex Orietalium Saxonum Sigebertus, qui post Sebertum cognomento Paruum regnauit: in prouincia Berniciorū, fidem Christi per exhortationem regis Oswij cū ad eum veniret suscipiens, à Finano Northimbrorum episcopo baptizatus est. Quo sui regni sedem repetente rex Oswinus, misit cum illo virum dei Ceddā presbiterum ad prædicandum verbum Eastfaxonis. Vbi cū ille multam domino ecclesiā cōgregasset, & propter colloquium Finani episcopi domum reuersus esset, gradum episcopatus ab eo accepit, & in prouinciam reuersus maiori auctoritate captum opus expleuit. Quadam vice cū ipse Northimbrorum prouinciā exhortādi gratia reuiceret, Deiorum rex Æthelwaldus regis Oswaldi filius, postulauit eum possessionem terræ aliquam ad sibi construendum monasterium accipere. Qui regijs fauens votis, elegit sibi locum monasterij construendi in loco qui nunc Leastingaig nuncupatur, & facto monasterio religiosi moribus instituit. Interea regem Sigebertum instigante omnium bonorum inimico, sui interfecere propinqui: quia nimis ille suis parcere solebat inimicis, & factas ab eis iniurias

mox

*mercij fide
receptum
2.*

mox obsecrantibus placida mente dimittere. Cui successit in regnum Suithelmus filius Sexbaldi.

654 14. Constantinus princeps (Vitaliano papa nuper ordinato) misit beato Petro apostolo aurea Euangelia gemmis albis miræ magnitudinis in circuitu ornata. Anna rex Eastanglorum à Penda rege occiditur. Cui frater suus Æthelher⁹ in regnū successit. In loco qui dicitur Ikanho monasterium construitur à sancto Botulpho. 676

655 15. Perfidus rex Merciorum Penda Sigeberti, Egri- ei, Annæ regum Eastanglorum, necnon etiam Edwini, Oswaldi regum Northanhimbrorum occisor. 30. legionibus totidemq; nobilissimis ducibus instructus, in Berniciam ad debellandum regem Oswium ascendit. Cui ille cum Alhfrido filio, vnam tantum legionem habens, sed Christo duce confisus, in loco qui dicitur Winwidfelda occurrit. Inito certamine fugati sunt & cæsi pagani duces regum. 30. qui ad auxilium venerant pene omnes interfecti. In quibus Æthelherus frater Annæ regis eorundem, qui post eum regnavit, auctor ipse belli interemptus est. Cui in regnū frater suus Æthelwaldus successit. Tum rex Oswius pro collata sibi victoria 12. possessiones ad monasteria cōstruenda, & filiam suam Ælfledam deo obtulit, perpetua ei virginitate consecrandam. Quæ monasterium quod Heortefig nuncupatur, cui tunc Hilda abbatissa præfuit, intrauit. Hoc bellum rex Oswius in regione Loidis. 13. regni sui anno. 17. die Cal. Decembrium cōfecit, gentemq; Merciorum ad fidem Christi conuertit. Sub quo primus in prouincia Merciorum & Lindisfarorum ac Mediterraneorū Anglorum factus est episcopus Duima, cuius supra meminimus, secūsus Ccollachus de genere Scotorum. Idem rex tribus annis eidem genti cæterisq; Australium prouinciarum populis præfuit, gentemq; Pictorum regno Anglorum subiecit, & Penda regis filio Peada suo cognato regnum Australium Merciorum dedit. 677

martyr Australis
occidentalis

16. Peada

- 678 16. Peada rex suæ cōiugis prodicione in ipso Pascha- 656
lis festi tempore peremptus est multum nefariè.
- 679 17. 657
- 680 18. Kenwalchius rex Westfaxonū cū Britonibus apud 658
Peonnum pugnavit, & eos Pedridan usquē fugavit. Bea-
ta Hilda abbatissa in loco (qui dicitur Streoneshalh) mo-
nasterium construere cœpit, in quo regis Oswij filia pri-
mo vitę regularis discipula, deinde extitit magistra. Cu-
ius mater Eanfleda regina in loco vbi rex Oswinus filius
videlicet patruelis sui, patris Osrici regis, peremptus est
iniuste, monasteriū quod In Getlingum dicitur cōstruxit:
& Trumherū virum dei (occisi regis propinquum) ibi ab-
batem constituit.
- 681 19. Aduersus regem Oswiū duces gentis Merciorum 659
Imminus, Eaba, & Eadberht⁹ rebellauēre, leuato in regē
Wulfero filio Pendæ adolescente, quem occultum serua-
uēre, sicq; cum suo rege Christo gaudebant seruire. Idem
rex habuit primum episcopum præfatum Trumherū, se- #
cundū Iarumannū, tertium Ceddā, quartum Winfridū.
- 682 20. Rex Kenwalchi⁹ Westfaxonicā prouinciā in duas 660
parochias diuisit, & episcopo Winæ in ciuitate Wentæ se-
dem episcopatus tribuit. Vnde Agelbertus episcopus
grāuiter offensus in Galliam redijt, & episcopatum Pari-
siacæ ciuitatis accepit. Rex Egfridus Oswij regis filius, // con.
Ætheldritham Annæ regis Orietalium Anglorum filiam,
accepit in coniugem. Clotharius filius Clodouej, rex
Francorum, 21.
- 683 21. Cuthredus Cuichelmi regis filius, nepos videlicet 661
Kinegilsi regis, & regum Kenwalchij & Kentuini fra-
truelis, & Kenbrihtus Subregulus Ceaulini scilicet regis
pronepos, & pater Ceadwalę regis, obierūt. Wulfer⁹ rex
Merciorum prius Æsceldum deuastauit, & postmodum
Vectam insulam cœpit. Quam regi Australium Saxonum
Æthelwoldo (cuius Patrinus extitit) & Mauorū prouin-
ciā in gente Occidetalium Saxonum dedit. Finan⁹ epis-

R

copus

W. A. Smith

copus Northanhimbrorum obiit, cui Colmannus & ipse
à Scotia missus successit.

662 22.

684

663

23.

685

Constantinus post aliquot annos venit Romam,
5. die mensis Iulij, feria. 4. indictione. 6. Tunc obtulit do-
minico die super altare sancti Petri pallium auro textum,
& cum toto exercitu cum cereis ecclesiam intrauit. Hoc
verò factum est per Indictionem. 6. anno. 23. imperij illius.
Postquam verò obtulit pallium mansit in Roma diebus
12. Indè indictione. 7. Siciliam ingressus est, in qua man-
sit vsq; ad indictionem. 12.

664

24.

686

Tricesimo anno episcopatus Scotorum, quem
gesserunt in prouincia Northanhimbrorum, ac. 22. anni
regni Oswij regis, mota questione in eadem prouincia
de Paschate, vel tonsura, vel alijs rebus ecclesiasticis, dispo-
situm est vt in monasterio, quod dicitur Streoneshealh, cui
tunc Hilda abbatissa præsuit, Synodus fieri deberet. Ve-
nerunt autem illò reges Oswius & Alhfridus filius eius,
qui regi Æthelwaldo regis Oswaldi filio in regnum suc-
cessit, episcopus Colmannus cum clericis suis, Agelber-
tus Westsaxonum episcopus, cum Agathone & Wilfrido
presbiteris, Cedda Orientalium-Saxonum episcopus,
Hilda abbatissa cum suis. Qui multum inter se confligen-
tes tandem maiores vna cum mediocribus, abdicata mi-
nus perfecta Scotorum institutione, ad ea quæ meliora
cognouerant sese transferre festinabant. Finito conflictu,
ac soluta questione, Agelbertus domum regreditur, Ced-
da relictis Scotorum vestigijs ad sedem suam redijt. Col-
mannus vnanimi intentione catholicorum superatus, ad
suos in Scotiam reuertitur. Quo patriam reuerso, suscepit
pro eo pontificatum Northanhimbrorum Tuda, sed per-
modico tempore ecclesiā regens. Abbas monasterij quod
vocatur Mailros, Eata, vir reuerendissimus, qui Ripensis
monasterij fundator rogatu regis Alhfridi prius extitit,
abbatis iure Lindisfarnensis fratribus præpositus est, &
beatum

Synodus.

eclipse solis

• beatum Cuthbertum de Mailrosensi monasterio ad in-
 • sulam Lindisfarnensem transtulit. Eodem anno facta est
 • eclipsis solis die tertia mensis Maij, hora quasi decima
 diei. Mox subita pestilentia lues secuta est, qua sacerdos
 domini Tuda de mundo raptus est. Alhfridus rex cum cō-
 filio atq; consensu patris sui Oswij venerabilem presbi-
 terum & abbatem Ripensis monasterij Wilfridum ad re-
 gem Galliarum mittens, episcopum sibi rogauit ordinari,
 cum esset circiter. 30. annorum. At ille misit eum ordi-
 nandum ad Agelbertum, qui relictā Britannia Parisiacæ
 ciuitatis factus erat episcopus, cum quo & alij vndecim e-
 piscopi ad dedicationem antistitis conuenientes, multum
 honorificè ministerium impleuerunt. Deus dedit. 6. ab Aug-
 • ustino archiepiscopo obiit. 2. Iduum Iuliarum. Sed &
 • Erconbertus rex Cantuariorum eodem anno ac die de-
 • functus, Egberto filio sedem regni reliquit. Wilfrido ad-
 • huc in transmarinis partibus demorante, consecratus est
 in episcopatum Eboraci à Wina ciuitatis Ventauæ præ-
 • sule iussu regis Oswij monasterij (quod Leastingaeig di-
 • citur) abbas. sancti pontificis Cedda germanus, Ceadda
 • vir sanctus. Deo dilecta mater Berkinganensis monaste-
 • rij Athelburga, prima eiusdem Cœnobij abbatissa, miræ
 • sanctitatis viri Erconwalidi futuri Lundoniæ ciuitatis e-
 • piscopi germana. 5. Iduum Octobrium die, carnis ergas-
 • tulo est educta. Cuius talem fuisse constat vitam, vt nemo
 • qui eam nouerit, dubitare debeat quin ei de hac vita ex-
 • eunti cœlestis patriæ patuerit ingressus. Cui successit in
 • officium abbatissæ deo dilecta familia Helilida nomine.
 • Paulò post Cedda episcopus Orientalium Saxonum mo-
 • nasterium suum Leastingaig adiit, ibidemq; corporis in-
 • firmitate tactus 7. Cal. Nouembrium die obiit. Rege Eas-
 • • anglorum Æthelwaldo defuncto, successit Aldulfus, cuius
 • mater Heresuitha, soror sanctæ Hildæ abbatissæ: quarum
 • pater Herericus, cuius pater Eadfrithus, cuius pater Ed-
 • • winus. Bosilus sublimium virtutum monachus, Mailro-
 • sensis

fensis canobij præpositus, vir prophetico spiritu plenus, sacerdos dei dilectus, lathali morbo pressus, perpetuè lucis gaudia conscendit. Rex Orientalium Saxonum Sigerus cum sua parte populi ad Apostasiam conuersus est.

Quod ubi rex Merciorum Wulfetus cōperit, Iarumannū episcopum successorem Trumheri, ad corrigendum errorem misit. Porro Sebba socius & coheres regni eiusdem, fidem perceptam cum suis omnibus seruauit.

665 25. Ciclus decēnouenalis 8. incipit Indictione, 7. Benedictus cognomēto Biscopius tempore Vitaliani papæ secundò Romam adiit, & post mēses aliquot Lirinensem insulam venit, monachis se dedens attonsus est, & biennio sub abbatis regimine deo regulari militauit tramite. 687

666 26. sanctus Aldelmus Melduni in ecclesia apostolorū Petri & Pauli abbas ordinatur à beato Leutherio Westsaxonum 4. episcopo. Wina ciuitatis Ventanæ episcopus à rege Kenwalchio de suo præsulatu pulsus, ad regem Merciorum Wulferū secessit, & ab eo acquisita sede ciuitatis Lundoniæ, eius episcopus mansit vsq; ad terminum vitæ suæ. 688

667 27. Reges Anglorum nobilissimi Oswius prouinciæ Northanhimbrorum & Egbertus Cantuariorum, cum consensu sanctæ ecclesiæ gentis Anglorum, presbiterum nomine Wihardum de clero Deusdedit archiepiscopi, antistitem ordinandum Romam miserunt. Verum ille Romam perueniens, priusquā consecrari in episcopatum, posset, morte præreptus est. Ceadda præsul Eboracensis, tribus annis ecclesiam rexit. Dehinc ad monasterij sui curam quod est in Leastingaig secessit, accipiente Wilfrido episcopatum totius Northanhimbrorum prouinciæ. 689

668 28. Biscopius qui & Benedictus, tertio Romam venit. Quo tempore erat Romæ monachus Theodorus, Tharso Ciliciæ natus, seculari & ecclesiastica philosophia præditus, Græcè & Latine sufficienter instructus, probus moribus, annorum, 66, ætatis, Hunc die, 7. Cal. Aprilium dominica. 690

minica ordinatum archiepiscopum, Biscopio (quia vir sapiens erat ac strenuus) papa Vitalianus Britanniam perducendum, simul & abbatem commendauit Adrianum, Constantin⁹, ii. indictione in Sicilia à suis in balneo occisus est, 15. die mensis Iulij: & non longè post Vitalianus papa obiit. 6. Cal. Februarij.

R Omanorum. 68. Constantinus filius Constantini superioris regis, regnauit annis. 17. vsq; in annum. 674. post passionem.

691 1. Adeodatus. 76. papa post Petrum annis. 4. mensibus duobus, & obiit. 6. Cal. Iulij. Archiepiscopus Theodorus die. 6. Cal. Iuniarum dominica Cantiam venit; & Benedicto (qui & Biscopius) monasterium beati Petri Apostoli, abbatis iure, regendum dedit. Mox peragrata insula tota, locis opportunis episcopos ordinauit, & ordinationem Ceaddæ denuò catholica ratione consummauit. In ciuitate etiã Hrofi, vbi defuncto Damiano episcopatus iamdiu cessauerat, Puttã virum ecclesiasticis disciplinis institutum ordinauit: & non multò post mortuo Iarumanno, ac rege Wulfero petente, & rege Oswio concedente iussit Ceaddam Merciorum simul & Lindisfarorum pōtificatū suscipere. Ille iussis obsecundauit, magnaq; vitæ perfectione susceptū ministerium administrare curauit. Cui rex etiã Wulferus terram. 50. familiarum ad cōstruendum monasterium in loco qui dicitur Ad Bearuue donauit.

*Ceadda. eps
2046. 6004.*

692 2. Oswius rex Northanhimbrorum pressus infirmitate, anno ætatis suæ. 58. die. 15. Cal. Martij mortem obiit, & Egfridum filium regni reliquit successorem. Leutharium Agilberti Parisiacæ ciuitatis episcopi nepotem, rex Kenwalch⁹ & Occidentales Saxones rogauerunt Theodorum archiepiscopum Doruernensis ecclesiæ, sibi antistitem consecrari. Qui cōsecratus in Wenta ciuitate. 7. annis episcopatum solus gessit. Saraceni Siciliam inuadunt: qui præda nimia secum ablata mox Alexandriam redeunt.

693 3. Auium strages facta est permaxima, Venerabilis

R 3 abbas

abbas Benedictus (qui & Biscopi⁹) vbi duobus annis monasterio beati Petri Apostoli, abbatis iure præflet, archiepisculis Theodori licentia tertio de Britannia Romam profectus est. Cui in monasterij regimen successit Adrianus abbas (cuius supra meminimus) vir natione Apher, sacris literis diligenter imbutus, Græcæ pariter & Latinæ linguæ peritissimus.

672

Synodus.

4. Hic Constantinus princeps sextam Synodum instituit. Ciclus solaris incipit 4. concurrentibus bisextilibus. Kenwalchius rex Westsaxonum. 30. anno regni sui defunctus est. Cuius vxor Sexburga regina secundum Anglicam chronicam vno post illum regnavit anno. Secundum verò Bedam Subreguli regnum inter se diuisum annis circiter. 10. tenuerunt. Regina Northanhimbrorum Ætheldrithia multum diu postulans regem Egfridum, vt relictis sæculi curis in monasterio regi Christo seruire permitteretur: vbi vix aliquando impetrauit, monasterium sanctæ Ebbæ abbatissæ, videlicet sancti Oswaldi & Oswij regum germanæ, ac Egfridi regis amitæ intrauit, & velamen sanctimonialis habitus ab antistite Wilfrido accepit. Cum in Merciorum prouincia duobus annis ac dimidio Ceadda episcopus ecclesiã gloriosissimè rexisset, languore corporis tactus, postquam obitum suum dominici corporis & sanguinis perceptione muniuit. 6. die Nonarum Martij æterna gaudia petiuit. Qui dum è mundo transiret Egberhtus pater reuerendissimus (eius quondam in Hibernia condiscipulus) vidit animam Ceddæ episcopi fratris ipsius cum Angelorum agminibus de cœlo descendere, & assumpta secum anima eius ad cœlestia regna redire. In cuius locum ordinauit Theodorus Winfridū diaconū eius, cui ipse successerat antistitis loco. Roma Benedictus Biscopi⁹ redijt, & ingressus Britannia, patriam gentem solumq; in quo natus est petit. Egfridum transhumbranæ gentis regem adiit, qui confestim terram. 70. familiarium vt construeret monasterium ad

694

miraculum.
magis.

ostium

ostium Wiri fluminis illi dedit.

695

5. Conus papa, 77. anno vno mensibus sex. Rex Cantuariorū Egbrichtus, nono regni sui anno mense Iulio obiit: succedente in regnū fratre Lothario, quod ipse annos 11. & menses 7. tenuit. Die. 24. mensis Septembris indictione prima, Theodorus Doruvernēsis episcopus in loco qui dicitur Heortford episcoporum cogit concilium. In quo Wilfridus Northanhimbrorū gentis episcopus per proprios legatarios fuit. Fuerunt & Putta Rofensis episcopus, Leutherius Occidentalium Saxonum episcopus, Winfridus prouinciæ Merciorum episcopus. Quibus affuit Bia Orientalium Anglorum episcopus successor Bonifacij, cuius supra meminimus, vir multę sanctitatis & religionis, non multo antè à Theodoro ordinatus. Quo adhuc superflite sed grauissimā infirmitate ab administrando episcopatu prohibito, duo sunt pro illo Æcca & Badwinus consecrati episcopi. In regione quę vocatur Elge beata Ætheldritha facta est abbatissa, vbi constructo monasterio virginum deo deuotarum, mater virgo & exemplis vitę cęlestis esse cœpit & monitis.

673

Synodus.

Elge

J.

696

6. Conus papa obiit tertio Idus Aprilis. Clodoueo Dagoberti filio regni Francorum moderamina gubernante, abbas quidam ecclesię sancti Aniani, quę est apud vrbe[m] Aurelianā (Leodebodus nomine) cōstruxit monasterium in agro Floriacensi, colligensq; ibi plures ad seruiendum deo monachos, instituit illis abbatem nomine Mummolum. Qui diuina reuelatione præmonitus misit vnum de suis monachis (Aiulfum nomine) ad Mōtem Cassinum, vt inde sibi deferret sanctissimi corpus Benedicti. Qui veniens illò, ibiq; pernoctans in tempeste noctis silentio ipsum sancti Benedicti sepulchrum ita cęlitus vidit illustrari acsi densis lampadibus circumfunderetur. Mox reuerēter accessit & effracto à latere sepulchro illud exinaniuit, & quicquid ibi reperit, id est ossa sanctę Scholasticę virginis sororis suę in vnius sportulę sinu recondidit,

674

J.

dit, Floriacum redijt. Trāſſatum eſt igitur venerabile corpus ſancti Benedicti à Caſſino monte Floriacū anno incarnationis domini. 774. Computantur à tranſitu ſancti Benedicti vſque ad obitum papa Gregorij anni. 68. & ab obitu Gregorij vſque ad tranſlationem ſancti Benedicti anni 70. Æſcuuinus ſecundum Anglicam chronicā Occidentalium Saxonum ſuſcepit regnum. Qui fuit Kenſi, qui fuit Kenferthi, qui fuit Cuthgilſi, q. f. Ceolwulſi, qui fuit Kenrici, qui fuit Cerdicij, Hibernia (inſula ſanctorum) ſanctis & mirabilibus per plurimis ſublimer plenā habetur. Biſcopius ad oſtium, Wiri fluminis indiſtione. 2.

675 7. Agatho papa. 78. annis duobus mēſibus. 7. & obiit. 697

4. Idus Ianuarij. Wulferus rex Merciorū & Æſcuuinus rex

Wetſaxonum in loco qui dicitur Bidanheafod pugna-

uerunt. Eodem anno ipſe Wulferus, qui regum Merciorū

primus fidē & lauachrum ſanctæ regenerationis accepit,

& in tota gente ſua Dæmoniorum culturam deſtruxit &

penitūs eradicaui, Chriſtiq; nomen vbiq; locorum regni

fui prædicare iuſſit, & multis in locis eccleſias ædificauit,

17. anno ex quo regnauit ad Vranica regna migravit. Cuius

regina ſancta Eormengilda, quæ Cantuariorū Ercon-

berhti regis ſanctæq; Sexburgæ reginæ, Annæ regis Orientalium

Anglorum filiæ, ſororis videlicet ſanctæ Ætheldri-

thæ, extitit filia: peperit ei magnarum virginem virtutum

ſanctam Werbungam. Quæ patre deſuncto ſæculo renun-

tiauit, & habitum ſanctæ conuerſationis ſuſceptura, geni-

triciſ materteræ, ſanctæ videlicet Ætheldrithæ monaſte-

rium intrauit, in qua multa deo cooperante miracula pa-

trauit. Cuius ſanctitatis famam cum ſuis patruſ rex Æ-

thelredus comperiſſet, eam quibuſdam virginum deo de-

uotarum monaſterijs abbatiffæ iure præfecit. Cum quibus

& in quibus regulariter viuens, illiſq; in omnibus piè cō-

ſulens, ad vitæ finem verò regi Chriſto militauit: ac in vno

monaſteriorum ſuorū (quod Triccingeham dicitur) è ſæ-

culo migravit, ſicq; ad complexum & nuptias ſponſi cæle-

ſtis

*Hibernia inſula
ſanctorum*
Inſula ſanctorum

J.

stis virgo beata intrauit. Corpus autem illius ad monasterium (cui est Heanbirig vocabulum) vt ipsa viuens precepit, est delatum, & in illo honorifice tumulatum. Quod vsque ad tempus quo gens pagana Danorum crudeli cæde & tyrannica depopulatione Anglorum vastauerunt provincias, mansit incorruptum. Fuerunt autem germani regis Wulferi Æthelredus, qui post illum sceptrum regni gubernauit, Peada qui vt paucis prælibauimus Australium Merciorum regnum habuit, Merewaldus qui in Occidentali plaga Merciorum regnum tenuit. Cui regina sua sancta Ermēburga regis Ermēredi filia peperit tres filias, sancta videlicet Milburgā, sanctam Mildritham, & sanctam Milgitham, vnumque filium Merefinū eximie sanctitatis puerum.

• Offensus à Winfrido Merciorum episcopo per meritum
 • cuiusdam inobedientiæ Theodorus archiepiscopus, eum
 • de episcopatu deposuit, & in loco eius Saxulfum episcopum ordinauit, constructorem & abbatem monasterij
 • quod dicitur Burh in regione Giruiorum. Depositus verò
 • Winfridus ad monasterium suum Beauue redijt, ibique in optima vitam conuersatione finiuit. Tum etiam Orientalibus Saxonibus, quibus eo tempore præfuerunt Sæbba & Sigherus, in ciuitate Lundonia Erconwaldum episcopum constituit. Vbi prædecessor eius Wina sedem episcopatus habuit. Cuius viri scilicet Erconwaldi, & in episcopatu & ante episcopatum, vita & conuersatio fertur fuisse sanctissima. Hic fecit duo monasteria, vnum sibi, alterum sorori. Suum Certesiam dicitur, quod amminiculo Fritheboldi subreguli opulentia rerum & monachis impleuit. Sororis cœnobium appellatur Berkingum, vbi ipsa primum abbatissa constituitur. Post Erconwaldum fuit Waldherus, & post istum Ingualdus, vltimus quē Beda in historia Anglorum Lundoniensem commemorat episcopum. Porro Æthelburgæ sancti. E. sorori successit Hildelitha, ad quā sanctus Aldelmus scripsit librum de virginitate. Post Hildelitham extitit Wulfhedis abbatissa Edgari regis tempore.

8. Agatho-

liber de virginitate.

mercia diuina

winfridus
saxulfus

duo monasteria

676 8. Agathonis papæ tempore indictione. 4. luna eclipsi- 698
 fin pertulit die. 18. mensis Iunij. Idem etiam papa roga-
 tu Constantini Heraclij & Tiberij pijsimorum principū,
 misit in regiam urbem legatos suos, in quibus erat Iohan-
 nes Romanæ ecclesiæ tunc diaconus, non longè post epis-
 copus, pro adunatione faciendâ sanctarum dei ecclesia-
 rum. Qui benignissimè suscepti à reuerendissimo fidei
 catholicæ defensore Constantino, iussi sunt (remissis dis-
 putationibus philosophicis) pacifico colloquio de fide
 vera perquirere. Datis eis de bibliotheca Constantino-
 politana cunctis antiquorum patrum quos petebant li-
 bellis. Affuerunt autem & episcopi. 150. præsidente Ge-
 orgio patriarcha regiæ urbis, & Antiochiæ Machario, &
 conuicti sunt qui vnâ voluntatem & operationē astrue-
 bant in Christo falsasse patrum catholicorum dicta per-
 plurima. Finito autem conflictu Georgius correctus est,
 Macharius verò cum suis sequacibus simul & præcessori-
 bus, Ciro, Sergio, Honorio, Pirrho, Paulo, & Petro, anathe-
matizatus est. In locū eius Theophanus abbas de Sicilia,
Antiochiæ episcopus est factus: tantaq; gratia legatos ca-
 tholicæ pacis comitata est, vt Iohannes Portuensis epis-
copus, qui vnus ex illis erat, dominica octauarum Paschæ
missas publicas in ecclesia sanctæ Sophiæ coram principe
& patriarcha Latine celebraret. Hæc est sexta Synodus
 vniuersalis Constantinopoli celebrata, & Græco sermone
 conscripta temporibus Agathonis papæ, exequente ac re-
 sidente pijsimo principe Constantino intra palatium
 suum, simul & legatis Apostolicæ sedis, & episcopis. 150.
 residentibus. Prima enim vniuersalis Synodus in Nicea
 congregata est contra Arrianum. 318. patrum, tempori-
 bus Siluestri papæ sub Constantino Magno. Secunda in
 Constantinopoli. 150. patrum, contra Macedonium & Eu-
 doxium temporibus Damasi papæ & Gratiani principis,
 quando Nestorius eidem vrbi ordinatus est episcopus.
 Tertia, in Epheso. 200. patrum, contra Nestoriū Augustæ
 urbis

Constantinus
 Synodus.
 de fide vera

sexta.

Synodus vniuersalis

ordo Synodorum

3

urbis episcopū, sub Theodosio Magno principe, & papa ⁴ Coelestino. ^a Quarta in Chalcedone patrū 630. sub Leone ⁵ papa, temporibus Martiani. Quinta item in Constantino- ^a poli, tēporibus Vigilij papæ, sub Iustiniano principe, cō- ⁶ tra Theodorum & omnes hæreticos. Sexta hæc, de qua [#] in præsentī diximus. Benedictus Biscopius cū Ceolfredo religioso, monacho, quartò Romam de Britannia petit, ecclesiastica priuilegia ab Agathone papa cū licentia, confēsu, desiderio, & hortatu regis Egfridi accepta, quo monasterium suum tutum ac liberum perpetuò redderetur, // retulit. Accepit & Iohannem archicantorem beati Petri // apostoli Britanniam perducendum, vt in monasterio suo // cursum canendi per annū edoceret. Ercuuinus rex Westsaxonum moritur, & Kentuuinus ei succedit: qui fuit filius Kinegilsi, filij Ceoli. Etheldredus rex Merciorum Cātiā vastauit, ciuitatem quoq; Frosi communiclade absumpsit. Quod vbi Putta eius episcopus cōperiit, ad Saxulfum // Merciorum episcopum diuertit: & ab eo possessione cuiusdam ecclesiæ accepta, ibidem in pace vitam finiuit. Pro // quo Theodorus Quichelmum consecrauit episcopum, sed // illo post non multum temporis præ inopia rerum ab episcopatu decedente, Gebmundum pro eo substituit antistitem. Defuncto Westsaxonum episcopo Leutherio, // episcopatu Hæddus functus est pro illo, in ciuitate Londonia consecratus à Theodoro. Sanctus Cuthbertus anachoreticæ contemplationis secreta petijt.

699

9. Leo. 79. papa. Anno Imperij Egfridi. 8. apparuit ⁶⁷⁷ mense Augusto stella cometes, Quo etiam anno orta inter ipsum regem Egfridum & reuerendissimum antistitē Wilfridum dissensione, pulsus est idem Antistes à sede sui // episcopatus, & duo in locum eius substituti episcopi, Bosa // monachus reuerendus de monasterio Hildæ abbatissæ, // qui Deirorum, & Eata venerabilis abbas Mailrosensis cē- // nobij: qui Berniciorum prouinciam gubernaret. Hic in // ciuitate Eboraci, ille in Hagustaldensi siue Lindisfarnensi // ecclesia

, ecclesia cathedram habens episcopalem, ambo de mona-
 chorum collegio in episcopatus gradum asciti. Cum qui-
 bus & Eathedus in prouincia Lindisfarorum (quam
 nuperrimè rex Egfridus superato in bello & fugato
Wulfero obtinuerat) ordinatur episcopus, & hunc pri-
 mum eadem prouincia proprium accepit præsulem, se-
 cundum Æthelwinum, tertium Eadgarum, quartum Ki-
 nebertum. Habebat enim ante Eathedum antistitem
 ✕ Saxulfum, qui etiam Merciorum & Mediterraneorū An-
 glorum simul episcopus fuit: vnde & expulsus de Lindisi,
 in illarū prouinciarum regimine mansit. Ordinati sunt
 , autem Eathedus, Bosa & Eata Eboraci, ab archiepif-
 copo Theodoro. Pulsus ergo ab episcopatu Wilfridus
 , Romamq; iturus. Vbi nauem conscendens flante Fa-
 uonio Fresiam est pulsus, vbi primus opus Euangelicum
 , cepit, & multa millia Barbarorum ad fidem conuertit,
 hic memq; ibidem cum noua dei plebe sæliciter exegit.

678

10. Sanctus Audoenus obiit. Sanctus Beda nascitur.

700

679

11. Benedictus papa 80. annis 4. mensibus. 10. Iste

701

ab ineunte ætate in ecclesia militauit, & paupertatis ama-
 tor semper pro Christo extitit. Inter Egfridum regem

, Northimbrensiū & Ægelredum regem Merciorum cō-
 serto graui prælio, iuxta fluuium Trentam, occisus est rex

, Alfwinus frater regis Egfridi, cuius sororem Ostritham

, rex Æthelredus habebat vxorē. Wilfridus episcopus

, Frisiam reliquit, Romam adiit: & vbi Benedicti papæ &

, plurimorum episcoporum iudicio absque crimine accu-
 satus fuisset, episcopatuq; iuuentus est dignus esse. Britan-

, niam rediit, prouinciam Suthfaxonum Christo credere

, fecit. Beata virgo Ætheldritha Eliensis cænobij abbatissa,

, 8. die Cal. Iuliarum in medio suorum rapta est ad domi-

, num. Cui soror eius Sexburga in eius successit ministeriū.

680

12. Anno. 6. regni Æthelredi regis Merciorum, In-
 dictione. 8. Theodorus archiepiscopus catum episcopo-
 rum doctorumq; plurimorum collegit in loco qui dicitur

702

Hæthfeld,

Hæthfeld, vt cuius essent singuli fidei sciret; sicut ei Aga-^{cc}
 tho papa per Iohannem archicantorem, qui huic Synodo^{cc} *Synodus.*
 intererat mandauerat. Eiusdem regis tempore, Merciorū^{cc} *5 parochia*
 prouincia in quinque parochias est diuisa, vnde ad prouin-
 ciam Wicciorum Tadfridus vir doctissimus de Hildæ ab-
 batissæ monasterio est electus antistes. Sed priusquam
 ordinari posset, morte imminuta preceptus est. Quapropter
 eidem prouinciæ vir reuerendus Boleus non multo
 post antistes ordinatus est. Religiosa Christi famula Hil-
 da monasterij quod Streoneshalh dicitur abbatissa, Hæ-
 rericī nepotis regis Edwini filia, post multa quæ fecit in
 terris opera cælestia, ad percipienda vitæ cælestis præmia
 est de terris ablata, cum esset annorum 66, die 15. Cal. De-
 cembrium de morte transiit ad dominum. Hæc duo mo-
 nasteria Streoneshealh scilicet & Hacanos construxit, in
 quibus iustitiæ, pietatis, castimonie, cæterarumq; virtu-
 tum, sed maxime pacis & charitatis custodiam docuit. In
 huius abbatissæ monasterio habitauit Cedmā⁹ ille famo-
 sus monachus, qui diuinitus adiutus gratis canendi donū
 accepit. Osherus Subregulus licentia præstantissimi regis
 Merciorum domini sui Æthelredi, terram 30. manentium
 in loco qui dicitur Rippel) Frithewaldo monacho Win-
 fridi. episcopi, cuius supra meminimus dedit, vt ibidem
 ecclesiasticæ conuersationis normam exerceret.

703 13. Bonæ indolis puer Beda, cum esset septem anno-⁶⁸¹
 rum, suorum cura propinquorum reuerendissimo abati^{cc} *Beda*
 Biscopio datus est educandus. Post annos tres abscessionis
 Wilfridi ad ecclesiam Hagustaldensem Tunbertum (re-
 manente Eata ad Lindisfarnensem) & Trunwinum ad ter-
 ram Pictorum; Theodorus archiepiscopus ordinauit.
 Eathedum de Lindissa reuersum, eò quod Æthelredus rex
 prouinciam recepisset, Ripensi ecclesiæ præfecit.

704 14. Kentwinus rex Westsaxonum Occidentales Bri-⁶⁸²
 tones vsque ad mare in ore gladij fugauit. Reuerendissi-
 mus abbas Benedictus Biscopius presbiterū Easterwinū,
 suum

suum patrualem, sanctitate insignem, de monasterio suo eligens, abbatem eidem monasterio (regendi iure) præfecit. Egfridus rex pro redemptione animæ suæ etiam aliā 40. familiarum terrā, abbati Benedicto donauit. Vbi missis monachis numero. 22. & præposito abbate Ceolfrido, sui per omnia adiutore strenuissimo, iussu regis monasterium beato Paulo apostolo in loco qui dicitur Giraum construxit.

683 15. Ciclus. 9. decennouenalis incipit Indictione. 12. 705

684 16. Benedictus papa obiit. 8. Idus Maij. Egfridus rex Northimbrorum, misso Hiberniam cum exercitu Duce Berhto vastauit miserè gentem innoxiam. Congregata Synodo sub præsentia regis Egfridi iuxta fluuium Alne, in loco qui dicitur Twiford, cui Theodorus archiepiscopus præsidebat, Tunberto ab episcopatu deposito, vnanimo omnium consensu ad episcopatum Hagustaldensis ecclesiæ Cuthbertus eligitur. Sed quia ipse plus Lindisfarnensi ecclesiæ dilexit præfici, placuit vt Eata reuerso ad Hagustaldensem, Cuthbertus ecclesiam susceperet Lindisfarnensem. Benedictus Biscopius. 5. vice de Britannia Romanam petijt.

685 17. Iohannes. 81. papa, anno vno & mense vno, & obiit quarto Nonas Augusti. Huius tempore regnauit Iustinianus Augustus mortuo patre in initio mensis Septembris indictione. 13. Lotharius rex Cantuariorum in pugna Australium Saxonum vulneratus, 12. anno sui regni. 8. Idus Februarij feria. 2. inter medendum est defunctus. Post quem Eadricus filius Egberti fratris sui, anno vno ac dimidio regnauit. Magna pestilentia procella Britanniam corripies, lata nece vastauit. In qua deo dilectus abbas Easterwinus per Nonas Martij raptus est ad dominū. Pro quo fratres cum consilio Ceolfridi abbatis, miræ sanctitatis virum & scripturarum studijs abundanter instructum Sigefridum eiusdem monasterij diaconem, constituere abbatem. Ecclesiasticorum donis commodorum

Bisco-

Eschis

Biscopius locupletatus, & peregrina mercede (vt ſæper) onu-
 flus, Roma redijt. Ordinatio beati Cuthberti in ipſa ſo-
 lemnitate Paſchali completa eſt Eboraci ſub præſentia re-
 gis Egfridi: ad conſecrationem eius. 7. episcopis conue-
 niētibus, in quibus primatum tenebat Theodorus archi-
 episcopus. Egfrid⁹ rex cum temerè exercitum ad vaſtan-
 dum Pictorum prouinciam duxiſſet, anno ætatis ſuæ. 40.
 regni autem. 15. occiſus eſt die Cal. Iuniarum. 13. Sabbato
 Cui ſucceſſit in regnū Alhfridus frater eius, vir in ſcrip-
 turis doctiſſimus. Huius regni principio defuncto Eata
 ſanctiſſimo episcopo, Iohannes vir ſanctus, Hagustalden-
 ſis eccleſiæ præſulatum ſuſcepit. Sanctiſſimus vir domini
 Trumwin⁹ episcopus de terra Pictorum cum ſuis reſceſit,
 & in Streoneshealh locum ſibi manſionis elegit, ibiq; vi-
 tam non ſibi ſolummodo ſed & multis vtilem plurimo
 annorum tempore duxit, vbi etiam defunctus celeſte reg-
 num conſcendit. Ceadwalla iuuenis ſtrenuiſſimus de re-
 gio genere Gewiſſorū, Æthelwaldū regē Aſtraliū Saxo-
 num improuiſe cum exercitu ſuperueniens interfecit, ſed
 mōx expulſus eſt à Ducibus regis Berthuno & Æthelhu-
 no, qui deinceps regnū prouinciæ tenuerunt Kentwinus
 rex Occidentalium Saxonum vita decedit, cui præfa-
 tus Ceadwalla in regnum ſuccedit. Qui fuit Kēbriht, qui fuit
 Cedde, qui fuit Cuthē, qui fuit Ceaulini, qui fuit Kenrici,
 qui fuit Cerdicij.

R Omanorum. 69. Iuſtinianus minor, filius Conſtanti-
 ni, regnauit annis. 10. vſque in annum. 634. poſt paſ-
 ſionem domini.

708 1. Conon. 82. papa. anno vno, menſibus vndecim. 686

Wilfridus episcopus poſt longum exilium ſedem ſuam &
 episcopatum Hagustaldenſis eccleſiæ, rege Alhfrido in-
 uitate recepit. Iohanne verò defuncto, Boſa multæ ſancti-
 tatis & humilitatis vir, episcopus pro eo Eboraci ſubſti-
 tuitur. Ceadwalla rex Gewiſſorum, Ducem Suthſaxonum
 Beorthunum occidit, & prouinciam illam graui ſeruitio
 ſubegit.

subegit. Deinde idem ipse, & frater suus Mul Cantiam depopulantur. Post hæc rex ipse Ceadwalla cepit Vestā insulam, quæ ea tenus erat tota idolatriæ dedita, & licet nec dum in Christo regeneratus, quartam partem eius, id est, 300. familias Wilfrido episcopo vtendam pro domino obtulit. Quæ accepta, & Berwino suo nepoti commendata, verbi ministros eidem insulæ destinavit. Duobus annis in episcopatu peractis, vir domini Cuthbertus episcopus (diuino admonitus oraculo) insulā Farnā repetijt. Defuncto Edrico Cantuariorum rege, regnum illud, per aliquod temporis spatium, reges dubij vel externi disperdidere.

687 2. Conon papa obiit die, 21. mensis Septembris. Ceadwallæ regis Westsaxonū fratrem Mul & 12. milites eius flammis iniectos Cantuarienses atrociter in ipsa Cantia combusserunt. Vnde rex Ceadwalla ira commotus, rursus Cantiam deuastat. Reuerendissimus pater Cuthbertus indictione. 15. 13. Calend. Aprilis feria 4. in insula Farnæ obiit, sed corpus illius ad insulam Lindisfarnensium relatum, in ecclesia est tumulatum. Cuius episcopatum Wilfridus Hagustaldensis episcopus, anno vno seruauit. Successit viro domini Cuthberto in exercenda vita solitaria vir venerabilis Æthelwaldus, cuius meritum & vita qualis fuerat innumera declarant ab eo patrata miracula. Sanctus Kilianus Scotus de Hibernia insula natus, Wirziburgensis episcopus, clarus habetur.

688 3. Sergius. 83. papa, annis. 13. mensibus. 9. Pippinus Ansgisi filij sancti Arnulfi filius, regit Francos annis. 27. Abente Ceadwalla Romam, suscepit imperium. Ina de stirpe regia, qui monasterium quod Glæstingabirig dicitur, construxit. Cuius pater Kenredus, cuius pater Ceolwaldus, cuius pater Cutha, cuius pater Cuthwinus, cuius pater Ceaulinus. Ordinatus est pro Cuthberto Eadberhtus, vir scientia scripturarum diuinarum, simul & præceptorum cælestium obseruantia, ac maxime elemosinarum operatione

operatione insignis, Benedictus Biscopius, & Sigefridus abbates, diutina infirmitate lassati, in lectum ambo sternuntur. Vnde mox inito cum fratribus consilio, Benedictus accijt abbatem Ceolfridum, quem monasterio beati Pauli apostoli præfecerat, eumq; abbatem vtriusq; monasterij constituit indictione prima. 4. Iduum Maiarum die. Eodem anno venerabilis ac deo dilectus, abbas Sigefridus, inductus in refrigerium sempiternæ quietis, introijt domum regni cælestis in holocaustis perpetuæ laudationis. 11. Cal. Septembris.

711 4. Iustinianus constituit pacem cum Saracenis decennio terra mariq; , sed & prouincia Aphrica subiugata est Romano imperio, quæ erat tenta à Saracenis, ipsa quoq; Carthagine ab eis capta & destructa. Vitiorum victor & virtutū egregius patrator, Benedictus Biscopius post lōge caminū infirmitatis, in qua deo semper agere gratias solebat. 11. Idus Ianuarij requiem lucemq; vitæ cælestis adiit. Pontificatum agēte Sergio, Ceadwalla Westsaxonum rex baptizatus est die sancto sabbati Paschalis. Defunctus est autem ibidem die. 12. Cal. Maiarum, indictione. 11. qui vixit annos plus minùs triginta. Cuius Epitaphum iubente Sergio papa sic ponitur:

Cvlmen, opes, sobolē, pollentia regna, triumphos,
Exuuias, proceres, mœnia, castra, lares,

Quæq; patrum virtus, & quæ congefferat ipse
Ceadual armipotens, liquit amore Dei.

Vt Petrum, sedemq; Petri rex cerneret hospes:

Cuius fonte meras fumeret almus aquas:

Splendificumq; iubar radianti carperet haustu,

Ex quo viuificus fulgor ubiq; fluit,

Percipiensq; alacer rediuuæ præmia vitæ:

Barbaricam rabiem nomen & inde suum

Conuersus conuertit ouans, Petrumq; vocari:

Sergius antistes iussit vt ipse pater.

Fonte renascentis, quem Christi gratia purgans,

S

Protinus

Protinus albatum vexit in arce poli,
 Mira fides regis, clementia maxima Christi,
 Cuius consilium nullus adire potest;
 Sospes enim veniens supremo ex orbe Britanni,
 Per varias gentes, per freta, perq; vias,
 Urbem Romuleam vidit, templumq; verendum.
 Aspexit Petri, mystica dona gerens.
 Candidus inter oues Christi sociabilis ibit,
 Corpore nam tumultum mente superna tenet.
 Commutasse magis Sceptrorum insignia credas,
 Quem regnum Christi promeruisse vides.

690 5. Theodorus beatæ memoriæ archiepiscopus, anno
 ætatis suæ, 88. episcopatus autem, 22. defunctus est, die
 Calendarum Octobrium, 13.

712

Scandens alma nouæ fælix consortia vitæ.

Ciuiibus Angelicis iunctus in arce poli.

Archipræsules Doruuernensis ecclesiæ, huc vsque Roma-
 ni: postmodum extirpère Anglici.

691 6. Sergius papa constituit, vt tempore confectionis
 domini corporis, agnus dei a clero cantaretur. Wilfridus
 Hagustaldensis episcopus, denuò accusatus: ab Alhfrido re-
 ge & plurimis episcopis, præfulatu est pulsus. Qui mox ad
 regem Merciorum Æthelredum secessit, & ab eo medi-
 terraneorum Anglorum episcopatum accepit. Quo tem-
 pore Boselus antistes prouinciæ Wicciorum, tanta erat
 corporis infirmitate depressus, vt officium episcopatus
 per se implere nō posset: propter quod omnium iudicio,
 vir singularis meriti ac sanctitatis eximiæ Ostforus, qui in
 monasterio Hildæ abbatissæ presbiteri gradu diu functus
 est, sed tunc in supradicta prouincia verbum fidei prædi-
 cavit, in episcopatum pro eo electus, ac iubente rege Æ-
 thelredo per Wilfridum beatæ memoriæ antistitem or-
 dinatus est episcopus, quia Theodorus archiepiscopus iā
 defunctus erat, & nec dum alius pro eo ordinatus est.

713

episcopus.

Wickor stue.

episcopus. Wihtrēdus filius Egberti regis Cantuariorum, confortatus in regno, religione simul & industria gentem suam ab extranea inuasionē liberauit. Cu quo rex Sub-

heardus partem regni tenuit.

714 7. Iustinianus Sergium papam, quia erraticæ suæ Synodo (quam Constantinopoli fecerat) fauere & subscribere noluit, misso Zacharia Prothospatario suo, iussit Constantinopolim deportari. Sed præuenit militia Rauennatæ, ut bis vicinarumq; partium iussa principis nefanda, & eundem Zachariam contumelijs & iniurijs ab urbe Roma pepulit. Venerandus & cum omni honorificentia nominandus Egbertus, natione Anglus, qui in Hibernia insula pro adipiscenda in coelis patria vitam duxit peregrinam, cum ad prædicandum in Germaniam venire vellet, nec valeret diuina sibi voluntate obsistente, misit illò in opus verbi viros sanctos & industrios, in quibus eximius Willebrordus presbiteri gradu & merito præfulgebat.

Quos gratanter dux Frācorum Pippinus senior suscepit, & ad prædicandū in citeriorem Friesiam misit. Horum secuti exempla duo presbiteri Hewadi nominati, de natione Anglorum, venerunt ad prouinciam antiquorum Saxonum, ut ibi aliquos (prædicādo) Christo acquirerent. Sed ut cognouerunt Barbari quòd essent alterius religionis, illos rapuerunt, & 5. Nonarum Octobrium martirizauerunt. Willebrordus data sibi à principe Pippino licentia prædicandi, iuit Romam ut cum licentia Sergij papæ euangelizandi opus iniret. Qui cum sui voti compos esset effectus, ad prædicandum redijt. Brihtwaldus qui erat abbas in monasterio, quod iuxta ostium aquilonale fluminis Genladi positum, Raculf nominatur, vir scientia scripturarū imbutus, sed & ecclesiasticis simul ac monasterialibus disciplinis summe instructus, pro Theodoro in episcopatum est electus. Defuncto Ostforo Wicciorum episcopo, sanctus Egwinus pro eo præsulatum suscepit, & post annorum curricula paucorum, licentia iuuaminq;

regis Æthelredi monasterium (quod Eboracum dicitur) construere coepit.

693 8. Brihtwaldus ordinatus est à Godwino Metropolitano episcopo Galliarum. 3. die Cal. Iuliarū, Dominica. Qui inter multos quos ordinauit antistites, etiā Gebmundo Rosensis ecclesiæ præfule defuncto, Tobiam pro illo consecrauit. Beda monachus gradum diaconatus à Iohanne Eboracensi episcopo suscepit.

694 9. Cantuarienses facta pace cum Ina Westsaxonum rege. 3750. libras dedere, quia ut prælibauimus Mullonē germanum suum combussere.

695 10. Iustinianus imperator, ob culpam perfidiæ regni gloria priuatus, exul in Pontum secedit. Beatæ virginis Ætheldrithæ corpus post. 16. annos sepulturæ (cum veste qua inuolutum est) incorruptum reperitur.

Romanorum. 70. Leo regnauit annis tribus, vsque in annum. 688. post passionem domini.

696 1. Sergius papa in sacrario beati Petri Apostoli cap-sam argenteam, quæ in angulo obscurissimo diutissimè iacuerat, & in ea crucem diuersis ac pretiosis lapidibus adornatam, domino reuelante reperit. De qua traditis. 4. petallis, quibus gemmæ inclusæ erant miræ magnitudinis, portionem ligni salutiferi dominicæ crucis interius repositam inspexit. Quæ ex tempore illo annis omnibus (in basilica quæ vocatur Constantiniana) die Exaltationis eius, ab omni adoratur atque osculatur populo. Rogatu Pippini Francorum ducis, sanctus Willebrordus, de Britannia natus, genere Anglus, à Sergio papa Fresonum genti, die natalis beatissimæ Cecilie virginis, archiepiscopus ordinatus est.

697 2. Sanctus Guthlacus, cum ætatis sue. 24. peregisset annos, pōpis abrenūcians secularibus, relictisq; suis omnibus, monasterium Hrepandum adiit, ibiq; sub abbatisa nomine Alstrida, tonsuram & clericalem habitum suscepit. Ostritha regis Merciorum Æthelredi regina, à Suthimbrensis

brensis occiditur.

- 720 3. Tiberius contra Leonem, insurgens, regnum eius 698
inuasit: eumq; quamdiu ipse regnavit, in eadem ciuitate
in custodia tenuit. Beati Cuthberti corpus transactis se-
pulturæ eius annis. 11. incorruptum (quasi hora eadem
defuncti) simul cū veste quā tegebatur depositionis eius-
dem die inuenitur. Sicq; de terra leuatur, nouo amictu in-
uoluitur, noua in theca reconditur, & supra pauimen-
tum sanctuarij ponitur. Nec mora deo dilectus antistes
Eadbertus (morbo correptus acerbo) non multo post,
id est. 2. Nonas Maias etiam ipse migravit ad dominum.
Cuius corpus in sepulchro beati Cuthberti ponentes, ap-
posuerunt desuper arcam, in qua incorrupta eiusdem pa-
tris membra locauerint. Successit Eadberto in episcopa-
tum vir domini Eadfridus.

Romanorum. 71. regnavit Tiberius annis. 7. vsque in
Annum. 694. post passionem domini.

- 721 1. Synodus Aquileiæ facta, ob imperitiam fidei, quin- 699
tum vniuersale concilium suscipere diffidit, donec sa-
lutaribus beati Sergij papæ monitis instructa, & ipsa huic
cum cæteris Christi ecclesijs annuere consentit. Beatissi-
mus vir Guthlacus die Cal. Septembrium. 8. insulam Cru-
landiā peruenit, ibiq; vitam anachoreticam ducere cæ-
pit.

- 722 2. Ciclus solaris incipit. 4. cōcurrentibus bisextilibus. 700

- 723 3. Sergius papa obiit. 15. Idus Septembris, Iohannes 701
papa. 84. annis tribus & mensibus. 3.

- 724 4. Ciclus decennou. 10. incipit, indictione prima. 702

- 725 5. Beda in libro de tēporibus, in anno quo cū condi- 703
dit, ita perhibet. Si vis nosse quot sint anni ab incarnatio-

ne domini iuxta Dionisiū scito quot fuerint indictionum
ordines, vtpotē in præsentī anno. 5. Tiberij. 46. hos multi-
plica per. 15. fiūt. 690. adde semper regulares. 12. quia quarta
indictione (secundum Dionisiū) natus est dominus, & in-
dictionē anni illius cuiuscūq; volueris, vtpotē in præsentī,

quot in dicto
indz.

vnam, fiunt septingenti tres. Isti sunt anni domini iuxta
Dionisium: Hæc Beda.

704. 6. Gisulphus dux gentis Lōgobardorum Beneuenti 726
Campaniam igne, gladio, & captiuitate vastat. Cumq; nō
esset qui ei resisteret, apostolicus papa Iohannes, qui Ser-
gio successerat, misit ad eū sacerdotibus ac donarijs per-
plurimis, vniuersos captiuos redemit, hostesq; domum
redire fecit. Ipseq; Iohannes papa obiit indictione, 3. se-
cundum gesta pontificum. Ethelredus Merciorum rex
30. anno regni sui monachus factus, Kenredo suo fratrue-
li regnum dedit. Venerabilis monachus Beda per ministe-
rium sancti Iohannis Eboracensis episcopi, iubente Ceol-
frido suo abbate, gradum presbiteratus suscepit.
705. 7. Iohannes, 85. papa, annis duobus, mensibus 8. Qui 727
inter multa opera illustria, fecit oratorium sanctæ dei ge-
nitrici opere pulcherrimo, intra ecclesiam beati Petri a-
postoli. Herebertus rex Longobardorū, multas curtes &
patrimonia Alpium Cottiarum, quæ & quondam ad ius
pertinebant apostolicæ sedis, sed à Longobardis multo
tempore fuerat ablata, restituit iuri eiusdem sedis, & hanc
donationem (aureis scriptam literis) Romam direxit. Alh-
fridus rex Northanhimbrorum in Driffelda. 19. Cal. Ia-
nuarij defunctus est, anno regni sui. 20. needum impleto.
Cui succedens in imperium filius suus Osredus. puer octo
circiter annorum, regnavit annis. 11. Cuius regni princi-
pio antistes Occidentalium Saxonum Hædda cælestem
migravit ad vitam. Quo defuncto, episcopatus provincie
illius in duas parochias diuisus est, vna data Danieli, alte-
ra Aldelmo abbati monasterij, quod Maildulf vrbem
nuncupant, ambo in rebus ecclesiasticis & in sciētia scrip-
turarū sufficiēter instructi. Saxulfus Merciorū episcopus
vita quoq; decessit. Sanctus Aldelmus à beato Brihtwaldo
Dorubernensi archiepiscopo ordinatur episcopus.

Romanorum. 72. Iustinianus secundus, cum Tibe-
rio filio suo, regnavit annis sex, vsq; in annum. 700.
post

post passionem;

728 1. Hic auxilio Interpelli regis vulgariorum regnum 706
recipiens, occidit eos (qui se expulerūt) patricios, & Leo-
nem qui locum eius usurpauerat, necnon & successorem
eius Tiberium, Gallenicum autem patriarcham erutis o-
culis misit Romam, & dedit episcopatum Cyro, qui erat
abbas in Ponto, eumq; alebat exulem: Iohannes papa
15. Cal. Nouembris obiit.

729 2. Sisinnius. 86. papa, mense vno. Beda. 30. ætatis suæ 707
anno, gradu presbiteratus accepto, libros suos incepit
facere, in quibus componendis. 29. annis laborauit.

730 3. Constantinus. 87. papa, annis. 7. & mense vno. Quē 708
Iustinianus ad se venire iubens, honorificē suscepit ac re-
misit, ita vt eum die dominica missas sibi facere iubens,
communione de manu eius acciperet, quem etiam pro-
stratus in terra pro suis peccatis intercedere rogans, cun-
cta ecclesiæ priuilegia renouauit. Kenredus rex Mercio-
rum, & Offa rex Orientalium Saxonum, filius Sigheri re-
gis, eorundem relictis vxoribus, agris, cognatis, & patriā
propter Christum & propter Euangelium, Romam vene-
runt, ibiq; attonsi ac monachi facti, ad limina apostolorū
in precibus, ieiunijs, & elemosinis, vsque in diem vltimum
permanerunt, sicq; ad visionem beatorum apostolorum
in cœlis diu desideratā perueniunt. Cum quibus & san-
ctus Egwinus Wicciorum episcopus (rogatus ab eis) Ro-
mā venit, & vt in monasterio quod in territorio Wigor-
nensi construxerat, ab improborum irruptione securius
redderet, epistolam priuilegij à papa Constantino petijt,
& impetrauit.

731 4. Successit Kenredo in regnū Ceolredus, filius Æ- 709
thelredi regis, qui ante ipsum Kenredum idem regnum
tenebat. Sanctus Aldelmus Westsaxonice provincie an-
tistes, vir vnde cunq; doctissimus, migravit ad dominum.
Pro quo pontificatum suscepit Forthredus, vir & ipse in
scripturis sacris multum eruditus.

Wilfridus sanctis meritis & nomine magnus,
Iactatus multis per tempora longa periculis.

Quindecies ternos postquam egit episcopus annos
Transijt, & gaudens cœlestia regna petiuit.

Cuius corpus in primo suo monasterio, quod dicitur In
Hripum, in ecclesia beatri Petri apostoli est honorificè
tumulatum. Quo defuncto, Acca presbiter eius, vir stren-
uissimus, coram deo & hominibus magnificus, cantor
peritissimus, in literis sacris doctissimus, in catholicæ fi-
dei confessione sanctissimus, castissimus, in ecclesiasticæ
institutionis regulis solertissimus, ac deo dilecti Bosæ E-
boracensis episcopi quondam alumnus, Hagustaldensis
ecclesiæ præsulatum suscepit.

710 5. Berhfridus regis Osfredi præfectus, cum Pictis 732
pugnauit, & victor extitit. Gewissorum rex bellicosus
Ina & Nun suus proximus, cum Gerente Britonum rege
bellum gessere, victumq; in fugam vertere. Reuerendissi-
mus pater Adrianus, monasterij beati Petri abbas, est de-
functus, & in eodem monasterio sepultus. Cui successit in
regimine discipulus suus Albinus, qui non minùs Græcæ
& Latine, quàm Anglicæ lingue, quæ sibi naturalis extitit,
peritus.

711 6. Iustinianus cum exercitum mitteret in Pontum, mul- 733
tum prohibente papa apostolico, ad comprehendendum
Philippicum, quem ibi reliquerat: conuersus omnis ex-
ercitus ad partem Philippici, fecit eum ibidem imperato-
rem, reuersusq; Constantinopolim pugnauit contra Iu-
stinianum ad. 12. ab vrbe miliarium, & victo atq; occiso
Iustiniano regnum suscepit Philippicus.

Romanorum. 73. regnauit Philippicus anno vno &
mensibus sex, vsque in annum, 702. post passionem
domini.

712 1. Hic eiecit Cyrum de pontificatu, eumq; ad guberna- 734
nandum abbatis iure monasterium suum Pontum redire
præcepit. Idem Constantino papæ misit literas prauis
dogmatis,

dogmatis quas ille cum apostolica sedis consilio respuit. Ethuius rei causa fecit picturas in porticu sancti Petri, quæ acta sex sanctarum Synodorum vniuersalium continerent : nam & huiusmodi picturas cum haberentur in vrbe regia, Philippicus iusserat auferri. Statuitq; populus Romanus ne hæretici imperatoris nomē, aut chartas vel figuram solidi susciperent, vnde nec eius effigies in ecclesiam inducta est, nec nomē eius ad missam prolatū.

735 2. Contra hunc Anastasius consurgens, regno occupatusq; priuauit, 713

Romanorum 74. regnavit Anastasius annis tribus, vsque in annum. 703. Iste literas Constantino papæ Romam per Scholasticum patricium & exarchum Italiz direxit, quibus se fautorem catholicæ fidei, & sancti Sixti concilij prædicatorem esse dixit.

736 1. Anachorita probatissimus, deiq; sacerdos fidelissimus, dilectæ Christi virginis Pegiz germanus, innumerablem virtutum patrator Guthlacus, indictione. 12. quarto lumine festi Paschalis. 3. Idus Aprilis animam ad gaudia perpetuæ emisit exultationis. Cui Cissa qui diu paganis ritibus deditus erat, sed post baptismum in Britannia perceperat, successit. 714

737 2. Constantinus papa obiit. 6. Idus Ianuarij. Gregorius papa. 88. annis. 17. mensibus. 10. Hic erat vir castus & sapiens, qui Bonifacium (genere Anglum) ordinauit episcopum sedi Moguntinæ per quem Germania verbum salutis suscepit. Quidam Petronax ciuis Brixianæ vrbis, diuino amore compunctus Romam venit, indeq; hortatu beati papæ Gregorij montem Cassinum expetijt, ibique cū aliquibus simplicibus viris habitare cœpit, & non multo post, suffragantibus sibi meritis eximij patris Benedicti, multorum ibi monachorum ad se concurrentium pater effectus, reparatis habitaculis regulariter viuere cœpit. Pippinus filius Ansgili, apud Gallias Francorum regnans, obiit. Cui Carolus, qui & Maior domus, filius eius, in

in regnum succedit per annos. 27. vsq; ad filios suos Carlomanum & Pippinum primum imperatorem Francorum. Luitbrandus rex Longobardorum, donationem patrimonij Alpium Cottiarum, quam Herebertus rex fecerat, & ille repetierat, ad monitione venerabilis papæ Gregorij confirmavit. Ina rex Westsaxonum, & Ceolredus rex Merciorum, in loco qui Wodnesbeorh dicitur, pugnaverunt.

- 716 3. Gregorius papa. 2. constituit vt in quadragesimali 738
 » tempore ieiunium missarumq; celebritas fieret, quod
 » ante eum non erat. Vir domini Egbertus, cuius supra
 » meminimus, lienses monachos ad catholicum Pascha &
 » ecclesiasticam correxit tonsuram. Osredo occiso, Kenredus magnifici viri Cuthwini filius, gubernacula regni Northanhimbrorum suscepit. Rex Merciorum Ceolredus defungitur, & Licetfeldia sepelitur. Post quē Æthelbaldus cōsobrinus suus, filius videlicet Alweonis, patruelis scilicet patris sui regis Æthelredi, vt ei prophético spiritu sanctus prædixerat Guthlacus, regnum nanciscitur. Æthelredus quondam rex Merciorum, post autem abbas Bardoniensis cænobij, quod ipse construxit, ē sæculo migravit: & æternæ fælicitatis, serenitatis, ac lucis gaudia intrauit. Magnæ vir sanctitatis & religionis, Ceolfridus abbas 7. Cal. Octobrium die, feria. 6 apud Lingonas Burgundionum ciuitatem peregrinus obiit, & in ecclesia sanctorum martyrum geminorum Speusippi, Eleusippi, & Meleusippi sepultus est. Erat autem quando obiit. 74. annorum, presbiterij gradu functus annis, 47 abbatis officium ministrans annis, 35.

Romanorum. 75. Theodosius regnauit anno vno, vsq; in annum. 705. post passionem domini.

- 717 1. Anastasius cum classem in Alexandriam contra Saracenos direxisset, exercitus de medio itinere reuertitur, 739
 » & Theodosium imperatorem facit, coactumq; cum in solio imperij confirmavit. Qui deinde apud Nicenam ciuitatem

tatem graui prælio vicit Anastasium, in quo septem mil-
 lia de exercitu imperij ceciderunt. Capto autem Anasta-
 sio, datoq; sibi sacramēto clericum fieri, ac presbiterū or-
 dinari præcepit. Theodosius verò vt regnavit, cum esset
 catholicus, mox in regia vrbe imaginem illam veneran-
 dam, in qua sanctæ sex Synodi erant depictæ, & à Philippi-
 co fuerat deiecta, pristino in loco crexit, Tiberis fluius
 alueum suū egressus, multa Romæ fecit exitia, adeò vt in
Via lata ad vnam & semis staturā excreceret, atq; à por-
 ta sancti Petri apostoli vsque ad Pontem Miluium aque
 descendentes se coniungerent. Mansit autem sic diebus
 septem, donec agentibus Letanias crebras ciuib; octauo
 demum die reuersus est. Sanctus Egwinus, 3. Wicciorum
episcopus, transiuit ad dominum, indictione. 15. 3. Cal.
1. Ianuarium die, feria 5. Pro quo Wilfridus religionis vir
eximiæ, electus illo adhuc superstite, præsulatum suscepit
Wigorniensis ecclesiæ.

Romanorum. 76. regnavit Leo, annis. 9. & inde annis
 15. vsq; ad Pippinum primum Francorum imperato-
 rem, hoc est, in annum. 729 post passionem domini.

740 1. Coenrendus Northanhimbrorum rex moritur, & 718
Ofricus in regem leuatur. Ingellus frater Inæ regis West-
saxonum, vitæ modum fecit. Quorum sorores extitêre
sancta Quenburga & sancta Cuthburga, quæ monasteriū
virginum deo deuotarum, in loco qui dicitur Winburnan
construxit. Hanc autem Aldfridus rex Northanhimbro-
rum in coniugem habuit, sed ante finem suæ vitæ conu-
bio carnalis copulæ ambo pro dei amore renunciauêre,

741 2. Saraceni cum immenso exercitu Constantinopo- 719
 lim obsident, donec ciuib; multa orationum instantia
 ad dominum clamantibus, plurimi hostium frigore, fame,
 atq; pestilentia perierunt.

742 3. 720
 743 4. Daniel Ventanæ ciuitatis episcopus, Romam iuit. 721
 Eodemque anno rex Ina Clitonem Kinculfum occidit.
 Sanctus

Sanctus Iohannes Eboracensis ecclesiæ episcopus, cum præ maiore senectute minùs episcopatu administrando sufficeret, ordinato pro se Wilfrido presbitero suo, secessit ad monasterium suum, quod dicitur In silua Deirorù, ibique vitam in conuersatione deo digna complens, celestia Nonis Maij conscendit. Eadridus Lindisfarnensis episcopus obiit: cui Mailrosensis abbas & presbiter Æthelwoldus successit.

722 5. Ciclus decennouenalis. 11. incipit, Indictione. 5. 744
 Æthelburga regina castrum (Tātun dictum) penitus destruxit, quod prius rex Ina construxit, qui eodem anno cum Australibus Saxonibus pugnavit.

723 6. Saraceni pertæsi obsidionis abscedunt. Qui inde regressi Vulgarorum gentem, quæ est super Danubiū, bello aggrediuntur, ab hac quoque victi refugiant, ac naues repetunt. 745

724 7. 746
 725 8. Wihfredus rex Cantuariorum, filius Egberti. 9. 747
 die Cal. Maiarum obiit: & regni, quod per. 34 semis annos tenebat, filios. 3. Æthelbertum, Eadbertum, & Alricum reliquit heredes. Rex Ina denuò cum Suthsaxonibus pugnans, Clitonem Aldbrihtum, quem prius de Westsaxonia expulerat, occidit. Hoc anno Beda computator more cõ-

epactæ. puti librum componit, ipso ita teste. Si vis nosse per annos singulos quot sint epactæ, sume annos domini iuxta Dionisium quotquot fuerint, vtpote in præsentī. 8. Indictione. 725. partire per decem & nouē, decies nouies triceni. 570. decies nouies octoni. 150. dipondius, remanent tres: hos item multiplica per. 19. fiunt. 33. tolle. 30. remanent tres. Istæ tres sunt epactæ anno præsentī. Hæc Beda.

726 9. Tobias Hrofsensis ecclesiæ præsul defunctus est, qui 748
 , ita Græcam cum Latina didicit linguam, vt tam notas, ac familiares sibi eas quam natiuitatis suæ, id est Anglicæ, loquelam haberet. Post quem episcopatus officium Alduulfus Berhtwaldo Dorouernensis archiepiscopo consecrante,

/ fecrante suscepit.

749 10. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bisexti- 727
libus.

750 11. Relicto imperio, ac Æthelhardo de profapia Cer- 728
dicij regis oriundo commendato, rex Ina ad limina bea-
torum apostolorum (Gregorio pontificatum agēte) pro-
fectus est, cupiens in vicinia sanctorum locorum ad tem-
pus peregrinari in terris, quo familiarius à sanctis recipi
mereretur in coelis. Eodem anno præliati sunt rex Æthel-
hardus & Oswoldus Clito, filius Æthelaldi, filij Kinebal-
di, filij Cuthwini, filij Ceaulini.

751 12. Mense Ianuario cometa dux circa solem appa- 729
ruere, & duabus ferme septimanis permansere. Quo anno
sanctus vir domini Egbertus, cuius sæpè meminimus, ipso
die Paschæ, quod. 8. Cal. Maiarum die celebrabatur, mi-
grauit ad dominū. Et mōx peracto Pascha, hoc est, 7. Idus
Maij, Ofricus rex Northanhimbrorum vita decessit, &
fratrem Kenredi regis, qui ante se regnauerat, Ceolul-
sum sibi heredem fecit. Ad quem Beda famulus Christi,
presbiter & monachus, historiam gentis Anglorum ec-
clesiasticam scripsit. Ceolulfus extitit filius Cuthæ, qui
fuit Cuthwini, qui fuit Egwaldi, qui fuit Aldhelmi, qui fuit
Osca, qui fuit Ide, qui fuit Eoppæ.

752 13. Oswaldus Clito vir strenuissimus defunctus est. 730

753 14. Brihtwaldus archiepiscopus longa consumptus 731
ætate, die. 5. Iduum Ianuarij obiit. Gregorius papa ob-
ijt. 3. Idus Februarij. Pro Brihtwaldo Tadwinus presbiter
monasterij, quod vocatur Briudunū, de prouincia Mercio-
rum, archiepiscopus consecratus est in Doruuernensi ciui-
tate à Daniele Wentano & Ingualdo Lundoniēsi & Ald-
wino Licetfeldensi & Aldulfo Hrofenfi antistitibus, die
10. mensis Iunij dominica, vir religione & prudentia in-
signis, sacris quoq; literis nobiliter instructus. Anno ad-
uentus Anglorū in Britanniā circiter. 282. ecclesijs Can-
tuariorum Tadwinus & Aldulfus episcopi præfuerunt.

Porro

Beda.

Tadwinus

Porro prouinciæ Orientalium Saxonum Ingualdus episcopus, prouinciæ Orientalium Anglorum Eadbertus & Hathulacus episcopi, prouinciæ Occidentalium Saxonum Daniel & Fortherus episcopi, prouinciæ Merciorum Aldwinus episcopus, & eis populis qui ultra amnem Sabrinā ad occidentē habitant, Walstodus episcopus, prouinciæ Wicciorum Wilfridus episcopus, prouinciæ Lindisfarorum Kinebertus præsuit. Episcopatus Westę insule ad Daniēlem pertinet episcopum Ventanz ciuitatis. Prouincia Australium Saxonum iam aliquot annis absq; episcopo manens, ministerium sibi episcopale ab Occidentalium Saxonum antistite quæsiuit. Hæ omnes prouinciæ ceteraq; Australes ad confinium vsq; Humbri fluminis cum suis quæque regibus, Merciorum regi Æthelbaldo subiectæ fuerunt. At verò prouinciæ Northanhumbrorum, cui rex Ceolulfus præsuit, 4. episcopi præsulatum tenuerunt, Wilfridus in Eboracensi ecclesia, Athelwoldus in Lindisfarnensi, Acca in Hagustaldensi, Pectelinus, in ea quæ Candida casa vocatur. Britones magna ex parte Anglorum seruitio mancipati fuere.

733 15. Gregorius, 89. papa annis. i. r.
733 16. Eclipsis facta est solis. 18. Cal. Septemb. circa horā diei tertiam, ita vt pænè totus orbis solis quasi nigerrimo & horrendo situ videretur esse coopertus. Saraceni prædicti cum nauibus alta peterent, ingruentē subita tempestate plurimi ex ipsis merſi sunt & necati: plurimæ enim naues eorum per littora fractæ iacebant. Luitbrandus verò rex Longobardorum audiens quòd Saraceni loca sancta corrumpere, & quòd depopulata Sardinia, etiam loca illa fædarent ubi ossa sancti Augustini episcopi (propter vastationem barbarorum) olim trāsſata & honorifice fuerant condita, misit: & dato prætio tranſtulit accepta Ticinis, ibidemq; cum debito tanti patris honore recondidit. Hagustaldensis episcopus Acca præsulatu pulsus est.

734 17. Luna sanguineo rubore perfusa, quasi hora integra,

754

755

75

Luna sanguinea.

gra. 2. Cal. Februarij circa gallicantum, dehinc nigredine
 subsequente ad lucem propriam visa est reuerfa. Dorro-
 uernensis archiepiscopus Tadwinus, 2. Cal. Augusti de sæ-
 culo migravit. Cui Nothelmus ecclesie Lundoniensis pres-
 biter, in archiepiscopatus officium successit. Sacerdos ve-
 nerabilis, monachus per omnia laudabilis, computator mi-
 rabilis, Beda sanctissimus, secundum Anglicas chronicas
 anno præsentis, secundum verò suum discipulum Cuth-
bertum, qui eius obitum descripsit, suæq; decessioni cum
 alijs quam plurimis interfuit, anno sequenti, ante Ascen-
 sionem dominicam, 4. feria, id est, 8. Cal. Iunij, circa ho-
 ram, 10. in magna mentis deuotione & tranquillitate, vlti-
 mum è corpore spiritum efflauit, sicq; gaudens ad regna
 celestia migravit. Hic suæ gentis quamplurima gesta,
hucusq; luculento descripsit sermone, vnumq; temporalis
 vitæ modumq; terminauit historiæ. Nos verò deo aspi-
 rante, ab eius vitæ foelici exitu prout Anglicarum chroni-
 carum reperimus textum, fideliumq; virorum credibili
 relatu, vel quæ nos ipsi indubitata audiuius, vel quæ-
 dam quæ oculis aspeximus, amodo fideliter notata, fide-
 lium successorum relinquenda dignum duximus memo-
 riæ.

*Bedæ mon-
A. D. Hunc*

*Chron. Jul.
Saxonio. a
Wheloc edit.
cum Beda.*

- 757 18. Pætelinus Candidæ casæ præsul obiit, cui Frith- 735
waldus in pontificatus regimine successit.
- 758 19. Nothelmus Dorouernensis archiepiscopus à Gre- 736
gorio. 89. papa, pallium suscepit.
- 759 20. Episcopus Scireburnensis ecclesiæ Fortherus, & 737
Frithogitha Occidentalium Saxonum regina, Romam
 perrexere.
- 760 21. Gregorius papa prædictus constituit in missa: Quo- 738
rum solennitas hodiè, & reliqua, vsq; Largitor admitte.
Ceolulfus rex Northimbrorum, regni gubernaculo re-
 lieto, & Eadbrihto patrueli suo (Eate scilicet filio) tradito,
 monachus efficitur.
- 761 22. Aethelwaldus Lindisfarnensis, & Acca Hagustal- 739
denis

denſis præſules, morti debita perſoluunt, & Æthelwaldo Kineulfus, Accæ verò Frithebertus ſuccedit.

740

23.

741

24.

Ciclus decennouenalis. 12. incipit, Indictione 8.

Leo imperator obiit, Constantinus filius eius ſucceſſit, Carolus filius Pippini, qui & Maior domus dictus, rex Francorum obiit, Æthelhardus Weſtſaxonum rex obiit, cui propinquus ſuus Cuthredus in regnum ſucceſſit: qui

regem Merciorum Æthelbaldum frequenter bello laceſſuit. Nothelmo Dorouernenſi archiepiſcopo. 16. Cal. Nouembris defuncto, Cuthbertus (qui. 5. erat Herefordenſis epifcopus) archiepiſcopatū ſuſcepit. Mortuo quoq; Hroſenſi epifcopo Aldulfo, Duninus cōſecratus eſt pro eo.

Mariani Lib. III.

Romanorum. 77. Pippinus filius Caroli, Francorum primus imperator, annis. 27. vſque in annum. 755. poſt paſſionem domini.

742

1. Gregorius papa obiit. 4. Cal. Decemb. Indictione. 10. Zacharias. 90. papa, annis. 11.

743

2. Æthelbaldus Mercenſium & Cuthredus Occidentaliū Saxonum reges, cum Britonibus pugnauēte. Wilfrido Hwicciū epifcopo, de hac vita ſubtracto, Milredus ſucceſſit. Sanctus Bonifacius Mogontinus archiepiſcopus, clārus habetur. Viſæ ſunt ſtellæ quaſi de cœlo cadere.

744

3. Sanctus Bonifacius Fuldæ monaſterium in ſolitudine Bochonia inchoauit. Wilfridus iunior, Eboracenſis eccleſiæ pontifex. 3. Cal. Maij ē viuīs exiuit, & Egbertus regis Ædberti frater, archiepiſcopatus inſigni ſublimatur, Daniel epifcopus ciuitatis Wentanz longa iam venerabilis ætate, ſponte præſulatu dimiſſo, in eadem ciuitate recedit: & Hunfridus pro eo epifcopatū ſuſcepit.

745

4. Carlomannus rex, frater imperatoris, ſecundum conſultum fratris regnum dimittens, Romam venit: & à Zacharia papa tonsuram accepit, deindē in monte Soractæ apud eccleſiam ſancti Silueſtri conſtructo monaſterio,

762

763

764

765

766

767

rio cum fratribus secum ad hæc venientibus, per aliquot annos deo seruiens vixit, sed ob insolentiam Francorum Romam venientium, cumq; vt dominum quondam suum visitantium, ad monasterium sancti Benedicti in monte Casino situm perrexit, vbi postea regulariter vixit. Daniel anno. 43. ex quo episcopatus officium suscepit, post multiplices cœlestis militiæ agones, ad præmia remunerationis perpetuæ transiit.

- 768 5. Rex Eastsaxonum Selredus occiditur. 746
 769 6. 747
 770 7. Gripho fugit in Saxoniam ob metum imperatoris. 748
Kenricus Occidentium Saxonum Clito interficitur. Eadbertus rex Cantuariorum defungitur, suusq; frater Æthelbertus in regem constituitur.
 771 8. Gripho iterum de Saxonia reuertitur. 749
 772 9. Pippinus decreto Zachariæ pape, à Bonifacio Moguntino archiepiscopo vngitur in imperatorem, & ob id post papam secundus habetur episcopus Moguntinus. 750
Cuthredus rex Occidentalium Saxonum cum Duce antihisissimo Æthelhuno pugnavit.
 773 10. Gripho obiit. Burchardus primus episcopus Wirziburh ordinatur, qui sedit annis 40. 751
 774 11. Zacharias papa obiit Ibidus Martij indictione, 5. Stephanus. 91. papa, annis. 5. mense vno. Anno regni sui 12. Cuthredus Westsaxonum & rex Merciorum Æthelbaldus iuxta Beorhtfordam satis durum committere prælium. 752
 775 12. Stephanus papa cum prædicto Carlomanno fratre regis monacho, venerunt ad Pippinum in Franciam, petentes defensionem contra Haistulfum regem Longobardorum. Cuthredus rex denuò cum Britonibus pugnans, ex eis quamplurimos interfecit. 753
 776 13. Vixit idem papa duos filios Pippini Carlomanum & Carolum Magnum imperatores. 5. Cal. Augusti. Cuthredus rex Westsaxonum obiit, & suus propinquus 754

Sigebertus filius Sigerici successit. Defuncto Wentanæ civitatis præfule Hunfertho, Kinchatdus pro eo episcopatum suscepit. Dorobernia igne consumpta est.

- 755 14. Sanctus Bonifacius archiepiscopus prædicans verbum dei in Fresia, passus est cum alijs martiribus, Nonis Junij. Kineulfus de prosopia Cerdicij regis oriundus, auxilium sibi ferentibus Westsaxonis primatibus, regem illorum Sigebertum ob multitudinem suorum iniquorum factorum regno exterminavit, & loco eius regnavit: vnam tamen provinciam (quæ Hantunscire dicitur) eidem concessit, quam tam diu tenuit, quoad vsq; Ducem Cumbra-
num, qui cæteris diutius secum mæserat, iniuste peremisset. Postmodum verò ab ipso rege Kineulfo quæritur, & in saltum (qui lingua Anglorum Andred nominatur) expellitur. Vbi dum diu moratur, in vindictam necis præfati Ducis, à quodam subuleo Priuctesflodan lancea perforatur. Idem rex Kineulfus Britones sæpissimè prælijs detruit per maximis. Rex Merciorum Æthelbaldus in Segefwal-
de occiditur, corpusq; eius Hreopedune deportatur, ibidemq; tumulatur. Cuius regnū Beornredus tyrannus invasit, & per modicum tempus in parva latititia & iocunditate tenens, regnum cum vita perdidit. Quo mortuo, successit in regnum nepos patruelis Æthelbaldi regis Merciorum Offa, filius videlicet Dingferthi, filij Eanulfi, filij Osmodi, filij Eoppæ, filij Wibbæ, patris regis Pendæ.

- 756 15. Cielus solaris incipit. 4. concurrentibus bisextilibus. Lullus archiepiscopus post Bonifacium successit annis. 32. 778

- 757 16. Organum primitus venit in Franciam, missum à Constantino rege Græcorum Pippino imperatori. Stephanus papa obiit. 5. Cal. Maij. Cui successit germanus eius Paulus. Eadbertus rex Northimbrensum, amore cælestis patriæ imperium reliquit, tonsuramq; sancti Petri apostoli accepit. Et filius suus Osulfus regimen regni suscepit, & vno anno regnans, 9. Calend. Augusti à Northimbren- 779

thimbrensis occiditur.

- 780 17. Paulus. 92. papa, annis. 10. & mense vno. Cuthbertus Dorouernensis archiepiscopus. 7. Cal. Nouembris vitæ modum fecit. His temporibus Orientalibus Saxonibus Swithredus, Australibus Saxonibus Osmundus, Orientalibus Anglis Beornus reges præfuerunt. 758
- 781 18. Pippinus imperator in Saxoniam ingreditur. Breogwinus post Cuthbertum die festiuitatis sancti Michaelis archiepiscopus ordinatur. Mollus Æthelwoldus regnum Northanhimbrorum suscepit. 759
- 782 19. Ciclus decennouenalis. 13. incipit Indictione. 13. Pippinus in Vasconiam ingreditur. Æthelbertus rex Cætuariorum obiit. Ceolulfus monachus religiosissimus, rex Northimbrorum quondam gloriosissimus, ad æternæ lucis gaudia transiit. 760
- 783 20. Pippinus Italiam intrauit, & bellum contra Haistulfum regem Longobardorum suscepit. Hoc anno hiemis asperima extitit, & Mollus rex Northimbrensis. 8. Idus Augusti (iuxta Cluium Edwini) Clitonem quendam nobilissimum Oswinum occidit. 761
- 784 21. Pippinus Haistulfum paucorum dierum obsidione apud Ticinum compulit & obsides dare, & recepta à Romanis oppida atq; castella restituere, & vt reddita non repeteretur sacramento fidē facere. Breogwinus archiepiscopus ecclesiæ Cætuariensis vitæ finem dedit. 9. Cal. Septemb. Cui successit Iainbertus sancti Augustini abbas. 762
- 785 22. Iainbertus die Purificationis sanctæ Mariæ in archiepiscopatum leuatur. Eodemq; anno Frithewoldus Hwitternensis ecclesiæ antistes Nonis Maij defungitur. Pro quo Pechtwinus. 16. Cal. Augusti, in regione quæ dicitur Ælfete consecratus episcopatu fungitur. 763 vide Chron. Sax.
- 786 23. Iainbertus archiepiscopus à papa Paulo, Stephanipape sui præcessoris germano, pallium suscepit. 764
- 787 24. Mollus regnum Northanhimbrorum dimisit, & Alhredus filius Eanywini successit: qui fuit Birnhomi, qui fuit 765

fuit Bofe, qui fuit Bleocmāni, qui fuit Ailrici, qui fuit Idę.

766 25. Gordegangus Merensis episcopus, corpora san- 788
ctorum Gorgonij & Nazarij à Roma in Franciā adduxit,
Egbertus Eboracensis archiepiscopus. 14. Cal. Decem-
bris Eboraci obiit. Cui successit Æthelbertus. Frithober-
tus Hagustaldensis episcopus vita decessit, cui Alhinun-
dus successit.

767. 26. Pippinus finito Aquitanico bello contra Waifa- 789
rium Ducem Aquitanę, quod continuis nouem annis gef-
sit, Turonis causa orationis ad sanctum Martinū perrexit.
Inde: ægressus, Parisijs ad sanctum Dionisium vix perue-
niens, ibi morbo aquę intercutis obiit. 9. Cal. Septemb.
ibique sepultus est.

768 27. Paulus papa obiit. Eximia religionis monachus, 790
Eadbrihtus, quondam rex Northanhunbrorum nobilif-
simus. 13. Cal. Septemb. defunctus est, ac in eadem por-
ticu, in qua frater suus Egbertus archiepiscopus iacet,
tumulatus est.

Romanorum 78. Carolus Magnus, filius Pippini, reg-
nauit annis. 46. mensibus quatuor.

769 1. Stephanus. 93. papa, annis quatuor. 791

770 2. Mortuo Pippino, Franci generali conuentu totum 792
regnum inter duos filios eius Carolum & Carlomānum
æquę diuiserunt. Carolus partem patris eorum Pippini,
Carlomannus verò partem patris eorum Carlomanni
suscepit.

771 3. 793

772 4. Carlomannus post administratum biennio regnū, 794
in villa Salamoniaca obiit secundo Nonarum Octobris,
& Carolus totum regnū suscepit. Stephanus papa obiit.
Adrianus. 94. papa, annis. 23.

773 5. Carolus Hunaldo, qui post mortem Waifarij bellū 795
sibi inferre conabatur fugato, & Aquitania subacta: roga-
tu Adriani papæ Italiam perrexit, & Desiderium Longo-
bardorum regem longa obsidione fatigās, in deditionem
suam.

suam suscepit : filiumq; eius Adalgisum, in quo omnes spē inclinabant, ab Italia expulit, & Italiam totam subegit : & omnia à Longobardorum regibus crepta, tam Romanis quàm Adriano papæ restituit : & tunc primum Romam Sabbato sanctæ Paschæ venit.

796 6. Rubicundi coloris signum (in crucis modum) in coelo apparuit post solis occasum. Merci & Cantuarienses 774

apud Ottanfordam præliati sunt. In prouincia Australiū Saxonum visi sunt serpentes, aspectu horribiles valdèq; mirabiles. Festi Paschalis tempore Northimbrenses regem suum Alhredum, Molli regis successorem, Eboraco expulere, filiumq; eiusdem regis Molli, Æthelbertum in regem leuauere.

797 7. Hwiciorum episcopus Milredus obiit, cui in pontificatus officium Weremundus successit. 775

798 8. Subacta Italia Saxonum bellum biennio ante Italicum inceptum, repetitum est, & per. 33. annos permansit. Quorum Saxonum Carolus decem millia hominum captiuorum cum vxoribus & paruulis dispersit. 776

799 9. Pechtwinus Candidæ casæ præsul obiit. 777

800 10. Carolus Hispaniam subiecit, & in columi exercitu reuertitur. Domuit Britones, qui in occidente Galliæ super littus residebant. Æthelberto à Northimbrensis regno expulso, Alfwoldus regnum Northimbrorum suscepit. Kineulfus rex Westfaxonum & Offa rex Merciorum, propter Benefingtun, graue gessere prælium, sed Offa victor existens, eandem villam cepit & possedit. Hwiciorum episcopus Weremundus obiit, & abbas Tilherus illi successit. Æthelbertus ad Candidam casam. 17. Cal. Iulij episcopus Eboraci ordinatur. 778

801 11. Ciclus decennouenalis. 14. incipit, indictione. 2. 779
Hagustaldensis episcopus Alhmundus. 7. Idus Septemb. obiit: pro quo Tilbertus. 6. Nonas Octobris ordinatur: & Higbaldus pro Kineulfo apud Soccabirig Lindisfarnæ episcopus consecratur. Rex Alfwoldus pro petendo pallio

Eanbaldi, legatos Romam misit ad Adrianum papam.

780 12. Carolus iterum in Saxoniam venit; & fames magna mortalitasq; magna facta est in Francia. Sanctus Stur- 802
nus primus abbas Fuldenfis obiit, 16. Cal. Nouemb. Cui
successit Baogulfus.

781 13. Hwiccorum præsule Tilhero defuncto, Eathore- 803
dus pro illo functus est episcopatus officio. Æthelbertus
Eboracensis archiepiscopus Egberti successor obiit, cui
Eanbaldus in archiepiscopatum successit. Carolus Saxo-
niam capit. Synodus apud Acleam celebratur: & Kineul-
fus Lindisfarnensis episcopus, & Wereburga Ceolredi
quondam regis Merciorum regina obierunt.

782 14. Carolus secundo Romam perexit, ibiq; baptiza- 804
tus est filius eius Carlomannus, quem Adrianus papa mu-
tato nomine vocauit Pippinum.

v. eid. Jul. 783 15. Hildegardis regina obiit, tres filios Carolū, Pip- 805
pinum, & Ludouicum, Carolo relinquens: pro qua Caro-
lus Fastradam sociauit coniugium in sibi.

784 16. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bisextili- 806
bus. Kineulfus rex Occidentalium Saxonum, Clitonem
Kinehardum, regis videlicet Sigeberti germanum, suo de
regno cum moliretur expellere, contigit illum villam, quæ
Anglicè Meretun dicitur, causa mulieris cuiusdam cum
paucis adiisse. Quo cognito, suos Clito conglobauit illic, &
illoq; festinus cum magno properauit gaudio. Quò cum
venisset, & omnes alto saporì deditos inuenisset: came-
ram (in qua rex dormiens iacebat) spissum circumuallere
suis præcipiebat. Quod rex vt comperit, strato profilit,
arma arripit, ostium cameræ aperit, & pugnando se im-
pugnantibus viriliter resistit. Viso tandem Clitone in il-
lum protinus irruit, eumq; oppidò vulnerauit. Cuius mi-
lites hæc videntes, simul omnes in regem insurrexere,
vulneratumq; interfecere. Exclamat mulier præ timore.
& dolore, impletq; cameram flebili clamore. Accurrit
paucitas militum, regem videt occisum, quem paulò antè
relique-

reliquerat viuum. Quapropter ire stimulis exagitata per-
 plurimum, euaginati macheris, in eius interfectores
 magnum facit impetum. At illos Clito allocutus blandis-
 sime, promittit cuique non modicum pecuniæ, promittit
 etiam viuere si ab inceptis velint desistere. Illi verò pro-
 missa spernunt, captis insistant, sed omnes (excepto vno
 Britonico obside nimis vulnerato) occidunt. Manet autem
 morte regis audita, Dux ipsius Osricus (sibi amicissimus)
 & Wiuerthus eius minister fidelissimus, cum omnibus
 quos rex pridie domi reliquerat, citatim aduolarunt, sed
 fores cunctas seratas inuenerunt. Quas dum moliantur
 effringere, ad eos Clito accedens intrepidè aurum, argen-
 tum, dignitates, iuxta suum velle spondet se eis daturum
 libenti animo, si se regali sublimare velint solio. Intimat
 etiam eis secum esse quamplurimos illis germanitate cō-
 iunctos, qui nullo pacto se abijcere, sed secū velint mori &
 viuere. At illi spretis promissis, cognatos summopere ro-
 gitant, vt abiecto suo domino incolumes ad se quantotiès
 exeant. Quibus illi respondentes dixerunt. Quod nobis
 offeratis, socijs cum rege occisis prius obtulimus vestris.
 Verū sicut illi nostræ petitioni noluerunt acquiescere, ita
 & nos hac in re vestræ nolumus obtemperare. His auditis
 illi propius accedunt, portas effringunt, sepes diruunt, &
 Clitonem cum suis omnibus numero. 84. interficiunt, ex-
 cepto solo duntaxat Ducis filiolo, oppido tūc vulnerato.
 Corpus præfati regis Wintoniam humandum deporta-
 tur, Clitonis vero in monasterio quod Axanminster dici-
 tur tumulatur.

807 17. Coniuratio Hardradi & Orientalium. Carolus
 pergit Italiam, qui matrem suam Bertradam in basilica
 sancti Dionisij iuxta patrem humauit cum magna gloria.
 In loco qui lingua Anglorum Cealchithe dicitur litigio-
 sa facta est Synodus, & idcirco modicam portionem suæ
 parochiæ archiepiscopus amisit Iainbertus. Defuncto
 Berthuno Dorcestrensi episcopo, Higebrihtus ab Offa

785

- roge Merciorum in episcopatum est electus: & Egferthus eiusdem regis natus, rex est consecratus.
- 786 18. Carolus tertio Romam perexit: & signum crucis in vestibus hominū apparuit. Lullus archiepiscopus Moguntinus obiit, 17. Cal. Nouemb. hora diei secunda. Ricolphus sibi successit annis. 27. qui basilicam sanctissimi martyris Albani à fundamentis inchoauit, mirifico opere perfecit, interiusq; ditauit. Sanguis è coelo & terra profluxit.
- 787 19. Carolus à Roma pergit ad sanctum Benedictum, & per Alamaniam venit ad Bauariam. Filiam Offæ regis Eadburgam duxit vxorem. Occidentalium Saxonum rex Brihtricus. Cuius tempore Danici piratæ tribus cum nauibus Angliam adiere. Quorum aduentus dum regis præposito nunciatis fuisset, eos cum paucis festinus adiit. Cuiusq; penitus ignoraret qui essent vel vnde venisset, inuitos ad regiam minare villam molitus est, sed mox ab eis occisus est. Hi primi fuerunt, qui de Dania Angliam adierunt.
- 788 20. Synodus apud Pincanhale in Northimbria 4. Nov. Septemb. celebratur.
- 789 21. Carolus Schanos, qui dicuntur (Wulzi) subegit. Rex Northanhimbrorum Alfwoldus, à quodam viro Sigano nomine. 9. Cal. Octobris iniuste perimitur, & in ecclesia sancti Petri Hagustaldæ sepelitur. In cuius loco occisionis, sepulchri exaltatione missa, lux apparuit immensa. Successit autem illi in regnum nepos suus. Ofredus, regis Alhredi filius.
- 790 22. Basilica sancti Bonifacii Fuldenis monasterij fundatur. Iainbertus Dorubernensis archiepiscopus. 2. Idus Augusti defunctus est, in cuius locum Ethelhardus abbas electus est. Ofredus à Northimbrensis regno expulso, Ethelredus frater Alfwoldi regnum recepit.
- 791 23. Carolus perexit Pannoniam. Beadaulfus. 16. Cal. Augusti Candidæ casæ presul ordinatur.
24. Caro-

808

809

810

811

812

813

- 814 74. Carolus, Auares subegit & Hunnorum regnum vastat. Osfredus quem Northimbrii ses regno expulerat, capitur & 18. Cal. Octobris iniuste occiditur, & in monasterio ad ostium Tinæ fluminis sepelitur. 792
- 815 25. Coniuratio Pippini contra patrem suum Carolum. Qui consilio detecto confuratur & sociorum eius alij decollantur alij suspenduntur. Gloriosissimus ac sanctissimus rex Orientalium Anglorum Egelbrihtus, vero regi Christo bonarum virtutum merito acceptabilis, omnibus blando alloquio affabilis, Offæ præpotentis regis Merciorum detestanda iussione, suarq; coniugis Cinedricthe reginæ nefaria persuasione, regno vitæq; priuatus est capitis abscissione: sed iniuste peremptus terrisq; exemptus, magno tripudio angelorum rex & martir intrauit, curiam spirituum beatorum. Ordinatio Æthelhardi archiepiscopi. 12. Cal. Augusti. 793
- 816 26. Heresis Felicianæ in Sinodo apud Franconofurtu habita damnatur. Fastrada regina de genere Germanorum obiit, & in monasterio sancti Albani ad aquilonalem plagam ante altare sanctæ dei genitricis sepulta est: pro qua Carolus Luitgardam Alamannam duxit. Rex Northimbriorum Æthelredus, 3. Cal. Maij à suis interficitur. Vnde Ceolulfus Lindisfarnensis ecclesiæ episcopus & Ædboldus antistites de regno illo exierunt. Eadbertus (qui & Bren) super Cantuarios regnare coepit. Offa regi Merciorum, 4. Cal. Augusti, defuncto, filius eius Egferthus in regni gloriam successit, & 141. diebus regnavit, eodemq; anno vitam finiuit. Cui vii magnificus & sancta sobole felix, Kenulfus successit, qui in pace, iustitia & pietate, regi gubernacula rexit. 794.
- 817 27. Adrianus papa obiit 7. Cal. Ianuarij, quem Carolus ut fratrem vel charissimum filium planxit. 795
- 818 28. Leo 95. papa, annis. 20. Quem Romani in Letania maiori captum excæcauerunt, & radicibus linguam eius absciderunt. Qui in custodiam missus, noctu per murum 796

- rum euasit, & ad legatos Caroli Virūdum abbatē & Wic-
gisum Spolitanorum Ducem veniens, Spoletum ductus
est, & inde ad regem Carolum in Saxoniam apud Pa-
derbrunnam præsente Ricolpho episcopo Moguntino
peruenit, a quibus summo honore susceptus est. Carolus
ungitur in imperatorem a papa Leone. Kenulfus rex
Merciorum totam pene Cantiam deuastauit, & eorum
regem Pren capit, ligatumq; in Merciam secum duxit.
- 797 29. Ciclus decennouenalis. 15. incipit, Indictione 6. 819
798 30. Corpus sanctæ Wihtburgæ virginis filię Annę re- 820
gis Orientaliū Anglorū, & sororis sanctarū virginum Sex-
burgæ Æthelburgæ ac Ætheldrithæ, sine corruptione in-
uentū est, post annos ferè 55. ex quo apud villā quę Dirhā
vocatū humatum est. Ricolphus archiepiscopus cōsecra-
tur. 4. Nonas Martij, die dominico in monasterio beati Pe-
tri, quod est Fritellar, Wicciorum episcopus Eathoredus
obiit: pro quo electus & consecratus est Denebertus.
- 799 31. Carolus legendi & psallendi disciplinam diligen- 821
tissime emendauit. Dorubernensis archiepiscopus. E-
thelhardus, & Kinebertus Ventanæ ciuitatis pontifex,
Romam adierunt.
- 800 32. Carolus. 4. vice Romam cum papa Leone pergit, 822
ad reparandum (qui nimis turbatus erat) ecclesiæ statu,
ibiq; hiemem transegit. Rex Occidentalium Saxonum
Brihtricus obiit, & Egbertus successit. Eodem verò anno,
quo rex Brihtricus vita decessit contigit Merciorum Du-
cem Æthelmundum de Mercia cum suis exiisse, vadumq;
(quod lingua Anglorū Kimeresford nominatur) transisse.
Cuius aduentu cognito Wiltoniensium Dux Weolhsta-
nus cum Wiltoniensibus ascendit contra eum. Comissoq;
graui prælio multi ex his & ex illis ceciderunt, amboq;
Duces occisi corruerunt: victoriam verò Wiltonienses ha-
buerunt. Alhmundus filius Alhredi regis Northimbri-
um occiditur.
- 801 33. Carolus a Romanis Augustus appellatur. 823
34. Amar-

- 824 34. Amarmur Mulus rex Persarum, elephantem & alia munera misit Carolo imperatori, Higealdus Lindisfarnensis episcopus obiit, pro quo Egbertus electus, ab Eanbaldo Eboracensi archiepiscopo, 3. Idus Iunij consecratur. Weremūdo Hrofensis ecclesiæ præfule defuncto. Beornmodus consecratur pro eo. 802
- 825 35. Carolus pontem quingentorum passuum longitudinis trans Hrenum Mogontiaco construxit: tanta est enim ibi fluminis illius latitudo. Æthelhardus Doro-bernensis archiepiscopus obiit, cui Wulfredus successit. 803 cc
- 826 36. Leo papa venit in Franciā. Wulfredus archiepiscopus à papa Leone pallium suscepit. 804
- 827 37. Ecclesia sancti Albani dedicatur hoc anno, Cal. Decēb. Indictione. 13. qui est annus. 20. Ricolphi post acceptum episcopatum, octauus autem postquam episcopus est consecratus. Carolus filius Caroli imperatoris, Boemios vastat, Lethonem regem eorum occidens. Rex Cantuariorum Cuthredes, & Fabrihtus Comes, & Ceolburga abbatisa, obierunt. 805
- 828 38. 806
- 829 39. Mortalitas maxima orta est in monasterio Fulde-
si: adeò ut plurimi ipsorum monachorum morerentur. 807
- 830 40. Carolus religionem Christianam, qua ab infantia fuit imbutus, sanctissimè & pijsimè docuit, circa pauperes elemosinas deuotissimè exercens. 808
- 831 41. Corpus sancti Bartholomei de insula Lipparitana transuectum, delatum est Beneuentum. 809
- 832 42. Pippinus filius imperatoris obiit. Maxima mortalitas bouum totam penè vastauit Europam. Carolus imperator antequàm obijisset, crebra febre quadriēnio corripitur. 810 *huc bon.*
- 833 43. Carolus primogenitus imperatoris obiit. Ipse verò imperator Carolus anno. 43. regni eius in Francia, in Italia autem. 36. imperij. 11. Indictione 4. thesauros & vestes ceteraq; omnia diuisit in tres partes. Quarum duas partes 811

partes in vna & viginti partes totide metropolitanis ciuitatibus, quæ in regno eius noscuntur, partitus est: quarum nomina sunt hæc 1. Roma, 2. Rauenna, 3. Mediolanum, 4. Forum Iulij, 5. Grandus, 6. Colonia, 7. Moguntiacus, 8. Iuuuuum quæ & Salzbut, 9. Treueris, 10. Senones, 11. Velfontiu, 12. Lugdunum, 13. Rotomagus, 14. Remis, 15. Arelatus, 16. Vienna, 17. Darantasia, 18. Ebrodunum, 19. Burdigala, 20. Turonis, 21. Bituriges. Vnusquisq; autem metropolitanus episcopus vnâ partem ecclesiæ suæ, & duas suffraganeis suis dare debuit. Tertia verò pars vel vsque ad obitum eius, vel vsque dum vsu quotidiano carere vellet mansit, ipsaq; postremo, 4. diuisionibus secuta est, Prima pars addita est ad, 21. supradictas. Altera secessit filiis & filiabus suis, ac nepotibus. Tertia distributa est pauperibus. Quarta seruis & ancillis, palatio famulantibus. Ad tertiam verò partem addita sunt vasa atq; utensilia ex ære & ferro alijsq; metallis, cum armis & vestibus, & omnis suppellex ad varios vsus, vt sint cortinæ, stragula, tapetia, filtra, coria, sagmata, vt erogatio elemosinæ ad plures peruenire potuisset. Capellam, id est ecclesiasticum ministerium, quod per hæreditatem sibi venit, integrum seruari decreuit, exceptis siqua ipse capellæ eidem in vasis aut libris addidisset, quæ qui vellet emeret. Horum ergo pretium, atq; librorum, quorum magnam copiam in bibliotheca sua habuit, pauperibus erogatur.

812 44. Wulfredus Dorouernensis archiepiscopus, & W- 834
bertus Scireburnensis ecclesiæ præsul, Romam perexerunt.

813 45. Pons quem apud Moguntiacum per decem annos 835
ingenti labore, & opere mirabili, de lignis Carolus rex
construxit, adeo vt perpetuo durare posse videretur, anno
vno ante obitum suum, ita tribus horis conflagrauit, vt
ne vna quidem hastula super aquam remaneret. Pontem
autem ipsum Ricolphus episcopus dicitur iussisse incēde-
re, propter latrocinia quæ noctibus in eo exercēbantur,
dum homines spoliati in flumen ipsum iacti necabantur.

Sed

Sed Kinchard^o (qui vitā Caroli istius scripsit) hæc fortuitu refert cōtigisse. Ricolphus archiepiscop⁹ obiit, Haistulfus post eum successit annis vñdecim. Carolus circa Cal. No- uēb. habito generali conuentu, vocauit de Aquitania Li- douicū filium suū, & die dominico cū post omnium cō- sensum regem illum laudantium, cum cōmonuisset, præ- cepit ei vt proprijs manibus de magno altari Aquisgrani coronam imperij capiti suo imponeret, ob recordationē paternę admonitionis, & ita donatus magnis muneribus, Aquitaniā redijt. Imperator verò mense Ianuario post bal- neū febre corripitur. In qua cū. 7. dies laborasset, septimo die accepto corpore & sanguine domini, vt confirmaret exitum suum, laborauit ipso die & nocte sequenti. Se- quenti verò die luce adueniente, sciens quid facturus erat, manu dextra vt potuit signo sanctę crucis totum corpus suum signauit, deindeq; colligens pedes, ac brachia super corpus extendens, clausiq; oculis hunc versum psallens, In manus tuas Domine commendo spiritum meum, in senectute bona obiit, 5. Cal. Februarij, Indictione. 7. anno ætatis suæ. 72. incarnationis domini secundum Dionisium / 813. ibiq; Aquisgrani eadem die in basilica Saluatoris fan- ctęq; Marię semper virginis, quam ipse ex fundamento mirifico opere construxit, sepultus est. Wulfredus archi- episcopus cum benedictione sancti papę Leonis ad sui præsulatus sedem reuertitur. Eodem anno Egbertus rex Westsaxonum Occidentales Britones deuastauit.

DECCXIV.
INDICT. VII.

Romanorum. 79. Ludouicus regnauit annis. 26. men- sibusq; vñdecim.

836 1. Ludouicus omnem iustitiam regni sui inquirens, 814
reflaurat.

837 2. Baogulfus abbas Fuldenfis obiit. 8. Idus Iulij, ius- 815
sumque est vt omnes monachi cursum sancti Benedicti
cantarent, Ratgerus abbas successit Baogulfo, annis. 5.

838 3. Exercitus Ludouici Sclauos superat: & Leo papa 816
obiit, Anglorum schola Romę igne cremata est.

*Schola anglor⁹
cremata.*

Anastasius in Paschali Sap.

Saxus

817

4. Cycles. 16. decennouenalis incipit, Indictione. 10. Stephanus. 96. papa, annis. 3. & mensibus. 7. Iste obiit. Ludouico in magnocampo Remensium susceptus, sequenti die dominica coram omni populo vnxit eum in imperatorem : & coronam miræ pulchritudinis, quam secum detulerat, imposuit capiti eius, aliamq; coronam capiti Irmingardæ reginæ, nominans eam Augustam. Qui postea donatus magnis muneribus Romam redijt.

839

818

5.

840

819

6. Stephanus papa obiit. Monasterium sancti Bonifacii ad Fuldam dedicatur Cal. Nouemb. Rex Merciorum S. Kenulph⁹, post multa bona (quæ in sua vita gessit) opera, ad beatitudinem quæ in cœlis est transiit perhennem, filiumq; suum Kenelmum septennem regni reliquit hæredem. Sed paucis mensibus euolutis, germanæ suæ Quendrithæ infidijs, cuius suam cōscientiam dira cupidō regnandi armarat, ausu crudelitatis ab Asceberto nutritore suo cruentissimo, in vasta siluæq; nemorosa sub arbore spinosa occulte traditur iugulo, verum qui solo teste cœlo, est iugulatus, cœlo teste per columniam lucis postmodum est reuelatus. Absciditur caput Kenelmi natalis & innocentie candore lacteum: vnde lactea columba aureis pen- nis euolat in cœlum. Post cuius felix martirium, Ceolulfus regnum suscepit Merciorum. Defuncto Egberto Lindisfarnensi episcopo, Eathoredus successit.

841

820

7. Paschalis papa. 97. Ratgerus abbas obiit. 4. Idus Decembris. Euigil successit annis. 5. Ludouicus imperator Britanniam subegit, Ducem eius Marcomannum occidens. Inde regrediens Irmingardam reginam febricitantem inuenit : quæ & paulo post obiit. Ludouicus imperator in Ingelenheim villa regia generale suum placitum habuit, & Iuditham filiam Welfi Ducis Bauariæ reginam sibi sociauit.

842

821

8. Rex Merciorum Ceolulfus regno expellitur : & Beornulfus in regnum suscipitur.

843

9. Lu-

844 9. Ludouicus imperator per exercitum suum Orientales Sclauos vastat, duce eorum nomine Liduito fugato. Duces robutissimi Burhelnus & Muca occiduntur: & Synodus in loco qui dicitur Clouesho celebratur. Denebertus Wicciorū episcopus obijt, cui Heabertus successit. # 822

845 10. Ludouicus imperator primogenito filio suo Lothario, placito generali habito, filiam Hugonis Comitis coniunxit. Britones in loco qui dicitur Gafulford à Domnaniensibus cæsi sunt. Rex Occidentalium Saxonum Egbertus & rex Merciorum Beornulfus in Ellandune, id est in monte Eallæ, pugnam inière, sed facta strage non modica, Egbertus potitur victoria. Vnde mox filium suum Athelulfum, & Alhstanum Scireburnensem episcopum, suumq; Ducem Wulfhardum cum magno exercitu Cantiam direxit. Qui statim vt illò venerunt, regem eiusdem prouinciæ Baldredum regno expulerunt. Post hæc Cantuarienses, Suthregienses, Austuales Saxones, Orientales Angli, sponte se regi dederunt Egberto: ex cuius propinquorum manibus prius extortū, extraneorum regum ditioni per aliquot annorum curricula inuiti sunt subacti. Orientales Angli simul cum suo rege legatarios miserunt ad regem Westfaxonū Egbertum, supplicantes vt patronus illis & fortis esset murus contra infestationem & impetum Mercensium. Qui petitioni illorum acquieuit, & se libenter eos adiuturum in omnibus spondit. Verum hæc Beornulfus rex Merciorum vili pendens, exercitum collegit non modicum, illorumq; fines hostiliter intrauit, atq; neci optimum quemq; tradere festinauit. Contra quem rex eorum cum suis ascendit, initoq; prælio illum cū maxima parte sui exercitus interfecit. Cui propinquus suus Eudecanus in regnum successit. 823

846 11. Ludouicus imperator de placito generali Attinaco palatio, Lotharium filium suum cum coniuge sua Irmingarda in Italiā direxit. Eugenius papa. 98. Haistulfus archiepiscopus Moguntinus obijt. Otgarius successit. Qui cum 824

cum ad Italiam (ob discordiam filij) ab imperatore cum alijs directus, Papiam venisset, quidam clericus cum reliquijs sancti Seueri Rauennæ urbis episcopi, necnon vxoris eius Vincentiæ, filiaq; eius Innocentie, quasi furto abstulerat, ad eundem Otgarium se contulit, & ei quid egisset innotuit. Otgarius autem gaudens, easdem reliquias suscepit, & eas Moguntiacum secum adduxit, atq; in monasterio sancti Albani, sanctâ Vincentiam ad australem plagam, sanctam verò Innocentiam ad aquilonalem posuit, sanctum verò Seuerum iuxta altare sancti Albani, cuius postea reliquias ad Erfesfurt transtulit.

- 825 12. Ludouicus imperator Britanniam vastat. Rex Merciorum Luðecanus sua militia coadunata, ad vlciscendum prædecessorem suum regem Beornulfum, in Orientaliū Anglorum prouinciam mouit exercitum. Cui prouinciales illi cum rege suo festinato occurrerunt, cōsertoq; graui prælio illum & 5. duces eius exercitus, cum alijs quam pluribus occiderunt, reliquos verò fugauerunt: in regni autem gloriam ei Wiglafus successit. 847
- 826 13. Euigil abbas Fuldensis obiit, Rabanus successit. Legati Vulgariorum imperatori munera portant. 848
- 827 14. Valentinianns. 99. papa. Ludouicus imperator in Ingelheim Haraldum regem quondam Danorum de fonte baptismatis eleuauit, vxorem verò eius Iuditha regina suscepit. Cui magnam partem Fresonum dedit, & donis alijs ditatum cum legatis suis eum dimisit. Sacrosancta nocte dominicæ Natiuitatis facta est eclipsis lunæ. Eodem anno rex Occidentalium Saxonum Egbertus, expulso regno Wiglao, regnū Merciorum suo subiecit imperio. Deinde suam mouit expeditionem vltra Humbri flumen. Cui Northimbrenses (in loco qui Dore vocatur) occurrentes pacifice, ei concordiam humilemque subiectionem obtulere: & sic ab inuicem diuisi sunt magnâ mentis alacritate. Hic idem rex Egbertus octauus quidem in regibus gētis Anglorum, cunctis australibus eorum prouincijs, 849

uincijs(& quę Hūbro fluuiō ē contiguīs ei terminis ſeque-
ſtrantur à borealibus)imperauit, Nam primus imperium
huiusmodi Ælla rex Auſtraliū Saxonum: ſecundus Ceo-
linus rex Occidentaliū Saxonum, qui lingua ipſorum
Ceaulin vocabatur: tertius Æthelbertus rex Cantuariō-
rum: quartus Redwaldus rex Orientaliū Anglorum (qui
etiā viuēte Æthelberto eidem ſuę genti Ducatum præ-
bebat) obtinuit. Quintus Edwinus, rex Northanhimbro-
rum gentis, id eſt, eiꝯ quę ad Borealem plagam inhabi-
tant, maiore potētia cunētis, qui Britanniam incolunt, An-
glorum pariter & Britonum populis præfuit, præter Can-
tuarios tantum: necnon & Meuanias Britonum inſulas,
quę inter Hiberniam & Britanniam ſitę ſunt, Anglorum
ſuſcepit imperio, Sextus Oswaldus, & ipſe Northimbro-
rum rex Chriſtianiſſimus, eiſdem fideliter finibus regnū
tenuit. Septimus Oswius, frater eiꝯ, æqualibus penē ter-
minis regnum nonnullo tempore coercens: Piſtorum
quoq; atq; Scotorum gentes quę ſeptentrionales Britan-
nię fines tenent, maxima ex parte perdomuit, ac tributa-
rios fecit. Octauus (vt diximus) extitit rex Egbertus. Cu-
ius (vt fertur) regni tempore ortus eſt beatus Swithunus *Swithunus*
, nobili parentum ſtirpe. Qui tranſactis annis puerilibus à
, ſancto Helmiſtano præſule Wintonienſis eccleſię, ſacris eſt
, gradibus inſignitus. Cui rex etiā Egbertus filium ſuum
, commendauit Æthelulfum literis ſacris erudiendum.

850 15. Ludouicus imperator dirigens exercitum contra 828
Saracenos, fugauit eos. Rex Wiglaſus regnum Merciorum
recepit. Heathedo Lindiſfarnenſi epiſcopo defuncto, Eg-
redus ſucceſſit. Egbertus rex Weſtſaxonum in terram ſep-
tentrionalium Britonum exercitum duxit, & eos licet in-
uitos ſuo dominio ſubiugauit.

851 16. Ludouicus imperator Wormaciam veniens, Ca- 829
rolo filio ſuo ex Iuditha regina, terrā Alamanicā & Rhe-
ticam partemq; Burgundię dedit coram filiis ſuis Lotha-
rio Ludouico & Pippino, indeq; hi ttes germani indignati
ſunt.

sunt. Corpora sanctorū Valentini & Genesij in Augeam insulam. 6. Idus Aprilis venerunt, Dorobernensis archiepiscopus Wulfredus obiit.

830 17. Ceolnothus in gradum archiepiscopatus electus 852
& consecratus est.

831 18. Gregorius papa. 100. Ceolnothus archiepiscopus à Gregorio papa pallium suscepit. Ludouicus Imperator de Aquisgrani palatio venit ad Compendium, ibiq; filius suus Pippinus cum multis perfidis venit ei obuiam, volens eum de regno expellere: sed equiuocus imperatoris filius eius, contradixit. Dicebant autem illi perfidi, Iuditham reginam violatam esse à quodam Duce Bernardo, qui erat de stirpe regali, mentientes omnia, sicq; velantes eam, in monasterium miserunt, similiterq; fratres eiusdem reginæ Conradum & Rodulfum, tondentes eos. Quos omnes imperator eodem anno in Nouiomago castro super flumē Valum sito, cum veritate superauit. Reginamq; obuiantem sibi ad Aquisgranum præcepto Gregorij papæ, aliorumq; episcoporum, iusto iudicio suscepit.

832 19. Bernardus Dux in palatio Theodonis coram rege 854
& duobus filijs eius Lothario & Ludouico purificauit se de supradicto stupro, cum nullus ausus esset pro hoc armis cum eo decertare. Danici piratæ inhiatores prædæ, Scapege deprædati sunt.

833 20. Filij regis temptauerunt regnum patri auferre, 855
quod & perfecerunt vbi obuiauerunt ei cum Gregorio papa in campo magno, qui est inter Argentinam & Basiliam. Tunc separantes reginam ab eo, & mittentes eam in Italiam, in ciuitatem Dertunam, Pippinus in Aquitaniā, Ludouicus in Bauariam perexit. Lotharius verò patrem ad Compendium palatiū, & inde ad Aquisgranū eum duxit, & in custodia inclusit, ibiq; celebravit Natale domini, patre adhuc incluso. Rex Occidentalium Saxonum Egbertus apud Carrum cū. 35. nauibus piratarū pugnavit,

sed

sed strage magna facta Dani potiti sunt victoria.

856 21. 834

857 22. Post Epiphaniam verò quia Ludouicus cum patre contra eum erat, Lotharius compellit patrem secum ire ad Compendium. Quem cum multitudine secutus est Ludouicus, & cum propè esset, fugit Lotharius. Ludouicus verò patrem duxit ad sedem regalem Aquisgrani, ibiq; paritèr Pascha celebrauerunt. Dani multa cum classe in Occidentalium Britonum terram (quæ Curualia vocatur) appulerunt: cum quibus Britones fœdus paciscuntur, & eos secum ducentes, fines regni Egberti regis depopulantur. Quod ille audiens, festinanter copiâ militum coadunavit, & in loco qui dicitur Hengestsdune, id est, Mons Hengisti, cum eis certamen iniit. Ex quibus multos trucidauit, reliquos verò fugauit.

858 23. Ciclus, 17. decennouenalis incipit, Indictione, 14. 836

Egbertus rex Occidentalium Saxonum obiit. Quem Offa rex Merciorum & Brihtricus rex Westsaxonum, antequàm rex effectus esset, de Anglia expulerunt. Qui Franciam adiit, ibiq; per triennium mansit: Indè Angliam rediit, & mortuo Brihtrico regni gubernacula (vt prælibauimus) suscepit. Cuius post mortē filius suus Æthelulfus in Westsaxonia regnare cœpit, suumq; filiū Æthelstanū Cantuarijs, Eastsaxonibus, Suthregijs, & Suthsaxonibus regem præfecit.

859 24. Wulfhardus Dux apud Hamtun cum, 34. nauibus piratarum prælium gessit, & ex eis multam stragem dedit, victorq; exitit, nec multò post vita decessit. In regione quæ vocatur Port cum Danis prælium iniit Dux Athelmus, Dorcestrensibus auxilium sibi ferentibus, eosq;

diu fugere compulit, sed tamen in ipsa fuga ab eis vulneratus occubuit, Danicus verò miles victoriâ habuit. Rege verò Æthelulfo regnante sanctus Helmsstanus episcopus vita decessit: cui iussu regis beatus Swithunus successit.

860 25. Pauto diaconus palatii, lapsus est in Iudaismum. 838

Dux Herebrihtus & cum eo quamplures Mercuariorū,
à Danis Paganis occisi sunt. Eodemq; anno in Lindissi
prouincia, in Eastanglia, & in Cantia ab eodem exercitu
multi sunt interfecti. Wiglafus rex Merciorum vita deces-
sit, Cui in regnum Beortulfus successit.

839 26. Eclipsis solis facta est. 3. Nonas Maij, inter octa- 861
uam & nonam horam, in vigilia Ascensionis domini. In
Lundonia & in Cuuentauic, in ciuitati Hrofi sæpè dicti
Pagani quamplurimos dederunt neci.

Cantuariā
Chron. Sax:

840 27. Ludouicus imperator, dum filium suum Ludouicū 862
trans Rhenum persequeretur, morbo grauatus, naui per
Meni flumen in Rhenum deductus, vix in insulam In-
gelenheim perueniens, obiit ibi. 11. Calend. Junij, & inde
mense Martio asportatus, in basilica sancti Arnulphi se-
pelitur: statimq; Lotharius Italia egressus, imperium ar-
ripuit. Æthelulfus rex Occidētalium Saxonū, apud Car-
rum cum. 35. nauibus Danorū commisit prælium, sed
Saxones Danica vicit fortuna. Temporibus Ludouici im-
peratoris floruit Theodulfus Floriacēsiū abbas, & Au-
relianensium episcopus. Qui cum infirmus multis cri-
minibus apud imperatorem fuisset, Andegauis est exi-
lio religatus. Qui dum in custodia teneretur, contigit vt
ibidem die Palmarum veniret iam dictus Imperator. Et
cum secus domum, qua custodiebatur ipse Theodulphus
episcopus, processio pertransiret, facto silentio presente
Imperatore, illos pulcherrimos versus (qui nūc vsq; in ea-
dem solennitate psalluntur) à se editos, per fenestram de-
cantauit. Quorum hoc est exordium.

xii. Kal. Jul.
Junij 20.

> Gloria laus & honor tibi sit rex Christe redemptor:
> Cui puerile decus prompsit Osanna pium.
Quibus imperator emollitus, mōx cum à vinculis absolui
præcepit, & priori gratiæ redonauit. Sed dum ad sua re-
> uertitur veneno (sicut fertur) extinguitur. Cui successit in
> episcopatu Ionas vir venerabilis, qui cōtra Claudiū Tau-
> rinensem episcopum hæresiarcham librum de adoranda
cruce

#

cruce edidit. Dogmatizauit enim idem hæreticus crucis
 dominicæ signum non oportere adorari, quod nisi adhi-
 beatur frontibus nostris, siue aquis quibus regeneramur,
 aut crismati quo linimur, aut sacrificio quo vegetamur,
 nihil ritè perficitur. Sed ei memoratus episcopus Ionas,
 satis lucidè catholicèq; illo suo respondit libello. Floruit
 etiam ijsdem temporibus vir quidam, Rabanus nomine,
 qui & ipse de laudè crucis librum diuersis schematibus
 decoratum metricè composuit.

Romanorum 80. Lotharius, regnauit annis. 15, Cor-
 pus sancti Bartholomei apostoli Beneuentum dela-
 tum est.

863 1. Ludouicus verò & Carolus paterno regno priuati, 841
 - apud Fontaniacum fratrem Lotharium bello superant.

864 2. Tres supradicti fratres regnum Francorum inter se 842
 diuiserunt. Carolus Occidentem tenet à Britanniaco O-
 ceano vsque ad Mosam fluium. Ludouicus suscepit O-
 rientem, id est omnè Germaniam vsq; Rheni fluëta, & a-
 liquas ciuitates trans Rhenum cum adiacentibus plagis
 propter copiam vini. Lotharius primogenitus & impera-
 tor, medium inter vtrosq; tenuit regnum, totam Prouin-
 ciam, & omnia regna Italix cum ipsa Roma. Ab hoc Lo-
 thario, regnum Lotharingorum hætenus dicitur.

865 3. Gregorius papa obiit. 843

866 4. Sergius. 101. papa. 844

867 5. Dux Eanulfus cum Sumerfetenfibus, & Ealstanus 845
 Scireburnensis episcopus, & Dux Osricus cum Dorcestre-
 fibus, ad ostium fluminis Pedridan cum Danico exercitu
 pugnantes, & ex eis non modicam stragem dantes, victo-
 riæ palmam sunt adepti. Defuncto Egredo Lindisfarnen-
 si episcopo, Egbertus successit.

868 6. Otgarius archiepiscopus Moguntinus obiit. Ra- 846
 banus abbas Fuldensis successit. Hatto successit abbas ad
 Fuldam.

869 7. 847

848 8. Defuncto Wicciorum episcopo Heaberto, Alh- 870
pus successit.

849 2. Anglosaxonum rex Alfredus, in illo pago qui no- 871
minatur Barocessire nascitur, in villa regia quæ dicitur
Wanating, qui pagus taliter vocatur à Berroc silua, ubi
buxus abundantissime nascitur. Cuius genealogia tali se-
rie contexitur. Alfredus rex filius Æthelulfi regis, qui fuit
Egberti qui fuit Alhmundi, qui fuit Eafæ, qui fuit Eoppæ,
qui fuit Ingilfi, Ingilsus & Ina ille famosus Occidentaliū
Saxonum rex germani duo fuerunt. Qui Ina perrexit Ro-
mam, & ibi vitam presentem finiens, honorifice cœlestē
patriam (cum Christo regnaturus) adiit. Qui fuerunt filij
Coenredi, qui fuit Ceolwaldi, qui fuit Cuthæ, qui fuit
Cuthwini, qui fuit Ceaulini, qui fuit Kenrici, qui fuit Cer-
dicij, qui fuit Elisij, qui fuit Eslæ, qui fuit Gewilij. A quo
Britones totam illam gentem Gewisam nomināt. Qui fuit
Wige, qui fuit Freawini, qui fuit Freodegarij, qui fuit Brā-
dij, qui fuit Bealdēgi, qui fuit Woden, qui fuit Frithewal-
di, qui fuit Frealafi, qui fuit Fritheulfi q. f. Fiuni, q. f. Godul-
fi, qui fuit Gætæ. Quem Getam iadudum Pagani pro deo
venerabantur. Qui fuit Cedwæ, qui fuit Beawæ, qui fuit
Sceldwij, qui fuit Heremodi, qui fuit Itermodi, qui fuit
Hathri, qui fuit Walæ, qui fuit Bedwigi, qui fuit Seth, qui
fuit Noæ, qui fuit Lamech, qui fuit Matufalæ, qui fuit E-
noch, qui fuit Iared, qui fuit Malaliel, qui fuit Cainan, qui
fuit Enos, qui fuit Seth, qui fuit Adam. Mater quoque
eiusdem Osburga nominabatur, religiosa nimis femina,
nobilis ingenio, nobilis & genere, quæ erat filia Oslaci fa-
mosi pincernæ regis Æthelulfi, qui Oslacus Gothas erat
natione. Ortus enim erat de Gothis & Iutis, de semine
scilicet Stufi & Wihgtari duorum fratrum, & etiam comi-
tum, qui accepta potestate Vestæ insulæ ab auunculo suo
Cerdicio rege, & Kinrico filio suo consobrino eorum,
paucos Britones eiusdem insulæ accolas, quos in ea inue-
nire potuerunt, in loco qui dicitur Wihgtarabirig occi-
derunt.

derunt. Ceteri enim accolę eiusdem insulę, antę aut occisi erant, aut exules aufugerunt.

872 10. Calendis Iunij, vigilia Pentecostes Bertferthus, fi- 850
lius regis Merciorum Bertulfi, suum cognatum iniuste
peremit sanctum Wistanum. Hic itaq; nepos duorum ex-
stitit regum Merciorum: Nam pater eius Wigmundus,
Wiglafi regis filius, mater verò Ælfleda Ceolulfi regis ex-
stitit filia. Corpus autem illius ad monasterium tunc tem-
poris famosum (quod Reopedun nominatur) delatum, in
mausoleo aui sui regis Wiglafi est tumulatum. Sed illius
martirio cęlestia non defuere miracula. Nam de loco in
quo innocentę peremptus est, columna lucis vsq; ad cę-
lum porrecta, omnibus eiusdem loci incolis per 30. dies
conspicua stabat.

873 11. Irmingardis regina vxor Lotharij obiit, tres ei 851
filios relinquens, Lotharium Ludouicum & Carolum.
Ceorlus Domnanix Comes cum Domnanijs contra Pa-
ganos pugnavit, in loco qui dicitur Wigganbeorh, &
Christiani victoriam habuerunt. Et ipso eodem anno pri-
mum hiemauerunt Pagani in Insula quę vocatur Scape-
ge, quod interpretatur Insula ouium, quę sita est in Tha-
mesii flumine inter Eastfaxoniam & Cātuarios, sed & Can-
tię propior est quā Eastfaxonię, in qua monasterium
optimum constructum est. Eodem quoque anno magnus
Paganorum exercitus cum 350. nauibus in ostium Tha-
mesii fluminis venit, & Doruberniam id est Cantuario-
rum ciuitatem, & Lundoniam quę sita est in aquilonali
ripa Thamesii fluminis, in cōfinio Eastfaxonū & Middel-
faxonū, sed tamen ad Eastfaxoniam illa ciuitas cum veritate
pertinet, depopulati sunt: & Beortulfus Merciorum regē
cum omni exercitu suo, qui ad pręliandum contra illos
venerat, in fugam verterunt. His ibi ita gestis, idem Pa-
ganorum exercitus perrexit in Suthregiam, qui pagus si-
tus est in meridiana Thamesii fluminis ripa ab occiden-
tali parte Cātię, & Æthelulfus Westfaxonum rex & filius

*Scapege
Shipley
insula obit.*

frus Æthelbaldus cum omni exercitu, in loco qui dicitur Aclea, id est in campo quercus, diutissimè pugnaverunt, ibiq; cum diu acerrimè & animosè ex utraq; parte pugnatum esset, maxima pars Paganæ multitudinis funditus deleta & occisa est: ita qualiter nunquam in aliqua regione in vna die, ante nec post, ex eis occisum esse audiuius. Et Christiani victoriam honorificè tenuerunt, & loco funeris dominati sunt. Eodem quoq; anno Æthelstanus rex & Ealcherus Comes magnum Paganorum exercitum in Cætia, in loco qui dicitur Sandwicus occiderunt, & ex navibus eorum, nouem naues ceperunt, cæteri per fugam elapsi sunt.

852 12. Rex Merciorum Beortulfus vita decessit, cui in 874
regnum Burhredus successit.

853 13. Leo papa, 102. post Petrum. Burhredus rex Mer- 875
ciorum, per nuntios deprecatus est Æthelulfum Occident-
talium Saxonum regem, vt ei auxilium conferret, quo mediterraneos Britones (qui inter Merciam & mare occidentale habitant) dominio suo subdere potuisset, qui contra eum immodicè reluctabantur. Nec segnius Æthelulfus, rex (legatione eius accepta) exercitum mouens, Britaniam cum Burhredo rege adiit, statimq; vt ingreditur, gentem illam deuastans, dominio Burhredi subdit. Quo facto domum reuertitur. Eodem anno Æthelulfus rex præfatum filium suum Alfredum, magno nobilium & etiā ignobilium numero constipatum, honorificè Romam transmisit. Quē Leo papa (sui patris rogatu) oppido ordinās, vnxit in regem, & in filium adoptionis sibi met accipiens, confirmavit. Eodem quoq; anno Alcherus Comes cum Cantuarijs & Huda cum Suthregijs contra Paganorum exercitum in insula, quæ Saxonice dicitur Tenet, Britannicè Ruim, animosè & acriter belligerauerunt, & primitus Christiani victoriam habuerunt, prolongatoq; diu prælio ibidem, ex utraque parte plurimi ceciderūt, & in aqua merfi suffocati sunt, & Comites illi ambo ibidē occubuerunt. Nec

nō & eodem anno rex Occidentalium Saxonum Æthel-
 › ulfus, post Pascha filiam suam Burhredo Merciorum regi,
 › in villa regia, quæ dicitur Cippenham, nuptijs regali-
 › factis ad reginam dedit.

876 14. Deluncto Egberto Lindisfarnensi episcopo, Ear- 854
 dulfus successit.

877 15. Ciclus, 18. decenniuentalis incipit, indictione. 3. 855

Rabanus archiepiscop⁹ obiit. Carolus ei successit. Lotha-
 rius imperator cōuocatis primoribus regni, imperiū in-
 ter filios suos diuisit: Ludouico quidem Italiam tradidit,
 eumq; in imperatorem nomine suo appellari fecit. Lo-
 thario verò regnum quod ex suo nomine vocatum est cō-
 cessit. Carolo autem iuniori Hesselorum prouinciam man-
 dauit. Qui ita disponens, sæculum reliquit, & in Prumia
 monasterio veniens, postquam habitum sanctæ conuersa-
 tionis monachorum suscepit, eodem anno, 3. Cal. Octo-
 bris obiit. Magnus Paganus exercitus tota hieme in pre-
 › fata Sceapege insula hiemauit. Eodem anno Æthelulfus
 › rex decimam totius regni sui partem ab omni regali ser-
 › uitio & tributo liberauit, & in sempiterno graphio in cru-
 › ce Christi, pro redemptione animæ suæ & antecessorum
 › suorum, vni & trino deo immolauit. Sicq; magno cum ho-
 › nore Romam perrexit, filiumq; suum Alfredum, quē plus
 › cæteris dilexit, iterum in eandem viam secum ducens, ibi
 › anno integro remoratus est. Quo peracto ad patriam suā
 › remeauit, afferens secum Iuthitam, Caroli Francorum re-
 › gis filiam. Interea tamen Æthelulfo rege ultra mare tan-
 › tillo tempore immorante, quædam infamia contra mo-
 › rem omnium christianorum, in occidentali parte Selwde
 › orta est. Nam Æthelbaldus, rex & Ealstanus Scireburnen-
 › sis ecclesiæ episcopus, Eanulfus quoq; Sumertunensis pagi
 › Comes, coniurasse referuntur, ne vnquam Æthelulfus rex
 › à Roma reuertens, iterum in regno reciperetur. Quod in-
 › auditum omnibus sæculis antè infortunium, episcopo &
 › Comiti solummodò per plurimi reputant, ex quorum
 consilio

consilio hoc factum esse perhibetur. Multi quoque regali
solummodò insolentia deputant, quia & ille rex in hac re
& in multis alijs peruersitatibus pertinax fuit, sicut quo-
rundam hominum relatu audiuimus, quod & rei sequen-
tis approbauit effectus. Nam redeunte eo à Roma, prædi-
> ctus filius regis Æthelulfi, cum omnibus suis consiliarijs,
> immò in consiliarijs, tantum facinus perpetrare ausi sunt, vt
> regem à regno proprio repellerent: quod nec deus ita
fieri permisit, nec nobiles totius Saxoniae consenserunt.
Nam ne irremediabile Saxoniae periculum belligerante
patre cū filio, quin immò tota cū gēte ambobus rebellā-
tibus, atrocius & crudelius per dies singulos quasi clades
intestina augeretur: ineffabili patris clementia, omniūq;
astipulatione nobilium, adunatum antea regnum inter
patrem & filium diuiditur & orientales plagæ patri, oc-
cidentales filio è contrario deputantur, vbi enim pater
iusto iudicio regnare debuerat, illic iniquus & pertinax
> filius regnabit. Nam occidentalis pars Saxoniae semper
> orientali principalior est. Adueniēte igitur Æthelulfo re-
ge à Roma, tota illa gens (vt dignum erat) in aduentu se-
nioris ita gausa, est, vt (si ille permetteret) pertinacē filiū
suum Æthelbaldum cum omnibus suis consiliarijs à to-
tius regni forte expellere vellent. Sed ille vt diximus ni-
mia clementia & prudenti consilio vsus, ne ad regni pe-
> riculum perueniret, ita fieri noluit: & Iuthitam Caroli
> regis filiam, quam à patre suo acceperat, iuxta se in regali
> solio sine aliqua suorum nobilium controuersia & odio,
> vsquē ad obitum vitæ suæ, contra peruersam illius gentis
> consuetudinem sedere imperauit. Gens namq; Occiden-
> talium Saxonum reginam iuxta regem sedere non pati-
> tur, nec etiam reginam appellari, sed regis cōiugem per-
mittit. Quæ controuersia (immo infamia) de quadam per-
tinaci & maliuola eiusdem gentis regina orta est, maiori-
bus nostris sic attestantibus. Fuit in Mercia moderno
tempore quidam strenuus rex nomine Offa: cuius filiā
nomine

nomine Eadburgam Brihtricus Occidentaliū Saxonum rex (vt prædiximus) sibi in coniugium accepit. Quæ mox tyrannicè viuere, omnia odibilia deo & hominibus facere, quos posset ad regem accusare, & sic vita aut potestate per insidias priuare: & si à rege illud non posset impetrare, veneno eos coepit necare. Hoc factum de adolescente quodam regi dilectissimo habetur compertum, quem cum ad regem accusare non posset, veneno eum necauit. De quo veneno etiam præfatus rex Brihtricus inscientèr gustasse aliquid refertur. Neq; enim illa venenum dare regi proposuerat, sed puero, sed rex præoccupauit, vnde ambo periêre. Pro huiusmodi reginæ malitia omnes accolæ illius terræ cōiurauerunt, vt nullum vnquam regem super seregna remitterent, qui reginam in regali solio iuxta se sedere imperare vellet. Defuncto igitur Brihtrico rege, cum regina inter Saxones diutius esse non posset, ultra mare nauigans cum innumerabilibus thesauris Carolum illum famosissimum Francorum regem adiit. Ad quem cum ante solarium multa regi offerens dona staret, Carolus ait, Elige Eadburga quem velis, me aut filium meum, qui in isto solario stat mecum. At illa sine deliberatione, stultè respondens, ait. Si mihi electio conceditur, filium tuum in quantum te iunior est eligo. Carolus illi respōdens, & subridens, ait. Si me eligeres filium meum haberes, sed quia filium meum elegisti, nec me nec filium meum habebis. Dedit ei tamen vnum magnum sanctimonialium monasterium, in quo deposito saculari habitu, & sanctimonialium sumpto indumento, per paucis annis abbatissæ fungebatur officio. Nam à quodam laico constuprata, eiecta q; monasterio Caroli regis imperio, in paupertate & miseria lathotenus vitam duxit. Vixit ergo Æthelulfus rex duobus annis postquàm à Roma rediit. In quibus inter alia multa præsentis vitæ bona studia cogitans de suo ad vniuersitatis viam transitu, ne sui filij post patris obitum indebitè inter se disceptarent, hæreditariam

, ditariam scribere imperauit epistolam. In qua & regni in-
 , ter filios Æthelbaldum & Æthelbertum, & propriæ hæ-
 , reditatis inter filios & filiam & etiam propinquos, pecu-
 , niarum quæ post se superessent inter animam & filios &
 , etiam nobiles suos diuisionem ordinabiliter literis man-
 , dare procurauit. Pro utilitate namq; animæ suæ, quam à
 , primæuo inuentutis suæ flore in omnibus procurare stu-
 , duit, per omnem hæreditariam terram suam semper in
 decem Manentibus vnum pauperem, aut indigenam aut
 peregrinum, cibo, potu, vestimēto, successoribus suis vsq;
 ad vltimum diem iudicij post se pascere præcepit, ita ta-
 men si illa terra hominibus & pecoribus habitaretur, &
 300 manus
 , deserta non esset. Romæ quoque omni anno 300. mancufas
 , denariorum portare præcepit: quæ taliter ibi diuide-
 , rentur, scilicet. 100. mancufas in honore sancti Petri, spe-
 , cialiter ad emendum oleum, quo impleantur omnia lumi-
 , naria illius apostolicę ecclesię, in vespera Paschę & in gal-
 , licantu equaliter, & 100. mancufas in honore sancti Pau-
 , li, eadem de causa. 100. quoque mancufas vniuersali pa-
 , pæ apostolico: Defuncto autem illo Idibus Ianuarij & a-
 , pud Wintoniam sepulto, Æthelbaldus filius eius, contra
 , dei interdictum & Christianorum dignitatem, necnon &
 , contra omnium Paganorum consuetudinem, thorum pa-
 , tris sui ascendens, Iuthitam Caroli Francorum regis fi-
 , liam in matrimonium duxit, effrænisq; duobus ac dimi-
 , dio annis Occidentaliū Saxonum post patrem regni gu-
 , bernacula rexit. Sanctissimus deoq; acceptus Eadmun-
 , dus, ex antiquorum Saxonū prosapia oriundus, fidei chri-
 , stianæ cultor veracissimus, omnibus blando eloquio af-
 , fabilis, humilitatis gratiæ procliuis, egentibus liberaliter
 , dapilis, pater clemētissimus pupillis & viduis, Eastenglię
 , prouinciæ nactus est culmen regiminis.
 , **R**omanorum. 81. Ludouicus, qui & Lotharius, reg-
 , nauit annis. 15.

- 879 2. 857
 880 3. Benedictus. 103. papa post Petrum. 858
 881 4. 859
 882 5. Meginradus eremita martirizatur. Rex Æthelbal- 860
duſ defunctus eſt, & in Scireburna ſepultus, & Æthelber-
tus frater ſuus, Cantiam, Suthregiam, Suthſaxan quoq;
ſuo dominio (vt iuſtum erat) ſubiunxit. In cuius diebus
magnus Paganorum exercitus de mari adueniens, Win-
toniam ciuitatem hoſtiliter inuadens, depopulatus eſt.
Cui cum ad naues cum ingenti præda reuertentur, Oſri-
cus Hantunenſium Comes cum ſuis, & Æthelulſus Co-
mes cum Barrocenſibus viriliter obuiauērunt, conſertoq;
prælio Pagani paſſim trucidantur, & cum diutiùs reſiſtere
non poſſent, muliebritèr fugam arripiunt, & Chriſtiani
loco funeris dominati ſunt. Æthelbertus itaq; quinq; an-
nis regno pacificè & amabiliter atq; honorabiliter guber-
nato, cum magno ſuorum dolore viam vniuerſitatis adiit,
& in Scireburna iuxta fratrem ſuum honorificè ſepultus re-
quieſcit.
- 883 6. Hatto abbas Fuldenſis obiit: & Thiodo poſt eum 861
ſucceſſit.
- 884 7. Sanctus tranſiuit Swithunus & aſtra petiuit, Indi- 862
catione decima. 6. Nonas Iulij, feria quinta.
- 885 8. Carolus archiepiſcopus obiit: Luitbertus poſt eum 863
ſucceſſit. Sanctus Nicholaus papa. 104.
- 886 9. Lotharius imperator, cò quòd Thieburgam regi- 864
nam vxorem legitimam recuſare vellet, quam exoſam ha-
bebat propter Waldradam concubinam ſuam, quam cum
adoleſcens erat in domo paterna nimio dilegebat affe-
ctu: non parua res inde euenit. Fratres enim reginæ hæc
Nicholao papæ Romæ referunt, vnde Nicholaus papa Ar-
ſonium epiſcopum apocriſiarium ſuum & còſiliarium vice
ſua in Franciam anno iſto direxit. Quo cum veniſſet, con-
uocato epiſcoporum conuentu, antequàm protinùs ana-
thematis gladio feriretur, neceſſitate conſtrictus Lotha-
rius,

518 rius, vellet nollet, reginam in matrimonium recepit: in-
 512 terposito iurisiurandi sacramento ne eam à se separaret,
 518 neque ipsa viuente aliam super eam induceret. Sed po-
 518 stea proiecta regina & Waldrada pro ea inducta, sanctus
 518 papa Nicholaus in Purificatione sanctæ Mariæ Waldra-
 518 dam anathematis sententia ab omni consortio sanctæ ec-
 518 clesiæ excommunicauit. Pagani hiemauerunt in insula
 518 Tenet, firimumq; foedus cum Cantuarijs pepigerunt, qui-
 518 bus Cantuarij pecuniam pro fœdere seruando reddere
 518 promiserunt. Interea tamen vulpino more Pagani noctu
 518 clam castris erumpentes, fœdere dirupto, & promissionē
 518 pecunię spernentes, (sciebant enim maiorem pecuniā se
 518 furtiua præda quàm pace adepturos) totam Orientalem
 518 Cantiaꝝ plagam depopulati sunt.

865 10.

866 11. Æthelredus regis Æthelberti frater, Occidenta-
 866 lium Saxonum regni gubernacula suscepit. Eodem anno
 866 magna Paganorum classis de Danubio Britanniam adue-
 866 nit, & in regno Orientalium Anglorum (quod Saxonice
 866 Eastengle dicitur) hiemauit, ibiq; ille exercitus maxima
 866 ex parte equestribus factus est.

867 12. Prædictus Paganorum exercitus de Orientalibus 887
 867 Anglis ad Eboracum ciuitatem migravit, quæ in aquilo-
 867 nali ripa Humbri fluminis sita est. Eo tēpore maxima in-
 867 ter Northanhimbros discordia diabolico instinctu orta
 867 fuerat: sicut semper populo qui odium incurrerit euenire
 867 solet. Nam Northanhimbri eo tempore (vt diximus) legi-
 867 timum regem suum Osbrihtum nomine, regno expu-
 867 lerant & tyrannum quendam (Ællam nomine) non de re-
 867 gali prosapia progenitum, super regni apicem constitue-
 867 rant: sed aduenientibus Paganis, consilio diuino, & opti-
 867 matum adminiculo, pro communi vtilitate discordia illa
 867 aliquantulum sedata, Osbrihtus & Ælla adunatis viribus
 867 cōgregatoq; exercitu, Eboracum oppidum adeunt. Qui-
 867 bus aduenientibus Pagani confestim fugam arripiunt, &
 867 intra

intra vr̄bis mœnia se defendere procurauerunt. Quorum fugam & pauorem Christiani cernentes, etiam intra vr̄bis mœnia eos persequi & murum frangere instituunt, quod & fecerunt. Non enim tunc adhuc illa ciuitas firmos & stabilitos muros illis tēporibus habebat. Cūq; Christiani murum vt propoluerant fregissent, eorumq; magna pars in ciuitatem simul cum Paganis intrassent, Pagani dolore & necessitate compulsi, super eos atrocit̄er irrumpunt, cadunt, fugant, prosternūt intus & extra. Illic maxima ex parte omnes Northanhimbrensiū cœtus occisi, duobus regibus deletis occubuerūt, reliqui verò qui euaserunt pacem cum Paganis pepigerunt. Eodem anno Ealstanus episcopus Scireburnensis ecclesiæ viam vniuersitatis adiens, postquam episcopatum per 50 annos honorabiliter rexerat, in pace in Scireburna sepultus est.

890 13. Ciclus solaris incipit, 4 concurrentibus bisextilibus. Cometis stella visa est manifestissimè hoc anno. Venerabilis rex Alfredus, secundarij tamen, tunc ordine fretus, vxorem de Mercia nobilem scilicet genere, filiam Æthelredi Gainorum Comitis (qui cognominabatur Mercil) subarauit & duxit. Cuius fœminæ mater Eadburga nominabatur, de regali genere Merciorum regis, venerabilis scilicet fœmina, & per multos annos post obitū patris sui castissima vidua letho tenus permāsit. Eodem anno prædictus Paganorum exercitus Northanhimbros relinquens, in Merciam venit, & Snotingham adiit, quod Britannicè Tigguocobauc interpretatur, latine autem speluncarū domus, & in illo loco eodem anno hiemaucrunt. Quibus illic aduenientibus, confestim Burhredus Merciorum rex omnesq; gentis eiusdem optimates nuncios ad Æthelredum Occidentalium Saxonum regem & ad fratrem eius Alfredum dirigunt, suppliciter obsecrantes vt sibi auxiliarentur, quo possent contra præfatū pugnare exercitum. Quod & facile impetrauerunt. Nam fratres non segnius promissione, congregato ex omni parte

868

fui immenso exercitu, Mercia adeunt, & vsq; ad Snotingham bellum vnanimiter quarentes perueniunt. Cumq;
 , Pagani tuitione arcis muniti, bellum dare negarent, &
 , Christianis frangere murum non suppetebat: pace in-
 , ter Mercios & Paganos facta, duo illi fratres Æthelredus
 , rex & Alfredus cum suis cohortibus domum reuersi sunt.

Oratorium sancti Andreae Apostoli Kemelege constru-
 etum & dedicatum est ab Alhuno Wigorniensis præsule.

Kemelege 7. 7. 7.
 Kempfe 369

14. sanctus Nicholaus papa obiit. 8. Idus Decemb.
 Præfatus Paganorū exercitus iterum ad Northanhimbros
 equitans Eboracum ciuitatem adiit, ibique anno integro
 mansit.

891

370 15. Adrianus. 105. papa. Lotharius audita morte Ni-
 cholai papæ, misit ad papam Adrianū, vt cum gratia cum
 susciperet. Cui rescripsit, vt si se immunem ab obiectis
 prædictis sciret, ad appetendam sancti Petri benedictio-
 nem properaret: si culpabilem, vt ad condigna remedia
 poenitentiae nihilominus sine dilatione veniret. Qui cum
 Romam peruenisset, ab Adriano papa honorificè suscep-
 tus est, & cum a papa interrogaretur si præcepta sancti
 Nicholai, immo sancti Petri, & iusiuradum dominici cor-
 poris obseruasset, respondit se ita obseruasse omnia ac si
 diuinitus essent præcepta: quod etiam optimates & pro-
 ceres sui attestati sunt. Cui papa: oportet te ergo (inquit)
 ô fili charissime corpus Christi nobiscum participare, vt
 per hanc participationem membris Christi, vnde abscis-
 sus videbaris, inseri merearis. Papa itaq; cantata missa ho-
 ra cōmunicationis accipiens corpus Christi manibus suis,
 dixit Lothario: Si innoxius es à prædictis criminibus, re-
 missio sit tibi hæc communicatio. Sin autem, nequaquam
 sumere præsumas, ne fortè ad condemnationem tibi per-
 ueniat. Rex autem captus mente, obduratus pariter &
 obcæcatus, absq; retractione communicauit. Deinde pa-
 pa sequacibus regis & fautoribus dixit singulis. Si in ad-
 ulterio prædicto cum rege tuo non communicasti, hæc
 communio

892

communio corporis Christi sit tibi in vitam æternam. Nullus autē qui in hoc scelere regi consensit & cōmunicauit, post annum vixit. Lotharius verò imperator Roma egressus, morbo corripitur, & perueniens ad Placentiam ciuitatem obiit. 6. Idus Augusti, Inde etiam & in populo mortalitas maxima acta est. Cuius regnum Ludouicus & Carolus senior, fratres eius, in loco Marsana iuxta Mosam, vnā cum proceribus & optimatibus suis, æquis partibus inter se diuiserunt. Carolus ad Heristellum perrexit, cuius palatium ei acciderat. Ludouicus ad Aquisgrani palatiū redijt. Supra memoratus Paganorum exercitus per Merciam in Oriētales Anglos transiuit, & ibi in loco (qui dicitur Theotford) hiemauit. Eodem anno sanctissimus ac gloriosissimus Oriētalium Anglorū rex Eadmundus, vt in sua legitur passione, ab Inguaro rege Paganissimo in dictione, 2. duodecimo, Cal. Decemb. die dominico martirizatus est. Quo etiam anno Ceolnothus Dorobernen- sis archiepiscopus defunctus, in eadem ciuitate in pace sepultus est. Cui vir venerandus Æthelredus successit.

Romanorum. 82. Ludouicus, filius Ludouici vel Lotharij, regnauit annis. 4.

393

871

1. Exosa memoria Paganorum exercitus, Oriētales Anglos deserens, regnum Occidentalium Saxonū adiens, venit ad villam regiam quæ dicitur Readingum, in meridiana Thamefis fluminis ripa sita, in illo pago qui dicitur Bearroscire. Tertioq; aduentus sui die duo Comites eorum cum magna illius parte in prædam equitauerunt, alijs vallum inter duo flumina Tamesan & Kinetan, à dextra parte eiusdem villæ regiæ facientibus. Quibus Æthelulfus Bearrocēsis pagi Comes, cum suis, in loco, qui anglicè Englafeld, latine Anglorum campus dicitur, obuiauit: vbi animosè pugnatum est ex vtraq; parte. Cumq; ibi diu vtriq; resisterent, altero Paganorum Comite occiso, & maxima exercitus parte deleta, cæterisq; fuga elapsis, Christiani victoriam accipientes, loco funeris dominati

X

sunt.

ban k/h

sunt. His ibi ita gestis, post quatuor dies Æthelredus rex & Alfredus frater eius, adunatis viribus, cōgregatoq; exercitu, Redingum adierunt. Cumq; vsq; ad portam arcis peruenissent, cædendo & prosteruendo quoscunq; de Paganis extra arcem inuenissent, Pagani non segnius certabant lupino more, totis portis erumpentes, totis viribus bellum perquirunt, ibiq; diu & atrocitèr ex vtraq; parte dimicatum est. Sed (proh dolor) Christianis demùm terga vertentibus, Pagani victoriā accipientes, loco funeris dominati sunt, ibiq; Æthelulfus præfatus Comes inter cæteros occubuit. Quo dolore & verecundia Christiani commoti, iterum post, 4. dies contra præfatum exercitum, in loco qui dicitur Æsceldun, quod latinè Mons fraxini interpretatur, totis viribus & plena voluntate ad prælium prodeunt. Sed Pagani in duas se turmas diuidentes, equali testudine bellum parant. Habebant enim tunc duos reges, multosq; Comites, concedentes mediam partem exercitus duobus regibus, & alteram omnibus Comitibus. Quod Christiani cernētes, & etiam ipsi exercitum in duas turmas diuidentes, testudines non segnius construunt. Sed Alfredus citiùs & promptiùs cum suis ad locum prælij venit. Nimirum erat enim tunc suus frater Æthelredus rex in tentorio in oratione positus, audiens missam, nimiumq; affirmans se inde non discessurum antequam sacerdos missam finiret, & diuinum pro humano nolle deserere seruitium: & ita fecit. Quæ regis Christiani fides multum apud deum valuit, sicut aptiùs declarabitur in sequentibus. Decreuerant ergò Christiani, vt Æthelredus rex cum suis copijs contra duos Paganos reges sumeret prælium, Alfredus verò suus frater, cum suis cohortibus cōtra omnes Paganorum Duces belli sortem sumere debere sciret. Quibus ita firmitèr ab vtraq; parte dispositis, cum rex in oratione diutiùs moraretur, & Pagani parati ad locum certaminis citiùs aduenissent. Alfredus tunc Secundarius, cum diutiùs hostiles acies ferre non posset,

nisi

Ask Down
Forest in
Sussex, per
Raps.

nisi aut bello retrorsum cederet, aut cōtra hostiles copias ante fratris aduentum in bellum prorumperet, demum viriliter (pristino more) Christianas copias contra hostiles exercitus, vt ante proposuerant (quamuis rex adhuc non venerat) dirigens, diuino fretus consilio & fultus adiutorio, testudine ordinabiliter condensata, confestim contra hostes vexilla mouet. Tandem rex Æthelredus finitis quibus occupatus erat orationibus aduenit, & inuocato magno mundi principe, mox se certamini dedit. Sed in hoc loco nescientibus intimandum est, quod ille locus certaminis belligerantibus inæqualis erat. Nam Pagani editiorem locum præoccupauerunt, Christiani ab inferiori loco aciem dirigebant. Erat quoq; in eodem loco vna spinosa arbor, breuis admodum, circa quam hostiles inter se acies cum ingenti omnium clamore, illi perperam agētes, isti pro vita & dilectis atq; patria pugnaturi, hostiliter conueniunt. Cumq; aliquandiu animosè nimiumq; atrociter hinc & inde vtriq; pugnarent, Pagani diuino iudicio Christianorum impetum diutius non ferentes, maxima parte suorum occisa, opprobriosam fugam cepere. Quo in loco alter de duobus Paganorum regibus, & quinq; Comites occisi occubuerunt, & multa millia illorum in eodem loco, & insuper per totam campestem Æsceldun latitudinem vbiq; dispersa & occisa corruerunt. Cecidit ergo illic Bagsegt rex, Sidroc senex Comes, Sidroc iunior Comes, Osbernus Comes, Freana Comes, Haraldus Comes: & totus Paganorum exercitus vsque ad noctem, & etiam vsq; ad diem sequentem, quousque ad arcem qui euaserant peruenerunt, in fugam versus est. His ibi ita gestis, iterum post. 14. dies Æthelredus rex, vnā cum fratre Alfredo, adunatis viribus contra Paganos pugnaturus, Basengas adiit, quibus hostiliter conuenientibus, & diu simul certantibus, Pagani victoria potiuntur. Rursus duobus euolutis mensibus rex Æthelredus & frater eius Alfredus cum Paganis, qui se in duas

diuiserant turmas, apud Meretun pugnantes, diu victores
exsistunt, aduersarijs omnibus in fugam versis. Sed illis in
prælium redeuntibus, multi ex his & ex illis corruunt, &
Pagani victoriam accipientes, loco funeris dominantur.
Eodem anno post Pascha rex Æthelredus, regno. 5. annis
per multas tribulationes strenuè atq; honorabiliter cum
bona fama gubernato, viam vniuersitatis adiens, 9. Cal.
Maij, in Winburna sepultus est, vbi aduentum domini
primamq; cum iustis resurrectionem expectat. Quo de-
functo, suprâ memoratus Alfredus, qui vsque ad id tem-
poris viuentibus fratribus suis fuerat Secundarius, totius
regni gubernacula diuino concedente nutu, cum summa
omnium illius regni accolarum voluntate confestim sus-
cepit. Cuius de infantilibus & puerilibus moribus hoc in
loco breuiter inferendum esse existimauimus. Communi
itaque & ingenti patris sui & matris amore, supra omnes
fratres suos immo ab omnibus nimium diligebatur, & in
regio Curto semper inseparabiliter nutriebatur. Accres-
cente verò infantili & puerili ætate, cunctis fratribus for-
ma decentior, vultu verbis atque moribus gratiosior vi-
debatur. Sed (proh dolor) suorum parentum & nutritio-
rum incuria vsque ad. 12. ætatis annum illiteratus perman-
sit. Saxonica tamen poemata die noctuq; solers auditor,
relatu aliorum sæpissimè audiens, docibilis memoriter
retinebat. In omni venatoria arte incomparabilis omni-
bus peritia & fælicitate, sicut & in cæteris omnibus dei
donis fuit. Cum ergò quadam die mater sua sibi & fratri-
bus suis quendam Saxonicum poematice artis librum,
quem in manu habebat ostenderet, ait: Quisquis vestrum
discere citius istum codicem poterit, dabo ei illum. Qua
voce immò inspiratione instinctus Alfredus, & pulchri-
tudine principalis literæ illius libri illectus, ita matri re-
spondens inquit. Verè ne dabis istum librum vni ex no-
bis, scilicet illi, qui citissimè intelligere & recitare ante te
possit? Ad hæc illa arridens, dabo inquit illi. Tunc ille
statim

statim tollens librum de manu sua, magistrum adiit, & legit. Quo lecto, matri retulit & recitauit. Post hæc cursum diurnum, psalmos quosdam, & orationes multas didicit. Quæ omnia in vno libro congregata, in sinu suo die nocteq; orationis gratia, inter omnia præsentis vitæ curricula ubiq; circumducebat. Sed (proh dolor) quod maxime desiderabat, liberalem scilicet artem, desiderio suo non suppetebat, eo quod illo tempore grammatici in toto regno Occidentalium Saxonum non erant. Cum autem in primeuo iuuentutis suæ flore mentem suam in dei mândatis stabilire vellet, seq; à carnali desiderio abstinere non posse cerneret, ne offensam dei incurreret si aliquid contrarium voluntati illius perageret, sæpissimè gallicantu & matutinis horis clam cōsurgēs, ecclesias & reliquias sanctorum orandi causa visitabat, ibique diu prostratus orabat: quo deus omnipotens propter suam misericordiam mentem illius amore suæ seruitutis per aliquam infirmitatem, quam posset sustinere, non tamen quo eum indignum & inutilem in rebus mundanis faceret, corroboraret. Cumq; hoc sæpius magna mentis deuotione ageret, post aliquantulum interuallum fici dolorem dei munere incurrat. In qua diu & egrè per multos annos roborans se, etiam de vita desperabat. Sed quodam tempore diuinitu cum Corunbiam venandi causa adiret, & ad quandam ecclesiam orandi causa diuertisset, in qua sanctus Guerur requiescit: sanctus etiam Niotus ibidem pausat, diu in oratione tacita prostratus, dei misericordiam deprecabatur, quatinus pro sua immensa clementia stimulos præsentis & infestantis infirmitatis aliqua qualicunque leuiori infirmitate mutaret, ea tamen conditione vt corporaliter exterius illa infirmitas non appareret, ne despectus & inutilis esset. Oratione finita, cæptū iter arripuit, & non multo post tempore, vt in oratione deprecatus fuerat, se ab illo dolore medicatum esse diuinitus sensit, ita vt funditus eradicaretur, Sed (proh dolor) eo amoto alius

> infestior in nuptijs eū arripuit, qui à. 20. ætatis suæ anno
 > vsque ad. 45. & eo amplius illum die nocteq; incessabili-
 > tẽr fatiganit. Nati sunt ergò ei. filij & filix de supradicta
 coniuge sua Ealsuicha, Egelsleda primogenita, post quã
 Eadward⁹, deinde Æthelgeoua, postea Alfritha, deinde
 Æthelwardus natus est. Æthelsleda adueniente matri-
 monij tẽpore, Æthelredo Merciorum Comiti matrimo-
 nio copulata est. Æthelgeoua monasticæ vitæ regulis
 deuota, deo virginitate subiuncta & consecrata, diuinum
 subiijt seruitium. Æthelwardus omnibus iunior literariæ
 disciplinæ diuino consilio, admirabiliq; règis prouiden-
 tia, & omnes penè totius regionis nobiles & etiã igno-
 biles, sub diligenti magistrorum cura traditi sunt, vt ante-
 quàm aptas humanis artibus vires haberent, liberalibus
 iustruẽtũr artibus. Edwardus & Alfritha semper in cu-
 > ria regia nutriti, non sine liberali disciplina: inter cetera
 > præsentis vitæ studia, psalmos, & Saxonicos libros maxi-
 > meq; Saxonica carmina studiosè didicere. At rex Alfre-
 > dus inter bella & præsentis vitæ frequentia impedimen-
 > ta, necnon Paganorum infestationes, & quotidianas cor-
 > poris infirmitates regni gubernacula regere, omnem ven-
 > nãdi artem agere, aurifices & artifices suos omnes, falco-
 > narios, accipitrarios, canicularios quoq; docere, ædificia
 > supra omnem antecessorum suorum consuetudinem ve-
 > nerabiliora & pretiosiora noua sua machinatione facere,
 > Saxonicos libros recitare, & maximè Saxonica carmina
 > memoritèr discere, alijs imperare solus assiduè pro viri-
 bus nõ desinebat. Missam quotidie audire, psalmos quos-
 dam, & orationes, horas diurnas & nocturnas celebrare,
 & ecclesias nocturno tẽpore orãdi causã (clam suis) adire,
 solebat, & frequentabat. Elemosinarum dator largissi-
 mus, omnium affabilissimus, & iucundissimus, ignotarum
 rerum inuestigator solertissimus. Franci autem multi, Fri-
 sones, Galli, Pagani, Britones, Scoti, & Armorici, spõtè suo
 se dominio subdiderãt, nobiles scilicet & ignobiles: quos
 omnes.

omnes sicut propriam gentem, secundum suam dignitatē regebat, diligebat, honorabat, pecunia & potestate dtabat. Episcopos quoque suos, omnemq; ecclesiasticum ordinem, Comites, ac nobiles suos ministeriales, etiam & omnes familiares admirabili amore diligebat. Filios quoque eorum qui in regali familia nutriebantur, non min⁹ proprijs diligens, omnibus bonis moribus instituere, & literis imbuere solus die nocteq; inter cætera non desinebat. Cumq; regnare propè (quasi inuitus) vno mense impleto cœperat, nimirum enim non putabat se nisi diuino fultum auxilio, tantam Paganorum non posse solum sustinere austeritatem: quin etiam viuentibus suis fratribus cū magna multorum detrimenta sustinuisset, cōtra vniuersum Paganorum exercitum in monte qui dicitur Wiltun, qui est in meridiana ripa fluminis Guilon, de quo flumine totus ille pagus nominatur, cum paucis & nimis inæquali numero acerrimè belligeravit. Et cū hinc inde vtrique hostiliter & animosè non parua diēi parte pugnarent, Pagani ad integrum suum periculum cernentes, & hostium infestationem diuti⁹ non ferentes, terga in fugam verterunt. Sed (proh dolor) per audaciam persequētium decipientes, iterū in prælium prodeunt, & victoriam capientes, loco funeris dominati sunt. Nec hoc cuiquam mirabile videatur, quòd Christiani paruum in prælio numerum habebant. Erant enim Saxones maxima ex parte in vno anno octo contra Paganos prælijs popularitèr attriti, vnus rex Paganorum & nouē Duces cum innumeris cohortibus occisi periēre, exceptis quotidianis nocturnisq; irruptionibus innumerabilibus, quos rex Alfredus & singuli Duces illius gentis cum suis, etiāq; per plures Ministri regis contra Paganos infatigabiliter exercebant. In quibus frequentissimis irruptionibus quot millia Paganę expeditionis occisa perierunt, nisi soli deo incognitum est, exceptis his qui in octo prædictis prælijs trucidati sunt. Eodem quoque anno Saxones cum eisdem

- ▷ Paganis ea conditione vt ab eis discederent, pacem pepi-
- ▷ gerunt: quod & impleuerunt.

872 2. Adrianus papa obiit. Iohannes. 806. papa. Defun- 894

- ▷ &to Wicciorum episcopo Alhuno, sanctæ Wigorniensis
- ▷ ecclesiæ nutritus, & vir in diuinis scripturis doctissimus
- ▷ Werfrithus. 7. Idus Iunij, die Pentecostes, ab Æthelredo
- ▷ Doroberniæ archiepiscopo antistes est ordinatus. Qui
- ▷ imperio regis Alfredi libros Dialogorū beati papæ Gre-
- ▷ gorij de latinitate primum in Saxoniam linguam elu-
- ▷ cubratim & elegantissimè transtulit. Hunc eundē, & pro-
- ▷ cessu temporis Pleigmundum genere Mercium Doro-
- ▷ bernensis ecclesiæ archiepiscopum, venerabilem scilicet
- ▷ virum sapientia præditum, sacerdotes quoq; genere Mer-
- ▷ cios Æthelstanum, & Werulfum quàm optimè literis in-
- ▷ structos, idē rex ad se de Mercia vocauit, multisq; honori-
- ▷ bus & potestatibus extulit, quo eū in desiderata, immo in
- ▷ discenda literarum scientia adiuuarent. Legatos etiam vl-
- ▷ tra mare ad Galliam direxit, inde sanctum Grimbaldum
- ▷ sacerdotem & monachum, virum venerabilem, cantorem
- ▷ optimum, ecclesiasticis disciplinis & in diuina scriptura
- ▷ eruditissimum, omnibusq; bonis moribus ornatum: Io-
- ▷ hannem quoq; æq; presbiterum atque monachum acerrimi
- ▷ ingenij virum: Afferum etiam de Occiduis & vltimis
- ▷ Britannia finibus ē monasterio sancti Dewij aduocauit.
- ▷ Quorum omnium doctrina & sapientia regis desiderium
- ▷ ita indies crescebat, & implebatur, vt in breui librorum
- ▷ omnium notitiam haberet. Præfatus exercitus Paganorū
- ▷ Landoniam adiit, ibiq; hiemauit, cum quo Mercij pacem
- ▷ pepigerunt.

873 3. Ictu fulminis Wormacia comburitur. Ludouico im- 895

peratore Romam veniente, ibique conuentum faciente
coram papa Iohanne, Adalgisus dux Beneuentanus Græ-
corum persuasionibus corruptus, & contra Ludouicum
imperatorem manū eleuans, à Senatu tyrannus & hostis
reipublicæ proclamatur, bellumq; contra eum decernitur.

Thiodo

Thiodo abbas Fuldenſis obiit. Sigehardus ſucceſſit. Sēpē memoratus exercitus Lundoniam deferens, in Northan- himbrorum regionem perrexit, & ibi hiemauit in pago qui dicitur Lindesiġ, cum quo iterum Mercij pacem pepigerunt.

896

4.

Ciclus decennouenalis, 19 incipit, Indiēt. 7. Ludouicus imperator obiit, & Carolus senior rex Galliz Romā perrexit. Supra memoratus exercitus Lindesiġ deferens, Merciam adiit, & hiemauit in loco qui dicitur Reopedun. Burhredum quoq; Merciorum regem regnum suum deferere, & vltra mare exire, Romamq; adire contra volūtatem suam coēgit, anno. 22. regni sui. Qui postquā Romā adierat, non diu viuens ibi defunctus est, & in schola Saxonum in ecclesia sanctę Marię honorificē sepultus, aduentum domini, primamq; cum iustis resurrectionem expectat. Post cuius expulsionē Dani pirati totum Merciorum regnum suo dominio subdiderunt, quod tum miserabili condicione cuidam insipienti Ministro, cuius nomen erat Ceolulfus, eo pacto custodiendum commenda- uerūt, vt qualicunq; die vellent id sibi pacificē resignaret: quibus in eadem conditione obsides dedit, & iurauit nullo modo se voluntati eorum contradicere velle, sed obediens in omnibus esse.

874

897

Romanorum. 83. Carolus, regnauit annis, 2.

1. Carolus Romam perueniens, datis Iohanni papę & Romanis magnis muneribus, imperator factus est. Ludouicus rex, frater Caroli, apud Franconfurt palatium obiit. 6. Cal. Septembris, sepultusq; est in monasterio sancti Nazarij Lorassan, qui ex Regina nomine Emma trēs filios habuit, id est, Carlomannum Arnulfi patrē, & Ludouicum, Carolumq; iuniorem, postea imperatorē. Carolus ergo senior & imperator audiens mortem fratris sui, ad Aquisgrani palatium, & inde post paucos dies Coloniā est profectus. Carlomannus verò primogenitus Ludouici, fines Italiz intrauit, quia Carolus senior inde recessit.

875

recessit. Carolus autem frater eius in Alamannia morabatur. Porro Ludouicus qui ad obitum patris fuit, apud Franconfurt principalem sedem Orientalis regni residebat. Qui quoque Carolum seniore. 8. Idus Octobris, in pago Moinense nomine Ripuaria non longè ab Andrenato Castello iuxta Rhenum contra se pugnante, 50. amplius millibus, superauit. Deinde tres fratres in loco qui dicitur Sualifelt inter se regnum paternum diuiserunt,
) Carlomannus Bauariam Pannoniam Corinthiam, &
) regna Sclauorum Beheimensium: Ludouicus Orientalem
) Fraciam, Turingiam, Saxoniam, Fresiam, partemque regni
) Lotharij: Carolus Alamāniam & aliquas ciuitates regni
) Lotharij tenuit. Supra memoratus sæpè exercitus Reo-
 pedun deserens, in duas se diuisit turmas. Cuius altera
 pars cum Haldeno in regionem Northanhimbrorū per-
 rexit, ibique hiemauit iuxta fluuium qui dicitur Tyna, &
 totam Northanhimbrorum regionem suo subdidit do-
 minio, necnon Pictos & Stratdutenfes depopulati sunt.
 Altera verò pars cum Guthrun & Oskitello & Amundo
 tribus Paganorum regibus, ad locum qui dicitur Grante-
 brigge peruenit, ibique hiemauit: Eodem anno Alfredus
 rex nauāli prælio in mare contra sex naues Paganorum
 belligerauit, & vnā ex eis cepit, cæteris per fugam e-
 lapsis.

876 2. Carolus imperator Romam secundo profectus est, 898
 & ab vrbe Roma in Bracham reuersus, Bosoni germano
 suo, Richildis Reginae filio, Irmingardā filiā Ludouici im-
 peratoris cum magna gloria vxorauit, deditque ei Prouin-
 ciam, & corona capiti eius imposita regem cum iussit ap-
 pellari, & inde euolutis paucis diebus Papiam ingreditur.
 In qua cum publicam rem disponderet, repente nūciatum
 est ei Carlomannum cum ingenti armatorum multitu-
 dine Longobardorum regna intrasse: qui mox pauore
 solutus Ticinum Padumque pertransit, summoque amissu in
 Gallias repedare contendit. Sed priusquam Alpium præ-
 minentia

minentia iuga angustaq; itinera attingeret, egritudine rû-
ditur, de qua protin⁹. 2. Nonas Octobris obiit. Cuius cor-
pus sui in feretro extra Italiam leuauerû, sed ob intolle-
rabilem fetorem eius, compulsi sunt illud terræ commen-
dare. Post aliquantos autem annos ossa eius translata
sunt, & Parisijs in monasterio sancti Dionisij sepulta. Sepè
memoratus Paganorum exercitus noctu de Grantebrig
exiens, castellum quod dicitur Werham intrauit, vbi mo-
nasterium Sanctimonialium inter duo flumina Fraw &
Trêtam & in pago qui Saxonice dicitur Dornseta tutissi-
mo situ terrarum situm est, nisi ab occidentali parte tan-
tummodò, vbi contigua terra est. Cum quò exercitu Alf-
redus rex foedus firmitè & ea cōditione vt ab eo discede-
rent pepigit: cui ille exercitus electos obsides (quātos ipse
nominauit) sine vlla cōtrouersia dedit, nec non sacramen-
tū in omnibus reliquijs quibus ille rex maximè post deū
confidebat iurauit, in quibus nec alicui genti prius iurare
voluit se citissimè de regno suo exiturum. Sed more suo
solita fallacia vtens, & obsides & iuramentum atq; fidem
promissam non custodiens, nocte quadam fædere rupto,
omnes equites quos rex habebat occidit. Versusq; inde, a-
lium locum, qui Saxonice Eaxancestre, Latine ciuitas Exe
dicitur, quæ in orientali ripa fluminis eiusdē sita est, pro-
pe mare meridianum, quod interluit Galliam Britanni-
amq; inopinatè adiit. Quem collecto exercitu rex Alf-
redus est infecutus, sed quia ciuitatem iam intrauerat, illum
assequi non poterat: veruntamen quot & qaantos voluit
obsides ab eis extorsit, firmumq; cum eis fædus pepigit,
quod illi tempore non modico benè custodierunt, ibi-
demque hiemauerû. Eodem anno Paganus rex Halden⁹
Northanhimbrorum regionem sibimet & suis diuisit, il-
lamque cum suo exercitu coluit. Rollo cum suis Norman-
niam penetrauit. 15. Cal. Decembris.

Romanorum. 84. post Carolum, regnauit filius eius
Ludouicus, qui etiam appellabatur Balbus, eo quod
impedi-

impeditioris erat eloquij, annis duobus.

877 1. Paganus exercitus apud Vuerham cum classe reli- 899

ctus, Eaxancestre venit, sed priusquā illuc peruenisset. 120
naues ex eis marina tempestate submersæ sunt. Instante
verò Autumnai tempore Paganorum pars apud Eaxauce-
stre refedit, pars Merciam adiit. Cuius portionem aliquā
Ceolulfo, cui eam custodiendam (vt prædictum est) com-
miserat, dedit: aliquam verò inter se distribuit.

878 2. Ludouicus Balbus obiit, tres filios relinquens, id est 900

duos Ludouicum & Carlomannum ex puella nomine
Ansgrada, pro qua ipsa interdicta à Carolo patre suo,
quia sine consilio eius duxit eam, pater sibi vxorem A-
delheidā coniunxit, quæ post mortem viri genuit filium
nomine Ain, id est Carolum. Supra memoratus sæpè ex-
ercitus deferens: Cippāham, villam regiam, quæ sita est in
sinistrali parte Wiltunscire adiit, ibique hiemauit, & mul-
tos eiusdem gentis ultra mare compulit hostiliter & pe-
naria atque pauore nauigare, maximaq; ex parte omnes
regionis illius habitatores suo se subdiderunt dominio.
Eodem tempore rex Alfredus cum paucis suis nobilibus,
& etiam cum quibusdam fasellis, per siluestria & gronuosa
Sumertunensis pagi loca, in magna tribulatione vitam
inquietus ducebat. Nihil enim habebat quo vteretur, nisi
quod à Paganis vel etiam à Christianis, qui se Paganorum
subdiderant dominio, frequētibus irruptionibus, aut clam
aut palām subtraheret. Eodem anno frater Inguari &
Haldeni cum, 23. nauibus de Demetica regione (in qua
hiemauerat) post multas ibi Christianorum strages factas,
ad Domnaniā enauigauit, ibique à ministris regis cum
mille, 200. infœlici exitu perperam agens occisus est ante
arcem Cynuit, quia in eadem arce multi ministri regis cū
suis se concluderant confugij causa. Verum Pagani cum
arcem imparatam, atque omninò immunitam, nisi quòd
mœnia nostro more erecta solummodò haberet, cerne-
rent, non enim effringere moliebantur quia ille locus situ
terrarum

terrarum tutissimus est ab omni parte nisi ab Orientali,
 obsidere eam cœperunt, putantes homines illos manum
 citò duros, fame, siti, & obsessione coactos, quai nulla
 aqua illi arcu contigua est: quod non ita vt putabant eue-
 nit. Nam Christiani antequam talem penuriam omninò
 paterentur, diuinitus instigati, multoq; melius iudicantes
 aut mortem aut victoriam mereri, diliculo super Paganos
 ex improviso irrumpunt & à primo tempore hostes ho-
 stilitèr cum rege suo maxima ex parte (paucis ad naues
 per fugam elapsis) prosternunt. Eodem anno post Pascha
 Alfredus rex cū paucis fecit arcem in loco qui dicitur Æ-
thelingaeig, & de ipsa arce semper cum facellis Sumertu-
 nēsis⁹ Paganos infatigabiliter debellauit: iterūq; in septi-
 ma hebdomada post Pascha, ad Petrā Egbrihti, quæ est in
 Orientali parte saltus qui dicitur Sealuudu, Latine autem
 , Silua magna, equitauit, ibiq; obuiauerūt illi omnes acco-
 , læ Sumertunensis, Wiltunensis, & Hamtunensis pagi, qui
 , nō vltra mare pro metu Paganorum nauigauerant, visq;
 , rege, sicut dignum erat, quasi rediuuium post tātās tribu-
 lationes recipientes, immenso repleti sunt gaudio, ibique
 castra metati sunt vna nocte. Diluculo verò sequenti rex
 inde castra cōmouens, venit ad locum qui dicitur Eglea,
 & ibi vna nocte castra metatus est. Inde sequenti die vex-
illa commouens, venit ad locum qui dicitur Ethandun:
 vbi contra Paganorum exercitum vniuersum cum densa
 testudine atrocitèr belligerans, animosq; diu persistens,
 diuino nutu tādē victoria potitus est, & Paganos maxi-
ma cæde prostravit. Fugientes verò vsque ad arcem per-
 , secutus est, & omnia quæ extra arcem inuenit, homines sci-
 , licet, equos, & pecora confestim cædens, homines subri-
 , puit, & ante portas arcis Paganicæ cum omni exercitu
 , suo virilitèr castra metatus est. Cumq; ibi, 14. dies mora-
 retur, Pagani fame, frigore, timore, & ad extremum despe-
 ratione perterriti, pacem, ea conditione petierunt, vt rex
 nominatos obsides quantos vellet ab eis acciperet, & ille
 nullum

nullum eis daret, ita tamen qualiter nunquam cum aliquo pacem antè pepigerant. Quorum legatione audita rex suapte misericordia motus, nominatos quātos voluit obfides ab eis accepit: quibus acceptis Pagani insuper iurauerunt se citissimè de suo regno exituros, necnon Guthrum rex eorum Christianitatem subire, & baptismum sub manu regis Alfredi accipere pro misit. Quæ omnia ille & sui vt promiserant, impleuerunt. Nam post hebdomadas. 7. Guthrum Paganorum rex cum. 30. electissimis de exercitu suo viris, ad Alfredū regem prope Æthelingæig in loco qui dicitur Aalr peruenit, quem rex in filium adoptionis sibi suscipiens, de fonte sacri baptismatis eliminavit, & nomen ei Æthelstanū imposuit. Cuius crismatis solutio octauo die in villa regia quæ dicitur Weadmorfuit, qui postquam baptisatus fuit, 12. noctibus cum rege permansit, cui rex cum suis omnibus multa ædificia & optima largitèr dedit.

Romanorum. 85. regnavit Carolus minor, annis decē post primum eius introitum in Italiam.

879

1. Carolus iunior filius Ludouici, Italiam primū intrauit, frater Carlomanni & Ludouici. Prædictus Paganorum exercitus de Cipanham (vt promiserat) confurgens, Cirencestre adiit, quæ est in meridiana parte Wicciorum, ibique per vnum annum mansit. Eodem anno magnus Paganorum exercitus de vltamarinis partibus nauigans in Thamesim fluuium venit, adunatusq; est superiori exercitui, sed tamen hiemauit in loco qui dicitur Fullanham iuxta flumen Thamesis. Eodem anno eclipsis solis inter nonam & vesperam, sed propiùs ad nonam facta est, Defuncto Dunberto Wintoniensi episcopo, successit Deneulfus. Hic (si famæ creditur) ad multam ætatem nō solum literarum experts, sed etiam subulcus fuit. Cum rex Alfredus hostium violentiæ cedens, & in siluam profugus, casu sues pascentem offendit, eius comperto ingenio, literis informandum tradidit, & postmodum perfectiùs

901

fectus institutum creauit Wintoniæ præfulem, commen-
tus rem dignam miraculo.

902 2. Boso germanus Caroli senioris, occupare regnum 880
nitens, à filiis Balbi fugatur. Supra memoratus Paganorū
, exercitus Cirencestre deferens, ad Oriētales Anglos per-
, rexit, ipsamq; regionem diuidens cœpit inhabitare. Eo-
, dem anno exercitus Paganorum qui in Fullanham hic-
, mauerat, Britannicam insulam deferens, iterumq; ultra
mare nauigans, ad Oriētalem Franciam perrexit, & per
vnum annum in loco qui dicitur Gendi, id est Gent, man-
sit.

903 3. Carlomānus maior, rex Bauariæ, pater Arnulfi, ob- 881
ijt paralyfi, sepultusq; est in Bauaria in villa Odingas. Lud-
ouicus verò frater eius, possidens suum regnum, concess-
sit Arnulfo Carinthiam, quam ei pater pridie dedit. Exer-
citus Paganorum sæpeditus in Franciam perrexit, con-
tra quem Franci pugnauerunt, finitoq; prælio Pagani e-
quis inuentis, equites facti sunt.

904 4. Carolus iunior de Alemannia egressus, Longobar- 882
dorumq; fines possidens, in paucis diebus totam Italiam
accepit, Romamq; perueniens à papa Iohanne & Senatu
fauorabiliter acceptus, & cum magna gloria oleo conse-
crato vnctus, imperator creatur. Præfatus exercitus Pa-
ganorum suas naues per flumen quod dicitur Mese sur-
sum tanto longè in Franciam pertraxit, ibiq; vno anno
hiemaui. Eodem anno rex Alfredus nauali prælio contra
, Paganicas naues in mare congressus est, ex quibus duas
, cepit, occisis omnibus qui in eis erant, duarumq; aliarum
, nauium duo principes cū omnibus suis socijs valdè præ-
, lio vulneribusq; fatigati, depositis armis, curuo poplite &
, supplicibus precibus dederunt se regi.

905 5. Ludouicus rex, frater imperatoris, obiit apud Fran- 883
confurt. 13. Cal. Septembris, sepultusq; est Lorassan, vbi
etiam pater eius. Præfatus exercitus naues suas per flumen
quod dicitur Scaldad, contra flumen nauigans, ad mona-
sterium

sterium quod dicitur Candath, traxit & ibi anno vno mā-
sit. Assero Scireburnensi episcopo defuncto, succedit Sui-
thelmus: qui regis Alfredi elemosynam ad S. Thomam
, Indiam detulit, indeq; prosperè redijt.

884 6. Ludouicus filius Balbi obiit, apud S. Dionisium, vbi 906
& sepultus est. Cuius regnum frater eius Carlomannus te-
nuit. Marinus, 107. papa. Hic scholam Saxonum in Roma
, morantium, pro amore & depredicatione Alfredi An-
, glosaxonū regis, ab omni tributo & thelonio benignè li-
, berauit: qui etiā multa dona prædicto regi illa vice trans-
, misit. Inter quæ dedit ei non paruam illius sanctissimæ
122 crucis partem, in qua dominus noster Iesus Christus pro
hominum salute pependit. Memoratus exercitus Paga-
, norum Sunni fluminis ostium intrans, Embenum vsque
, nauigauit, ibidemq; anno vno mansit.

885 7. Marinus papa obiit. Agapitus. 108. papa. Pagano- 907
rum exercitus præfatus in duas se turmas diuisit, vna ete-
nim in Orientalem Franciam perrexit, altera verò turma
ad Britanniam veniens, Cantiam adiit, ciuitatemq; quæ
Rhouecestre Saxonice dicitur, in orientali ripa fluminis
, Meduueaig sitam obsedit. Ante huius portam Pagani ca-
stellum firmum subito fabricauerunt, nec tamen illam ci-
uitatem expugnare potuerunt, quia ciues illi se viriliter
defenderunt, quousq; rex Alfredus cum magno exercitu
, adiutorium illis collaturus superuenit, & tunc Pagani reli-
, cta arce sua, omnibusq; equis quos de Francia secum ad-
, duxerant derelictis, maxima necnon captiuorum suorum
, parte dimissa, adueniente subito rege, ad naues suas cōfe-
, stim cōfugiūt. Saxones verò derelictos à Paganis captiuos
, & equos statim diripiunt. Pagani itaq; magna necessitate
, compulsi, eadem æstate rursus Franciam adierunt. Eodem
anno Alfred⁹ Anglosaxonū rex classem suā de Cantia,
plenam bellatoribus in Orientales Anglos dirigens, præ-
dandi causa transmisit. Cumq; ad ostium Sturi fluminis
venissent, confestim, 16. naues Paganorum ad bellum pa-
ratas

ratæ obuiauerunt eis, initoq; nauali prælio hinc & inde acriter pugnantes, Pagani omnes occisi, & omnes naues cū omni pecunia eorum captæ sunt. Cumque inde victrix regia classis rediret, Pagani qui Orientalem Anglorum regionem inhabitabant, congregatis vndecunq; nauibus, eidem regiæ classi in ostio fluminis in mari obuiauerunt, confertoq; nauali prælio Pagani victoriam habuerunt. Regem Occidentalium Francorum Carlomannū, aprum venatione agentem, singulari cōgressione horrēdo dente singularis dilacerās ferus, miserabili funere percussit. Cuius frater Ludouicus tertio anno ante defunctus est, qui & ipse erat Francorū rex. Ipsi etenim ambo filij Ludouici regis Francorū erāt, qui supra memorato anno, quo eclipsis solis facta est, defunctus est. Ipse quoque Ludouicus filius Caroli Francorū regis erat, cuius filiā Iuthitam Æthelulfus Occidentalium Saxonum rex, ad reginam sibi paterna voluntate suscepit. Præsentī quoq; anno magnus Paganorum exercitus de Germania, in regionem antiquorum Saxonum superuenit, contra quos adunatis viribus iisdem Saxones & Frisones bis in vno anno viriliter pugnauerūt. In quibus duobus bellis Christiani diuina misericordia opitulante, victoriam habuēre. Eodem insuper anno Carolus Alamannorum rex, Occidētalium Frācorum regnum, & omnia regna quæ sunt inter mare Thirrenum, illumq; marinum sinum, qui inter antiquos Saxones & Gallos adiacet, voluntario omnium consensu accepit, absque Armorico regno. Qui Carolus Ludouici regis filius erat, Ipse verò Ludouicus germanus fuit Caroli regis Francorum, patris Iuthitæ prædictæ: qui duo germani fuerunt filij Ludouici, Ludouicus verò ille filius Pippini. Eodem quoque anno Paganorum exercitus, qui in Orientalibus Anglis habitauit, pacem, quam cum Alfredo rege pepigerat, opprobriose fregit.

908 8. Carlomannus filius Balbi obiit, & sepultus est a 886
 pud. S. Dionisium cum fratre & auo, Memoratus sepē ex-

exercitus Paganorum, Orientali Francia derelicta, iterum in Occidentalium Francorum regionem venit, & in ostium fluminis, quod Sequana dicitur, intrans, cōtraq; longè nauigans Parisiam ciuitatem adiit, ibique hiemauit. Quam ciuitatem anno illo integro obsedit, sed deo misericorditèr fauente, munitionem irrumpere non potuit. Eodem anno Alfredus Anglosaxonum rex, post incendia urbium, stragesq; populorum, Londoniā ciuitatem honorificè restaurauit, & habitabilem fecit, quam etiam Æthelredo Merciorum Comiti seruandam commendauit. Ad quem regem omnes Angli & Saxones, qui prius vbique dispersi fuerant, aut cum Paganis sine captiuitate erant, venerunt, & voluntariè suo se dominio subdiderunt.

887 9. Adrianus. 109. papa. Carolus imperator corpore 909
& animo cœpit egrotare, & mense Nouembri circa Transi-
tum sancti Martini Triburas villam veniens, conuentum
conuocauit. Tunc cernentes optimates regni imperatorē
nō solū viribus corporis, sed etiam animi defecisse, Ar-
nulsum, Carlomanni filium, vtrō in regnum attrahunt, &
ab imperatore in triduo ita deficiunt, vt cum illo vix ali-
quis remaneret, qui ei saltē officia humanitatis impen-
deret. Cibus tantū & potus ex Luithberti Moguntini ar-
chiepiscopi sumptibus ei dabatur. cui supplicanti Arnul-
fus aliquātos in Alamannia fiscos cōcessit. Prædictus Pa-
ganorum exercitus, ciuitatem Parisiam derelinquens in-
columem, cō quod sibi met alitèr proficere non poterat,
classē suā contra Sequanam longè remigando tamdiu
direxit, donec ad ostium fluminis, quod Meaterne nomi-
natur peruenisset, tunc Sequanam deferentes in ostium
fluminis Meaterne diuertunt. Contra quod diu ac longè
nauigantes, demum non sine labore vsque ad locum qui
dicitur Cazici, id est villa regia, perueniunt, in quo loco
anno integro hiemauerunt. Sequenti anno in ostium flu-
minis, quod dicitur Iona, intrauerunt nō sine magno re-
gionis damno, & illic remorati sunt vno anno. Eodem
anno

anno Carolus Francorum rex viam vniuersę carnis adiit, sed Arnulfus filius fratris sui, sexta antequam defunctus esset hebdomada, illum regno expulerat. Quo statim defuncto, quinq; reges ordinati sunt, & regnum in quinque partes diuisum est, sed tamen principalis sedes regni ad Arnulfum iuste & meritò peruenit, nisi solummodò quòd in patrum suum indigne peccauit. Cateri quatuor reges fidelitatem & obedientiam Arnulfo, sicut dignum erat, promiserunt. Nullus enim illorum quatuor regum hereditarius illius regni erat in paterna parte, nisi solus Arnulfus. Quinq; itaq; reges confestim Carolo moriente ordinati sunt, sed imperium penes Arnulfum remansit. Talis ergo illius regni extitit diuisio. Arnulfus Oriëntales regiones Rheni fluminis, Rodulfus quoq; internā partem regni, Oda, Occidentalium regnū, Berengariū & Witha Longobardiam, necnon & illas partes quę in illa parte montis sunt. Nec tamen tanta & talia regna inter se pacificè seruauerunt. Nam bis pleno prelio inter se belligerauēre, illaq; regna persæpè inuicem deuastauēre, & vnusquisq; alterum de regno expulit. Eodem quoq; anno Athelelmus Wiltoniensium Comes, Alfredi regis & Saxonum elemosinas Romam deportauit. Quo etiam anno sæpè memoratus Alfredus Anglosaxonum rex, diuino instinctu legē & interpretari simul vno eodemq; tempore primitus inchoauit, in sancta videlicet beati Martini Turonensis episcopi solennitate. Erat itaq; rex ille, quamuis in regia potestate cōstitutus, multis tribulationum clauis confossus. Nam (vt diximus) à vicesimo ætatis anno, vsq; ad quadragessimū quintū, & eo amplius, grauissima incogniti doloris infestatione incessantur fatigabatur, adeò vt ne vnus quidem horę securitatem haberet, quo aut illam infirmitatem non sustineret, aut sub illius formidine lugubriter constitutus non desperaret. Præterea assiduis exterarum gentium infestationibus, quas sedulò terra mariq; sine vl-
 #

Quid loquar de frequentibus contra Paganos expeditionibus, de bellis, de incessabilibus regni gubernaculis, de ciuitatibus & vrbibus renouandis, & alijs vbi nunquam antea fuerant construendis, de edificijs aureis & argenteis incomparabiliter illo edocente fabricatis, de aulis & cameris regalibus lapideis & ligneis suo iussu mirabiliter constructis, de villis regalibus lapideis antiqua positione mutatis, & in decentioribus locis regali imperio decentissimè constructis? Diuino sane fultus adminiculo solus regni gubernaculum semel susceptum, titubare ac vacillare, quamuis inter fluctuagas ac multimodas presentis vitæ turbines, nō sinebat. Nam assiduè suos episcopos, Comites, ac nobilissimos sibiq; dilectissimos Ministros, & præpositos suos, lænitè docendo, hortando, imperando, ad vltimum inobedientes post longam patientiam acrius castigando, vulgarem stultitiam & pertinaciā omninodò abhominando, ad suam voluntatem, & ad communem totius regni vtilitatem sapiētissimè attrahebat. At si inter regalia exhortamenta, propter pigritiam populi imperata non implerentur, aut tardè incepta tempore necessitatis ad vtilitatem exercentium minus finita non peruenirent, vt de castellis ab eo imperatis adhuc non inceptis loquar, aut nimium tardè inceptis ad perfectum finem non perductis, & hostiles copiae terra mariq; irrumperēt, tunc contra dictores imperialium definitionum sera poenitentia attriti, regalia se præcepta incuriose despexisse dolière, regalemq; sapientiam collaudantes, quod antea refutauere, totis viribus implere promissere. Inter cætera quæ idē rex gessit bona, duo construi imperauit monasteria: vnum monachorū in loco qui dicitur, Ethelingaeig, vbi diuersi generis monachis coadunatis, primitus Iohannem presbiterum & monachū genere Ealdsaxonum, abbatem constituit. Aliud quoque monasterium iuxta orientalem portam Sceastesbyrig habitationi sanctimonialium habile, idem rex ædificari imperauit, in quo propriam filiam Ægelgeouam

Ægelgeouam deuotam deo virginem Abbatissam constituit, quæ duo monasteria terrarum possessionibus, omnibusq; diuitijs locupletatim ditauit. Ad hæc etiam dimidiam partem omnium diuitiarum, quæ annualiter ad eum cum iustitia acquisitæ peruenire consueuerant, deo deuotè & fideliter se daturum spondit, quod mira mentis alacritate sapienter adimplere studuit. Denique consilio diuinitus inueto, omnium vniuscuiusq; anni censuum successum bifarie primitus ministros suos diuidere æquali lance imperauit. His ita diuisis, partem primam in tres portiones sequestrari præcepit. Quarum primam suis ministris nobilibus, qui in cultu regio vicissim commorabantur in pluribus ministrantes ministerijs, annualiter largiebatur. In tribus namq; cohortibus præfati regis satellites prudentissimè diuidebantur, adeo vt prima cohors vno mense in cultu regio die nocteq; administrans commoraretur: menseq; finito, & alia cohorte adueniente, prima domum redibat, & ibi proprijs quasi necessitatibus studebat, duobus commorabatur mensibus. Secunda itaq; cohors mense peracto, adueniente tertia, domum redibat, vt ibi duobus commoraretur mensibus: sed & illa finito vnius mensis ministerio, & adueniente prima cohorte domum redibat, ibidem duobus commoratura mensibus. Hoc ordine omni vitæ suæ tempore talium vicissitudinum in regali cultu rotabatur administratio. Secundam verò partem operatoribus, quos ex multis gentibus collectos vel etiam comparatos propemodum innumerabiles habebat, in omni terreno ædificio edoctos. Terciam autem aduenis ex omni gente ad eum venientibus, longè propeq; positis, & pecuniam ab illo exigentibus, etiam & non exigentibus mirabili dispensatione hilariter impendebat. Secundam autem partem omnium diuitiarum suarum, quæ annualiter ad eum ex omni censu perueniebant, in .4. æquas partes curiosè suos ministros diuidere imperauit, ea conditione, vt prima pars pauperibus vniuscuiusq; gentis, qui

ad eum: veniebant discretissimè erogaretur, secundam duobus monasterijs, quæ ipse fieri imperauerat, & in his deo seruientibus: tertiā scholæ, quam ex multis gentis suæ nobilibus, & etiam pueris ignobilibus studiosissimè congregauerat: quartā circum finitimis in omni Saxonia & Mercia monasterijs: & etiam quibusdam annis per vices in Britannia, Cornubia, Gallia, Armotica, Northimbria, & in Hibernia, ecclesijs secundum possibilitatem suā distribuit. His ita ab eo ordinabiliter dispositis, dimidiam etiam partem seruitij mentis & corporis, in quantum infirmitas, possibilitas, atque suppetentia permetteret, diurno scilicet ac nocturno tempore, totis viribus se rediturum deo spondit. Vnde excogitare cepit qua ratione promissum voti sui tenorem lætho tenus incommutabiliter consuetuare posset. Tandem inuento vtili discretoq; consilio, sibi ceram sufficientē offerri, & ad denarios pensare in trutina præcepit. Cumq; tanta cera mensurata fuisset quæ 72. denarios pensaret, sex candelas, vnamque aqua lance capellani suis inde facere mandauit, ita vt vnaquæq; candela. 12. vncias pollicis in se signatas, in longitudine haberet. Itaque hac reperta ratione, sex illæ candelæ per. 24. horas die nocteq; sine defectu coram multorum sanctorum reliquijs, quæ semper cum eo ubiq; comitabantur, ardebant. Erat præterea rex idem in exequendis iudicijs (sicut in ceteris alijs omnibus rebus) discretissimus indagator. Nam omnia penè totius regionis suæ iudicia, quæ in absentia sua fiebant, sagaciter inuestigabat, qualia fierent iusta aut etiam iniusta, aut si aliquam in illis iudicijs iniquitatem intelligere posset, lenitè illos ipsos iudices, aut per se ipsum aut per alios suos fideles, quoslibet interrogabat, quare tam næquitè iudicassent: vtrum per ignorantia, aut propter aliam quamlibet malevolentia, id est, vtrum pro aliquorum amore, vel timore, aut odio, aut etiam pro alicuius pecuniæ cupiditate. Deniq; si illi iudices profiteretur, propterea si talia iudicasse,

eò quòd nihil rectius de his rebus scire poterant, tunc ille
 discretè ac moderatè illorum imperitiam, & insipientiam
 redarguens aiebat, ita iniquiens. Nimum admiror vestrā
 hanc insolentiam, eo quòd dei dono & meo sapientum
 ministerium & gradum vsurpatis, sapientiæ autem stu-
 dium operamq; neglexistis. Quapropter aut terrenarum
 potestatum ministeria (quæ habetis) illicò dimittatis, aut
 sapiētiæ studijs multo deuotius quàm hætenus insistere,
 mando, studeatis. Quibus verbis auditis perterriti, ac ve-
 luti pro maxima vindicta correcti, Comites ac prepositi,
 ad æquitatis discendæ studium totis viribus se vertere ni-
 tebantur, adeò vt mirum in modum illiterati ab infantia
 Comites penè omnes, prepositi ac Ministri literatoriæ ar-
ti studerent, malentes insuetam disciplinam laboriosè
discere, quàm potestatum ministeria dimittere. Verum si
 aliquis liberalibus studijs aut præ senio, vel præ nimia in-
 usitati ingenij tarditate proficere non valeret, suum, si ha-
 beret, filium; aut etiam aliquem propinquum suum, vel
 etiam si aliter non haberet, suum proprium hominem li-
 berum vel seruum, quem ad lectionem lōgè ante promo-
 uerat, libros ante se die nocteq; (quandocunq; vllam ha-
 beret licentiam) Saxonicos imperabat recitare. Ipsi verò
 senes nimium suspirātes, intima mente dolebant, eo quòd
 in iuuentute suā talibus studijs nō studuerant, foelices ar-
 bitrantes huius temporis iuuenes, qui liberalibus artibus
 foelicitèr erudi potuerant, se verò infœlices existimantes,
 qui nec has in iuuentute didicerant, nec etiam in senectu-
 te quamuis inhiante desiderarent, discere poterant.

910 **R**omanorum. 86. Arnulfus, regnavit annis. 12. 888
 1. Arnulfus compositis in Francia foelicitèr re-
 bus, in Bauariam reuertitur. Carolus imperator obiit, 2.
 Idus Iunij, sepultusq; est in Augia insula.

911 2. Basilius. 110. papa. Luithbertus archiepiscop⁹ ob- 889
 iit. Sunderoldus succedit. Mortuo autē Carolo, quædam
 pars populi Italici Berēgarium filiū Eburhardi, qui Du-

catum Foroiulianorum tenebat, regem sibi cōstituit: quidā verò Guidonem filium Lanberti, Ducem Spolitano-
rum, regia dignitate decernunt subleuandum. Sed post
multas strages inter eas factas, Guido victor existens, Be-
rēgarium regno expulit. Dux nobilis Becca nomine, Al-
fredi regis & Westsaxonum elemosinam Romam detulit.
Eodem anno soror regis Æthelsuitha, Burhredi regis Mer-
ciorum regina, est defuncta, & apud Ticinū sepulta. Quo
etiam anno Dux Æthelwoldus, & Dorobernensis archie-
piscopus Æthelredus in vno mense obierunt. Cui in ar-
chiepiscopatu successit Pleigmundus, literis insignitè in-
structus.

890 3. Stephanus. iiii. papa. Sanctus Edalricus Augusten- 912
sis episcopus nascitur.

891 4. Abbas Beornhelmus Alfredi regis & Westsaxonū 913
elemosinam Romam portauit. Guthrum rex Northman-
nicus, quem, vt præfati sumus, de sacro fonte rex suscipiēs
Alfredus, nomen ei Æthelstani imposuit, hoc anno obiit.
Hic in Orientali Anglia cum suis habitauit, & prouinciā
illam post martyrium sancti regis Edmundi primitus in-
coluit, & possedit. Eodem anno sæpè dictus exercitus Pa-
ganorum Sequanam deferens, locum quī dicitur Santlau-
dan inter Franciam & Armonicam situm adiit, contra
quos Britones pugnauerunt, & eorum quibusdam in ore
gladij peremptis, quibusdam verò in fugā versis, & qui-
busdam in flumine merfis, victores extiterunt. Sanctus
Sunderodus archiepiscopus Moguntinus Wormaciæ &
Nordmannis occiditur, Sabbato, sexto Cal. Iulij. Hatto
archiepiscopus successit annis, 21, mensibus, 8.

892 5. Memoratus Paganorum exercitus Occidentali 914
Francia derelicta, Orientalem adiit, sed priusquā illo clas-
ses eorum venire poterant, imperator Arnulfus cum Ori-
entalibus Francis, antiquis Saxonibus, Bauarijs, cōtra pe-
destrem exercitum pugnam iniens, in fugam vertit. Tres
Scotici viri Dusblan, Mahbethus, Mulmuninus, peregrinā
ducere

ducere vitam pro domino cupientes, assumpto secum v-
nius hebdomadæ viatico, occultè de Hibernia fugerunt,
carabumq; qui ex duobus tantum corijs & dimidio factus
erat, intrauerunt, mirumq; in modum sine velo & arma-
mentis post septem dies in Cornubia applicuerunt, & post-
modum regem Alfredū adierunt. Eodem anno Swifne-
doctor Scotorum peritissimus obiit. Quo etiam anno stel-
la, quæ cometes dicitur, circa Rogationes visa est.

915 6. Arnulfus rex cum valido exercitu, Longobardorum 893
fines intrauit, & vsque Placentiam peruenit, Inde conuer-
sus per Alpes Appenninas Galliam intrauit, & vsque ad S.
Mauriciū peruenit. Ciclus decennouenalis. 20. Indict.
11. Sigehard⁹ abbas Fuldenfis obiit. Huogus successit, Clas-
sicus & equestris Paganorum exercitus, Orientalem Fran-
ciani delebens, Bononiā adiit, indeq; simul cum suis equis
250. nauibus Cantiam transuectus, in ostio amnis Limeni,
qui de silua magna Audred nominata decurrit, applicuit.
A cuius ostio quatuor milliarijs in eandem siluam naues
suas sursum traxit, vbi quandam arcem semistructā, quam
pauci inhabitabant villani, diruerūt, aliamq; sibi firmiorē
in loco qui dicitur Apultrea construxerunt. Nec diu post
Haslein⁹ rex Paganus cum 80. paronibus ostiū Thamesis
fluminis intrans, munitionem sibi in regia villa quæ Mid-
deltun dicitur, ædificauit.

916 7. Formosus, papa. 112. Pagani qui Northimbriam 894
incoluere, cum Alfredo rege pacem firmam iuramentis
& stabilierunt. Similiter & qui Eastangliam inhabitauere,
& datis insuper sex obsidibus fecerunt. Sed fædere disrupto,
& quotiescunq; exercitus in Cantia residentes prædandi cau-
& fa de suis munitionibus exire, ipsi tunc aut cum illis per-
& rexere, aut per se ubicunq; potuere, prædam egere. Quo
cognito, rex Alfredus partem exercitus secum assumens,
& partem (vt solebat) domi relinquens, nonnullos etiam præ-
& sidij causa in castellis vrbibusq; constituens, Cantiam fe-
& stinato proficiscitur, & inter ytrumq; Paganorum exerci-
tum

tum loco quidem situ naturali munito, vtpote aquis plenè circumfluentibus, vndis admodum crispantibus, scopulis altis, siluis vndiq; se protelantibus, castra metatus est, ita sane vt si aliquem campum prædæ vel prælij causa peterent sine cunctatione cum illis certamen iniret. At illi nunc pedestres, nunc equestres turmatim latrocinando prædā illis in partibus frequentabant, vbi regis exercitum abesse videbant. Quibus tamen inopinantibus, non solum de regia expeditione, sed & de vrbibus pleriq; singulis ferè diebus ac noctibus cædem intentant, adeoq; perturbant, vt Cantiam relinquentes denuò prædatum simul omnes sedibus exirent, nam in prædam simul exierant, dum illis in locis primitus habitare cœperant. Sed hac vice maiore vberioremq; prædam ceperunt, Thamesemq; fluuium transire, Eastsaxoniam adire, sicq; classicæ manui quam præmiserant cum præda obuiare decreuerāt. Verum ab exercitu regis præuenti, prælio cum eis iuxta Feornham commisso, prædaq; simul erepta cum equis quos de transmarinis partibus adduxerant, in fugam omnes vertuntur, Thameleq; fluuiio sine vadis transito, in insulam quandam intra meatum Colnia annis sitam fugerunt. Vbi tam diu obsidione cinguntur, donec regio exercitui & esca deficeret, & statutum tempus iam adueniret quo domum rediret, aliusque illo dirigeretur exercitus. Quo domum redeunte, & Alfredo rege cum sui exercitus medietate illo properante, Pagani quia rex illorum oppido vulneratus erat, ideoque secum ducere ipsum non potuerunt, ibidem resederunt. Rex verò Alfredus nōdum ad expugnandum hostem iter peregerat, & ecce, nunciatur ei Paganos Northimbriam & Eastangliam incolentes. 240. naues congregasse, & quosdam illorum australem Angliæ plagam centum nauibus, quosdam verò Septentrionalem plagam. 40. nauibus circumnauigasse, illos Eaxancestram, istos arcem quandam apud Domniam nō modica manu obsedisse. His auditis non hostium audacia in timorem, sed de suis

in

in obsidione relictis, rex vertitur in furorem. Nec mora, omnem equitatum reducens, Eaxancestram adiit, paucis tamen ad debellandum (quem insequabatur) hostem relictis. Ij Lundoniam vsq; pergentes, cum ciuibus & cum illis qui sibi ab Occidentali Angliæ plaga in auxilium venerant, Beanflotam adueniunt: illuc enim maximam exercitus conductionem, quæ apud Apulream refederat, conuenisse, regemq; Hæstenum cum suo exercitu de Middeltun aduenisse, ibiq; munitionem sibi cōstruxisse, sed tunc denuò in prædam audierant descendisse. Nam idem paulo ante, cum rege Alfredo pace stabilita, obsides quamplures dederat, in superq; duos filios lauacro salutari regenerandos, vt ipse rex petierat Alfredus, tradiderat: Quorum vnum ipse rex Alfredus, alterum de fonte suscepit Dux nobilissimus Æthelredus. Sed Beanflotam rex Hæstenus perueniens, facta eiatò munitione, mox fines regni compatriis sui Æthelredi deuastat. Inito ergo cum Paganis graui prælio, Christiani prima congressione illos in fugam vertunt, opus exstructum destruunt, quæq; reperiunt sumunt, mulieres cum filijs Lundoniam secum ducunt, naues quasdam confringunt, quasdam incendunt, quasdam Lundoniam, & ad ciuitatem Hrofi deducunt. Vxorem quoq; regis Hæsteni cum duobus filijs, priusquàm ille Beanflotam à præda rediret, ceperunt, & ad regem Alfredum perduxerunt. Quibus ille nil mali intulit, nam alter suus vt diximus, alter Æthelredi Ducis erat filiulus, sed pace denuò stabilita, obsidibusq; datis, roganti patri non solum vxorem & filios, verumetiam nō modicum pecuniæ reddidit. Qui deniq; prædictorum suorum labore sollicitatus, postquam Exancestram aduenerat, Pagani aduentu illius territi, naues petunt sicq; suas sedes repetentes, prope ciuitatem, quæ lingua Anglorum Cissaceastre dicitur, in prouincia Australiū Saxonum, prædam agunt. Sed ab vrbe inhabitantibus fugati, maximaq; pars illorū vulnerata & cæsa, quampluresq; de nauibus eorum captæ sunt.

sunt. Interea Paganorum exercitus de Beanflota (vt diximus) à Christianis fugati, urbem quæ lingua Anglorum Seobyrig in Eastfloxonia sitam adeunt, firmamq; sibi munitionem ibidem construunt. Quibus de Eastanglia & Northimbria sociatis Paganorum quampluribus, prius per Thamesis, postmodum per Sabrinæ fluminis ripas prædam agunt. Quorum nimiam infestationem Duces nobilissimi Ethelredus, Athelmus, Athelnothus, ceteriq; Ministri regis, quos ipse præsidij causa per munitiones, per oppida, per vrbes, non solum in Orientali plaga Pedredan, sed etiam in Occidentali plaga Sealuudu, nec solum in Australi, sed & in septentrionali plaga fluminis Thamefis constituerat, non feretes, in hostem haud modicum cōgregant exercitum, Walensibus qui in Occidentale Sabrinæ plagam inhabitabant, sibi in auxilium occurrentibus. Conglobati itaq; in vnum, hostem vadunt insecutum, quem apud Buttingtun in ripa Sabrinæ fluminis sitam cōprehendunt, & mox in quam fugerant munitionem ex utraq; parte amnis obsidere cæperunt. Multis autem peractis hebdomadibus, Paganorum quidam fame moriuntur, quidam verò equis iam comelitis emunitione erumpentes, cum illis qui in orientali parte fluminis erant, prælium committunt. Sed multis Paganorum millibus caesis, cæterisq; omnibus in fugam versis, Christiani loco funeris dominantur. In qua pugna Ordeah nobilissimus, multiq; de Ministris regis occisi sunt. Cumq; Pagani qui aufugerant, Eastfloxoniam reuersi, ad suas munitiones & ad naues venissent, hieme iam incumbente magnum rursus de Eastanglia & Northimbria exercitum congregant. Commendatisq; vxoribus, pecunia, nauibusq; suis in Eastanglia, relictisq; munitionibus, sine intermissione iter agunt, & ciuitatem Legionum tunc temporis desertā, quæ Saxonice Legeceastre dicitur, priusquam regis Alfredi & Ethelredi subreguli exercitus (qui illos insecutus est) assequi poterant, intrant. Nonnullos tamen illorum comprehendentes,

hementes interficiunt, pecudes & pecora quę deprędan-
do ceperant, excutiunt, biduo ciuitatem obsident, segetes
partim igne comburunt, partim sonipebibus distribuunt.
Hęc acta sunt post anni circulum, ex quo de partibus Gal-
licis ostium annis Limen intrauerant.

917 8. Guido, qui nomine imperatoris Italiam regebat, 895
obiit. Lanbertus filius eius regnum obtinens, à papa sibi
imponi diadema fecit. Sæpè dictus Paganorum exercitus,
cùm vnde viuerent non haberent, (cuncta enim illis Chri-
stiani abstulerant, terram Septentrionalium Britonum
petunt, quam longè lateq; deuastantes, prædam quàm
maximam secum educunt. Et quoniam propter Mercen-
ses repedare per Merciam non audebant, prius per Nor-
thimbriam, deinde per Mediterraneam Angliam, vxori-
bus nauibusq; suis receptis in Eastanglia, modicam quan-
dam insulam Meresig dictam, & in orientali plaga East-
saxoniz in mari sitam, adeunt. Eodem anno iidem ipsi
per fluuium Thamesim, & postmodum per amnem Li-
gean suas naues sursum traxerunt, sibiq; munitionem pro-
pe ipsum amnem, 20. milliaris à Lundonia edificare coe-
perunt.

918 9. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bisextili- 896
busi. Synodus, 96. episcoporum, cum abbatibus, proba-
tisq; multis clericis, qui residentes in monasterio Tribu-
ras, contra plerosq; seculares, qui episcopalem auctoritatē
minuere tentauerunt, plurima decreta super statum san-
ctę ecclesię scripta roborauerunt. Arnulfus rex Worma-
ciam venit, ibiq; optimatibus omnibus regni sui sibi oc-
currentibus, conuentum publicum celebravit, in quo om-
nibus collaudantibus Zuendi boldum filium suum regno
Lotharij præfecit. Ætatis tempore magna pars ciuium
Lundoniensium, & de vicinis locis quamplures, munitio-
nem, quàm sibi Pagani edificarant, destruere moliantur,
sed illis fortiter resistentibus, Christiani in fugam vertun-
tur, quatuorq; de Ministris regis Alfredi occiduntur. Ipse
autem

autem rex, autumnali tempore, non longè ab vrbe castra metatus est, ea de causa ne Pagani messem prouincialibus per vim auferrent. Quodam verò dierum per ripas rex equitans, considerauit quonam in loco alueum illius obstrueret, ne Dani suas extrahere naues possent: nec mora, ex vtraq; parte amnis obstructuram fieri mandauit. Quod vbi Paganis innotuit, vxoribus in Eastanglia denuò commendatis, nauibusq; relictis, locum qui Quatbrig dicitur, pedestres celeri fuga petunt, constructaq; sibi munitione, hiemem ibidem exigunt. Quarum nauium Lundonienses quasdam Lundoniam vehunt, quasdam verò penitus confringunt. Arnulfus rex Italiam secundo ingressus, Romā peruenit, & urbem cum consensu Formosi papæ ante Natalem domini armis cœpit. Mater autem Lanberti, quæ ad præsidium à filio relicta fuerat, cum suis latentèr aufugit. Arnulfus verò urbē ingressus, cum magno honore à Formoso papa susceptus, & ante Confessionem sancti Petri vnctus & coronatus, imperator creatur. Eodem autem anno Lanbertus nomine imperatoris obiit, & Ludouicus filius Bosonis, fratris Caroli senioris, à Longobardis inuitatus, à Prouincia egressus, Italiam intrauit.

397

Kindiboldus qui & Zuendiboldus, hortatu Arnulfi patris sui, Odonis Comitis filiam, nomine Odam, post Pascha vxorem duxit. Æstiuo tempore Paganorum exercitus, qui apud Quatbrige hiemauerat, pars quedam Æstangliam, pars quedam Northimbriam petit, ex quibus nonnulli ibidem remanserunt, nonnulli verò nauibus acquisitis sepè dictum flumen Sequanam adierunt. O quàm crebris vexationibus, quàm grauib; laboribus, quàm diris & lamentalibus modis, non solum à Danis, qui partes Angliæ tunc temporis occupauerant, verum etiam ab his Satanz filiis tota vexata est Anglia. Multo magis tamen per triennium & animalium peste, & hominum mortalitate nobiliorum, maxime regis Ministrorum, qui per idem tempus defuncti sunt, vexabatur. In quibus erat Swthulfus

919

Suithulfus Rhofensis ecclesiæ præsul, Elheardus Dorcestrensis episcopus, Ceolmundus Dux Cantuariorum, Beorhtulfus Dux Orientalium Saxonum, Eadulfus in Suthsaxonia regis Minister, Beornulfus Wintoniensium præpositus, Ecgulfus Strator regius, & quamplures alij, licet hij essent nobilissimi. Eodem anno exercitus Paganorum in Eastanglia & Northimbria residentium, furtiuâ prædam circa ripas maris agentes, terram Occidentalium Saxonum grauiter vexabant, maximè longis celeribusq; nauibus, quas ipsi ante plures annos fabricauerat. Auersum quos bis longiores, altiores, celeriores, minusq; nutantes, ex præcepto regis Alfredi fabricantur naues, quarum violentia prædictæ hostium naues superari possent. Quibus in mare missis, mandat rex vt quos capere possent, viuos caperent, & quos viuos capere nequirent, occiderent. Vnde actum est vt eodem anno. 20. naues Danicorum piratarum caperentur, quorum quidam occiduntur, quidam ad regem viui ducuntur, & in patibulo suspenduntur.

920 11. Bonifacius. 113. papa. In Italia inter Ludouicum 898
filium Bosonis, & Berengariū multa certamina gesta sunt, sed tandem Ludouicus fugans Berengarium, Romam ingreditur: vbi coronatus, imperator nominatur. Stephanus. 114. papa, anno vno, mensibus tribus, Rollo primus Normannorum Dux, cum exercitu suo Carnotensem ciuitatem obsedit, sed episcopus eiusdem vrbis Walzelinus Richardum Burgundiæ Ducem & Ebalum Pistauensem Comitem, in suum prouocans auxilium, tunicam sanctæ Mariæ in manibus ferens, Rollonem Ducem diuino nutu fugauit, & ciuitatem liberauit.

921 12. Hungari Italiam multum vastant, Arnulfus im- 899
perator obiit. 3. Cal. Decembris, sepultusq; est Odinge, vbi & pater eius iacet. Romanus. 115. papa, mensibus 4.

922 R Omanorum. 87. Ludouicus regnauit annis. 12.
1. Theodorus. 116. papa. Ludouicum filium 900
Arnulfi

Arnulfi, 2. Nonas Februarij, anno ætatis sue 7. quem ex legitimo matrimonio genuit Arnulfus, proceres & optimates regni, regem super se constituunt, & coronatum regisq; ornamentis indutum, ad Foracheim congregati in vnum, in fastigium regni eleuant. Iohannes. 117. papa. Ealhstanus Lundonię episcopus obiit, cui successit Theodredus. Eardulfus Lindisfarnensis episcopus obiit, cui vir religiosus Cuthardus successit.

901

2. Famofus, bellicosus, victoriosus, viduarum pupil-
lorum orphanorū pauperumq; promisor studiosus, poë-
tarum Saxoniorum peritissimus, suę genti charissimus,
affabilis omnibns, liberalissimus: prudentia, fortitudine,
iustitia, temperantia præditus: in exequendis iudicijs in-
dagator discretissimus, in seruitio dei vigilantissimus &
deuotissimus, Anglosaxonum rex Alfredus, pijsimi regis
mort. Alfredi Athelulfi filius, 29. annis, sexq; mēsis regni sui peractis,
Inditione quarta, mortem obiit, & feria quarta, quinto
Cal. Nouembris, & Wintonię in nouo monasterio sepul-
tus, beatę immortalitatis stolam, & resurrectionis gloriā
cum iustis expectat. Huic filius successit Eadwardus, cog-
nomēto Senior, literarum cultu patri inferior, sed digni-
tate, potentia, pariter & gloria superior. Nam (vt in se-
quentibus clarebit) multo latius quā pater, fines regni
sui dilatauit: siquidem ciuitates & vrbes multas ædifica-
uit, nonnullas verò destructas reædificauit: totam East-
saxoniam, Eastangliam Northimbriam, pluresq; etiam
Mercię prouincias, quas Dani multo possederant tempo-
re, manibus illorum extorsit: Merciam post obitum suę
germanę Ægelfledę totam obtinuit & possedit: Scoto-
rum, Cumbrorum, Streatgleduwalorum, omnesq; Occi-
dentalium Britonum reges in deditionem accepit. Reges
& Duces ab eo, prælio victi, cæsiq; quamplurimi. Ex mu-
liere nobilissima Egwina filium suum primogenitum
Æthelstannum, ex regina autem Ysa Badgina filios tres,
11. Eadwinum, Eadmundum, Eadredum, filiamq; dea deuo-
rissimam

923

*Eadwardus
Rex*

tissimam virginem Eadburgam, tresq; insuper habuit filias. Quarum vnā Otto Romanorum imperator. 89. alteram verò in coniugem habuit rex Occidentalium Francorum Carolus, Cuius amitam, Caroli scilicet imperatoris filiam, vxorem duxit rex Occidentalium Saxonum Æthelulfus. Tertiā autem filiam in vxorem habuit rex Northanhimbrorum Sihtricus. Huius videlicet regis Eadwardi patrueis, Clito Æthelwoldus, regiā villam Tueox-beam nominatam, sine licentia regis primorumq; eius, inuasit. Alteram quoque Winburnan dictam inuasit, portis ferisq; obfirmavit. Quo in loco (vt præfati sumus) sancta Cuthburga, Inæ regis germana, deo deuotarum virginum construxit monasterium. Quare cognita rex Eadwardus collecto exercitu, in loco qui lingua Anglorum Baddanbyrig dicitur, prope Winburnan castra metatus est. Nec mora, Clitoni rex mandat, exire nequaquam differat: negat ille, velle se dicens vitam vel mortem ibidē, sed frustra. Nam regij exercitus multitudinem timens, nocte fugam iniit, Northimbriam petit, Danos exposcit, vt non tam ducem se quā commilitonem recipiant, vnūq; ex collegio suo esse velint, quem in regia mox illi dignitate præficiunt sibi. Conquestus verò rex de talis fugæ iniuria, quā citius suis mandat illum insequi. Verū vbi cognouit cum non posse comprehendī, sanctimonialem, quam absque sua & episcoporum licentia vxorem duxerat, captam, iubet ad suum monasterium Winburnan reduci. Eodem anno Kindiboldus rex, filius Arnulfi, occiditur.

924 3. Stephanus Comes, frater Walonis, cū in secessu residens alium pūgaret, sagitta per fenestram percutitur, vnde eadem nocte extinguitur. 902

925 4. Benedictus. 118. papa. Strenuissimus Dux Athulfus Ealhswithæ reginæ, matris regis Eadwardi, germanus, & venerabilis abbas de Scotia Virgilius, obierunt. Sanctus etiam presbiter Grimbaldus, magnæ vir sanctitatis, vnusq; 903

Z.

magistrorum

magistrorum Alfredi regis, gaudia scandit regni celestis.

904 5. Focho Remorū episcop⁹, à quodā satellite Baldui- 926
ni Comitis, nomine Winnimaro, occiditur. Cui succedens
Heriucus cum multis alijs episcopis eundem Winnima-
rum pro tanto scelere perpetuo anathemate excommuni-
cavit. Cantuarienses cum multitudine Danicorum pira-
tarum, in loco qui Holme dicitur, pugnaverunt: & victo-
res extiterunt. Multarum apparatu navium, quas vel ac-
quisierat, vel quas de Eastsaxonia contraxerat, Clito Æ-
thelwoldus in Angliam de transmarinis redijt partibus.

905 6. Eclipsis lunæ facta est. Ludouicus filius Bosonis, 927
qui sortitus est nomen imperatoris, Berengarium, de Ita-
lia expellens, totum illud possedit regnum. Qui de securi-
tate præsumens, absoluto exercitu, cum paucis Veronam
ingressus est, adhortante Æthelhardo eiusdem ciuitatis e-
piscopo. Quod cum ciues summa cum festinatione Berē-
gario, qui tunc in Bauaria exulabat nunciaissent, promit-
tentes se portas ei aperire, sic ille veniēs, Ludouicum cap-
tum, oculis regnoq; priuauit, regnumq; Italiæ obtinuit.
Leo, 119. papa. Magna prædæ portione promissa, Clito
Æthelwoldus suadet Danis, Eastangliam inhabitantibus,
vt secum prædatum vadant in fines Merciorum. Cui con-
sentiētes, mox cum rege Eohrico, simul & Æthelwoldo,
Merciorum fines irrumpunt, prædæq; instantes, cuncta
cedunt ferro, flamma cætera destruunt, tandemq; Crec-
canfordam vsq; perueniunt, vbi Thamesi fluuiio transito,
& silua quæ Saxonice Bradene vocatur peragrata, villas
, circum circa positas inuadunt, quæq; reperiunt diripiunt.
, Iamq; prædæ vbertate ditati, domum aduolant læti: sed
, frustra. Nāq; rex inuictissimus Eadwardus, congregatā
, quam citius poterat expeditionem post eos mouens, ter-
, ras illorum, quæ inter terræ limitem sancti regis Eadmun-
, di, & flumen Vsam sitæ sunt deuastat: qui à deuastatione
, reuersurus, cūctum exercitum simul exire mandat, Cuius
iussa

iussa spernentes Cantuariensis, ibidem remanserunt. Ad quos rex septem nuncios mittens, ut exirent præcepit. Verum illi nil hostilitatis formidantes, in quo cæperant, securi permanserunt. Quo cognito, Dani in vnum festinatè conglobati, repentinè super eos irruerunt, commissioq; graui prælio, multi ex his & illis ceciderunt. Dux Sigulfus cum Sibrihto filio, Comes Sigelmus, regis Minister Eadwaldus, abbas Kenulfus, quampluresq; alij ex parte ceciderunt Cantuariorum. Ex parte verò Danorum cecidit Eohricus rex illorum, Clito Æthelwoldus, quem sibi regem delegerant, multoq; plures quàm ex Anglis corruerunt, loco tamen funeris dominati sunt. Religiosa Christi famula Ealhswitha regina, mater regis Eadwardi, vita decessit, quæ sanctimonialium monasterium Wintoniæ construxit.

928 7. Cometa stella visa est. Cunradus Comes, pater 906
Cunradi iunioris, tertio Cal Martij bello occiditur, in loco qui dicitur Fritisslar ab Adalberto. Eodem anno mense Julio Ludouicus rex conuentum generalem celebrauit apud Triburas villam regiam, & in castro Terasla obsidione cinxit Adalbertum, & decollauit quinto Idus Septembris. Christoferus. 120. papa. Paganorum exercitus de Eastanglia & Northimbria, inuictum esse regem Eadwardum scientes, pacem cum eo faciunt loco, qui lingua Anglorum Ittingaford dicitur.

929 8. Bauarij ab Hungaris interficiuntur. Sergius. 121. 907
papa.

930 9. Hungari Saxoniam, & Thuringiam vastant. Ciuitas 908
quæ Carlegion Britannicè, & Legeceastre dicitur Saxonice, iussu Ethelredi Ducis, & Egelsfledæ restaurata est.

931 10. Hungari Alamanniam vastant. Denulfus Wintoniensis præsul obiit. 909

932 11. Franci ab Hungaris aut occisi sunt aut fugati. 910
Mortuo Denulfo, sanctus Frithestan⁹ successit ei in episcopatu. Sancti Oswaldi regis & martiris ossa de Barthoneig

- in Mercia trāslata sunt. Rex inuictissimus Eadward⁹, quia pactum (quod secum Dani pepigerant) prauaricati sunt, Westsaxonum & Merciorum exercitum in Northimbriā misit, qui cum illò venisset per. 40. ferme dies eam deua- stare non cessantes, quamplures Danorum occiderunt, multos etiam captos cum maxima praeda secum reduxe- runt, & reges ducesq; eorum (vellent nollent) cum rege Eadwardo pacem (quam fregerant) redintegrare compu- lerunt.

911

12. In prouincia Staffordensi in loco qui dicitur Te- ottanhele, inter Anglos & Danos insigne prælum actum est, sed Angli potiti sunt victoria. Eodem anno victorio- sus rex Eadwardus, centum naues coadunans, milites le- git, naues conscendere iussit, sibiq; per terram iter facturo occurrere in Cantia præcepit. Interea Danorum exerci- tus, qui Northimbriam inhabitabant, fædere quod cum eo statuerant, rursus dirupto, & omni rectitudine, quam ipse suiq; primates eis obtulerant, spreto, agros Merciorū ausu temerario depopulati sunt, æstimantes sanè maius robur in nauibus esse, & se quocunq; vellent sine prælio ire posse. Quod ubi rex audiuit, exercitum Westsaxonum simul & Merciorum ad eos repellendos misit. Qui cum il- los à depopulatione reuertētes, in campo, qui lingua An- glorum Wodnesfeld dicitur, comprehendissent, duos re- ges eorum Eowilsum & Halfdenum fratres regis Hingu- ari, Comitesq; duos Ohterum & Scurfam, nouemq; pro- ceres nobiliores, multa; millia extinxerunt, cæterisq; fugatis omnem prædam excusserunt. Ægelfleda Mercio- rum domina urbem Bræmesbyrig construxit. Ludouicus rex obiit, & Cunradus in regem eleuatur.

933

912

Romanorum. 88. Cunradus regnavit annis. 7.
1. Ciclus decennou. 21. incipit Indict. 15. Hatto archiepiscopus obiit. Herigerus successit. Eximie vir pro- bitatis, Dux & patricius, dominus & subregulus Merciorū Æthelredus, post nonnulla quæ egerat bona decessit. Post cuius

934

- cuius mortē vxor illius Ægelfleda, regis Alfredi filia, reg-
- num Merciorum, exceptis Lundonia & Oxenforda, quas
- suus germanus rex Eadwardus sibi retinuit, haud breui
- tempore strenuissimè tenuit.

935 2. Hungari Alamanniam vastant, & iuxta Inam flu- 913
men à Bauarijs & Alamannis grauitèr feruntur. Ægelfle-
da Merciorum domina, secundo Nonas Maij cum exerci-
tu ad locum, qui Sceargete dicitur, venit, ibidemq; arcem
munitam exstruxit: dehinc in occidentali plaga Sabrinæ
fluminis, in loco qui Bricge dicitur, aliam ædificauit. Circa
festiuitatem sancti Martini, iussu regis Eadwardi, apud
„ Heortfordam inter amnes Meneran, Ficcean Ligean, in
plaga septentrionali vrbs conditur.

936 3. Post Pascha exercitus Paganorum de Northamtu- 914
ne & de Leogeceastre, in Oxenefordensi prouincia præ-
dam egerunt, & in regia villa Hokenertune, & in multis
alijs villis quàm plures occiderunt. Quibus domum re-
uerfis, alius mox equitatus paratur, & in prouinciam He-
„ ortfordensem versus Ligetun mittitur. Sed illis ad obsi-
stendum prouinciales confluebant, & multis ex eis occi-
sis, cæterisq; in fugam versis, equos nonnullos, & arma il-
lorum quàmplura extorquebant, prædamq; quam cepe-
rant, reducebant. Relictis quibusdam ad ædificationem
vrbis in austruili plaga Ligei amnis, rex Eadwardus post
Rogationes, cum maiori parte exercitus, Eastfaxoniam
profectus, in Mealdune castra posuit: vbi tam diu mora-
tus est donec apud Witham vrbs ædificaretur, & ædificata
firmaretur: cui magna pars populi, quæ sub manibus Pa-
ganorum erat, cum suis omnibus se dedebant. Æstatis in-
itio Ægelfleda Merciorum domina cum Mercensibus, ad
7 Tomewordinam perrexit, deiq; auxilio ipsam vrbe[m]
restaurauit: Deinde Staffordam tetēdit, & in septentrio-
nali plaga Sowi annis arcem construxit. Hiems nimis
magna & dura.

937 4. Hungari totam Alamanniam igne & gladio cum 915

Thuringia vastant, venientes vsque ad Fuldam. Anastasius
 122. papa. Defuncto Wicciorum episcopo Weresfertho,
 magnæ scientiæ & sanctitatis viro, Æthelhunus successit,
 Æstatis initio Ægelfleda Merciorum dominâ urbem cō-
 didit, quæ Eadesbyrig vocatur, & in fine autumnî alterâ,
 quæ Werewic nominatur, Paganî piratæ, qui ferinè an-
 te. 19. annos derelicta Britannia Gallicas partes adierant,
 de prouincia quæ Lidwicum dicitur, ducibus Ohtero &
 Rhoaldo Angliam redeunt, & circumnauigata Westsaxo-
 nia & Cornubia, tandem Sabrinæ fluminis ostium ingre-
 diuntur: nec mora, terras septentrionalium Britonum in-
 uadunt, & cuncta quæ circa fluminis ripam reperiunt, pē-
 nē diripiunt. Captum quoque in campo, Ircenefeld nun-
 cupato, Britonicum episcopum Cimelgeacum, lætantes
 non modicum, ad naues deducunt secum. Quem nō mul-
 to pōst. 40. libris argenti rex redemit Eadwardus, Nec diu
 omnis exercitus nauibus exiliunt, versuq; prædictum
 campum depredationis causa iter arripiunt: sed eis re-
 pentē Herefordenses & Glauornenses, quàm pluresq; ex
 vicinis urbibus occurrunt, & cum eis prælium commit-
 tunt, dux hostium Rhoaldus fraterq; ducis alterius Oht-
 eri, magna; pars exercitus interficiuntur, cæteri in fu-
 gam vertuntur, & à Christianis in quoddam sepum co-
 guntur: vbi tamdiu obsidentur, quoad obsides ea condi-
 tione darētur, vt quàm citiùs possent de regno regis Ead-
 wardi exirent. Idem itaq; rex in australi plaga Sabrinæ
 fluminis, à Cornubia ad ostium fluminis Auenæ oportu-
 na per loca suum diuiserat exercitum, ne piratæ regiones
 illarum vastarent prouinciarum. Verum illi nocturno sub
 tempore in plaga orientali Weced, & rursus in loco qui
Portlocon dicitur, relictis in littore nauibus, furtiuam a-
 gunt prædam, sed vtraq; vice cæsi sunt omnes ab exercitu
 regis, præter illos qui ad naues turpiter refugerant. Ij ta-
 men clade oppressi, quandam insulam (quæ Reoric no-
 minatur) petierunt, vbi tamdiu considerunt, quousq; plu-
 res

res eorum essent fame consumpti: unde necessitate compulsi, prius ad Deomedum, deinde autumnali tempore ad Hiberniā nauigarunt. Post hæc, rex inuictissimus Eadwardus cum exercitu Bukingaham perrexit, ubi. 30. diebus consedit, & ex utraq; parte annis Vsæ munitiones ædificari fecit. Quamobrem vnus ex Danorum Ducibus

- Turketillus, & omnes nobiliores de Bedforda, multiq;
- de Northamtune coacti, se dederunt regi. Defuncto Cut-
- hardo Lindisfarnensi episcopo, Tilredus successit.

935 5. Lando. 123. papa. Rex inuictissimus Eadwardus ante festiuitatem sancti Martini Bedfordam adiit, & eam cum inhabitatoribus eius in deditionem accepit, ibidq; per. 30. dies moratus, urbem in australi plaga amnis Vsæ condi præcepit. Ægelfleda Merciorū domina, post Natiuitatē domini duas vrbes Ciricbyrig videlicet & Weadbirig, & tertiam Runcosan ante Natiuitatē ædificauit. 916

936 6. Hungari per Alamanniam & Alsatiā, & vsq; ad fines regni Lotharij venerunt. Iohannes. 124. papa. Ante Natiuitatē sancti Iohannis Baptiste rex inuictissimus Eadwardus Meldunam vsq; perrexit, ubi urbem rexdificauit: nec (priusquam illam militum custodia muniret) inde recessit. Eodem anno supra memoratus Dux Turketillus, pace & iuuamine regis Eadwardi, cum suis omnibus Gallicas adiit partes. Venerabilis abbas Egbrihtus, 6. Cal. Iulij iniuste occiditur. Et post tres noctes Ægelfleda Merciorum domina, in terram Britonum ad expugnandam arcem apud Bricenanmere misit exercitum, qui expugnata arce, vxorem regis Britonum & 34. homines captiuos in Merciam adduxerunt. Rollo primus Dux Normannorū obiit: cui successit Wilhelmus filius eius. 917

937 7. Ex præcepto regis Eadwardi ciuitas quæ Touceastre dicitur, ante Pascha, & altera post Pascha circa Rogationes apud Wiggingainere conditur. Post Natiuitatem sancti Iohannis Baptiste, Pagani de Northamtuna & de Leogerecestre statuta pace violata, Toucecastran adeunt, 918

quam per totum diem impugnantes, expugnare moluntur: sed illis qui intus erant summis viribus resistentibus, sibiq; in auxilium vicinis accurrentibus, omnes in fugam vertuntur. Deinde frequenter in prouincia Bukingamensi noctu super imparatos irruentes, non solum de hominibus, sed & de iumentis prædam agunt, multosq; inter Birniwda & Ægelesbyri interficiunt. Eodem tempore Paganorum exercitus, qui Eastangliam & Huntandun inhabitabant, relicta munitione quam in Huntandun firmauerant, in loco qui dicitur Temesforda firmiorem sibi construxere, arbitantes sanè terram sibi ablatam inde se certamine recuperaturos esse. Inde ad expugnandam Bedfordam profiliunt. Verum aduentu illorum cognito, urbem qui custodiunt, ipsis in prælium occurrunt: congregiuntur, hostes vincuntur, in fugam vertuntur, plurimi interficiuntur. Paruo interiecto tempore rursus de Eastanglia, Eastfaxoniam, & de Mercia Pagani cōglobati, urbem quæ Winganmere dicitur, adeunt: & per totum ferè diem impugnare non desinunt. Sed qui intus erant viriliter illam defendebant, hostesq; abigebant: qui recedentes, maximam secum prædam reducunt. Post hæc, ipso æstatis tempore, de proximis ciuitatibus & regionibus, quæ sub potestate regis Eadwardi erant, multus populus vndecunq; collectus, Temesfordam pergunt, eamq; obsident, impugnant, expugnant, incendunt, diruunt, regemq; Paganorum Ducemq; Togleam cum filio suo Comite scilicet Mannano, fratrem quoque illius, omnesq; se defendere volentes interficiunt, reliquos capiunt, quæq; reperiunt tollunt. Exinde Danorum vires paulatim decrecebant, Anglorum verò indies crescebat. Ægelfleda Merciorum domina, ante Cal. Augusti Dorbeiam infringendo expugnauit, ipsamq; prouinciam obtinuit. Cuius ministri, de charioribus in porta urbis fortiter pugnantes occisi sunt. Autumuali post hæc tempore, de Cantiam, Suthregiam, Eastfaxoniam, & de urbibus, regionibusq; in vicino positis,

non

non parua multitudo populi in vnum congregati, vnanimiter Coleceastram adiit, quam obsidione cingentes, tam diu impugnant donec expugnēt. Omnes autem, exceptis paucis qui aufugerāt, interficiunt, & quicquid intus reperiunt, diripiunt. Quod Dani Eastangliam incolentes, grauitē ferentes, suamq; iniuriam vlcisci cupientes, cum piratis quos in auxilium sibi cōtraxerant, ad Mealdunam profecti sunt, & eam tamdiu obsidentes impugnabant, quoad Anglis de finitimis locis auxiliarij venissent. Quos cum Dani aduentare audissent, ab vrbe impugnatione recesserunt. Hoc viso, Angli illos magno impetu persecuti, multa millia & de piratis & de ceteris prostrauerunt, reliquos verō fugauerunt. Non multo post rex inuictissimus Eadwardus, Westsaxonice expeditionem ad Passaham duxit, & tamdiu confedit, donec vrbs Touceastra lapide cingeretur muro. Vnde Danicus Comes Thurferth, quia regis diutius strenuitati resistere non valebat, cum ciuibus & provincialibus Northamtunensibus Danis, & Anglis, regi se dedebat. His gestis rex domum rediit, aliumq; exercitum ad Huntandunē vestigio misit, vt ciuitatem resarcirent & renouarent, & in ea custodes ponerent. Quibus peractis, omnes provinciales illi, qui Danorum supererat crudelitati, se manibus illorum euasisse gaudentes, pacem & patrocinium regis petebant, eiq; sui deditio- nem offerebant. Paucis verō interiectis diebus, Westsaxonico coadunato exercitu, ad Coleceastrā rex abiit, & murum illius redintegravit; virosq; in ea bellicosos cum stipendio posuit. Interim de Eastanglia & Eastsaxonia multi Anglorum (qui ferme 30 annos, feritati Paganorū subiacabant) læto animo si regi subijciebant. Ad quem etiam Dani Eastangliam incolentes venerunt, & se mari terraq; nil (quod regem offenderet) penitus acturos, sacramento firmauerunt. Venit & Danorum exercitus de Grantebricgeie, & illum in dominum & patronum delegit, & hoc iuramentis, vt ipse voluit, roborauit. Huogi abbas Fuldensis

Fuldensis obiit, & Helinfridus successit. Cunradus rex obiit decimo Cal. Ianuarij, sepultusq; est in Fulda, iuxta altare sanctæ Crucis.

- 919 **R**omanorum. 89. Henricus, regnavit annis. 17. 941
1. Egelfleda Merciorum domina, in principio anni, cum auxilio dei, Leogereceastrā pacificè acquisiuit, & exercitum Danorum, qui ad illam pertinebat, ferme totum in deditionem accepit. Cui etiam Dani qui Eboracæ præsidebant, quidam pacto, quidam iuramento, firmaverunt se ipsius voluntati & consilio in omnibus consensuros. Rex Eadwardus inuictissimus Senior, post Rogationes cum exercitu Stanfordam profectus est, firmāq; in australi plaga annis Welund arcem munivit, & non solum Danos, qui in septentrionali plaga eiusdem annis arcem tenebant, sed & omnes qui ad illam pertinebant, in deditionem accepit. Dum hæc aguntur, soror illius Egelfleda Merciorum Domina, insignis prudentiæ & iustitiæ, virtutisq; eximie femina, octavo anno ex quo sola regnū Merciorum strenuo iustiq; rexit moderamine. 19. Cal. Iulij obiit, & unicam filiam suam Alfwinnam ex Ethelredo subregulo susceptam, hæredem regni reliquit. Cuius corpus Glaunoriam delatum in ecclesia sancti Petri est honorificè tumulatum. Quod ut regi nunciatum est, Tomwrihtigme mox properavit, eamq; suo dominio subiugavit. Inde movens exercitum, ad Snotingaham profectus est, captamq; urbem refarcire iussit, & in ea Anglos simul & Danos collocavit. Processu verò temporis prius Mercenses omnes, & Danos Merciam inhabitantes, deinceps tres reges Britonum videlicet Howelum, Clitwic, & Iuthwal cum suis populis in sui deditionem obtinuit. Helinfridus abbas Fuldensis obiit octavo Idus Decemb. Haico successit.
- 920 2. Autumnali tempore rex inuictissimus Eadwardus 942
ad Tealweale profectus est, ibidemq; urbem construxit, & ad eius præsidium quosque fortissimos de exercitu suo reliquit.

reliquit. Misit etiam in Northimbriam Merciorum exercitum, ut urbem Mamerceastram restauraret, & in ea fortes milites collocarent. Post hæc ab Ælfwinna nepte sua potestatem regni Merciorum penitus ademit, & in West-saxoniam duci præcepit.

943 3. Rex inuictissimus Eadwardus Senior, ante Natiuitatem sancti Iohannis Baptistæ, cum expeditione Snotingham adiit, & in australi ripa fluminis Trentæ urbem, contra urbem quæ in altera ripa sita erat, ædificauit, & inter utramque firmum pontem fieri mandauit. Inde cum exercitu ad Badecanwellan profectus, non longè ab ea urbe construxit, & in illa milites viribus robustos posuit. Eo tempore rex Scotorum cum tota gente sua, Reignaldus rex Danorum cum Anglis & Danis in Northimbria incolentibus, rex etiam Streathgledwalorum cum suis, regem Eadwardum Seniore sibi in patrem & dominum elegerunt, firmumque cum eo fædus pepigerunt. 921

944 4. Clito Æthelwardus, regis Eadwardi germanus, 17. Cal. Nouemb. defunctus, Wintoniam deferretur, & sepelitur. Wicciorum episcopo Æthelhuno defuncto Wilferthus successit. 922

945 5. Sanguis domini venit in Augiam 6. Idus Nouemb. qui de imagine Christi fluxit, cum secundò in imagine sua à Iudæis priora pateretur. 923

946 6. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bissextilibus. Inuictissimus rex, Anglorum Eadwardus Senior, qui cunctis Brittanniam incolentibus Anglorum, Scotorum, Cumbrorum, Danorum pariter & Britonorum populis gloriosissimè præfuit, post multas res egregiè gestas, regni sui anno. 24. in regia villa quæ Fearn-dun nominatur, Indictione 15. ex hac vita transiens, Æthelstanno filio regni gubernacula reliquit. Cuius corpus Wintoniam delatū, in Nouo monasterio regio more sepelitur. Nec multo post filius eius Alfwardus apud Oxenfordam decessit, & sepultus est ubi & pater illius. Æthelstan verò in Kin-gestune 924

- gestune, id est in regia villa, in regem eleuatur, & honorifice ab Athelmo Dorobernensi archiepiscopo consecratur. Cuius temporibus oritur puer strenuus Dunstanus in Westsaxoniarum finibus. Haico abbas Fuldenfis obiit quarto Cal. Iunij. Hildebertus successit. Hungari totam Franciam, Alsatiam, Galliam, Alamanniamq; igne & gladio vastant.
- 925 7. Strenuus & gloriosus rex Anglorum Æthelstanus, 947
sororem suam cum magno honore & gloria Northimbrorum regi Sihtrico Danica stirpe progenito, in matrimonium dedit.
- 926 8. Ignei per totam Angliam visi sunt radij in septentrionali plaga coeli, nec multo post Northanhimbrorum rex Sihtricus vita decessit. Cuius regnum rex Æthelstanus, filio illius Guthferdo qui patri in regnum successerat expulso, suo adiecit imperio. Omnes etiam reges totius Albionis, regem scilicet Occidentalium Britonum Huwalum, dehinc regem Scotorum Constantinum, regemq; Vuentorum Wer prælio vicit & fugauit. Aldredum quoque filium Eadulfi, de regia vrbe (quæ lingua Anglorum Bebbanbirig nominatur) expulit. Ij omnes ubi se viderunt non posse strenuitati illius resistere, pacem ab eo petentes, in loco qui dicitur Eamotum quarto Idus Iulij conuenerunt, datoq; sacramento firmum cum eo fædus pepigerunt.
- 927 9. Herigerus archiepiscopus obiit Cal. Decembris. 949
Hildebertus abbas Fuldenfis, successit. Post quem ad Fuldam successit Hadamarus abbas.
- 928 10. Tilredus Lindisfernensis episcopus obiit. Cui Wigredus successit. 950
- 929 11. Leo. 125. papa. Wicciorum episcopo Wilferthio defuncto, successit Kinewoldus. 951
- 930 12. Henricus rex regem Obritorum & Northmanorum facit Christianos. 952
- 931 13. Domnaniæ præsul Eadulfus obiit, & in Cridiantunc 953

tune est sepultus.

954. 14. Vir eximie sanctitatis Frithestanus Wintoniensis episcopus, ordinato pro se in episcopatu viro religioso Birnstano, Wintoniā resedit. Hic vir sanctus fuit, quotidie missam pro defunctorum requie cantauit, nocte cœmeteria circuiuit, pro animarum salute Psalmos decantauit. Quadam vice hoc agens, dum expletis omnibus subiungeret, Requiescant in pace: subito voces quasi exercitus infiniti ē sepulchris audiuit respondentium. Amen. 932.

955 15. Hungari ab exercitu regis Henrici occisi sunt, multiq; ex eis comprehensi sunt. Sanctus Frithestanus obiit. 933

956 16. Stephanus, 126. papa. Strenuus rex Anglorum Æthelstanus, quia rex Scotorum Constantinus fœdus (quod cum eo pepigerat) dirupit, classica manu p̄ualida & equestri exercitu nō modico ad Scotiam profiscitur, eāq; maxima ex parte depopulatur. Vnde vi compulsus rex Constantinus, filium suum obsidem cum dignis muneribus illi dedit, paceq; redintegrata rex in Wessaxoniā redijt. Eodem anno sanctus Birnstanus Wintoniensis episcopus obiit. 934

957 17. Iohannes, 127. papa Religiosus monachus Alfeagus, cognomēto Caluus, beati Dunstani propinquus, suscepit episcopatum Wintoniensis ecclesiæ. 935

958 18. Leo, 128. papa. Hildebertus archiepiscopus obiit, secundo Cal. Iunij, Cui Fridericus successit. Henricus rex obiit sexto Nonas Iulij: & Otto filius eius in regnum constituitur. 936

Romanorum. 90. Otto regnavit annis, 36. & mensibus decem. Huic rex Æthelstanus vnam sororum suarum dedit in coniugem. 937

959 19. Hiberniensium multarum insularum rex Paganius Anlafus, à socero suo rege Scotorum Constantino incitatus, ostium Humbri fluminis valida cum classe ingreditur, Cui rex Æthelstanus fraterq; suus Eadmūdus, in loco qui 938 937.

qui dicitur Brunāburgh, cum exercitu occurrerūt, & prælio à diēi principio in vesperum tracto. 5. regulos, septēq; Duces quos aduersarij sibi in auxilium conduxerant, interfecerunt: tantumq; sanguinis, quantum catenus in Anglia nullo in bello fustum est, fuderunt, & reges Anlafum & Cōstantinum ad naues fugere compellentes, magno reuerſi ſunt tripudio. Illi vero ſummam inſœlicitatem de interitu ſui exercitus conſecuti, cum paucis redeunt in ſua. Monasteria ſanctorum Galli & Bonifacij igne conſumuntur. Hungari per Orientales Francos & Alamaniam, multis ciuitatibus igne & gladio conſumptis, iuxta Wormaciam Rheno tranſito, vſq; ad mate Oceanum regnum Gallia deuaſtauerunt, & poſt modum per Italiam redierunt.

938 2. Otto à Bauarijs ſibi reſiſtentibus redijt. Frater autem eius Heniricus comprehenſus eſt ab Eberhardo. Illo verò liberato, Eberhardū miſit in exilium, atque iterum Bauarios cum exercitu inuaſit, omneſq; ſibi ſubdidit, præter vnum Arnulfi filium. Interim magna pars Hungarorum à Saxonibus occiſa eſt. 960

939 3. Otto Lotheringiam intrauit vſq; ad Capri montē. Interea Ludouicus rex Gallie inuaſit Alſatiam. Tunc Otto reuerſus venit in Briſacam, & obſedit eam, & Ludouicus diſceſſit. Stephanus. 1 29. papa. 961

940 4. Strenuus & glorioſus rex Anglorū Ethelſtanus, decimo ſexto regni ſui anno, Indiēt. 14. ſexto Cal. Nouēbris, feria quarta, apud Glauornam ē vita deceſſit, & ad Madulſi urbem delatus, honorificè eſt tumulatus. Cui frater ſuus Eadmūdus, 18. ætatis ſue anno, in regnum ſucceſſit. 962

941 5. Northimbrēſes fidelitati, quā magnifico regi Anglorum Eadmundo debebant, infidelitatem præferentes, regem Northmannorum Anlafum ſibi in regem elegerunt. Eodem anno Alfredus Scireburnenſis epiſcopus obiit, 963

6. Mari-

964 6. Marinus papa. 130. Huius papæ tempore sanctus 942

Vldaricus Romam venit, & ab eodem mortem episcopi sui audiens, simul etiam se ipsum episcopum futurum agnouit. Sed Hiltinus post Adalberonem. 15. annis Ecclesiæ Augustensi præfuit. Moxq; Vldaricus in episcopatū successit, Interim Eberhardus Dux occisus est, & Giselbertus Dux in Rheno submersus. Magnificus rex Anglorū Eadmundus, quinq; ciuitates Lindicolinam, Snotingham, Deorbeiam, Leogereceastram, & Stanfordam, manibus Danorum penitus extorsit, totamq; Merciam in sui potestatem redegit. Hic dei seruo Dunstano summus, & eius consilijs gloriosus, a quo diuersis honoribus sublimatus, Gleastonix, in qua educatus est, abbatis iure præficitur. Wilhelmus Dux Normannorum, filius Rollonis, 16. Cal. Ianuarij occiditur. Cui successit Richardus filius eius.

965 7. Magnifico regi Eadmundo, cum sua regina Alfgiua 943

filium peperisset Eadgarum, sanctus abbas Dunstanus audiuit (quasi in sublimi) voces psallentium atq; dicentium, Pax Anglorum ecclesiæ, exorti nunc pueri, nostriq; Dunstani tempore. Eodem anno idem rex Anlafum regem (cuius supra meminimus) de lauacro sanctæ regenerationis suscepit, regioq; munere donauit, & paruo post tempore Reignoldum Northanhimbrorū regem, dum ab episcopo confirmaretur tenuit, sibiq; in filium adoptauit. Otto Dux obiit, cui Cunradus successit.

966 8. Otto rex in Lotheringiam cum exercitu exiuit, omnesq; suo subiugauit imperio, sed Metensis episcopus resistebat. Magnificus rex Anglorum Eadmundus duos re- 944

ges Anlafum, regis videlicet Sihtrici filium, & Reignoldum Guthferdi filium, de Northimbria expulit, eamq; sue ditioni subegit. Wigredo Lindisfarnensi episcopo defuncto, Vhtredus successit, quo mortuo, Sexhelmus loco eius ordinatur, sed paucis mensibus euolutis defungitur, pro quo Aldredus consecratur.

967 9. Magnificus rex Anglorum Eadmundus terram 945

Cumbro-

Cumbrorum depopulatus est: illamq; regi Scotorum Malculmo eo tenore dedit, vt terra mariq; sibi fidelis existeret.

- 946 10. Agapitus. 131. papa. Magnificus rex Anglorum, 968
Eadmundus die festiuitatis sancti Augustini, Anglorum
doctōris, dum in regia villa, quæ Anglice Pucelecirce di-
citur, suum dapiferum è manibus pessimi cleptoris Leouē,
ne occideretur, vellet eripere, quinq; annis, septemq; men-
sibus regni sui pactis, Indict. 4. septimo Cal. Iunij, feria ter-
tia, ab eodem interficitur, & Gleastoniam delatus, à beato
Dunstano abbate sepelitur. Mox proximus heres Edre-
dus, fratri succedens, regnum naturale suscepit, & 17. Cal.
Septembris, die dominica, in Kingestune à sancto Odone
Dorobernensi archiepiscopo consecratur. Hic vt suus
germanus prius egit, totam Northimbriam in suum do-
minium redegit, & à Scotis, vt sibi fideles essent, iuramen-
tum accepit.
- 947 11. Henricus frater regis Ottonis, proiectis armis 969
venit ad eum.
- 948 12. 970
- 949 13. Wulstanus Eboracensis archiepiscopus, Proce- 971
resq; Northimbrenses omnes, in villa quæ dicitur Tadde-
nesilf, ægregio regi Anglorum Edredo fidelitatem iura-
uerunt, sed non illam diu tenuerunt. Nam quendam Da-
nica stirpe progenitum (Ircum nomine) super se regem le-
uauerunt.
- 950 14. Ciclus decennou, 23. incipit, Indict. 8. Pro infide- 972
litate Northimbrensiū egregius rex Anglorum Edre-
dus totam Northimbriam deuastat: in qua deuastatione
monasterium quod dicitur In Rhipun, à sancto Wilfrido
episcopo quondam constructum, igne est combustum.
Redeunte verò domum rege, exercitus de Eboraca crum-
pens ciuitate, in loco qui dicitur Casterford, de extrema
parte exercitus regis multam stragem dedit. Vnde rex
nimis offensus, voluit illicò redire, & totam illam terram
penitus

- penitus delere. Verum hoc cognito Northimbrenses timore perterriti, Ircum, quem sibi regem præfecerant, abiecerunt: regis iniurias honoribus, detrimēta muneribus expleuerunt, eiusque offensam pecunia non modica placauerunt.
- 973 15. Per loca Galliae Germaniaeque plurimi & magni terræmotus facti sunt. Sanctus Ælfeagus cognomento Caluus, Wentanus episcopus, qui beatum Dunstanum monachatus & presbiteratus gradu decorauit, huic vitæ modum fecit. Cui Alfsinus in episcopatum successit. 951
- 974 16. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bisextilibus. Inclitus rex Anglorum Edredus Eboracensem archiepiscopum Wulstanum in Iuthanbirig arctam posuit in custodiam, quia frequenter apud eum certis ex causis accusabatur. Iussit etiam ciues Theotfordenses quam plures occidere, in ultionem abbatis Aldelmi iniuste ab eis occisi. 952
- 975 17. Moguntia ciuitas ab Ottone rege obsessa est. Æthelgarus Cridionensis præsul. 21. accepti episcopatus anno, vitam in Christo finiuit, ibidemque sepultus est. Pro quo beati Dunstani abbatis consilio, vir venerandus, Alfwoldus functus est præsulatus officio. 953
- 976 18. Beatæ memoriæ dominus Fredericus sanctæ Moguntinensis ecclesiæ archiepiscopus, octauo Cal. Nouembris obiit. Eodem verò anno ego Gulielmus tanta successionē indignus, loco eius cum consensu cleri & populi eiusdem sanctæ sedis. 16. Cal. Ianuarij sum electus in loco Aransteti, ipso die pace inter Ottonem regem & filium eius Ludolfum facta, & in die nono Cal. Ianuarij Moguntia ordinatus. Hæc ait ipse Gulielmus archiepiscopus filius Ottonis imperatoris. Wulstano Eboracensi archiepiscopo à custodia soluto, episcopalis honor apud Dorceastre restituitur. 954
- 977 19. Ægregius rex Anglorum Edredus. 10. anno regni sui ægrotauit, & desperatus est, qui missa celeri legatione, confessionum suarum patrem, beatum Dunstanum scilicet abbatem, accersiu. Quo festinè ad palatium tēdente, 955

, & medium iam iter peragente, vox desuper clarè sonuit
 , ipso audiente, rex Edredus nunc in pace quiescit. Ad hanc
 , vocem equus cui infedit pondus vocis angelicæ ferre nō
 , valens, absq; vlla fessoris læsione, cum interitu sui in terrā
 , corruit. Regis autē corpus Wintoniā defertur, & ab ipso
 abbate Dunstano in Veteri monasterio sepulturnm esse
 , honestissimè traditur. Cuius fratrius Clito Eadwius, re-
 , gis scilicet Eadmundi & sanctę Alfgiux regine filius, mo-
 , narchiam imperij suscepit, & eodem anno in Kingestune,
 , ab Odōne Dorobernenſi archiepiscopo, rex est consecra-
 tus. Eodem anno Ludouicus rex Occidentaliū Franco-
 rum, filius Caroli regis & filix regis Anglorum Eadwardi
 Senioris, obiit, Ludolfus quoq; filius Ottonis imperato-
 ris, & alterius filix eiusdem regis Eadwardi obiit, & sepul-
 tus est in choro monasterij sancti Albani Moguntix.

956 20. Beatus Dūstanus abbas à rege Anglorum Eadwio 978
 pro iustitia proscriptus, mare transijt, & ab Arnulfo regie
 stirpis viro honorificè susceptus, in monasterio quod Blā-
 / adinum dicitur sub exilij sui tempore māſionem accepit,
Wulstanus Eboracēſium archiepiscopus septimo Cal. Ia-
 nuarij defunctus, in Vndalan tumultatur. Cui vir reueren-
 , dus Oskitellus ſucceſſit. Hadamarus Fuldenſis abbas, qui
 , monasterium Fuldēſe magnifico opere construxit, obiit.
Hatto filius sororis ſux ſucceſſit.

957 21. Iohannes papa. 13 2. de regione Violata ex Albri- 979
 co patre principe Romano. Rex Anglorū Eadwius, quo-
 , niam in commiſſo regimine inſipientèr egit, à Mercenſi-
 / bus & Northimbrenſibus cōtemptus relinquitur, & ſuus
 germanus Clito Eadgarus ab eis rex eligitur, ſicq; res re-
 gum ſeiuncta eſt, vt flumen Thameſis regnum diſtermi-
 naret amborum. Mox rex Mercenſium Eadgarus beatū
 , Dunſtanum abbatem cum honore & gloria reuocauit.
 Excursu dehinc parui ſpatij tempore, paſtor Wigornien-
 ſis eccleſiæ Coenwalchus vir magnæ humilitatis & mo-
 , nasticę profeſſionis defungitur: pro quo beatus abbas
 Dunſtanus

Dunstanus ad episcopatum eligitur, & ab Odone archiepiscopo Dorobernensi consecratur. Cui etiam anno sequenti rex Mercensium Eadgarus Lundoniensem ecclesiam pio pastore viduatam, commisit regendam.

980 22. Alffius Dorsetensium episcopus obiit. Cui Brihthelmus vir pius & modestus, humilis & benignus successit. Sanctus Odo Doroberniæ archiepiscopus regem Westsaxonum Eadwium & Alfgiuam, vel quia ut fertur propinqua illius exitit, vel quia illam sub propria vxore adamauit, ab inuicem separauit. Eodem anno idem archipræsul, vir quidem clarus ingenio, & virtute laudabilis, spiritu quoque prophetiæ pollens, humanis excessit rebus, angelorum manibus ad Paradysum deductus. Huic successit Wentanus episcopus Alffinus, & pro ipso ad episcopatum Wintoniensis ecclesiæ ordinatus est, Brihthelmus.

981 23. Alffinus Dorobernensis archiepiscopus, dum Romanam pro petendo pallio tenderet, in Alpinis montibus gelu niueque obstrictus defecit. Rex Westsaxonum Eadwius, 4. annis regni sui peractis defunctus, Wintoniæ in Nouo monasterio est sepultus. Cuius regnum suus germanus, rex Mercensium Eadgarus, ab omni Anglorum populo electus, anno ætatis suæ .16. aduentus verò Anglorum in Britanniam quingentesimo, 363. autem ex quo sanctus Augustinus & socij eius Angliam venerunt, suscepit diuisaque regna in vnum copulauit. Brihthelmus Dorsetensium episcopus, Cantuariæ ad patriarchatum sedis eligitur, sed quoniam ad tantam rem minus erat idoneus, iussus à rege Cantuaria discedit, atque ad relictam nuper ecclesiam suam redijt. Dehinc beatus Dunstanus consilio primæ Metropolis, Anglorum primas & patriarcha constituitur. A quo & cæteris sapientibus ipse rex Anglorum Eadgarus decentè instructus, passim improbos oppressit, rebelles sub asperitatis correctione redarguit, iustos & modestos dilexit, destructas dei ecclesias renouauit & ditauit, abiectis

> ex canobijs clericorum nenijs, ad laudem creatoris sum-
mi monachorum & sanctimonialium cateruas aggrega-
uit, & plusquam. 40. monasteria cum eis constitui iussit,
 , Quos omnes vt fratres honorabat, & vt filios charissimos
 , diligebat, admonens per se pastores, quos ipsis preposuit,
 , vt illos regulariter & irreprehensibiliter viuere admone-
 , rent, quatinus Christo & sanctis in omnibus placerent.
 , Erat itaq; vir discretus, mitis, humilis, benignus liberalis,
 , misericors, armipotens, bellicosus, iura regni bellica po-
 , testate regulariter protegens: populum in obsequio princi-
 , pum, principes ad iustitiam imperiorum formauit, leges
 , rectas instituit, regno tranquillissimo potitus est: neq; bel-
 , lo alium laceffere, neq; laceffitus inferre alij bellum neces-
 , se habuit, sed regni sui fines, prudentia, fortitudine, iusti-
 , tia, temperantia (quoad vixit, Deo auxiliante) custodiuit, &
 , quoniam iram ferocis leonis contra inimicos habuit, nō
 , solum insularum principes & tyranni illum pertimuerūt,
 , verum etiam reges plurimarum gentium ipsius audien-
 , tes sapientiam & strenuitatem, quidam timore atq; ter-
 , rore perculsi sunt, quidam verò pro sua munificentia eum
 , diligebant, honorabant, magnificeq; laudabant. Impera-
 , tor etiam primus Otto, qui suam amitam in cōiugem ha-
 , bebat, mira illi munera direxit, & cum eo pactum firmis-
 , simæ pacis firmavit.

982. 24. Sanctus Dunstanus ad Romuleam urbem profe-
 60. ctus, Indictione tertia, pallium à Iohanne papa suscepit,
 , sicq; per pacis itinera ad patriam remeavit. Paucis exinde
 , mensibus interiectis, regalia petit limina, ianuam regis
 , pietatis suggestionem preceq; pulsat humillima, vt religio-
 , sum, mitem, humilemq; monachum, sui prædecessoris O-
 , donis fratruelem, beatum Oswaldum, quem in timore di-
 , uino, sanctisq; virtutum operibus verissimè probauerat
 , excreuisse, promoueret ad pontificale decus Wigornien-
 , sis ecclesiæ. Annuit rex Eadgarus quod sanctus petebat
 , Dunstanus, & ab ipso inthronizatur ad summum sacer-
 , dotium

982.
982

dotium beatus Oswaldus,

983 25. Otto rex vngitur in imperatorē à Iohanne papa. 961

984 26. Romanus rex Græcorum multum pius & laudabilis obiit. Nicephorus successit. 962

985 27. Sanctus Æthelwoldus venerabilis abbas, à beato 963

Dunstano educatus, mortuo Brihthelmo, episcopatum Wintoniensis ecclesiæ suscepit, & eodem anno iussu regis

• expulsis clericis, vetus monasterium cum monachis insti-

• tuit. Hic namq, regem, cuius eximius erat consiliarius, ad

• hoc maximè prouocauit, vt clericos à monasterijs expel-

• leret, & monachos sanctimonialésque in eis collocari iuberet.

986 28. Rex Anglorū pacificus Eadgarus, Ordgari Ducis 964

Domnanix filiam, Alftrythā nomine, post mortem vi-

ri sui Æthelwoldi, glorioſi Ducis Oriētalium Anglorum,

in matrimonium accepit: ex qua duos filios Eadmundum

& Æthelredum suscepit. Habuit etiā prius ex Egelfleda

candida, cognomento Eneada, Ordmeari Ducis filia, Ead-

wardum, postea regem & martyrem, & de sancta Wulstri-

tha, virginem deo deuotissimam Eadgitham. Eodem an-

no idem rex monachos in nouo monasterio & in Mid-

deltune collocauit, & illis Æthelgarum, istis Kinewardum

• abbates constituit.

987 29. 965

988 30. Iohannes papa. 133. 966

989 31. Eberhardus Comes obiit. Rex Anglorum pacifi- 967

cus Eadgarus, in monasterio Rumefyge, quod auus suus

rex Anglorum Eadwardus senior construxerat, sanctimo-

niales collocauit, sanctamq; Mearwinnam super eas ab-

batissam constituit.

990 32. Otto filius imperatoris, à Iohanne papa ante alta- 968

re sancti Petri cum patre suo coronatus est. Gulielmus

archiepiscopus Moguntinus obiit. 6. Nonas Martij, & se-

pultus est ante altare sancti Stephani in monasterio sancti

Albani in Moguntia. Rex Anglorum pacificus Eadgarus

monachis in Exanceastra congregatis, virum religiosum
 Sidemānum illis abbatis iure præfecit. Hatto abbas Ful-
 densis Gulihelmo successit: ad Fuldā autem successit We-
rinherus abbas. Mortuo Aldredo Lindisfarnensi episco-
 po, successit Alffius.

969 33. Ciclus decenn. 24. incipit, Indictione. 12. Nice- 991
 phorus rex Græcorum senex, cum timuisset à filiis suis
 proijci, voluit eunuchizare eos. Tunc mater eorum regi-
 na, quia per nullum aliud ingenium filios liberare potuit,
 Iohanni suasit regem occidere, & imperare. Iohannes
 itaq; occultè cum funibus intrauit per fenestram in pala-
 tium, & occiso rege egressus imperauit. Rex Anglorum
 pacificus Eadgarus, sancto Dunstano Dorobernensis, &
 beato Oswaldo, Wigorniensis, & sancto Æthelwoldo Win-
 toniensis ecclesiæ episcopis præcepit, vt expulsis clericis,
 in maioribus monasterijs per Merciam cōstructis, mona-
 chos collocarent. Vnde sanctus Oswaldus sui voti com-
 pos effectus, clericos Wigorniensis ecclesiæ monachilem
 habitum suscipere renuentes de monasterio expulit, con-
 sentientes verò hoc anno (ipso teste) monachizauit, eisque
 Ramefiensem canobitam Winfinum, magnæ religionis
 virum, loco decani præfecit.

Decanus.

970 34. Hatto archiepiscopus Moguntinus obiit. 6. Cal. 992
 Maij. Rotbertus successit. Sancti ac venerabilis antistitis
 Suithuni reliquæ, peractis à sepultura eius. 110. annis, in-
 dict. 13. Idus Iulij, feria sexta, sublatæ sunt de monumen-
 to à sancto Æthelwoldo venerabili præfule, & ab Alffiano
 Glastoniensis, & Æthelgaro Noui monasterij abbatibus,
 & in basilica apostolorum Petri & Pauli decetissimè sunt
 reconditæ. Eodem anno Osulfus Wiltuniensis præsul
 obiit, & in Wiltonia tumultans est. Pro quo vir veneran-
 dus ordinatus est abbas Alffitanus.

971 35. Clito Eadmundus, regis Eadgari filius obiit, & in 993
 monasterio Rumesiæ honorificè est sepultus. Eodem anno
Alfeagus Suthantunensium Dux obiit, & Glastoniæ tu-
 mulatus

mulatus est. Non multo post Ordgarus Dux Domnaniæ, focer regis Eadgari, decessit, & in Exanceastre sepultus est.

994 36. Rex Anglorum pacificus Eadgarus, Noui monasterij ecclesiam à patre suo rege Eadmundo inceptam, à se verò perfectam, honorificè dedicare præcepit. Eodem anno Alfwoldus Domnaniæ præsul. 19. præsulatus sui anno decessit, & in Cridiantune sepultus requiescit. Defuncto Eboracensi archiepiscopo Oskitello, suus propinquus S. Oswaldus, Wigorniensis episcopus, pro eo in archiepiscopum eligitur.

995 37. Stephanus papa. 134. A quo sanctus Oswaldus pallium suscepit. Otto imperator Non. Maij obiit, & iacet in Maideburch. Rex Anglorum pacificus Eadgarus, ætatis suæ anno. 30. Indict. prima, quinto Idus Maij, die Pentecostes à beatis præsulibus Dūstano & Oswaldo, & à ceteris totius Angliæ antistitibus, in ciuitate Acāmāni benedicatur, & cū maximo honore & gloria cōsecratur, & in regē vngitur. Interiecto deinde tēpore, ille cum ingēti classe septentrionali Britānia circumnauigata, ad Legionum ciuitatem appulit. Cui subreguli eius octo, Kynathus scilicet rex Scotorum, Malcolmus rex Cumborum, Maccus plurimarum rex insularum, & alij quinq; Dufnallus, Siferthus, Huwallus, Iacobus, Iuchillus, vt mandarāt occurrerunt, & quōd sibi fideles & terra & mari cooperatores esse vellent, iurauerunt. Cum quibus die quadam scapham ascendit, illisq; ad remos locatis, ipse clauum gubernaculi arripiens, eam percursum fluminis Deæ peritè gubernauit, omniquē turba Ducum & procerum simili nauigio comitante, à palatio ad monasterium sancti Iohannis Baptistæ nauigauit. Vbi facta oratione eadem pōpa ad palatium remeauit. Quod dum intraret, optimatibus fertur dixisse, tunc demū quemq; suorum successorum se gloriari posse regem Anglorum fore, cū tot regibus sibi subsequētib; potiretur pompa talium bo-

972

973

Alc. manchester.
Bath.

Chestre
Subreguli. 8.

norum, Sumertunenſis épiscopus Brihthelmus obiit, & in Willum humatus eſt, Cui ſucceſſit Middeltunenſis abbas Kynewardus.

Romanorum. 91. Otto, regnauit annis decem, menſibus. 7.

974 1. Hoc anno terræmotus per totam Angliam factus eſt maximus. Ebergerius archiepiſcopus Colonienſis obtulit in ſempiternum Scotis monaſterium ſancti Martini in Colonia. Cui primus præfuit abbas Minborin⁹ Scotus. 996

975 2. Anglici orbis Baſileus, flos & decus antecellorum regum, pacificus rex Eadgarus, non minus memorabilis Angliſ quàm Romulus Romanis, Cyrus Perſis, Alexander Macedonibus, Arſaces Parthis, Carolus Magnus Frācis, poſtquàm cuncta regaliter conſummauit, anno ætatis ſuæ. 32. regni autem illius in Mercia & Northimbria. 19. ex quo verò per totam Angliam regnauit. 16. Indiſt. tertia, 8. Idus Iulij, feria quinta, ex hac vita tranſiuit: filiumq; ſuum Eadwardum & regni & morum hæredem reliquit. Corpus verò illius Glaſtoniam delatum, regio more eſt tumultatum. Is itaq; dum viueret. 3600. robuſtas ſibi congregauerat naues, ex quibus Paſchali emenſa ſolennitate omni anno. 1200. in orientali. 1200. in occidentali, 1200. in ſeptentrionali inſulæ plaga coadunare, & ad occidentalem cum orientali claſſe, & illa remiſſa ad borealem cum occidentali, ipſaq; remiſſa cum boreali ad orientalem claſſem remigare, eoq; modo totam inſulam omni æſtate conſueuerat circumnauigare, viriliter hoc agens ad deſenſionem contra externos regni ſui, & ſuum ſuorumq; ad bellicos uſus exercitium. Hieme autem & vere infra regnum uſquequaq; per omnes prouincias Anglorum trāfire, & quomodo legum iura, & ſuorum decretorum ſtatuta à principibus obſeruarentur, nèue pauperes à potentibus præiudicium paſſi opprimerentur, diligenter ſolebat inueſtigare. In vno fortitudinis in altero iuſtitie ſtudens, in utroq; rei publicæ & regni vtilitatibus cōſulens, Hinc hoſtibus

3600 naues

stibus circumquaq; timor, & omnium sibi subditorū erga
 eum excreuit amor. Cuius decessu totius regni status est
 perturbatus, & post tempus lætitiæ, quod illius tempore
 stabat pacificè, cœpit tribulatio vndiq; aduenire. Nam
 princeps Merciorum Alferus, quampluresq; regni prima-
 tes magnis obcæcati muneribus, abbates cum monachis
 de monasterijs, in quibus rex pacificus Eadgarus eos lo-
 cauerat, expulerunt, & clericos cum vxoribus suis intro-
 duxerunt. Sed huic vesanię viri timorati, Dux Orientaliū
 Anglorum Athelwinus Dei amicus, & suus germanus Alf-
 woldus, & Brihtnothus Comes vir religiosus, restiterunt;
 & in Sinodo constituti se nequaquam ferre posse dixe-
 runt, vt monachi eiicerentur de regno, qui omnem reli-
 gionem tenuerunt in regno. Congregato dein exercitu,
 monasteria Orientalium Anglorum maximā strenuitate
 defendunt. Dum hæc aguntur, de rege eligendo magna
 inter regni primores oborta est dissensio. Quidam nāq;
 regis filium Eadwardum, quidam verò fratrem illius ele-
 gerunt Æthelredum. Quā ob causam archipræsules Dun-
 stan⁹ & Oswaldus, cum corepiscopis, abbatibus, Ducibus,
 que quamplurimis in vnum conuenerunt, & Eadwar-
 dum, vt pater eius præceperat, elegerunt: electum conse-
 crauerunt, & in regem vnixerunt. Kynewardus Sumertu-
 nensis episcopus obiit. Cometes stella autumnali tem-
 pore visa est.

998 3. Fames valida Angliā inuasit. Quo anno vir magni- 976
 ficus Dux Oslacus iniuste expellitur Anglia.

999 4. Rotbertus Moguntinus archiepiscopus obiit Idus 797
 Ianuarij: Willigisus successit. In Eastanglia apud villam,
 quæ Kyrtlinege nominatur, maxima Synodus celebratur.

Dehinc apud Kalne regiā villam, dum alia celebraretur,
 totius Angliæ maiores natu, qui ibidem congregati fue-
 rant, excepto sancto Dunstano, de solario corruerūt, quo-
 rum quidam mortui sunt, quidam verò mortis periculum
 vix euaserunt. Tertia apud Ambresbyrig Synodus cele-
 brata

brata est, Domnaniæ præsul Sidemannus obiit,

Corfe
castle 978

xv. kal:

Apr:

vide H. Spel:

Concil: p. 564.

5. Rex Anglorum Eadwardus, iussu nouerçe suæ Al-
trythæ reginæ, in loco qui dicitur Coruesgeate, à suis in-
iuste occiditur, & apud Werham non regio more sepeli-
tur. Cuius frater Æthelredus Clito ægregius, mori-
bus elegans, pulcher vultu, decorus aspectu, Indictione
sexta, die dominica. 18. Cal. Maij, post Paschalem festiui-
tatem, à sanctis archipræsulibus Dunstano & Oswaldo, &
decem episcopis, in Kyngestune, ad regni fastigium est
consecratus. Alfwoldus Dorsetensium episcopus obiit, &
in Scyreburna sepultus est. Nubes per totam Angliam
media nocte nunc sanguinea, nunc ignea visa est: dehinc
in radios diuersos, & colores varios mutata, circa aurorā
disparuit.

979

6. Dux Merciorum Alferus cum multitudine populi
Werham venit, sanctumq; corpus prætiosi regis & mar-
tiris Eadwardi, de tumulo subleuari præcepit, quod dum
esset nudatum, sanum atque incolume ab omni clade &
contagione est inuentum: lotum deinde, nouisq; vesti-
mentis indutum, ad Scafesbyrig est delatum, & honori-
ficè tumulatum.

980

7. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bissextili-
bus, Ethelgar Noui monasterij venerabilis abbas, sexto
Nonas Maij, Seolifigenis ecclesiæ præsulatum suscepit.
Eodem anno Suthamtonia à Danicis piratis deuastatur,
& eius ciues omnes ferè vel occisi, vel captiui sunt abdu-
cti. Nec multo post Tenetland insulam idem deuastat ex-
ercitus. Quo etiā anno ciuitas Legionum cum prouincia à
Norwegenensibus piratis deuastatur.

981

8. Stephanus papa. 135. Sancti Petroci confessoris
monasterium in Cornubia deuastatum est à piratis, qui
anno præterito Suthamtoniā deuastârunt: qui deinde in
Domnania, & in ipsa Cornubia circa ripas maris frequē-
tes prædas agebant. Alfitanus Wiltuniensis episcopus de-
functus, Abbandoniæ sepelitur: pro quo Wulgarus episco-
patum

patum suscepit. Eximiae vir religionis Wulstanns Glastonien-
nensis Decanus obiit.

1004 9. Ad prouinciam Dorsetensium tres naues pira- 982

tarum applicuerunt, & Portland deuastârunt. Lundonia
igne cremata est. Suthamtunensium Dux Æthelmarus, &
Suthsaxonû Dux Eadwinus decesserunt, & istius corp⁹ Ab-
bâdonie, illius verò Wintoniæ in Nouo monasterio sepul-
tum est. Hereluua Sceaftesbyriensis, & Wulfwin Wer-
hamnensis abbatissæ de hac vita transiêrunt. Eodem anno
Romanorum imperator Otto secundus, cum in partes
Græciæ deuenisset, Saracenorum exercitum (terras Chri-
stianorum depopulaturum) obuium habuit, cum quibus
prælium iniit, cæsisq; multis ex his & illis, victor exitit.
Quo domum reuertente, Otto filius fratris sui Ludolfi, fi-
lij imperatoris Ottonis primi, & filix regis Anglorum
Eadwardi senioris, obiit.

1005 10. Dux Merciorum Alferus, regis Anglorum Ead- 983
gari propinquus, decessit: eiusq; Ducatum filius suus Al-
fricus suscepit.

1006 11. Sanctus Æthelwoldus Wintoniensis episcopus, 984
Indictione secunda, Cal. Augusti migravit ê sæculo. Cui
successit Bathonicus abbas Alfeagus. Hic in monasterio,
cui Deorhyrste vocabulum est, religionis susceperat ha-
bitum. Otto imperator secundus, obiit septimo Idus De-
cembris, feria secunda, & in Roma iacet.

Romanorum, 92. Otto tertius, filius secundi Otto-
nis, regnauit. 18. annis, mensibusq; 2.

1007 1. Venerabilis monachus Eadwinus Abbandonensi 985
monasterio abbatis iure præficitur.

1008 2. Rex Anglorum Æthelredus, propter quasdã dis- 986
fensiones ciuitatem Roffensem obsedit, & visa capien-
di illam difficultate, iratus discessit, & terras sancti An-
dreæ apostoli deuastauit. Dux Merciorum Alfricus
Alferi Ducis filius, Anglia expellitur. Minborinus abbas
Scotus, in monasterio S. Martini in Colonia obiit. 15. Cal.
Augusti

Augusti die dominica Kilianus ei succedit.

3. Hoc anno dux retrò sæculis Anglorum genti in- 1009
cognita pestes, scilicet febris hominum, & lues animalium
quæ Anglicè Shitta vocatur, Latinè autem fluxus intraneo-
rum dici potest, totam Angliam plurimum vexauerunt,
& clade perualida tam homines afficiendo, quàm anima-
lia penitus consumendo, per omnes fines Angliæ inedi-
cibiliter desæuierunt.

988 4. Ciclus decennou. 25, incipit, Indiēt. prima, We- 1010
cedport à Danicis piratis deuastatur, à quibus etiam Sa-
trapa Domnaniæ, Goda nomine, & miles fortissimus
, Strenwoldus, cum alijs nōnullis perimūtur, sed tamen ex
, illis plurioribus occisis, Angli loco funeris dominantur.
B. Dunstanus archiepiscopus Indiēt. prima, 14. Cal. Iunij,
Sabbato, ex hac vita transiuit, & supernæ ciuitatis sedem
petiuit. Pro quo Æthelgarus Seolifigenfis episcopus ar-
chipræsulatum suscepit, vnoq; anno tribusq; mensibus te-
nuit.

989 5. Marinus papa. 136.

990 6. Siricus Doroberniæ archiepiscopus consecratur. 1012
, Eadwinus Abbandunensis abbas obiit: cui Wulgarus suc-
cessit. Defuncto Alfio Lindisfarnensi præfule, Aldhunus
successit.

991 7. Willigifus archiepiscopus Moguntinus dedicauit 1013
ecclesiam in Turinlan, Wickerō comite rogante. Qui
Wickerus mōx eandem ecclesiam, quæ etiam Dorlon no-
minatur, cum omnibus, quæ in eadē marchia habuit, post
, obitum suum sancto Martino, & archiepiscopo Mogun-
, tino contradidit. Eodem anno Gipeswic Dani depopu-
, lati sunt, quorum dūces fuerunt Iustinus, & Guthmundus
filius Stercani. Cum quibus nō multo post strenuus Dux
, Oriētalium Saxonū Brihtnothus iuxta Mealdunan præ-
, lium commisit, sed vtrinq; infinita multitudine cæsa, ipse
, Dux occubuit, Danica verò fortuna vicit. Quo insuper
anno Sirici Dorobernēsis archiepiscopi, & Ducū Æthel-
wardi

987
febris & lues
Shitta.

bmi / lan-
mors.

H. Spelm: Con-
cil. p. 564.

S.E.

Wigorniensis.

365 S.D.

wardi & Alfrici consilio Danis tributum, quod erat. 10. *tributu Dan*
 milliū librarum, primitus datum est, vt à crebris rapinis,
 cremationibus, & hominum occisionibus, quas circa ri-
 pas maris frequenter agebant, desisterent, pacemq; firmā
 cum eis tenerent. Sanctus Oswaldus archiepiscopus mo-
nasterium Ramasege, quod ipse & Dei amicus Dux O-
 rientalium Anglorum Æthelwinus construxerunt, diui-
 no adiutus auxilio, & cōfortatus adminiculo Escwij Lin-
colnien̄sis episcopi, sexto Idus Nouembris, feria tertia, cō-
 fecrauit.

- 1014 8. Sanctus Oswaldus archiepiscopus, Indictione 5. se- 992
 cundo Cal. Martij, feria secunda, trāsiens ex hac vita, regni
 coelestis gaudia conscendit, & Wigornia in ecclesia san-
 ctæ Mariæ, quam ipse à fundamentis construxerat, requi-
 escit. Cui venerabilis Medeshamstuden̄sis abbas Aldul-
phus successit, pro quo Kenulphus abbatis iure fungitur.
 Nec diu post excessum beati Oswaldi, ægregiæ Dux me-
 moriæ Æthelwinus Dei amicus defunctus est, qui fratribus
 suis Æthelwoldo, & Alfwoldo, & Agellino licet iunior
 ætate, illos tamen mansuetudine, pietate, bonitate, & iu-
 stitia excelebat, & vt vir maximæ honestatis & munditiæ
 paradisi ciuibus (vti credi libet) est allectus. Cuius cor-
 pus cum maximo honore Ramesegiam delatum, à sancto
Alfeago Wintonien̄si episcopo est tumultum. Consilio
 iussuq; regis Anglorum Æthelredi, procerumq; suorum,
 de tota Anglia robustiores Lundoniæ congregatæ sunt
naues. Quas rex lectis instruens militibus, illis Alfricum
cuius supra meminimus, & Thoredum Duces, Alstanum
Wiltunien̄sem, & Ælswinum episcopos prefecit, mādans
 vt si quo modo possent, Danorum exercitum in aliquo
 portu circumuallando cōpræhenderent. Verum Dux Al-
fricus clanculo nuntium ad hostes mittens, hortatur vt si-
 bi consulerent, & præcauerent ne ab exercitu regis de
 improuiso circumuenirentur. Ipse verò Dux exemplum
 flagitij singulare, nocte quæ præcessit diem, quo cū Danis
 Angli

Angli statuerant fortiter dimicare, clam omnibus ad clas-
sem profugit Danicam, & cum eis mox fædam iniit fugam.

Quod ubi cognouit classis regia, fugientes insequitur:

- nec mora vna ex illis tantum nauis capitur, omniq; in ea
- multitudine caesa spoliatur, cæteris per fugam lapsis, so-
- lum Landonienses cum Orientalibus Anglis fortuito ca-
- su occurrerunt, commissoq; prælio multa millia Dano-
- rum occiderunt, insuper etiam Ducis Alfrici nauem cum
- militibus & armis (ipso per fugam vix elapso) ceperunt,
- & victores extiterunt.

993 9. Hoc anno prædictus exercitus Danorum Bebban- 1015
burh infregit, & omnia quæ in ea sunt reperta, secum aspor-
tauit. Dehinc ad ostium Humbri fluminis cursum suum
dirigens, in Lindesæge & in Northimbria multis villis in-
censis, hominibusq; caesis, magnam prædam cepit. Contra
quos, prouinciales quamplures conglobati, properanter
ascenderunt: sed cum prælium essent commissuri, duces
exercitus Frana videlicet, Frithogistus, & Godwinus, quia
ex paterno genere Danici fuerunt, suis insidiantes, aucto-
res fugæ primitus extiterunt. Eodem anno iussu regis
Æthelredi excæcatus est Algarus, prædicti Ducis Alfrici
filius.

994 10. Anlafus rex Norreganorum & Sueinus rex Da- 1016
norum, die Natiuitatis sanctæ Mariæ 94. trieribus Lun-
doniam aduehuntur. Quam mox effringere & incende-
re conantur, sed dei suæq; genetricis Mariæ iuuamine, non
sine paruo detrimento sui exercitus à ciuib; repellun-
tur. Vnde furore simul & tristitia exasperati, eadem die
recesserunt inde, & primitus in Eastsaxonia, & Cantia, cir-
caq; maris ripas, deinde in Suthsaxonia, Suthamtunenq;
prouincia villas incendunt, agros deuastant, & sine res-
pectu sexus quamplures ferro & flamma absumunt, præ-
damq; ingentem agunt. Ad postremum verò, equos sibi
rapientes, multasq; prouincias debacchando discurrentes,
ne sexui quidem muliebri, vel innocuæ paruulorū peper-
cerunt

cerunt ætati, quin uniuersos atrocitate ferina morti con-
traderent. Tunc rex Æthelredus procerum suorum consi-
lio, ad eos legatos misit, promittens tributum & stipen-
dium ea conuentione illis se daturum, vt à sua crudelitate
 omninò desisterent. Qui petitioni regis acquiescentes, ad
 suas regressi sunt naues, & sic ad Suthamptun totus con-
 gregatus exercitus, ibidem hiemauit. Quibus de tota
 Westsaxonia stipendium dabatur, de tota verò Anglia tri-
 butum quod erat. 16. millia librarum dependebatur. In-
 terea iussu regis Æthelredi Wintoniensis episcopus Al-
feagus, nobilisq; Dux Æthelwardus regem Anlafum adie-
rūt, obsidibusq; datis illum ad regiam villam Andeasaran,
 vbi rex manebat, cum honore deduxerunt, quem rex ho-
 norificè suscepit, confirmari ab episcopo fecit, sibi in filium
 adoptauit, regioq; munere donauit. Ille verò se non am-
 plius ad Angliam cum exercitu venturum, regi Æthelredo
 promisit, & ad naues postea redijt, æstateq; imminente ad
 patriam deuectus, sua promissa benè custodiuit.

- 1017 11. Cometavisa est, & Siricus Dorobernensis archi- 995
episcopus obiit, & Alfricus Wiltunienſium episcopus suc-
cessit. Lindisfarne Id dicitur insula, quæ à vulgo Haligea-
land appellatur, in mari sita est: maris recessus quoti-
 diè intrantibus siccum præbet iter. In hac insula sedes e-
 piscopalis fuit Cuthberti, & antecessorum eius, succes-
 sorum quoque multo tempore. Ea verò tempeſtate qua
Hinguarus & Hubba Angliam deuastauerunt, Eardul-
fus qui tunc episcopus erat Lindisfarnensis ecclesiæ, cum
 his qui in ecclesia erant, incorruptum S. Cuthberti corpus
 tollens, insulam reliquit propter Barbarorum immanita-
tem, & per aliquot annos incertis sedibus cum S. Cuth-
 berti corpore vagabatur, donec in loco qui Kunegecea-
stre dicitur, episcopalis cathedra esset locata, quod factū
 est tempore Alfredi regis Anglorum. Post multorum an-
 norum curricula, regnante Æthelredo rege Anglorum,
 corpus sanctū sicut oraculo cælesti præmonstratū fuerat,
 in

in Dunhelmum perlatum est, atq; sedes episcopalis ibidem constituta. Idcirco sanctus Beda Lindisfarnensem ecclesiam ponit, ubi primitus sedes erat episcopalis. Tempore nāq; Bedæ nulla erat cognitio Dunhelmi. Anno verò ab incarnatione domini nostri Iesu Christi. 995. sedes episcopalis in Dunhelmum translata est.

996 12. Alfricus Doroberniæ archiepiscopus cōsecratur. 1018

997 13. Danorum exercitus, qui remanserat in Anglia, circumnavigata Westsaxonia, ostium Sabrinæ fluminis intrauit, & nunc septentrionalem Britanniam, nunc Cornubiam, nunc in Domnania. Wecedport deuastauit, villisq; quamplurimis incensis, multas hominum strages dedit. Deinde Penwithsteort regirato, in ostium fluminis Tameræ Domnaniam & Cornubiam sequestratis deuectus, nauibus profiliuit, nulloq; prohibete vsq; ad Lidefordam suum incendium continuauit, & cedes hominum reiterauit. Ad hæc etiam Ordulfi Domnaniæ primatis monasterium, quod Teauistoke nominatur, combulsit, ingentiq; præda onustus ad naues repedauit, eodemq; in loco hie-mauit.

998 14. Agapitus. 137. papa. Memoratus Paganorum exercitus ostium fluminis, quod Frome dicitur, appulsus, Dorsetaniam maxima ex parte deuastauit. Dein frequenter insulam Veſtam adiit, sæpe Dorsetaniam repetijt, moreq; solito prædę inſtitit, & quotiescumq; in Veſta iacuit, de Suthsaxonia, & de Suthamtunēſi prouincia sibi victum accepit. Aduerſus tantam tempeſtatem multoties congregatus eſt exercitus, ſed quoties prælium eſſent commiſſuri, Angli aut inſidijs, aut aliquo infortunio impediti, terga vertetunt, & hoſtibus victoriam dederunt.

999 15. Sæpe dictus Paganorum exercitus ostium Thameſis fluminis ingreſſus, per flumen Meadweage Rouece-aſtram aduehitur, eamq; paucis diebus obſidione cinxit. Ad quos repellendos conglobati Cantuarienſes, aſperum cum eis prælium ineunt, ſed multi ex his & illis caſis, Dani

Dani loco funeris dominantur. Hinc equites effecti, occidentalem Cantix plagam ferme totam sunt demoliti. Qua recognita, rex Anglorum Æthelredus (suorum primatum consilio) & classem, & pedestrem congregauit exercitum. Verum dum paratæ essent naues, duces exercitus de die in diem moram cæptis innectentes, populum grauitè vexabant. Ad vltimum vero nec classica, nec pedestris manus quicquam communis vtilitatis agebat, præter populi laborem, pecuniæ perditionem, hostium incitationem.

1022 16. Danorum classis præfata, hoc anno, Normaniam petit. Rex Æthelredus terram Cumbriorum ferè totam depopulatus est. Hic suæ classis mandauit, vt circumnauigata septentrionali Britannia, in loco constituto sibi occurreret, sed vi ventorum præpedita nõ potuit; insulam tamen, quæ Monege dicitur, deuastauit. 1000

1023 17. Inuentio corporis sancti Iuonis archiepiscopi. Memoratus Paganorum exercitus, de Normania Angliam reuectus, ostium fluminis Eaxe ingreditur, & mox ad expugnandam urbem Eaxanceastram egreditur, sed dum murum illius destruere moliretur, à ciuibus urbem viriliter defendentibus repellitur, vnde nimis exasperatus, more solito villas succendendo, agros depopulando, homines cædendo, per Domnaniam vagatur. Quare Domnanienses, & Sumerfetunenses in vnum congregati, in loco qui dicitur Penho, certamen cum eis incunt, sed Angli pro militum paucitate Danorum multitudinem non ferentes, fugam capeffunt, illi verò multa strage facta virores existunt. Deinde adepti caballos, per totam fere Domnaniam peiora prioribus mala gesserunt, ingentiq; præda capta, naues repetierunt. Inde ad Vectam insulam cursum direxerunt, & modò in ea, modò in Suthamtonia, modo in Dorsetania (nullo obsistente) diu solitæ prædæ insisterunt, & in homines ferro, & in villas igne sunt intantum grassati, vt cum illis nec classica manus nauali, nec

Bb

pedestris

debon/hier

S.D. 370

Florentius

S.E.

- pedestris exercitus certare auderet prælio terrestri : id-
- circo & regi non parua mæstitia & populo indicibilis in-
- erat tristitia .

1002. 18. Otto tertius imperator obiit decimo Cal. Febr. 1024

sepultusq; est Aquisgram . Rex Anglorum Æthelredus,

habito consilio cum regni sui primatibus , vtile duxit à

• Danis dextras accipere, illisq; vt à malis cessarent, stipen-

• dium dare, & placabile tributum soluere. Huius rei gratia

• Dux Leofsinus ad eos est transmissus, qui cum venisset, sti-

pendium & tributum vt acciperent , flagitauit . Illi verò

• legationem eius libenter amplectentes, petitis acquieue-

• runt, & pro tenenda pace quantum tributum sibi depende-

• retur statuerunt. Nec diu post. 24. millia librarum illis

perfoluebantur . Interea idem Dux Leofsinus nobilem

• virum Eaficum (summum regis Prepositum) occidit, vnde

• rex ira succensus, patria illum expulit. Eodem anno Em-

• mam, Saxonice Alfgiuam vocatam, Ducis Normannorum

• primi Ricardi filiam, rex Æthelredus duxit vxorem. Al-

• dulfus archipræsul Eboracensis, coepiscopis, abbatibus,

• presbiteris, monachis, religiosis quoq; viris aggregatis,

• sancti Oswaldi archipræsulis ossa anno regis Anglorum

• Æthelredi, 25. Indictione, 15. 17. Cal. Maij, feria quarta, è

• tumulo leuauit, & in scrinio (quod parauerat) honorificè

• locauit : & non multo post, id est, secundo Nonas Maij,

• ipse defunctus, in ecclesia sanctæ Mariæ Wigornie est se-

• pultus . Cui successit abbas Wulstanus . Quo etiam anno

• rex Æthelredus omnes Danos, Angliam incolentes, ma-

• iores & minores vtriusq; sexus, occidi iussit, quia illum,

• suosq; primates vita regnoq; priuare, & totius Angliæ do-

• minium suæ ditioni conati sunt subdere .

Romanorum. 93. Henricus, regnauit annis. 22. Qui
die dominico, septimo Idus Iunij, electione populi
laudatus, in regem ipso die ab archiepiscopo Moguntino
Willigiso, ante altare sancti Martini, consecratus & coro-
natus est.

1. Octauia.

1025 1. Oſtavianus. 138. papa. Hoc anno rex Danorum 1003

Suanus per conſilium, incuriam, & traditionem Normanni Comitis Hugonis, quem regina Emma Domnaniæ præfecit, ciuitatem Eaxanceaſtram infregit, ſpoliauit, murum ab orientali uſq; ad occidentalem portam deſtruxit, & cum ingenti præda naues repetijt. Poſt hæc autem, cum Wiltuniensem prouinciam deuasta- ret, fortis exercitus de Suthamtunensi & Wiltunensi prouincijs congregatus, uiriliter & conſtanter aduerſus hoſtes pugnaturus, aſcendit. Sed cum tam prope eſſent exercitus, ut alter alterum videre potuiſſet, Alfricus Dux ſupra memoratus, qui loco ducis Anglis tunc extitit, antiquas artes ſtatim prodidit, & ſimulata infirmitate vomere cepit, dicens ſe magnam infirmitatem incurriſſe, & ob hoc cum hoſtibus non poſſe dimicare. Cuius inertiam & timiditatem ut uidit exercitus, a ſuis inimicis ſine pugna diuertit maſtiſſimus. Vnde dictum eſt in antiquo prouerbio, Tremefcente duce in prælio, cæteri omnes præliatores efficiuntur pauidiores. Suanus autem uidens Anglorum inconstantiam, ad ciuitatem Wiltoniam ſuum duxit exercitum, eamq; deuasta- uit, & incendit. Simili quoq; modo Særbyriam conſumpſit, & poſt ſuas naues repetijt. Kilianus abbas Scotorum ſancti Martini, ipſeq; Scotus, obiit. 19. Cal. Ianuarij. Helias Scotus poſt eum ſucceſſit.

1026 2. Rex Danorum Suanus cum ſua claſſe Northwick 1004

aduectus, illam deuasta- uit & incendit. Tunc magna ſrenuitatis Dux Eaſtanglorum Vlfketellus, quia ex impro- uiſo venit, nec contra eum ſpatium congregandi exerci- tum habuit, cum maioribus Eaſtangliæ habito conſilio, pacem cum eo pepigit. Verum ille, dirupto fædore, ter- tia poſt hæc hebdomada, cum copijs ſuis latenter è nauibus profiliens, Theotfordam inuaſit, deuasta- uit, nocte una in ea manſit, diluculo incendit. Quo cognito, Dux Vlfke- tellus quibuſdam de prouincialibus mandauit, ut hoſtium naues confringerent: at illi vel non audebant, vel iuſſa

perficere negligebant. Ipse verò interim (quàm citiùs potuit) clàm suum congregans exercitum, aduersus hostes audacter ascendit: quibus ad naues repedantibus, non æqua manu militum illis occurrit, durissimumq; cum eis prælium commisit, multisq; ex his & illis cæsis, nobiliores quiq; de Eastanglia corruerunt, Dani verò vix euaserunt. Sed si vires Eastanglorum iam adessent, nullo modo naues suas repeterent. Vt enim ipsi testati sunt, durius & asperius bellum in Anglia nunquam experti sunt, quàm illis Dux Vlfketellus intulerat.

3. Hoc anno dira magna; fames Angliam inuasit, 1027
 1005 quapropter rex Danorum Suanus Denemercia reuertitur, post non longum tempus reuersurus.

4. Alfricus Dorobernensis archiepiscopus obiit, cui 1028
 1006 Wintoniensis episcopus Alfeagus successit, & pro illo Kenulfus episcopatum suscepit. Rex Æthelredus Wulfgeatum Leouici filium, quem penè plus omnibus dilexerat,

propter iniusta iudicia, & superba, quæ gesserat opera, possessionibus, omniq; honore priuauit. Dolosus & perfidus Edricus Streona dolum aduersus nobilem Ducem Alfhelmum cogitans, apud Scrobbesbyrig magnum ei parauit conuiuium, ad quod cum inuitatus venisset, suscepit eum Edricus, quasi suus familiaris amicus: sed insidijs præparatis, tertio vel quarto die conuiuij, illum secum venatum in syluam duxit. Vbi cunctis circa venationem occupatis, quidam Scrobbesbyrigensis carnifex, Godwinus Porthund, id est, Oppidicani, quem multò antè donis magnis, multisq; promissionibus (pro patrâdo facinore) excæcauerat Edricus, ex insidijs subito profiluit, & Ducem Alfhelmum nefariè peremit. Paruo interiecto tempore, filij eius Wulfgeagus, & Wegeatus, iussu regis Æthelredi, apud Cocham, ubi ipse tunc degebat, cæcati, sunt. Kenulfus Wintoniensis episcopus obiit, cui Æthelwoldus successit. Mese dehinc Iulio, Danorum classis innumera, Angliam aduecta, portum Sandicum subiit, & eadē ac incendio obuia quæque consumens,

consumens, modò in Cantia, modò in Suthsaxonia maximam prædam egit. Ob hæc rex Æthelredus de Mercia & Westsaxonia exercitum congregauit, & cum eis fortiter dimicare statuit: sed illi, cum eo palam configere nullatenus voluerunt, verum nunc in his, nunc in illis locis rapinas frequentes exercuerunt, & mox ad naues more solito repedabāt, eoq, modo per totum autumnum Anglorum vexabant exercitum. Quo domum redeunte (nam hiems imminebat) illi cum enormi præda Vectam insulam adire, & ibidem vsque ad Natiuitatem Domini mansere. Qua adueniente, quia rex tunc temporis in Scrobbesbiriensi prouincia morabatur, per Suthamtunensem prouinciā ad Bearrucscire venerunt, & Readingum, Walingafordam, Ceolelegiam, vicosq; quamplurimos combusserunt. Inde mouentes, Eascesdune transito, Cuicelmessawe adierunt. Vnde per aliam viam reuertentes, iuxta Kenetan incolas loci paratos ad prælium offenderunt, statimq; cum eis commiserunt, illosq; fugauerunt, & postmodum cum præda quam ceperant, ad naues repedarunt.

1029 5. Ciclus decennou. 26. incipit Indi&. 5. Hoc anno rex Anglorum Æthelredus cum cōsilio primatum suorum nuncios ad Danos legans, eis nunciare mandauit, quòd sumptus & tributum eo tenore illis dare vellet, vt à rapinis desisterent, & pacem cum eo firmam tenerent. Cuius postulationi consenserunt, & ex eo tempore de tota Anglia sumptus illi dabatur: & tributum, quod erat. 36. millia librarum persoluebatur. Quo etiam anno rex, Edricum supra memoratum Ægelrici filium, hominem humili quidē genere, sed cui lingua diuitias ac nobilitatem cōparauerat, callentem ingenio, suauem eloquio, & qui omnes id temporis mortales tum inuidia atq; perfidia, tum superbia & crudelitate superauit, Merciorum constituit Ducem, Cuius fratres extiterunt Brihtricus, Alfricus, Goda, Agelwinus, Agelwardus, Agelmerus pater Wulnothi, patris Westsaxonum Ducis Godwini.

1008

6. Ciclus solaris incipit. 4. concurrentibus bissextilibus. Rex Anglorum Æthelredus de. 310. cassatis vnam trierem, de nouem verò loricam & cassidem fieri, & per totam Angliam naues intentè præcepit fabricari. Quibus paratis, electos in eis milites cum alimentis posuit, & vt ab exterorum irruptionibus fines regni sui defenderent, illas ad Sandicum portum congregauit. Eo tempore, vel paulo antè, frater perfidi Ducis Edrici Streone Brihtric⁹, homo lubricus, ambitiosus, & superbus, apud regem iniuste accusauit Suthsaxonum Ministrum Wulnothum, qui ne caperetur, mox fugam inijt, & 20. nauibus acquisitis, circa ripas maris rapinas frequentes exercuit. Vbi autem regie classi nunciatum est, quòd si quis vellet illum facile capere posset. 80. trieribus assumptis ad persequendum illum Brihtricus profectus est: sed cum diu prosperè nauigasset, subito validissima tempestas oborta naues diuerberauit, conuassauit, & in aridam proiecit, quas Wulnothus non multo post exussit. Ea re cognita, rex cum Ducibus & proceribus domum redijt, classis verò iussu illius Lundoniam adiijt, sicq; totius populi maximus labor periijt.

1009

7. Leo. 139. papa. Danicus comes Turkillus sua cum classe ad Angliam venit: ex inde mense Augusto alia classis Danorum innumerabilis, cui præerant duces Hemmingus & Eiglafus, ad Tenetland applicuit, & prædictæ classi sine dilatione se adiunxit. Deinde ambæ Sandicum portum adeunt, & è nauibus proficientes, ciuitatem Cantuariam hostiliter adeunt, eamq; effringere cæperunt. A quibus mox ciues Cantuarienses, cum Orientalibus Cantuarijs dextras petentes, acceperunt, & eis. 3000. libras pro firma pace dederunt. Illi autem naues repetentes, ad Vectam insulam cursum direxerunt, deinde in Suthsaxoniam & Suthamtunensi prouincia circa ripas maris, vti consueuerant, frequentèr prædam egerunt, & villas quamplures incenderunt; Quocirca rex Æthelredus de tota Anglia exerci-

exercitum cōgregauit, & per propincias (mari vicinas) aduersus illorum irruptiones locauit. Sed illi pro hoc nō destiterunt, quin pro situ vbique locorum rapinas agerent. Quadam igitur vice, dum illi solito longius à mari prædatum descenderent, & onerati præda, redirent, viam (qua ad naues suas reuersuri erant.) rex præoccupauit. multis milibus armatorum instructus, & (vt totus erat exercitus) mori vel vincere paratus. At perfidus Dux Edricus Streona, gener eius, habuit enim in coniugio filiam eius Eadgitham, & insidijs & perplexis orationibus ne prælium inirent, sed ea vice suos hostes abire permetterent, modis omnibus laborauit. Suasit & persuasit, & à manibus Anglorum Danos (vt patriæ proditor) eripuit, & abire permisit. Illi verò ab eis diuertentes, magno cum gaudio ad suas naues regressi sunt. Post hæc, emensa sancti Martini festiuitate, in Cantiam deuedi, in Thamesi flumine hiemalem stationem elegerunt, & sumptus de Eastsaxonia alijsq; prouincijs vtriq; ripæ fluminis vicinis, sibi rapuerunt. Sæpe etiam ciuitatem Lundoniam aggressi, expugnare moliti sunt, sed à ciuibus nō sine magno suorum detrimento repulsi sunt.

1032

8. Brunus episcopus martirizatus est Memoratus Danorum exercitus mense Ianuario nauibus exilientes, per saltum qui dicitur Ciltern, Oxenefordam adeunt, eamq; deuastantes incendunt, & sic in vtraque parte Thamesis in reuertendo prædam agunt. Quibus cū nunciatum fuisset, exercitum aduersus illos Lundoniæ congregatum, & cum eis prælium commissurum, pars exercitus per septentrionalem ripam gradientis, in loco qui dicitur Stane transiuit, & in vnum collecti, prædæq; vbertate ditati, per Suthregiam ad suas repedârunt naues. Quas tempore quadragesimali, dum consisterent in Cantia, refecerunt. Post Pascha Eastangliam aduecti, & prope Gipeswic nauibus egressi, ad locum qui Ringmere dicitur, vbi Ducem Vlfketellum cognouere consedissee perrexerunt, & durū

1010

cum eo praelium tertio Nonas Maij cōmiserunt. Sed cū
 pugna vehemens esset, Eastangli terga verterunt, quodā
 Danico Ministro Turkitelo cognomento Myrenheafod,
 fugam primitus incipiente. Verū Grantebricgēses viri-
 liter pugnātes diu resisterunt, victiq; demū fugerunt. In
 eo praelio gener regis Æthelstanus, nobilis Minister Of-
 wius cum filio, Wulfricus Leofwini filius, Eadwinus Al-
 frici præfati germanus, & multi alij nobiles Ministri, po-
 pulusq; innumerabilis, corruerunt. Dani verò, loco fune-
 ris dominati, Eastangliam obtinuerunt, & equites effecti,
 tribus mensibus, per totam prouinciam discurrere, præ-
 das agere, villas cremare, homines & animalia non cessa-
 bant trucidare, in paludibus etiam id idem per omnia fe-
 cerunt. Exin Theotfordam & Grantebricge deuasantes,
 cremarunt. His gestis, pedites nauibus deuecti, equites
 verò equis subuecti, Thamesim fluuium repetierunt. Pau-
 cis diebus interiectis, iterum deprædaturi exierunt, & re-
 cto tramite ad Oxenefordensem prouinciam tetende-
 runt, eamq; primitus, deinde Bukingamnēsem, Bedefor-
 densē, Heortfordensem prouincias, villasq; cremando,
 homines & animalia trucidando, depopulati sunt, & post
 ad naues suas cum ingenti præda regressi sunt. Post hæc
 circa festiuitatem sancti Andreæ apostoli, Northamtuniā,
 & in circuitu eius quantum volebant, igni tradiderunt, &
 inde Thamesim fluuium transeuntes, Westsaxoniam ad-
 ierunt, & Kaningamersce, maioriq; parte Wiltunēsis pro-
 uinciæ cremata, more solito cum præda magna ad suas
 naues circa Natiuitatem domini reuersi sunt.

1011

9. Willigisus archiepiscopus Moguntinus obiit feria 1033
 sexta, 7. Cal. Martij, Erkanbaldus abbas Fuldensis succes-
 sit ei. Eastanglia, Eastsaxonia, Middelsaxonia, Heortfor-
 densi, Bukingahānensi, Oxenefordensi, Grantebricgenfi
 prouincijs, medietate quoque Huntedūnensis prouinciæ,
 magna; parte Northamtunensis pagi, in australi verò
 plaga Thamesis fluminis, Cantia, Suthregia, Suthsaxonia,
 Suthamtu-

*Obiit m
 feria.*

Suthamtunensi, Wiltunensi, Bearroscirensi prouincijs, à
 memorato Danorum exercitu, ferro flammaq, demolitis,
 rex Anglorum Ethelredus, & regni sui primates ad illos
 miserunt legatos, pacem ab eis petentes, & vt à depopu-
 latione desisterent, stipendium & tributum promittètes.
 Quibus auditis, vt rei probauit exitus, non sine dolo & si-
 mulatione oblatis consenserunt. Licet enim eis affluen-
 ter sumptus pararetur, & ad sua vota tributum pendere-
 tur, non tamen desisterunt quin turmatim per prouincias
 vbiuis discurrentes, villas deuastarent, rebus suis miseros
 quosdam spoliarent, quosdam verò necarent. Ad vltimū
 inter Natiuitatem sanctæ Mariæ, & sancti Michaelis festi-
 uitatem, Cantuariam circumuallantes, obsederunt. Vice-
 simo autem obsidionis die, per insidias Almeari archi-
 diaconi, quem sanctus Alfeus ne morti traderetur prius
 eripuit, pars ciuitatis incenditur, exercitus ingreditur,
 vrbs capitur: alij ferro iugulantur, alij flammis consumū-
 tur, plures quoque de muris præcipites dantur, nonnulli
 per verenda suspensi deficiunt. Matronæ crinibus per pla-
 teas ciuitatis distractæ, demum flammis iniectæ moriun-
 tur. Paruuli à matrum vberibus auulsi, aut lanceis exci-
 piuntur, aut super acto carro minutatim conteruntur. In-
 terea archipræsul Alfeus capitur, vincitur, tenetur, &
 varijs modis afficitur. Almarus abbas monasterij sancti
 Augustini abire permittitur. Capiuntur Godwinus Rho-
 fensis episcopus, Leofruna abbatisa monasterij sanctæ
 Mildrithæ, Alfredus regis Præpositus, monachi quoq; &
 clerici, populusq; vtriusq; sexus innumerabilis. Exin ec-
 clesia Christi spoliata comburitur, grex monachilis & tur-
 ba virilis, sed muliebris nec infantilis, decimatur, nouem
 trucidantur, decimus vitæ reseruatur. Quatuor monachis
 & 800. viris decimatorum summa perficitur. Populo ce-
 so, vrbe spoliata, & tota cremata, archipræsul Alfeus
 vinctus extrahitur, impellitur, grauiter sauciatur, ad clas-
 sem ducitur, post in carcerem retruditur, ibiq; 7. mensi-
 bus

p verenda
 suspensi

decimatio

b² affligitur. Interea ira dei in homicidā populū defuēs,
ex eis duo millia per diros internorū cruciat⁹ prostrauit.

Ceteri quoq; simili modo percussi, a fidelibus cōmouētur
vt pōtiffici satisfaciāt: sed differūt. Præualuit interim cla-
des, & nunc denos, nunc viconos, nunc plures absumpsit.

1012

10. Perfidus Dux Edricus Streona, & omnes Angliæ
primates vtriūq; ordinis, ante Pascha Lūdoniæ cōgregati
sunt, & ibi tam diu morati sunt, quousq; tributum Danis
promissū, quod erat. 48. millia librarū, persolueretur. In-
terea sacrosancto dominicæ requiē sabbato archipræsuli
Alfego a Danis proponitur conditio, vt si vita ac liberta-
te velit potiri. 3000. librarum persolueret. Illo nolente,
necem eius vsque ad aliud Sabbatum protelant, quo adue-
niente, aduersus illum exarserunt ira magna: & quia vino
nimis inebriati fuerant, & quia prohibuerat ne quis pro
sua redemptione quicquam eis daret, proinde de carcere
ducitur, ad eorum concilium protrahitur. Mox illi ē se-
dibus profiliunt, auersis securibus illum deiiciunt, lapidi-
bus, ossibus, bouinis capitibus obruunt. Ad vltimum qui-
dam Thrum nomine, quem confirmauit pridē, impia
motus pietate, securim capiti illius infixit. Qui statim in
domino. 13. Cal. Maij obdormiuit, & victorem spiritum
cum triumpho ad cœlum direxit, Cuius corpus die sequē-
ti Lundeniam defertur, a ciuibus honorificē suscipitur, &
ab episcopis Eadnotho Lindicolinēsi, & Alfhuno Lundo-
niensi in ecclesia sancti Pauli sepelitur. Post hæc tributo
soluto, & pace iuramentis firmata, Danica classis vt prius
erat congregata, longē lateq; dispergitur, sed cum rege
45. naues remansere, eiq; fidelitatem iurauere, & aduersus
exteros, Angliam se defensuros eo tenore promissere, vt
eis victum tegimenq; præberet.

1034

1013

11. Liuingus archipræsulatum Doroberniæ suscepit. 1035
Mense Iulio rex Danorum Suanus cum valida classe ad
Sandicum portum est appulsus, ibiq; paucis diebus mora-
tus, discessit: & Eastanglia circūnauigata, ostium Humbri
fluminis

fluminis intrauit, de quo in flumen Trentam intrauit,
 Geaineshurh nauigauit, ubi & castra posuit. Cui sine con-
 statione Comes Vhtredus & Northimbrenses, & Lind-
 sienses primitus, deinde Eifburgenses, mox etiam omnis
 populus qui habitabat in septentrionali plaga Weatlinga-
sireate, id est strata quam filij Watla regis ab Orientali
 mare usque ad occidentale per Angliam strauerunt, dedi-
 tionem obtulerunt, & pace cum illo stabilita, obsidibusque
 datis, fidelitatem ei iurauerunt, quibus precepit, ut equos
 & alimenta suo exercitui pararent. His impletis, & classe
 cum obsidibus Canuto filio suo commendata, sibi leuios
 auxilios de deditis sumens, aduersus australes Mercios
 expeditionem mouit, & pertransita Weatlingastera suis
 edictum posuit, videlicet ut agros deuastarent, villas cre-
 marent, ecclesias spoliarent, quicquid masculini sexus in
 manus veniret, sine respectu misericordiae iugularent, &
 omnia quae possent mala peragerent. Quibus irafacien-
 tibus, & rabie ferina debacchantibus, venit Oxenefordam.
 & illam citius quam putauit obtinuit, obsidibusque accep-
 tis, festinato Wintoniam properauit. Quo cum venisset,
 crudelitatis eius magnitudine ciues Wintonienses perter-
 riti, pacem cum eo sine mora fecerunt, & obsides quos li-
 buit, & quot expetiuit, dederunt. Quibus acceptis, versus
 Londoniā mouit exercitum, de quo multi in Thamesi
 flumine submersi interierunt, quia nunquam pontem neque
 uadam querere voluerunt. Cumque Londoniā venisset,
 multis modis illam vel dolo capere, vel vi expugnare co-
 natus est. Sed rex Anglorum Ethelredus cum ciuibz, &
iuuamine Danici Comitis Turkilli saepe memorati, qui
 secum tunc temporis intus erat, muros urbis viriliter de-
 fendit, & illum abegit. Qui repulsus, primo Walingafor-
dam dein Bathan, obuia quaque more solito rapiendo, &
 demoliendo, adiit: ibique exercitum suum refrigerando
 consedit. Tunc venit ad eum Athelmarus Dominici Co-
mes, & cum eo occidentales Ministri, & pace cum illo facta,
 ob sudes

Watling
meat

tot

obsides illi dederunt. Quibus omnibus ad velle peractis, ad suam classem reuersus, ab omni Anglorum populo rex (si rex iure queat vocari qui ferè cuncta tyrannicè faciebat) & appellabatur, & habebatur. Ciues etiam Londonienses obsides illi miserunt, & pacem cum eo fecerunt: metuebant enim furorẽ illius in tantum super se exardescere, vt omnibus suis rebus ablati, vel oculos illorum erui, vel manus aut pedes detruncari iuberet. Quod cum vidisset rex Ethelredus, reginam Emmam Normanniã ad suum fratrem, secundum Ricardum Normannorum Comitem, & filios suos Eadwardum & Alfredum, cum magistro illorum Alfhuno Londoniensi episcopo, & Alfinum Medeshamstudensem abbatem nauiter misit. Ipse verò cum Danica classe, qui in Thamesi flumine iacebat, in loco qui dicitur Grenewic, aliquantisper māsit, & post ad Vestam insulam deuectus, Natiuitatem Domini in illa celebrauit. Qua peracta, Northmanniam deuehitur, & à Ricardo Comite honorificè suscipitur. Interea Suanus tyrannus, suæ classi sumptus affluentè parari, & tributum ferè importabile solui præcepit. Similitèr per omnia Comes Turkillus classi, quæ apud Grenewic iacebat, solui mandauit, & super hæc omnia vterq; illorum quotiescūq; eis liberat, prædas egit, & multa mala fecit.

1014 12. Suanus tyrannus, post innumerabilia & crudelia 1036

mala, quæ vel in Anglia vel in alijs terris gesserat, ad cumulum suę damnationis ex oppido, vbi corpus pretiosi martiris Eadmūdi incorruptum requiescit, quod nemo prius audebat facere ex quo id oppidum datum fuerat memorati sancti ecclesiæ, grande tributum ausus est exigere. Quod si citò nõ penderetur, se proculdubio ipsum oppidum cum oppidanis crematurum, ipsius martiris ecclesiam funditus euersurum, clericos varijs modis cruciaturum, minatus est sapissimè. Insuper frequentèr ipsi martiri multis modis detrahare, & illum nil sanctitatis habere ore profano & sacrilego ausus est euomere. At quia modū suæ

p.

suæ maliciæ noluit ponere, ultio diuina non permisit blasphemum diutiùs viuere. Deniq; imminēte vespera diēi, qua in generali placito, quod apud Geignesburgh tenuerat, hæc eadem minitans reiteraret, cum Danorū cuneis circumuallatus esset densissimis, sanctum Eadmundum ex aduerso venientem solus vidit armatum. Quem cum vidisset, expauit, & nimio cum clamore vociferari cœpit, succurrite commilitones, succurrite, ecce sanctus Eadmū. dus me venit occidere, & hoc dicendo, acriter à sancto cōfossus cuspide, de emissario cui infederat, decidit, & vsq; ad noctis crepusculum magno cruciatus tormento, tertio Nonas Februarij, miserabili morte vitam finiuit. Quo mortuo, filium eius Canutum sibi regem constituit classica manus Danorum. At maiores natu totius Anglię, ad regē Anglorum Æthelredum pari cōsensu nuncios festinanter miserunt, dicētes se nullum plus amare vel amatuos esse quam suum naturalem dominū, si ipse vel rectiùs gubernare, vel mitiùs eos tractare vellet, quàm priùs tractārat. Quibus auditis, Eadwardum filium suum cum legatis suis ad eos dirigens, maiores minoresq; gentis suæ, amicabiliter salutauit, promittens se illis mitem deuotumq; dominum futurum, in omnibus eorum voluntati consensurum, consilijs acquieturum, & quicquid sibi vel suis ab illis probrosè & dedecorosè dictum vel contrariè factum fuerat, placido animo condonaturum, si omnes vnanimiter & sine perfidia illum recipere vellent in regnum. Ad hæc cuncti benignè responderunt. Dein amicitia plenaria ex vtraq; parte & verbis & pacto confirmatur. Ad hæc principes se non amplius Danicum regem admissuros in Angliam vnanimiter sponponderunt. His gestis, ab Anglis in Normanniam mittitur, rex festinato quadragesimali tempore reducit, & ab omnibus honorabiliter excipitur. Interea Canuto & Lindisfensibus conuenit, vt caballis exercitui suo paratis, prædatum simul descenderent, sed antequā essent parati, venit illo rex Æthelredus

redus cum exercitu valido, & Canuto cum classica manu
 expulso, Lindesegiam totam depopulans, flammisq; con-
sumēs, omnes incolas (quos poterat) occidit. Ille verò fu-
gæ præsidio celeritè arrepto, versus Austrum cursum di-
rigens, breui Sandicum ad portum est appulsus: & obsides
qui de tota Anglia patri suo dati fuerant, in terram expo-
suit, illorumq; manibus truncatis, auribus amputatis, na-
ribus præcis, abire permisit, & deinceps profectus est De-
nemerciam, anno sequenti reuersurus. Super hæc omnia
mala rex Æthelredus classi, quæ apud Grenewic iacuit, tri-
butum (quod erat, 30. millia librarum) pendi mandauit.
 Mare litus ægreditur tertio Cal. Octobris, & in Anglia
 villas quàmplurimas, innumerabilemq; populi multitu-
 dinem submersit.

1015 13. Hoc anno, cum apud Oxenefordam magnum ha- 1037
 beretur placitū, perfidus Dux Edricus Streona, digniores
 & potentiores Ministros ex Seouenburgenſibus, Sigefer-
 thum, & Morcarū filios Earngrimi, in camerā suā dolose
 suscepit, & occultè eos ibi necari iussit: quorum facultates
 rex Æthelredus accepit, & derelictam Sigeferthi Aldgi-
 tham ad Maidulfi urbem deduci præcepit. Quæ cum ibi
 custodiretur, venit illuc Eadmundus Clito, & contra vo-
 luntatem sui patris, illam sibi vxorem accepit, & inter As-
 sumptionem & Natiuitatem sanctæ Mariæ profectus ad
 Fisburgingos, terram Sigeferthi & Morcari inuasit, ac po-
 pulum illarum sibi subiugauit. Eodem tempore Canutus
 rex Danorū cum magna classe ad Sandicum portum ve-
 nit, & mox Cantia circumnauigata ostium Fromæ flumi-
 nis introiuit, & in Dorsetania, & Sumerſetonia, Wiltoni-
 ensiq; prouincijs magnam prædam egit. Tunc quia rex
 Æthelredus apud Colham ægrotauit, Eadmundus Clito
 filius eius, ex sua parte, & Dux insidijs doloq; plenus E-
 dricus Streona in suum magnum cōgregauit exercitum:
 sed cum in vnum conuenirent, modis omnibus insidias
 Clitoni Dux tetendit, illumq; dolo perimere tentauit.
 Quibus

Quibus cognitis, mox ab inuicem discesserunt, & locum suis inimicis dederunt. Non diu post, Dux de regia classe 40. naues, Danicis militibus instructas, sibi allexit, & Canutum adiens, ipsius dominio se mancipauit. Idem Westsaxones datis obsidibus fecerunt, & postea caballos exercitui parauerunt.

1038. 14. Rex Danorum Canutus, & perfidus Dux Edricus 1016.

Streona, cum multo equitatu amnem Thamensem (in loco qui Criccelade dicitur) transeūtes, ante Epiphaniam domini Merciam hostiliter intrauerunt, & multas villas in Warrewicana prouincia populates incenderunt, ac omnes (quos inuenerant) occiderunt. Quod ut audiuit Clito Eadmundus (cognomine Ferreum Latus) exercitum festinato congregauit, sed cum cōgregatus esset, cum Westsaxonis & Danis nolebant congregi Mercenses: quapropter expeditione dimissa, vnusquisq; redit in sua. Festiuitate verò transacta, iterum Eadmundus Clito maiorem congregauit exercitum: quo congregato, nuncios Lundoniam misit, rogans patrem suum ut cum omnibus, quos habere poterat, sibi quàm citiùs posset occurreret: qui multis pugnatoribus coadunatis, illi festinanter occurrit. Sed cum exercitūs in vnum conuenissent, intimatum est regi, quòd nisi pręcaueret sibi, quidā ex suis auxiliarijs essent illum tradituri. Idcirco mox exercitu dimisso, Lundoniam redijt, Clito verò in Northimbriam iuit. Vnde putabant nonnulli, quòd adhuc aduersus Canutum congregare maiorem vellet exercitum: sed sicut Canutus & Edricus ex vna parte, ita ille & Vhtredus, Northimbrorum Comes, prouincias nonnullas sunt depopulati. Nam prius Staffordensem, deinde Scrobbsbiriensem, & Leogecestrensem prouincias deuastauēre, quia aduersus Danorum exercitum ad pugnam exire noluerunt. Interea Canutus & Edricus Streona, primitus Buringhamensem, Bedefordensem, Huntadunensem, Northatunensem, Lindicolinensem, Snotingahamensem prouincias, dein Northim,

Confer.

Northimbriam depopulantur. Quo cognito, Clito Eadmundus depopulatione dimissa, ad patrē suum Lundoniā properauit. Comes verò Vhtredus domum redijt, & necessitate cōpulsus, ad Canutum cum omnibus Northimbrensisibus se contulit, & obsides ei dedit: & tamen eius iussu vel permissu, à Thurebrando nobili & Danico viro est peremptus, & cum eo Turketellus Neauanæ filius. Quo patrato, Canutus Egricum pro Vhtredo Comitem posuit, & post alacer versus aultrum per aliam viam regressus, ante Paschalem festiuitatem suas cum omni exercitu naues repetijt. Eo tempore rex Anglorū Æthelredus: 14. Indictione, nono Cal. Maij, feria. 2. Lundoniæ defunctus est, post magnos labores & multas vitæ suæ tribulationes: quas super illum venturas, regalis consecrationis suæ die, post impositam coronam, prophetico spiritu sanctus ei prædixerat Dunstanus. Quoniam inquit, aspirasti ad regnum per mortē fratris tui, quem occidit mater tua, propterea audi verbum domini: hæc dicit Dominus. Non deficiet gladius de domo tua, sæuiens in te omnibus diebus vitæ tuæ, interficiens de semine tuo, quousq; regnum tuū transferatur in regnum alienum, cuius ritum & linguam gens cui præsidet, non nouit. Nec expiabitur nisi longa vindicta peccatum tuum, & peccatum matris tuæ, & peccatum virorum qui interfuere consilio eius nequam. Corpus autem illius in ecclesia sancti Pauli apostoli honorifice sepultum est. Post cuius mortem, episcopi, abbates, Duces, & quiq; nobiliores Angliæ, in vnum cōgregati, pari consensu, in dominum & regem sibi Canutum elegere, & ad eum in Suthamtonia venientes, omnemq; progeniē regis Æthelredi, coram illo abnegādo repudiantes, pacem cum eo composuere, & fidelitatem illi iurauere, quibus & ille iurauit quod & secundū deum, & secundum sæculum fidelis esse vellet eis dominus. At ciues Lundonienses, & pars nobilium, qui eo tempore consistebant Lundoniæ, Clitonem Eadmundum vnanimi consensu in regem leuauere.

uauère. Qui solij regalis sublimatus culmine, intrepidus
Westfaxoniam adiit sine cunctatione, & ab omni populo
magna susceptus gratulatione, suæ ditioni subegit eam ci-
tissimè. Quibus auditis, multi Anglorum populi magna
cum festinatione illi se dederunt voluntariè. Canutus au-
tem interim cum tota sua classe circa Rogationes Lundo-
niam deuehitur. Quo cum venisset, in australi parte Tha-
mesis fluminis magnam scrobem foderunt, & naues suas
in occidentalem plagam pontis traxerunt: dein urbem
alta lataq; fossa & obsidione cingentes, ingressum & e-
gressum cunctis intercluserunt, ac eam frequenter expug-
nare moliti sunt, sed à ciuibus, illis viriliter resistentibus,
procul à mænibus repelluntur. Quapropter obsidione ad
tempus dimissa, exercitusq; parte ad naues custodiendas
reliqta, in Westfaxoniam abierunt properè, & regi Ead-
mundo Ferreo lateri, spaciū congregandi exercitum nō
dedere. Quibus tamen ille cum exercitu, quem in tantillo
spatio congregauerat, dei fretus auxilio, audacter in Dor-
setania occurrit, & in loco qui Peonnū vocatur, iuxta Gil-
lingaham cum eis congressus, vicit & eos in fugam vertit.
 Post hæc media æstate trāsacta, denuò maiori quàm prius
 exercitu congregato, fortiter configere statuit cum Ca-
 nuto, cui occurrit in Wiccia, in loco qui Searstan, nomi-
 natur. Vbi exercitū pro loco & copijs instruit, optimum
 quemq; in primam aciem subducit, ceterum exercitum in
 subsidijs locat, vnumquemq; nominans, appellat, horta-
 tur, rogat, vt meminerint se pro patria, pro liberis, pro
 coniugibus, atq; suis domibus certare, & optimis sermo-
 nibus militum animos accendebat: deinde tubicines ca-
 nere, & cohortes paulatim incedere iubet. Idem facit ho-
 stium exercitus, vbi eo ventum est, vbi ab illis prælium,
 committi posset, maximo clamore cum infestis signis oc-
 currunt: lanceis & gladijs pugna geritur, maxima vi cer-
 tatur. Interea rex Eadmundus Ferreum latus in prima acie
 cominūs acriter instabat, omnia prouidebat, multum ipse
 pugnabat,

pugnabat, sæpè hostem feribat, strenui militis & boni imperatoris officia simul exercebatur. Sed quia Edricus Streona Dux perfidissimus, & Almarus Dilectus, Algarusq; filius Meawes, qui ei auxilio esse debuerant, cum Suthamtunensibus & Wiltoniensibus provincialibus, innumeraq; populi multitudine in parte Danorù fuerant, eius exercitus nimis erat defatigat⁹. Attamē primo die belli, Lunæ scilicet die, tam durum tamq; cruentum extitit prælium, vt vterq; exercitus præ lassitudine diutius non valens pugnare, sole iam occidente, ab inuicem sit digressus spontanea voluntate. Sed postera die rex Danos protereret omnes, si perfidi Ducis Edrici Streonæ non essent insidiæ. Siquidem cum pugna vehemens esset, & Anglos fortiores esse cerneret, cuiusdam viri regi Eadmundo facie capillisq; simillimi Osmeari nomine, capite amputato, & in altum leuato, exclamat Anglos frustra pugnare, dicens: Vos Dorsetenses, Doimani, Wiltonienses, amisso capite præcipites fugite, en domini vestri caput Eadmundi basilij hic teneo manibus: cedite quantociùs. Quod ubi Angli acceperè, magis atrocitate rei, quàm fide nuncij terrentur. Vnde factum est, vt inconstantiores quiq; paulum à fuga abessent, sed illico quòd rex viueret, còperto, animos tollebant, & in Danos acriùs incedebant, ex illisq; multos prosternebant, summis certantes viribus vsq; ad crepusculum noctis: qua adueniēte, vt pridie digressi sunt spontancè. At ubi multum noctis processit, Canutus è castris suos abire silentio iussit, & versus Lundoniam iter arripens, ad naues repedauit, ac non multò post Lundoniam reobsedit. Vbi autem dies aduenit, & rex Eadmundus Ferreum latus Danos fugisse comperit, maiorem congregaturus exercitum in Westfaxoniam reuertitur. Cuius strenuitatem videns foror⁹ eius perfidus Dux Edricus, vt naturalem dominum requisitum illum, & pacè cum eo redintegrata, se fidelem ei permāsurum iurauit. Itaq; exercitu vice tertia congregato, Lundonienses ciues ab ob-
fidione

fidione rex liberauit, Danos ad suas naues fugauit. Post
 biduum Thamesim (in loco qui dicitur Brētford) trāsre-
 tauit, cum Danis tertio prælum commisit, & fugatis eis
 victor extitit. Ea vice multi Anglorum populi, dum incau-
 tius flumen transirent, demerguntur. Exinde rex, nume-
 rosiorem congregaturus exercitum, in Westsaxoniam pro-
 perat. Dani verò Lundoniam repetunt, obsidione illam
 cingunt, & omni ex parte oppugnant, sed, deo iuvante,
 nil omnino proficiunt. Ob quam rem cum sua classe inde
 recedentes, amnem qui Arewe dicitur intrant, & nauibus
 exilientes, prædatum in Merciam pergunt, obuios quosq;
 cedunt, more solito villas incendunt, prædam agunt, post
 ad naues redeunt. Pedestres in flumen (quod Meadeweage
 nuncupatur) nauibus deuchuntur, equestres verò viam
 prædam per terrā minantur. Interea rex Eadmundus Fer-
 reum laus exercitum fortem de tota Anglia quarto con-
 gregauit, & in loco vbi prius Thamesi fluuius transiebat,
 in Cantiam citius intrauit, ac iuxta Ottafordam cum
 Danis pugnam iniit. At illi non ferentes impetum eius,
 terga verterunt, & cum suis equis in Sceapege fugerunt. *Imper*
 Ex quibus tamen omnes, quos comprehendere potuit, oc-
 cidit, & nisi perfidus Dux Edricus suis insidijs & insilijs
 eū apud Eagelesford (ne suos persequeretur hostes) reti-
 neret, eo die plena potiretur victoria. Quo in Westsaxo-
 niam reuerſo, Canutus suas copias in Eastsaxoniam tra-
 iecit, & iterum prædandi causa Merciam repetijt, & pe-
 iora prioribus exercitum facere iussit. Illi autem satis im-
 pigre iussa peragunt, & omnibus, qui in manus venerant,
 obtruncatis, villis quàm plurimis incensis, agris depopu-
 latis, prædæ vbertate ditati, ad naues repedāt festini. Quos
 rex Anglorum Eadmundus Ferreum latus, cum exercitu,
 quem de tota Anglia contraxerat, insecutus, in monte qui
 Assandun, id est, mons Asini nominatur, abeuntes est con-
 secutus. Ibi festinè triplicibus subsidijs acie instruit, dein
 singulas turmas circumiens, monet atq; obtestatur vti

memores pristinae virtutis atq; victoriae, sese regnumq;
 suum à Danorum avaritia defendant, cum eis certamen
 fore quos antea vicerunt. Interea Canutus paulatim in
æquum locum suos deducit. At contra, rex Eadmundus
 aciem sicuti instruxerat velociter mouet, & repente signo
 dato Danos inuadit. Summa vi utrinq; dimicatur, ex his &
 illis multi cadunt. Verum perfidus Dux Edricus Streona,
 videns Danorum aciem inclinatham, & Anglos habituros
 victoriam, ut prius Canuto promiserat, cum Magesetensi-
bus, & exercitus parte cui præerat, fugam capessit, & do-
 minum suum regem Eadmundum & Anglorum exerci-
tum dolis circumuenit, & Danis victoriam suis insidijs de-
 dit. Occisus est in ea pugna Alfricus Dux, Godwinus Dux,
Ulfketelus Eastanglorum Dux, Æthelwardus Dux, filius
 Ducis Eastanglorum Athelwini Dei amici, totusq; fere
 globus nobilitatis Anglorum, qui nullo in bello maius
 unquam vulnus quam ibi acceperunt. Eadnothus quoq;
Lindicolinensis episcopus, Ramesiensis quondam Præ-
positus, & Wulfus abbas, qui ad exorandum deum pro
 milite bellum agente conuenerant, interfecti sunt. Inter-
 iectis post hæc paucis diebus, cum rex Eadmundus Fer-
reum Latus cum Canuto vellet adhuc congregi, perfidus
 Dux Edricus, & quidam alij, id nullo modo sinebant fie-
 ri, sed illi consilium dabant, ut pace facta cum Canuto,
 regnum diuideret. Quorum suggestionibus, licet inuitus,
 ad postremum cum consentiret, recurrentibus internun-
 tijs, & obsidibus ad inuicem datis, ambo reges ad locum,
 qui Deorhyrst nominatur, in vnum conuenerunt. Ead-
mundus cum suis in occidentali ripa Sabrinæ: Canutus
 verò in orientali cum suis consedit. Dein uterq; rex in
 insulam, quæ Olanegge appellatur, & est in ipsius fluminis
 medio sita, trabarijs aduehitur. Vbi pace, amicitia, frater-
 nitate (& pacto & sacramentis) confirmata, regnum diui-
 ditur. Westfaxoniam, Eastangliam, Eastfaxoniam cum
Lundonia Civitate, & totam terram ad australem partem

Thamesis

Que anno-
 zatur hic mi-
 nori Chara-
 etere, deside-
 rabantur in
 exēplari ma-
 nu scripto &
 inseruntur
 sunt ex Flo-
 rilego. Simæ

Qua tamen cum ceteris his [] inclus.
 a Simone Dunelm. (qui Florent. exscribit)
 abfuit.

Thamesis fluminis obtinuit Eadmundus, Canuto aquilonares partes Angliæ obtinente: corona tamen regni Eadmūdo remansit.] Dein armis & vestibus mutatis, tributoq; quod classicæ manui penderetur statuto, ab inuicem discesserunt, Dani tamen cum præda, quam diripuerant, suas ad naues redierunt, cum quibus pacem (dato prætio) ciues Lundenienses fecerunt, & eos secum hiemare permiserunt. Post hæc, rex Eadmundus Ferreum latus, circa festiuitatem sancti Andreæ apostoli, 15. Indictione, decessit. » Lundeniæ, sed cum auo suo rege pacifico Eadgaro sepultus est Glastonix. Cuius post mortem, rex Canutus omnes episcopos & Duces, necnon & principes, cunctosq; optimates gentis Angliæ, Lundeniæ congregari iussit. Qui, cum venissent ante eum, quasi nesciens interrogauit eos sagacissimè, qui fuerunt testes inter eum & Eadmundum, quando conuentionem amicitix & diuisionem regni inter ipsos gesserunt, qualiter ipse & Eadmundus de fratribus & filiis eiusdem inter se locuti fuissent, vtrum fratribus & filiis eius liceret in regno Occidentaliū Saxonum post patrem eorum regnare, si Eadmundus moreretur viuentem illo. At illi cœperunt dicere, se procul dubio scire quòd rex Eadmundus fratribus suis nullam portionem regni sui (nec se spirante nec moriente) commendasset, dixeruntq; hoc se nôsse, Eadmundum regem velle Canutum adiutorem & protectorem esse filiorum eius, donec regnandi etatem habuissent, Verùm illi, testante deo, falsum perhibuerunt testimonium, & fraudulentè mentiti sunt, existimantes illum sibi & mitiorem esse propter mēdacium eorum, & se ab eo præmium sumptuosum magnum. Ex quibus falsis testibus quidam (post non longum tempus) ab eodem rege sunt interfecti. Tunc rex Canutus post supradictam interrogationem, conatus est à præfatis optimatibus fidelia iuramenta recipere. At ipsi iurauerunt illi quod eum regem sibi eligere vellent, eiq; humiliter obedire, & suo exercitui vestigalia dare, & accepto

pignore de manu sua nuda cum iuramentis à principibus Danorū, fratres & filios Eadmundi omnino despexerūt.

Vnus autem ex ipsis prefatis Clitonibus erat Eadwius, ægregius ac reuerendissimus regis Eadmundi germanus, quem ibidem cum consilio pessimo exulem esse debere, constituerunt. Et cum audisset Canutus rex adulationem, supradictorum, & despectionem, quam fecerunt in Eadwium, gaudēs introiuit in cameram suam, vocansq; ad se perfidum Ducem Edricum, sciscitabatur ab eo quomodo decipere valuisset Eadwium, vt mortis subiret periculum. Qui respondens, dixit se scire quendam virum alium Æthelwardum nomine, qui facilius eum in mortem tradere quiuisset, cum quo colloquium habere posset, illiq; nimiam mercedem promittere. Cognito autem viri nomine, vocauit eum rex ad se, astutissimè dicens: sic & sic allocutus est me Dux Edricus, dicens te posse seducere Eadwium Clitonem, vt occidatur. Modo acquiesce consilijs nostris, & potieris omni honore & dignitate patrum tuorum, & quære mihi caput eius, & eris mihi charior fratre germano. Ille verò dicebat se velle eum quærere vt interficeretur, si vllō modo valuisset. Veruntamen nōdum illum necare volebat: sed propter excusationē hoc promittebat. Erat enim ille ex nobilissimo genere Anglorum ortus.

1017 15. Benedictus, 140. papa. Hoc anno rex Canutus 1039 totius Angliæ suscepit imperium, idq; in .4. partes diuisit, Westsaxoniam sibi, Eastangliam Turkillo Comiti, Merciam Edrico Duci, Northimbriam Irco Comiti. Fædus etiam cum principibus, & omni populo ipse, & illi cum ipso percusserunt, & amicitiam firmam inter se iuramentis stabilierunt, omnesq; veteres inimicitias postponentes sedauerunt. Dein consilio perfidi Ducis Edrici, rex Canutus Clitonem Eadwium, regis Eadmundi germanum, & Eadwiū (qui rex appellabatur rusticorum) exlegauit. Verum sequentitempore cum rege pacificatus est, Eadwius.

Eadwius

Eadwius verò Clito deceptus illorū insidijs, quos eo tenus amicissimos habuit, iussu & petitione regis Canuti, eodem anno innocentèr occiditur. Dedit etiam consilium, Edricus, ut Clitunculos, Eadwardum & Eadmundum, regis Eadmundi filios, necaret. Sed quia magnum dedecus sibi videbatur ut in Anglia perimerentur, paruo elapso tempore ad regem Suanorum occidendos misit. Qui licet fœdus esset inter eos, precibus illius nullatenus voluit acquiescere, sed illos ad regem Hungarorum Salomonem nomine misit nutriendos, vitæq; reseruandos. Quorum vnus, scilicet Eadmundus, processu temporis ibidem vitâ finiuit; Eadwardus verò Agatham, filiam Germani imperatoris Henrici, in matrimonium accepit, ex qua Margaretam Scotorum reginam, & Cristinam sanctimonialem virginem, & Clitonem Eadgarum suscepit. Mense Iulio rex Canutus derelictam regis Æthelredi reginam Alfgiuam in coniugium accepit: ac in Natiuitate domini (cum esset Lûdoniæ) perfidum Ducem Edricum in palatio iussit occidere, quia timebat insidijs ab eo aliquando circumueniri, sicut domini sui priores Æthelredus & Eadmundus frequentèr sunt circumuerti, & corpus illius super murum ciuitatis proijci, ac insepultum iussit dimitti. Cum quo Dux Normannus filius Leofwini Ducis, frater scilicet Leofrici Comitis, & Æthelwardus filius Agelmari Ducis, & Brihtricus filius Alphegi Domnaniensis satrapæ, sine culpa interfecti sunt. Leofricum pro Normanno germano suo rex constituit Ducem, & cum postmodum valde charum habuit,

1040 16. Hoc anno de tota Anglia. 72. millia, & de Lundo- 1018
nia. 10500. librarum exercitui Danorum sunt persoluta,
& cum rege Canuto. 40. naues remansere, cæteræ verò
Denemerciam sunt reuectæ. Angli & Dani apud Oxen-
fordam de lege regis Eadgari tenenda concordés sunt
effecti.

1041 17. Hoc anno rex Anglorum & Danorum Canutus 1019

Denemerciam adiit, & ibi per totam hiemem mansit.

1020 18. Benedictus papa, presente Henrico imperatore, 1042

& Ricardo Fuldensi abbate, in eodem Cœnobio publicam missam cantavit in Natali sanctorum Philippi & Iacobi. Canutus rex Angliam rediit, & in Paschali festiuitate apud Cirenceastram magnum Consilium habuit, & Æthelwardum Duce[m] exlegauit. Liuingus Doroberniæ archiepiscopus vita decessit, cui Æthelnothus, qui Bonus appellabatur, nobilis viri Ægelmari filius, successit. Eodem anno ecclesia, quam rex Canutus & Comes Turkillus in monte, qui Assandum dicitur, construxerant, illis presentibus à Wulstano Eboracensi archiepiscopo, & multis alijs episcopis, cum magno honore & gloria dedicata est. Defuncto Aldhuno Lindisfarnensi episcopo, tribus penè annis ecclesia pastoralis destituebatur solatio. Facto in vnum conuentu, cum de episcopi electione tractaretur, religiosus presbiter quidam Eadmundus nomine superuenit, & ioco dixit. Cur me episcopum non eligitis? Cuius iocum non iocosè accepere qui aderant, sed elegerunt illum, & triduo po indicto ieiunio, sancti Cuthberti velle super hoc quærebant. Celebrante presbitero missam ad caput ipsius sancti, in medio Canone (quasi de eiusdem patris sepulchro) vox audita est, quæ tribus vicibus Eadmundum episcopum nominauit.

1021 19. Erkenbaldus archiepiscopus Moguntinus obiit. 1043

16. Cal. Septembris, cui Aribo successit. Canutus rex Anglorum & Danorum, ante festiuitatem sancti Martini, Turkillum sæpè dictum Comitem cum vxore sua Edgitha expulit Angliam. Algarus Orientalium Anglorum episcopus obiit, cui Aldwinus successit.

1022 20. Æthelnothus Doroberniæ archiepiscopus Romanam iuit. Quem Benedictus papa magno cum honore suscepit, & pallium illi dedit. 1044

1023 21. Eclipsis solis hora nona, verno tempore. Corpus 1045
sancti Alpheagi martiris, de Lundonia Doroberniam est
transla-

translatum. Wulstanus Eboracensis archiepiscopus, Eboraci, quinto Cal. Iunii, feria tertia, defungitur: sed corpus eius Heli defertur, & ibi sepelitur. Cui successit Alfricus Puttoc Wintoniensis Præpositus.

1046 22. Benedictus papa obiit. Iohānes. 141. papa. Hen- 1024.
ricus pius obiit secundo Idus Iulij, & sepultus est in Ba-
bonis monte.

1047 **R**omanorum. 94. Conradus regnavit annis. 15.
1. Eadmundus vir religiosus Lindisfarnensem 1025
episcopatum suscepit.

1048 2. Ciclus decennou. 27. incipit Indictione. 9. Alfricus 1026.
Eboracensis archiepiscopus Romam adiit, & à Iohanne
papa pallium suscepit. Obijt Ricardus secundus dux Nor-
mānorum, cui successit Ricardus tertius, qui eodem anno
mortuus est. Cui Rotbertus frater eius successit.

1049 3. Cum regi Anglorum & Danorum Canuto intima- 1027.
tum fuisset, quod Norregani regem suum Olauum prop-
ter eius simplicitatem, & mansuetudinem, æquitatem, &
religiositatem, nimis vili penderent, multum auri & argē-
ti quibusdam illorum misit, multis rogans petitionibus,
vt illo spreto & abiecto, deditioem illi facerent, ac illum
super se regnare permetterent. Qui, cum ea quæ miserat,
auditate magna suscepissent, ei remandari iusserunt, ad
illum suspiciendum se paratos fore quandocunq; vellet
venire.

1050 4. Canutus, rex Anglorum & Danorum. 50. nauibus 1028.
magnis Norregam deuectus, Olauum regem de illa expu-
lit, sibiq; eam subiugauit. Eodem anno natus est Hiber-
nensis probabilis Scotus: cuius studio & labore hæc chro-
nica præcellens de diuersis libris est coadunata. NB.

1051 5. Canutus, rex Anglorum Danorum & Norregano- 1029.
rum ad Angliam redijt, & post festiuitatem sancti Marti-
ni Danicum Comitem Hæcun, qui nobilem matronam
Gunildam, sororis suæ & Wirtgeorni regis Winidorum
filiam, in matrimonio habuit, quasi legationis causa, in
exilium

> exilium misit. Timebat enim ab illo vel vita priuari vel
> regno expelli.

1030 6. Predictus Comes Hacun in mari periit: quidam ta- 1052
men dicunt eum fuisse occisum in Orcada insula. Sanctus
> Olauus rex & martir, Haroldi regis Norreganorum filius,
> in Norregia iniuste perimitur a Norreganis.

1031 7. Canutus rex Anglorum, Danorum, & Norregano- 1053
rum, de Denemercia magno cum honore Romam iuit, &
sancto Petro apostolorum principi ingentia dona, in au-
ro & argento alijsq; rebus pretiosis obtulit, & à Iohanne
papa, vt scholā Anglorum ab omni tributo & thelone li-
beraret, impetrauit: & in eundo & redeundo largas pau-
peribus eleemosynas erogauit, at multas per viam clau-
suras, vbi thelon à peregrinis extorquebatur, ingenti
pretio dato dissipauit. Hic etiam ante sepulchrum apo-
stolorum suæ vitæ morumq; emendationem deo deuouit,
vnde & epistolam memoria dignam, per virum pruden-
tissimum Liuingum, tunc Tauestokensis ecclesiæ abbatē,
post verò mox eodē anno in Cridiatunensis ecclesiæ pōti-
ficatu Eadnothi successorē, qui sibi comes itineris extitit,
alijsq; suos legatos Angliā misit, dum ipse Roma rediēs
per viam quam ierat, Denemercia priusquā Angliā pete-
ret. Cuius epistolæ textū hic subscribere dignū duximus.

CAnutus rex totius Angliæ, & Danemercia, & Nor-
reganorum, & partis Suanorum. Æthelnotho Me-
tropolitano, & Alfrico Eboracensi archiepiscopo, om-
nibusque episcopis & primatibus, & toti Anglorum
genti, tam nobilibus quā plebeis salutem. Notifico vo-
bis me nouitèr iuisse Romam. oratum pro redemptione
peccaminum meorum, & pro salute regnorum, quiq; meo
subiacent regimini populorum. Hanc quidem profectio-
nem deo iam olim deuoueram, sed pro negotijs regni, &
causis impredientibus, huc vsque perficere non poteram.
Nunc autem ipsi deo meo omnipotenti valde humiliter
gratias ago, qui mihi cōcessit in vita mea sanctos aposto-
los

los suos Petrum & Paulum, & omne sanctuarium quod
 intra urbem Romam aut extra addiscere potui expetere,
 & secundum desiderium meum præsentialiter venerari
 & adorare. Ob id ergò maximè hoc patraui, quia à sapi-
 entibus didici, sanctum Petrum apostolum magnam po-
 testatem à domino accepisse ligandi atq; soluendi, clau-
 gerumq; esse regni cælestis, & ideo specialius eius patro-
 cinium apud dominum diligentè expetere valde vtile
 duxi. Sit autem vobis notum, quia magna congregatio
 nobilium in ipsa Paschali solennitate ibi cum domino
 papa Iohanne & imperatore Conrado erat, scilicet omnes
 principes gentium à monte Gargano vsq; ad istud proxi-
 mum mare, qui omnes me & honorificè suscepèrunt, & do-
 nis pretiosis honorauèrunt: maximè autem ab imperatore
 donis varijs, & muneribus pretiosis honoratus sum, tam
 in vasis aureis & argenteis, quàm in pallijs & vestibus val-
 de pretiosis. Locutus sum igitur cum ipso imperatore, &
domino papa, & principibus qui ibi erant, de necessitati-
 bus totius populi vniuersi regni mei, tam Anglorum quàm
 Danorum, vt eis concederetur lex æquior & pax securior
 in via Romam adeundi, & ne tot clausuris per viam arcten-
 tur, & propter theloni in iustum fatigentur, annuitq; postu-
 latis imperator, & Rodolphus rex, qui maximè ipsarum
 clausurarum dominatur, cunctiq; principes edictis firma-
 uerunt, vt homines mei tam mercatores quàm alij oran-
 di causa viatores, absq; omni angaria clausurarum & the-
 loneariorum firma pace & iusta lege securi Romam eant
 & redeant. Conquestus sum iterum coram domino papa,
 & mihi valde displicere causabar, quod mei archiepiscopi
 in tantum angariabantur immensitate pecuniarum, quæ
 ab eis expetebatur, dum pro pallio accipiendo, secundum
 morem, apostolicam sedem peterent, decereturq; est ne id
 deinceps fiat. Cuncta enim quæ à domino papa, & ab ipso
 imperatore, & à rege Rodolpho, cæterisq; principibus,
 per quorum terras nobis transitus est ad Romam, pro mea
 gentis

gentis vtilitate postulabam, libentissimè annuerunt, & concessa sacramento etiam firmauerūt, sub testimonio. 4. archiepiscoporum & 20. episcoporum, & innumeræ multitudinis Ducum & nobiliū, qui ibi aderant. Quapropter deo omnipotenti gratias magnificas reddo, quia omnia quæ desideraueram, prout mente decreueram, prosperè perfeci, votisq; meis ad velle satisfeci. Nūc itaq; notum sit omnibus vobis, quia ipsi deo omnipotenti supplex deuoui vitam meā à modo in omnibus reformare, & regna mihi subdita, populosq; iustè & piè regere, æquumq; iudicium per omnia obseruare: & si quid per meæ iuuentutis intemperantiam aut negligentiam hætenus præter id quod iustum erat, actum est, totum deo auxiliante deinceps dispono emendare. Idcirco obtestor, & præcipio meis conciliarijs, quibus regni consilia credidi, ne vlllo modo, aut propter timorem mei, aut alicuius potentis personæ fauorem, aliquam iniustitiam à modo cōsentiant, vel patiātur pullulare in omni regno meo. Præcipio etiam omnibus vicecomitibus, & præpositis vniuersi regni mei, sicut meam amicitiam aut suam salutem habere volunt, vt nulli homini (nec diuiti nec pauperi) vim iniustam inferant, sed omnibus tam nobilibus quam ignobilibus, & diuitibus & pauperibus, sit fas iusta lege potiundi, à qua nec propter fauorem regium, aut alicuius potentis personam, nec propter mihi congregandam pecuniam vlllo modo deuieitur, quia nulla mihi necessitas est, vt iniqua exactione mihi pecunia congregetur. Ego itaque, quod vobis notum fieri volo, eadem via qua exiui, regrediens Danemerciam, eo pacem & firmum pactum omnium Danorum consilio cum eis gentibus & populis compositurus, qui nos & regno & vita priuare si eis possibile esset, volebāt, sed nō poterant, deo scilicet virtutem eorum destruyente, qui nos sua benigna bonitate in regno & honore conseruet, omniumq; inimicorum nostrorum potentiam & fortitudinem deinceps dissipet, & annihilet. Composita deniq;

niq; pace cum gentibus, quæ in circuitu nostro sunt, dispositoq; & pacato omni regno nostro hic in Oriente, ita ut à nulla parte bellum aut inimicitias aliquorum timere habeamus, quàm citiùs hac estate apparatus nauigij procurare potero, Angliam venire dispono. Hanc autem epistolam idcirco præmisi, ut de mea prosperitate omnis populus regni mei lætificetur, quia ut vos ipsi scitis, nunquam memetipsum, nec meum laborē abstinui, nec adhuc abstinebo, impendere pro omnis populi mei necessaria utilitate. Nūc igitur præcipio, & obtestor omnes meos episcopos, & regni Præpositos, per fidem, quā deo & mihi debetis, quatenus faciatis, ut antequam ego Angliam veniam, omnia debita, quæ deo secundum legem antiquam debemus, sint soluta, scilicet eleemosinæ pro aratris, & decimæ animalium ipsius anni procreatorū, & denarij quos Romæ ad sanctū Petrum debemus, siue ex vrbibus, siue ex villis, & mediante Augusto decimæ frugum, & in festiuitate sancti Martini primitiæ seminū ad ecclesiā sub cuius parochia quisq; est, quæ Anglicè Circesceat nominatur. Hæc & his similia si (dum venero) non erunt persoluta, regia exactio secundum leges (in quem culpa cadit) districtè absq; venia comparabit. Valete. Aribo Moguntinus archiepiscopus obiit octauo Idus Aprilis. Sanctus Bardo successit annis, 20, baculum die sancto Pentecostes accipiens.

- 1054 8. Ecclesia sancti Eadmundi regis & martiris hoc anno dedicata est, ab Agelnotto Archiepiscopo. MS. S. Edm. 1032
- 1055 9. Magne religionis & modestie vir, Leoffius Wicciorum episcopus, in episcopali villa Kemesia, 14. Cal. Septēbris, feria tertia obiit, & (ut credi fas est) ad coelica regna migravit. Cuius corpus in ecclesia sanctæ Mariæ Wigorniaë tumulatur honorificè. In cuius sedem Perforensis abbas Brihteagus, filius videlicet sororis Wulstani Eboracensis archiepiscopi, leuatus est. 1033
- 1056 10. Æthericus Lindicolinensis episcopus defungitur, 1034
&

& in monasterio Ramesegæ sepelitur. Cui successit Ead-
norhus. Malcolmus rex Scotorum obiit.

1035 11. Canutus rex Anglorum, ante suum obitum, super 1057
Norreganos regem constituit Suanum, qui suus & North-
amtunensis Alfgiue (filix videlicet Alfhelmi Ducis & no-
bilis matronæ Wulfrunæ) dicebatur filius, quem tamen
nonnulli asseriebant non regis & eiusdem Alfgiue filium
extitisse, sed eandem Alfgiuam ex rege filium habere vo-
luisse sed nequiuisse, & idcirco recentè natum infantem
cuiusdam presbiteri sibi afferri iussisset, regemq; omni-
nò credulum fecisse, se filium illi iam peperisse. Super Da-
nos etiam suum & Alfgiue reginæ filium Hardecanutum
regem constituit, Et postea hoc anno, secundo Idus No-
uembris, feria quarta, apud Sceaftebiriā vita decessit,
sed Wintoniæ in Veteri monasterio satis honorificè sepe-
litur. Quo tumulto regina Alfgiua ibidem resedit. Haral-
dus verò dixit se filium esse Canuti regis & Northamtu-
nensis Alfgiue, licet id verum esset minimè, dicunt enim
nonnulli filium cuiusdam sutoris illum fuisse, sed Alfgi-
uam eodem modo de illo fecisse, quo de Suano fertur e-
gisse. Nos verò quia res in dubio agitur, de neutrorum
genitura quid certi sciuimus definire. Is tamè adepta re-
gia dignitate, misit Wintoniam suos constipatores cele-
rimè, & gazarum opumq;, quas rex Canutus Alfgiue re-
liquerat reginæ, maiorem melioremq; partem ademit illi
tirannicè, spoliataq; dimisit ibidem vt cœperat reside-
re, atq; consentientibus quàm plurimis maioribus natu
Angliæ, quasi iustus hæres cœpit regnare, nec tamen ita
potentè vt Canutus, quia iustior hæres expectabatur
Hardecanutus. Vnde breui post tempore regnum An-
gliæ sorte diuiditur, & Haraldo pars septentrionalis, Har-
decanuto prouenit australis. Obiit Rotbertus Dux Nor-
mannorum, cui successit Gulielmus Bastardus, filius eius,
in puerili ætate.

1036 12. Ciclus solaris incipit, 4. concurrentibus bissexti- 1058
libus

libus Piligrinus archiepiscopus Colonienfis, instigatus quorundam inuidorum monachorū (de monasterio sancti Pantaleonis) verbis, qui Heliam abbatem Scotorum, qui illis quoq; præfuit, propter distinctionem suam, & alios Scotos, quos secum habuit, odio habebant: præfatus archiepiscopus minatus est eidē Helix, quod postquā de Curte regia venissent, nullum Scotum neq; ipsum ibi dimisisset. Tunc Helias & alij Scoti responderunt: si Christus in nobis verè est peregrinus, non reuertetur viuus ad Coloniam archiepiscopus Piligrinus. Ita quoq; dominus effecit, & Helias duo monasteria iexit. Innocentes Clitones Alfredus & Eadwardus, Æthelredi quondam regis Anglorum filij, de Normannia (vbi cum auunculo suo Ricardo manserant tempore lōgo) multis Normannicis militibus secum assumptis, in Angliam paucis transuecti nauibus, ad suæ matris colloquiū (quæ morabatur Wintoniæ) venerunt. Quod indigne grauiterq; ferebant potentes nonnulli, quia (licet iniustum esset) Haraldo multò deuotiores extitere quàm illi, maximè (vt fertur) Comes Godwinus. Hic quidem Alfredum, cum versus Lundoniā ad regis Haraldī colloquium (vt mandarāt) properaret, retinuit, & arcta in custodia posuit. Sociorum verò illius quosdam disturbauit, quosdam catenauit, & postea cecauit: nonnullos cute capitis abstracta cruciauit, & manibus ac pedibus amputatis multauit, multos etiam vendi iussit, & mortibus varijs ac miserabilibus apud Gildesfordam, 600. viros occidit. Sed illorum nunc animas in paradiso creditur gaudere cum sanctis, quorum corpora tam crudeliter sine culpa perempta sunt in aruis. Quo audito, regina Alfgiua filium suum Eadwardum, qui secum remansit, maxima cum festinatione Normanniam remisit. Deinde Godwini & quorundam aliorum iussione ad insulam Elig Clito Alfredus strictissimè vinctus ducitur. Sed vt terram naui applicuit, in ipsa mōx eruti sunt oculi eius cruentissimè, & sic ad monasterium ductus, monachis

chis traditur custodiendus. Vbi breui post tempore de hac
 migravit luce, & in australi porticu, in occidentali parte ec-
 clesie, corpus eius sepelitur cum debito honore, anima
 verò paradisiaca fruitur amenitate.

1037 13. Haraldus rex Merciorum & Northanhimbrorū, 1059
 vt per totam regnaret Angliam (a principib⁹ & omni po-
 pulo) rex eligitur. Hardecanutus verò, quia in Danemar-
 cia moras innexuit, & in Angliam rogatus venire distu-
 lit, penitus abiicitur. Cuius mater Alfgiua, Anglorum
 quondam regina, hiemis initio, sine misericordia expelli-
 tur Anglia. Quæ rate mox parata in Flandriam transue-
 hitur, & a nobili Comite Balduino cum honore suscipi-
 tur. Is, vt talem virum decuit, quamdiu necessitas popo-
 scrat, ei necessaria gratanter ministrare curauit. Eodem
 anno, paulo antè, magnæ vir religionis Anicus Eouesham-
 nensis decanus obiit. Piligrinus archiepiscopus obiit o-
 ctavo Cal. Septembris, feria quinta, & Herimannus suc-
 cessit. 20. annis. Sanctus Bardo archiepiscopus, præsentè
 Conrado imperatore, Indiis quinta, quarto die Iduū No-
 uembris, feria quinta, dedicauit monasterium sancti Mar-
 tini Moguntiensis archiepiscopatus, in honorem sancti
 Martini episcopi & Confessoris.

1038 14. Æthelnothus Dorobernēsis archiepiscop⁹, quar 1060
 to Cal. Nouemb. vita decessit. Cuius obitus die septimo
 Æthelricus Suthsaxonie præsul obiit. Petierat enim à deo,
 ne post mortem dilectissimi sui patris Æthelnothi in hac
 luce diu viueret. Cui Grimketellus in episcopatū Æthel-
 notho verò regis capellanus Eadsius in archiepiscopatum
 successit. Decessit etiam eodem anno Alfricus Eastanglo-
 rum episcopus. Et Wicciorū episcop⁹ Brihteagus decimo
 tertio Cal. Ianuarij, feria quarta, vitam finiuit: cuius epis-
 copatū Liuingo Cridiatunensi antistiti rex dedit Haral-
 dus. Pro Alfrico verò Stigandus, regis capellanus, est con-
 stitutus, sed postmodū eiectus, & Grimketell⁹ pro eo est
 electus, habuitq; duas parrochias tunc, Australium Saxo-
 num

num & Orientalium Anglorum. Sed iterum Stigandus receptus, & Grimketelus est eiectus, & Stigandus quidē Australium Saxonum episcopatum tenuit, & fratri suo Agelmaro Orientalium Anglorum præsulatum acquisiuit: minimumq; id animositati suæ ratus, Wintoniensem & Cantuariensem thronos ascēdit, vixq; ægreq; exoratus, vt Australibus Saxonibus prius ordinaretur episcopus. Post Agelmarū fuit Elmhānensis episcopus Arfastus, qui ne nihil fecisse videtur, vt sunt Normanni famæ in futurū studiosissimi, episcopatū de Elmham transtulit ad Theotfordū.

1061 15. Conradus imperator obiit. 2. Idus Ianuarij, feria 1039
quarta, & sepult⁹ est in Spira. Ricard⁹ abbas Fuldēsis obiit,
13. Cal. Aug. Sigewardus successit. Quo anno hiems extitit durissima. Brihtmar⁹ Licetfeldēsis episcopus obiit, cui Wulfius successit. Eadwinū Leofrici Comitis germanū, & nobiles regis Ministros Turkillū, & Alfgeatū filium Etsij, multosq; cū eis viros occiderūt Walēses. Hardecanut⁹ rex Danorū, Flandriā deuectus, ad matrē suā Alfgiuam venit.

Romanorum. 95. Henricus filius Conradi imperatoris, regnavit annis. 17.

1062 1. Haraldus rex Anglorum, obiit Lundoniæ, & in 1040
Westmonasterio sepelitur. Quo sepulto, proceres fermē totius Angliæ, legatos ad Hardecanutum Briggæ, vbi cum matre sua morabatur, mittētes, & se benē facere putantes, rogauerunt illum vt Angliam veniret, & scepra regni susciperet. Qui nauibus. 60. paratis, & Danicis militibus instructis, ante mediam æstatem Angliam aduehitur, & gaudentē ab omnibus suscipitur, regniq; solio mox sublimatur. Sed sui imperij tempore nil egit dignum potestate regia. Nam mox vt regnare cœpit, iniuriarum, quas vel sibi, vel suæ genitrici suus antecessor fecerat rex Haraldus, qui frater suus putabatur, non immemor, Alfricum Eboracensem archiepiscopum, Godwinum Comitem, Stir Maiorem domus, Edricum dispensatorem, Thronū suum carnificem, & alios magnæ dignitatis viros, Lundoniam

. misit, & ipsius Haraldi corpus effodere, & in Grönnam
 . proijcere iussit. Quod cum proiectum fuisset, id extra-
 . here, & in flumen Thamefis mādauit proijcere. Breui au-
 . tem post tempore a quodam piscatore captum est, & ad
 . Danos allatū sub festinatione, in cœmeterio quod hābu-
 . erunt Lundoniæ sepultum est ab ipsis cum honore. Qui-
 . bus actis, octo marcas unicuiq; suæ classis remigi, & 12.
 . unicuiq; gubernatori de tota Angliā præcepit dependi,
 . tributum videlicet tam graue, vt vix aliquis id posset per-
 . soluere. Quapropter omnibus, qui prius aduentum eius
 . desiderabant magnoperè, factus est exosus summoperè.
 . Ad hæc etiā, pro nece sui fratris Alfredi, aduersus Godwi-
 . num Comitem & Wigornensem episcopum Liuingum,
 . accusantibus illos Alfrico Eboracensi archiepiscopo &
 . quibusdam alijs, exarsit ira magna. Idcirco episcopatum
 . Wigornensem Liuingo abstulit, & Alfrico dedit: sed se-
 . quenti anno ablatū Alfrico, Liuingo secum pacificato be-
 . nignè reddidit. Godwinus autem regi pro sua amicitia,
 . dedit trierem fabrefactā, caput deauratum habentem,
 . armamentis optimis instructā, decoris armis electisq;
 . 80. militibus decoratā. Quorum vnusquisq; habebat duas
 . in suis brachijs aureas armillas, sedecim vncias pendentes,
 . lorica trilicē indutam, in capite cassidem ex parte deau-
 . ratā, gladium deauratis capulis renibus accinctum, Da-
 . nicam securim auro argentoq; redimitam in sinistro hu-
 . mero pendentem, in manu sinistra clipeum, cuius vimbo-
 . clauisq; erant deaurati, in dextra lanceam, quæ lingua An-
 . glorum Ategar appellatur. Insuper etiam, non sui consilij
 . nec suæ voluntatis fuisse, quod frater eius necatus fuisset,
 . sed dominum suum regem Haraldum illum facere quod
 . fecit iussisse, cum totius ferè Angliæ principibus & Mini-
 . stris dignioribus regi iurauit.

1041 2. Hoc anno rex Anglorum Hardecanutus suos 1063
 . Hufscarlas misit per omnes regni sui prouincias ad exigē-
 . dum quod dixerat tributum, Ex quibus duos, Feades
 . scilicet

scilicet & Thurstanum, Wigornenses provinciales cum ci-
 uibus seditione exorta, in cuiusdam turris Wigornensis
 monasterij solario, quo celandi causa confugerant, quarto
 Nonas Maij, feria secunda, peremerunt. Vnde rex ira cō-
 motus, ob ultionem necis illorū, Thurum Mediterraneo-
 rum, Leofricum Merciorum, Godwinum Westsaxonum,
 Siwardum Northimbrorum, Ronum Magefitensium, &
 ceteros totius Angliæ Comites, omnesq; ferme suos Huf-
 carlas, cum magno exercitu (Alfrico adhuc pontificatum
 Wigornensem tenente) illo misit, mandans vt omnes vi-
 ros (si possint) occiderent, ciuitatem deprædatam incen-
 derent, totamq; provinciam deuastarent. Qui die venien-
 te secundo Iduum Nouembris, & ciuitatem & provinciā
 deuastare ceperunt, idq; per .4. dies agere non cessauerūt,
 sed paucos vel ē ciuibus vel provincialibus ceperunt aut
 occiderūt, quia præcognito aduentu eorum provinciales
 quoq; locorum fugerant. Ciuium verò multitudo in quā-
 dam modicam insulam, in medio Sabrinæ fluminis sitam;
 quæ Beuerege nuncupatur, confugerant: & munitione
 facta, tam diu se viriliter aduersus suos inimicos defen-
 derant, quoad pace recuperata, liberè domum licuerit eis
 redire. Quinta igitur die ciuitate cremata, vnusquisq; mag-
 na cum præda redijt in sua, & regis statim quieuit ira. Nō
 multo post Eadwardus Æthelredi quōdam regis Anglo-
 rum natus, de Normannia vbi multis exulabat annis, ve-
 nit Angliam, & à fratre suo Hardecanuto rege susceptus
 honorificè, in curia sua mansit.

1064. 3. Rex Anglorum Hardecanutus, dum in conuiuio, 1042
 in quo Osgodus Clapa magnæ vir potentia, filiam suam
 Githam Danico & præpotenti viro Touio, Prudan cogno-
 mento, in loco qui dicitur Lambithe, magna cum lætitia
 tradebat nuptui, lætus sospes & hilaris cum sponsa præ-
 dicta, & quibusdam viris, bibens staret, repente inter bi-
 bendum miserabili casu ad terram corruit, & sic mutus
 permanēs, sexto Idus Iunij, feria tertia, expirauit, & Win-

toniam delatus, iuxta patrem suū regē Canutū est tuni-
latus. Cuius frater Eadwardus, annitentibus maximè Co-
mite Godwino, & Wigornensi præsule Liuingo, Lundonie
• leuatur in regem. Cuius pater Ethelredus, cuius pater
• Eadgarus, cuius pater Eadmundus, cuius pater Eadwar-
• dus Senior, cuius pater Alfredus. Helias Scotus, abbas,
• obiit secundo Idus Aprilis, vir prudens & religiosus, &
• idè monasterium sancti Pantaleonis cum suo, id est san-
• cti Martini, sibi commissum est regendum. Ipse optimum
• Missalem librum monachi Franci, sine licentia in com-
• mune scriptum, in monasterio sancti Pantaleonis igne
• consumpsit, ne alius quidquā sine licentia facere auderet.

1043 4. Eadwardus ab archipræsulibus Edsio Dorober- 1065
nensi, & Alfrico Eboracensi, alijsque ferme totius Angliæ
præsulibus, prima die Paschæ. 3. Nonas Aprilis, vngitur in
regem Wintoniæ. Eodem anno. 14. diebus ante festiui-
tatem sancti Andreæ apostoli, festinatò rex cum Comiti-
• bus Leofrico, Godwino, & Siwardo, de ciuitate Glaworna
• Wintoniā venit improuise, & vt illi cōsiliū ei dederant,
• suæ genitrici, quicquid in auro, argento, gemmis, lapidi-
• bus, alijsue rebus pretiosum habuerat abstulit, vel quia
• priusquam rex esset effectus, vel post, minus quā vole-
• bat illi dederat, & ei valde dura extiterat. Veruntamen
sufficiētè ei ministrari necessaria præcepit, & illam ibi-
dem quæta manere iussit. Animchadus Scotus monachus
• & inclusus in Fulda obiit, super cuius sepulchrum Maria-
nus, huius Chronicæ auctor, decem annis ad pedes eius
• stans inclusus, missam cantauit, qui etiam hæc de supradic-
• to Animchado retulit. Ipse inquit, cum in Hibernia esset
• insula, quæ Keltra dicitur, quadam die fratribus quibusdā
• adueniētibus, cum licentia senioris sui, nomine Kortram,
• charitatem eis fecit. Cumq; quidam post cibum essent e-
• gressi, illi qui remanserant, ad ignem se calfacientes, con-
• sederunt, atq; bibere ab eo petierunt, quo nolente sine li-
• centia coegerunt illum, Tandem consensit, prius tamen

an. h. 6.
660

• ex eo potu seniori suo quasi benedictionem misit. Crasti-
 • no autem ab eo interrogatus, unde sibi illum potum mi-
 • sisset, omnia quæ gesta erant retulit: moxq;, propter hanc
 • tantum culpam, cum senior de Hibernia exire iussit. Quod
 • ille humiliter adimpleuit, sicq; Fuldam veniens sancte vi-
 • uendo inclusus (vt prædixi) obiit. Hoc autem mihi retulit
 • Tigernah senior meus, cum quandam culpam parvam
 • coram eo fecissem. Me quoq; audiente in Fuldam incluso,
 • quidam religiosissimus eiusdem cænobij monachus, no-
 • mine Gulielmus, supradictum Animchadum (iam sepul-
 • tū) rogauit, vt se benediceret: atq;, sicut postea mihi cōfir-
 • mavit, eadem nocte per visum videre Animchadum, in se-
 • pulchro suo stantem, nimio fulgore nitentem, & extensa
 • manu se benedicientem, totamq; ipsam noctem etiam ego
 • mellifluo plenam odore duxi. Hæc ait Marianus.

1066 5. Benedictus papa. 142. Hic cum papatiam suam e- 1044
 • misset, Henricus imperator perrexit Romam, & pro eo
 • Clemētem instituit papam, quia ex ore sancti Petri, emp-
 • tor & venditor gratiæ spiritualis cum Simone Mago sunt
 • anathematizati. Ælwardus Lundoniensis præsul, qui &
 • ante episcopatum & in episcopatu, abbatis iure Eoueshā-
 • nensi cœnobio præfuit, cum pontificatum administrare
 • pro sua infirmitate minùs sufficeret, Eoueshammi residere
 • voluit, sed fratres loci illius id omnino ferre noluerunt.
 • Quapropter ablatis ex maxima parte libris & ornamen-
 • tis, quæ ipse eidem contulerat loco, & quædam (vt fertur)
 • quæ alij contulerāt, ad monasterium Ramesegæ secessit,
 • & omnia quæ attulit sancto obtulit Benedicto, ibiq; rese-
 • dit, & hoc anno, octauo Cal. Augusti, feria quarta, defun-
 • gitur, ibidemq; sepelitur. In generali Concilio, quod eo-
 • dem tempore celebratum est Lundoniæ, religiosus Eoue-
 • shamnensis monachus Wulmarus, qui & Mannus, vt ab-
 • batis iure suo monasterio præesset eligitur, & quarto I-
 • dus Augusti, feria sexta, ordinatur. Eodem anno nobilis
 • matrona Gunilda regis Wirthgeorni & sororis Canuti

regis filia, & Comitum Hæuni & post Haroldi morte vi-
 • duata, cum duobus filijs Hemmingo & Thutkillo expel-
 • litur de Anglia. Quæ Flādriam deuecta, in loco qui Bric-
 • ge dicitur aliquandiu resedit, & sic Danemerciam adiit.
 • Capellanus regis Stigandus præsulatum Eastangliæ sus-
 • cepit.

1045 6. Ciclus decenn, 21. incipit, Indict. 13. Brihtwoldus 1067

Wiltoniēsis episcopus obiit, cui regis capellan⁹ Heremā-
 • nus de Lotharingia oriundus successit. Quo anno rex An-
 • glorum Eadwardus ad Sandicum portum congregauit
 • • classē præualidam contra Magnum Norreganorum re-
 • • gem, Angliam adire disponentem: sed bellum à Suano re-
 • • ge Danorum illi illatum, iter impediuit.

1046 7. Clemens papa. 143. Liuius Wicciorum, Domna- 1068

• niæ & Cornubiæ præsul, decimo Cal. Aprilis die domini-
 • ca obiit. Cuius post decessum, regis, Cancellario Leofrico
 • • Britonico mox Cridiatunensis & Cornubienſis datus
 • • est præsulatus: & Aldredus, qui primò monachus Winto-
 • • niensis, post abbas Tauistokenſis extitit, Wicciorum pō-
 • • tificatum suscepit. Osgodus Clapa expellitur Anglia.
 • • Magnus Norreganorum rex, sancti Olai regis filius, fu-
 • • gato rege Danorum Suano, sibi Danemerciam subiugat.

1047 8. Clemens papa obiit septimo Idus Octobris. Pop- 1069

• po qui & Damasus, papa. 144. Nix in occidente tanta ce-
 • cidit, vt filuas quoq; frangeret. Quo etiam anno hiems
 • • extitit durissima. Grimkitelus Suthsaxonix præsul obiit,
 • • cui regis capellanus Heca successit. Deceſsit quoq; Alf-
 • • winus Wintonienſis episcopus, in cuius sedē præsul East-
 • • angliæ sublimatur Stigandus. Suanus rex Danorum suos
 • • legatos misit ad Eadwardum regem Anglorum, & roga-
 • • uit vt sibi classē mitteret contra Magnum regem Norre-
 • • ganorum. Tunc Comes Godwinus consilium regi dedit,
 • • vt saltem. 50. naues militibus instructas ei mitteret, sed
 • • quia Leofrico Comiti & omni populo id non videbatur
 • • consilium, nullam ei mittere voluit. Post hæc Magnus rex
 • • Norrega-

Norreganorum, classe multa & valida constipatus, cum Suano prælium commisit, & multis militibus vtrinque occisis, illum de Danemercia expulit, & post in illa etiam regnavit, atque tributum sibi non modicum pendere Danos coegit, ac non multo post obiit.

1070 9. Poppo papa obiit. Suanus Danemerciam recepit, 1048
& Haraldus Haruager Siwardi regis Norreganorum filius, & ex parte matris frater sancti Olani, patruus scilicet Magni regis, Norregam repetijt, breuique post tempore suos nuntios ad regem Eadwardum misit, & pacem amicitiamque illi obtulit, & recepit. Ad quem etiam rex Danorum Suanus legatos mittens, rogavit ut ei navale mitteret adiutorium. Sed licet Comes Godwinus voluisset ut saltem 50. naues illi mitterentur, Leofricus Comes omnisque populus vno ore contradixerunt. Terræ motus Cal. Maij die dominica extitit magnus Wigornæ, Wic. Deorbeæ, & multis alijs locis. Mortalitas hominum & animalium multas occupavit Angliæ provincias, & ignis æreus, vulgo dictus fluaticus, in Deorbegensi provincia, & quibusdam alijs provincijs, villas & segetes multas vastavit. Eadmundus Lindisfarnensis episcopus Glawornæ obiit, sed à suis deportatus, Dunholmi sepelitur. Cui successit Edredus, sed illo diuina ultione percussus, in eius locum Æthelricus Burgenfis monachus substituitur.

1071 10. Leo papa 145. Ille est Leo ille, qui nouum cantum 1049
de sancto Gregorio papa fecit. Henricus imperator innumerabilem congregauit exercitum contra Flandrensem Comitem Balduinum, maxime eo quod apud Neomagus suum palatium combussisset, atque fregisset pulcherrimum. In qua expeditione fuit Leo papa, & de multis terris nobiles & magnifici viri quamplurimi. Suanus etiam rex Danorum, ut imperator illi mandarat, cum sua classe ibi affuit, & ea vice fidelitatem imperatori iurauit. Misit quoque ad regem Anglorum Eadwardum, & rogauit illum ne Balduinum permitteret effugere, si vellet ad mare fugere.

gere. Idcirco cum magna classe rex ad Sandicum portum
adiit, & ibi tamdiu mansit, quod imperator de Balduino
omnia quę voluit habuisset. Interea Suanus Comes, God-
wini Comitis & Githę filius, qui relicta prius Anglia, co-
quod Eadgiuam Leonensis monasterij abbatissam quam
corruerat in matrimonium habere non licuerit, Dane-
marciam adierat, nauibus. 8. redijt, dicens cum simulatio-
ne se cum rege fideliter amodò remansurum. Cui Beorn⁹
Comes, filius auunculi sui Danici Comitis Vlsi, filij Spr-
elingi, filij Vlsi ac fratris Suani Danorum regis, promisit
se a rege impetraturum, vt suus ei Comitatus redderetur.
Pacificato itaq; cum imperatore Balduino Comite, Co-
mites Godwinus & Beorn⁹, 42. nauibus Peuenesea regis
licentia sunt deuecti: reliquā verò classis partem domum
iussit redire, paucis secum nauibus ibi retentis. Cui cum
nunciatum fuisset, quod Osgodus Clapa cum. 29. nauibus
in Vlpe iaceret, de nauibus quas remisit quot potuit re-
uocauit. Osgodus autē, vxore sua quam apud Bricge cō-
miserat, recepta, sex nauibus Danemerciam redijt, Alię ve-
rò Eastsaxoniam adeuntes, pręda circa Promontorium
Eadulfi capta nō modica, redibāt. Verū eas in redeun-
do saua corripuit tempestas, omnesq; submersit, exceptis
duabus quę in transmarinis partibus captę sunt, occisis
omnibus qui in illis erant. Dum hæc agebantur, Suanus
Comes Peueneseā venit, & consobrinum suum Beornum
Comitem cum dolo rogauit, vt ad Sandicum portum se-
cū iret, & vt illi promiserat, eū cum rege pacificaret. Qui
fusus in consanguinitate, tribus tantum socijs assumptis,
cum illo proficisci coepit. At ille ad Bosanham vbi naues e-
ius erant eum duxit, & in nauem introductum duris mox
toris vinciri iussit, & secum tam diu habuit donec ad ostiū
Dertę veniret. Vbi illo occiso, & in altā fossam proiecto,
terraq; obruto, dimiserunt illas sex naues, quarum duas
paulò pōst coeperūt Hastingsenses, & occisis qui fuerunt
in eis, naues ad Sandicū conducentes, regi obtulerunt.

Suanus.

Suanus verò ad Flandriam duabus fugiens nauibus, ibi manſit, quoad Wigornēſis episcopus Aldredus illū reduceret, & cum rege pacificaret. Eodem anno, menſe Auguſto, Hibernienſes piratę 36. nauibus, oſtium intrantes Sabrinę fluminis, in loco qui dicitur Wileſceaxan appulerūt, & cum adiutorio Griffini regis Auſtraliū Britonum, circa loca illa prædam agentes, nonnulla mala fecerūt. Dein cōiunctis viribus, rex & ipſi paritèr flumen quod weage nominatur tranſeuntēs, Dunedham incenderunt, & omnes (quos ibi reperiēbant) perimerunt. Contra quos Wigornenſis episcopus Aldredus, & pauci de prouincialibus Glawornenſibus ac Herefordenſibus, feſtinantèr aſcenderunt. Sed Walenſes quos ſecum habuerant, eiſq; fidelitatem promiſerant, ad regem Griffinum clanculò nunciū miſerunt, rogantes vt quàm citiùs poſſet ſuper Anglos irrueret. Qui mox & cum ſuis & cum piratis Hibernienſibus aduolauit, & diluculo ſuper Anglos irruens, multos ex illis occidit, cæteris per fugam elapſis. Eadnothus Dorceſtrenſis episcopus obiit, cui regis capellanus Vlfus genere Normānus ſucceſſit. Oſwius abbas Thornegenſis & Wulnothus abbas Weſtmonaſterij deceſſerunt. Deceſſit quoq; Siwardus Eadſij Dorobernēſis archiepiscopi corepiscopus, & Abbandonię eſt tumulatus. Quo etiam anno ſanctus papa Leo, rogatu eximię religionis abbat̃is Herimari, in Franciam venit, habens in comitatu ſuo Præfectum & digniores quoſq; Romulę vr̃bis: & ſancti Remigij Francorum apoſtoli monaſterium Remis conſtitutum maximo cum honore dedicauit, & poſtmodum in ipſa vr̃be magnam ſynodum archiepiscoporum, episcoporum, & abbatum, ſex diebus celebrauit. In quā fuit Alfwinus Rameſienſis abbas, & abbas monaſterij ſancti Auguſtini, à rege Anglorum Eadwardo illo directi.

1072

11. Rex Scotorum Machethad Romę argentū ſpar- 1050
gendo diſtribuit. Eadſius Dorobernēſis archiepiscopus
obiit, cui Rotbertus Lundoniēſis episcopus, genere
Norman-

Normannorum successit. Spearheafocus abbas Abban-
doniensis Lundoniæ præfulatum suscepit, sed antequam
esset cōsecratus, à rege Eadwardo est eiectus. Heremānus
Wiltunienſis episcopus, & Aldredus Wigornenſis anti-
ſtes Romam iuerunt.

1051

12. Alfricus Eboracenſis archiepiscopus, Suthwellæ 1073
defunctus, Medeshamſtede ſepelitur: cui regis capellanus
Kinſin⁹ ſucceſſit. Rex Eadwardus abſoluit Anglos à gra-
ui veſtigali. 38. anno, ex quo pater ſuus rex Æthelredus
primitus id Danicis ſolidarijs ſolui mandârat. Poſt hæc
menſe Septembri Bononiens ſenes Eufſtatijs, ſenior,
qui ſororem Eadwardi regis, Godam nomine, in cōiugiū
habuerat, paucis Doruerniam applicuit nauibus: in qua
milites eius cū ſtolidè & inſipienter ſibi hoſpitia qua-
rerent, vnum ē ciuibz peremerunt. Quod videns eius cō-
ciuis, vlciſcitur illum occiſo milite vno. Ob quam rem
Comes & ſui nimis irati, viros & mulieres quāplures armis
interfecerunt, pueros & infantes ſuorum pedibus equorū
contriuerunt. Sed vbi ciues ad obſiſtendum occurrere vi-
derunt, turpem fugam ineūtes, vix euaserunt (7. ex ſocijs
illorum peremptis) & ad regem Eadwārdū, qui tunc tē-
poris Glawornæ morabatur, fugerunt. Talia geri in ſuo
comitatu Comes Godwinus grauiter ferens, nimiaq; com-
motus ira, de toto ſuo comitatu, ſcilicet de Cantia, Suth-
faxoniam, & Weſtfaxoniam, & filius eius primogenitus Sua-
nus de ſuo, id eſt, de Oxnaſordenſi, Glawornenſi, Here-
fordenſi, Sumerſeatunenſi, Bearrucſcirenſi prouincijs, al-
terq; filius Haraldus de ſuo comitatu, videlicet de East-
faxoniam, Eaſtanglia, Huntedunenſi & Grātebricgenſi pro-
uincijs, innumerabilem congregauerunt exercitum: quod
regem Eadwardum non latuit. Idcirco nuntijs ad Leo-
fricum Mercenſium, & Siwardum Northimbrorum Co-
mites feſtinatò miſſis, rogauit vt ad ſe, in magno periculo
conſtitutum, cum omnibus quos habere poterant, venire
accelerarent. Illi autem primò cum paucis venerunt, ſed
vbi

vbi cognouerunt quomodo se res habuit, per suos comi-
 tatus celeres miserunt veredarios, & magnū congregaue-
 runt exercitū Sinilitèr & Radulphus Comes, Gode sor-
 ris Eadwardi regis fili⁹, de suo comitatu quotquot potuit
 congregauit. Interea Godwinus & filij eius cum suis exer-
 citibus, post Natiuitatē sanctæ Mariæ in Glawornensem
 prouinciam venientes, in loco qui dicitur Langetrea, ca-
 stra metati sunt, & legatis Glawornam ad regem dire-
 ctis, comitem Eustatium & socios eius, insuper & Nor-
 mannos, & Bononienses, qui castellum in Doruerniæ cli-
 uo tenuerunt, sub denunciatione belli reposcebant. Ob id
 autem ad tempus rex perterritus, & in angore magno
 constitutus, quid ageret penitus ignorabat. Sed ubi exer-
 citum Comitum Leofrici, & Siwardi, & Radulphi aduen-
 tare comperit, se nullatenus Eustatium aliosq; requisitos
 traditurum, constantè respondit. Quo audito, vacui re-
 deunt legati. Quibus abeuntibus, exercitus Glawornam
 intrauit, ita inflammatus, & concordī animo ad pugnam
 paratus, vt statim si rex permetteret, cum exercitu God-
 wini pugna inire vellet. At quia de tota Anglia quiq; me-
 liores in sua & illorum parte erant coadunati, Comiti
 Leofrico & quibusdam alijs magnum videbatur insilium,
 vt ipsi cum suis compatriotis bellum inirent, sed obsidi-
 bus ad inuicem datis, rex & Godwinus die constituto ad
 placitandum Lundoniam conuenirent. Probato consilio
 & nuntijs intercurrentibus, obsidibus datis & acceptis,
 Dux in Westsaxoniam redijt, rex verò de tota Mercia, &
 & Northimbria copiosiore exercitum congregauit, &
 secum Lundoniam duxit. Godwinus autem & filij eius
 ad Suthwerce venērē cum magna Westsaxonum multi-
 tudine. Sed quia su⁹ ab eo paulatim defluxerat exercitus,
 placitum inire cum rege non audebat, verum nocte su-
 perueniente fugam inijt. Quare mane facto, rex in suo
 Concilio, & omnis exercitus vnanimi consensu, illum &
 quinq; filios eius exules fore decreuerunt. Qui mox cum
 coniuge

coniuge sua Girha, & Tostius cum vxore sua Iuthita, filia
 , videlicet Baldwini Flandrensiū Comitis, ac duo alij eius
 , filij Suanus & Gyrth ad Thornege, vbi nauis eius parata
 , fuerat: venerunt. In quam tantum auri & argenti, aliarūq;
 , rerum pretiosarum, quantum illa portare potuit, festinā-
 , tèr imponentes, eamq; citatim conscendentes, ad Flan-
 , drensiū Comitem Balduinum cursū direxerunt. Por-
 , ro Haraldus, & Leofwinus filij eius, Briegstowam adeūtes,
 , anauem, quam frater illorum Suanus sibi parauerat, con-
 , scenderunt, & Hiberniam transuecti sunt. Reginam vero
 , Edgitham rex propter irā (quam aduersus patrem suum
 , Godwinum habuerat) repudiavit, & cum vna pedisequa
 , ad Werewellam eam sine honore misit, & abbatissæ cu-
 , stodiendam commisit. His gestis, Normannicus Comes
 , Gulielmus cum multitudine Normannorū Angliam ve-
 , nit, quem rex Eadwardus & socios eius honorificè susce-
 , pit, & magnis multisq; donatum muneribus ad Norman-
 , niam remisit. Eodem anno Gulielmus regis capellanus
 , Lundoniensem episcopatum, qui Spearheauoco prius da-
 , tus fuerat, suscepit. Sāctus Bardo archiepiscopus Mogūn-
 , tinus obiit sexto Idus Iunij. Liwoldus ei successit.

1052 13. Marianus chronographus seculum reliquit. Alf- 1074
 , giua Emma coniux regum Æthelredi & Canuti, secundo
 , Nonas Martij, Wintoniæ obiit, & ibi sepulta est. Eodem
 , anno Walensium rex Griffinus magnam partem Here-
 , fordensis prouinciæ depopulatus est. Contra quem pro-
 , uinciales illi, & de castello quamplures Nortmanni as-
 , cenderūt: sed multis ex illis occisis, ille victoriam habuit,
 , & secum prædam magnam abduxit. Hæc pugna facta est
 , eodem die, quo ante. 13. annos fratrem Comitis Leofrici
 , Eadwinū Walenses per insidias interfecerūt. Paruo post
 , hoc tempore, Haraldus Comes & frater eius Leofwinus,
 , de Hibernia redeuntes, & ostium Sabrinæ nauibus multis
 , intrans, in confinio Sumersetaniæ & Dorsetaniæ appli-
 , cuerunt, & illis in partibus villas ac agros deprædati sunt
 , multos,

multos. Aduersus quos, & de Domnania & Sumerfetania, quamplures congregati ascenderunt, sed eos vicit Haraldus, cæsis ex illis plusquam. 30. nobilibus Ministris, cum alijs multis. Dein ad naues cum præda redijt, & mox Peonwithsteort circumnauigauit. Tunc rex Eadwardus. 40. naues, alimentis militibusq; electis instructas, ad Sandicū portum festinatò misit, & eos aduentum Godwini Comititis operiri & obseruare iussit. sed tamen ignorantibus omnibus, ille cum paucis nauibus reuersus, in Cantia applicuit, & missis latentèr nuntijs, primitus Cantuarienses, dein Suthsaxones, Eastsaxones, Suthregienses, & omnes Butsecarlas de Heastinga, & vbiq; circa ripas maris, aliosq; nonnullos, in adiutorium sibi allexit. Hi omnes vno ore aut viuere aut mori cum eo. separatos fore, sibi promiserunt. Quod vbi regis classi, quæ ad Sandicum portum iacebat, innotuit, illum insequuntur. Verum ipse fugiēs euasit, & quo in loco potuit se occultauit. Illi verò ad Sandicum portum sunt reuecti, & inde Lundoniā sunt reuersi. Hoc cognito, Comes Godwinus ad Vectam insulam est reuectus, & circa ripas maris tamdiu vagabatur, donec ad illū filij eius Haraldus & Leofwinus sua cū classe venirent, sed ex quo in vnū cōuenerāt, à deprædatione, ac depopulatione desistebāt. Victū tamen exercitui suo, cum res exposceret, sumebāt, circa ripas autē maris, & ybicūq; locorū oēs quos poterāt, sibi in adiutoriū allicientes, & Butsecarlas oēs quos obuios inuenerāt, secū legētes, versus Sandicū portū cursum direxerunt. Quo cū venissent, regi Eadwardo, tunc tēporis Lundonię demorāti, illorū aduentus nūciatur. Qui nuntijs properè missis, omnibus qui à se nō defecerāt, mādauit, vt in adiutoriū sui venire maturarent. At illi nimis tardantes, ad tempus nō venerunt. Interea cū sua classe Godwin⁹ Comes aduersus cursum Thamesis fluminis deuectus, die Exaltationis sanctę Crucis, feria secūda, ad Suthweorce venit, & ibi tam diu expectauit, quoad maris æflus veniret. Interim quosdam per internuntios, quosdam

quosdā per se ciues Lūdoniēses, quos varijs pollicitationi-
 bus prius illexerat, conuenit, & vt omnes ferē quæ vole-
 bat omninō vellent effecit. Inde rebus omnibus disposi-
 tis & ordinatis, reumate adueniente festinanter anchoras
 sustulerunt, ac nullo in ponte obistente, per australem flu-
 minis crepidinem sursum nauigauerūt. Venit & pedestris
 exercitus, ac se per oram fluminis ordinatim disponens,
 spissam terribilemq; fecit testudinem. Deini classis se ver-
 sus aquilonalem ripam vertit, quasi regis classem circun-
 dare vellet. Habebat enim & rex classem, ac numerosum
 pedestrem exercitum. Sed quia ibi & cuni rege & cum
 Godwino erant perpauca, qui fortitudinis aliquid habe-
 rent, nisi tātum Angli, pugnare aduersus suos propinquos
 ac compatriotas penē omnes abhorrebant. Vnde sapien-
 tiores quiq; ex vtraq; parte, inter regem & Ducem pacem
 redintegrantes, exercitum ab armis discedere iusserunt.
 Mane autem facto, concilium rex habuit, pristinumq; ho-
 norem plenitē reddidit Godwino & vxori suæ, filiisque
 omnibus, excepto Suano. Ille enim ductus penitentia, co-
 quod (vt prælibauimus) consobrinum suum Beornū occi-
 derat, de Flandria nudis pedibus Hierusalem iam adierat,
Indeq; rediens, inualitudine ex nimio frigore contracta,
mortuus est in Licia. Filiam quoq; Ducis Eadgitham re-
 ginam dignitē rex recepit, ac pristinæ dignitati restituit.
 Facta igitur concordia, paceq; firmata, omni populo re-
 stam legem promiserunt, & omnes Normannos qui leges
 iniquas adinuenerant, & iniusta iudicia iudicauerant, mul-
 taq; regi in filia aduersus Anglos dederant, exlegauerunt.
 Paucos tamen scilicet Rotbertum Diaconem, & generum
 eius Ricardum filium Scrob. Alfredum regis Stratorem,
 Anfridum cognomēto Ceocesfor, & quosdam alios, quos
 plus ceteris rex dilexerat, eiq; & omni populo fideles ex-
 titerant, in Angliā remanere permiserunt. Porro Rodber-
 tus Doroberniē archiepiscopus, & Lundoniæ præsul Gu-
 lielmus, & Vlsus Lundicolniēsis antistes, cum suis Nor-
 mannīs

mannis vix euadentes, mare transierunt. Sed Gulielmus propter suam bonitatem paruo post tempore reuocatus, in suum episcopatum recipitur. Osbernus verò cognomento Pentecost, & socius eius Hugo sua reddiderunt castella, & Comitis Leofrici licentia per suum comitatum Scotiam adeuntes, à rege Scotorum Macheotha suscepti sunt. Eodem anno in nocte festiuitatis sancti Thomæ apostoli, tantus tamq; vehemens extitit ventus, vt multas ecclesias, domosq; dirueret, & innumerabiles arbores frangeret, vel radicibus erueret.

ventus

1075 14. Griffini regis Australiū Walensium frater, Rhesus 1054 3 nomine, ppter frequētes prædas quas agebat in loco qui Bulédun dicitur, iussu, regis Eadw. occiditur, & Glawornā caput eius ad regem in vigilia Epiphaniæ domini est allatum. Eodem anno, dum secunda Paschalis festiuitatis celebraretur feria Wintoniæ, Godwino Comiti more solito regi ad inensam assedenti, suprema euenit calamitas. Graui etenim morbo ex impulso percussus, mutus in ipsa sede declinauit. Quod filij eius Comes Haraldus, Tosti, & Girth videntes, illum in regis cameram portabāt, sperantes eum post modicum de infirmitate conualescere. Sed ille expers virium, quinta post hæc feria miserabili cruciatu vita decessit, & in veteri monasterio sepultus est. Cuius Ducatum suscepit filius eius Haraldus, & eius Comitatus dat⁹ est Algaro Leofrici Comitis filio. Mēse Octobri Wulfius Licetfeldensis episcopus, & abbates Godwinus Wincelcumbensis, & Agelwardus Glastoniensis decesserunt. Wulfio Leofwinus Couentrensis abbas, & Agelwardo, Angelnothus eiusdem monasterij monachus successerunt. Alfredus verò Wigorniensis episcopus abbatiam Wincelcumbensem tam diu in manu tenuit, donec Godricum regis capellani Godmanni filium, abbatem constitueret. Alfricus germanus Oddæ Comitis apud Deorhirste vndecimo Cal. Ianuarij obiit, sed in monasterio Persorensi est tumulatus. Aedd clericus barbosus in Hibernia, vir famosissi-

› famosissimus & miræ religionis fuit, qui clericorum, puel-
 › larum, & laicorum magnam scholam habebat, puellasq;
 › more clericorum tondebat, propter quod etiā de Hiber-
 › nia proiectus est.

1054

15. Leo papa obiit decimo sexto Cal. Maij. Strenuus
 Dux Northanhimbrorū Siwardus, iussu regis, cum eque-
 stri exercitu & classe valida Scotiā adiit, & cum rege Sco-
 torum Macbeotha præliū commisit, ac multis millibus
 Scotorum, & Normannis omnibus, quorum supra men-
 tionem fecimus occisis, illum fugauit, & Malcolmum re-
 › gis Cumbrorum filium, vt rex iusserat, regem constituit.
 › In eo tamen prælio suus filius & multi Anglorum & Da-
 › norū ceciderunt. Eodem anno in festiuitate sancti Kenel-
 › mi martiris, Aldredus Wigornensis episcopus Godricum
 › abbatem Wincelcumbæ constituit, dein magnis cum xe-
 › nijs regis fungitur legatione ad impetatorem. A quo si-
 › mul & ab Hermāno Coloniensi archipræsule magno sus-
 › ceptus honore, ibidem per integrum annum māsit, & re-
 › gis ex parte imperatori suggessit, vt legatis Hungariam
 › misis, inde fratruelem suum Eadwardum, regis videlicet
 › Eadmundi Ferreilateris filium, duceret, Angliamq; veni-
 › re faceret.

1076

1055

16. Viſtor papa. 146. Siwardus Dux Northanhim-
 › brorū Eboraci decessit, & in monasterio Galmanho, quod
 › ipse cōstruxerat, sepultus est. Cuius Ducatus Toſtio Ha-
 › raldi Ducis germano datus est. Non multò poſt, rex Ead-
 › wardus habito Lundonię Conſilio, Algarum Comitem fi-
 › lium Leofrici Comitis, sine culpa exlegauit. Qui mox Hi-
 › berniam petijt, & 18. piraticis nauibus acquisitis redijt,
 › & Griffinum regem Walensium adiit, eumq; petiuit, vt
 › contra regem Eadwardum sibi eſſet in auxilium. Ille ſta-
 › tim de toto regno ſuo copioſum exercitum congregans,
 › Alvaro præcepit, vt loco conſtituto, ſibi & exercitui cum
 › ſuis copijs occurreret. Quibus in vnum conuenientibus,
 › fines Anglorum depopulaturi, Herefordenſem prouinciā

1077

intraue-

intrauerunt. Contra quos timidus Dux Radulphus, regis
 Eadwardi sororis filius, exercitum cōgregans, & duobus
 miliarijs à ciuitate Hereforda, nono Cal. Nouembris, illis
 occurrens, Anglos cōtra morem in equis pugnare iussit.
 Sed cū prælum essent commissuri, Comes cum suis
 Francis & Normannis fugam primitus capessit. Quod vi-
 dentes Angli, ducem suum fugiēdo sequuntur, quos aduer-
 sarij ferè omnes insequuti, 400. vel quingentos viros ex
 eis peremerunt, multosq; vulnerauerunt. Dein victoria
 potiti, rex Griffinus & Comes Algarus Herefordam in-
 trauerunt, & 7. Canonicis, qui valuas principalis basilicæ
 defenderant, occisis: ac monasterio quod verus dei Chri-
 sticola antistes Æthelstanus construxerat, cum omnibus
 ornamentis, & reliquijs sancti Æthelbrihti regis & marti-
 ris, aliorumq; sanctorum, combusto, & nonnullis è ciui-
 bus necatis, multisq; captiuatis, ciuitate etiam spoliata &
 cremata, prædæ vbertate ditati redierunt. Quod vbi regi
 innotuit, de tota mox Anglia exercitum congregari ius-
 sit. Cui Glawornæ cōgregato strenuum Ducem Haraldum
 præfecit, qui deuotè iussis obtemperans, Griffinum & Al-
 garum impigrè insequitur, ac fines Walanorum audaciter
 ingressus, vbi Straddele castra metatus est. Sed illi quia
 virum fortem & bellicosum ipsum sciebant, cum eo com-
 mittere bellum non audentes, in Suthwalianam fugerunt.
 Quo comperto, maiorem exercitus partem ibi dimisit,
 mandans eis vt suis aduersarijs (si res exposceret) viriliter
 resisterent. Cum cætera verò multitudine Herefordam
 rediens, vallo lato & alto illam cinxit, portis & seris mu-
 niuit. Interea legatis intercurrentibus, Griffinus Alga-
 rus & Haraldus, & qui cum eis fuerant, in loco qui Bili-
 lesleaga dicitur conuenerunt, & pace data & accepta, fir-
 mā amicitiam inter se pacti sunt. Quibus patrat, classis
 , Algari Comitis Leogecestram deuecta, stipendium quod
 eis promiserat, ibi expectauit. Ipse verò ad regem venit,
 & ab eo suum Comitatum recepit, Eo tempore religiosus
 Ec vir

vir Tremerin⁹ Walonicus antistes decessit. Hic multo tē-
pore vicarius Æthelstani Herefordensis præfulis extitit,
postquàm ipse ministerium episcopale per se implere ne-
quiuit, erat enim per annos. 13. oculorum lumine priua-
tus. Heremannus Wiltoniæ prouinciæ præful, offensus
quia ei sedem episcopalem transferre de villa quæ Ram-
nesbirig dicitur, ad abbatiam Malmesbiriensem rex nollet
concedere, episcopatum dimisit; mariq; transfretato apud
Sanctum Bertinum monachicum habitum suscepit, ibiq;
in ipso monasterio tribus annis mansit.

1056, 17. Magnæ vir sanctitatis Herefordensis episcopus 1078
Æthelstanus, quarto Idus Februarij, in episcopali villa,
quæ vocatur Bosanbirig decessit; cuius corpus Herefor-
dam delatum, in ecclesia quam ipse à fundamentis con-
struxerat, est tumulatum, Cui Leouegarus Ducis Haraldi
capellanus successit: qui eodem anno, 16. Cal. Julij, à Grif-
fino Walanorū rege in loco qui Claftbirig vocatur, cum
clericis suis & vicecomite Agelnotho, & multis alijs, occi-
sus est. Mansit autem in episcopatu. 12. septimanis, & .4.
diebus. Quo perempto, Aldredo Wigornensi præfuli do-
nec antistes constitueretur, commissus est episcopatus
Herefordensis. Post hæc idem episcopus, & Comites Leo-
fricus & Haraldus, cum rege Eadwardo, regem Walano-
rū Griffinū pacificauerūt. Herimannus Coloniensis archi-
episcopus obiit. Anno successit. Marianus peregrinus fa-
ctus pro cœlesti patria, venit Coloniam, ibiq; in monaste-
rio Scotorum sancti Martini, quinta feria, Cal. Augusti,
monachus factus est. Ecclesiarum amator, pauperum re-
creator, & pupillorum defensor, oppressorum subuentor,
virginitatis custos, Comes Agelwinus, id est, Odda, ab Al-
dredo Wigornensi episcopo, ante suum obitum, monachi-
zatus, secūdo Cal. Septembris, apud Deorhyrste decessit,
sed in monasterio Perforensi honorifice sepultus quies-
cit. Dunholmenfis episcopus Agelricus episcopatu spon-
terelicto, ad monasteriū suum, quod dicitur, vbi nutritus
& monachus est factus secessit, ibiq; annis, 12. deguit. Cui
eius.

eiusdem monasterij monachus, frater ipsius Agelwinus, in episcopatum successit. Imperator Henricus tertio Nonas Octobris obiit, & sepultus est in Spira, ubi & pater eius.

Romanorum. 96. Henricus, filius superioris Henrici, regnavit annis. 50.

1079 1. Victor papa obiit quinto Cal. Augusti. Clito Ead- 1057

- wardus, regis Eadmundi Ferrei lateris filius, ut ei mandatum suus patruus rex Edwardus, de Hungaria, qui multo ante (ut prædiximus) in exiliū missus fuit, Angliam venit.
- Decreuerat enim rex illum post se regni heredem constituere: sed ex quo venit paruo post tempore uita decessit Lūdoniæ. Excellētis vir memoriæ, laudabilis Comes Leofricus, Ducis Leofwini filius, in propria villa quæ dicitur Brôleage, 2. Cal. Septēb in bona decessit senectute, & Conuentu sepultus est honorificè. Quod monasteriū, inter cætera bona quæ in sua vita gessit opera, ipse & vxor eius dei cultrix, sanctæ Mariæ semper virginis amatrix deuota, nobilis Comitissa Godgiua, de suo patrimonio à fundamētis cōstruxerunt, & id terris sufficiētèr locupletauerūt; ornamētis varijs adeò ditauerūt, ut in Anglia tanta copia auri, argenti, geminarū, lapidūq; pretiosorū in nullo inueniretur monasterio, quāta tunc tēporis habebatur in illo. Leonense etiā & Winlocanense cenobiū. S. Iohannis Baptistæ ac sanctæ Werburgæ virginis monasteria in Leogestria sita, & ecclesiā quam Lindicolinenſis præsul Eadnothus in loco famoso qui Sanctæ Mariæ Stou Anglicè, Latine verò Sanctę Marię locus appellatur, pretiosis ditauerūt ornamentis. Wigornense quoq; monasteriū terris, & Eoueshamnenſe ædificijs, ornamētis varijs, terrisq; locupletauerunt. Huius itaq; Comitissæ sapiētia (quā diu vixit) regibus, omniq; Anglorū populo multū profuit. Cuius Ducatū filius suus Algarus suscepit. Heca præsul Australium Saxonum obiit, pro quo Agelricus Christi ecclesiæ monachus Cātuariensis, eligitur. Radulphus Comes. 12. Cal. Ianuarij decessit, & in abbatia quæ Burh vocatur, tumulatus est.

1058

2. Stephanus papa. 147. Abbas de mōte Cassino. Pa- 1080
derbrunna ciuitas cum duobus monasterijs, id est, episco-
patus & Monachorum, feria sexta ante Palmas igne con-
sumitur. In monasterio autem monachorum erat mona-
 chus nomine Paternus, Scot⁹, multisq; annis inclusus, qui
 etiam ipsū prænunciabat incendium, qui pro cupidita-
 te martirū nullo modo exiuit, sed in clausula sua combu-
 stus est, & per hunc ignem transiuit in refrigerium: de cu-
 ius etiam sepulchro quædam bona narrantur. Ipsis verò
 statim diebus, feria secunda post Octabas Paschæ, de Co-
 lonia causa claudendi, cum abbate Fuldēsi ad Fuldā su-
 per mattam super quam combustus est, ego orauī. Hæc
 ait Marianus Scotus inclusus. Algarus Merciorū Comes
 à rege Eadwardo, secundo exlegatus est, sed regis Wala-
 norum Griffini iuuamine, & Norreganicæ classis admi-
 niculo, quæ ad illum venerat ex improviso, citò per vim
 suum Comitatum recuperauit. Stephanus papa obiit, ter-
 tio Cal. Aprilis. Benedictus successit: qui Stigando Do-
 robernæ archiepiscopo pallium misit. Agelricus Suth-
 saxonum præsul ordinatur, & abbas Siwardus consecra-
 tur episcopus ad Rhofensem ecclesiam. Aldredus Wigor-
 niensis episcopus ecclesiam, quam in ciuitate Glaworna
 à fundamentis construxerat, in honorē principis aposto-
 lorum Petri honorificè dedicauit, & postea regis licentia
 Wulstānum Wigornensem monachum à se ordinatū, ab-
 batem constituit ibidem. Dein præsulatu Wiltonensis
 ecclesiæ, qui sibi ad regendum commissus fuerat, dimisso,
 & Herimanno cuius supra meminimus reddito, mare
 transiit, & per Hungariam profectus est Hierosolimam,
 quod nullus archiepiscoporum vel episcoporum Angliæ
 eatenus dinoscitur fecisse.

1059

3. Nicholaus ciuitatis Florentiæ episcopus, papa eli- 1081
 gitur, & Benedictus eiicitur. Marianus inclusus cū Sige-
 frido Fuldēsi abbate, iuxta corp⁹ S. Kiliani in Wirziburh
 consecratus est presbiter Sabbato mediæ Quadragesimæ,
 tertio

tertio Idus Martij, & feria sexta post Ascensionem domini, secundo Idus Maij, inclusus est in Fulda per annos decem. Linwoldus archiepiscopus Moguntinus obiit septimo Idus Decembris, Sigefridus ei successit.

1082 4. Hêricus rex Francorū obiit, cui filius eius primogenitus Philippus successit. Wellensis episcopus Dudocus obiit: cui successit Gisa regis capellanus, ambo de Lotharingia oriūdi. Eboracensiu archiepiscop^o Kinsinus, 11. Cal. Ianuarij obiit, cuius corpus ad monasterium quod Burh dicitur, delatum, honorificè tumulatum est. Pro quo Wigornensis episcopus Aldredus ad archiepiscopatum in Natiuitate domini eligitur: & Herefordensis præsulatus, qui ei propter suam industriam fuerat commissus, capellano Eadgithæ reginæ Waltero Lotharingo est datus. Sigefridus abbas Fuldenfis dominica die Natalis domini de Fulda ad regiam Curtem exiens, baculum Moguntinensis archiepiscopatus accepit in Epiphania domini, papæ Nicolai legato, qui non longè post papa factus est, Alexandro hoc idem annuente, Widratus, decanus Fuldenfis, abbas successit.

1083 5. Aldredus Eboracensis archiepiscopus cum Toftio Comite Romam iuit, & à Nicolao papa pallium suscepit. Maiolus abbas Scotorum Colonix obiit. Foilanus post eum successit. Nicolaus papa obiit. Alexander papa. 149.

1084 6. Wulstanus vir venerandus, pontifex Wigornensi ecclesiæ præficitur. Hic deo amabilis, regione Merciorum in prouincia Waricensi, parentibus religiosi oriundus, patre uidelicet Eatstano, matre verò Wulgeoua nomine, in nobili autem monasterio quod Burh nominatur, literis & ecclesiasticis officijs optimè extitit imbutus. Qui ambo (scilicet parentes eius) in tantum religioni studebant, ut longè ante finem vitæ castitatem professi, se ab inuicem separantes, sub sanctæ conuersationis habitu vitam consummare gauderent. Quorum exemplo ipse adolescens incitatus, matre id maximè persuadente, sæculum reliquit,

. atq; in eodem Wigornensi monasterio, quo & antè pater
. suus deo seruierat, monachicum habitum & ordinem à
. venerabili Brihteago eiusdem ecclesiæ episcopo suscepit,
. à quo etiam in gradum tam diaconatus quàm presbiteratus
. ordinatus est, statimq; in ipso initio arduâ & omni
. religiositate plenam vitam arripiens, in vigilijs, ieiunijs,
. orationibus, omniq; virtutum genere subito admirandus
. apparuit. Hinc ob morum disciplinam primò magister
. & custos infantum aliquandiu constituitur, deinde ob
. solertiam ecclesiastici officij cantor simul & thesaurarius
. ecclesiæ ex præcepto seniorum efficitur. Nactus verò occa-
sionem liberius deo seruiendi ex commissa sibi custodia
ecclesiæ, totum se contemplatiuæ vitæ dedit, die noctuq;
in ea aut orationi aut diuinæ lectioni insistens, bidui tri-
duiq; ieiunio assidue corpus macerans, sacris vigilijs in-
tantum deditus, vt non modò noctem, sed etiam persepè
diem cum nocte aliquando, quod à nobis vix crederetur si
non ab ipsius ore hoc audissemus, quatuor dies cum no-
ctibus absq; somno transigens, ferè exiccato cerebro pe-
riculum incurreret, nisi sopore prælibato naturæ satisfa-
cerematuraret. Deniq; & cum vi naturæ dormire compel-
leretur, non lecto aut lectosternijs membra ad soporem
fouebat, sed super aliquod scanum ecclesiæ, libro in quo
orabat siue legebat caput sustentans, paulisper se reclina-
bat. Post aliquod autè tempus, defuncto Agelwino prio-
re monasterij, ipse vir venerandus prior & pater congre-
gationis ab Aldredo episcopo ponitur. Quod officium
valde laudabiliter adimplens, prioris conuersationis au-
steritatem minimè reliquit, immo vt cæteris exemplum
benè viuendi daret, multipliciter adauxit. Deinde post
aliquot annorum curricula, electo ad archiepiscopatum
Eboracensis ecclesiæ ipso Aldredo Wigornensis ecclesiæ
episcopo, fit vnanimis cōsensus tam cleri quàm etiam to-
tius plebis in eius electione, rege videlicet annuente vt
quem sibi vellent præsulem eligerent. Contigit eo namq;
tempore

tempore & legatos sedis apostolicæ eius electioni interesse, Armenfredum scilicet Sedunensem episcopum, & alium, qui à domino papa Alexandro pro responsis ecclesiasticis ad regem Anglorum Eadwardum missi, regio præcepto Wigornix per totam ferè quadragesimam degebant, expectantes responsum suæ legationis vsq; ad curiam regalem proximi Palchatis. Hi vidētes (dum ibi degebant) eius laudabilem conuersationem, in eius electione non tantum consentiebant, immo tum clerum tum plebem maximè ad hoc instigabant, suaq; auctoritate eius electionem firmabant. Illo verò obstinatissimè renuente, seq; indignum acclamante, & cum sacramento etiam affirmante, se multò libentiùs decollationi, quàm tam altæ ordinationi succumbere velle, cum sæpè & frequentèr à pluribus viris religiosis & venerabilibus personis, super his circumuentus, ad consentiendum minimè persuaderi posset, tandem à viro dei Wulfio incluso, qui tunc plus 40. annis solitariam vitam egisse noſcebatur, acriter proinobedientia & obstinacia correptus, diuino etiam oraculo territus, consentire cum maximo cordis dolore compulſus est, atq; die Collationis sancti Iohānis Baptisti electione canonicè confirmata, & episcopatu suscepto. Dominico die quo Natiuitas sanctæ Mariæ ab ecclesia celebrabatur consecratus, vita & virtutibus clarus, Wigornensis ecclesiæ præsul effulſit. Consecratus est igitur episcopus à venerando Aldredo Eboracensi archiepiscopo, eo quòd Stigando Doroberniæ archiepiscopo officium episcopale tunc à domino apostolico interdictum erat, quia Rotberto archiepiscopo viuente archiepiscopatum suscipere, præsumpsit: canonica tamen professione præfato Dorobernensi archiepiscopo Stigando, non suo ordinatori Aldredo facta. Insuper & ipse Eboracensis archiepiscopus (eius ordinator) corā rege & regni optimatibus, ipso Stigando factitante propter subsequentiū calumnias profiteri iussus est, se nullum ius ecclesiasticæ seu sæcularis

subiectionis super eum deinceps velle clamare, nec propter quod ab eo consecratus est, nec quia ante cōsecrationem eius monachus factus est. Facta est autem hæc illius ordinatio, anno ætatis sue plus quinquagesimo, regni verò regis Eadwardi anno, 20. Indictione 15.

1063 7. Strenuus Dux Westsaxonum Haraldus, iussu regis 1085 Eadwardi, post Natiuitatem domini, equitatu non multo secum assumpto de Glaworna, vbi rex tunc morabatur, ad Rudelan multa cum festinatione profectus est, vt regem Walanorum Griffinum propter frequentes depopulationes, quas in Anglorum finibus agebat, ac verecundias, quas domino suo regi Eadwardo sæpè faciebat, occideret. At ille eius aduentu præcognito, fugam cum suis iniit, nauem ascendit, & vix euasit. Haraldus verò vt eum fugisse comperit, palatium incendere, & naues eius cum armamentis comburere iussit, eodemq; die redijt: sed circa Rogationes de Bricstowe classica manu profectus, magna ex parte terram Walanorum circumnauigabat. Cui frater suus Comes Tostius (vt rex mandârat) cum equestri occurrit exercitu, & viribus simul iunctis, regionem illam depopulari cœperunt. Vnde Walani coacti, datis obsidibus se dederunt, & se tributū illi daturus promiserunt, regemq; suum Griffinum exlegantes abiecerunt.

1064 8. Ciclus magnus Paschalis hic incipit, Indictione se- 1086 cunda. Multi diuites & pauperes cum Moguntino archiepiscopo, Traiectensi quoq;, necnō Babbenbergensi, atq; Radisponensi episcopis, post transitum sancti Martini, plus. 7. millibus hominum Hierusalem perrexerunt. Vbi autem episcopi sedebant, ad dorsa eorum pallia pendebant, vasis quoq; aureis seu argenteis cibus potusq; inferebantur. Arabitæ verò famā pecuniæ congregati, multos eorum in Parasceue occiderunt. Qui autem euadere poterunt, in quoddam castellum vacuum nomine Curuasalim fugerunt; quod claudentes, lapidibus & fustibus defendebant.

bant se contra iacula Arabitarum, quærentium pecuniam eorum auferre, vel vitam cum pecunia. Tunc vnus optimus miles nullo periculo victus, quin sepulchrum domini videret, foras exijt: Arabitæ verò statim eum comprehendentes, resupinū in terrā in modum crucis distenderunt, & manus ac pedes eius clauis transfigentes in terram, ab imo ventris vsq; ad guttur discecantes eum, omnia viscera eius scrutati sunt. Postremò cum eum membratim diuisissent, dux ipsorum primum lapidem super eum misit; deinde omnes. Tunc socijs illius de castello hæc omnia intuentibus, dixerūt, vos ita eritis, nisi omnem pecuniam vestram nobis tradideritis. Christianis itaq; promittentibus, dux Arabitarum ingressus est castellum ad eos, & .16. alij cum gladijs. Qui dux cum vidisset adhuc cum tanta gloria episcopos sedere, cernens episcopum Babbenbergensem (nomine Gūtherū) cæteros magnitudine seu pulchritudine corporis præcellentem, putat illum dominum esse Christianorum, & sicut mos est gentilibus reos tenere, misit corrigiam in collum episcopi, & ait, tu & ista omnia tua mea erunt. Episcopus verò per interpretem ait illi: quid mihi facies? Ille dixit: Istum pulchrum sanguinem gutturis tui fugam: & suspendam te ante castellum, sicut canem. Tunc episcopus apprehenso capite eius, vno colapho elisit ducem in terram: alij autem omnes ligati sunt. Quo comperto, hij qui foris erant, super castellum irruerunt, sed illi qui ligati erant, suspensi in muro contra eos, prohibuerunt illos suæ salutis causa. Ipsi verò latrones propter pecuniam, quam prius à Christianis tulerunt rixati, inuicem se magna ex parte peremerūt. Interea dux de Ramala, rogatus à Christianis qui euadere poterant, secundo die Pasche cum valida manu aduenit, Arabitasq; fugauit. Deinde accipiens quingentos aureos à Christianis, cum duce Arabitarum inimico regis Saracenorum domini sui, perduxit eos Hierusalem, & inde ad nauim, Ita autem omnis multitudo Christianorum consumpta

• sumpta est, vt vix de septem vel amplius milibus. 2000.
 • sint reuerfa. Rex Walanorum Griffins Non. Augusti à
 / suis interficitur, & caput eius caputq; nauis ipsius cum or-
 / natura Comiti Haraldo mittitur, qui mox illa regi detul-
 / lit Eadwardo. Quibus gestis suis fratribus Blethgento &
 / Rithwalano rex terram Walanorum dedit. Cui, & Haral-
 / do Comiti fidelitatem illi iurauerunt, & ad imperium il-
 / lorum mari terraq; se fore paratos, ac omnia quæ prius de
 / terra illa, regibus anterioribus fuerant pensa, obedienter
 / se pensuros sponponderunt.

1065

9. Reuerendus vir Agelwinus, Dunholmenfis episco- 1087
 pus, sancti Oswini quondam regis Berniciorum ossa, in
 monasterio quod iuxta ostium Tine fluminis situm est, de
 tumulo leuauit, transactis à sepultura eius. 415. annis, &
 in scrinio cū magno honore locauit. Strenuus Dux West-
 / saxonum Haraldus in terram Walanorum, in loco qui
 / Portascith nominatur, mense Iulio magnum edificari ius-
 / sit ædificium, & multa quæ pertinent ad esum & potum
 / illuc congegrari mandauit, vt dominus suus rex Eadwar-
 / dus illic aliquandiu venationis causa degere posset. Sed
 • Cradocus filius regis Suthwalanorum Griffini, quæ ante
 / paucos annos Griffinus rex Northwalanorum occide-
 / rat, eiusq; regnum inuaserat, cum omnibus, quos habere
 / poterat, die festiuitatis sancti Bartholomei apostoli, illuc
 / venit, & operarios ferè cunctos cum illis, qui eis prærant,
 / peremit, & omnia bona quæ ibi congregata fuerant, ab-
 / stulit. Dein post festiuitatem sancti Michaelis archangeli,
 / quinto Nonas Octobris, feria secunda, Northimbrenses
 / Ministri Gamelbearn Dunstanus filius Atheluetes, Glo-
 / nicorn filius Heardulfi, cum: 200. militibus Eboracū ve-
 / nerunt, & pro execranda nece nobilium Northimbren-
 / sium Ministrorū Gospatrici, quem regina Eadgitha ger-
 / mani sui Tostij causa in curia regis, quarta nocte dominicæ
 / Natiuitatis, per insidias occidi iussit, & Gamelis filij Orni,
 / ac Vlfi filij Dolsini quos, anno præcedenti Eboraci, in

camera

camera sua, sub pacis fœdere, per insidias Comes Tostius occidere præcepit, necnon pro immensitate tributi quod de tota Northimbria iniuste acceperat, eodem die primitus illius Danicos Hufcarlas Amundum & Rauenswartum de fuga retractos, extra ciuitatis muros, ac die sequenti plusquam. 200. viros ex curialibus illius in boreali parte Humbri fluminis peremerunt. Ærarium quoq; ipsius fregerunt, ac omnibus quæ illius fuerant ablatis recesserunt. Omnes dehinc ferè comitatus illius in vnum cōgregati, Haraldo Westsaxonum Duci, & alijs quos rex Tostij rogatu pro pace redintegrata ad eos miserat, in Northamptonia occurrerunt. Vbi prius, & post apud Oxnefordam die festiuitatis apostolorum Simonis & Iudæ, dum Haraldus & alij quamplures Comitem Tostium cum eis pacificare vellent, omnes vnanimi consensu contradixerunt, ac cum cum omnibus, qui legem iniquā statuere illum incitauerant, exlegauerunt: & post festiuitatem. Omniū sanctorum cum adiutorio Comitis Eadwini de Anglia Tostium expulerunt. Qui mox cum vxore sua Balduinum Flandrensiū Comitem adiit, & apud Sanctum Audomarum hiemauit. Post hæc rex Eadwardus paulatim ægrōtare cœpit. In Natiuitate verò domini curiam suam (vt potuit) Lūdoniæ tenuit, & ecclesiam quam ipse à fundamentis construxerat, die Sanctorum Innocentium in honorem sancti Petri apostolorū principis, cum magna gloria dedicari fecit.

1088 10. Anglorum decus pacificus rex Eadwardus, Ethelredi regis filius, postquam. 23. annis, mensibus. 6. & 27. diebus, potestate regia præfuerat Anglofaxonibus, Indictione. 4. Epiphaniæ domini vigilia, feria quinta, mortē obiit Lundoniæ, & in crastino sepultus regio more, ab omnibus qui tunc affuere non sine lachrimis plangebatur amarissimè. Quo tumultato, subregulus Harald⁹, Godwini Ducis filius, quem rex ante suam decessionem regni successorem elegerat, à totius Angliæ primatibus ad regale

gale culmen electus, die eodem ab Aldredo Eboracensi archiepiscopo in regem est honorificè consecratus. Qui mox, vt regni gubernacula suscepit, leges iniquas destruire, æquas capit condere, ecclesiarum ac monasteriorum patronus fieri, episcopos, abbates, monachos, clericos colere simul ac venerari, pium, humilem, affabilemq; se bonis omnibus exhibere, malefactores exosos habere. Nam Ducibus, Satrapis, vicecomitibus, & suis in cōmune præcepit Ministris, fures, raptores, regni disturbatores cōprehendere, & pro patriæ defensione ipsemet terra mariq; desudare. Eodē anno octauo Cal. Maij, stella Cometes non solum in Anglia, sed etiam (vt fertur) per totum mundum visa, per. 7. dies splendore nimio fulgebat. Non multo post, Comes Tostius de Flandria rediens, ad Veetā insulam applicuit, & postquam insulanos sibi tributum & stipēdium soluere coegerat, discessit: & circa ripas maris, donec ad Sandicum veniret, predas exercuit. Quo cognito, rex Haraldus qui tunc Lundoniæ morabatur, classem non modicam & equestrem exercitum congregari præcepit. Ipse verò Sandicum portum adire parabat, quod dū Tostio nunciatum fuisset, de Butsecarlis quosdam volentes, quosdam nolentes secum assumens recessit, & cursum ad Lindesegiam direxit: in qua villas quamplures incendit, multosq; homines neci tradidit. His cognitis, Dux Merciorum Eadwinus & Northimbrorum Comes Morcarus cum exercitu aduolant, illumq; de regione ipsa extrudunt. Ille autem inde discedens, regem Scotorum Malcolmum adiit, & cum eo per totam æstatem mansit. Interea rex Haraldus ad Sandicum portum venit, ibiq; classem suam expectauit. Quæ cum fuisset congregata, Veetā insulam adiit, & quia Normannorum Comes Gulielmus Eadwardi regis consobrinus in Angliam cum exercitu venire parabat, totā æstate & autumnō aduentum illius obseruabat. Ad hæc etiam pedestrem exercitum locis opportunis circa ripas maris locabat. Adueniēte itaq; Natiuitate sanctæ

sanctæ Mariæ victu deficiente, & classicus & pedestris exercitus domum rediit. Quibus gestis, cum classica manu perualida, scilicet plus quingētis magnis nauibus, Haraldus Haruagra rex Norreganorum, frater sancti regis Olauī, in ostio Tinæ fluminis improuisè applicuit. Ad quē Comes Tostius (vt prius condixerant) sua cum classe venit, & citato cursu ostium Humbri fluminis intrauerunt, & sic aduersus cursum Vfxæ fluminis nauigantes, in loco qui Richale dicitur, applicuerunt. Quod vbi rege Haraldo innotuit, versus Northimbriā expeditionem properè mouit. Sed priusquā illuc veniret, duo germani Comites, videlicet Eadwinus & Morcarus, cum ingenti exercitu in vigilia sancti Mathæi apostoli, feria quarta, in boreali ripa Vfxæ fluminis, iuxta Eboracum, cum Norreganis prælium commiserunt, & in primo belli impetu viriliter pugnantes multos prostrauere. At postquam diu certatum est, Angli Norreganorum impetum non ferentes, haud sine paruo detrimento suorum terga dedere: multoq; plures ex illis in fluuio demersi fuere, quàm in acie cecidere. Norregani verò loco funeris dominantur, & obsidibus. 150. de Eboraca sumptis ad naues repedârunt, relictis in ea suis. 150. obsidibus. Verum quinto post hæc die, id est, septimo Cal. Octobris, feria secunda, rex Anglorum Haraldus multis millibus pugnatorū, armis bellicis instructorum, Eboracū veniens, & Norreganis in loco qui Stāfordebrigge dicitur occurrens, in ore gladij regem Haraldum Comitēq; Tostium (cum maiori parte sui exercitus, occidit, ac plenam victoriam, licet acerrimè pugnatum esset, habuit. Filium autem eius Olauum, & Comitem de Oreada insula Paulum nomine, qui ad naues custodiendas cum exercitus parte fuerant dimissi, acceptis ab eis prius obsidibus & sacramentis, cum. 20. nauibus, & reliquis exercitus in patriam redire liberè permisit. Interea dum hæc agerentur, & rex omnes suos inimicos autumaret detritos fuisse, nūtiatum est ei Gulielmum Comitem gentis Normanicæ cum

, cum innumera multitudine equitum, fundibaliorum, sagittariorum, peditumq; aduenisse, utpotè qui de tota Gallia sibi fortes auxilios conduxerat, & in loco qui dicitur Pesnesca suam classem appulisse. Vnde rex statim versus Lundoniam suum mouit exercitum magna cum festinatione, & licet de tota Anglia fortiores quosq; in duobus prælijs bene sciret iam cecidisse, mediamq; partem sui exercitus nondum conuenisse, quàm citiùs tamen potuit, in Suthsaxonia suis hostibus occurrere non formidauit, & 9. miliarijs ab Hestinga, ubi sibi castellum firmauerant, priusquam tertia pars sui exercitus ordinaretur, vndecimo Cal. Nouembris, sabbato, cum eis prælium commisit. Sed quia arcto in loco constituti fuerant Angli, de acie se multi subtrahere, & cum eo perpauci constantes corde permanere: ab hora tamen diei tertia vsq; noctis crepusculum suis aduersarijs restitit fortissimè, & se ipsum pugnando tam fortiter defendit & tam strenuè, ut vix ab hostili interimi posset agmine. At postquam ex his & illis quamplurimi corruere (heu) ipsemet cecidit crepusculi tempore. Comites etiam Girih & Leofwinus frater eius ceciderunt, & ferè nobiliores totius Angliæ. Gulielmus verò Comes cum suis Hestingam redijt. Regnavit autem Haraldus mensibus, 9. & diebus totidem. Cuius morte audita, Comites Eadwinus & Morcarus (qui se cum suis certamini subtrahere) Lundoniam venere, & sororem suam Algitham reginam sumptam ad ciuitatem Legionum misere. Aldredus autem Eboracensis archiepiscopus, & ijde Comites cum ciuibus Lundoniensibus, & Butsecarlis, Clitonem Eadgarum, Eadmundi Ferrei lateris nepotem, in regem leuare voluerunt, & cum eo se pugnam inituros promiserunt: sed dum ad pugnam descendere multi se parauerunt, Comites suum auxilium ab eis retraxerunt, & cum suo exercitu domum redierunt. Interea Comes Gulielmus Suthsaxoniam, Cantiam, Suthamtunensem prouinciam, Suthregiam, Middelsaxoniam, Heortfordensem prouin-

prouinciā deuastabat, & villas cremare hominesq; interficere non cessabat, donec ad villam quæ Beorcham nominatur, veniret. Vbi Aldredus archiepiscopus, Wulstanus Wigornensis episcopus, Clito Eadgarus, Comites Eadwinus & Morcarus, & de Lundonia quique nobiliores, cum multis alijs ad eum venerunt, & datis obsidibus illi dedicationem fecerunt, fidelitatemque iurauerunt. Cum quibus & ipse fœdus pepigit, & nihilominus exercitui suo villas cremare, & rapinas agere permisit. Appropinquante igitur dominicæ Natiuitatis festiuitate, cum omni exercitu Lundoniam ut ibi in regem sublimaretur adiit. Et quia Stigandus primas totius Angliæ, ab apostolico papa calumniatus est pallium non suscepisse canonicè, ipsa Natiuitatis die, quæ illo anno feria secunda euenit, ab Aldredo Eboracensium archiepiscopo in Westmonasterio consecratus est honorificè, prius (ut idem archipræsul ab eo exigebat) ante altare sancti Petri apostoli, coram clero & populo iureiurando promittens, se velle sanctas dei ecclesias, ac rectores illarum defendere, necnon & cunctum populum sibi subiectum iustè & regali prouidentia regere, rectam legem statuere & tenere, rapinas iniustasque iudicia penitus interdicere.

1089

11. Adueniente quadragesima rex Gulielmus Normanniam repetijt, ducens secum Dorobernensem archiepiscopum Stigandum, Glastoniensem abbatem Agelnothum, Clitonem Eadgarum, Comites Eadwinum & Morcarum, Waltheofum Siwardi Ducis filium, nobilem satrapam Agelnothum Cantuariensem, & multos alios de primatibus Angliæ: fratremque suum Odonem Baiocensem episcopum, & Gulielmum filium Osberni (quem in Herefordensi prouincia comitem constituerat) Angliæ custodes relinquens, castella per loca firmari præcepit. Wulfwius Dorcestrensis episcopus decessit Wintoniæ, sed sepultus est Dorcestre. Eo tempore extitit quidam prepotens Minister Edricus, cognomento Siluaticus, filius

1067

Africi.

Alfrici, fratris Edrici Streone, cuius terram quia se dedere regi dedignabatur, Herefordenses Castellani, & Ricardus filius Scrob, frequenter vastauerunt, sed quotiescunq; super eum irruerant, multos è suis militibus & scutarijs perdidierunt. Idcirco ascitis sibi in auxilium regibus Walarorū Blethgento videlicet & Rithwalano, idem vir Edricus circa Assumptionem sanctæ Mariæ Herefordensem prouinciam vlg; ad pontem annis Lugge deuastauit, ingentemq; prædam reduxit. Post hæc hieme imminente, rex Gulielmus de Normannia Angliam redijt, & Anglis importabile tributum imposuit, Dein in Domniam hostiliter profectus, ciuitatem Eaxecestram quam ciues & nonnulli Anglici Ministri contra illum retinebant, obsedit, & citò infregit. Githa verò Comitissa, scilicet mater Haraldi regis Anglorum, ac soror Suani regis Danorum, cum multis de ciuitate fugiens euasit, & Flandriam petijt. Ciues autem dextris acceptis regi se dedebant. Siwardus 19. Rosenfis episcopus obiit.

1068 12. Duo papæ in Roma facti sunt, id est, episcopus 1090
 Parmensis, qui expulsus est, & episcopus de Luca qui papa permanfit. Post Pascha Comitissa Mahtildis de Normannia venit Angliam, quam die Pentecostes Aldredus Eboracensis archiepiscopus consecrauit in reginam. Post hæc Marlesuein & Gospatric, & quiq; Northumbranz gentis nobiliores, regis austeritatem deuittantes, & ne sicut alij in custodiam mitterentur formidantes, sumptis secum Clitone Eadgaro, & matre sua Agatha, duabusq; sororibus suis Margareta & Christiana, nauigio Scotiam adierunt, ibidemq; regis Scotorum Malcolmi pace, hieme exegerunt. Rex autem Gulielmus cum exercitu suo Snotingahā venit, vbi castello firmato Eboracū perrexit; ibidemq; duobus castellis firmatis quingentos milites in eis posuit, & in ciuitate Lindicolina, alijsq; locis castella firmari præcepit. Dum hæc agerentur, Haraldi regis filij, Godwinus, Eadmundus, Magnus, de Hibernia redeūtes, in

in Sumerfetania applicuerūt. Quibus Eadnothus, qui fuit Haraldī regis Stallarius, occurrit cum exercitu, & cum eis praelio commisso, cum multis alijs occisus est: illi verò potiti victoria, de Domnania & Cornubia praeda rapta non modica, in Hiberniam redierunt.

1091 13. Marianus post decem annos suæ inclusionis in 1069

Fulda, iussione archiepiscopi Mogūtni, & abbatis Fuldēsis, tertio Nonas Aprilis, feria sexta ante Palmas, Mogūtiā venit. Duo filij Haraldī regis, circa Natiuitatem Iohannis Bapt. denuō. 44. nauib⁹ de Hibernia veniētes, in ostio fluminis Tauri applicuerunt, & cū Beona Britonico Comite graue praelium commiserunt. Quo confecto, vnde venerunt, redierunt. Marianus sexto Idus Iulij, feria sexta, in Natali sanctorum. 7. fratrum, in eadem iuxta monasteriū principale includitur. Ante Natiuitatem sanctæ Mariæ Suani regis Danorum filij Haraldus, Canutus, & patruus eorum Esbernus Comes, & Comes Turkillus. 240. nauibus de Danemercia venientes, in ostio Humbri fluminis applicuerunt. Vbi eis Clito Eadgarus, Comes Waltheo-
uus, & Marleswin, multiq; alij, cum classe, quam congregauerant, occurrerunt. De quorum aduentu Eboracensis archiepiscopus Aldredus valde tristis effectus, in magnam incidit infirmitatem, & decimo anno sui archiepiscopatus, tertio Idus Septemb. feria. 6. vt deum rogauerat, vitam finiuit, & in ecclesia sancti Petri est sepultus. Octauo post hunc die, scilicet. 13. Cal. Octobris, Sabbato, Normāni qui castella custodiebant, timentes ne domus, quæ prope castella erant, adiumenta Danis ad implendas fossas castellorum essent, igne eas succendere cœperūt. Qui nimis excrescens, totam ciuitatem inuasit, monasteriumq; sancti Petri cum ipsa cōsumpsit. Sed hoc vltione diuina citissimè in eis vindicatū est grauissimè. Nam postquam tota ciuitas esset combusta, Danica classis superuenit, feria secunda, & castellis eodem die fractis, & plus. 3000. ex Normānis trucidatis, Gulielmo Malet cum sua coniuge, & duobus

bus liberis, alijsq; per paucis, vitæ reſeruatis: naues cum in-
 numeris repetiêre manubijs. Quod vbi regi immotuit
 Gulielmo, exercitû mox congregato, in Northimbriam
 efferato properauit animo, eamq; per totam hiemem de-
 uastare, hominesq; trucidare, & multa mala non cessabat
 agere. Interea nuntijs ad Danicum Comitem Esbernum
 misſis, ſpoſpondit ſe clanculò daturum illi non modicæ
 ſummam pecuniæ, & permiſſurum licenter exercitui ſuo
 victum ſibi circa ripas maris rapere, ea tamen interpo-
 ſita conditione, vt ſine pugna diſcederet peraſta hieme.
 Ille autem auri argentiq; nimis auidus, non ſine magno
 dedecore ſuis petitis conceſſit. Normannis Angliam va-
 ſtantibus in Northimbria, & quibuſdam alijs prouincijs
 anno præcedenti, ſed præſenti, & ſubſequenti, ferè per to-
 tam Angliam, maximè per Northimbriam, & per conti-
 guas illi prouincias, adeo fames præualuit, vt homines e-
 quinam, caninam, cattinam, & carnem commederent hu-
 manam.

1070

14. Gulielmi Herefordenſis Comitſ & quorundam
 aliorum cōſilio, tempore quadrageſimali, rex Gulielmus
 monaſteria totius Angliæ ſcrutari, & pecuniam quam di-
 tiores Angli propter illius auſteritatem & depopulationē
 in eis poſuerant, auferri & in ærarium ſuum iuſſit defer-
 ri. Concilium magnum in Oſtauiſ Paſchæ Wintoniæ ce-
 lebratum eſt, iubente & præſente rege Gulielmo, domino
 Alexandro papa cōſentiente, & per ſuos legatos Earmē-
 fredum Sedunenſem epiſcopū, & preſbiteros Iohannem
 & Petrum cardinales ſedis apoſtolicæ, ſuam auctōritatem
 exhibente. In quo Concilio Stigandus Doroberniæ ar-
 chiepſcopus degradatur tribus de cauſis, ſcilicet quia e-
 piſcopatum Wintoniæ cum archiepſcopatu iniuſtè poſ-
 ſidebat, & quia viuente archiepſcopo Roberto non ſo-
 lùm archiepſcopatū ſumpſit, ſed etiam eius pallio (quod
 Cantuariæ remanſit) dum vi iniuſtè ab Anglia pulſus eſt,
 in miſſarum celebratione aliquandiu yſus eſt, & poſt æ

1092

Benedicto

Benedicto, quem sancta Romana ecclesia excommunicauit, eo quod pecunijs sedem apostolicam inuasit, pallium accepit. Eius quoque frater Agelmarus Eastanglorum episcopus est degradatus. Abbates etiam aliqui ibi degradati sunt, operam dante rege ut quamplures ex Anglis suo honore priuarentur, in quorum locum sue gentis personas subrogauit, ob confirmationem sui (quod nouiter acquisierat) regni. Hic & nonnullos tam episcopos quam abbates, quos nulla euidenti causa nec Concilia nec leges sæculi damnabant, suis honoribus priuauit, & usque ad finem vitæ custodiæ mancipatos detinuit, suspicione (ut diximus) tantum inductus noui regni. In hoc itaque Concilio, dum ceteri trepidi, utpotè regis agnoscentes animū, ne suis honoribus priuarentur tinerent, venerandus vir

Wulstanus Wigornensis episcopus, quamplures possessiones sui episcopatus ab Aldredo archiepiscopo (dum à Wigorniensis ecclesia ad Eboracensem transferretur) sua potētia retentos, qui eo tunc defuncto in regiam potestatem deuenerant, constanter proclamabat, expetebat, iustitiamque inde fieri tam ab ipsis qui Concilio præerant, quam à rege flagitabat. At quia Eboracensis ecclesia, non habens pastorem qui pro ea loqueretur, muta erat, iudicatum est ut ipsa querela sic remaneret quousque (archiepiscopo ibi constituto qui ecclesiam defenderet) dum esset qui eius querelæ responderet, ex obiectis & responsis posset euidētius ac iustius iudicium fieri. Sicque tunc ea querela ad tempus remansit. Die autem Pentecostes rex apud Windeforam, venerando Baiocensi canonico Thomæ, Eboracensis ecclesiæ archiepiscopatum, & Walcelino suo capellano Wintoniensis ecclesiæ dedit præfulatum. Cuius iussu mox in crastino prædictus Sedunensis episcopus Armenfridus Sinodum tenuit, Iohanne & Petro præfatis cardinalibus Romam reuersis. In quo Sinodo Agelricus Suthsaxonum pontifex non canonicè degradatur, quem rex sine culpa mox apud Mearlesberge in custodia

studia posuit: abbates etiam degradati sunt quamplures.
 Quibus degradatis, rex suis capellanis Arfasto Orientaliū
 Anglorum præfulatum, & Stigando Suthsaxonum dedit
 episcopatum. Nonnullis etiam Normannicis monachis
 dedit abbatias. Et quia Dorobernensis archipræful depo-
 situs, & Eboracensis erat defunctus, iussu regis in Octauis
Pentecostes ab eodem Armenfrido Sedunensi episcopo,
 sedis apostolicę legato, ordinatus est Walkelinus. Immi-
 nente autē festiuitate S. Iohannis Bapt. Comes Esbernus
 cum classe quę in Hübro flumine hiemauerat, Danemer-
ciam adiit, sed frater suus rex Danorū Suanus, illum prop-
 ter pecuniam, quam contra voluntatem Danorum a rege
Gulielmo acceperat, exlegauit. Vir strenuissim⁹ Eadricus
 cognomēto Siluatius, cuius suprà meminimus, cum rege
Gulielmo pacificatur. Post hæc, rex accito de Normānia Lā-
franco Cadomeni abbate, genere Longobardo, viro yn-
 decunq; doctissimo, omnium liberalium artium diuina-
 rumq; simul ac sæcularium sciētia literarum peritissimo,
 consilijs quoq; ac gubernatione rerum mundialium æq;
 prudentissimo, die Assumptionis sanctæ Mariæ archiepiscopum
 constituit Cantuariensis ecclesiæ, & in festiuitate
 sancti Iohannis Baptistæ, die dominica, archiepiscopum
 consecrari fecit Cantuariæ. Consecratus est autem ab e-
 piscopis Gisone Wellensi, & Waltero Herefordensi,
 qui ambo Romæ à Nicholao papa ordinati sunt, quando
Aldredus Eboracēsius archiepiscopus pallium suscepit.
 Vitabant enim à Stigādo, qui tunc archiepiscopatu Dor-
oberniæ præsidebat, ordinari: quia nouerant illum non
 canonicē pallium suscepisse. Heremānus etiam Searesbi-
riensis episcopus cum quibusdam alijs eius interfuit con-
 secrationi. Deinde Lanfrācus Thomā Eboracensem cōse-
 crauit archiepiscopum. His gestis, reuerēdi Wulstani Wi-
gornēsis episcopi mota est iterū querela archiepiscopo iā
 consecrato Thoma, qui pro Eboracensi loqueretur eccle-
 sia, & in Consilio in loco qui vocatur Pedreda celebrato,
 coram

• coram rege ac Doroberniæ archiepiscopo Lanfranco,
 • & episcopis, abbatibus, Comitibus, & primatibus totius
 • Angliæ dei gratia adminiculante est terminata. Cunctis
 • siquidem machinamentis non veritate stipatis, quibus
 • Thomas eiusq; fautores Wigornensem ecclesiam depri-
 • mere, & Eboracensi ecclesiæ subijcere, ancillamq; facere
 • modis omnibus satagebant, iusto dei iudicio ac scriptis
 • euentissimis detritis, & penitus annihilatis, non solum
 • vir dei Wulstanus proclamatas & expetitas possessiones
 • recepit, sed & suam ecclesiam (deo clamante ac rege
 • concedente) ea libertate liberam suscepit, qua primi fun-
 • dadores eius sanctus rex Æthelredus, Osherus Wicciorum
 • subregulus, cæteri; Merciorum reges Kenredus, Æthel-
 • baldus, Offa, Kenulfus, eorumq; successores Eadwardus
 • Senior, Æthelstanus, Eadmundus, Ædredus, & Eadgarus
 • ipsam liberauerant. Agelwinus Dunholmi episcopus ab
 • hominibus regis Gulielmi capitur, & in carcerem trudi-
 • tur: vbi dū ex nimio cordis dolore comedere nollet, fa-
 • me & dolore moritur. Siwardo Rosensi episcopo defun-
 • cto Arnostus Beccensis monachus successit, & Arnosto
 • Gundulfus eiusdem ecclesiæ monachus. Comes Flandren-
 • sium Balduinus iunior obiit.

1093 15. Ab Henrico imperatore clericus quidam Carolus 1071
 nomine cōparauit episcopatū vrbis Constatię. Quapropter
 Sigefrido archiepiscopo Mogūtino Consiliū faciente,
 coram præfato rege idem clericus & episcopatum perdi-
 dit, & non longē post etiam vitam. Comes Frisiæ Rod-
 brihtus fratruelem suum Arnulfum, Flandriæ Comitem,
 in loco qui dicitur Cassel, in bello occidit, & eius comita-
 tum obtinuit. Lanfrancus & Thomas Romam iuerunt,
 & ab Alexandro papa pallium acceperunt. Comites Ead-
 winus & Morcarus, quia rex Gulielmus eos in custodiam
 ponere voluit, latentē ē curia eius fugerunt, & aliquandiu
 contra eum rebellauerunt. Verū vbi quod cœperūt, sibi
 non prosperē celsisse viderunt, Eadwinus regem Scotorū

Malcolmum adire decreuit, sed in ipso itinere à suis infidiis perpeſſus occiditur. Morcarus verò & Agelwinus Dunholmenſis episcopus, & Siwardus cognomento Barn, & Herewardus vir strenuiſſimus, cum multis alijs, Heli inſulam nauigio petierūt, in ea hiemare volentes. Sed hoc audito, rex cum Butſecarlis in orientali plaga inſulæ omnem illis exitum obſtruxit, & pontem in occidentali duorum miliariorum longum fieri iuſſit. At illi vbi ſe viderunt ſic eſſe concluſos, repugnare deſiſtebant: & omnes (excepto Herewardo viro strenuiſſimo, qui per paludes cum paucis euasit) regi ſe dedebant. Qui mox episcopum, Agelwinum Abbandoniam miſſum in cuſtodiam poſuit, vbi in ipſa hieme vitam finiuit. Comitem verò cæterosq; per Angliam diuiſos partim cuſtodix mancipauit, partim manibus truncatis vel oculis erutis abire permiſit.

1072 16. Poſt Aſſumptionem ſanctæ Mariæ rex Anglorum. 1094

Galatiam Gulielmus, habens in comitatu ſuo Edricum cognomento Siluiaticum, cum nauali & equeſtri exercitu Scotiam profeſtus eſt, vt eam ſuę ditioni ſubiugaret. Cui rex Scotorum Malcolmus in loco qui dicitur Abernithici occurrit, & homo ſuus deuenit. Sigefridus archiepiscopus Mogūtinus quinto Idus Septembris, die dominico, quaſi cauſa orationis, in Galatiam ad Sanctum Iacobum perrexit. Cum autē monaſteriū Cluniacum intrāſſet ſæculum relinquens, ibi perſtitit. Sed cum mercenarij Moguntinū cōparare vellent archiepiscopatum, Sigefridus præcipiente ſibi abbate, per obedientiam quam ei vel ſancto Benedicto debebat, ad ſedem ſuam redijt. Agelricus quondam Dunholmenſis episcopus apud Weſtmonaſterium, quo rex Gulielmus illum miſerat cuſtodiendum, Idibus Octobris, feria ſecunda, vita deceſſit. Succēſſit Agelwino in episcopatum Dunholmenſem Walcerus genere Lotharingus.

1073 17. In hoc anno iuxta curſum ſolis & lunæ habentur, 1095
ſicut in anno. 15. Tiberij, in quo baptizat⁹ eſt domin⁹, id eſt
dies baptiſmatiſ octauo Idus Ianuarij, die dominico Epi-
phaniz

phaniz, & secunda feria initium ieiunij eius. 40. diebus. A baptismo itaq; domini in anno. 15. Tiberij huc vsq; duo magni cicli hoc est. 1064. anni. Rex Anglorum Gulielmus ciuitatē quæ vocatur Cinomannis, & prouinciam ad illam pertinetem, maximè Anglorum adiutorio, quos de Anglia secum duxerat, sibi subiugauit. Clito Eadgarus de Scotia per Angliam venit in Normanniam, & cum rege se repacificauit.

- 1096 18. Hildebrādus, qui & Gregorius, Romanus archidiaconus, papa est electus & factus. Iste papa Sinodo celebrata ex decreto sancti Petri apostoli & sancti Clementis, aliorumq; factorum patrum, & banno interdixit clericis, maximè diuino ministerio consecratis vxores habere, vel cum mulieribus habitare, nisi quos Nicæna Sinodus vel alij canones exceperunt. Deceuit quoq; sub sententia sancti Petri, vt cum Simone Mago damnaretur nō solum emptor & venditor cuiuscunq; officij, vt puta episcopus, abbatia, præpositura, decania vel decimationis ecclesiæ, sed & quicunq; consentiret eis. Dominus enim dixit: Gratis accepistis, gratis date. De prædicta Sinodo duo episcopi missi sunt à papa, ad regem Romanum Henricū cū matre ipsius Agnete imperatrice, ob hoc scilicet, vt decreta papæ roborata perficerentur, ipsiq; duo episcopi noluerunt esse in Pascha cum rege in ciuitate Babbēberh, ne aliquam societatem haberent cum Heremanno eiusdē vrbis episcopo, qui episcopatum emit, & in illo Pascha regi seruiuit. Herefordensis Comes Rogerus, filius Gulielmi eiusdem pagi Comitis, Eastanglorum Comiti Radulpho (contra præceptum regis Gulielmi) sororem suam coniugem tradidit, nuptiasq; per magnificas cum plurima multitudine optimatum in Grantebrigeni prouincia, in loco qui Ixninga dicitur, celebrantes: magnam conuersionem plurimis assentientibus contra regem Gulielmum ibi fecerunt, Comitemq; Waltheouum suis insidijs præuentum, secum coniurare compulerūt. Qui mox vt

potuit, Lanfrancum Dorobernensem archiepiscopum
 adiit, pœnitentiamq; ab eo pro facto licet non sponte sa-
 cramento accepit, eiusq; consilio regem Gulielmum in
 Normannia degentem petijt, eiq; rem ex ordine gestam
 pandens, illius misericordiæ ultro se dedit. Verùm illi su-
 pramemorati cõiurationis principes, cœptis operam da-
 turi, sua castella repetiẽre, rebellionemq; adoriri omni
 conatu cum suis fautoribus cœpẽre. Sed Herefordẽs Co-
 miti, ne (Sabrina transuadato) Radulpho Comiti ad locũ
 destinatum cum suo exercitu occurreret, restitit Wulsta-
 nus Wigornensis episcopus cum magna militari manu, &
 Agelwius abbas Eoueshamnenſis cum suis, ascitis sibi in-
 adiutorium Vrsone vicecomite Wigornæ & Waltero de
 Laceio cum copijs suis, & cætera multitudine plebis. At
 verò Radulpho Comiti, prope Grantebricgeiam castra
 metanti, Odo Baiocenſis episcopus frater regis, & Gos-
 fridus Constantienſis episcopus, congregata magna co-
 pia tam Anglorum quàm Normannorum, ad bellum pa-
 rati occurrerunt. Ipse autem suos conatus infirmari cer-
 nens, multitudine resistentium veritus, ad Northwic
 clanculò refugit, & castello suæ coniugi militibusq; suis
 commendato, ascensa naui de Anglia ad minorem Britā-
 niam fugit. Quem fugientem aduersarij illius insequẽtes,
 omnes, quos de suis comprehendere poterant, vel intere-
 merunt, vel diuersis modis debilitauerũt. Dein principes
 castellum tam diu obsederunt, quoad pace data permisso
 regis, Comitissæ cum suis exire de Anglia liceret. His ge-
 stis, rex autumnali tempore de Normannia rediens, comi-
 tem Rogerum in custodia posuit: Comitẽ etiam Wal-
 theouum licet ab eo misericordiam expetierat, custodiæ
 tradidit. Eadgitha regis Haraldi germana, quondam An-
 glorum regina, mense Decembri Wintoniæ decessit. Cu-
 ius corpus regis iussu Lundoniam delatum, iuxta corpus
 domini sui regis Eadwardi honorificè est in Westmona-
 sterio tumulatum. Vbi rex proxima Natiuitate curiam
 suam

quam tenuit, & ex eis, qui contra illum ceruicē erexerant,
 de Anglia quosdam exlegauit, quosdam erutis oculis, vel
 manibus vel pedibus truncatis, deturpauit. Comites verò
 Waltheouum & Rogerum, iudiciali sententia damnatos,
 arctiori custodiæ mancipauit.

1097 19. Dum clerici magis eligerent anathemati subiace- 1075
 re, quàm vxoribus carere, Hildebrādus papa, vt per alios
 (si posset) eos castigaret, præcepit vt nullus audiret missā
 coniugati presbiteri, sic Gregorius papa (qui & Hildebrā-
 dus) seruorum dei seruus, per totum Italicum regnum &
 Teutonicum debitam sancto Petro obediētiā exhibē-
 tibus, apostolicam benedictionem. Si qui sunt presbiteri,
 diaconi, subdiaconi, qui iacent in crimine fornicationis,
 interdiciamus eis ex parte omnipotentis dei & auctoritate
 sancti Petri, introitum ecclesiæ, vsq; dum poeniteant & e-
 mendent. Si qui autem in peccato suo perseuerare malue-
 rint, nullus vestrum officium eorum auscultare præsumat;
 quia benedictio illorum vertitur in maledictionem, & o-
 ratio in peccatum: testante domino per Prophetam. Ma-
 ledicam (inquit) benedictionibus vestris Comes Waltheo-
 uus (iussu regis Gulielmi) extra ciuitatem Wintoniam du-
 ctus, indigne & crudeliter securi decapitatur, & in eodem
 loco terra obruitur. Sed processu temporis deo sic ordi-
 nante, corpus eius de terra leuatur, & magno cum hono-
 re Cruland portatur, & in ecclesia honorificè tumula-
 tur. Hic cum adhuc téporali frueretur vita arcta in custo-
 dia, ea quæ gesserat iniqui, incessanter defleuit & auarissi-
 me: vigilijs, orationibus, ieiunijs, & eleemosinis Deum
 studuit placare, Cuius memoriam voluerunt in terra de-
 lere, sed creditur verè illum cum sanctis in cælo gaudere,
 prædicto Lanfranco piæ memoriæ archipræsule (à quo
 confessione facta poenitentiam acceperat) fideliter atte-
 stante. Qui & impositi criminis, supradictæ scilicet coniu-
 rationis, illum immunem affirmabat esse, & quæ in cæte-
 ris commisisset, vt verum decuit Christianum, poeniten-
 tialibus

tialibus lachrimis defleuisse, seq; foelicem fore si post exitum vitæ, illius foelici potiretur requie. Post hæc mare trāsito, rex in minorem Britanniam suam mouit expeditio-
nem, & Castellum Radulphi Comititis, quod Dol nominatur, tamdiu obsedit, donec Frācorum rex Philippus illum inde fugaret.

1076 20. Rex Danorum benè literis imbutus obiit. Cui fili- 1098
lius Haraldus successit.

1077 21. In Consilio. 24. episcoporum, abbatum, multo- 1099
rumq; clericorum in Wormatia mense Martio facto, agente rege Henrico ipso præsente, decretum est, vt iussa sue decreta Hildebrandi papæ quisq; parui penderet, vel contemneret, & vt nequaquam ultra papa esset. Papa autem prædictus regem cum suis sequacibus seu consentaneis in Quadragesima, excommunicauit tribus ex causis: prima ob infamiam peccatorum suorum. 2. propter vnitatem suam cum simoniacis. 3. propter distributionem ecclesiæ inter papam & alios. Inde quasi iusta ex causa primates regni, regi quasi excommunicato cōtradidunt, eūq; de regno proijcere tentant. Robertus Gulielmi regis primogenitus, eo quod Normanniam quam sibi ante aduentum ipsius in Angliam, coram Philippo rege Francorum dederat, possidere nō liceret, Franciam adiit, & auxilio Philippi regis, in Normannia magnam frequenter prædam agebat, villas comburebat, homines perimebat, & patri suo non paruam molestiam & anxietatem inferebat.

1078 22. Henricus rex & Hildebrandus papa cōuenientes 1100
in mense Martio, in Longobardia, inuicem pacificantur, sed falso vt postea claruit. Conuenientes interim Sueui & Saxones, & Welfus Dux Bauariorū, & episcopi de Saxonia. 7. alijq; numero quinq; id est Patauensis Salzburgen-
sis, Winziburgensis, Wormatiensis, & Moguntinus, Rodolphum regem Sueuōrum in Forācheim super se regem constituunt, & in Quadragesima Moguntia in regem vngunt, Alpesq; contra regem Henricum muniunt. Quo
cognito

cognito Henricus rex Radisponam, per Aquileiam post Pascha venit, & contra Rodolphum cum exercitu properavit. Rodolpho verò cedente, Henricus Sueviam depraedando inuasit. Eodem quoq; anno iuxta Rhenum inter Moguntiam & Wormaciam, Henricus & Rodolphus conuenerunt, sine pugna tamen discesserunt. Anno Coloniensis archiepiscopus obiit.

1101

23. Henricus rex iterum Sueviam venit, non cessans depraedari & castella frangere. Rex Scotorum Malcolmus post Assumptionē sanctæ Mariæ, Northimbriam vsq; ad magnum flumen Tinę deuastravit, multos occidit plures captiuauit, & cum præda magna redijt. Rex Gulielmus filio suo Roberto ante castellum Gerboreth, quod ei rex Philippus præstiterat: dum pugnam intulerit, ab ipso vulneratus in brachio, de suo deiectus est emissario. Sed mox ut illum per vocem cognouisset, festinus descendit, ac illum suum caballum ascendere iussit, & sic abire permisit. Ille autem multis suorum occisis, nonnullisq; captis, ac filio suo Gulielmo cum multis alijs vulnerato fugam iniit, Venerandus vir Robertus, qui per ministerium reuerendissimi Wigornensis episcopi Wulstani gradum presbiteratus suscepit, à Lanfranco archipræsule Doroberniæ, ad Herefordensem ecclesiam, quarto Cal. Ianuarij, die dominica, episcopus ordinatur Cantuariæ.

1102

24. Dunholmenfis episcopus Walcerus genere Lotharingus, in loco qui dicitur. Ad caput capræ, secundo Idus Maij, feria quinta, à Northimbrensisbus est occisus, in ultionem necis Liulfi nobilis generosq; Ministri. Hic itaque vir latè per Angliam possessiones multas ex hereditario iure possedit. Sed quia ubi locorum Normanni incessanter ea tempestate operam dabant suæ feritati, cum suis hominibus ad Dunholmū se cōtulit, quia sanctum Cuthbertum corde sincero dilexit, Quippe cui idem sanctus, ut ipsemet Aldredo Eboracensi archiepiscopo, & alijs viris religiosus narrare consueuerat, & dormienti & vigilianti persape

perſæpe apparuit, & quæ fieri voluit, vt ſuo fideli amatori
 . reuelauit. Sub cuius pace, nunc & in oppido, nunc in ſuis
 , poſſeſſionibus, quas illis in partibus habuerat longo tem-
 / pore degit. Cuius aduentus episcopo Walcero non exti-
 tit ingratus, quia eidem ſancto valde deuotus extiterat in
 omnibus. Idcirco ab ipſo in tantum diligebatur, vt abſq;
 , illius cõſilio maiores ſæcularium negotiorum cauſas nul-
 / latenus agere vellet aut diſponere. Ob quam rem ſuus ca-
 pellanus Leobwinus, quem ita exaltauerat, vt & in episco-
 patu & in comitatu ferè nil ſine illius arbitrio ageretur,
 inuidiæ ſtimulis ſuccenſus, & propter ſuam potentiam te-
 , dis ſuperbiæ nimis inflatus, ſe contra prædictum virum
 / arroganter erexit. Quapropter nonnulla eius iudicia atq;
 , conſilia flocci pendebat, omnibuſq; modis annullare ſu-
 / dabat. Frequenter etiam coram episcopo (nõ ſine minis)
 , cum eo litigans, illum verbis probroſis ſæpius ad iracun-
 / diam prouocabat. Quadã itaq; die, cum idem vir Liulfus
 , ab episcopo vocatus ad conſilium, legalia quæq; & recta
 / decerneret, obſtinatiùs ei Leobwinus obſtitit, & loquelis
 / illum contumelioſis exacerbauit. Sed quia ille reſpondit
 / ei duriùs ſolito, de Placiti loco diſceſſit illicò, & euocans
 ad ſe Gilebertum, cui præſul quia ſuus propinquus erat,
 , Comitatum Northimbrenſium ſubregendum commiſe-
 / rat, vt ſe vindicaret obnixè rogauit, & Liulfum quàm ci-
 tiùs poſſet morti tradere maturaret. Ille autem conſeſtim
 , iniquis petitionibus acquieſcens ſuis, & episcopi, & eiuf-
 , dem Leobwinj militibus in vnum coadunatis, ad villam
 , vbi tunc Liulfus morabatur, nocte quadam perrexerit, ac il-
 , lum cum ſua familia ferè tota in domo propria iniuſtè
 , peremit. Quo cognito, grauiter antiſtes ex corde ſuſpira-
 , uit intimo, & capiti de capite detracto, & in terram pro-
 / iecto, Leobwino, qui tunc præſens aderat, triſtis dixit cõ-
 / tinuò. Tuis Leobwine factionibus doſoſis acta ſunt hæc,
 , & inſidijs ſtolidiſſimis: idcirco volo te ſcire pro certo,
 , quia & me & te omnemq; familiam meam tuæ linguæ
 peremiſi

peremisti gladio. Hoc dicto, in castellum se proripuit festinatò, confestimq; nuntijs per Northimbriam missis, omnibus nunciari curauit, se necis Liulfi conscium non fuisse, quin potius eius occisorem Gilebertum omnesq; socios ipsius de Northimbria penitus exlegasse, ac paratū fore semetipsum purgare secundum iudiciū pontificale. Dein missis intercurrentibus, ille parentesq; occisorum, pace ad inuicem data & accepta, locū & diem quo conuenire interq; se pacem firmiorem facere possent, statuere. Quo adueniente, loco constituto in vnum conuenire. Verū cū illis episcopus sub diuo noluit placitare, sed in ecclesiam quæ ibi erat, cum suis clericis ac honorabilioribus militibus intrauit, & consilio habito, semel & iterum de suis quos voluit, pro pace faciendā, foras ad eos misit.

At illi nequaquam petitis acquiescebant, quia Liulfum illius iussione peremptum fuisse, pro certo credebāt. Nam Gilebertum eiusq; socios nocte post necem propinqui sui proxima, non solum in domum suam Leobwinus familiariter & amicabiliter suscepit, verū etiam episcopus ipse illum (vt prius) in suam gratiam familiamq; recepit.

Vnde omnes, qui ex parte antistitis foris inuenti fuerant, primitus occiderunt, paucis fuga reservatis. Quo viso, vt hostium furori satisfaceret, propinquum suum præfatum Gilebertum (cuius anima quærebatur) præsul de ecclesia iussit exire. Quem egredientem milites repugnaturi, è vestigio sunt secuti. Sed mox ab hostibus vndiq; gladijs & lanceis appetiti, in momento sunt perempti, duobus tantum Anglicis Ministris propter consanguinitatem pepercerunt. Leobwinum quoq; Dunholmensē decanum, quia sæpius episcopo aduersus illos multa dederat in silia, & clericos alios, statim vt egressi sunt, occiderunt. Episcopus autem vt intellexit illorum furorē nulla ratione iri mitigatum quiuisse, nisi caput & auctor totius illius calamitatis occideretur Leobwinus, rogauit illum egredi foras. Sed cum penitus vt egrederetur ab illo extorquere non

non poterat, ad ecclesiæ ianuas ipsemet accessit, sibiq; vitam concedi poposcit, Quibus renuentibus, caput suę clamidis limbo cooperiens, foras exiuit, & mox inimicorum gladijs percussus occubuit. Dein Leobwinum egredi iusserunt: quo nolente, ecclesię tecto parietibusq; ignem imposuere. At ille potius vstulatione quàm occisione vitam eligens finire, flammam aliquandiu sustinuit: sed cum semivivus esset, exiliuit, & frustim cõcisus naxquitæ suæ pænas exoluendo miser interijt. Ob quorum detestandæ necis vindictam, rex Gulielmus eodem anno deuastauit Northimbriam. Henricus rex Hildebrandum papam in Pentecosten Moguntia decernit deponendum, & Wigbertum Rauennę vrbis archiepiscopum in Natali S. Iohannis Bap. pro eo fecit papam. Rodolphus rex Saxonum bello occiditur apud Merseburgh, ibiq; sepultus est Idibus Octobr. Moguntia ciuitas magnum terræmotum Cal. Decembris sensit, & sequenti anno ex magna parte incendio conflauit, cum principali monasterio, & alijs tribus. Henricus rex hostiliter Romam aduersus papam adiit, oppugnans eam, non tamen intrauit.

1081 25. Gulielmus abbas monasterij sancti Vincetij martiris à rege Gulielmo electus, Dunholmensis episcopatum suscepit, & Non. Ianuarij ab archiepiscopo Thoma consecratus est. 1103

1082 26. Prima Paschalis luna toti orbi quarto Non. Aprilis apparuit, cum prima esse deberet secundo Nonas Aprilis. Multis homicidijs & prædationibus inter Henricum regem & Hildebrandum papam actis, in nocte Palmarum multi sunt occisi. Rex Gulielmus fratrem suum Odonem Baiocensem episcopum, Normanniæ in custodiã posuit. 1104

1083 27. Henricus urbem Romæ infregit & cepit, Wigbertum in sede apostolica constituit. Hildebrandus verò Beneuentum adiit, vbi vsq; ad obitum suum deguit. Henricus rex in Teutonicam patriam redijt. Seditio nefanda inter monachos & indignè nominandum abbatem Turstanum 1105

stanum Glastonix facta est, quem rex Gulielmus de monasterio Cadomi, nulla prudētia instructum, eidem loco abbatem præfecerat. Hic inter cætera stultitiæ suæ opera, Gregorianum cātum aspernatus, monachos cœpit compellere, vt illo relicto cuiusdam Gulielmi Fescamnensis cantum discerent & cantarent. Quod dum egrè acciperent, quippe qui iam tam in hoc, quàm in cætero ecclesiastico officio secundum morem Romanæ ecclesiæ insenuerant, subito (armatus militari manu) illis ignorantibus quadam die in capitulum irruit, monachos nimio terrore fugientes in ecclesiam vsq; ad altare persequitur, iaculisq; & sagittis cruces & imagines ac feretra sanctorum manus militaris transfigens, vnum etiam monachum amplexantem altare lancea transfuerberans, interemit: alium ad altaris crepidinem sagittis confossum necauit. Cæteri verò necessitate compulsi, scannis & candelabris ecclesiæ fortitè se defendentes, licet grauiter vulnerati, milites omnes retrò chorū abegerunt: sicq; factum est, vt duo occisi, 14. vulnerati ex monachis, nonnulli etiam de militibus fauciati existerent. Hinc moto iudicio, dum maxima abbatis esse culpa patuit, rex eundem abbatem summoit, & in monasterio suo in Normānia posuit. De monachis verò quā plurimi per episcopatos & abbatias, iussu regis custodiendi disperguntur. Cuius post mortem, idem abbas iterum abbatiam suam à filio eius Gulielmo quingentis libris argenti emit, & per ecclesiæ possessiones aliquot annis peruagatus, longè ab ipso monasterio (vt dignus erat) miserè vitam finiuit. Regina Mahtildis quarto Nonas Nouembris, feria quinta, decessit in Normannia, & Cadomi est sepulta.

1106 28. Apostolicus papa Hildebrandus, in extremis suis, 1084
ad se vocauit vnum de, 12. Cardinalibus, quem diligebat multum, & confessus est omnipotenti deo, & sancto Petro, & toti ecclesiæ, valdè se peccasse in pastoralis cura, quæ ei ad regendum erat commissa, suadenteq; diabolo cōtra genus.

genus humanum odium & iram incitasse. Postea verò sententiam quæ in orbe terrarum effusa est, pro augmento Christianitatis se cepisse dicebat. Tunc demùm misit prædictum confessorem suum ad imperatorem, & ad totam ecclesiam, vt optarent illi indulgentiam, quia finem vitæ suæ aspiciebat & tacitò induebat se angelicam vestem, & dimisit ac dissoluit vincula bannorum omniumq; suorum imperatori & omni populo Christiano, viuis & defunctis, clericis ac laicis, & iussit eos abire de domo Theodorici, & amicos Henirici ascendere, teste Moguntino archiepiscopo: nec multo post obiit. Rex Anglorum Gulielmus de vnaqua; hida per Angliam sex solidos accepit.

1085 29. Heniricus rex Saxones bello vicit, patriam obtinuit, eosq; sibi iurare & obsequi coegit. Sed postquam exercitum dimisit, Saxones occultè cœperunt congregari aduersus imperatorem Heniricum, dolo volentes eum occidere. Ille autem dolo comperto, declinauit insidias eorum, egrediendo de illa prouincia. Eodem anno rex Danorum Canutus, cum classe valida, & auxilio soceri sui Roberti Flandrensis Comititis, in Angliam venire paratus erat. Vnde rex Gulielmus de tota Gallia solidarijs, pedonibus, & sagittarijs multis millibus conductis, & nonnullis de Normannia sumptis, autumnali tempore Angliam redijt, & eis per totum regnum diuisis, episcopis, abbatibus, Comitibus, Baronibus, vicecomitibus, ac regis præpositis victum præbere mandauit. Sed vbi cognouit suos inimicos impeditos fuisse, partem exercitus remisit, partem secum per totam hiemem retinuit, & in Natiuitate domini curiam suam Glawornæ tenuit, vbi tribus suis capellanis Mauricio scilicet Lundoniensem, Gulielmo Theotfordensem, Roberto Cestrensem dedit præsulatum.

1086 30. Heniricus rex iuxta Wirziburgū Sueuis & Saxonibus bello congressus, & quorundam suorum perfidorum, in ipso cōflictu se ad hostes conuertentium, præsidio desertus, à quodam etiam collateralis suo in vertice ense percussus,

percussus, dedit se cum paucis in fugam. Hostes verò insecuti usq; ad urbem prædictam, ceperunt eam: & episcopū Alberonem ab Henrico ob perfidiam expulsū, ibidem restituerunt, expulso Meinardo episcopo ibidem ab Henrico constituto. Paulo pòst Henricus eandem urbem congregato exercitu obsedit, & cepit, episcopq; Alberoni (quia suus erat patrinus) cōcessit ut remaneret sibi fidelis, & episcopus vrbis. Illo autem nolente Henrico subesse, Henricus quia nimium pius erat, liberum illum permisit abire. Gulielmus rex fecit describi omnem Angliā, quantum terræ quisq; Baronum suorum possidebat, quot feudatos milites, quot carrucas, quot villanos, quot animalia, immo quantum viuæ pecuniæ quisque possidebat in omni regno suo, à maximo usq; ad minimum, & quantum reddit⁹ quæq; possessio reddere poterat: & vexata est terra multis cladibus inde procedentibus. Et in hebdomada Pentecostes suum filium Henricum apud Westmonasterium (vbi curiam suam tenuit) armis militaribus honorauit. Nec multo pòst mandauit ut archiepiscopi, episcopi, abbates, Comites, Barones, vicecomites, cum suis militib⁹ die Calendarum Augustarum sibi occurrerēt Searesbiria. Quo cū venissent, milites illorum sibi fidelitatem contra omnes homines iurare coegit. Eo tempore Clito Eadgarus (licentia à rege impetrata) cum 200. militibus mare transijt, & Apuliam adiit. Cuius germana virgo Christina monasterium (quod Rumesia nuncupatur) intrauit, & vestem sanctimonialis habitus suscepit. Eodem anno animalium pestis, & magna extitit aeris intemperies.

1109 31. Hoc anno primò febribus, deinde fame quàmplures mortui sunt. Interea vorax flamma consumpsit omnes ferè principales ciuitates Angliæ, ecclesiam quoq; sancti Pauli apostoli, cum maiori & meliori parte Lundoniæ. Dani suū dominū regē Canutū, sexto Idus Iulij, Sabbato, in quadam ecclesia martirizauerunt. Cicestreñsis episcopus Stigandus, abbas Sancti Augustini Scolandus, abbas

, Bathoniensis Alfius, & abbas Persorensis Turstanus de-
 , cesserunt. Ante Assumptionem sanctæ Mariæ rex Guli-
 elmus in Franciam cum exercitu venit, & oppidum quod
 Mathantum nominatur, & omnes ecclesias in eo sitas, du-
 , oq; reclusos igne succedit, indeq; in Normanniam redijt:
 , sed in ipso reditu dirus viscerum dolor illum apprehen-
 , dit, & magis ac magis de die in diem grauabat. Cum
 autem ingrauescente ægitudine diem mortis sibi immi-
 nere sensisset, fratrem suum Odonem Baiocensem epis-
 , copum, Comites Morcarum, & Rogerum Siwardum cog-
 nomento Barn, & Wulnothum regis Haraldî germanû,
 quem à pueritia tenuerat in custodia, & omnes quos vel
 in Anglia vel in Normannia custodiæ manciparat, laxauit.
 , Dein filio suo Gulielmo regnum tradidit Angliæ, & Ro-
 , berto filio suo primogenito (qui tunc exulabat in Fran-
 , cia) Comitatum concessit Normanniæ: & sic cælesti muni-
 , tus viatico, postquam. 20. annis, mensibus. 10., &. 28. die-
 , bus, genti Anglorum præfuit, quinto Iduum Septembris
 die, regnum cum vita perdidit, & Cadomi in ecclesia san-
 , cti Stephani prothomartiris, quam ipse à fundamētis ex-
 , struxerat bonisq; ditauerat, sepultus requiescit. Gulielmus
 autem filius eius Angliam festinato adiit, ducens secum
 , Wulnothum & Morcarum, Sed mox vt Wintoniam ve-
 , nit, illos, vt prius fuerant, custodiæ mancipauit, & sexto
 Cal. Octobris die dominico, in Westmonasterio à Lan-
 , franco Doroberniæ archiepiscopo in regem consecratus
 , est. Dein Wintoniam rediens, thesauros sui patris vt ipse
 , iusserat per Angliam diuisit, scilicet quibusdam principali-
 , bus ecclesijs, 10. quibusdam. 6. marcas auri, quibusdam
 / minus, ecclesijs etiam in ciuitatibus vel villis suis per sin-
 / gulas denarios, 60. dari, cruces, altaria, scrinia, textos, can-
 / delabra, situlas, fistulas, ac ornamenta varia gemis, auro,
 / argento, lapidibusq; pretiosis redimita per ecclesias dig-
 , niores ac monasteria iussit diuidi. Eius quoq; germanus
 , Robertus in Normanniam reuersus, thesauros quos in-
 uenerat

- › uenerat, monasterijs, ecclesijs, pauperibus, pro anima pa-
- › tris sui largitèr diuifit: & Ulfum Hataldi quondam regis
- › Anglorum filium, Dunecaldumq; regis Scotorum Mal-
- › colini filium, à custodia laxatos, & armis militaribus ho-
- › noratos, abire permifit.

III 32. Hoc anno inter primates Angliæ magna orta est 1088
 discordia, pars etenim nobiliorum Normannorum faue-
 bat regi Gulielmo, sed minima: pars verò altera fauebat
 Roberto Comiti Normannorum, & maxima: cupiens
 hunc sibi afciscere in regnum, fratrem verò aut fratri tra-
 dere uiuum, aut regno priuare peremptum. Huius exc-
 crandæ rei principes extitère, Odo Biaocensis episcopus,
 qui etiam erat comes Cantuarienses, Robertus etiam
 › frater eius Comes Moritunensis, & hic uterq; frater fuerat
 › Gulielmi regis Senioris, sed tamen de matre. Intererat
 › etiam prædicto consilio cum Roberto nepote suo Co-
 › mite Northimbriæ, Gosfridus episcopus Constantiensis,
 › Rogerus Comes Scrobbsbiriensis, quod etiam erat pe-
 › ius, Gulielmus episcopus Dunholmensis. Ea quoq; tem-
 › pestate rex prædictus illius (ut veri consiliarij) fruebatur
 › prudentia, bene enim sapiebat, eiusq; consilijs totius An-
 › gliæ tractabatur respublica. Hierant quorum maiorum
 › terrenarum diuitiarum in regno pollebat gloria. Com-
 › militonum etiam, & confodaliū coniurationis eis indies
 › crescebat abundantia. Execrabile autè hoc factū clam tra-
 › ctauerunt in quadragesima, quod citò in palam prorūpi
 › posset post Pascha. Nā à regali se subtrahentes curia, mu-
 › nierunt castella: ferrum, flammam, prædas, necem excita-
 › uerunt in patriam. Ecce factum execrabile: ecce bellum,
 › & plusquam ciuile. Pugnabant enim parètes in filios, fra-
 › tres in germanos, amici pridem in cognatos, ignoti in ex-
 › traneos. Interea prædictus episcopus Baiocensis munita
 › Roueecastra, misit Normanniam exhortans Comitem
 › Robertum citò venire in Angliam, nuntians ei rem gestā,
 › affirmans paratum sibi regnum, & si sibi non desisteret

paratam & coronam. Rumore autem percussus insolito Comes, exultat, amicis nunciat, quasi iam de victoria securus triumphat, plures ad prædam incitat: Odoni episcopo patruo suo auxilios in Angliam legat, se quantocius congregato maiori exercitu secuturum affirmat. Missi à Comite Roberto venerunt in Angliam, ab Odone episcopo ad custodiendum ceperunt Roueceastram: & horum ut primates Eustachius iunior Comes Bononiæ, & Robertus de Belesmo gerebant curam. Huius verò rei ut ad aures regis pervenit notitia, insolita turbatur molestia. Iure autem militari regi, ut impiger fretus audacia, mittit legatos: vocat quos sibi credit fidos, vadit Lundoniam belli tractaturus negotia, expeditioni prouisurus necessaria. Congregato quantum ad præsens poterat Normannorum, sed tamen maxime Anglorum equestri & pedestri (licet mediocri) exercitu, statuens leges, promittens fautoribus omnia bona, fretus dei clementia qua maiorem hostium esse audiebat multitudinem, tendere disposuit Roueceastram. Relatum enim erat ei, ibi esse episcopum Odonem cum omnibus suis, & cohortem ultra marinam. Hinc signa mouens, ceptumque aggrediens iter, Tunebricgiam (cui præerat Gilebertus filius Ricardi) contrarium sibi inuenit, obsedit, in biduo expugnauit, vulneratum Gilebertum cum castello ad deditionem coegit. Fama volans dicti pervenit Odonis ad aures, & cum socijs inito consilio relinquens Roueceastram, cum paucis adiit castrum fratris sui Roberti Moritunensis Comitis, quod Peuenesia dicitur: fratremque reperiens, cum ut se teneat hortatur, pollicens se securos ibi posse esse, & dum rex ad expugnandam Roueceastram intenderet, Comitem Normanniæ cum magno exercitu venturum, seq; suosque liberaturum, & magna fautoribus suis dando præmia, regnum accepturum. Rex igitur expugnata Tunebricgia, & ab incolis fidelitate accepta, relicto propter vulnus Gileberto, & castello in custodia locato, iturus ut disposuerat Roueceastram

ceastrā, audiuit patruū inde recessisse & Peneseā adiisse; Inito itaq; salubri cōsilio, illum eo vsq; cū exercitu persequitur, sperās se belli citius finē assecuturū, si antē triumphare posset de principibus malorum prädicatorū. Interim circumqua; per Angliam tempestas scuit bellica: Rosenses, Cantuariensibus & Lundoniensibus cades inferunt & incendia. Lanfrancus enim archiepiscopus, & penē omnes optimates eiusdem prouinciæ erant cum rege. Rogerus fautor Roberti erat in castello suo Arundello, Comitis prädici operiens aduentum. Gosfridus episcopus Constantiensis, in castello Bricstowa socium coniurationis & perfidiæ habebat secum, nepotem suum Robertum de Mulbraio, virum gnarum militiæ, qui congregato exercitu inuasit Bathoniam ciuitatem regiam, igne succendit eam, & illa deprædata transiuit in Wiltusciram, villasq; depopulans, multorumq; hominum strage facta, tandem adiit Ginelceastram, obsedit, & expugnare disposuit. Pugnant exterius spe capti prædæ, & amore victoriæ, repugnant intrinsecus acriter pro se suorumq; salute. Tandem inter vtrumq; necessitatis vicit causa repulsus & tristis redit Robertus sine victoria. Gulielmus de Owe Glawornensem inuadit comitatum: regiam villam deprædatur Beorkenlaum, per totam ferro & flamma grande perpetrant malum. Dum autem hæc interim circūqua; perpetrātur mala, Beornardus de Nouo mercato, Rogerius de Laceio qui iā super regē inuaserat Herefordā, Raulfus de Mortuo mari, cōiurationis socij, cū hominibus Comitis Rogeri de Scrobbesbiria, congregato magno Anglorū, Normannorū, & Walensium exercitu, Wigornensem irrūpunt in prouinciā, affirmantes se igne crematuros ipsam ciuitatem Wigreceastram, spoliaturos dei & sanctæ Mariæ ecclesiam, grandem de regis incolis fidelibus sumpturos vindictam. His auditis, vir magnæ pietatis, & columbinæ simplicitatis, deo populoq; quem regebat in omnibus amabilis, regi vt terreno domino

per omnia fidelis, pater reuerendus Wulstanus Wigornensis episcopus, magna turbatur molestia, sed dei misericordia respirans, iam quodam modo alter Moyses parat se viriliter staturū pro populo & ciuitate sua. Hostes ad rebel-
 landum parant armis: ipse pro imminente periculo fundit precamina, exhortans subditos ne desperent de deo, qui non pugnat gladio neq; hasta. Normanni interim in-
 euntes consilium rogant ipsum episcopum vt ab ecclesia transiret in castellum, tutiores se affirmantes de eius pre-
 sentia si maius incumberet periculum: diligebant enim valde eum. Ipse autem (vt erat miræ māsuetudinis) & pro regis fidelitate, & pro eorum dilectione, petitioni eorum acquieuit. Interea audenter in arma se parat episcopalis familia: conueniunt castellani & omnis ciuium turma,
 occurrere se affirmant hostibus ex altera parte. Sabrinæ fluminis: si hoc eis pontificis annueret licētia. Parati igitur & armis instructi, ipsum ad castellum euntem habent obuiam: quam optabant, requirunt licentiam. Quibus libenter annuens: ite, inquit, filij, ite in pace, ite securi, cum dei & nostra benedictione. Confidens ego in domino, spondeo vobis, nō hodiē nocēbit vobis gladius, nec quicquam infortūij, nec quicquam aduersarius. State in regis fidelitate, viriliter agentes pro populi vrbisq; salute. His dictis, alacres pontem reparatum transeunt, hostes de longinquo accelerantes conspiciunt. Inter quos magna belliam feruebat insania: contumaciter enim episcopi contēnentes mandata, in terram ipsius posuerunt incēdia. Quo audito, episcopus ingenti concutitur dolore, videns debilitari res ecclesiæ, acceptoq; inde consilio, graui eos (ab omnibus qui circumaderāt coactis) percussit anathemate. Res miranda: & dei virtus, & viri bonitas primis in hoc
 prædicanda. Nam statim hostes, vt sparsi vagabantur per agros, tanta membrorum percipiuntur debilitate, tanta exteriori oculorum attenuantur cæcitate, vt vix arma valerent ferre, nec socios agnoscere, nec eos discernere qui

eis oberrant ex aduersa parte. Illos fallebat cæcitatis ignorantia; nostros confortabat dei, & episcopalis benedictionis confidentia. Sic illi insensati, nec sciebant capere fugam, nec alicuius defensionis querebant viam, sed dei nutu dati in reprobum sensum, facile cedebant manibus inimicorum. Caduntur pedites; capiuntur milites cum Normannis, tam Angli quam Walenses. Ceteris verò vix debili elapsis fuga, regis fideles cum pontificis familia exultantes in gaudio, sine vlla diminutione suorum redeunt ad propria: gratias deo referunt de rerum ecclesie incolumitate, gratias episcopo referunt de consilij eius salubritate.

1111 33. Dorobernensis archiepiscopus Lanfrancus, nono 1089
Cal. Iunii feria quinta, obiit. Eodem anno, tertio Idus Augusti, Sabbato, circa horam diei tertiam, terræ motus per maximus extitit per Angliam.

1112 34. Rex Anglorum Gulielmus iunior, fratri suo Ro- 1090
berto Normanniam adimere, & sue ditioni cupiens subiicere, primò castellum Walteri de Sancto Walérico, & castellum Odonis de Albamario, deinde alia sibi conduxit castella: & in eis milites vt Normanniam deuastarent, posuit. Quare visa, & suorum infidelitate cognita: Comes Robertus, legatis ad regem Francorum Philippum dominum suum missis, illum in Normanniam venire fecit, vnumq; de castellis (in quo milites fratris sui fuerunt) ipse & rex obsiderunt. Quod cū regi Gulielmo nūciatum esset, non modica pecuniæ quantitate regi Philippo occultè trāsmissa, vt obsidione dimissa domum rediret, flagitauit, & impetrauit.

1113 35. Mense Februario rex Gulielmus iunior Norman- 1091
niam petiit, vt eam fratri suo Roberto eriperet. Sed dum ibi moraretur, pax inter illos ea conditione facta est, vt Comes regi Comitatum de Owe, Fiscaminense coenobiū, abbatiam in Monte Sancti Michaelis sitam & Keresburh, & castella quæ à se defecerant, bono animo concederet. Cinnomanicam verò prouinciam, & castella quæ tunc in

, Normannia Comiti reluctabantur, illius dominio rex subiugaret. Omnibus etiam Normannis terras quas in Angliā ob fidelitatem Comitis perdiderant, redderet; & tantum terræ in Angliā quantum conuentionis fuerat inter eos Comiti daret. Ad hæc etiam inter se constituerunt, vt si Comes absq; filio legali in matrimonio genito moreretur, hæres eius esset rex: modoq; per omnia simili, si regi cōtigisset mori, heres illius fieret Comes. Hanc conuentionem. 1. 2. ex parte regis, & 1. 2. ex parte Comitis, Barones iuramento firmauerunt. Interim germanus illorum Henricus, Montem sancti Michaelis (ipsius loci monachis quibusdam illum adiuuātibus) cum omnibus militibus quos habere potuit intrauit, regis terram vastauit, & eius homines quosdam captiuauit, quosdam expoliavit. Ea propter rex & Comes (exercitu cōgregato) per totam Quadragesimam Mōtem obsederunt, & frequenter cum eo prælium commiserunt, & homines & equos nonnullos perdiderunt. At rex cū obsidionis diutiniæ pertæsus fuisset, impacatus recessit, & non multo pōst Eadgarum Clitonē honore (quem ei Comes dederat) priuauit, & de Normannia expulit. Interea mense Maio Scotorum rex Malcolmus cum magno exercitu Northimbriam inuasit: si prouentus successisset, vlteriùs processurus, & vim Angliæ incolis illaturus. Noluit deus: ideo ab incæpto est impeditus. Attamen antequam rediisset, eius exercitus de Northimbria secum modicam prædam abduxit. Quo audito, rex cum fratre suo Roberto redijt Angliam mense Augusto. Non multo pōst, cum classe nō modica & equestri exercitu Scotiam profectus est, vt regem Scotorum Malcolmum debellaret. Sed priusquam illuc peruenisset, paucis diebus ante festiuitatem sancti Michaelis ferè tota demersa est classis, multiq; de equestri exercitu eius fame & frigore perierunt. Cui rex Malcolmus cum exercitu in prouincia Loidis occurrit. Quod videns Comes Robertus, Clitonem Eadgarū (quem rex de Normannia expulerat, &

& tunc cum rege Scotorum degebat) ad se accersuit. Cuius auxilio fretus, pacem inter reges fecit ea conditione, vt Gulielmo (sicut patri suo obediuit) Malcolmus obediret: & Malcolmus. 1. 2. villas (quas in Anglia sub patre illius habuerat) Gulielmus redderet, & 1. 2. Marcas auri singulis annis daret. Sed pax inter eos facta, non multo tempore durauit. Ipsum etiam Eadgarum cum rege Gulielmo Comes pacificauit. Idibus Octobris, feria quarta, turrim Wincelcumbensis ecclesie vehemens ictus fulminis concutiens, parietem iuxta culmen amplè perforauit, vnamq; de trabibus discidit, caputq; imaginis Christi fortiter percussum in terram deiecit, & crus eius dextrum fregit. Imago etiā sanctæ Mariæ, quæ iuxta crucem stabat, ictu percussa ad terram decidit, Magnus deinde fumus cum nimio fatore subsecutus, totam ecclesiam repleuit, & tam diu durauit, quoad loci illius monachi cum aqua benedicta & incenso, & reliquijs sanctorum, officinas monasterij psalmos decantando circuirent. Nec minus. 1. 6. Cal. Nouembris, feria sexta, turbo veniens ab Affrico perualidus, Lundo-niæ plus quam. 600. domos & ecclesias quàmplures concutiendo diuerberauit. In ecclesiam quoq; sanctæ Mariæ quæ dicitur Ad Arcum irruens, in ea duos occidit homines, & tectum cum tignis in altum leuans, & huc illucq; diu per aëra ferens, tandem sex de tignis (eo ordine quo tecto prius infixæ erant) tam altè in terram defixit, vt de quibusdam eorum septima, de quibusdam verò octaua pars appareret. Erant enim 27. vel. 28. pedum longitudinis. Post hæc rex de Northimbria per Merciam in West-saxoniam redijt, & secum ferè vsq; ad Natiuitatem domini Comitem retinuit, sed conuentionem inter eos factam illi persolvere noluit. Quod Comes grauiter ferēs, decimo Cal. Ianuarij die, cum Clitone Eadgaro Normanniam repetijt. Erant duo (vt in Anglia ferebatur) qui dicebantur Romani pontifices, à se inuicem discordantes, & ecclesiā dei inter se diuisam post se trahentes: Urbanus scilicet, qui

qui prius fuerat vocatus Odo, episcopus Hostiensis: &
 > Clemens qui Wibertus appellatus fuerat, archiepiscopus
 > Rauennensis. Quæ res, vt de alijs mundi partibus silca-
 > mus, per plures annos ecclesiam Angliæ in tantum occu-
 > pauit, vt ex qua Gregorius (qui & Hildebrandus) defun-
 ctus fuit, nulli loco papæ vsq; ad hoc tēpus subdi vel obe-
 dire voluerit. Urbanum pro vicario beati Petri, Italia
 Galliaq; iam receperat.

1092

36. Ciuitas Lundonia maxima ex parte incēdio cō- 1114
 flagrauit. Osmundus Searesbiriēsis episcopus ecclesiam,
 quā Searesbiriæ in castello construxerat, cū adiutorio e-
 piscoporū Walcelini Wintoniēsis & Iohānis Bathoniē-
 sis, Nonis Aprilis, feria secunda, dedicauit. Antistes etiam
 Remigius, qui licentia regis Gulielmi Senioris episcopa-
 lem sedem de Dorcaceastra mutauerat ad Lindicolinam,
 const. uētā in ea ecclesiam pontificali cathedræ dignam
 dedicare volebat, quia sibi diem mortis imminere sentie-
 bat. Sed Thomas Eboracensis archiepiscopus illi contra-
 dicendo resistebat, affirmans eam in sua parrochia esse cō-
 structam. At rex Gulielmus iunior, pro pecunia quam ei
 Remigius dederat, totius ferē Angliæ episcopis manda-
 uit, vt in vnum conuenientes septenis Idibus Maij eccle-
 siam dedicarent. Sed biduo ante diem statutum, occulto
 dei iudicio, ipse episcopus Remigius migravit ē sæculo, &
 ecclesiæ per hoc remansit dedicatio. His actis, rex Nor-
 thimbriam profectus, ciuitatem quæ Britannicè Kairleu,
 Latine Legubalia vocatur, restaurauit; & in ea castellum
 & edificauit. Hæc enim ciuitas, vt illis in partibus alij non-
 nullæ à Danis Paganis ante. 200. annos diruta, & vsq; ad
 id tempus mansit deserta.

1093

37. Rex Gulielmus iunior (in regia villa, quæ vocatur 1115
 Alwestan) vehemēti percussus infirmitate, ciuitatē Gla-
 wornam festinantē adiit, ibiq; per totam Quadragesimā
 languosus iacuit. Qui cū se putaret citō moriturum, vt
 ei sui Barones suggesserūt, vitam suam corrigere, ecclesias

non

non amplius vendere, nec ad censum ponere, sed illas regia tueri potestate, irrectas leges destruere, ac rectas statuere deo promisit. Insuper Anselmo Beccensi abbati, qui tunc in Anglia morabatur, Dorobernensem archiepiscopatum, & Cancellario suo Roberto (cognomento Bloet) Lindicolinensem dedit presulatum. Sed Anselmo nil de archiepiscopatu, præter id quod rex illi dari iusserat, accipere licebat, quoad tributum quod post Lanfranci obitum, singulis annis inde acceperat, persolueretur. Rhesus Walanorū rex in ipsa hebdomada Paschali, iuxta castellum quod Breghenieu nominatur, in pugna occisus est. Ab illo die regnare in Walonia reges desinere. Rex Scotorum Malcolmus die festiuitatis sancti Bartholomei apostoli, regi Gulielmo iuniori ut prius per legatos inter eos statutum fuerat, in ciuitate Glaworna occurrit, ut sicut quidam primatum Angliæ voluerunt, pace redintegrata, stabilis inter eos amicitia firmaretur. Sed impacati ab inuicem discesserunt. Nam Malcolmū videre aut cum eo colloqui, præ nimia superbia & potentia, rex Gulielmus despexit. Insuper etiam illum ut (secundum iudicium tantum Baronum suorum) in curia sua rectitudinem ei faceret, constringere voluit, sed id agere nisi in regnorum suorum cōfinijs, ubi reges Scotorum erant soliti rectitudinem facere regibus Anglorum, & secundum iudicium primatum utriusq; regni, nullo modo Malcolmus voluit. Post hæc in sole signum apparuit valdè mirabile, & Comes Scrobbsbiriensis Rogerus, & Guido abbas monasterij Sancti Augustini, & Paulus abbas Sancti Albani decesserunt. Decessit etiam eodem anno vir magnæ strenuitatis Flandrensis Comes Robertus, cui successit primogenitus filius eius Robertus. Rex Scotorum Malcolmus, & primogenitus filius eius Eadwardus, cum multis alijs, in Northimbria (die festiuitatis sancti Bricii) a militibus Roberti Northimbrorū Comitis occisi sunt. Quorum morte cognita, regina Scotorum Margareta, tanta effecta est tristitia,

» tristitia, vt subitò in magnā incideret infirmitatem. Nec
 , mora, presbiteris ad se accersitis, ecclesiam intrauit, eisq;
 , sua peccata confessa, oleo se perungi, celestiq; muniri via-
 , tico fecit, deum assiduis & intēssimis precibus exorans,
 » vt in hac ærimosa vita diutius se viuere non permetteret.
 Nec multo pòst exaudita est. Nam post tres dies occisionis
 regis, soluta carnis vinculis, vt creditur, ad gaudia trāsīuit
 æternæ salutis. Quippe quæ dum viueret, pietatis, iustitiæ,
 » pacis, & charitatis cultrix extitit deuota, frequens in ora-
 » tionibus, corpus & vigilijs & ieiunijs macerauit, ecclesias
 » & monasteria ditauit, seruos & ancillas dei dilexit & ho-
 » norauit, esurientibus hospitia, vestimēta, & alimenta præ-
 buit, & deum tota mente dilexit. Quamortuæ, Duuenal-
 dum regis Malcolmi fratrem, Scoti sibi in regem elege-
 runt, & omnes Anglos qui de curia regis extiterunt, de
 » Scotia expulerunt. Quibus auditis filius regis Malcolmi
 Dunecanus, regem Gulielmum (cui tunc militauit) vt ei
 » regnum patris sui concederet, petijt, & impetrauit, illiq;
 » fidelitatem iurauit: & sic ad Scotiam cum multitudine An-
 » glorū ac Normannorū properauit, & patrum suū Du-
 uenaldum expulit, & in loco eius regnauit. Deinde non-
 nulli Scotorum in vnum congregati, homines illius penè
 omnes peremerunt, ipse verò cum paucis vix euasit. Ve-
 runtamen post hæc illum regnare permiserunt, ea ratio-
 ne, vt amplius in Scotiam nec Anglos nec Normannos in-
 » troduceret, sibiq; militare sineret. Conuenientibus fermè
 » totius Angliæ episcopis, in quibus Thomas Eboracensis
 archiepiscopus primatum tenebat, Anselmus abbas Bec-
 censis secundo Non. Decembris antistes consecratur. Eo-
 dem anno Gulielmus Comes de Owe, auri ingenti victus
 auiditate, & promissi honoris captus magnitudine, à na-
 » turali domino suo Roberto Normannorum Comite (cui
 » fidelitatem iurauerat) defecit: & in Angliam ad regem
 Gulielmum veniens, illius se dominio (vt seductor maxi-
 mus) subiugauit.

1116 38. Comes Normannorum Robertus, fratri suo regi 1094

Gulielmo iuniori per legatos mandauit, pacem, quam inter se firmauerant, se non esse diutiùs seruaturum: insuper illum vocauit periurum & perfidum, nisi conuentionem inter illos in Normannia factam esset ei persoluturus. Ob hanc causam rex circa Cal. Februarij Heastingam adiit, & dum ibi moraretur, ecclesiam de Bello dedicari fecit. Hoc

- > anno venerabilis Herbertus, Theotfordensis episcopus, à
- > Roma cum benedictione apostolica redijt: & à Gulielmo
- > rege impetrauit vt sedes episcopalis in Norwicensi eccle-
- > sia firmaretur, vbi ipse (Christi iuuante gratia) pulcherri-

nam congregationem monachorum ad honorem sanctæ Trinitatis adunauit. Dein media Quadragesimæ rex Normanniam petijt: ad fratris colloquium sub pace statuta venit, sed impacatus ab eo recessit. Dein in Campo Martio conueniēre, vbi illi qui sacramentis inter se pacem confirmauēre, regi culpam omnem imposuēre. At ille culpam nec agnoscere, nec conuentionem voluit persolvere. Iccirco nimis irati discesserunt impacati. Comes quidem Rotomagum perrexit. Rex verò ad Owe redijt, & in illo

- > resedit, solidarios vndiq; conduxit, aurum, argentum, ter-
- > ras, quibusdam primatum Normanniæ dedit: quibusdam
- > promisit, vt a germano suo Roberto deficerent, & se cum
- > castellis suæ ditioni subijcerent. Quibus ad velle suum pa-

ratis, per castella (vel quæ prius habuerat, vel quæ tunc cōduxerat) suos milites distribuit. Interea castellum quod Bures vocatur expugnauit, Comitibus milites in illo captos partim in Anglia custodiendos misit, partim in Normannia custodiæ mancipauit: & fratrem suum multis modis vexans, exhæredare laborauit. At ille necessitate compulsus, dominum suum regem Francorum Philippum cum exercitu Normanniam adduxit: sed rex Argentinum castellum obsedit, & ipso die obsessionis. 700. milites cum bis totidem scutarijs, & castellanis omnibus qui intus erant, sine sanguinis effusione cœpit, captosq; in custodia

tam

tam diu detineri mandauit, donec quisq; se redimeret: & post hoc in Franciam redijt. Comes verò Robertus castellum quod Holm nuncupatur obsedit, donec Gulielmus Peuerellus, & 800. homines qui id defendebāt illi se dederent. Quod cū regi innotuerit, nuntijs in Angliam missis. 20. millia pedomum in Normanniam iussit sibi in auxilium mitti. Quibus vt mare transirent, Healfingē cōgregatis, pecuniam quæ eis data fuerat ad victum Ranulphus Passeflābardus præcepto regis abstulit, scilicet vnicuiq; decem solidos & eos domum repedare mandauit: pecuniam vero regi transmisit. Interea graui & assiduo tributo, hominūq; mortalitate, præsentī & anno sequenti tota vexabatur Anglia. Ad hæc etiam primitiis Northwalani, deinceps Westwalani & Suthwalani, seruitutis iugo quo diu premebantur excusso, & ceruice erecta, libertatem sibi vindicare laborabant. Vnde collecta multitudine, castella quæ in Westwalonia firmata erant frangebant, & in Castrensi, Scrobesbirienſi, & Herefordenſi prouincia frequenter villas cremabant, prædas agebant, & multos ex Anglis & Normannis interficiebant. Fregerunt & castellum in Meuania insula, eamq; suæ ditioni subiiciebant. Interim Scoti regem suū Dunecanū, & cum eo nonnullos, suasu & hortatu Duuenaldi, per insidias peremerunt, & illum sibi regem rursū constituerunt. Post hæc rex Gulielmus quarto Cal. Ianuarij Angliam redijt, & vt Walanos debellaret, mox exercitum in Waloniam duxit, ibiq; homines & equos perdidit multos.

1095 39. Vir venerabilis & valdè admirabilis vitæ, Wulstanus episcopus sanctæ Wigornensis ecclesiæ, ab adolescentia diuinis mancipatus seruitijs, post multos sancti sudoris agones, quibus pro gloria regni cælestis adipiscenda magna mentis deuotione & humilitate sedulus deo seruiuit intentissimè, die mensis Ianuarij. 18. noctis septimi Sabbati, hora mediantē, 7. migravit ē seculo, anno à primo sæculi die, certa scripturæ diuinæ ratione, 5299. Noni

Noni magni anni. 529. Noni verò magni anni ab initio sæculi. 476. A passione domini secundum Euangelium. 1084. Iuxta chronicam Bedæ. 1066. Secundum Dionysium. 1061. Ab aduentu Anglorum in Britanniam. 745. Ab aduentu sancti Augustini. 498. A transitu sancti Oswaldi archiepiscopi. 103. Undecimi magni Paschalis cycli. 32. Decimi verò à capite mundi. 510. Secundi solaris cycli. 4. Bissextilis cycli tertio. Secundi decennouenalis cycli. 13. Secundi lunaris cycli. 10. Endecadis quinto. Indictionalis cycli tertio. Lustro suæ ætatis. 18. Sui verò pontificatus septimi lustri anno tertio. Miroq; modo ipsa sui transitus hora, suo quæ specialiter dilexerat amico, Roberto Herefordensi episcopo, in oppido quod Crickelad vocatur, in visione apparuit, illiq; ad tumultuandum Wigornam properare mandauit. Annulum etiã

NB.

*Wulfstanus
semors et sepulchrum*

- cum quo pontificalem susceperat benedictionem, neminẽ
- deus passus est digito extrahere, ne post mortem vir sanctus suos videretur fallere: quibus prædixerat sæpissimẽ,
- nec illum vita comite se velle perdere, nec etiã sepulture suę die. Pridie Non, Aprilis, in nocte visæ sunt stellæ quasi de cælo cadere. Walterus Albinensis episcopus, sanctæ Romanæ ecclesiæ Legatus, ab Urbano papa missus, ante Pascha venit Angliam, pallium pro quo rex Gulielmus anno præcedenti miserat, illi deferens. Quod iuxta conditum die dominica, quæ erat quarto Idus Iunij, ab eodem Cantuariam super altare Saluatoris delatum, ab Anselmo assumptum est, atq; ab omnibus pro reuerentia sancti Petri suppliciter deosculatum. Vir magnæ religionis Herefordensis episcopus Robertus, sexto Cal. Iulij, feria quarta obiit. Huic prædictus Wigornensis episcopus Wulfstanus,
- 30. die postquam de hoc sæculo migravit, denuo in visione apparuit, eumq; pro sui negligentia & ignauia acriter corripuit, admonuitq; vt tam de suæ vitæ, quàm sibi subiectorum emendatione quàm vigilantissimè posset, studeret. Quod si faceret, dicebat cum omnium peccaminum à deo posse veniam citò promereri, adiunxitq; quod non diu

diu in cathedra qua tunc sedebat, sedem haberet: sed secum si vigilantior esse vellet, coram deo conuiuari deberet. Fuerant enim hi ambo patres nimia charitate in dei dilectione, & ad se inuicem coniuncti: ideoq; credi fas est, ipsum qui prius de hoc sæculo ad deum migravit, sollicitudinem egisse sui dilectissimi quem in hoc sæculo reliquit, & vt quàm citius simul ante deum gauderent operam dedisse. Northimbrensis Comes Robertus de Mulbreo & Gulielmus de Owe, cum multis alijs, regem Gulielmum regno vitaq; priuare, & filium amitæ illius Stephanum de Albamarno conati sunt regem cōstituere: sed frustra. Nam ea re cognita, rex exercitu de tota Anglia congregato, castellum prædicti Comitis Roberti (ad ostium Tinæ fluminis situm) per duos menses obsedit, & interim quadam munitiuncula expugnata fermè omnes meliores Comitis milites cepit, & in custodia posuit. Dein obsessum castellum expugnauit, & fratrem Comitis, & equites quos intus inueniebat, custodiæ tradidit. Post hæc ante Bebbanbirig, id est, urbem Bebbæ reginæ, in quam Comes fugerat, castellum firmauit, idq; Malueitin nominauit, & in illo militibus positis, in Suthimbriam redijt. Post cuius discessum, Comiti Roberto vigiles Noui castelli promissere in id se permissuros illum intrare, si veniret occultè. Ille autem lætus effectus, quadam nocte cum 30. militibus vt id perageret exiuit. Quo cognito, equites qui castellum custodiebant, illum insequentes, eius exitu custodibus Noui castelli per nuntios intimauerunt. Quod ille nesciens, die dominica tentauit peragere cēpta, sed nequiuit, deprehensus enim erat. Ea propter ad monasterium Sancti Oswini regis & martiris fugit, vbi sexto die obsessionis suæ grauiter in crure est vulneratus, dum suis aduersarijs repugnaret. Quorū multi perēpti, multi sunt vulnerati: de suis quoq; nonnulli vulnerati, omnes sunt capti. Ille verò in ecclesiam fugit, de qua extractus, in custodia est positus. Interea Walenses castellum

Muntgumri

Muntgumri fregerunt, & Hugonis Scrobbesbirix Comitis homines in illo nonnullos occiderunt. Vnde rex iratus, expeditionem citò mandauit, & post festiuitatem sancti Michaelis exercitum in Waloniam duxit, ibiq; homines & equos quâplures perdidit. Qui inde reuersus, Comitem Robertum, ad Bebbanbirig duci & eius oculos erui iussit, nisi vxor illius ac propinquus eius Moreal castrum redderent: qua necessitate compulsi, castellum reddiderunt. Comes autem fortî custodiæ mancipandus ad Windlesoram est ductus, Moreal verò factæ traditionis causam regi detexit.

- 1118 40. Dunholmensis episcopus Gulielmus. apud Win- 1096
 dlesorâ, in curia regis, Cal. Ianuarij, feria quarta obiit, sed
 Dunholmi est sepultus. Octauis Epiphaniæ apud Seares-
 biriam celebrato concilio, Gulielmi de Owe in duellio
 victi oculos erui, & testiculos abscidi: & dapiferum illius
 Gulielmum de Aldari, filium amitæ illius, traditionis cõ-
 scium iussit rex suspendi: Comitem verò Odonem de
 Campania, prædicti scilicet patrem, Philippum Rogeri
 Scrobbesbiriensis Comitis filium, & quosdam alios tradi-
 tionis participes, in custodiam posuit. Urbanus papa ve-
 nit in Galliam, & apud Clarum Montem^{1095.} quadragesima-
 li tempore Sinodo celebrata, ad Turcas, Sarracenos, Tur-
 copolos, aliosq; Paganos debellandos, Hierusalem prohi-
 cisci hortatus est Christianos. Cuius hortatu, mox in ipsa
 Sinodo Comes Sancti Egidij Raimundus, & cum eo mul-
 ti alij cruce Christi signati, peregrinationem se pro deo
 subituros, & quod suaserat peracturos spospoderunt. Qui-
 bus auditis, de Italia, Germania, Gallia, Anglia cæteri
 Christiani ad eandem professionem certatim se parauê-
 re. Quorum duces & primates extitère Podiensis episco-
 pus Aimerus, Hostiensis episcopus, cum alijs episcopis
 quampluribus, Petrus monachus, Hugo Magnus Philip-
 pi regis Francorum germanus, Dux Lothariensis Gode-
 fridus, Carnotensis Comes Stephanus, Normannorum
 Hh Comes

1095.
 Novem 6: 18.

* 1096.
 Turonibus

Comes Robertus, Flandrensis Comes Robertus: duo germani Godefridi Ducis: Comes Eustachius Bononiensis & Baldwinus, prædictus Comes Reimundus, Boemundus

Sampson Wigornensis episcopus ab Anselmo Doroberniæ archiepiscopo Lundoniæ in ecclesia Sancti Pauli. 17. Cal. Iulij dominica consecratur. Post hæc Comes Normannorum Robertus, cum Hierusalem proficisci cum alijs animo proponeret, nuntijs in Angliam missis germanum suum Gulielmum petijt, vt inter se pace redintegrata illi decies mille marcas argenti præstaret, & ab eo Normanniam in vadimonium acciperet. Qui mox petitioni eius satisfacere gestiens, indixit maioribus Angliæ vt quisq; illorum pro posse sibi pecuniâ festinanter accommodaret. Idcirco episcopi, abbates, abbatissæ, aurea & argentea ecclesiæ ornamenta fregerunt, Comites Barones Vicecomites, suos milites & villanos spoliauerunt, & regi nõ modicam summam auri & argenti detulerunt. Ille autem mense Septembri mare transijt, pacem cum germano facit. 6666. libras illi præstitit, & ab eo Normanniam in vadimonium accepit.

1097 41. Rex Anglorum Gulielmus quadragesimali tempore Angliam redijt, & post Pascha cum equestri & pedestri exercitu secundò profectus est Waloniam, vt omnes masculini sexus internecioni daret. At de eis vix aliquem capere aut interimere potuit, sed de suis nonnullos, & quos perdidit multos. Post hæc Clitonem Eadgarum ad Scotiam cum exercitu misit, vt in ea consobrinum suum Eadgarum Malcolm regis filium (patruo suo Duuenaldo, qui regnum inuaserat expulso) regem cõstitueret. Christiani ceperunt Nicæam ciuitatem, 13. Cal. Iulij, Sabbaro, Sella quæ cometes dicitur, tertio Cal. Octobris per. 15. dies apparuit. Nonnulli signum mirabile & quasi ardens (in modum crucis) eo tempore se vidisse in cælo affirmabant. Mox inter regem & Dorobernensem archiepiscopum Anselmum orta dissensione, quia ex quo archipræsul effectus

effectus est, Sinodum tenere & praua quæ per Angliam pullulauerant, nō licuit corrigere, mare transijt, & ad tempus in Gallia ināsit, & post ad papam Vrbānum perrexit.

- Rex autem circa festiuitatem Sancti Andree de Anglia Normanniam profectus est. Eximia vir religionis, monasterij Sancti Eadmundi abbas Balduinus genere Gallus, artis medicinæ benè peritus, quarto Cal. Ianuarij, feria tertia, in bona senectute decessit, & in medio choro principalis ecclesiæ sepultus requiescit.

cc medior
cc abbas.

1120

42. Wintoniēsis episcopus Walcelinus, tertio Nonas

1098

Ianuarij, die dominica, obiit. Et abbas monasterij de Burh Thuoldus, & abbas Noui monasterij Robertus obierūt.

Ætatis tēpore rex Anglorū Gulielmus iunior ciuitatem quæ Cinomannia vocatur, magnamq; partē illius prouinciae per vim suæ ditioni subegit. Interea Comites Hugo

de Cæstra, & Hugo de Scrobbesbiria Meuaniam insulam quæ consuetè vocatur Anglesege cum exercitu adierunt, &

multos Walanorū quos in ea ceperūt occiderunt, quosdā verò (manibus & pedibus trūcatis, testiculisq; abscisis) ex-

Meuania
Anglesea

cecauerunt. Quendam etiā prouectę ætatis presbiterum, nomine Kentredū, à quo Walani in eis quæ agebāt, cōsiliū accipiebant, de ecclesia extraxerūt, & testiculis eius abscis-

sis & vno oculo eius eruto, linguā illius absciderunt: sed die tertia miseratione diuina illi reddita est loquela. Eo tempore rex Norreganorum Magnus, filius regis Olaui,

filij regis Haraldi Haruagri, Orcadas & Meuanias insulas cum suo adiecisset imperio, paucis nauibus aduectus illuc venit. At cum ad terram rates appellere vellet, Comes Hugo de Scrobbesbiria, multis armatis militibus in ipsa

MB.

maris ripa occurrit, & vt fertur mox ab ipso rege sagitta percussus, die septimo quo crudelitatem in præfatum exercuerat presbiterum, interijt. Antiochia ciuitas à Chri-

stianis tertio Nonas Iunij, feria quarta, capta est. In qua paucis diebus transactis, lancea qua mūdi Saluator in cruce

patibulo pendens vulneratus fuit, Andrea apostolo

sanctis

sanctis

sanctis

1097. #
 sanctorum mitissimo reuelante, in ecclesia Sancti Petri apostoli inuenta est. Cuius inuentione Christiani animati, quarto Cal. Iulij, feria secunda, secum illam deferentes, de ciuitate exierunt, & cum Paganis praelio commisso, Curbaranum principem militie Soldani Persie, & Turcos, Arabes, Sarracenos, Publicanos, Azimatos, Persas, Agulanos, & alias multas gentes in ore gladij fugantes, multis milibus ex eis occisis, dei virtute plenam victoriam habuerunt. Splendor insolitus per totam fere noctem quinto Cal. Octobris emicuit. Eodem anno ossa regis & martiris Canuti de tumulo leuata, in scrinio honorifice sunt collocata. Rogerus Dux Apulie (adunato grandi exercitu) Capuanam ciuitatem a sua ditione resilientem obsedit. Urbanus papa comitante secum Dorobernensi archiepiscopo Anselmo, ut illi mandaratur, ad Concilium quod apud Barum Cal. Octobris celebrari constituit, proficiscitur. In quo Concilio plurima de fide catholica ab apostolico diserta sunt facunda oratione. Vbi etiam mota questione ex parte Græcorum, euangelica autoritate probare volentium spiritum sanctum processionem non habere nisi tantum a patre, prefatus Anselmus sic de negotio tractauit, disseruit, absoluit, ut in ipso couentu nemo existeret qui non inde sibi satisfactum consentiret.

1099 43. Urbanus papa, tertia ebdomada Pasche, magnum Concilium tenuit Romæ In quo recisis recidendis, & statutis statuendis, in aduersarios sanctæ ecclesiæ excommunicationis sententiam in omnes laicos inuestituras ecclesiarum dantes, & omnes easdem inuestituras de manibus illorum accipientes, necnon omnes in officium sic dati honoris huiusmodi consecrantes, cum toto Concilio papa intorsit. Eos quoque anathematis vinculo colligauit, qui pro ecclesiasticis honoribus laicorum hominum homines fiunt: dicens nimis execrabile videri, ut manus quæ in tantam eminentiam excreuerant ut quod nulli angelorum concessum est, deum cuncta creantem suo signaculo

Græcorum
Henricis.

culo creent, & eundem ipsum pro redemptione & salute totius mundi, summi dei patris obtutibus offerant, in hac ignominiam detrudantur, vt ancillæ fiant earum manuum quæ die ac nocte obscænis contactibus inquinantur, siue rapinis ac iniultæ sanguinum effusioni addictæ commaculantur. Fiat, fiat, ab omnibus est clamatum: & in his Cōcilium consummatū est. Post hæc archiepiscopus Lugdunū perrexit. Rex Anglorum Gulielmus iunior in Angliam de Normannia redijt, & festiuitate Pentecostes Lundoniæ curiā suam tenuit: ac Randulfo, quem negotiorum totius regni exactorem constituerat, Dunholmensē episcopatum dedit: quem Thomas Eboracensis archiepiscopus ibi mox consecrauit. Idus Iulij, feria quinta, Hierusalem a Christianis capta est, & post hæc vndecimo Cal. Augusti, eadem feria, Lothariensis Dux Godefridus ab omni exercitu in regem est electus. Vrbanus papa, quarto Cal. Augusti, feria quinta, obiit. Christiani cum Amira Iulso principe militiæ, & secundo in potestate totius regni regis Babiloniæ, ante ciuitatem Aſcalonam secundo Idus Augusti, eadē feria, bellum habentes maximum, Christo largiente, potiti sunt victoria. Paschalis vir venerandus, qui ab Hildebrando papa presbiter fuerat ordinatus, a Romano populo Idibus Augusti electus, die sequenti, id est. 19. Cal. Septembris, feria prima, in papam est consecratus. Tertio Non. Nouembris mare littus egreditur, & villas & homines quamplures, boues & oues innumeras dimerſit. Osmūduſ Searesbiriensis episcopus, tertio Non. Decembris, feria sexta, obiit.

- 1122 44. Clemēs papa (qui & Wibertas) obiit, Idibus Iulij, 1100 die dominica, ecclesia quam venerandæ memoriæ abbas Serlo à fundamentis construxerat Glawornæ, ab episcopis Samſone Wigornensi, Gundulfo Roſenſi, & Heruco Bancornenſi dedicata est cum magno honore. Deinde quarto Non. Augusti, feria quinta, Indictione octaua, rex Anglorum Gulielmus iunior, dum in Noua foresta, quæ

> lingua Anglorum Ytene nūcupatur, venatu esset occupa-
 > tus, à quodam Franco Waltero (cognomento) Tirello) sa-
 > gitta incautè directà percussus vitam finiuit, & Winto-
 > niam delatus in Veteri monasterio, in ecclesia Sācti Petri
 > est tumultatus. Nec mirū, vt populi rumor affirmat, hanc
 / procul dubio magnam dei virtutē esse & vindictam. An-
 / tiquis enim temporibus, Eadwardi scilicet regis & aliorū
 Angliæ regum prædecessorum eius, eadem regio incolis
 dei cultoribus & ecclesijs nitebat vberrimē, sed iussu re-
 gis Gulielmi senioris hominibus fugatis, domibus semi-
 rutis, ecclesijs destructis, terra ferarum tantum colebatur
 habitatione, & inde vt creditur causa fuit infortunij. Nam
 & antea eiusdem Gulielmi iunioris germanus Ricardus
 / in eadem foresta multò ante perierat, & paulò ante suus
 # fratruelis Ricardus, Comitis scilicet Normannorum Ro-
 berti filius, dum & ipse in venatu fuisset, à suo milite sa-
 gitta percussus interiit. In loco quo rex occubuit, priscis
 / temporibus ecclesia fuerat constructa, sed patris sui tem-
 pore (vt prædiximus) erat diruta. Eiusdem regis tempore
 (vt ex parte prætitulatū est) in sole & stellis multa fiebāt
 / signa. Mare quoq; litus persepè egrediebatur, & homines
 & animalia summersit, villas & domos quāimplures sub-
 / uertit. In pago qui Barroscire nominatur, ante occisionē
 > illius sanguis de fonte tribus septimanis emanauit. Multis
 > etiam Normannis diabolus in horribili specie se frequē-
 / ter in siluis ostendens, plura cum eis de rege & Randulfo
 & quibusdam alijs locutus est. Nec mirum: nam illorum
 / tempore ferè omnis legum siluit iustitia, causisq; sub iusti-
 0011 xio positis sola in principibus imperabat pecunia. Deniq;
 > eadem tempestate, nonnullis regis voluntatī magis quā
 iustitiæ obedientibus, Randulfus contra ius ecclesiasticū,
 & sui gradus ordinem (presbiter enim erat) ad censum
 / primitus abbatias, dehinc episcopatus, quorum patres ē
 vita discesserant nouiter, accepit à rege, & inde singulis
 / annis nō modicam persoluit illi pecuniæ summam. Cuius
 astutia

Ecclesia depopu-
 latorum. - Ecclesia
 loca depopulata

astutia & calliditas tam vehemens extitit, & paruo tempore adeò excreuit, vt Placitatorē ac totius regni Exactorem rex illum constitueret. Qui tanta potestate adeptus, ubiq; locorum per Angliā ditiores ac locupletiores quosdam, rerum terrarūq; ablatione multauit, pauperiores autem graui iniustoq; tributo incessanter oppressit, multisq; modis & ante episcopatum, & in episcopatu maiores & minores communiter afflixit, & hoc vsq; ad regis eiusdem obitum. Nam eo die quo occisus perijt, Dorobernensem archiepiscopatum, Wintoniensem & Searesbiriensem præsulatus in manu sua tenuit. Regnavit idem rex. 13. annis, minus. 38. diebus. Cui successit iunior frater suus Henricus, & mox Nonas Augusti die dominico in Westmonasterio à Mauricio Lundoniensi episcopo, in regem est consecratus. Qui consecrationis suæ die sancti dei ecclesiam, quæ fratris sui tempore vendita & ad firmam erat posita, liberam fecit, ac omnes malas consuetudines & iniustas exactiones (quibus regnum Angliæ iniuste opprimebatur) abstulit, pacem firmam in toto regno suo posuit, & teneri præcepit. Legem regis Eadwardi omnibus in commune reddidit, cum illis emendationibus quibus pater suus illam emendauit: sed forestas quas ille constituit & habuit, in manu sua retinuit. Nec multò post Dunholmensem episcopum Randulfum Lūdoniæ in Turri custodiæ mancipauit, & Dorobernensem archiepiscopum Anselmum de Gallia reuocauit. Interea à Hierusalem domum redierunt Comites Robertus Flandrensis & Eustachius Bononiensis priinitus, dein Normannorum comes Robertus cum vxore (quam sibi in Sicilia desponsauerat) repatriauit. Interim rex Anglorum Henricus maiores natu Angliæ congregauit Lundoniæ, & regis Scotorum Malcolmi & Margaretæ reginæ filiam Mahtildem nomine in coniugem accepit: quam Dorobernensis archiepiscopus Anselmus dominica die festiuitatis Sancti Martini reginam consecrauit & coronauit. Venerandæ memoriæ, &

eximia religionis vir, affabilis, omnibusq; amabilis, Eboracensis archiepiscopus Thomas. 4. Cal. Decembris, die dominica, ex hac vita decessit Eboraci, Cui successit Herefordensis episcopus Gerardus.

1101 45. Dunholmenſis epiſcopus Rādulfus, poſt Natiuitatem domini, de cuſtodia magna calliditate euasit, mare tranſijt, Normannorum Comitem Robertum adiit, eiq; ſuaſit, vt Angliam hoſtiliter adiret. Nec minus per plures huius terræ principes (miſſis ad eum legatis) rogauerunt vt Angliam feſtinatò veniret, coronā & regnum illi promittentes. Ciuitas Glaworna, cum principali monaſterio, & alijs, oſtauo Idus Ianuarij, ſeria quinta, incendio conflagrauit. Comes Normannorum Robertus, equitum, ſagittariorum, & peditum, non paruam congregans multitudinē, in loco qui Normannica lingua dicitur Vltreſport, naues coadunauit. Quibus cognitis, rex Butſecarlis præcepit mare cuſtodire, & obſeruare ne quis de partibus Normanniæ fines adiret Angliæ. Ipſe verò innumerabili exercitu congregatò de tota Anglia, non longe ab Heaſtinga caſtra poſuit in Suthſaxonia. Autumabat enim pro certo, fratrem ſuum illis in partibus nauis appulſurum. At ille conſilio Randulfi epiſcopi, quosdam de regis Butſecarlis adeo rerum diuerſarum promiſſionibus fregit, vt fidelitate quam regi debebāt poſt poſita, ad ſe tranſfugerent, & ſibi ad Angliam duces exiſterent. Paratis igitur omnibus, cum exercitu nauem conſcendit & circa Ad vincula Sancti Petri in loco qui Porteſmuth dicitur, appulit, ſtatimq; verſus Wintoniam exercitum mouēs, apto in loco caſtra poſuit. Cuius aduentu cognito, quidam de primoribus Angliæ mox ad eum vt ante propoſuerant, tranſfugere, quidam verò cum rege ficta mente remanſere: ſed epiſcopi, milites gregarij, & Angli animo conſtanti cum illo perſiſtere, vnanimiter ad pugnam parati cum ipſo deſcendere. Verùm ſapientiores vtriuſq; partis, habito inter ſe ſalubriter conſilio, pacem inter fratres ea ratione

tione cōposuere, vt ter mille marcas, id est. 2000. libras argenti, singulis annis rex persolueret Comiti, & omnibus suos pristinos honores, quos in Anglia pro Comitis fidelitate perdiderant, restitueret gratuito: & cunctis quibus honores in Normannia causa regis fuerant ablati, Comes redderet absq; pretio. Quibus pacatis, regis exercitus domum, Comitis verò pars in Normanniam redijt, pars in Anglia secum remansit. Filius Eustachij senioris, Comitis Bononiensis, Godefridus rex Hierosolimorum, qui p̄potens extiterat Dux Lothariensium, diem clausit vltimū, & in ecclesia Golgothana sepult⁹ requiescit. Cuius post obitum, Christiani vnanimi consilio, eius germanum sibi in regem elegerunt Balduinum, Arcem quam in occidentali Sabrinæ fluminis plaga, in loco qui Bricge dicitur lingua Saxonica, Ethelfleda Merciorum domina quondam cōstruxerat, fratre suo Eadwardo Seniore regnāte, Scrobbsbiriēsis Comes Robertus de Belesmo, Rogeri Comitis filius, contra regem Henricum, vt exitus rei probauit, muro lato & alto, summoq; restaurare cepit. Cæpit etiam in Walonia ædificare aliam, in loco qui Carocloue dicitur.

*Brigden
m. 1102. Br. 1102.*

1124 46. Supradictus Comes Robertus de Belesmo, qui 1102
Comitatum etiam Pontiuensis pagi rexit eo tempore, ac
in Normannia castella possedit quamplurima, ciuitatem
Scrobbsbiriā, & castellum in ea situm, castella quoq; Arundellæ & Tickehil, alimētis, machinis, armis, militibus,
ac peditibus contra regem Henricum firmiter muniuit. *Look hill.*
Muros quoq; ac turres castellorum, videlicet Bricge & Carocloue die noctuq; laborando & operando perficere modis omnibus festinauit. *Look hill.*
Walanos etiam suos homines, vt promptiores sibiq; fideliores ac paratiores essent ad id perficiendum quod volebat, honoribus, terris, equis, armis incitauit, varijsq; donis largiter ditauit. Sed conatus illius & opera nimis citò sunt impedita. Insidijs enim & conatibus eius per certa indicia detectis, publicum hostem

hostem rex illum pronunciauit. Iccirco mox Walanis & Normannis (quot tunc habere potuit) in vnum cōgregatis, ipse & suus germanus Arnoldus partem Staffordenis pagi vastauerūt: ac inde iumēta & animalia multa, hominesq; nonnullos in Waloniā abduxerunt. At rex sine dilatione castellū eius Arundellia primitus obsedit, & castellis ante illud firmatis, recessit. Deinde Robertum Lindicolinæ ciuitatis episcopum, cum parte exercitus Tikehil obsidere iussit. Ille autem Brice cum exercitu penē totius Angliæ obsedit, machinas ibi construere & castellum firmare cæpit. Interim Walanos, in quibus fiduciā magnam Robertus habuerat, vt iuramenta quæ illi iurauerant irrita fierent, & ab illo penitus deficerent, in illumq; consurgerent, donis modicis faciliē corrupit. Infra 30. dies, ciuitate omnibusq; castellis redditis, inimicum suum Robertum superauit, & ignominiosē de Anglia expulit. Germanum quoq; illius Arnoldum paulo post pro sua perfidia simili sorte dānauit. In hoc anno. 14. Cal. Maij, Indictione decima, pōtificatus autem domini Paschalis secūdi, papæ, anno tertio, translata est sedes episcopalis de Cestria ad Couentreā. Post hęc in festiuitate Sancti Michaelis rex fuit Lundoniæ apud Westmonasterium, & cum eo omnes principes regni sui, ecclesiastici & sæcularis ordinis. Vbi duos de clericis, duobus episcopatibus inuestiuit, Rogerum videlicet Cancellarium episcopatu Searesbirienſi, & Rogerum Larderarium suum pontificatu Herefordenſi. Vbi etiam Anselmus archiepiscopus tenuit magnum concilium de his quæ ad Christianitatem pertinent, cōſedentibus secum archiepiscopo Eboracenſi Gerardo, Mauricio Lundoniēſi, Gulielmo electo episcopo Wintonienſi, Roberto Lincolienſi, Samſone Wigornenſi, Roberto Cestrenſi, Iohanne Bathoniēſi, Hereberto Norwicenſi, Radulpho Cicestrenſi, Gundulfo Roſenſi, Herueo Bancornēſi, & duobus inuestitis Rogero, & Rogero. Osbernus autem episcopus Exoniēſis infirmitate detentus,

*Sinodus
Samp wig*

detentus, interesse non potuit. In hoc consilio plures abbates Francigeni & Angli sunt depositi, & honoribus priuati, quos iniuste acquisierunt, aut in eis inhonestè vixerūt, scilicet Guido Persorensis, Aldwinus Ramesiensis, Wimūdu Tauestokēsis, Haimo de Cernel, & ille de Miceleneia, Ægelricus de Middeltuna, Godricus de Burgo, Ricardus de Heli, Robertus de Sācto Eadmūdo. Præfatus Rogerus Herefordensis ecclesiæ episcopus electus, Lundoniæ infirmitate percussus mortuus est: & Cancellarius reginæ, Reignelmus nomine, loco illius pari inuestitura subrogatus est. Rex Anglorum Hēricus, Mariā sororē reginæ, Eustachio Bonouiensium Comiti nuptam tradidit.

guido p. 10.

1125 47. Magna discordia facta est inter regem Hēricum 1103
 & Anselinum archiepiscopum, eo quòd archiepiscopus nollet consentire vt rex daret inuestituras ecclesiarum, neq; consecrare, neq; communicare ijs quibus rex iam dederat ecclesias, quia apostolicus sibi & omnibus hoc interdixerat. Vnde rex præcepit Gerardo archiepiscopo Eboracensi, quatenus cōsecraret episcopos, quibus ipse rex dederat inuestituras, scilicet Gulielmum Giffardum, & Rogerus qui fuit capellanus eius, cui iam dederat Searesbiriensem ecclesiam. Gerardus præceptum regis suscepit, sed Gulielmus causa iustitiæ illud & benedictionem archiepiscopi Gerardi spreuit. Quare regis iudicio suis omnibus expoliatus eliminatur à regno, cæteri verò in consecrati remanserunt. Reinelmus autem paulo ante, episcopatum Herefordensem regi reddidit, quia intellexit se deum offendisse in hoc, quòd de manu laici alicuius inuestituram ecclesiæ suscepisset. Post hæc rex tenuit curiā suam in Pascha Wintoniæ. Anselmus archiepiscopus post multas iniurias & diuersas contumelias quas passus est, rogatus à rege perrexit Romam quinto Cal. Maij, sicut ei & regi conuenit, habens in comitatu Gulielmum Wintonienſis ecclesiæ electum antistitem, & abbates de abatijs depositos, Ricardum Eliensem & Aldwinum Ramesien-

Ramesiensem Robertus Comes Normannię venit in Angliam loqui cum fratre suo, & antequam redisset de Anglia p̄donauit ter mille marcas argēti, quas rex sibi omni anno per conuentionē debuit. In prouincia etiam, quę nominatur Bearrucscire in loco qui dicitur Heāstede, visus est a multis sanguis effluere de terra. Eodem anno, tertio Idus Augusti, magna intemperies venti facta est, quę tantum damnū fecit in fructibus terrę per Angliam, quantum qui tunc vixerunt, retro actis temporibus nunquam viderunt.

Sanguis de terra

Walter 1104

48. Venerandi abbates, Walterus Eoueshamnenfis 1126
13. Cal. Februarij, & Serlo Glocestrensis, quarto Nonas Martij, obierunt. Rex Anglorum Henricus tenuit curiam suam apud Westmonasterium in Pentecosten. Tertia feria, id est, septimo Idus Iunij, quatuor circuli visi sunt circa solem albi coloris, circa horam sextam, quisq; circulus sub alio, quasi essent picti. Mirati sunt omnes qui tunc viderunt, quia nunquam amplius talia visa sunt ab aliquo illorum. Gulielmus Comes de Moreteon exheredatus est de tota terra sua, quam habuit in Anglia. Non facile potest narrari miseria, quam sustinuit isto tempore terra Anglorum propter exactiones regias. Corpus sancti Cuthberti episcopi ob quorundam incredulitatem pontificante Randulfo episcopo, ostensum est, & a Radulpho Sagenfi abbate, postmodum Rosenfi episcopo, & a fratribus Dunholmenfis ecclesię, cum capite S. Oswaldi regis & martiris, sanctiq; Bedę, multorumq; sanctorum reliquijs, certo indicio incorruptum inuentum est, pręsente Alexandro mite, Eadgari regis Scotorum fratre, postea rege. Hic quia tam sanctę rei sibi licuit interesse, datis quā plurimis marcis auri & argenti, parari fecit scrinium, in quo sanctum corpus nouis indutum vestimētis, honorificē est reconditum.

Circuli 4, circa solem

X

1105 49. Rex Anglorum Henricus mare transijt, Omnes 1127
autem penē Normannorum maiores, ad eius aduentum, spreto

spreto Comite domino suo & fide quam ei debebant, in aurum & argentum regis (quod ipse de Anglia illuc portauerat) cucurrerunt, eiq; castra, munitasq; ciuitates & vrbes tradiderūt. Ille verò Baiocas cum ecclesia Sanctę Marię quę intus erat, combussit, & Cathum fratri suo abstulit, & post Angliam redijt (quia Normanniam sibi totam subiugare nequiuerat) vt copiosiori pecunia fretus, rediēs anno sequenti, quod residuum erat exhæredato fratre suo sibi subijceret. Comes Gulielmus de Moreteon vbicumq; potuit nocuit rebus & hominibus regis propter honorē suū, quem perdiderat in Anglia.

1128 50. Robertus Comes Normannię venit in Angliam, 1106 vt loqueretur fratri suo Henrico regi, quem inuenit apud Northamtun. Tunc Comes quęsiuit ab eo vt redderet sibi ea quę acceperat super eum in Normannia: cui rex omninò contradixit. Quare Comes iratus recessit, & mare trāsiuit. In prima autē septimana Quadragesimę, sexta feria, 14. Cal. Martij, in vespera, ostēsa est quēdā insolita stella, & per. 25. dies eodem modo, eademq; hora visa est lucere inter Austrum & Occidentem. Parua enim visa est & obscura, sed splendor qui de ea exiuit, valdē erat clarus, & quasi ingens trabes de orientali & aquilonali parte claritas ingessit se in eandem stellam. Quidam dixerunt se plures insolitas stellas eo tempore vidisse. In Cēna autem domini nocte visę sunt duę lunę, paulò ante diem, vna in Oriente, altera in Occidente, & vtraq; plena, & erat eo die decima quarta luna. Quo anno facta est nimis execrabilis contentio inter Imperatorem de Alemannia & filium eius. Rex Anglorum Henricus, ante Augustum mensem transiuit mare, vadens in Normanniam, cui ferē omnes primi Normanporum se dederunt, exceptis Roberto de Belesmo, Gulielmo de Moreteon, & paucis alijs, qui se tenebant cum Comite Roberto.

Romanorum. 96. Henricus quartus obiit, cui filius suus Henricus succedens, regnauit annis, 19. Rex Anglorum

glorum Henricus in Assumptione sanctæ Mariæ Beccum venit, vbi ipse & Anselmus archiepiscopus in vnum conuenerunt, & tandem omnia quæ in diuersa traxerant pacem & concordiam inuenerunt. Nō multo post idem archiepiscopus iussu & rogatu regis Angliam rediit. Cōgregato exercitu rex ad quoddam castrum Comitis de Moritonio (quod vocatur Tenecebrei) perrexit, & obsedit illud. Interim dum ibi moraretur, venit Comes Robertus frater regis, super eum cū exercitu suo, in vigilia sancti Michaelis, & cum eo Robertus de Belesmo, & Comes Gulielmus de Moritonio, sed ius & victoria facta est regis. Ibi captus est Robertus Comes Normannia, & Comes Gulielmus de Moritonio, & Robertus de Stutauilla. Robertus autem de Belesmo in fugam versus est. Gulielmus Crispinus captus est, & plures alij cum eo. His ita gestis, rex subegit sibi totam Normanniam, & secundum suam voluntatem distauit, & hoc per literas Anselmo archiepiscopo indicauit.

¶ 107. Eadgarus rex Scotorum octauo Idus Ianuarij obiit, cui Alexander frater suus successit. Normannia sub regia pace disposita, Duceq; Normānorum Roberto, & Comite Moritonij Gulielmo in Angliam sub captione præmissis, rex ipse ante Pascha in regnum suum reuersus est. In Cal. Augusti Conuentus omnium episcoporum, abbatum, & procerum regni Londoniæ in palatio regis factus est, & per tres dies (absente Anselmo archiepiscopo) inter regem & episcopos satis actum de ecclesiarum inuestituris, quibusdam ad hoc nitentibus vt res eas faceret more patris & fratris sui, non iuxta præceptum & obedientiam Apostolici. Nam papa Paschalis in sententia quæ inde promulgata fuerat firmus stans, concesserat omnia quæ papa Urbanus æq; vt inuestituras interdixerat: ac per hoc regem sibi de inuestituris consentaneū fecerat. De hinc præsentente Anselmo, astate multitudinē, annuit rex & statuit vt (ab eo tēpore in reliquū) nunquam per dationem baculi pastoralis

pastoralis vel annuli quisquam de episcopatu aut abbazia per regem vel quamlibet laicā manū in Anglia inuestiretur, concedente quoq; Anselmo vt nullus in praelationē electus pro hominio quod regi faceret, consecratione suscepti honoris priuaretur. Gerardus Eboracensis archiepiscopus manu sua imposita manui Anselmi vt ipse volebat, interposita fide sua pollicitus est, se eādem subiectionem & obedientiam ipsi & successoribus eius in archiepiscopatu exhibiturum, quam Herefordensi ecclesiæ ab eo sacrandus episcopus illi promiserat. Gulielmus Wintoniensi, Rogerus Saresbiriensi, Regnelmus Herefordensi, Gulielmus Excestrensi, & Vibanus Glamorganensi ecclesiæ quæ in Walonia est; electi episcopi, simul Cantuariam venerunt, & in die dominica, quæ fuit tertio Idus Augusti, pariter ab Anselmo consecrati sunt: ministrantibus sibi in hoc officio suffraganeis ipsius sedis, Gerardo scilicet archiepiscopo Eboracensi, Roberto Lincolniensi, Iohanne Bathoniensi, Herberto Norwicensi, Roberto Couentrensi, Radulpho Cicestrensi, Randulpho Dunholmensi. Nullus fuit certè tunc temporis, qui meminisset retroactis temporibus tot simul pastores electos & ordinatos in Anglia, nisi regis Eadwardi Senioris tempore, quando Plegmūdus archiepiscopus septem episcopos septem ecclesijs in vna die ordinauit. In præsentis concilij conuentu Aldwino Ramesiensis apostolico iussu restituta est abbazia, quam Romæ sibi iniuria subtractam questus est. Venerabilis etiā Cantuariensis ecclesiæ prior Arnulfus, ibi de Burh abbas eligitur. Hoc etiam anno Mauritius Landoniensis episcopus, Ricardus Eliensis abbas, Robertus de sancto Eadmundo, Milo Crispinus, Robertus filij Haimonis, Rogerus Bigod, Ricardus de Reduers, regis conciliatores, vita decesserunt.

1130. 2. Gerardus Eboracensis archiepiscopus obiit, pro quo 1138
Thomas eligitur. Hæc sunt statuta de archidiaconibus,
presbiteris, diaconibus, subdiaconibus, & canonicis in
quocunq;

quocunq; gradu constitutis, quæ anno dominicæ Incarnationis. 1108. statuerunt Anselmus archiepiscopus Cantuariensis, & Thomas electus archiepiscopus Eboracensis, cum eo, omnesq; alij Angliæ episcopi, in præsentia regis Henrici, assensu Baronum suorum. Statutum est vt presbiteri, diaconi, subdiaconi castè viuant, & fæminas in domibus suis non habeant, præter proxima consanguinitate sibi iunctas, secundum hoc quod sancta Nicæna Sinodus definiuit. Illi verò presbiteri, diaconi, subdiaconi, qui post interdictum Lundoniensis consilij fæminas suas tenuerunt, vel alias duxerunt, si amplius missas celebrare voluerint, eas à se omninò sic facient alienas, vt nec illæ in domos eorum, nec ipsi in domos earum intrent, sed neq; in aliqua domo scienter conueniant, neq; huiusmodi fæminæ in territorio ecclesiæ habitent. Si autem propter aliquam honestam causam eas colloqui oporteat, cum duobus legitimis testibus extra domum colloquantur. Si verò in duobus aut in tribus legitimis testibus, vel publica parochianorum fama, aliquis eorum accusatus fuerit quod hoc statutum violauerit, purgabit se adiunctis secum ordinis idoneis testibus, sex si presbiter, 4. si diaconus, duobus si subdiaconus fuerit. Cui autem hæc purgatio defecerit, vt transgressor sacri statuti iudicabitur. Illi autem presbiteri, qui diuini altaris & sacròrum ordinum contemptores præelegerint cum mulieribus habitare, à diuino officio remoti, omniq; ecclesiastico beneficio priuati, extra chorum ponantur, infames pronunciati. Qui verò rebellis & contemptor fæminam non reliquerit, & missam celebrare præsumpserit, vocatus ad satisfactionem si neglexerit, octauo die excommunicetur. Eadem sententia archidiaconos & canonicos omnes complectitur de mulieribus relinquendis, & de vitanda earum conuersatione, & de distriktione censuræ si statuta transgressi fuerint. Iurabunt archidiani omnes quod pecuniam non accipient pro toleranda transgressione huius statuti, nec tolerabunt

tolerabunt presbiteros quos scient feminas habere, mis-
 sam cantare, vel vicarios habere. Similiter decani facient,
 Qui verò archidiaconus vel decanus hoc iurare noluerit,
 archidiaconatum vel decaniam perdet, Presbiteri verò,
 qui relictis mulieribus deo & sacris altaribus seruire ele-
 gerint. 40. dies ab officio cessantes, pro se interim vicarios
habebunt, iniuncta eis pænitentia secundum hoc quod
episcopis eorum visum fuerit. Rosensis ecclesiæ episco-
 pus Gundulfus obiit, Non. Martij. Rex Anglorum Hen-
 ricus pacem firmam, legemq; talem constituit: vt si quis
 in furto vel latrocinio depræhensus fuisset, suspendere-
 tur. Monetam quoq; corruptam & falsam sub tanta ani-
 maduersione corrigi statuit, vt nullus qui posset depræ-
 hendi falsos denarios facere, aliqua redemptione quin
 oculos & inferiores corporis partes perderet, iuuari vale-
 ret. Et quoniā sapissimè dum denarij eligebantur flecte-
 bantur, rumpebantur, respuebantur, statuit vt nullus de-
 narius vel obolus (quos & rotundos esse instituit) aut e-
 tiam quadrans, integer esset. Ex quo facto magnum bo-
 num toti regno creatum est, quia ipse rex hæc in seculari-
 bus ad reuelandas terræ ærumnas agebat. Philippus rex,
 Francorum obiit, cui Ludouicus filius suus successit. Rex
 Anglorum Henricus mare transijt. Anselmus archiepisco-
 pus (vt rex rogauerat) Ricardū Lundoniæ ecclesiæ electū
 pontificem, in capella sua apud Paggaham consecrauit,
 ministrantibus ei in hoc officio Gulielmo episcopo Wintoniensi,
 Rogero Searesbiriensi, Radulfo Cicestrensi, &
 Gulielmi Excestrensi, accepta prius ab eo consueta pro-
 fessione de obedientia & subiectione sua. Post hæc Can-
 tuariam venit, & Radulfum Saiensem abbatem, virum re-
 ligiosum, pro Gundulfo ad Rosensem ecclesiam (tertio
 Idus Augusti) episcopū consecrauit, ministrātibus sibi in
 hoc officio Gulielmo Wintoniensi, Radulfo Cicestrensi, &
 Ricardo Lūdoniensi episcopis. Qui Ricardus antecessorū
 suorum more, honorauit ipso die matrem suā ecclesiam

Cantuariensem honesto munere.

1109 3. Dorobernensis archiepiscopus Anselmus. 11. Cal. 1131

Maij, feria quarta, obiit Cantuariæ, & sequenti die quæ fuit
Cæna domini honorificè sepelitur. Rex Anglorum Hen-
ricus circa Rogationes Angliam redijt, & curiam suam a-
pud Westmonasteriū in Pētecosten tenuit. Thomas Ebo-
racēsis ecclesiæ archiepiscopus electus à Ricardo Lundo-
nienſi episcopo, quinto Cal. Iulij, Londoniæ consecratur, &
post ab Ulrico cardinali pallium, quod sibi papa miserat, in
Cal. August. die dominica, Eboraci suscepit: & ipso eodē
die Thurgodum Dunholmenſem priorem, ad episcopa-
tum Sancti Andreæ de Scotia (qui dicitur Kenrimunt) cō-
secrauit. Eodem anno rex abbatiam Eliensem ad episco-
palem mutauit sedem, & Herueum Bancornensem epis-
copum eidem ecclesiæ præfecit. Stella cometa mense De-
cembri visa est circa Lactæum circum, crinem in austra-
lem cœli plagam dirigens.

1110 4. Rex Anglorum Henricus, filiam suam Henricore. 1132

gi Teutonicorum dedit in coniugem. Eodem anno di-
uersa per Angliā signa mōstrata sunt. Terremotus Scrob-
besbiriæ factus est maximus. Fluius qui Trenta dicitur,
apud Snotingham à mane vsq; horam diei tertiam spa-
tio vnus miliarij exiccatus est: ita vt homines sicco vesti-
gio per alueum incederent. Stella cometa sexto Idus Iunij
apparuit, & per tres ebdomadas lucere est visa.

1111 5. Henricus rex Teutonicorum Romam venit, Pas- 1133

chalē papam capit, & in custodia posuit: sed postmodum
ad pōtem viæ Salariz, vbi Paschalem festiuitatem in cam-
po celebrauerunt, pacem cum eo fecit. Hoc autem modo
reconciliatio inter regem & dominum papam facta est,
& hoc est iuramentum regis. Ego Henricus rex liberos
dimittā. 4. vel. 5. feria proxima dominū papam, & episco-
pos, & cardinales, & omnes captiuos & obsides, qui pro
eo vel cum eo capti sunt, securos produci faciā intra por-
tas Transiberinæ ciuitatis, nec vltiū capiam, aut capi
permittam

Albaha
& hensis
in elyco
atu.

, permittam eos qui in fidelitate domini papæ Paschalis
 , permanent, & populo Romano, & Transsibirinæ & insule
 , ciuitatis pacem & securitatem seruabo tam per me quàm
 , in eos, & in personis & in rebus, qui mihi pacem seruaue-
 , rint. Dominum papam Paschalem fideliter adiuuabo vt
 papatum quietè & securè teneat, Patrimonia & possessio-
 nes Romanæ ecclesiæ quæ abstuli, restituiam, cuncta quæ
 habere debet more antecessorum meorum recuperare
 & tenere adiuuabo, bona fide, & domino papæ Paschali
 obedientiam (saluo honore regni & imperij) sicut catholi-
 ci imperatores catholicis pontificibus Romanis. Hec om-
 nia obseruabo bona fide, sine fraude & malo ingenio. Et
 isti sunt iuratores ex parte ipsius regis. Fredericus Co-
 loniensis archiepiscopus, Gebhardus Tridentius episco-
 pus, Burhardus Monasteriensis episcopus, Bruno Spirensis
 episcopus, Albertus Cancellarius, Comes Heremannus,
 Fredericus Comes Palatinus, Berengarius Comes, Fre-
 dericus Comes, Bonifacius Martio, Albertus Comes de
 Blandriaco, Fredericus Comes, Godefridus Comes, War-
 nerius Martio.

Dominus papa Paschalis, 156. concedet domino regi
 , Henrico & regno eius, & priuilegio suo sub anathemate
 , confirmabit & corroborabit, episcopo vel abbate liberè
 , electo sine simonia assensu regis, quòd dominus rex cum
 , annulo & virga inuestiat. Episcopus autè vel abbas à rege
 , inuestitus, liberè accipiat consecrationem ab episcopo ad
 , quem pertinuerit. Si quis verò à clero & populo eliga-
 , tur nisi à rege inuestiatur, à nemine consecratur, & archi-
 , episcopi & episcopi libertatem habeant consecrandi, à
 , rege inuestitos. Super his etiam dominus papa Paschalis
 nò inquietabit regem Henricum, nec eius regnum & im-
 perium. Dominus papa Paschalis non inquietabit domi-
 num regem Henricum, nec eius imperium vel regnum,
de inuestitura episcopatum vel abbatiarum, neq; de in-
iuria sibi illata & suis, neq; aliquod malum reddet sibi vel

alicui personæ pro hac causa, & penitus in personam regis Henrici nunquam anathema ponet, nec remanebit in domino papa quin coronet eum, sicut in ordine continetur, & regnum & imperium officij sui auxilio eum tenere adiuuabit pro posse suo. Et hæc adimplebit domin⁹ papa sine fraude & malo ingenio. Hæc sunt nomina illorum episcoporum & Cardinalium, qui præcepto domini papæ Paschalis, priuilegium & amicitiam sacramento cōfirmauerunt domino imperatori Henrico. Petrus Portuensis episcopus, Centius Sabinensis episcopus, Robertus cardinalis sancti Eusebij, Bonifacius cardinalis sancti Marci, Anastasius cardinalis sancti Clementis, Gregorius cardinalis sanctorum apostolorum Petri & Pauli. Item Gregorius cardinalis sancti Grisogoni, Iohannes cardinalis sanctæ Potentianæ, Rhisus cardinalis sancti Laurëtij, Rainerus cardinalis sanctorum Marcellini & Petri, Vitalis cardinalis sanctæ Balbinæ, Duuzo cardinalis sancti Martini, Theobaldus cardinalis Iohannis & Pauli, Iohannes diaconus sanctæ Mariæ in schola Græca.

Paschalis episcopus seruus seruorum dei, charissimo in Christo filio Henrico Teutonicorum regi, & per dei operis gratiam Romanorum imperatori Augusto salutem & apostolicam benedictionem. Regnum vestrum sanctæ Romanæ ecclesiæ singulariter cohærere dispositio diuina constituit. Prædecessores vestri probitatem cum prudentiæ amplioris gratia, ac Romanæ vrbis coronam & imperium consecuti sunt. Ad cuius videlicet coronæ & imperij dignitatem tuam quoq; personam (fili charissime Henrice) per nostri sacerdotij ministerium maiestas diuina prouexit. Illam igitur dignitatis prerogatiuam, quam prædecessores nostri vestris prædecessoribus, catholicis imperatoribus concesserunt, & priuilegiorum paginis confirmauerunt, nos quoq; dilectioni tuæ concedimus, & presentis priuilegij pagina confirmamus, vt regni tui episcopis vel abbatibus liberè præter violentiam & simoniā electis inuestitu-

inuestituram virgæ & annuli cōferas. Post inuestitionē
 verò, canonicè consecrationem accipiat ab episcopo, ad
 quem pertinuerit. Si quis autem à clero & populo præter
 tuum assensum electus fuerit, nisi à te inuestiatur à nemi-
ne consecratur. Sanè episcopi vel archiepiscopi liberta-
 tem habeant, à te inuestitos episcopos vel abbates, cano-
 nicè consecrandi. Prædecessores enim vestri ecclesias reg-
 ni sui tantis regalium suorum beneficijs ampliarunt, vt
 regnum ipsum episcoporum maxime vel abbatum præ-
 dijs oporteat communiri, & post plures dissensiones quæ
 electionibus sepe contingunt regali oporteat maiestate
 compesci. Quamobrem prudentiæ & potestatiuæ cu-
 ræ debes sollicitius imminere, vt Romanæ ecclesiæ cel-
 situdo & cæterarum salus præstante domino beneficijs
 & seruitijs conseruetur. Siqua igitur ecclesiastica vel
 secularis persona hanc nostræ concessionis paginam
 temerario ausu pervertere tentauerit, anathematis vin-
 culo nisi resipuerit inuodetur, honoris quoq; ac digni-
 tatis suæ periculum patiat. Observantes autem mi-
 sericordia diuina custodiat, & personam potestatemq;
 tuam ad honorem suum & gloriam feliciter imperare
 concedat. His conuentionibus & iuramentis inter domi-
 num papam & regem (in Paschali festiuitate) facta est cō-
 cordia. Deinde Romam Idus Aprilis rex venit quem pa-
 pa in ecclesia Sancti Petri missam celebrans, in imperato-
 rem consecrauit, & ei suisq; omnibus absolutionem fecit,
 & omnem iniuriam sibi factam condonauit. Rex anglo-
 rum Henricus Flandrēses qui Northimbriam incolebāt,
 cum tota suppellectili sua in Waloniam transtulit, & ter-
 ram (quæ Ros nominatur) incolere præcepit. Nouum etiā
 monasterium, quod infrā murum Wintoniæ erat, agente
 Gulielmo Wintoniensi episcopo, rex extra murum con-
 strui iussit: & non multò post mare transijt. Hoc anno hi-
 ems asperima, fames valida, mortalitas hominum, pestis
 animalium agrestium simul & domesticorum, stragesq;
 auium

1112 6. animum extitit permaxima: Anno pontificatus domini papæ Paschalis secundi 1134
 13. Indictione. 5. mense Martio. 15. Calend. Aprilis, cele-
 bratum est Concilium Romæ, Lateranis, in basilica Con-
stantiniana. In quo cum dominus papa redisset cum ar-
 chiepiscopis & episcopis & cardinalibus & varia multitu-
 dine clericorum & laicorum, vltima die Concilij, facta
 coram omnibus professione catholicæ fidei, ne quis
 de fide ipsius dubitaret, dixit. Amplector omnem diuinā
 scripturam, scilicet Veteris ac Noui testamenti, legem à
 Moise scriptā & à sanctis prophetis. Amplector quatuor E-
 uangelia, septē canonicas epistolas. Epistolas gloriosi do-
 ctoris beati Pauli apostoli. Sanctos canones apostolorum,
 quatuor Concilia vniuersalia sicut. 4. Euangelia, Nicenum,
 Ephesinum, Constantinopolitanum, Calcedonense. An-
 tiochenum Cōcilium & decreta sanctorum patrū Roma-
 norum Pontificum, & præcipuè decreta domini mei pa-
 pæ Gregorij septimi, & beatæ memoriæ papæ Urbani.
 Quæ ipsi laudauerunt, laudo. Quæ ipsi tenuerunt, teneo:
 Quæ confirmauerunt, confirmo. Quæ damnauerunt, dam-
 no. Quæ repulerunt, repello. Quæ interdixerunt, inter-
 dico. Quæ prohibuerunt, prohibeo. In omnibus & per
 omnia in his semper perseuerabo. Quibus expletis, sur-
 rexit pro omnibus Girardus Engolismensis episcopus, Le-
 gatus in Aquitania, & communi assensu domini papæ Pas-
 chalis totiusq; cōcilij, coram omnibus legit hanc scriptu-
 ram. Priuilegium illud quod non est priuilegium, sed verè
debet dici priuilegium pro liberatione captiuorum & ec-
clesiæ, à domino papa Paschali per violentiam regis Hen-
rici extortum, nos omnes in hoc Concilio cum domino
cōgregati, canonica censura & ecclesiastica auctoritate iu-
dicio sancti spiritus dānamus, & irritum esse iudicamus,
atq; omnino quassamus, & ne quid auctoritatis & efficaci-
tatis habeat penitus excommunicamus. Et hoc ideo dam-
 natum est, quia in eo priuilegio continetur, quò electus
 canonicè

canonicè à clero & populo, à nemine consecratur nisi prius à rege inuestiatur, quod non est contra sanctum spiritum & canonicā institutionē. Perlecta verò hac charta, acclamatū est ab vniuerso Cōcilio: amen, amen, fiat, fiat. Archiepiscopi qui cum suis suffraganeis interfuerunt hi sunt. Iohannes patriarcha Veneticus, Semies Capuanus, Landulfus Beneuentanus, Amalphitanus, Rogitanus, Hidrontinus, Brundusinus, Capsanus, Girontinus, & Græci, Rosanus, & archiepiscopus Sanctæ Seuerinæ. Episcopi verò Centius Sauinensis, Petrus Portuensis, Leo Ostiensis, Cono Prenestinus, Gerardus Engolisinus, Galo Leonensis, Legatus pro Bituricensi & Viennensi archiepiscopis, Rogerus Vulturensis, Gaufridus Senensis, Rollandus Populonienensis, Gregorius Terracinensis, Gulielmus Troianus, Gibinus Siracusanus Legatus pro omnibus Siculis, & alij ferè. 100. episcopi. Siguinus & Iohannes Tusculanus episcopi, cum essent Romæ illa die Concilio non interfuerunt. Qui postea lecta damnatione priuilegij, consenserunt & laudauerunt. Samson. 25. Wigorniensis episcopus. 3. Nonas Maij, die dominica, obiit. Rex Anglorum Henricus Comitem Robertum de Belesmo in Caresburga mense Octobri in custodiam posuit.

1135

7. Ciuitas Wigornia, cū principali ecclesia, & omnibus alijs, & Castello. 13. Calendas Iulij, feria. 5. igne cremata est. De monachis vnus monasterio vtillimus, cum duobus seruientibus, &. 15. de ciuibus, igne combusti sunt. Rex Anglorum Hēricus, mense Iulio, Angliam redijt, & Comitem Robertum de Belesmo, de Normānia ductum, apud Werham in arctissima custodia posuit. Viri probitatis eximie dominus prior Thomas & Colemannus sanctæ Mariæ Wigornensis ecclesiæ nobiles Cenobites. 4. Nonas Octobris, Sabbato, obierunt:

Communī sorti soluentes debita morti,

Gaudia summa petant, ubi summa pace quiescant:

Cum sanctis lata contemplando sine meta,

Wigornia } 1. p. *Horrida* } Theulfus
cremata } 2. *Tempore* } *Henrici*
 3. *Soll.* } 510.

1113

Wigornia
cremata

##

Theulfus regis capellanus. 5. Calend. Ianuarij, die dominica, Wigornensem episcopatum apud Windlesoram suscepit.

1114 8. Henrico Romanorum imperatori Matildis, filia 1136
regis Anglorum Henrici. 8. Idus Ianuarij, Moguntia desponsata, & in imperatricem est consecrata. Thomas Eboracensis archiepiscopus. 6. Cal. Martij, feria tertia, obiit. Rofensis episcopus. Radulph⁹. 6. Cal. Maij, die dominica, ad archiepiscopatu Cantuariensem apud Windlesoram eligitur. Civitas Cicestria cum principali monasterio, per culpam incuria. 3. Nonas Maij, feria. 3. flammis absumpta est. Thurstanus regis Capellanus ad Eboracensem archiepiscopatum die Assumptionis sanctae Mariae eligitur Wintonia. Arnulfus abbas de Burh ad Rofensem ecclesiam eligitur episcopus. Rex anglorum Henricus, postquam exercitum in Waloniam duxit, ante festiuitatem sancti Michaelis mare transijt. Fluvius Medeweage vocatus, per nonnulla miliaria. 6. Idus Octobris, ita a se defecit, vt in medio alueo sui etiam paruissimae naues ob penuriam aquae elabi aliquatenus minime possent, Thamisis nihilominus eidem illa die defectui patuit. Nam inter portem & regiam Turrim, sub ponte etiam, in tantum fluminis ipsius aqua diminuta est, vt non solum equis, sed & innumera hominum & puerorum multitudo illud pedibus transuadaret, aqua vix genua eorum attingente. Durauit autem hic aquae defectus a medio noctis praecedentis, usque in profundas tenebras noctis subsequenter. Similem quoque aquarum defectum ipso die apud Gernemutham & in alijs locis per Angliam certo relatu contigisse didicimus.

1115 9. Hoc anno hiems exitit asperima, ita vt omnes fe- 1137
re per Angliam pontes, glacie frangerentur. Imperator Henricus, postquam Coloniam diu obsedisset, & multos suorum campestri praelio perdidisset, pacem apud ciuitatem missam iuramento fecit. Radulfus Dorobernensis archiepiscopus.

chiepiscopus ab Anselmo sanctæ Romanæ ecclesiæ legato. 5. Calend. Iulij, die dominica, pallium suscepit Cantuariæ: vbi fuere congregati episcopi totius regni. Ipsaq; die magno cum honore consecratus est Theulfus Wigornienfis ecclesiæ episcopus, Wilfridus episcopus de Sancto David in Walonia obiit. Vsq; ad illum episcopi extitere Britonici. In octauis apostolorum magnum Concilium à Cōno Romanæ ecclesiæ cardinali Catalaunis celebratū est. In quo excommunicauit episcopos qui concilio non interfuere, quosdam etiam degradauit, & plurimos abbates baculis priuatos deposuit de sedibus, ecclesiasticum illis interdicens officium. Rex Anglorum Henricus mediante Iulio mense angliam redijt. Bernardus reginæ cancellarius ad ecclesiam sancti David in Walonia. 14. Cal. Octobris, Sabbato, præsul eligitur, & eodem die ad gradum presbiteratus à Wentano pontifice Gulielmo apud Suthwercā promotus est. In crastino presente regina consecratur episcopus apud Westmonasterium à Radulfo archiepiscopo, Reinelmus Herefordensis episcopus circa festiuitatem Omniū sanctorum obiit, pro quo Galfridus regis capellanus eligitur. Radulfus Dorobernensis archiepiscopus, Arnulfum ad Rosensem & Gaufridum ad Herefordensem ecclesiam die sancti Stephani episcopos ordinauit Cantuariæ.

1138 10. Griffinus filius Rhesi verno tempore in Walonia 1116 prædā egit, & castella incendit, quoniā rex Angliæ Henricus particulā de terra patris sui ei dare noluit. Conuentio optimatum & Baronum totius Angliæ apud Sealebiriam. 14. Calend. Aprilis facta est, qui in præsentia regis Henrici homagium filio suo Gulielmo fecerunt, & fidelitatem ei iurauerunt. Habita est ibi causa de querela, quæ inter archiepiscopum Cantuariæ Radulfum & electum pontificem Eboracensem Thurstanum per integrum annum versata fuerat. Hic electus, cum ab ipso pōtifice moneretur,

neretur, vt ecclesię Cantuariensi faceret quod debebat, & benedictionem suam ecclesiastico more susciperet, respōdit: benedictionem quidem se libenter suscipere velle, sed professionem quam exigebat nulla ratione facturū. Rex autem Henricus, vbi aduertit Thurstinum in sua pertinacia stare, apertē protestatus est illum aut more antecessorum suorum (tam in professione faciēda, quā & in alijs dignitati ecclesię Cantuariensis ex antiquo iure competentibus) executurum, aut episcopatu Eboracensi cum benedictione funditus cariturum. Hij auditis, ille sui cordis consilio impræmeditatiū credens, renuntiavit pontificatui, spondens regi & archiepiscopo se dum videret illum non reclamaturum, nec aliquam calumniam inde moturum, quicunq; subsecutus fuisset. Owinus rex Walanorum occiditur: & rex Anglorum Henricus, mare transijt, comitante secum Thurstano Eboracensi archiepiscopo, sperante se reuestiturā sui pontificatus recuperaturum, & ex regio iussu benedictionem ab archiepiscopo sine exactione professionis adepturum. Circa mensem Augusti reuersus à Roma Anselmus, qui pallium archiepiscopo Cantuarię Roma detulerat, venit Normanniam ad regem Henricum litteras apostolici deferens, quę illi vices apostolicas in Anglia administrare concedebant. Quod regno Anglię breui innotuit. Vnde communi consilio reginę & nobilium quorumlibet Anglię Cantuariensis archiepiscopus Radulfus cunctis festiuitate Natiuitatis sanctę Marię mare transijt, regem adiit, illumq; Rotomagi consistentem reperit, & cum ipso de negotijs pro quibus venerat iuxta rerum ordinem diligenter agens, ad consilium eius Romani itineris viam ingreditur.

1117. 11. Secundum regis Henrici præceptum apud Cirencestriam nouum opus est incēptū. Apud Lombardiā magnam, terrę motu factō, & vt testati sunt qui nouēre.

40. dierum spatio durante, plurima domorum ædificia
corruere. Et quod visu dictuq; constat mirabile, villa
 quædam pergrandis mota est repente de statu proprio:
 iamque ab omnibus longè remoto consistere cernitur lo-
 co. Mediolani dum patriciæ dignitatis viri, de republica
 tractantes, sub vna residerent turri, auribus omnium vox
 foras insonuit, vnum ex illis nomine vocans, & festina-
 to exire rogans. Quo tardante, persona quædam coram
 apparuit, quæ vocatum virum vt egrederetur prece obti-
 nuit. Exeunte illo turris repente cecidit, & omnes qui
 ibidem aderant casu mirabili oppressit. Robertus
 Couentrensis episcopus obiit, &
 Gilbertus abbas West-
 monasterij.

Huc vsque author noster
 Florentius Wigorniensis.

CONTINVATIO OPERIS

præcedentis per quendam erudi-
tum eiusdem cænobii.

1118 12.

Acra memoriz Paschalis papa. 14. Ca- 1140

lend. Februarij defungitur: & loco eius
Iohannes quidam Gaitæ natus substi-
tutus est, & mutato nomine Gelasius

est nuncupatus. Hic in monasterio Montis Cassini ab
infantia monachus & nutritus & adultus, in ministerio ve-
nerabiliū apostolicorū, Desiderij, Urbani & Paschalis as-
siduus fuerat, Cancellarij officio functus, Rex verò Teuto-
nicus, qui & Romanus imperator, audio papā huic vitæ
decessisse, Romā aduolat, & Bracarensem episcopum, iam
anno præterrito ab eodem papa Beneuenti excommu-
nicatum, cedente ab vrbe Gelasio, papam instituit, &
ex Mauricio Gregorium nominat. Matildis regina An-
glorum apud Westmonasterium Calend. Maij obiit, & in
ipso monasterio decenter sepulta est. Plures Normanno-
rum, quam regi Henrico iurauerant, fidelitatem post po-
suerunt, & ad regem Franciæ Ludouicum principesq; eius,
aduersarios scilicet naturalis domini sui, non veriti iusti-
tiam, se transtulerunt. Præfatus papa Gelasius per mare
Burgundiam venit, & aduentus eius mox Galliæ toti in-
notuit. Nonis Iulij obiit dominus Florentius Wigorniensis
monachus. Huius subtili scientia & studiosi laboris indu-
stria, præminet cunctis hæc chronicarum Chronica.

» Corpus terra tegit spiritus astrapelat,

» Quo cernendo deum cum sanctis regnet in ævum, Amen.

Ecclesia apud Momerfeld à Gosfrido Herefordensi epis-
copo dedicata, omnes qui ad dedicationem venerant, do-
mum redibant. Verū post æris serenitatem, quæ prius
extiterat maxima, repentē cum tonitruo orta est tēpestas
nimia, qua perculsi quidam in itinere, dum loco in quem
deuenerant,

Laus florū
tij Wagi

deuenerant cedere non valerent, subsistebant. Erant numero quinque, tres viri & duæ femine, quarum vna ictu fulmineo percussa occubuit, altera verò ab vmbilico vsque ad pedum vestigia miserè percussa & ignita decidit, viris duntaxat vix vitæ reseruatis. Quinque etiam caballi illorum fulmine percussi interierunt.

not. J.

1142

13. Gelasius papa obiit, & Cluniaci sepultus est, Cui successit Guido Viennensis episcopus, qui alio Calixtus nominatus est. Gosfridus Herefordensis episcopus. 3. Nonas Februarij obiit, & Herebertus Norwicensis. 11. Cal. Augusti. Orto bello inter regem Anglorum Henricum & regem Francorum Ludouicum & Comitem Andegauensium & Comitem Flandrensiū, ipse rex Henricus inito oportunitatis concilio anticipauit pacem facere cum Comite Andegauensi, accepta filia eius in vxorem filio suo Gulielmo, quē iam hæredem totius regni sui instituerat. Comes idem Andegauensis Hierosolimam adiit. Post hæc Henricus consilio optimatum suorum fecit pacem cum rege Francorum, in qua pace accepit Gulielmus filius eius Normanniam à prædicto rege Francorum tenendam. Cum suis etiam optimatibus, qui iniuste & infideliter ab eo recesserant, & cum Comite Flandrensi fecit rex pacem. Terræmotus in pluribus locis per Angliam factus est. 4. Cal. Octobris, die dominica, circa horam de tertiam, Calixtus papa instituit generale Concilium Remis. 13. Cal. Nouembris. Ad quod Concilium factus est multiplex archiepiscoporum episcoporum abbatum & principum diuersarum prouinciarum concursus, cum numerosa clericorum ac plebium multitudine. Episcopi verò Anglię qui tunc temporis in Normannia cum rege degébāt, Gulielmus videlicet Exoniensis, Rādulfus Dunholmenſis, Bernārdus Meneuensis, & Urbanus Glamorgatenſis, & in super episcopi & abbates Normannię, ab ipso rege Anglorum Henrico ad ipsum concilium directi sunt. Radulfus archiepiscopus Cantuarię præ infirmitate

1119

Turce motus.

confabul.

mitate non potuit interesse. Turstanus electus Eboracensis archiepiscopus, à rege licentiam petens illuc eundi, tandem obtinuit, ea tamen interposita fide vt benedictionem episcopalem à papa (nulla ratione suadente) susceperet. Tali sponfione ligatus, iter arripuit, & ad papam venit. Et mox posthabita spōsione, Romanos in causam suā largitatis officio transulit, & per eos vt à papa archiepiscopus consecraretur (sua manu cooperante) impetrauit.

- › Consecratus est autem in pontificatum Eboracensem, &
- › consecrationi eius plures è Gallia episcopi ad iussu papæ interfuere. Episcopi verò Angliæ non dum ad Concilium venerant. Qui vbi quod factum est cognouere, regi renuntiavere. Commotus in furorem ille, Turstano & suis interdixit in Angliam & Normanniam redire, in omnēq; locum dominationis suæ.

1120 14. Radulfus archiepiscopus Cantuariæ. 2. Nonas 1142
 Ianuarij, feria secūda Angliam reuertitur, & secundo Nonas Aprilis, dominica die, apud Westmonasterium consecrauit in pontificatum Bangornensis ecclesiæ quendam clericum veneradum, Dauid nomine, electum à principe Griffino, clero & populo Waliz. Cuius consecrationi interfuere, Ricardus episcopus Lundoniæ, Robertus Lincolniz, Rogerus Saresberiz, Urbanus Glamorgatenfis, Rex Anglorum Henricus, omnibus prosperè & ad velle peractis, à Normannia in Angliam redit. Quem Gulielmus filius suus sequi gestiens, nauem ingreditur, copiosa nobilium, militum, puerorum, ac fæminarum multitudine comitatus. Hi portu maris euecti, mira q; aëris serenitate freti freto illapsi, in modico naui qua vehebantur rupem incurrens euersa est: & omnes qui in ea residebāt, excepto rustico vno & ipso vt ferebatur nec nomine digno, qui mira dei gratia viuus euasit, marinis fluctibus sunt absorpti. Quorum nobilissimi fuerunt hi, Gulielmus filius regis, Ricardus frater eius, Ricardus Comes Cestrensis, Ottuel frater eius, Gulielmus Bigod, Gosfridus Ridel,

Walterus

navis fragmēta
 lamentabile
 nobiliū

Walterus de Euerci, Gosfridus Herefordensis archidiaconus, filia regis Comitissa de Perceio Neptis regis Comitissa de Cestria, & alij quàm plurimi quos breuitatis causa præterimus. Quæ res & regis prospero nauigio Angliam venientis, & omnium qui audiebant mentes exterruit atque turbauit, & de occultis iusti dei iudicijs in admirationem concussit.

1143

15. Rex Anglorum Henricus legalis coniugij olim 1121
nexus solutus, ne quid ulterius inhonestum committeret, consilio Radulfi Cantuariorum pontificis & principum regni, quos omnes in Epiphania domini sub vno Londoniæ congregauit, decreuit sibi in uxorem Atheleidam filiam Godefridi Ducis Lotharingæ, puellam virginem, decore modesti vultus decenter insignitam. Directi sunt nuntij, & futuram regni dominam summo cum honore de transmarinis partibus ad curiam regis adduxerunt. Inter hæc electi sunt ad regimen ecclesiarum iamdudum viduatarum clerici duo, assumpti de capella regis, Ricardus scilicet qui regis sigilli sub cancellario cultos erat, & Robertus qui & ipse domino regi in curia panum ac potus strenue ministrare solebat. Horum prior Herefordensi, sequens verò Couentrensi ecclesiæ prælatus est. Herbertus quoque abbatiæ Westmonasterij monachus, ipsius loci abbas constituitur. Ricardus. 7. Idus Ianuarij, feria. 6. electus. 17. Calend. Februarij, Dominica, apud Lambhitham consecratus est in episcopum à Radulfo Cantuariæ archiepiscopo, cooperantibus sibi episcopis Ricardo Londoniensi, Roberto Licolnienti, Arnulfo Rosensi, Urbano Glamorgatensi, Bernardo de Sancto Dauid. Puella prædicta in regni dominam electa. 4. Calend. Februarij, Sabbato, regi desponsatur à Gulielmo Wintoniensi episcopo, iubente Radulfo archiepiscopo Cantuariæ, & crastino die 3. Calend. Februarij, ab eodem archipræsule consecratur, & coronatur. Post hæc, idem pontifex cum rege Abbado-niam veniens. 3. Idus Martij, die dominica, sacrauit supra-memoratum Robertum ad episcopatum Couentrensis ecclesiæ

> clesie, astantibus & cooperantibus huic sacramento Gu-
 > lielmo Wentano episcopo, Gulielmo Exoniensi, Urbano
 > & Bernardo episcopis Walensibus. Paucis diebus elapsis,
 > electus est quidam de regis capella, Euerardus nomine,
 > ad episcopatum Norwicensis ecclesie, & a Radulfo Can-
 > tuariensi pontifice. 2. Idus Iunij, sacatur Cantuariæ, conue-
 > nientibus pro hoc ipso Arnulfo Rosenfi, Ricardo Here-
 > fordensi, & Roberto Couëtrenfi episcopis. Calixtus papa
 > viribus vndecunq; collectis, supra memoratum Mauriciū
 > (cognomento Burdinum) quem vocatum Gregorium in
 > sede apostolica imperator cum suis fautoribus constitue-
 > rat, cepit: cumq; suis omnibus spoliatum, monasterio (vt
 > monachus esset) contumeliosè intrusit. Rex Anglorum
 > Henricus super Walenses exercitum duxit, & acceptis ob-
 > sidibus ab eis totam Waliam suæ ditioni subegit. Clericus
 > quidam natione Hibernensis (nomine Gregorius) a rege
 > Hiberniæ, clero & populo in episcopatum Dublinæ ciui-
 > tatis electus, Angliam venit antiquo pro more ordinan-
 > dus ab archiepiscopo Cantuariensi, Anglorum primate.
 > Quem ex præcepto eiusdem archipræfulis, Rogerus Sa-
 > resberie episcopus apud castellum suum quod vocatur
 > Diuisio 8. Calend. Octobris, Sabbato, ad diaconatus &
 > ad presbiteratus promouit gradum. Ordinatus est autem
 > episcopus. 6. Nonas Octobris, Dominica, apud Lambhi-
 > tham a Radulfo Cantuariorum pontifice. Eiusq; cōsecra-
 > tioni interfuere episcopi, Ricardus Lundoniæ, Rogerus
 > Saresberie, Robertus Lincolnæ, Euerardus Norwi-
 > centis, & David Bangornensis. Principalis ecclesia apud
 > Theodekesbiriā ab episcopis Theulfo Wigornēsi, Ricar-
 > do Herefordensi, Urbano Glamorgatenfi, & a præfato
 > Gregorio Dublinensi. 9. Calend. Nouembris, feria. 2. con-
 > secrata est summo cum honore.

1122

16. Ciuitas Glaworna cum principali monasterio. 7. 1144

Idus Martij, feria quarto, denuo cōflagrauit incēdio, anno
 regni regis Anglorum Henrici. 22. Siquidem primo, quo
 regnare

regnare cepit anno, 11. Cal. Iunij, feria, 5. combusta est
 primò. Dorobernensis archiepiscopus, 25. Radulfus, 14.
 Cal. Nouembris, feria, 5. vita decessit Cantuarię, Iohannes
Bathoniensis episcopus, 4. Cal. Ianuarij obiit.

1145 17. Robertus. 18. Lincolniensis episcopus, mense Ia- 1123.

, nuario, dum apud Wodestoke (equo sedens) cum rege
 , Henrico colloquium haberet, subito decidere cepit & ob-
 , mutuit, deportatus ad hospitium morte improuisa obiit.

Ranulfus quoq; regis cancellarius miserabili obitu vita
 decessit. Vir eximie religionis Gulielm^o, canonicus Sactę
Osgithę de Cice, ad archiepiscopatum Cantuariensem
Glawornę, ubi in Purificatione sanctę Marię rex tenuit

curiam suam, eligitur: & à Gulielmo Wintoniensi episco-
 po (pluribus cooperatibus episcopis) 14. Cal. Martij, Can-
 tuarię cōsecratur episcopus. Quo annuente, datus est ipso

, quadragesimali tempore) Lindicolnę ciuitatis episcopa-
tus, Alexandro Saresbirięsi archidiacono. Postea idem ar-

, chiepiscopus Gulielmus, comitantibus secum Turstano

, Eboracensi archipontifice, Bernardo episcopo de Sancto

, Daud, Sigefrido Glastoniensi abbate, Anselmo quoq; ab-

, bate de Sancto Eadmundo, pro petendo pallio Romam

, iuit. Alexander rex Scotorum, 7. Calend. Maij, obiit. Rex

Anglorum Henricus emensa festiuitate Pentecostes ma-

re transijt. Archiepiscopus Cantuarię Gulielmus sus-

cepto pallio à papa Calixto, & Turstanus Eboracensis ar-

, chipreful cum socijs Romam redeūtes, ad regem in Nor-

, mannia morantē venerunt. Et non multò post archiepif-

, copus Gulielmus Angliam redit, & Alexandrum Linco-

, liensi ecclesię, 11. Calend. Augusti, Cantuarię consecra-

uit. Godefridum verò cancellarium reginę, 7. Cal. Septēb.

, in ecclesiā sancti Pauli consecrauit episcopum Bathoniensi

ecclesię. Theulfus, 26. Wigorniensis ecclesię antistes. 12.

Calend. Nouemb. Sabbato, apud Hamtunā villam suam

obiit.

1146 18. Arnulfus. 13. Rofensis episcopus, mense Martio 1124

, obiit.

Kk

*Theulfus
 Ebor Wig*

obiit. Comes de Mellēto in ebdomada dominicæ Passio-
nis à militibus regis Henrici in Normannia captus, cum
pluribus in arctam custodiā Rothomagi detruditur. Re-
uerendus prior Wigorniensis ecclesiæ, Nicholaus nomi-
ne 8. Calend. Iulij, feria 4. obiit.

*Nicholaus
Prior Wig.*

Gaudeat in cælo qui, miserante deo.

Gulielmus Cantuariensis archiepiscopus (vt rex mādarat)
mare transijt. Calixtus papa obiit, cui Honorius Ostien-
sis episcopus successit.

1125/ 19. Monetarij per Angliam cum falsa moneta capti, 1147

truncatis dextris manibus, & abscisis inferioribus parti-
bus, regis ferale subeunt edictum. Mutatione postmodum
monetæ, cara facta sunt omnia. Hinc præualida fames ob-
orta, plurimam multitudinem hominum morte tenus af-
fligit. Simon cancellarius reginæ, & Sigefridus abbas Gla-
stoniæ, in episcopos eliguntur Normanniæ, Simon qui-
dem ad episcopatum Wigorniensem, Sigefridus ad Cice-
strensem. Paschali festiuitate emensa. Simon & Sigefridus
> electi episcopi, cum archiepiscopis Gulielmo & Turstano,
> & cardinali Romano (Iohanne vocabulo) Angliā venêre:
& Sigefridus apud Lambhitham. 2. Idus Aprilis, à Guliel-
mo archiepiscopo ordinatur antistes Cicestrensi ecclesiæ,
> eiusq; ordinationi interfuerunt, Romanus cardinalis, Tur-
> stanus Eboracensis archiepiscopus, Euerardus Norwi-
> censis, Ricardus Herefordensis, Bernardus de Sancto
> Dauid, Dauid Bangornensis, Vrbanus Glamorgatensis, &
Iohannes Rosensis electus episcopus. Simon electus præ-
sul Wigorniensis. 8. Idus Maij, die Ascensionis domi-
nitæ, à clero & populo cum festiua processione suscipitur
> Wigornie, & 10. Calend. Iunij, à Gulielmo archiepiscopo
Cantuariæ presbiter ordinatur Doroberniæ. Imperator
Henricus obiit, & sepultus est Spiræ, vbi & auus eius.

*Simon elus
Wig.*

R Omanorū. 98. Leodegarius regnauit annis, 13. Simon
electus Wigorniensis episcopus, comitatē Godefri-
> do Bathoniēsi episcopo, Cantuariā venit: & à Gulielmo
> Cantuariensi archiepiscopo, sabbato ebdomadæ Pente-
costes,

costes, presbiter ordinatur, & crastino cum magno honore sanctæ matris Wigorniensis ecclesiæ præsul consecratur. Cum quo Iohannes Cantuariæ archidiaconus, ad ecclesiam Rosensem episcopus ordinatur. Quorum consecrationi interfuere, Ricardus Herefordensis, David Bangornensis, Godefridus Bathoniensis, Sigefridus Cicestræsis. Simon Wigorniam ad sui præsulatus sedem veniens, maxima populi confluente multitudine, cum honorifica processione denuò suscipitur, inthronizatur, laus summæ Trinitati in illo celebratur. Eodem die, id est, 9. Calend. Iunij, dei seruus & in tota domo sua fidelis amicus, Benedictus nomine, anno præterito de priore electus abbas Theodekesbirienſi ecclesiæ, ibidē à puero nutritus in monachico habitu, & processu temporis concessu domini Wulstani præsulis, à quo omnes ecclesiasticos ordines iamdudum susceperat, in pace & dilectione vnus de cænobitis Wigorniensibus effectus, ab eodem nouo præsule Simone nouus abbas consecratur Wigorniensis ecclesiæ. Cuius consecrationi interfuere processionales susceptores eiusdem præsulis, Ricardus Herefordensis, Godefridus Bathoniensis, David Bangornensis episcopi, & parrochiani sui abbates Guido Perforensis, Gulielmus Gloucestrensis, Godefridus Wincelcūbensis, & pro abbate suo infirmitate depresso dominus prior Eoueshamnenſis Dominicus, prior etiam Maluernensis dominus Walcerus, illi inquam de quibus illud psalmographi potest pronuntiari: emittit deus fontes in conuallibus, & totum processionale agmē quod antistiti obuiā precesserat. Celebratur Sinodus Lundoniæ, in ecclesia beati Petri apostolorum principis apud Westmonasteriū, mense Septembri, nona die eiusdē mēsis, id est, 5. Idus Septembris, vbi post multarum discussionem causarum promulgata sunt hæc capitula, & ab omnibus confirmata, numero. 17. Præfuit autem huic Sinodo Iohannes de Crema, sanctæ & apostolicæ ecclesiæ (de titulo sancti Grisogoni) presbiter cardinalis, & domini

Abbas Theod.

#

Benedictus.

Sinodus.

papæ Honorij in Angliâ Legatus, cum Gulielmo Câtuariensi & Turstano Eboracensi archiepiscopis, & cum episcopis diuersarum prouinciarum numero. 20. & abbatibus circiter. 40. & cum innumera cleri & populi multitudine. Sunt autem hæc capitula.

2. Sanctorum patrum vestigijs inhaerentes, quenquam in ecclesia per pecuniam ordinari auctoritate apostolica prohibemus. Interdicimus etiâ vt pro crismate, pro oleo, pro baptismo, pro pœnitentia, pro visitatione infirmorum seu vnctione, pro communione corporis Christi, pro sepultura, nullum omninò pretium exigatur.

2. Statuimus præterea, & apostolica auctoritate decernimus, vt in consecrationibus episcoporum, vel abbatum benedictionibus, seu in dedicationibus ecclesiarum, non cappa, non tapetæ, non manutergia, non baccilia, & nihil omninò per violentiam, nisi spontè oblatum fuerit, penitus exigatur.

3. Nullus abbas, nullus prior, nullus omninò monachus vel clericus, ecclesiam, siue decimam, seu quælibet beneficia ecclesiastica, de dono laici, sine proprij episcopi auctoritate & assensu suscipiat. Quod si præsumptum fuerit: irrita erit donatio huiusmodi, & ipse canonicè ultioni subiacebit.

4. Sancimus præterea, ne quis ecclesiam sibi siue præbendam paterna vendicet hereditate, aut successorem sibi in aliquo ecclesiastico constituet beneficio. Quod si sumptum fuerit, nullas vires habere permittimus, dicentes cum Psalmista. *Deus meus pone illos vt rotam, & (sicut dixerunt) hereditate possideamus sanctuarium dei.* Adjicientes quoque statuimus, vt clerici qui ecclesias seu beneficia habent ecclesiarum, & ordinari quo liberius viuant subterfugiunt cum ab episcopis inuitati fuerint, si ad ordines promoueri contempserint, ecclesijs simul & beneficijs earum priuentur.

5. Nullus in diaconum, nullus in priorem nisi presbiter, nullus in archidiaconatum nisi diaconus promoueatur.

Nullus

- 6 Nullus in presbiterum, nullus in diaconū, nisi ad certum titulum ordinetur. Qui verò absolute fuerit ordinatus, sumpta careat dignitate.
- 7 Nullus abbas, nullus omninò clericus vel laicus, ququam per ecclesiam in ecclesia ordinatum, absq; proprii episcopi iudicio præsumat eijcere. Qui autem secus facere præsumperit, excommunicationi subiacebit.
- 8 Nullus episcoporum alterius præsumat parochianum ordinare aut iudicare, vnusquisq; enim suo domino stat aut cadit: nec tenetur aliquis sententia, non à suo iudice prolata. Nemo excommunicatum alterius præsumat in cōmunionem suscipere. Quod si scienter fecerit, & ipse cōmunionem careat Christiana.
- 9 Præcipimus etiam nec vni personæ archidiaconatus vel diuersi ordinis tribuantur honores. Presbiteris, diaconibus, subdiaconibus, canonicis, vxorum concubinarum & omninò omnium fæminarum contubernia auctoritate apostolica inhihemus, præter matrem, sororem, amitam, siue illas mulieres, quæ omni careant suspitione. Qui huius decreti violator extiterit, cōfessus vel cōuictus, ruinam proprii ordinis patiatur.
- 10 Vsura & turpe lucrum clericis omnimodis prohibemus. Qui verò super crimine tali confessus, fuerit conuictus, à gradu proprio deiiciatur.
- 11 Sortiligos, ariolos, & auguria quæq; sectantes eisq; consentientes excommunicari præcipimus, perpetuaq; notamus infamia.
- 12 Inter consanguineos seu affinitate coniunctos vsq; ad generationem matrimonia contrahi prohibemus, si qui verò taliter coniuncti fuerint, separentur.
- 13 Interdicimus etiam vt viri proprias vxores de consanguinitate impetentes, & testes quos adducunt non suscipiantur, sed prisca patrum seruetur auctoritas. *Placet vobis? Placet; Placet vobis? Placet; Placet vobis? Placet.*

Idem cardinalis relictā Angliā Normanniam vadit, ac

demum reuertitur Romam Gulielmus quoq; archiepiscopus, considerans ecclesiam regni Anglorum in ecclesie Cantuariensis humiliatione graui scandalo consternatā, transit ipse mare, Romam iturus, rebus quæ non æque processerant, ne pari exorbitatione amplius procederent, opem pro posse laturus. Venit ergò Romam, & ab Honorio summo pontifice, qui Calixto successerat, honorificè susceptus est. Cui idem apostolicus vices suas in Anglia & Scotia commisit, & apostolice sedis Legatum constituit.

1126 1. Rex Anglorū Henricus Angliam reuersus, in Natiuitate domini curiam suam in castro quod Windlesora 1148 vocatur diuiti apparatu celebrauit: & illuc totius regni nobilitatem sua sanctione adunauit. Vbi cū Eboracensis archiepiscopus in æqualitate archiepiscopi Cantuariensis regem vellet coronare, exemplo antecessorū suorum iudicio omnium repulsus est, & ad eum coronam regni nihil pertinere vna omnium sententia concorditer promulgauit. Lator insuper crucis, quam in regis capella corā se fecit deferri, extra capellam cum cruce eiectus est. Iudicio enim episcoporum & quorumq; prudentium ecclesiasticas leges scientium probatum est ac roboratum, nulli metropolitæ extra diocesim suam crucem licere ferre ante se. Finitis diebus festiuioribus, rex ac tota quæ confluxerat dignitas regni Lundoniam vadit, ibiq; ad iussu regis Gulielmus archiepiscopus & ecclesie Romanæ Legatus, cæteri; Anglicæ regionis episcopi omnes, cum principibus terræ ipsius, fide & sacramento sponderunt filie regis, se totum regnum Anglorum illi contra omnes defensuros si patrem suum superuueret, nisi de legali coniugio filium (qui sibi succederet) adhuc ante obitum suum procrearet. Ipsa siquidem defuncto imperatore Henrico, qui eam per plures annos in matrimonio tenuerat, absque liberis ad patrem suum reuersa, circa illum excellenti (sicut decebat) honore fulciebatur. Rex igitur, Gulielmo filio suo (sicut olim descripsim⁹) ex hac vita subtracto, aliū qui

qui regni hæres legitimè existeret nec dum susceperat, & ea re in filiã suã (sororẽ scilicet Gulielmi) cõditione qua diximus, regnũ iura transferebat. Ipse etiã rex consilio Baronum suorũ concessit Cantuariensi ecclesiẽ & Gulielmo archiepiscopo, & omnibus successoribus eius, custodiam & constabulationem castelli Rosi semper in posterum possidendam, & in eodem castello munitionem vel turrim (quam voluerint) sibi faciant, & in perpetuum habeant & custodiant. Et milites qui custodiã eiusdem castelli deputati fuerint, intrent & exeant per vices suas, sicut intrare & exire debuerint. Et de eodem castello ei securitatem faciãt. Hugo abbas Sancti Augustini, Dominica die Passionis domini, obiit. Robertus cognomento Peccatũ, Couẽtrensis episcopus vita decessit, & Couẽtriã quiescit.

1149

2. Gulielmus Dorobernensis archiepiscopus cõgregauit generale Concilium, omnium episcoporum & abbatum, & quarumq; religiosarum personarum totius Angliã, apud Monasterium sancti Petri in occidentali parte Lundoniã situm. Cui concilio præsedit ipse sicut archiepiscopus Cãtuariã & Legatus apostolicã sedis, cõsidentibus secum, Gulielmo Wintoniensi episcopo, Rogero Saresbiriensi, Gulielmo Excestrensi, Alexandro Lincolnensi, Herueo Eliensi, Euerardo Norwicensi, Sigefrido Cicestrensi, Ricardo Herefordensi, Godefrido Bathoniensi, Iohanne Rosensi, Bernardo de Sancto David, Urbano Glamorgatensi siue Landauensi, David Bangornensi, Ricardus Lundoniensis & Robertus Couẽtrensis iã obierãt, nec aliquis in sedem illorũ eo vsq; successerat. Turstanus autem Eboracensis archiepiscopus directis nũtijs ac litteris, rationabili causa ostendit se cõuẽtui ipsi interesse nõ potuisse, Randulfus verò Dũholmensis episcopus eo tendens, infirmitate correptus est, nec iter ceptum perficere potuit, sicut Prior ecclesiẽ & clerici (quos illuc direxerat) sub testimonio veritatis attestati sunt. Wigorniensis autem episcopus Simon ad parentes suos trans mare iuerat, & nondum re-

1127

, uersus erat. Confluxerant quoq; illuc magnæ multitudi-
 , nes clericorum, laicorum tam diutum quàm mediocrum,
 , & factus est conuentus grandis & inæstimabilis. Sedit au-
 , tem. 3. diebus, id est tertio Idus Maij, & die sequenti, ter-
 , tioq; post hoc, qui fuit. 17. Cal. Iunij. Acta sunt ibi de nego-
 , tijs secularibus nonnulla, quædā quidē determinata, quædā
 , dilata, quædam verò (propter nimium æstuantis turbæ tu-
 , multum) ab audiētia iudicantium profligata. Quæ autem
 , communi episcoporum consensu in ipso Cōcilio decreta
 , sunt & statuta, sicut illic publicè recitata sunt & suscepta,
 2. in hoc opere placuit annotare. Sunt igitur hæc. Ecclesias
 , & ecclesiastica beneficia, seu quoslibet ecclesiasticos ho-
 , nores vendi vel emi, auctoritate beati Petri apostolorum
 , principis & nostra, omninò prohibemus. Qui verò hoc
 , præceptum violasse conuictus fuerit, clericus quidem (e-
 , tiam si canonicus regularis sit vel monachus) ab ordine
 , deponatur, laicus verò exlex & excommunicatus habeat-
 , tur, & eiusdem ecclesiæ vel beneficij potestate priuetur.
 2. Ordinari quenquam per pecuniā in ecclesia dei vel pro-
 , moueri, auctoritate sedis apostolicæ modis omnibus in-
 3. terdicimus. Exactiones certas pecuniarum pro recipien-
 , dis monachis, canonicis, & sanctimonialibus, condemna-
 4. mus. Nullus in decanum nisi presbiter, nullus in archidia-
 , conatum nisi diaconus constituatur. Quod si quis ad hos
 , honores infra prædictos ordines iam designatus est, mo-
 , neatur ab episcopo ad ordines accedere. Quod si iuxta
 , monitionem episcopi ordinari refugerit, eadem ad quam
 5. designatus fuerat careat dignitate. Presbiteris, diaconib⁹,
 , subdiaconibus, & omnibus canonicis, contubernia mulie-
 , rum illicitarum penitus interdiciamus. Quod si concubi-
 , nis (quod absit) vel coniugibus adheferint, ecclesiastico
 , priuentur ordine, honore, simul & beneficio. Presbiteros
 , verò parochiales (si qui tales fuerint) extra chorū eijcim⁹,
 , & infames esse decernimus. Archidiaconis verò & mini-
 , stris (quibus hoc incūbit) auctoritate dei & nostra præci-
 , pimus,

5 pinus, vt omni studio & solitudine procurent ab eccle-
 6 sia dei hanc perniciem omninò eradicare. Quod si qui in
 hoc negligentes, vel (quod absit) cōsentientes inuenti fue-
 rint, primo & secundo ab episcopis dignè corrigantur,
 7 tertio verò canonicè seuerius corripiantur. Concubinæ
 8 verò presbiterorū & canonicorum, nisi ibi legitimè nup-
 9 serint, extra parochiam expellātur. Quod si postea culpa-
 biles inuenti fuerint, in cuiuscūq; territorio sint, à mini-
 stris ecclesiæ capiantur, & sub excommunicatione præci-
 pimus ne ab aliqua potestate minore vel maiore detine-
 antur, sed liberè eisdem ministris ecclesiæ tradantur, &
 ecclesiasticæ disciplinæ vel seruituti (episcopali iudicio)
 10 mancipentur. Vt nullus archidiaconus in diuersis episco-
 patibus diuersos archidiaconatus teneat sub anathemate
 prohibemus: immò ei cui prius assignatus erat tantum
 adhæreat. Episcopi, presbiteros, abbates, monachos, prio-
 res subiectos, firmam tenere inhi-beant. Decimas sicut dei
 summi dominicas, ex integro reddi præcipimus. Vt nulla
 persona ecclesias vel decimas, seu qualibet alia ecclesiasti-
 ca beneficia det vel accipiat, sine cōsensu & auctoritate e-
 piscopali, canonica auctoritate vetam⁹. Nulla abbatissa vel
 sanctimonialis carioribus vtatur indumentis, quàm agni-
 nis vel cattinis. Rex igitur cū inter hæc Lūdoniæ moraret-
 tur, auditis Cōcilij gestis cōsensū præbuit, auctoritate re-
 gia & potestate concessit, & confirmauit statuta Cōcilij, à
 Gulielmo Cantuariensi archiepiscopo, & sanctæ Romanę
 ecclesię Legato apud Westmonasteriū celebrati, Hugo qui-
 dā nomine, de episcopatu Rosensi, abbas institut⁹, à Guli-
 elmo Doroberniæ archiepiscopo in Cicestra, Dominico
 qui fuit, 2. Idus Iunij, ad susceptæ dignitatis gradū, quę est
 apud Sāctum Augustinum, merito honore promotus est,
 Ricardus Herefordensis episcopus: 18. Calend. Septem-
 bris, feria, 2, apud suam villā quę vocatur Ledberia obiit.
 Cuius corpus Herefordiā delatum, cū coepiscopis in ec-
 clesia sepelitur. Rex Anglorum Henricus mare transijt:
 3. Turstanus

1128 3. Turstanus Eboracensis archiepiscopus Robertum, 1150
 quem Alexander rex Scotiæ, ecclesiæ Sancti Andreæ intru-
 serat, petente Dauid fratre ac successore Alexandri, in
 episcopum Eboraci consecrauit. In quo officio Randul-
fum Dunholmensem episcopum, & quendam Radulfum
ad Orcades Insulas iam olim episcopum ordinatum, sibi
adiutores asciuerat. Qui Radulfus quoniã nec principis
 terre, nec cleri, nec plebis, electione vel assensu fuerat or-
 dinatus, ab omnibus refutatus & in loco pôtificis à nemi-
 ne susceptus erat. Hic quia nullius episcopus vrbis erat,
 modo Eboracensi modo Dunholmensi adhærens, ab eis
 sustentabatur, & vicarius vtriusq; in episcopalibus mini-
 sterijs habebatur. Ab his itaq; Robertus consecratus, nul-
 lam (vt dicitur) professionem de quauis subiectione vel o-
 bedientia ecclesiæ Eboracensi aut eius pontifici facere
 permissus à Scotis est, licet Eboracensis canonicus fuerit.
Quidam ecclesiæ Lugdunensis canonicus, vir probus &
grandæuus, electus est ad pontificatum ecclesiæ Lundo-
niensis. Defunctus siquidem Ricardus fuerat eiusdem ci-
 uitatis antistes. Et iste Gilebertus nomine, cognomine
verò Vniuersalis, loco illius à rege Henrico & Gulielmo
 archiepiscopo, annuente clero & populo, substitutus erat.
 Sacratu autem est Cantuariæ ab ipso archiepiscopo in
 matre ecclesia, 11. Cal. Februarij, cooperantibus & mini-
 stratibus sibi in hoc officio, Sigefrido episcopo Cicestrési,
 & Iohanne Rosensi, sub præsentia abbatum & aliarum
 magnarum & honestarum personarû, pro hoc ipso Can-
 tuariæ conuenientium, suscepta prius ab eo professione,
 ex more antecessorum suorum, qua se illi & omnibus
 successoribus eius canonicam subiectionem & obedi-
 entiam per omnia exhibiturum fore promisit, Urbanus Gla-
morgatenfis seu Landauensis episcopus, quia de quarundã
causarû querelis, quas anno præterito in generali Concilio
 super Bernardû episcopû de Sancto Dauid promouerat,
 non iustè erga se agi persenserat, emensa festiuitate Puri-
 ficationis

ficationis sanctæ Mariæ mare transijt, Romam iuit, apostolico papæ causam itineris certa attestazione suorum intimauit. Cuius idem apostolicus votis ac dictis fauit, & regi Anglorum Henrico & Gulielmo archiepiscopo & omnibus Angliæ episcopis literas direxit, omnibus apostolica mandans auctoritate, vt iustæ exactioni illius nemo obstaret in aliquo. Godefridus abbas Scrobbesbiriensis obiit. Vir religionis extimæ Cātuariæ prior Godefridus nomine, rege Scotorum David petente, & archiepiscopo Gulielmo annuente, abbas eligitur ad locum in Scotia, qui Dunfermelin dicitur. Ordinatus est autem à Roberto episcopo ecclesiæ Sancti Andreæ, Urbanus Landauiensis episcopus prospero reditu Angliam reuertitur, regio iussu præcepta apostolica complentur, sicq; nunc ille quæsitis ex dei gratia potitur. De collegio fratrum Scrobbesbiriæ deo seruientiū vnus electus, Herbertus nomine, à Gulielmo Dorobernensi archiepiscopo apud Lewes abbas consecratur, & ecclesiæ Scrobbesbiriensi abbatis iure præficitur. Hugo Certesiensis abbas obiit. Comes Flandrensiū Gulielmus nomine, Miser cognomine, ab hostibus circumuentus vulneratur, & ingrauescente dolore, morte cunctis dolenda. 6. Calend. Augusti defungitur, & apud Sanctum Bertinum sepelitur. Dunholmensis episcopus Rāduulfus Nonis Septemb. obiit. Et Gaufridus Rothomagensis archiepiscopus vita decessit. 4. Cal. Decemb.

1151 4. Gulielmus Wintoniensis episcopus defunctus. 8. 1129
 Calend. Februarij, Wintoniæ sepelitur. Mense Iulio rex Anglorum Henricus de Normānia Angliam redijt. Henricus Glastoniensis abbas, nepos regis Henrici, ad episcopatū Wintoniensis ecclesiæ mēse Octobri electus, Wintoniæ à Gulielmo Cantuariensi archipræsule. 15. Cal. Decembris, die dominico, consecratur episcopus. Rogerus nepos Gosfridi de Clintuna, Bukingahamnensis archidiaconus, ad præsulatum Cestrensem electus. 12. Calend. Ianuarij, Sabbato, presbiter ordinatus, & die sequenti à Gulielmo

⁊ Gulielmo Dorobernēsi archipræsule consecratur episcopus Cantuariæ. Honorius papa obiit.

1130 5. Idem Rogerus à Simone Wigornensi episcopo apud Couentreiam præsulari sede inthronizatur. 5. Idus Ianuarij, die dominico. Eximia vir religionis Glocestriæ cænobita, Reignaldus nomine, abbas est electus, & ab eodem præsule, sexto Calend. Februarij, die Lunæ, consecratur Wigornia, & sic Eouelhamnensi ecclesiæ abbatis iurē præficitur. Hugo venerandus abbas Radīngensis ecclesiæ, ad Rothomagensē præsulatum eligitur. Ecclesia Christi Cantuariæ. 4. Nonas Maij, die Dominica, à domino Gulielmo eiusdem ciuitatis archiepiscopo dedicata est cum magno honore. Cuius consecrationi interfuere præsules hi, Iohannes Rosensis, Gilebertus Lundoniensis, Henricus Wintoniensis, Alexāder Lincolniensis, Rogerus Saresbiriensis, Simon Wigornensis, Rogerus Couentrensis, Godefridus Bathoniensis, Euerardus Norwicensis, Sigefridus Cicestrēsis, Bernardus de Sancto David, Andoenus Ebroicensis, Iohannes Sagiensis. Quarto post hoc die, id est Nonis Maij, præsente rege Henrico ciuitas Rosensis magno incendio conflagrauit. Die tamen sequenti, quæ tunc fuit dominica Ascensionis, noua ecclesia sancti Andreæ consecratur à Gulielmo archipræsule, suffragantibus sibi in hoc ministerio quibusdam de præfatis antistitibus. Religiosus prior de Lewes Ansgerus, Radīngensis ecclesiæ abbas eligitur Wintoniæ. Prior Wintoniēsis ecclesiæ Ingulfus nomine apud Wudestoke abbas electus Abbendunēsi ecclesiæ, à Rogero Saresbiriensi præsule. 6. Idus Iunij, die dominica, cōsecratur Saresbiriæ, Gulielmus Glaornensis abbas, præ senectute pastoralis cura sponte dimissa, eiusdē ecclesiæ, religiosum cænobitā Walterum nomine cum consensu fratrum pro se abbatem eligit. Qui à Simone Wigornia præsule. 3. Nonas Augusti, die dominica consecratur Wigornia. Eodem anno rex Anglorum Henricus marce transit.

6. Et

1153 6. Et anno sequenti mense Iunio Angliam redijt. Ro- 1131

bertus prior reuerendus Lantoniensis ecclesiæ ad Herefordensem præsulatum electus, à Gulielmo Doroberniæ archiepiscopo. 3. Calend. Iulij episcopus consecratur Oxenfordiæ. Serlo quoq; Saresbiriensis canonicus, à Simone Wigorniesi pontifice apud Bloccesleam episcopalem villam

Bloucesse

suam abbas consecratur, & Cirencestrensi ecclesiæ abbatis iure præficitur. Venerandi abbates Reignaldus Rameiensis. 13. Calend. Iunij, & Gulielmus Glaornensis, Herueus prius Bancornensis postmodum Eliensis primus episcopus. 3. Cal. Septembris, obierunt.

1154 7. Stella cometis. 8. Idus Octobris ferè per. 7. dies apparuit. 1132

Maxima pars Lundoniæ ciuitatis in ebdomada Pentecostes igne combusta est. Anno. 33. ex quo rex Anglorum Henricus regnare cepit, feria. 4. die etiam ipso secundum anni reuolutionem quo frater & præcessor illius Henrici, Gulielm⁹ scilicet Rufus, rex interfectus est, & ipse Hēric⁹ primo regni sui anno suscepit gubernacula. 4. Nonas Augusti, tale constat cōtigisse spectaculū. Cum igitur rex prædictus Henricus circa maris litus transfretandi causa moraretur, vento persepè ad transfretandū existente secundo, tandem die præfato circa meridiem, cum ad mare transiturus perrexisset, suorum (vt mos est regibus) cōstipatus militum turmis, subitò in aère nubes apparuit, quæ tamen eiusdem quantitatis per vniuersam Angliam non comparuit. In quibusdam enim locis quasi dies obscurus videbatur, in quibusdam verò tantæ obscuritatis erat, vt lumine candelæ ad quodlibet agendū ipsa protecti homines indigerēt. Vnde rex latusq; regium ambientēs & alij complures mirantes, & in cælum oculos leuantes, solem ad instar nouæ lunæ lucere conspexerunt, qui tamen non diu se vno modo habebat. Nam aliquando latior, aliquando subtilior, quandoque incuruior, quandoque erectior, nunc solito modo firmus, modo mouens, & ad modum viui argenti motus & liquidus

1153 dus videbatur. Afferunt quidam eclipsim solis factam fu-
 ille. Quod si verum est, tunc sol erat in Capite Draconis, &
 luna in Cauda, vel sol in Cauda & luna in Capite, in .5. sig-
 no, id est Leone, in .17. gradu ipsius signi. Erat autem tunc lu-
 na. 27. Eodem etiam die & eadem hora, stellæ plurimæ
 apparuere. Necnon die eodem, cum naues ad prædicti
 regis transitum paratæ, in litore anchoris firmarentur,
 mari pacatissimo, vëtoq; per modico existente, cuiusdam
 nauis magnæ anchoræ à terra quasi vi aliqua subito auul-
 sæ sunt, nauisq; commota multis mirantibus, eamq; tene-
 re nitentibus nec valentibus sibi proximam nauem com-
 mouit, & sic, 8. naues vi ignota commotæ sunt, vt nulla il-
 larum illæsa remansisset. Multi etiam dixerunt, se eodem
 die & circa eandem horam vidisse in Eboracensi prouincia
 ecclesias quamplures quasi sudore perualido madefactas.
 Hæc omnia. 4. Nonas Augusti. 4. etiam feria (vt dictum est)
 contigerunt. Sexta autem feria eiusdem septemana, scili-
 cet. 2. Nonas eiusdem mensis, summo mane in pluribus An-
 gliæ partibus terræ motus factus est magnus. Fuerunt etiā
 qui dicerent, se in subsequenti ebdomada, feria. 2. sexto vi-
 delicet Idus mensis eiusdem, cum luna foret, 3. ipsam vi-
 disse primam, qualis in tali ætate esse solet, paruq; inter-
 uallo vespere eiusdem se ipsam vidisse magnam, ad modum
 scuti rotundi valdeq; rutilantis. Dicebant quoq; plures,
 se ipsa nocte vidisse duas lunas, inter se quasi longitudine
 hastæ vnus distantes.

1133 8. Rex autem Henricus mare transiens, reliquit An- 1155
 gliam, petit Normanniam, non ulterius vita comite re-
 diturus, vel visurus Angliam. Mense Nouēbri ciuitas Wi-
 gornia (vt crebro solet) incendio conflagrauit.

1134 9. Robertus frater regis Henrici, quondam Comes 1156
 Normaniæ, sed postmodum ab illo in bello captus, & diu
 in custodia per Angliam positus, apud Cairdif in Walia de-
 functus, Glauorne magno cum honore humatur. Godefridus
 Bathoniensis episcopus, 17. Cal, Septēb. obiit. Cui processu
 tem-

tēporis successit quidā monach⁹, Robertus nomine, Flāndrēsis genere, sed est natus in partibus Normānię, ex monachō fit episcopus. Sic enim disposuit Wintoniēsis præsul Henricus: nō tunc, sed nunc Romanę ecclesię Legatus.

1157 10. Rex Anglorum Henricus, annis, 35. & quatuor 1135

mensibus exactis, ex quo regnare cepit. 4. Nonas Decembris, anno ætatis suę. 69. obiit Normānię. Cui Stephanus, sororis suę filius, electus in regem Anglię, à Gulielmo archipresule Dorobernię. i. 3. Calend. Ianuarij, die dominica, rex cōsecratur Lundonię. Vbi in dominicę Natiuitatis clemēti gratia, & in regia pręrogatiua, cum totius Anglię primoribus curiam suam tenuit. Qua sacrosancta emensa festiuitate, regis Henrici nuper defuncti corpori de Normānia Angliam delato, non modica stipatus nobiliū caterua rex obuiat, & ob amorē auunculi regias scapulas feretro supponens, cum Baronibus suis Nonis Ianuarij corpus Radingū deportari fecit. In missarū celebrationibus, & oblationibus diuersis ac pretiosis, in elemosinis pauperū numerosę multitudini expēsis, exequijs ritē celebratis, mēbrisq; feretro expositis, tumultu ex more cōposito, in beatissimę ac gloriosissimę virginis Marię principali ecclesia, quā ipse rex Henricus pro remedio animę suę, terris, siluis, pascuis, pratis, ac varijs ditarat ornāmētis, ante altare, magna honorificentia, regia reconditur gleba.

Rex hic Henricus terrenis rebus optimus,

Ereptis panis, cœli potiatur amenis.

Quo sepulto, & Stephano regnante, necnon multò ante, ubiq; locorum per Angliam & Normanniam dirupto pacis fædere plurima fit deturbatio. Quisq; in alterum caput eleuat. Quę oritur discordia, in vastando omnium nobilium & ignobiliū, alta ac diuersa subintrat mænia, Quisq; alium rebus spoliāt. Potens impotentem vi opprimit. Questum super hoc agētem minis territat. Neci traditur, qui resistit. Opulenti regni optimates, diuitijs affluentes, minimē procurant quā impie tractentur miseri. Sibi suisq;

xi. Kal. F.

9

suisq; duntaxat consulunt. Vitæ necessarijs castella & op-
 pida muniūt, manu militari instruunt, timent regni mu-
 tationem, non animo supernam perpendentes disposi-
 tionem. Inuestigabiles enim sunt viæ eius. Dum autem ob
 regium terrorem, rugitui leonis comparandum, omnia
 deberent paci cedere, iam in pluribus locis & maximè in
 Walia depopulatio & depredatio minimè cessat. Hinc
 cōiungere quis poterit, quòd mediocri prudentia imbecil-
 liq; fortitudine, & magis iniustitia quam iustitia (à quibus
 regi debet) regitur Anglia. In regnante auaritia & in cu-
 iuslibet honoris ambitione pessima, vix aliqua intercur-
 rit quæ est mater virtutum temperantia. Rex Anglorum
 equestri milite & pedestri exercitu armato Domnaniam
 penetrat, longi temporis spatio Exancestre castellum
 obsessurus, quod Balduinus, de Reduers cognomine,
 contra regiam maiestatem munierat. At demum his qui
 intuserant vitæ necessarijs deficientibus, dextrisq; datis &
 acceptis, ipse Balduinus cum vxore & filijs exhæredatur,
 & Anglia expellitur. Obierunt venerabilis Radingensis
 ecclesiæ abbas Ansgerus, sexto Cal. Februarij, Godefridus
Bathoniensis episcopus. 17. Cal. Septembris.

1136

11. Defuncto rege Henrico, quarto Nonarum De-
 cembris, fit statim in Calendis Ianuarij graue prælium a-
 pud Guher, inter Normannos & Walenses, vbi quingenti
 & sedecim ex his & ex illis corruerunt. Corpora vero eo-
 rum à lupis horribiliter per agros discerpta & deuorata
 sunt. Facta est exinde magna nimis Walensium irruptio,
 ecclesiarum villarum segetum animalium grauissima per
 eosdem Walenses longè latèq; destructio, castellorum seu
 aliarum munitio-
 num exustio, hominum innumerabiliū
 (diuitum & pauperum) occisio dispersio & in exterarum ter-
 ras venditio. Inter quos nobilis atq; amabilis Ricardus
Gisleberti filius, eorundem Walentium præuētus insidijs,
 17. Cal. Maij perimitur, corpusq; eius Glaornam delatū,
 in Capitulo fratrum honorificè sepelitur. Subsecutum est

1158

hoc

hoc anno bellum aliud grauissimū apud Caradigan, mense Octobri, ebdomada secunda, in quo tanta hominum strages facta est, vt exceptis viris in captiuitatem abductis, de mulieribus captiuatis decies centum decimæ remanerent, maritis earum cum paruulis innumeris, partim aqua demeris, partim flamma consumptis, partim gladio trucidatis. Eratq; ibi magnam videre miseriam, cum fracto ponte super fluuium Teuwi, fieret huc illucq; discursantibus pons inhumanorum corporum siue equorum inibi dimerforum horrenda congeries. Dorobernensis archiepiscopus Gulielmus decimoquinto Patriarchatus sui anno, duodecimo Calendarum Decembrium die, apud villam suam defunctus, Cantuariæ sepelitur. Viri religionis eximie & magnæ prudentiæ, abbates de Perfora Guido, Nonis Augusti: de Wincelcumba Godefridus, de Teodekesbiria Benedictus abbas, Idib⁹ Martij, huic vitæ modum fecerunt.

• *Exemptis mundo, det Summus viuere summo.*

1159

12. Rex Anglorum Stephanus, mense Martio, ante

1132

Pascha, mare trāsiens, in transmarinis partibus moratur. Rex Walie Griffinus, Rhesi regis filius, dolo cōiugis suæ defungitur. Walenses in defensione suæ natiuæ terræ, non solum à Normannis diuitibus, sed etiam à Flandrensisibus (iussu quondam regis Henrici terram Walie incolentibus) multa perpepsi, pluribus vtrinq; peremptis, deuietis tamen in calce Flandrensisibus, non cessant in circuitu omnia deuastare, villas ac castella vastendo cōburere, omnes resistentes sibi (simul cum innocentibus & nocentibus) neci tradere. Inter quos vnus miles (Pagan⁹ nomine) vir vt fertur strenuitatis magnæ, dum predantes Walenses insequendo capere vellet & occidere, capite perforatus lancea occubuit: Glaornam delatus, in capitulo fratrum sepelitur. Feria. 6. in ebdomada Pentecostes Eboraca ciuitas cum principali monasterio conflagrauit incendio. Non multò post Rosensis ciuitas igne crematur.

Feria. 5. quarto Cal. Augusti, Bathoniensis ecclesia cum
 tota ciuitate, & eodem mense Augusti ciuitas Leogera
 , igne combustæ sunt. Vt quorūdam veredico relatu agno-
 uimus, apud Windleshoram vno dierum stante populo
 ad celebrationem inisse, lux quædam infulserat in interio-
 ribus ecclesiæ. Quo attoniti quidam foras exierunt, & e-
 leuatis sursum oculis aspiciunt stellam insolitam cœlo ra-
 dianter. Reuersi animaduertunt, de radijs stellæ lucem
 quæ visa est descendisse. Miraculo successit miraculum.
 Quæ super altare stabat vident crucem se mouentem, &
 nunc dextra sinistram, nunc sinistra dextram more plan-
 gentium constringentem. Hoc factum est tertio. Crucem
 dehinc totam tremere, defluenti sudore totam etiam su-
 dare, ferè medio horæ spatio, postmodum verò in prio-
 rem statum reuersam. Apud Suthwellam archiepiscopa-
 lem villam, dum in sepulturam cuiusdam pararetur fossa,
 quorundam reliquæ sanctorum & vitrea ampulla, cum
 limpidissima aqua, lateribus surrectis, velut à fractura tu-
 entibus eam, reperta est. Qua infirmis data, & gustata, sa-
 nitati pristinæ restituuntur. Vt aure percepi præcedens
 miraculum: Wintoniensis episcopus Henricus subse-
 quens narrauit. Eboracensis archipræsul Turstanus, qui cū
 Saresbiriensi episcopo Rogero, & quibusdam alijs epis-
 copis & regni primoribus, Concilium tenuerant apud
 Northamptoniam, in plurimorum audientiam. Rex Fran-
 corum Ludouicus, mense Maio, obiit. Cui Philippus filius
 eius successit.

Fluctuabat adhuc iam annis. 7. Romana sedes propter
 papatum duorum, Gregorij scilicet qui & Innocentius, &
 Petri qui & Leo. Quorū causa, inter Lotharium Romanorū
 imperatorem & Rogerum Apuliæ Ducem, exortum fuit
 bellum. Diuitijs pleni ambo hij. Vnus religione & digni-
 tate superior vel excellentior: alter in cōfusione sui au-
 ro prestantior. Imperialis tamen sublimitas (vt dignum &
 iustū est) omni regiæ dignitati præstat in omnibus. Ambo
 Romæ

Romæ prædictos constituerunt episcopos episcoporum. Lotharius Gregorium canonicè electum, Rogerus Petro Leoni Romanæ vrbis cōcessit papatum. Verum hac inter eos dissensione cardinalium auctoritati & prefectoriæ dignitati displicente, amore pecuniæ nunc Gregorium in Petri expulsionē, nunc Petrum Gregorij exclusionē in apostolicā sedem recipiunt. Cōstitutus deniq; à Lothario, Gregorius apostolicam regit sedem, Electus à Rogero, velut alter papa Lateranis sedit, antiqui Petri Leonis soboles Petrus Leo: quo utrosq; si stimulat dignitatis ambitio, neuter placens deo. Quæ cum fiunt in mundo, dei seruantur iudicio, cuius iudicia abyssus multa. Causa tantæ dissensionis in capite omniū per orbem ecclesiarum, Romæ quàm plurimis annis habitæ, communi principum consilio statuitur dies, quo inter Romanos & Apulienses duellum fiat, & deus omnipotēs iudex omnium, cui disposuerit victoriam tribuat. Congregato exercitu ferè innumerabili, Lotharius Imperator (licet infirmitate positus) castrametatus est in Apulia. Rogerus multorum milium peditum & equitum multitudine cōstipatus occurrit. Pugnatum est vtrinq;. Deo autem sic disponente, Imperator cum suis vincens triumphat, Rogerus cum suis victus fugam inijt. Cuius regia corona, quam sibi fecerat, ut rex coronaretur, auro præfulgida insidiosè tamē reperia, in donum acceptabile imperatoriæ traditur excellentiæ. Qui repatrians, non multò post regnum cum vita amisit. Mense Decembri rex Anglorum Stephanus Angliam redijt, & in Natiuitate Domini apud Consta-
polam villam in Bedefordensi prouincia sitam curiam
suam tenuit.

1160 1. R Omanorum. 99. Conradus, Dux Bauariorum, nepos Henrici superioris, qui habuit in 1138
imperatricem filiam regis Anglorum Henrici, regnavit
annis. 12. Olim temporis gens quædā ab aquilonali parte
veniens,

veniens, Turingiam terram incolēdam penetrauit. Cuius terræ incolæ, vt ipsius exteræ terræ populus expetiēre, haud modicam sui incolatus portionem illi concessēre. Creuit populus & multiplicatus est nimis. Longo elapso tempore debitam Turingis abnegant deditionem. Qua de re cum armis (vt moris est eidem genti) conuenitur vtrinq;, vt debitum exigatur & persoluatur. Id sanè semel & iterum sine vulnere tamen agebatur, tertio sine armis ab vtraq; parte sub pacis fædere cōuenire decernitur. Exterorum plurima multitudo sentiens imbecillitatem Turingorum, & nec consilio nec fortitudine benè regi terram illorum, conueniunt: statuto die condicōto placito se ingerunt, in cantelam & tutelā sui longos cultros inuaginatos in abscondito secū gerentes. Non pacis cōsensu, sed in dissensione magna placitatū est. Quid multis? Turingi vincuntur, extera gens & effera triumphat. Nam longorū cultrorum iam euaginatorum exercitio, fit in Turingis nō modica sanguinis effusio. De terra & de cognatione sua Turingi propelluntur incolæ in ignominia: serè tota terra illorum cedit, quibus rotalis arriserat fortuna in victoria, Mutato deniq; nomine, quæ ad id tempus Turingia, ex longis cultellis sed victoriosis postmodum vocata est, non Saxonia, sed Anglico elemento Sexonia. Rex Anglorum Stephanus mense Decembri Angliam redijt, & in Natiuitate domini apud Dunstapulam, mercionalem quandam villam in Bedefordensi prouincia Curiam suam tenuit. Emensis festiuis diebus dominicæ Natiuitatis, rex Anglorum Stephanus, vt nominis sui coronam regaliter teneat, sicut prius Eaxanceastre, sic Bedefordense castellum sibi aduersum, cum exercitu obsedit & cepit. Audito postmodum nuntio de hostium irruptione, de vastatione terrarum, villarum concrematione, castellorum & oppidorum obfessione, in manu valida Northimbriam proficiscitur. Quo nō diu moratus, vix ad velle suum pro quibus ierat peractis redijt. Ferunt qui nouerunt à pluribus

bus diuersæ gentis hostibus ferè sex mensibus indicibilem factam irruptionem in Northimbria, & per loca longè & propè adiacentia. Capiuntur quàm plures, spoliantur, incarcerantur, cruciantur, viri ecclesiastici pro rebus ecclesiæ neci traduntur, numerum occisorum ex nostra vel illorum parte vix quis valet enumerare. Defuncto sedis apostolicæ inuasore Petro Leone, anno. 9. inuasionis sue, venerabilis papa Gregorius, (qui & Innocentius sanctam regens ecclesiam, ad satisfactionem venientes cunctos qui in parte Petri contra eum tenuerant suscepit. Et pacificatis, omnibus die Paschali Romæ consecrauit in episcopum Ostiensis ecclesiæ, Albericum abbatem Verzelienfis ecclesiæ. Fama volat per circuitum hoc factum miraculū, in archiepiscopatu Treuerensi Cænobiū nobile situm est, quod Brumia dicitur, in honore sanctorum apostolorum Petri & Pauli dedicatum, ab antiquis temporibus à Pipino rege Francorum patre Caroli Magni fundatum, in qua talis nouitas rei ab omnibus ibidem conuersantibus accidisse refertur. Quodam mane cum Celerarius eiusdem monasterij, cellam vinariam vt vinum ad altaris sacrificiū more solito daret: cum famulo suo intrasset, reperit vnā de cupis quam hesternā die plenam reliquerat vsq; ad foramen obicis (qui vsitato nomine clepsedra dicitur) euacuatam, & vinum per totū pauimentū diffusum. Qui grauiter de damno quod acciderat ingemescēs, famulum qui astabat asperrimè increpauit, dicens eum præterito vespere minùs diligenter obicem firmasse, ideoq; damnum huiusmodi cōtigisse. Hijs dictis, sub interminatione præcepit ei ne alicui diceret quod acciderat: veritus ne si abbas hoc animo perciperet, contumeliosè eum officio suo priuaret. Facto autem vespere, priusquam fratres irent cubitum cellarium intrauit, obices vasorum in quibus vinum habebatur diligentissimè firmauit, clausq; ostio lectum petiuit. Mane autem facto, cum cellarium (sicut consueuerat) intrasset, vidit aliam cupam vsq; ad meatū obicis (sicut

.m.
 pridie vino defluente vacuatam. Quo viso, cuius negli-
 gentiæ damnum hoc imputaret ignorans, grauiter non
 sine magna admiratione indoluit, famuloq; suo ne cuiq;
 proderet quod acciderat denuò precipiens, priusquã ves-
 pere lectum peteret omnes obices cuparum diligētia qua
 potuit muniens, tristis & anxius stratum adiit. Surgensq;
 diluculo, aperto cellario vidit die tertia cupa pessulum ex-
 tractum, & vinum vsq; ad foramen effusum. Vnde nō im-
 merito super hijs quæ acciderant perterritus, & diutius
 commune damnum filere metuēs, ad abbatem festinauit,
 eiusq; pedibus prouolutus, quæ viderat per ordinem inti-
 mauit. Qui habito cū fratrib' cōsilio, iussit vt obices vaso-
 rū quæ vinū habebāt aduersperāte die chrismate circūlini-
 rentur. Quod & factum est. Illucescente autem die prædi-
 ctus frater ex more cellarium ingressus, reperit pueru-
 lum nigrum mirandæ paruitatis, in vno de pessulis mani-
 bus herentem. Quem festinè compræhendens, & ad ab-
 batem deferēs; en ait domine, puerulus iste (quem vides)
 omne damnum quod in promptuario pertulimus, nobis
 intulit. His dictis, retulit ei qualiter eundem puerulum in
 obice pendentem inuenit. Abbas autem eiusdem pueruli
 qualitatem (vltia quā credi potest) admiratus, accepto
 consilio monachilem habitum ei parare iussit, & cum
 scolaribus puerulis in claustro cōuersari. Quo facto, pue-
 rulus idem (sicut abbas iusserat) scolares puerulos nocte
 dieq; comitatur, nunquā tamē cibum aut potum sumebat,
 nulli publicè aut priuatim loquebatur. Alijs nocturnis
 aut meridianis horis quiescētibus, ipse in lecto residebat,
 sine intermissione plorans & singultus creberrimos e-
 mittens. Inter hæc, abbas quidam alterius ecclesiæ (oratio-
 nis gratia) ad eundem locum veniens, aliquantis diebus
 ibidem detentus est. Cumq; scolares pueri ante eum se-
 pius transirent, vbi cū abbate & maioribus eiusdē ecclesiæ
 residebat, puerulus ille paruulus (protenus ad eum mani-
 bus) cū lachrimis respiciebat, quasi aliquid petens ab eo.

Quod

Quod dum sæpius ageret, abbas idem paruitatem eius admirans, sciscitatus est assidentes sibi, vt quid tam paruum puerulum in conuentu vellent habere. Qui subridentes, nō est (iniquiunt) domine talis iste puerulus vt existimas. Et narrauerunt damnum, quod eis intulerat, & qualiter in pessulo cupæ herens manibus inuētus sit: seu qualiter se continuerit intrans & exiens inter eos. Quibus auditis abbas expauit, & altius ingemiscens, quantotius ait cum de monasterio expellite, ne maius damnum vel grauissimū incurratis periculū. Manifeste enim diabolus est in humana latēs effigie, sed dei misericordia vos protegēte per merita sanctorū (quorū hic habentur reliquię) non potuit vos ampliūs nocere Protinūs ad imperium abbatis eiusdē ecclesię puerulus adductus est. & cum cum monachili habitu spoliarent, inter man⁹ eorū vt fumus euauit.

Rex Anglorum Stephanus, in octauis Pasche, quod erat quarto Idus Aprilis, tenuit Concilium Northamptonię cui presidebāt Eboracensis archiepiscop⁹ Turstanus, episcopi, abbates, Comites, Barones, nobiles quiq; per Angliā. In quo etiam Concilio quorundam electione, Exoniensi ecclesię iam pastoralis cura destitutæ, de medio facti presulis Gulielmi de Warawast archidiaconus, nomine Robertus, pastoralis cura præficitur. Duæ quoq; dantur abbatix, vnā Wincelcumbæ cuidam Cluniacensi monacho (vt ferunt) regis propinquo, nomine Roberto, altera sanctę Marię Eboraci eiusdem ecclesię cuidam monacho: Quorum vnus scilicet Wincelcumbensis electus, die Pentecostes. i. i. Calend. Iunij, à venerando præfule Simone, abbas Wincelcumbensi ecclesię ordinatur Wigornię. Rex de Northamptonia mouens castra, diuertit Glawornam, Cuius aduentu præcognito, ciues Glaornenses plus quinque miliarijs venienti cum magno occurrunt gaudio, lætumq; cum fauore propriam conducunt ad urbem. Ibique à monachis, feria tertia Rogationum, cum processionali susceptus honore, annulum suum regium supra

sanctum ponit altare, quem die eodem capellani regii, datis pro eo. 50. solidis, regi reportant. Inde cum Milo (tunc suus Conestabularius) cum honore regiam con- ducit ad aulam, ubi ei die sequenti ciues vrbis fidelitatem iurauerunt. Dei tertia, feria scilicet quinta, ad monaste- rium rex cum suis reuersus, dominicæ Ascensionis lata- bundus processionum seu missarum interfuit solenni- tati. Qua peracta festiuitate, audito rex de castello quod contra illum obfirmabatur Herefordiæ, illo in expeditio- ne maxima castrametatus est. Quo perueniens, famæ au- ditiæ reperit veri simile. Vnde in eodem loco ferè, 4. vel. 5. hebdomadarum spacio demoratus, die quoq; Pentecostes in ecclesia sanctæ dei genetricis Mariæ coronatus, mandat per Angliam manus militum venire sibi in auxilium, ad expugnandum omnes regiæ dignitatis inimicos. Interim in eiusdem regis præsentia, ciuitas Herefordensis infra pontem fluminis Wegæ cõburitur igne. Nec multò post regis & totius curiæ percutit aures, Oxenefordensis ciui- tatis dolenda cunctis combustio. Viso & cognito Here- fordenses castellani, in graui multitudine exercitus regem de se triumphantem, dextris datis & acceptis regi sese dedebāt. Et quoniam ipse rex pietatis & pacis erat, immò quia est, nec nocere alicui operam dedit, sed hostes libe- ros abire permisit. Oppidum insuper Wibbeleage nomi- natum, quod Galfridus de Talebot contra regem tenuer- at, illo iam in fugam verso, cuius arte & ingenio illis in partibus sub dirumpendæ pacis fædore regis aduersarij sustinebantur, rex cepit: & illud, & prædictum Herefor- dense castellū instructis militibus muniuit. Inter hæc præ- dictus Albericus Ostiensis episcopus, apostolica functus legatione Angliam venit, euellere euellenda, destruere de- struenda, ædificare ædificanda, plantare plantanda. Lectis coram rege & primoribus Angliæ literis ab apostolica sede directis, licet non in primis, pro reuerentia tamen a- postolicæ auctoritatis demum suscipitur. Circuensq;
Angliam

Angliam, considerat omnia, conseruat animo vniuersa prouiso & constituendo Concilio corrigenda. Aliquandiu rex moratus Herefordiæ, cum suis inde secessit, Orbata regis præsentia ciuitate, ipsa die, 17. Cal. Iuliarium, feria quinta, ultra flumen prædictum Wegæ à prædicto Galfrido comburuntur omnia, nullo tamen de nostris, 7. vel. 8. de Walensibus occisis. Effusionem sanguinis plurimorum de alijs supradictis dicere supersedeo, nam ignoratur numerus. Exinde rex iam instante Natiuitate sancti Iohannis ad Oxenefordiam profectus, audito quod castellum Diuisas nuncupatum, contra illum obfirmaretur, missis nuntijs ad eiusdem castelli fundatorem, Salesbiriensem episcopum Rogerum, tunc apud Malmesbiriæ positum, ad suum iussit venire colloquiū. Quam ille profectiōem (vt aiunt) nimis inuitus, vt potè iam ampliùs nō reuersurus, aggressus: duos secum nepotes quos (episcopos Lincolniensem scilicet & Eliensem) cum maximo militum apparatu, armis & equis multipliciter instructos adduxit. Quo viso, rex proditiōē suspicatus, suos se armis induere, & ad sui defensionē (si necesse esset) paratos iussit adesse. Interim rege cum episcopis causas diuersas, tractante, inter vtramq; militum partem causa hospitiorum, tumultus furoris magnus incanduit. Vnde regijs militibus ad arma concurrentibus, fugam ineunt episcopa-
les, apparatibus suis vniuersis post terga relictis. Capitur à rege Salesbiriensis episcopus Rogerus cum Lincolniensi episcopo, & filio Rogero Paupere censu cognomine, Eliensis elapsus, Diuisas castellum adiit, muniuit, contra regem tenuit. Vnde rex ira commotus, eumq; persecutus, captos episcopos, vnum Rogerum scilicet in bostario in boum præsepio, alterum sub vili tegurio ponit sub custodia, tertio suspēionis parat supplicium, ni sibi citiùs reddatur castellum. Hoc videns Rogerus, suo metuens filio, iuramento se strinxit, nunquam se māducaturum siue bibiturum donec prædictū rex habeat castellum. Quod

& factum est. Tribus enim diebus non manducauit neq;
bibit. Rex inde cum regia multitudine Lundoniam ire
perrexit. Galfridus autem de Talebot regempacis ami-
cum deferens cum suis, ad Glocestrensis Comitis filium
Bricstowense castellum contra regem tenentem diuertit,
illiusq; munimini se dedit. Qui vno dierum velut cuilibet
spectatui operam daturus, magis autem (vt post claruit)
Bathoniam exploraturus & postmodum inuasurus, cum
duobus strenuis militibus Gulielmo Hofeto & alio quo-
dam iter illo direxit. Quo cognito, Bathoniesis episcopus
Robertus, quasi de regis aduersarijs triūphaturus, instru-
cto milite sub quadam cautela obuiam procedit. Fugien-
tibus duobus, Galfridus capitur, & custodię mancipatur.
Hinc furore successi Bricstowenses castellani, cum domino
suo Comitis filio Bathoniam hostiliter adeunt, post præ-
sulem legant, & ni citius commilito suus Galfridus red-
datur, pontifici & suis suspensionis patibulum minantur.
Qua de re præsul vice mercenarijs suisq; timens, educto
de custodia Galfrido & illis reddito, voluntati illorum
cedit. Quod vbi regijs auribus insonuerat, in episcopum
velut in fautorem inimicorum suorum exardescit ira. Quem
etiamsi magis discordiæ quàm paci rex ipse cederet, illum
pastorali baculo fortasse priuaret. At quoniam præsul co-
actus & inuitus id egerat, rex locum dedit iræ: super quâ
(iuxta apostolicam sententiam) indignum est vt sol faciat
occasum. Fecit autem rex postmodum quod consilio dis-
posuit, mittens Bathoniam multitudinem exercitus, qui
præsidio suo ciuitatem muniendo, ab hostium irruptione
defenderent. Non multò post versus Bricstowam rex
mouit exercitū, vbi iisdem diebus per quendam Comitis
cognatum, Philippum Gai nuncupatum, velut ex inferno
emerferunt Neroniana seu Deciana tempora & tormen-
ta. Illo enim agente ceperunt inibi primitus adinueniri
diuersorum acerbitates tormentorum, quæ per totam
Angliam longè lateq; disseminatæ, vniuersam propè iam
ad

ad nihilum redegerunt insulam. Rex igitur vastatis in circuitu, & igne combustis terris ac villis Glocestrensis Comitibus, aliquandiu castellum obsedit. Demum pertasus diutinae obsidionis, ad alia Comitibus castella, Caris in Dorsetania & Harpetreā in Sumerfetania sita, obsidenda diuertit, ibidemq; antecastellis extructis, & manu militari munitis discessit, & ad castellum de Duddeleage quod Radulphus Paganellus cōtra illū muniērat, cū toto exercitu aggressum cepit, Vbi quæ in circuitu erant igne combustis, multipliciq; preda animalium capta, & abacta, ad Serobesbirienſe castellum (quod Gulielmus Filius Alani aduersatiuē tenuerat) obsidendum, multitudinem militum secum in mare cepit. Præcognito autem regis aduentu, idem Gulielmus cum vxore & filiis & quibusdam alijs latēter fugam iniit, relictis in castello qui in nō reddendo illo fidelitatem iurauerāt. Obsesso pluribus diebus castello, ad id expugnandum (vt ferunt qui nouerunt) talis paratur machina. Congeries non modica lignorum congeritur, adhibetur, castellina fossa iussu regis impletur, ignis succenditur, fumus in altum se leuat, omnes infumigat & exfumigat. Regia vi porta aperitur. Decedentes vel de repētes de castello fugā miserē ineunt omnes, quos insequi & neci tradere regia mandat censura. Quinq; ex eis viri nobiliores suspenduntur. Deuictis hostibus, rex inde discessum egit, & versus Werham expeditionem mouit. Dextris verò datis & acceptis, Radulphus Paganellus cū rege pacificatur ad tempus. Interim facta coniuratione aduersus regem per prædictum Bristowensem Comitem, & Conestabulariū Milonem, abnegata fidelitate quam illi iurauerant, missis nuntiis ad Andegauensem ciuitatem, accersunt eximperatricem, Henrici regis filiam, spondentes ei quod infra quinq; mensium spatium regnum esset possessura paternum, sicut ei viuente patre fuerat iuratum. Initia dolorum hæc. Hoc dissidium, grauissimum immo penē vltimum omni patriæ intulit excidiū, Interea

*margina
nota.*

rex Scotiæ David, in graui multitudine equestrium & pedestrium, de vagina finium regni sui iam tertio egressus, circa terminos Northimbriæ cepit rura, oppida, & castella cremare, & fere totam terram deuastare. Sed iam hac vltima vice, cum vsq; Eboracum & Humbrum minaretur, progressum, Eboracensis archiepiscopus Turstanus colloquium habuit cum omnibus de Eboraca prouincia, fecitq; omnes communi consensu & consilio iuramentum in regis fidelitate facere, vt ei resisterent. Inde autem rex Scotiæ magis irritatus, à nullis dissuadentibus potuit cohiberi, sed veniens vsq; Teisam in die octauo Assumptionis S. Mariæ, quæ feria secunda euenit, decreuit nostros præoccupare, quia in articulo ipsius diei maxima nebula erat. Et sic ex improviso se venturum super ipsos sperans, multas villas intactas reliquit, nec suos (sicut solebāt) ipsa die aliquid ardere permisit. Nostri tamen tardè à quodam armigero præmoniti, & penè præoccupati, citissimè se armantes & ordinantes, sagittarios præmiserunt ante primam frontem, à quibus valdè Scotorū exercitus læsus est. Ex inde ipsi regij Barones cum militibus progressi, omnes de equis suis descenderant, & qui in prima acie erant manus & arma cum hostibus miscuerunt, & in ipso primo puncto certaminis finem & victoriam fecerunt, cedentibus sibi Scotis, & statim vel cadentibus, vel cum maximo terrore fugientibus. Dum autem quia pedites erant, & omnes equos suos longiùs abduci fecerant, nō diu eos insequi potuerunt: alioquin & ipsum regem & filium eius, & omnes qui cum eo erant, vel tenuissent vel occidissent. De ipsius tamen exercitu propè decem millia ceciderunt in diuersis locis, & ex eius electis vsque ad quinquaginta capti dicuntur. Ipse verò maximo timore coactus & dedecore, fugit deuictus. Cancellarius eius Gulielmus Cumin, à Dunelmensi episcopo tenebatur, sed iam à vinculis solutus, gratias agit deo, exoptans summopere ne vnquam Alem incidat quæstionem. Filius autem regis cum vno tantum

tantum milite ad Carlor pedes venit, patre ad Rokesburh
 / per silvas & saltus vix euadente. Innumerablem habuit
 / exercitum, tam de Frācis, quā de Anglis Scotis & Gal-
 / wensibus, & de omnibus insulis quæ ad se & ad suum do-
 / minium pertinebant. De ducentis loricatis militibus quos
 habuit, non nisi, 19. reportauerunt loricas, quia propè
 omnia quæ habuit quisq; prædam hostibus reliquit. Vnde
 maxima spolia de exercitu eius, tam de equis & armis &
 vestibus, quā de pluribus rebus direpta pro certo fe-
 runtur. Eustachius Filius Iohānis cum eo venit, & eūdem
 cum eo finem inuenit, vixq; cum vita ad castellum suum
 vulneratus aufugit. Ex parte regis Stephani in hoc certa-
 mine extiterūt strenuissimi, Comes de Albemara, Bernar-
 / dus de Baliolo, cū quibus & plures alij robustissimi, quo-
 rum nobis non occurrunt nomina. Rex verò Scotiæ cum
 reuersus fuisset, vt suos confortaret seq; consolaretur, ca-
 stellum quod prius obsederat, vnde à comite Mellentino
 fugatus fuerat, quod Werc vel Charram dicitur, & est
Walteri de Spec, omnibus viribus, & multis ingenijs, &
 varijs molitionibus rursus obsedit: sed defendentibus se
 viriliter & obstinatè castellanis, nihil omninò proficere
 potuit. Exilierunt enim iam sæpius de castello, & inge-
 nia eius vel succiderunt vel incenderūt, multos perimen-
 tes. Vnde id capi iam posse desperans, spe sua frustratus,
 inde discessit. Septimo die mēsis Octobris, luna existente
 29. in crepusculo noctis sextæ Sabbati, versūs Aquilona-
 / partes visum est firmamentum totum rubicundum. Radij
 etiam diuersi coloris visi sunt, mixtim apparentes & eua-
 / nescentes. Erant hæc fortè significantia maximam quam
 / prælibauimus sanguinis effusionem, factā per Northim-
 / briam, & in plurimis alijs locis per Angliam. Peracta Af-
 / sumptione Sanctæ Mariæ huiusmodi fama victoriæ ad
 regem vsq; peruenit, qui tunc capto Saresbiriensi castello
 / circa urbem Brucgæ obsidionem in vigilia sancti Bartho-
 / lomei gaudens agebat. Ibi quoq; positus, cuidam mona-
 cho

cho de quadam cella Ege dicta, Gulielmo nomine, Cone-
 stabularij eiusdem loci castelli germano, Persforensis ec-
 clesie prelationem concessit Qui ad suam exinde veniens
 sedem, a Wigornienſi præſule Simone. 12. Cal. Decembr.
 die Dominica, abbas Persforensi ecclesie ordinatur Wi-
 gornie. Rogerus Sareshiriensis episcopus, castellorum,
 murorum, domorum fundator præcipuus, præ dolore &
 tristitia infirmatus, & ad finem vitæ perductus, apud epis-
 copalem sedem, secundo Nonas Decembris, defungitur,
 & in eadem ecclesia sepelitur, infinitam in castellis suis re-
 linquens pecuniam: quæ non in dei, sed regis Stephani to-
 ta celsit in vsum. Sunt qui dicunt plus. 40. milia marca-
 rum argenti ibi fuisse reperta, aurum quoq; inultum ni-
 mis cum varietate ornamentorum, Thesaurizavit, & igno-
 ravit cui congregavit ea. Templum in honore sanctæ dei
 genetricis, magnificis decoravit ornamentis. Anno ab
 Incarn. domini, 1138. pontificatus autem domini papæ
 Innocentij anno. 9. regnante nobilissimo rege Stephano
 Anglorum, Henrici regis magni nepote, anno tertio regni
 ipsius, celebrata est Sinodus Lundoniæ, in ecclesia sancti
 Petri apostolorum principis apud Westmonasterium,
 mense Decembri. 13. die mēsis. Vbi post multarum discus-
 sionem causarum, promulgata sunt capitula ab omnibus
 confirmata, numero, 16. Præfuit autem Sinodo Albericus
 Ostiensis episcopus, & prædicti domini papæ Inno-
 centij in Angliam & Scotiam Legatus, cum episcopis diuer-
 sarum prouinciarum, numero, 17. & abbatibus circiter, 30.
 & innumera cleri & populi multitudo.

1139. 2. Peracta dominica solennitate, & adueniente sanctæ 1161
 genetricis ipsius Mariæ Purificatione, venerabilis pater
 Walterus abbas Gloucestrensis, anno prelationis suæ nono,
 & temis, circa horam diei tertiam emisit spiritum, sepul-
 tusq; est a venerabilibus abbatibus Reinaldo Eouesham-
 nensi, & Rogero Teokesbiriensi, sexto Idus Febr. Quo se-
 pulso, duo fratres propter electum nostrum dominum
 Gisleber-

Gislebertum ad Cluniacense cœnobium destinantur. Cui rex Stephanus, audita fama probitatis eius eximie, petente Conestabulario suo Milone, apud Lundoniam concesserat prælationem Glaornensis ecclesiæ.

Theobaldus Dorobernensis archiepiscopus, Simon Wigorniensis, Rogerus Couëtrensis, Robertus Exoniensis, Reinaldus abbas Eoueshamnnensis, à papa iussi tendunt ad limna Petri. Quo venientes, ab apostolica sede suscipiuntur cum honore: suscepti Concilio interfuerunt Romano, multis retroactis sæculis incomparando. Ibi causis suis pro libito peroratis, ad propria cum gaudio reuersi sunt: secum Sinodalia deferentes decreta longè lateq; per Angliam iam conscripta. Reuersi sunt & duo fratres in pace, qui propter adducendum dominum abbatem Gislebertum fuerant destinati, adductumq; regi Stephano præsentauerunt. A quo susceptus honorifice, sumpto quoq; liberè dominio Glaornensis ecclesiæ ab eodem rege, die solenni Pentecostes, quæ tunc tertio Idus Iunij celebrabatur, Wigorniam veniens, à venerabili præfule Herefordensi Roberto cum magnis ordinatur gaudijs, & diuinis laudibus: indeq; sequenti die cum multorum favore populorum ordinis vtriusq; sua collocatur in sede cum lætitia & exultatione, vt talem decuit virum in domino.

Octauis Paschæ, quod erat secundo Cal. Maij, magnificus rex Anglorum Stephanus, regio cum comitatu Wigorniam veniens, totius cleri & suburbani populi festina, suscipitur processione. Oratione facta, & ex more benedictione data, ad altare rex annulum regium digito deductum offert: qui die crastino, communi consilio regis præsentia repræsentatur. Admirans itaq; rex Wigornensis, immo dominici gregis humilem deuotionem, suum recepit annulum, vt erat adiuratus per sanctæ dei genetricis Mariæ pijsimum amorem. Hinc Wigornia rex abcedens, apud Ludelawe castrametatus est, vbi in expugnatione castelli quod contra illum erat, duobus in locis extructa

extructa munitione, forti manu militiam instruit: redi-
ensq; per Wigorniam, mouit expeditionem versus Lun-
doniam. Minime parcentes execrandæ militiæ, arroganti
strenuitate compellente, quidam militum condixere apud
Ludelawe vires probare. In hoc opus perficiendum, non
modicus vndicunq; exercitus militum confluere capit.
Verè erat miseria videre, dum quis in alium hastam vi-
bràs lancea perforaret, & ignorans quod iudicium spiri-
tus subiret, morti traderet. At rex Anglorum Stephanus,
/ talia molientes minis territat, & Ludelawe per Wigor-
/ niam denuò diuertens, in pacis contubernio omnia sedar,
/ & in pacifica alacritate Oxenefordiam, id est boum va-
dum, petit. Quo dum moraretur, exigente dissensionis cau-
/ sa Rogerum Saresbiriensem præfulem, & nepotem eius
/ Lincolinensem antistitem, Rogerum quoq; suum Cancel-
/ larium, quasi regiæ coronæ infidiatores cepit, & custodiz
/ mancipauit. Quo cognito, Eliensis præsul Nigellus, ti-
mès sibi & suis, manu militari ad Diuifas fugit, vt ibi pro-
regeretur, quorum causa scriptis superius est latius propa-
lata, quæ tamen hoc anno constat actitata. Habito post-
modum Cōcilio coram primoribus Angliæ, statutum est
vt omnia per Angliam oppida, castella, munitiones quæq;
/ in quibus seclularia solent exerceri negotia, regis & Baro-
/ num suorum iuri cedant. Ecclesiastici verò viri, videlicet
/ episcopi, canes inquam diuini, in salutem & in defensio-
/ nem ouium suarum latrare non cessent, ne lupo inuisibi-
/ lis, malignus scilicet hostis, oues dominicas rapiat, & dis-
pergat, omninò caueant. Mense verò Iulio Comes Glo-
cestriæ Robertus, Henrici regis Anglorum filius, sed ba-
stardus, cum sorore sua sed ex patre, dudum Romanorum
imperatrice, nunc Andegauenſium comitessa, cum grandi
exercitu Angliam redijt, & apud Portesmutham applicuit
ante festum sancti Petri ad Vincula, Cal. Aug. rege tunc
Merlebergam obsidente. Cuius aduentus factus est om-
nibus per Angliam terror, immò dolor immensus. Quo
audito,

audito, rex Anglorum Stephanus animo mouebatur, & his qui marinos portus vigilantia cura obseruare debuerant, indignabatur. Rex est pacis, & ô vtinam rex vigoris iustitiæ, conterens sub pedibus inimicos, & æqua lance iudicij decernens omnia, in robore fortitudinis conseruans & corroborans pacis amicos. Vbi autem nouit Exreginam, apud Arundel Eximperatricem cum grandi comitatu suo recepisse, grauitè ferens illò mouit exercitum. At illa regiam maiestatem verita, & timens ne dignitatem quam per Angliam habuerat, perderet, iureiurando iurat neminem inimicorum suorum per se Angliam petijisse sed salua dignitate sua viris auctoritatis (vtpotè sibi quòdam familiaribus) hospitium annuisse. Quo rex audito, illa dimissa, Eximperatricem ad castellum Bricstowense conducere fratri suo Wintoniensi episcopo (sicut cognatā suam) cum honore præcepit, ipse verò Comitem persequitur. Nil autem certi audiens de eo, quædā enim diuerticula ad tempus ille petierat, expeditionem mouit quo disposuit. Milo Constabularius, regiæ maiestati redditus fidei sacramentis, ad dominum suum Comitem Glocestrensem cum grandi manu militū se contulit: illi spondens in fide auxilium cōtraregem exhibiturum. Iam verò exhinc ex Bricstowensi scilicet vrbe, quæ mala per totam emerferint Angliam, nullius poterit exprimere scientia vel facundia. Resistentes siquidem sibi, regiæue dignitati parentes, quotquot capi poterant capiuntur vniuersi, capti vinculis & tormentis mancipantur horrendis, pœnarum diuersitates siue acerbitates exquiruntur, militumq; cateruæ ad hoc opus perditionis exequendum vndecunq; conducuntur: quibus in stipendium dantur & venduntur vicorum & villarum cultores atq; habitatores cum rebus suis vniuersis ac substantijs. Consedit itaq; ibi Domina illa plus duobus mensibus, sumens ab omnibus hominia, & pro libito suo disponens Anglorum regni iura. Inde discedens mense Octobri, 18, Calend. Nouembris, Glocestrensem

venit ad urbem, civium & circumiacentium hinc inde finium expetens dominium, & sumens hominum. Hoc vero agere nolentibus, sed regi potius fidelitatem custodientibus, Deciana siue Neroniana inferuntur tormenta cum diversis mortibus: fitque urbs (retro antea actis seculis gloriosa) ululatibus dirisque cruciatibus plena, suisque habitatoribus horrenda. His ita se miserabiliter habentibus, rex Walin-gafordense castellum sibi aduersum obsidebat. Obsidionis vero diuturnae pertaesum, anticastellis extructis inde profectus, castrametatus est apud Malmesbiriā, ubi in aduersarios, id est, in discordiae operarios eadem operatus est. Inter haec flebile nuntium percutit aures civium Wigorniensium. Crebra volat fama, Wigorniam civitatem ab hostibus in proximo deuasandam, rebus spoliandam, igne comburendam. Talia audientes terrentur ciues Wigornenses, quid facto opus sit consulunt. Quo habito consilio, ad dei summi patris, & ad beatissimae suae genetricis asilum misericordiae confugiunt, & sub patrocinio confessorum sancti Oswaldi, & Beati Wlstan, civitatis eiusdem praesulum, se & sua divinae tuitioni committunt. Videret qui afforet, totam civium suppellectilem deferri in basilicam. O miseriam videre. Ecce domus dei, quae intranda erat in holocaustis, ubi immolandum erat sacrificium laudis, reddenda vota altissimo, videtur in praesentiarum velut suppellectilis casa. Ecce, totius episcopatus principale coenobium factum est civium diversorium, & quoddam declamatorium. Armariorum, & saccorum plurimorum praeter numero, dei servus vix locus in tali reperitur diversorio. Intus psallit clerus, foris vagit infantulus, vocibus psallentium resonat vox lacerantium, moxque matrum lugentium. Miseria super miseriam videre. Altare principale stat ornamento spoliatum, crux deposita, imago sanctissimae dei genetricis Mariae oculis subtracta, Cortinae cum pallijs, albae cum cappis, stola cum planetis, parietum septis includuntur. In sanctorum

sanctorum festiuitatibus ad diuinum celebrandum officiū
 defunt decus, honor, omnis solita magnificentia. A ti-
 more vel præ timore inimicorum hæc disponuntur om-
 nia. ne repente superueniens inimicus, tollat cuncta quæ
 reperit, & sic in vanitate sua præualeat. In articulo diei
 incipientis Brumæ, hoc est. 7. Idus Nouemb. feria tertia,
 dum ad laudem diuinam in ecclesia fuimus, & iam pri-
 mam horam diei decantauimus, ecce (quod plurimis an-
 tē diebus auribus hausimus) exercitus magnus valde &
 fortis, ab Austro veniens, ē vagina maliciæ progreditur.
 Vrbs deniq; Glaorna armis militaribus instructa, eque-
 stri & pedestri exercitu innumerabili procedit suffulta, ci-
 uitatem Wigorniam inuasura, vastatura, igne combustu-
 ra. Nos autem timentes ornamentis Sanctuarij benignis-
 simi patroni nostri Oswaldi reliquias albis induti, tota
 sonante classe, cum humili processione foris extulimus, &
 ob hostium irruptionem de porta ad portam per cimate-
 rium ad terrorem eorum deportauimus. Aduersarij con-
 globati, accelerando munimen quoddam fortissimum in
 australi parte ciuitatis (propter castellum) situm, primū
 impugnant. Nostri fortiter resistere, & viriliter cæperunt
 agere. Hostes inde repulsi, quoniā olla succensa erat, cuius
 facies à facie Aquilonis, aquilonalis partis ciuitatis petūt
 ingressum. Nullo obstante munimine, hostium copiosis-
 sima, rabidissima & tota effrænis intrat multitudo, diuer-
 sis in locis ignem ædibus immittit. Proh dolor, combu-
 ritur non modica pars ciuitatis per loca, sed maior pars
 stādo paret inusta. Suppellectilium diuersarum in ciuita-
 te, & in ruribus bouum, ouium, animalium, & equorum
 fit maxima præda. Plurimi per vicos & plateas capiun-
 tur, & velut in copula canum constringuntur, & miserabi-
 liter abducuntur. Licet habeant, licet non habeant, quan-
 tum crudele os eorum censuerit, in redemptionem sui iu-
 reiurando promittere & reddere compelluntur. Gesta
 sunt hæc die qua intrauit Brumæ, miseris sine dubio dura.

Iam prædis captis, quampluribus ædibus arsis: sic debac-
 chata reineāt rabidissima castra: in praua cura tali nūquā
 › reditura. Tricesimo die mensis Nouēbr. Comes ciuitatis
 › Wigorniam venit, combustionem ciuitatis vt vidit indo-
 › luit, ad iniuriam sui id actum fuisse persensit. Vnde vin-
 › dicare se volens, stipatus manu militum Sudlegiam ad-
 › ijt. Audierat enim Iohannem Haroldi filium, deserto re-
 › ge ad Glocestrensem Comitem diuertisse. Vbi quid Co-
 › mes egerit si quæritur, vix memoriæ tradendum: malum
 › pro malo reddidit. In hominibus cum rebus eorū & ani-
 › malibus prædam egit & abegit, & craftino Wigorniam
 › rediit. Post hæc rex grandi comitante exercitu, de Oxene-
 › fordiam Wigorniam venit, cuius de infortunio quod audi-
 › erat, oculis vidit & indoluit. Vbi. 3. vel 5. diebus moratus,
 › regij Constabulatus honorem Miloni Glocestrensi suo
 › hosti ablatum, Gulielmo filio Walteri de Bello campo,
 › Wigornensi vicecomiti dedit. Fama volante, regi nuntia-
 › tur inimicos suos (iurata quidem pacis violatores) Here-
 › fordiam inuasisse, monasterium principale Sancti Æthel-
 › berti regis & martiris, immo sanctæ dei genetricis Mariæ,
 › velut in castellinum munimen, agente Galfrido de Ta-
 › lebot, ingressos fuisse, equosq; suos in ipsa ecclesiā quasi
 › in stabulo collocasse, perq; cimiterium fossā transducta fi-
 › delium corpora crudeliter effodisse. Hinc eiusdem ec-
 › clesiæ pontifex venerabilis turbatur Robertus, turba-
 › tur & clerus vniuersus, turbatur quoq; rex expeditionem
 › mouens, apud paruam Herefordiā vel apud Leonis mo-
 › nastrum castrametatus est. Vbi quidam ex consulto re-
 › gi fidelitatem iurauerunt; quidam renuentes, hoc regi in-
 › tulerunt. Si non iuramento, credat rex saltem si velit fide-
 › libus verbis nostris. Quoniam verò instabant solemnes
 › dies Dominici Aduētus, vtrinq; dextris datis ad tempus,
 › rex Wigorniam rediit. Tunc quidam clericus, vir eximie
 › religionis, Mauricius nomine, electus à clero & à populo
 › Pangornensi ecclesiæ, comitantibus illi præsulibus Rob-
 › erto

berto Herefordensi & Sigefrido Ciceſtrenſi, in caſtello regi præſentatur, atteſtantibus illum canonicè electum præſulatu fore dignum. Quod & rex conceſſit, Perſuaſus à pontificibus vt regi fidelitatem faceret: reſpondit, hoc ſe nullatenus poſſe facere. Vir (inquit) magnæ religionis apud nos eſt, quem pro ſpirituali patre teneo, & prædeceſſoris mei Dauid archidiaconus exiitit, qui hoc iuramentum mihi facere inſiſtuit. Ad hæc illi, quod nos egimus, cauſa rationis exigit, vt agas. At ille, ſi vos magnæ auctoritatis viri hoc egitiſtis, nulla mora ſit mihi id idem faciendi. Iurat & ille fidelitatem regi. Rogerus Salesbiriensis episcopus, ſecundo Nonas Decembris hoc anno, vita deceſſit: cuius obitus anno ſuperiori latiùs literis expreſſus eſt. De Wigornia rex cum ſuis egrediens, Oxenfordiam adiit, indeq; cum curia Salesbiriæ venit, ibidem dominicâ Natiuitatem celebraturus, & more regio coronam dignitatis portaturus. Ad quem canonici venientes, obtulerunt ei duo milia librarum: quibus ille dedit omnem libertatem de omnibus geldis terrarum ſuarum, inſuper ad vſus illorum, 20. marcas, & 40. ad operiendam eccleſiam. Et ſi pacem obtinuerit, quod dederant ei, ſe eis reſtiturum ſpoſpondit.

1162. 3. Emēſis paucis diebus dominicæ Natiuitatis, rex cū curia Radingum venit, vbi monet ſors humana quanti pendenda ſit regum purpura. Ibi conſilio ſuorum duas abbatias, Malmesbiriensem & Abbedesbiriensem, quas dum viueret Rogerus Salesbiriensis episcopus, honore priuatas & ſuo iuri tenebat deditas, proprijs inueſtiuit paſtoribus, Malmesbiriensem largiendo eiufdē eccleſiæ canobitz, Iohanni vocabulo, ſed eodem anno. 14. Calend. Septembris morte prærepto: Abbedesbiriensem verò cuidam monacho de Sancto Floſcello, nomine Galfrido. Inde rex vt paci ſatisfaceret, ad ſedandum militare negotium prorsùs inſanum & inane, ad Eli mouit expeditionem, negotium ſanè deplorandum, quod ad militiam ſuā

1140

, in satisfaciendo vanæ gloriæ frequentat militum grandis
 , arrogantia. Siquidem sibi condicunt, condictis assenti-
 unt, armis se bellicis instruunt, vt victor victi omnia ex
 detestando stultitiæ condicto possideat. Et vt ita dicam, à
 maiore in maiorem faciens comparationem, Iuda & Io-
 natha fratre suo morantibus in terra Galaad, cum Iose-
 sepho & Azaria forsitan colloquendo mussitant, faciamus
 nobis & nos magnum nomen probando vires in alterum.
 Itaque mucrone & lancea se inter se vulnerant, minimè
 pēsantes quid miseris occisorum animabus proueniat. In
 rebellionem repugnātium regi, piures vtrinq; vulneran-
 tur, capiuntur, custodiæ mancipantur. Episcopus Eliensis
 , videns virtutem regis & impetum exercitus eius, loco
 , cedit, fugam inijt, & in partes Glaornēsis pagi diuertens,
 , ad Comitem Robertum secessit. Nec mirum, iam enim
 , quasi manus sibi dextera ceciderat, cum suus auunculus
 , Salesbiriensis episcopus Rogerus morti debita soluerat,
 , Rex autem Eliense castellum obtinuit, & in eo milites su-
 os posuit. Eboracensis archiepiscopus bonæ memoriæ
 Turstanus in ordine. 26. sanctarum elemosinarum sedu-
 lus executor, plurimorum monasteriorum, Hagustalden-
 sis scilicet, & sanctimonialium in diocesi sua, & Fontium,
 aliorumq; circiter octo strenuus fundator siue renouator,
 , vir prouectæ ætatis, & plenus dierum, deposito veteri ho-
 mine induit nouum, dum postpositis cunctis rebus sæcu-
 laribus, apud Pontem fractum. 12. Calend. Febr. mona-
 chicum sumpsit habitum, & Non. Febr. in bona senectute
 vita decelsit, ibidemq; humatus requiescit, anno episco-
 patus sui. 27. Corpus vero eius post annum & menses. 5.
 sepulturæ suæ, integrum & odoriferum repertum est. Mi-
 , lo Exconstabularius grandi adunato exercitu, secundo
 , Calend. Febr. feria quinta, Winceleumbā inuadit, maxi-
 ma ex parte villam combussit, prædam egit, spoliatos re-
 bus (ob exigendam ab eis licet iniuste Mammonam ini-
 quitatis) secum abduxit. Suthlegiam inde diuertit, dumq;
 illam

illam inuadere cupit, regij milites qui in oppido erant resistere, & illum fugere cōpulerūt, cæsis (vt fertur) de militibus eius, 2. & 15, captis & in custodiam positis. Rex & Comes Wigornensis cum grandi exercitu Wigorniam veniūt, & euolutis paucis dieb⁹, prius Comes, postea rex, cum maxima expeditione paruam adeunt Herefordiam, hostes suos hinc inde expugnaturi. Morante itaq; rege in illis partibus, Comes memor iniuriarū ciuium suorū, in grandi multitudine armatorum Theokesbiriam inuadit, magnificam domum Glaornensis Comitis, & omnia quæ in circuitu eius erant, quorundam etiam aliorum domos cum rebus suis igne combussit, vsq; ad miliariū vnum distantes à Glaorna, rebus tantū ecclesiæ Theokesbiriensis, victus abbatis & fratrum præcibus, pepercit. Nō modicā præda capta, tam de hominibus & supellectili eorum, quàm de animalibus, respectu mox clementi, qui captiui ducebantur, à vinculis solutos ad sua redire iussit, & crastino Wigorniam redijt, contestans omnibus, se nec in Normannia nec in Anglia tantam combustionem vix vnquam peregisse. Rex autem rediens Wigorniam, ire perrexit Oxenefordiam. Supradictus Mauritius, Pangornensi, & Vhtredus Landauenſi ecclesiæ præfules à Theobaldo archipræsule Doroberniæ (præsentibus episcopis Herefordensi & Excestrenſi) consecratur. Rex Wintoniam veniens, consilio Baronum suorum cancellario suo Philippo Salesbiriensem præfulatum, & Henrico cuidam monacho, cognato suo, Fiscamnensem dedit abbatiam. Sed Philippus à Legato & clero non recipitur, unde inde assumptus Baiocensi ecclesiæ post aliquantum tempus præficitur. Eclipsis solis facta est. 11. Calend. Aprilis, feria secunda, circa horam diei tertiam.

Consilio Baronum regis Franciæ Philippi, & petitione regis Angliæ Stephani, factum est vt illius filius Francorum regis sororem acciperet in vxorem. Facta est desponsatio illorum mense Februario, in transmarinis partibus,

, matre regina Anglorum præsente, & quampluribus nobilibus viris ex vtriusq; regni parte coram positis Miles quidam nomine Robertus, cuiusdam nobilis viri Huberti erat filius. Hic nec deum nec homines veritus, sed totus in suis confisus viribus, Malmesbiriense castellum cum suis doli machinamentis inuasit, regis militibus qui intus erant quibusdam in ecclesiam sancti præsulis Aldelmi (velut in asilum) fugientibus. Quos insecutus, quadam die cum suis armis militaribus instructis capitulum fratrum intrauit, minis eos territans, salua tuitione facultatum suarum, regie dignitatis viros cum equis tradi sibi mandauit. At illi pacem dei & beati patroni sui Aldelmi infringere veriti, iussis huiusmodi consentire renuunt. At demum licet inuiti, quo vesaniæ illius satisfaciant, reddunt equos. Diutius illo in castello morante, iam vastatis omnibus in circuitu, rex cum exercitu superuenit, & ferè 8. diebus castellum obsedit. Gulielmus de Ipra, vt fertur, con sanguineus ipsius Roberti, ad reddendum castellum vtrinque internuntius fuit, idq; tandem à rege obtinuit, vt dextris datis & castello reddito, regio iuri omnia cedant. Quod & factum est. Robertus verò ad Comitem Glocestrensem diuertit, penes illum ad tempus in doli veneno moraturus. Nec multò post quia, nullatenus voluit intelligere vt benè ageret, sed vt sanguine sanguinem tangeret, ignorante Comite cum suis ad Diuifas se contulit. Vbi prius vel iam, facta conuentione inter se & suos, si castellum obtineret, nemini vnquam tradendum, dolo malignitatis ex improviso murum conscendit, regijs militibus qui intus erant signum dedit victoriæ: hinc exteriora castella penetravit, in plures tyrannidem exercuit. Quarto dehinc die, vi & calliditate maliciosa turrim interiorē possidendam inuadit: & singulis diebus & noctibus, in extollentia cordis vbi omnia deuastat, & mala quæ poterat, agere non cessat. Tâdem ad Iohannem illustris militiae virum, qui tunc in regis fidelitate Merlebergense

genſe caſtellum obſeruabat, diuertens: vt ſuo conſilio, im-
 mo inſilio conſentiat & ſecum teneat, & non ſolum regi
 ſed etiam Comiti & quibuſcunq; poterat in Satan fiat, mi-
 nando poſtulat. Si nollet, ſciret ſe ex improuiſo, capite
 ꝑlectendum. Reſpondit Iohannes. In virtute dei quem li-
 bet malo capere, quàm ab alio capi dixit. Et mox illum
 captum in cuſtodiam poſuit, vicemq; pro vice reddens;
 omnia tormentorum genera, quę in crudelitate ſua priuſ
 alijs intulerat, in illum expendi fecit. His omnibus audi-
 tis, Comes Glaornenſis & Milo Exconſtabularius, cum
 pluribus, ad prædictum Iohannē veniunt: cui ipſe Comes
 quingentas marcas ſe daturum ſpoſpondit, eo pacto vt ſi-
 bi Robertum ad ſtatutum diem præſtaret, ipſeq; ſibi bo-
 nos obſides daret. Iohannes placatus pecunia promiſſa
 & obſidibus, tradidit illi Robertum eo tenore, vt infra .15.
 dies ſibi redderetur. Hac conuentione facta, Comes re-
 uertitur Glaorniam, ducēs ſecum Robertum. Conſeritur
 ſermo de reddendo caſtello Diuiſas, qui ſpontaneo velle
 ſibi tradi poſtulat. Abnegat Robertus, ne iuramentum
 quod cum ſuis iurauerat, in nō reddendo ſcilicet caſtello,
 infringeret. At vbi minis fuit territus pro patibuli ſuſpē-
 ſione, ſpōdet ſe ceſſurum petitis, dummodo periculum
 euadat mortis. Infra ſtatutum diem conuentionis ille ma-
 lignus Robertus ad præſati Iohannis reducit præſentiā:
 cui nūciat Comes omnia quę geſta ſunt, quomodo minis
 territus Robertus, promiſerat ſe redditurum caſtellum.
 Rogat etiam denuō, quatenus Robertū ad Diuiſas ſecum
 ire permittat, eo pacto vt ſi fortaiſis obtineretur caſtel-
 lū, iuri Iohannis ſub eo ſubigatur. Annuit Iohannes præ-
 cibus Comitum, qui protinuſ cū Roberto redit ad Diui-
 ſas. Interim idem Iohannes miſiſ literis ad eos, qui extra
 vel qui infra caſtellum erant, iureiurando iurauit, nec ſe
 nec Comitē aliquid mali facturos Roberto: hoc dūtaxat
 agant, vt iuramentum in non tradendo alicui caſtellum
 firmiter teneant, Relicto Excōſtabulario Milone & quo-
 dam

dam potenti viro Hunfrido & quibusdam alijs apud Di-
 uis, Comes Glaornam reuertitur, mandans omnibus vt
 si Robertus renueret spontè reddere castellum, suspen-
 deretur. Renuit Robertus, renuunt & sui, ne viderentur
 periuri. Quid multis? Vt terror omnibus incuteretur duo-
 bus nepotibus Roberti priùs suspensis, ipse captus suspē-
 ditur. Per omnia benedictus deus qui tradidit impios.
 Ante Assumptionem sanctæ Mariæ Comes Glocestriæ
 versus Bathoniam mouit exercitum. At rex explorato-
 res multò ante præmiserat, vt hostibus insidias tenderent,
 & fortissima manu se & sua defenderent. Fit itaq; progres-
 sus & cōgressus. Hinc militum regis, inter quos duo mili-
 tes erant Iohannes & Rogerus, viri strenui & bellicosi: il-
 linc satellitum Comitis. Capiuntur multi, quamplures
 vulnerātur & occiduntur. Quorum vnus Galfridus Tale-
 botus, miles quidem strenuus sed dolosus, nūc enim cum
 rege, nunc cum Comite omnia agens in dolo, morte te-
 nus vulneratur: quo vulnere defunctus. 11. Calend. Sep-
 tembris, Glaornæ sepelitur cum canonicis. Regia verò
 manus victoria potitur. Ante Natiuitatem sanctæ Mariæ
 Robertus filius Henrici regis, instinctu Radulphi Paga-
 nelli, assumptis secū equitibus Comitis de Warewica cum
 his quos de Glocestria adduxerat, & alijs quamplurimis
 gregarijs militibus, inuasit repētè vrbem Snottingaham,
 & vacuam reperiens bellico apparatu deuastare cæpit,
 ciuibz vndiq; fugientibus ad ecclesias. Captus est vnus
 ciuiū qui locupletior esse dicebatur, & arctius cōstrictus
 ductus est ad domum suam, & pecuniā suam prodere co-
 actus. At ille in subterraneum suum prædones nimia sæ-
 uientes cupiditate induxit, vbi omnis supellex sua vide-
 batur esse. Illis itaq; circa direptionem rerum intentis, &
 ostia & seras frangentibus, ille callidè elapsus, cameras &
 deinde aulam egressus, ostia omnia post se clausit, & seris
 firmavit: & imposito igne domos suas & omnem suppel-
 lectilem suam cum ipsis prædonibus, incendio tradidit.

Ferunt

Hucusque Ms.
 Mariari Scoti
 in Bibl. c.c.c.
 in al. Florent.
 Edit. p. 675. l. 34.

Ferunt autem amplius quam 30 qui subterraneum intraverant, illo incendio combustos, & dicunt quidam quòd de illo incendio tota vrbs concremata sit. Nam milites omnes, omnisq; exercitus immunes se ab ipso incendio, iuramento asserunt. Combusta est itaq; tota vrbs, & qui extra ecclesias capi poterant captivi ducti sunt, quidam etiam vsq; ad Glaornam. Reliquum verò vulgus, viri scilicet cum mulieribus & paruulis, qui ecclesias intrauerāt, cum egredi non auderent ne ab hostibus caperentur, fræuiente vbique incendio (combustis ecclesijs) penè omnes perierunt. Crudele spectaculum, & ipsis hostibus nimium miserabile, cum viderent templa dei igne consumi, quibus etiam paganissimi pepercissent. Itaq; destructa est Snottingaham vrbs nobilissima, cum ex quo Normanni Angliam sibi subiugauerant, vsq; ad hoc tempus in summa pace & quiete, populosa multitudine & opulentia rerum omnium referta fuisset. Cuidam monacho literis & scientia nobiliter instructo, Petro nomine, data est ab Henrico Wintoniensis ecclesiæ episcopo, sanctæ Romanæ ecclesiæ Legato, Malmesbiriensis abbatæ prælatio. Hic apud Cluniacum sumpto habitu religionis, functus est aliquanto tempore prioratu de Caritate. Inde assumptus præficitur monasterio sancti Urbani papæ in diocesi Catalaunensis ecclesiæ, sed malis crebrescentibus sibiq; imminetibus, locū illum deferere coactus, suadente præfato Wintoniensi præfule adiit Angliam, prædictamq; hoc anno suscepit ecclesiam regendam.

- 1163 4. Stephanus rex Anglorū, post diuturnos labores & 1141
obsidiones castellorum, quibus pro pace regni. 5. annis
& 6. ebdomadibus desudauit, tandem in obsidione Lincolnien-
sis castelli die Purificationis sanctæ Mariæ, Domini-
ca die Sexagesimæ, à Glocestrēsi Comite Roberto, auun-
culi sui filio, & à Cestrensi Comite Rannulpho, iusto dei
iudicio circumuentus & captus, primo ad Glocestrensem
Dominica Quinquagesimæ, deinde ad Briestowensem
urbem

R. Robertus

1141.

urbem adductus, & custodiæ mancipatus est. Capti sunt cum eo quamplures fideles ipsius, vinctisq; mancipati. Morabatur interim in vrbe Glocestrensi domina imperatrix Henrici regis filia; quæ ob istiusmodi euentum vehementer exhilarata, vtpotè regnum sibi iuratum sicut sibi videbatur iam adepta. Habito cum suis cōsilio, quinta feria post acceptos Cineres ex vrbe secedens, comitatibus, secum duobus episcopis, Bernardo Meneuensi & Nigello Eliensi, & Gisleberto abbate Glaornensi, cum Baronibus multis, cum militibus ac ministris, Circestrensem adiit ciuitatem: ibi primum post tantum gaudium habens hospitium, simul & eiusdem ciuitatis sumens dominium. Inde secedēs, cum appropinquaret ad ciuitatem Wintoniæ, occurrunt illi cum gloria & pompa magnifica præsules penè totius Angliæ, Barones multi, principes plurimi, milites innumeri, abbates cum suis diuersi, ex eadem vrbe duo conuentus monachorum, tertius Sanctimonialium, cum processionalibus melodijs & laudibus, clerus vrbis cum ciuibus & populis multis. Traditur itaq; eius imperio vrbs nobilissima Wintoniæ, datur eius dominio corona regni Angliæ. Ab ipso Legato maledicuntur qui maledicunt ei, benedicuntur qui benedicunt ei, excommunicantur contradicentes, absoluuntur eius iussioni parentes. A Wintonia egressa cum suis officialibus domina, adit Wiltoniam, vbi ad salutandum eam Cantuariensis affuit archipræsul Theobaldus. Atfluxit & tam copiosa populorum frequentia, vt præ multitudine introeuntium vix sufficeret aditus portarum. Inde iam peractis festis Paschalibus, ad Radingum infra Rogationes veniens, suscipitur cum honoribus, hinc inde principibus cum populis ad eius imperium conuolantibus. Conuenitur ibi ab eadem de principibus vnus, vocabulo Robertus de Oleio, de reddando Oxenefordenfi castello. Quo consentiente, venit illa, totiusq; ciuitatis & circumiacentis regionis suscepit dominium atq; hominum. Proficiscitur inde

inde cum exultatione magna & gaudio, & in monasterio Sancti Albani cum processionali suscipitur honore, & iubilo. Adeunt eam ibi ciues multi ex Lundonia, tractatur ibi sermo multimodus de reddenda ciuitate. His diebus horrendum quid in Wigornensi contigit diocesi, quod relatu dignum iudicauimus. Siquidem quarta feria ante octauam Ascensionis dominice, circa nonam diei horam, apud villam quæ Walesburna dicitur, distans ab Hamtonia, episcopi Wigornensis villa, miliario vno, ventus turbinis vehemens exortus est, & caligo teterrima pertingens à terra vsq; ad cælum, & concutiens domum presbiteri, cui nomen Leouredus, & officinas eius, omnes solo tenus prostrauit & minutatim confregit, tectum quoque ecclesiæ abstulit, & ultra Auenam flumen proiecit. Domus etiam rusticorum ferè 50. simili modo deijciens, inutiles reddidit. Grando quoq; ad magnitudinem oui columbini cecidit, cuius ictibus percussa quædam famina occubuit. Hoc viso, qui affuerunt admodum exterriti fuerunt & conturbati. Imperatrix (vt prædiximus) habito tractatu cum Lundoniensibus, comitantibus secum præsulibus multis & principibus, secura prope-
prod.
ravit ad urbem, & apud Westmonasterium cum processionali suscipitur honorificentia, ibiq; aliquantis diebus de regni statu dispositura resedit. Et primò quidem, quod decuit, sanctæ dei ecclesiæ iuxta bonorum consilium consulere procurauit. Dedit itaq; Lundonensis ecclesiæ præsulatum cuidam Radingensi monacho, viro venerabili Roberto nomine, præsentem & iubente reuerendo abbate suo Edwardo. Hoc itaq; peracto dei negotio, interpellauit dominam Anglorum regina, pro domino suo rege capto, & custodiæ ac vinculis mancipato. Interpellata quoq; est pro eadem causa, & à maioribus seu primoribus Angliæ, obsidibus multis, castellis & diuitijs magnis suæ ditioni tradendis, si rex absolutus non regno sed suæ tan-
tium

7 tūm redderetur libertati. Se enim ei suafuros spon-
derunt, quatenus regnō dimisso, deo soli siue monachus
siue peregrinus exinde deseruiret. At illa non exaudiuit
eos, interpellata est & ab episcopo Wintoniensi, vt Con-
sulatus qui fuerat sui fratris, nepoti suo daretur, scilicet
filio eiusdem regis: sed nec hunc exaudiuit Domina. Inter-
pellata est & à ciuibus, vt leges eis regis Edwardi ob-
seruare liceret quia optimæ erant non patris sui Henrici
quia graues erant. Verū illa non bono vsa consilio, præ-
nimia austeritate non acquieuit eis, vnde & motus mag-
nus factus est in vrbe. Et facta cōiuratione aduersus eam,
quam cum honore susceperunt, cum dedecore apprehen-
dere statuerunt. At illa à quodam ciuium præmonita, non-
ignominiosam cum suis fugam arripuit, omnia sua suo-
rumq; suppellectili post tergum relicta. Quo viso præsul
Wintoniæ, qui & Legatus sanctæ Romanæ ecclesiæ, ad de-
liberationem fratris sui mentem apposuit, atq; ad hoc per-
agendum Lundoniensium sibi animos virtutemq; appli-
cuit. Porro fugiens Domina, per Oxinefordiam venit ad
Glaorniam, vbi cum Milone Exconstabulario consilio
inito, statim cum eodem ad Oxinefordensem reuertitur
urbem, ibi præstolatura, seu recuperatura suum dispersum
militarem numerum. Et quia eiusdem Milonis præ-
cipue fruebatur consilio, & fouebatur auxilio, vtpotē
quæ eatenus nec vnus diei victum, nec mensæ i. suis ap-
paratum aliunde, quā ex ipsius munificentia siue proui-
dentia acceperat (sicut ex ipsius Milonis ore audiuius)
vt cum suo arctius vinciret ministerio, Comitatum ei He-
refordensem tunc ibi posita pro magnæ remunerationis
contulit præmio. Inde iam militum virtute roborata &
numero, appropinquante festiuitate sancti Petri, quæ di-
citur Ad Vincula, ignorante fratre suo Comite Brisco-
wenfi, Wintoniensem venit ad urbem, sed eam à se iam a-
lienatam inueniens, in castello suscepit hospitium. Cuius
inopina-

inopinatum aduentum ciuitatis eiusdem episcopus Henricus miratus, indeq; vehementer turbatus, per aliam egrediens portam, sese tunc & deinceps conspectibus eius absentauit. Hinc iam discordijs in alterutrum prorum-pentibus, ciuitas opulenta & multis retroantè sæculis gloriosa, & omnibus terris nota atque famosa, repentina obsidione parentibus secum adinuicem compugnantibus, circumdatur rebus & hominibus exinanitur, militibus gregarijs & conductitijs in hoc spirantibus, & furi-bundè hinc inde conuolantibus. Nec hoc solum pontificis iræ potuit sufficere, quin insuper ob terrorem siue horrorem illis incutiendum, immisso igne urbem totam comburere furore cogēte decreuit. Quod & fecit. Siquidem secundo die mensis Augusti ignis ciuitati immissus, monasterium sanctimonialium cum suis ædificijs, ecclesias plus 40. cum maiori seu meliori parte ciuitatis, postremò cœnobium monachorum deo & sancto Grimbaldofamulantium, cum suis ædibus redegit in cineres. Erat in hac ecclesia sancti Grimbaldi crux magna, crux sancta iussu regis Canuti dudum fabricata, & ab eodem auro & argento, gemmis & lapidibus prætiosis decentissimè adornata. Hæc iam sibi approximante incendio, (quod mirum dictu est) quasi imminens sibi præsentiens periculum, intuentibus qui aderant fratribus cœpit sudare, nigrescere, immo comburentium nigredinem exprimere. Sed & in ipso concremationis eius momento fragor horrifonus tonitruui magni tribus vicibus intonuit quasi de cœlo. Hoc itaq; incendio combusta ciuitate interiùs, & ab hostibus obsessa exteriùs, dixisse fertur episcopus Comiti Northamptonēsi. En Comes ego iussi, tu ista radere stude. Quibus dictis, patuerūt intima cordis dicentis, septem igitur septimanis in obsidione transactis, tandem episcopus tam diutinæ obsessionis pertæsus, aduersperascente die quæ festiuitatem Exaltationis sanctæ crucis præcedebat,

bat, iussit per urbem pacem prædicari, portas ciuitatis aperiri. Iamq; domina imperatrix conscenderat equum, comitante seq; conducente fratre suo Reginaldo, relictis ob excubias plus ducentis militibus cum Comite Bricstowense eisdem præsidente, cum ecce subito præsul, ad arma suos cõsurgere, & in hostes ilicò violèter iussit insurgere, quotquot poterant viriliter cõprehendere. Cõprehenduntur itaq; multi, perimuntur hinc & inde plurimi, inter quos quidam miles vocabulo Gulielmus de Curcell cum militibus sex neci datus, & apud sanctum Grimbaldum est tumulatus. Hæc audiens Domina vehementer exterrita atq; turbata, ad castellum quo tendebat de Ludkereshala, tristis ac dolens aduenit, sed ibi locum tutum quiescendi propter metum episcopi non inuenit. Vnde hortatibus suis equo iterum usu masculino supposita, atq; ad Diuisas perducta, cum nec ibi securè se tutari posse ob insequentes formidaret, iam penè exanimis feretro inuecta, & funibus quasi cadauer circumligata, equis deferentibus, sat ignominiose ad ciuitatem deportatur Glaornenseni. Porro frater suus Comes Bricstowensis Robertus, per aliam viam egressus, ab insequentibus oppressus est, atq; in loco qui Stolibrice dicitur, à Flamminensibus cum Comite Warennensi captus, & reginæ in vrbe residenti præsentatus, Gulielmo de Ipra eius iussu cõmendatur, & in ciuitate Rosensi custodiæ mancipatur. Comes verò Herefordensis Milo, ab hostibus circumseptus, abiecta sua armatura cū suppellectili vniuersa, de sola vita letus ad Glaornam cum dedecore fugiendo peruenit lassus, solus & penè nudus. Iohannem etiam fautorem eorum, ad monasterium Warewellense fugientem milites episcopi persequentes, cum ex inde nullo modo expellere valuissent, in ipsa die festiuitatis Exaltationis sanctæ Crucis, immisso igne ipsam ecclesiam sanctæ Crucis cum sanctimonialium rebus & domibus cremauerunt, indumentis earum & libris

cum

cum ornamentis inclementer ablatiſ, ſanguine quoq; plurimo coram ſancto altari humano horribiliter effuſo: prædictum tamen Iohannem nec capere nec expellere potuerunt. Hoc monaſterium regnante glorioſo Anglorum rege Eadgaro, Alfdrida vxor eius (compuncta priuigni ſui nece) ædificauit in honorem ſanctæ Crucis. His ita geſtiſ, præſul Henricuſ, iræ quantulumcunq; ſedata, ſed cupiditate admodum dilatata, ſuggerente priore Noui monaſterij nuperimè conflagrati, tulit ex combuſta cruce quingentaſ argenti libras, auri quoq; marcas. 30. diademata tria, cum totidem ſcabellis, ex auro Arabico puriſſimo & lapidibus pretioſiſſimiſ vndiq; operta, opere pulcherimo & mirifico facta, eaq; in ſuiſ recondidit theſauriſ. Seruabantur interea rex & Comes ſub cuſtodia verum regina nimium ſatagente pro rege, & vicecomitiſſa valde deſudante pro Comite, multiſ internuntijs & amicis fidelibuſ hinc inde diſcurrentibuſ, amborum deliberationiſ talis ordinatur conditio, vt rex ſuo reſtitutus regno, & Comes ſub eo totiuſ Angliæ ſublimatuſ dominio, fierent ambo regni & patriæ iuſti moderatores & paciſ recuperatores, ſicut totiuſ diſſenſionis & turbationis extiterant incentoreſ atq; auctoreſ. At Comite id agere renuente abſq; conſenſu imperatricis ſororiſ ſuæ, conuenta de hoc illa omninò contradixit, omnem paciẽ & concordiam erga regem penitùſ abnegauit. Vnde factum eſt vt ab inuicem impacificati diſcederent, per totum annum deinceps omne regnum cum pa-

tria rapiniſ pauperum, cædibuſ hominum, violationibuſ eccleſiarum crudeliter.

Reliqua deſiderantur.

Nomina Pontificum Romanorum.

P etrus.	Marcus.	Sabinianus.
Clemens.	Iulius.	Bonifacius.
Anacletus.	Liberius.	Bonifacius.
Euaristus.	Fœlix.	Deusdedit.
Alexander.	Damasus.	Bonifacius.
Sixtus.	Siricius.	Honorius.
Thelesphorus.	Anastasius.	Seuerinus.
Higinus.	Innocentius.	Iohannes.
Pius.	Zosimus.	Theodorus.
Anicetus.	Bonifacius.	Martinus.
Sotherus.	Cælestinus.	Eugenius.
Eleutherius.	Sixtus.	Vitalianus.
Victor.	Leo. 1.	Adcodatus.
Zepherinus.	Hilarius.	Conus.
Calixtus.	Simplicius.	Agatho.
Vrbanus.	Fœlix.	Leo. 2.
Pontianus.	Gelasius.	Benedictus. 2.
Antheros.	Anastasius.	Iohaunes.
Fabianus.	Simmachus.	Cono.
Cornelius.	Hormisda.	Sergius.
Lucius.	Iohannes.	Iohannes.
Stephanus.	Fœlix.	Iohannes.
Sixtus.	Bonifacius.	Sifinnius.
Dionisius.	Iohannes.	Constantinus.
Fælix.	Agapitus.	Gregorius.
Euticianus.	Siluerius.	Gregorius.
Caius.	Vigilius.	Zacharias.
Marcellinus.	Pelagius.	Stephanus.
Marcellus.	Iohannes.	Paulus.
Eusebius.	Benedictus.	Stephanus.
Melchiades.	Pelagius.	Adrianus.
Siluester.	Gregorius.	Leo. 3.

Stepha-

Stephanus.	Anastasiuſ.	Victor, qui vocatur Gebeardus.
Paschalis.	Lando.	Stephanus, qui & Fridericus.
Eugenius.	Iohannes.	Benedictus, qui postea eiectus est statim.
Valentinus.	Leo. 6.	Nicholaus, qui & Gerardus.
Gregorius.	Stephanus.	Alexander, qui & Anselmus.
Sergius.	Iohannes.	Gregorius, qui & Hildebrandus.
Leo. 4.	Leo. 7.	Victor, qui & Desiderius, Cassinensis abbas.
Benedictus. 3.	Stephanus.	Urbanus. 2. qui & Odo, annis. 11. diebus 7.
Nicholaus.	Marinus.	Paschalis. 2. annis. 18.
Adrianus.	Agapitus.	Gelasius Caithanus.
Iohannes.	Iohannes.	Calixtus.
Marinus.	Iohannes.	Honorius Ostiensis.
Agapitus.	Stephanus.	
Adrianus.	Stephanus.	
Basilius.	Marinus.	
Stephanus.	Agapitus.	
Formosus.	Octavianus.	
Bonifacius.	Leo. 8.	
Stephanus.	Benedictus. 5.	
Romanus.	Iohannes.	
Theodorus.	Benedictus. 6.	
Iohannes.	Clemens.	
Benedictus. 4.	Damasus.	
Leo. 5.	Leo sanctissimus,	
Christophorus.	qui vocatur Brunus.	
Sergius.		

Nomina. 72. discipulorum Christi.

1 Iacobus Iustus.	6 Barnabas.	11 Lucius.
2 Mathias.	7 Lucas Euangelista.	12 Manain.
3 Ioseph.	8 Cleophas.	13 Sostenes.
4 Iosephalius.	9 Seneca.	14 Cephas.
5 Marcus Euangelista.	10 Simeon.	15 Taddeus.
		16 Ermen, qui & Pastor.

pastor.	38 Ignatius.	60 Apellen Pro-
17 Andronicus.	39 Simon Quiri-	babilis.
18 Iohaunes.	nensis.	61 Dionisius Ari-
19 Amplias.	40 Alexander.	opagita.
20 Vrbanus.	41 Rufus.	62 Apenetus.
21 Erodion.	42 Nathanael.	63 Iesus, qui dici-
22 Asincritis.	43 Nichodemus.	tur Iustus.
23 Nafon.	44 Cleophas.	64 Stachin.
24 Stephan ⁹ , pri-	45 Simon.	65 Ponplius.
mus martir.	46 Iudas.	66 Aristobulus.
25 Phillippus.	47 Iacobus.	67 Stephan ⁹ Co-
26 Procorus.	48 Simon.	rinthiensis.
27 Nicanor.	49 Simon Coria-	68 Erodus.
28 Simon.	rius.	69 Rufus.
29 Parmena.	50 Lucas.	60 Olimpius.
30 Aquila.	51 Barnabas.	71 Titus.
31 Iudas.	52 Iohannes.	72 Philemon.
32 Hilas.	53 Barnabas.	
33 Siluanus.	54 Stephanus.	Hi sunt qui electi
34 Simon Cleo-	55 Chorifius.	fuerunt ab apo-
pha.	56 Hilichus.	stolis in ordi-
35 Iason.	57 Gaius.	nem, pro ipsis
36 Agabus.	58 Flegonta.	qui recesserant,
37 Ananias.	59 Ermen.	

Nomina Hebræorum pontificum vsque
ad Salomonis imperium, secundum Iose-
phum historiographum.

1 Aaron	Hi de domo	10 Abimeleh.
2 Eleazar.	fuerunt Elea-	11 Abiathar.
3 Fincees.	zari.	Hi de domo I-
4 Abiezzer.	7 Heli.	thamari filij Aa-
5 Buzi.	8 Fincees Ofni.	ron fuerunt.
6 Ozi.	9 Achias.	Nomina episcopo-
		rum

rū Hierosolimo	6 Phideas,	15 Zaroch,
rum vsq; ad Ba-	7 Iudeas,	61 Iosedech. Iose-
bilonis trāsmi-	8 Hilus,	dech captiuus
grationem.	9 Ioatham.	in Babiloniam
1 Sadoch,	10 Vrias.	ductus est.
2 Achimaas.	11 Nerias.	Hi rursus de do-
3 Zacharias,	12 Odeas.	mo Eleazari su-
4 Ioram.	13 Sellum.	erunt.
5 Axioramus.	14 Helchias.	

Nomina Hierosolimorum Pontifi-

cum post captiuitatem.

1 Iesus vel Iosue, fili ⁹ Iose-	9 Manasses, patruus eorū.
2 Ioachim, (dech	10 Onias, fili ⁹ simonis Iusti.
3 Eliasib.	11 Simon, filius Oniæ.
4 Ioachim, qui & Iudas Hic	12 Onias.
fratrem suum Iesum, quia	13 Iesus, qui & Iason.
aduersus illum altercatus	14 Onias, qui & Menelaus,
est in templo, occidit: vn-	Ioseph ⁹ narrat Oniam, Ia-
de templum à Persis vio-	sonem, & Menelaū, filios
latur, & populus ad serui-	summi sacerdotis Simo-
tatem redigitur.	nis extitisse: & Onia de-
5 Iaddus. Hoc pōtificante,	functo, regem Antiochū
rex Alexander Macedo	Epiphanem Iasoni sacer-
venit Hierosolimam.	dotium pro pecunia de-
6 Onias, filius eius.	disse, eiq; iratum id ab-
7 Simō. Qui Iustus appella-	stulisse, ac iuniori fratri
batur propter pietatem,	Menelao pro pretio con-
quam in deum habuisse	tulisse. Deinde Antiochū
videbatur.	Eupatorem eūdem Me-
8 Eleazarus frater eius. Hic	nelaū suasionē Lisæ per-
Ptolemæo Philadelpho	emisse, & Alchimum (nō
Ægyptiorum regi. 70. in-	existentem de genere sa-
terpretes misit.	cerdotum) pōtificem cō-
	Nn 3 situ-

stituisse, eumq; plaga dei repentina percussum, ac per multos dies tortum, detestabiliter expirasse, illoq; defuncto populum Iudæ Machabæo sacerdotium tradidisse. Hieronimus verò dicit: Iasonem fratrem suum Oniam supplantasse, & à rege Antiocho Epiphane sacerdotium per ambitionem obtinuisse, & ad gentilem ritum contribulos suos transfulisse. Sed à pōtificatione post triēnij tempus, amotum fuisse, per supplantationē Menelai, quem dicit fratrem Simonis templi præpositi fuisse, ipsumq; Menelaum dū regi Antiocho Epiphāni pecunias quas illi Iason per illum miserat sacerdotium in semetipsum retorxisse. Verum quia de pecunijs regi promissis nil agebat, amotum à sacerdotio fuisse, & suum fratrem Lisimachum successisse. Postea Menelaū aurea vasa è templo furata, pro nece Oniæ qui pro furto illum arguerat, Andronico dedisse: ac pro hoc, iussu prædicti regis Andronicum peremptum fuisse. Deinde refert Menelaum præcepto

regis Antiochi Eupatoris suasu Lisæ necatum fuisse, & regem Demetrium in summum sacerdotium Alchimum constituisse, illumq; cū muros domus sanctæ interioris destrueret vellet, paralisi dissolutum, ac cum tormento magno mortuum fuisse.

15 Alchimus qui & Ioachim,
16 Iudas Machabæus.

17 Ionathas,

18 Simon.

19 Iohānes, qui & Hircanus, filius Simonis. Hic tribus rebus à deo dignus est iudicatus, magistratu populi, principatu sacerdotij, & prædicatione prophetiæ.

20 Aristobulus fili⁹ eius Hic magistrū ad regiam dignitatem transferre decreuit, primusq; sibi diadema imposuit.

21 Alexander filius eius.

22 Hircanus filius eius.

23 Aristobulus frater ei⁹. Hic cum fratre suo Hircano de potestate confligens, principatū obtinuit: sed Pompeius Hircanū rursus in pristinum honorē restituit,

24 Antigo-

24 Antigonus filius Aristobuli.

52 Ananelus. Hunc genere Iudæum, rex Herodes, filius Antipatri, ex ignobilissimis accitum de Babilonia, pōtificem Iudæorum constituit. Post verò temporis exiguū Aristobulum fratrem vxoris suæ Mariamnæ, nepotem Hircani, successorem dedit.

26 Aristobulus. Hoc post annum interfecto, rex Herodes rursus Ananelo reddidit sacerdotium.

27 Iesus filius Fo-	47 Ioseph.	4 Zachæus.
abetis.	48 Ismael.	5 Tobias.
28 Simon.	49 Ioseph.	6 Benjamin.
29 Mathias.	50 Ananias.	7 Iohannes.
30 Iosephus.	51 Iesus.	8 Mathias.
31 Azarus.	52 Iesus.	9 Philippus.
32 Eleazarus.	53 Mathias.	10 Seneca.
33 Iesus.	54 Fisanus. Hoc	11 Iustus.
34 Iozarus.	pōtificāte, Hie-	12 Levi.
35 Mathias.	rusalem à Tito,	13 Effrem.
36 Annan⁹. Hoc	Vespasiani fi-	14 Ioseph.
pōtificāte, Chri-	lio, fundit⁹ de-	15 Iudas. Hij sūt
stus baptizatur	struitur. Defi-	qui ex circum-
à Iohanne.	cientibus pōti-	cisione fuerūt.
37 Ismael.	ficibus veteris	Sequentes verò
38 Eleazarus.	testamenti, sur-	ex Gëtibus ex-
39 Simon.	rexerunt post	titerunt.
40 Ioseph⁹, qui &	ascēsiōne Chri-	1 Marcus.
Caiphas. Hoc	sti pōtīfices no-	2 Passianus.
pōtificāte pas-	ui Testamenti.	3 Publius.
sus est domin⁹.	Quorū nomi-	4 Maximus.
41 Ionathas.	na sunt hæc.	5 Iulianus.
42 Eophilus.	1 Iacobus frater	6 Caianus.
43 Pethosimon.	domini,	7 Simmachus.
44 Mathias.	2 Simeon filius	8 Caius.
45 Elionæus.	Cleophæ.	9 Iulianus.
46 Gauterius.	3 Iustus.	10 Capito.

11 Maximus.	19 Narciss ^o iterū,	& Iudas , Ab
12 Antoninus.	20 Alexander.	hoc, facta exi-
13 Valens.	21 Gazabanes.	gente Helena,
14 Iulicianus.	22 Emenæus.	Crux domini
15 Narcissus.	23 Zabda.	cum clavis, est
16 Aius.	24 Ermon.	inuenta.
17 Germanio.	25 Zacharias.	27 Maximus.
18 Gordius.	26 Quiriacus: qui	28 Cirillus.

Nomina archiepiscoporum Dorobernensis eccl. siæ.

1 Augustinus.	14 Æthelhardus.	27 Alpheagus.
2 Laurentius.	15 Wulfredus.	28 Liuingus.
3 Mellitus.	16 Feologildus.	29 Æthelnothus.
4 Iustus.	17 Ceolnothus.	30 Eadsius.
5 Honorius.	18 Ætheredus.	31 Robertus.
6 Deusdedit.	19 Pleigmundus.	32 Stigandus.
7 Theodorus.	20 Athelmus.	33 Lanfrancus.
8 Brihtwaldus.	21 Wulfhelmus.	34 Anselmus.
9 Tadwinus.	22 Odo.	35 Radulfus.
10 Nothelmus.	23 Dunstanus.	36 Gulielmus.
11 Cuthbertus.	24 Æthelgarus.	37 Theobaldus.
12 Breogwinus.	25 Sigericus.	
13 Iainbertus.	26 Alfricus.	

Nomina episcoporum Roffensis ecclesiæ.

1 Iustus.	11 Dunnus.	21 Arnostus.
2 Romanus.	12 Eardulfus.	22 Gundulfus.
3 Paulinus.	13 Diora.	23 Radulfus: Hic
4 Ithamarus.	14 Werimundus.	post Anselmum
5 Damianus.	15 Beornmodus.	Doroberniæ ar-
6 Putta.	16 Burhticus.	chipræsulatum
7 Quichelmus.	17 Alstanus.	sulcepit.
8 Gebmundus.	18 Godwinus.	24 Earnulfus.
9 Tobias.	19 Godwinus.	25 Iohannes.
10 Aldulfus.	20 Siwardus.	

East-

Eastfloxonia.

Nomina episcoporum Lundoniensis ecclesie.

1 Mellitus	14 Osmundus	27 Alfstanus.
2 Ceadda	15 Æthelnotus	28 Wulfstanus
3 Wina	16 Ceolberhtus	29 Alhunus
4 Erconwoldus	17 Ceorulfus	30 Alwius
5 Waldherus	18 Swithulfus	31 Alfwardus
6 Ingualdus	19 Heahstanus	32 Robertus
7 Ecgulfus	20 Wulfsius	33 Gulielmus
8 Wighedus	21 Æthelwardus	34 Hugo
9 Eadbrihtus	22 Ealhstanus	35 Mauricius
10 Eadgarus	23 Theodredus	36 Ricardus
11 Coenwalchus	24 Wulfstanus	37 Gilebertus
12 Eadbaldus	25 Brihthelmus	38 Robertus,
13 Heathoberhtus	26 Dunstanus	

Eastanglia.

Christianissimo rege Eastanglorum Sigeberto regnante, Fælix episcopus genere Burgundus, Eastang'os ad fidem Christi cōuertit: & primus illorum præsul existens, in ciuitate Dommocensi sedem episcopatus accepit.

Nomina episcoporum Eastanglorum.

1 Fælix	3 Bertgillus, qui & Bonifacius
2 Thomas	4 Bifa.

Postea Eastanglia in duas parochias diuiditur.

Nomina episcoporum Elmamensium.

1 Beadwinus
2 Northbertus
3 Heatholacus
4 Æthelferthus
5 Lanfetthus
6 Æthelulfus
7 Hunferhtus
8 Sibba
9 Hunferthus
10 Hunbrihtus.

Nomina episcoporum Dommocensium.

1 Æcca
2 Æsculfus
3 Eardredus
4 Cuthwinus
5 Aldbertus
6 Ecglaſus
7 Headredus
8 Alfhunus
9 Hidferthus
10 Wermundus
11 Wilredus.

Tem-

Tempore Ludicani regis Merciorum & Egberti regis Westsaxonum, Hunbrihtus & Wilredus Eastanglorum gesserunt præsulatum.

12	Athulfus: Hic regis E-	22	Grimkitellus pro auro
	adwij tempore Eastan-		electus. Habuit duas pa-
	glia præsulatū solus rexit.		rochias tunc, Australium
	Eodēq; modo illius suc-		Saxonum & Orientaliū
	cessores.		Anglorum. Sed ille post-
13	Alfricus		modum eiectus est, &
14	Theodredus	23	Stigandus receptus.
15	Theodredus	24	Agelmarus, frater Sti-
16	Æthelstanus		gandi.
17	Algarus	25	Arfastus
18	Alwinus	26	Gulielmus
19	Ælfricus	27	Herbertus
20	Ælfricus	28	Euerardus
21	Stigandus. Sed statim	29	Gulielmus.
	eiectus est, Pro quo.		

Southsaxonia.

Wilfridus Australes Saxones (rege Coenwalcho regnāte) ad fidem Christi conuertit, & illis in partibus annis quinq; officium episcopatus exercuit. Vectæ quoq; Insulæ verbi ministros destinavit.

Nomina episcoporum Australium Saxonum.

- 1 Wilfridus
- 2 Eadbertus. Hic erat abbas monasterij sancti Wilfridi episcopi, quod dicitur Selesig. Postea, vt decretum est Sinodali decreto, prouinciæ Australium Saxonum, quæ eatenus ad ciuitatis Wentanæ (cui tunc Daniel præerat) parochiam pertinebat, post Wilfridum pontificali iure præficitur.

3 Eolla

3	Eolla	12	Gutheardus	21	Stigādus. Hic
4	Sigga	13	Alfredus		de Selescia ad
5	Aluberhtus	14	Eadelmus		Cicestriā mu-
6	Osa	15	Æthelgarus		tauit sedem.
7	Gifelherus	16	Ordbrihtus	22	Gulielmus
8	Tota	17	Ælmarus	23	Radulfus.
9	Wihthunus	18	Æthelricus	24	Sigefridus.
10	Æthelulph ⁹	19	Crimkitellus		
11	Cocnredus	20	Heca		

Westfaxoniam.

Sanctus Birinus primus Occidentalium Saxonum præful extitit. Is ab Honorio papa missus, Angliam venit: & Kinegilsum regem cum sua gente ad fidem conuertens baptizauit, ac solus Westfaxoniam pontificali iure rexit, habens sedem episcopalem in ciuitate Dorcica.

Nomina præfulum VVentanae ciuitatis.

- 1 Birinus
- 2 Ægelberhtus
- 3 Wina. Tēpore Ægelberhti episcopi Coēwalchius rex Westfaxoniam in duas parochias diuisit. Vnde Ægelberhtus grauiter offensus, dimisso præfulatu, in Galliā redijt, & Wina ambas parochias iure pontificali rexit, sed paulò pōst ab ipso rege præfulatu pulsus, Lundoniæ ciuitatis episcopatum accepit.
- 4 Leutherius, Leutherius episcopatum Gewissorum solus rexit,
- 5 Headdus. Sanctus Headdus Gewissorum episcopatum solus gessit. Quo defuncto, præfulatus illius in duas prouincias rege Westfaxonum Ina regnāte, & Brihtwaldo Dorobernię archiepiscopo, Wicciorumq; præfule Egwino pontificantibus, est diuisus. Vna data est Danieli, altera Aldelmo eiusdem regis propinquo.

6 Daniel	16 Eadmundus	26 Alpheagus martir
7 Hunfrithus	17 Helmstanus	
8 Kinchardus	18 Suithunus	27 Kenulfus
9 Æthelhardus	19 Alhfrithus	28 Athelwoldus
10 Egbaldus	20 Denewlfus	29 Alffius
11 Dudda	21 Frithestanus	30 Alfwinus
12 Kineberhtus	22 Birnstanus	31 Stigandus
13 Alhmundus	23 Alpheag ⁹ cal-	32 Walcelinus
14 Wigtheinus	24 Alffius (uus	33 Gulielmus
15 Herefridus	25 Æthelwaldus	34 Henricus.

Nomina præsulum Summungenensis ecclesie.

Rex Anglorum Eadwardus primus & archipræsul Doroberniæ Pleigmundus, salubri consilio inuento, singulistribubus Gewissorum singulos constituentes episcopos, singulis episcopia constituerunt, & quod dudum duo habuerunt in 5. diuiserunt. Quibus gestis, Pleigmundus in ciuitate Dorobernia septem episcopos septem ecclesijs in vna die consecrauit, Frithestantum ad ecclesiam Wintoniensem, Æthelstanum ad ecclesiam Coruinentem, Werstanum ad ecclesiam Scireburnensem, Æthelhelmum ad ecclesiam Fontanensem, Eadulfum ad ecclesiam Cri-diaturensem, Australibus Saxonibus, Bernethum, & Mercijs Australibus Coenulfum ad ciuitatē quæ vocatur Dorcestria.

1 Æthelstanus	7 Alfricus
2 Odo. Hic vir sanctus post Wulfhelmum Doroberniæ suscepit præsulatū.	8 Brihtwoldus. Hi ambo extiterunt archiepiscopi Doroberniæ.
3 Osulfus	9 Heremannus. Hic præsulatū Scireburnensem ab Eadredo rege acquisiuit, episcopatu suo copulauit, & Cathedram pontificalem
4 Alffianus	
5 Alfgarus	
6 Sigericus	

ficalem vtrorumq; episcopatum Scireburnę sibi constituit. Sed rege Guilielmo seniore regnante, 10 Osmundus Sinodali auctoritate ac 11 Rogerus, eiusdem regis munificētia inde ad Saresbiriā sedem suam mutauit.

Nomina pręsulum Scireburnensis ecclesię.

Sanctus Aldelmus, Inę regis Wessaxonum amantissimi propinquus, citharedus erat optimus, Saxonicus atq; latinus erat poeta facundissimus, cantor peritissimus, doctor egregius, sermone nitidus, scripturarum tam liberaliū quā ecclesiasticarū eruditione mirandus. Exstitit enim prius docti viri Maidulfi, dein archipręsulis Theodori, & eius cooperatoris abbatis Adriani discipulus. Hic cum adhuc esset abbas Maidulfi vrbis, scripsit librū egregium aduersus errorem Britonum, cuius lectione multos eorum ad catholicam dominicę Paschę celebrationem perduxit. Scripsit & alia nonnulla, vt potē vir vndecunq; doctissimus.

1 Aldelmus	9 Æthelheagus	17 Alfsius
2 Fortherus	10 Alfsius	18 Alfwoldus
3 Herewaldus	11 Asserus	19 Æthelricus
4 Æthelmodus	12 Æthelwardus	20 Æthelsius
5 Denefrithus	13 Werstanus	21 Brihtwinus
6 Wiberhtus	14 Æthelbaldus	22 Ælmarus
7 Alhstanus	15 Sigelmus	23 Birhtwinus
8 Heahmundus	16 Alfredus	24 Ælfwoldus

Nomina pręsulum Fontanensis ecclesię.

1 Æthelmus	3 Alpheagus	9 Liuingus
2 Wulfhelmus,	4 Wulfhelmus	10 Ethelwin ⁹ . Hic
Horū vterq; archiepiscopus extitit Dorober-	5 Brihthelmus	prius Eoueshā-
niz.	6 Kinewardus	nēsis extitit ab-
	7 Sigarus	bas.
	8 Alfwinus	11 Birhtwinus
		12 Birth-

12 Birhtwius	nicus	15 Iohannes
13 Bodeca Saxo-	14 Gisa	16 Godefridus
		17 Robertus.

Nomina præsulum Criliatunensis ecclesie.

1 Eadulfus	9 Liuingus. Hic, defuncto
2 Æthelgarus. Hic Sancto	Brihtwaldo suo auuncu-
Dunstano successit in ar-	lo, Cornubiensem præsuli-
chiepiscopatu.	latum, rege Eadwardo
3 Alfwoldus	permittente, Domnani-
4 Sidemannus	ensi coadunauit episco-
5 Alfricus	patui.
6 Alfwoldus	10 Leofricus
7 Alfwoldus	11 Osbernus
8 Eadnothus	12 Gulielmus.

Hecana

*Nomina præsulum Magesetensium siue
Herefordensium.*

1 Putta	12 Vtellus	23 Alfricus
2 Tirhtellus	13 Wulfhardus	24 Athulfus
3 Torhtheras	14 Beonna	25 Æthelstanus
4 Walkstodus	15 Eadulfus	26 Leouegarus
5 Cuthbertus	16 Cuthwlfus	27 Walterus
6 Podda	17 Mucellus	28 Robertus
7 Ecce	18 Deorlafus	29 Gerardus
8 Ceadda.	19 Cinemundus	30 Reignelmus
9 Aldbertus	20 Eadgarus	31 Gosfridus
10 Esna	21 Tidhelmus	32 Ricardus
11 Ceolmundus	22 Wulfhelmus	33 Robertus.

Hwiccia.

Hwiccia.

De pontificali sede quomodo primitus statuta sit Wigornia.

EGregio Merciorum regi Wlfario, qui regum totius Mercie fidem Christi primus suscepit, germanus suus, gloriosus rex sanctus Æthelredus in regnum successit. Cui Hwiccorum subregulus Osferus, vir multum laudabilis, Hwicciam, cui dignitate præsidebat regia proprii antistitis dignitate honorari sublimariq; desiderans regimine, consilium dedit utile, rogavitq; summo opere quatenus suum, quod tunc cæteris regnis præminebat Angliæ, pluribus antistitibus decoraret venustius, ac honoraret sublimius, sicut quosdam reges Angliæ noverat olim fecisse. Qui cum prius id idem faciendi magno flagraret desiderio, mox eius suasionibus salubribusq; consilijs acquievit, & archipræsule Dorberniæ Theodoro ad se accersito, rogavit ut (regno suo plures in parochias diuiso) episcopos locis constitueret opportunis. Ille autem, utile satis regis votum gratanter approbans, quod rogabatur sine dilatione maturauit explere. Itaq; diocæsim, cui tunc Saxulfus pontificali regimine præfuit, cum consensu eiusdem regis ac principum illius, in quinque parochias diuisit, anno ab incarnatione domini secundum Euāgelium, 701. iuxta Dionisium (cuius errorem adhuc sancta sequitur ecclesia) anno. 679. Et quia ciuitas Wigornia tempore quo regnabant Britones vel Romani in Britannia, & tunc & nunc totius Hwicciæ vel Magefitaniæ metropolis extitit famosa, cathedrā erexit pontificalem dignitate in ea, parochiarū iam diuisarum primam constituens Hwicciam. Ad quam de monasterio Hildæ abbatisse vir strenuissimus ac doctissimus Tatfrithus electus est antistes. Sed priusquam ordinari posset, morte præreptus est immatura.

2. Secundam autem illam, quæ pertinet ad episcopatum Licitseldensem, cui virum religiosum ac modestum Cuthwi-

Cuthwinum præfecit.

3. Tertiam verò Mediterraneam Angliam, in qua prædictus episcopus Saxulfus (quia ita sibi placuit) reſedit, pontificali cathedra illi cōſtituta in ciuitate Leogera.

4. Quartam deniq; Lindiffim prouinciā, cui præpoſuit virum ſanctum Æthelwinum germanum ſancti Aldwini, abbatis monaſterij quod Partaneum nuncupatur: ſtatuens ei episcopalem ſedem in ciuitate, quæ vocatur Siddena.

5. Quintam verò conſtituit Suthangliam, ad quam de præſato monaſterio Hildæ abbatiffæ, ſingularis meriti & ſanctitatis virum Ætlamū elegit antiſtitē, eiq; præſulatus ſedem in loco qui vocatur Dorcaſtra conſtituit. Porro pro Tatfritho venerabilis vir Boſelus elect⁹, ab ipſo Theodoro ſicut cæteri ordinatus eſt episcopus, habens episcopalem ſedem in prædicta ciuitate Wigorna, quæ tunc temporis altis muris & menibus pulcris decorata, multis vrbibus clarior extitit atq; ſublimior.

Nomina Præſulum VVicciorum.

1 Boſelus	11 Alhwinus	21 Brihteagus
2 Ofthorus	12 Wereferthus	22 Liuingus
3 Egwinus	13 Wilferthus	23 Aldredus
4 Wilfridus	14 Æthelhunus	24 Wulſtanus
5 Milredus	15 Kinewoldus	25 Samſon
6 Weremundus	16 Dunſtanus	26 Teoulfus
7 Tilherus	17 Oſwaldus	27 Simon
8 Eathoredus	18 Aldulfus	28 Iohannes.
9 Deneberhtus	19 Wulſtanus	
10 Heaberhtus	20 Leoffius	

Mercia.

Nomina episcoporum Licetfeldentium.

Interfecto rege Pagano Merciorum Penda, cum Oſwi-

us

us rex Christianus regnū eius acciperet, & gentem Merciorum finitimarumq; prouinciarum anno dominicæ incarnationis. 656. ad fidem Christi conuertit, factus est Diuma primus episcopus Merciorū, Mediterraneorum Anglorum, Lindisfarorum, contiguarumq; prouinciarum. Secundus Ceollachus: vterq; Scotus. Tertius Trumherus, sub rege Wulfero primus. Quartus Iarumannus. Quintus Ceadda, cuius pōtificalis sedes extitit in loco, qui dicitur Licetfeld, vbi sequentium quoq; prouinciæ illius episcoporum sedes fuit. Sextus Winfridus, Septimus Saxulfus. Hij quinq; Angli extitēre.

1 Diuma	gis Merciorum Burhredi,
2 Ceollachus	& regis Westsaxonū Al-
3 Trumherus	fredi.
4 Iarumannus	21 Ælla, qui & Ælswinus.
5 Ceadda	Hic præsulatum gessit tē-
6 Winfridus	pore Æthelstani regis to-
7 Saxulfus	tius Angliæ.
8 Headda	22 Alfgarus
9 Aldwinus, qui & Wor.	23 Cinsius
10 Huitta	24 Winsius
11 Hemelus	25 Ælfegus
12 Cuthfridus	26 Godwinus
13 Berthunus	27 Leouegarus
14 Higbertus	28 Brihtmarus
15 Aldulfus	29 Wulsius
16 Herewinus	30 Leofwinus
17 Æthelwaldus	31 Petrus
18 Hunberhtus	32 Robertus de Limesia
19 Cineferthus	33 Robertus Peche
20 Tunbrihtus, Hic gessit	34 Rogerus de Clintona
episcopatū tempore re-	35 Walterus.

Oo

Midanglia.

Midanglia.

Nomina præsulum Leogerensium.

1	Cuthwinus	rochias. Leogerensem sci-
2	Wilfridus. Post Saxulfū,	licet & Lindisfarorum in
	prouincia Merciorū duos	vnum coadunatas, tem-
	episcopos habuit, Head-	pore regis Anglorū Ead-
	dā & Wilfridū, Hagustal-	gari rexit.
	dēsis episcop⁹ Wilfridus	12 Ælnothus
	præsulatu pulsus, Leoge-	13 Ælswius. Huius admi-
	rensem episcopatum (Æ-	niculo & administratio-
	thelredo rege cōcedēte)	nefactus Oswaldus Ra-
	suscepit: sed post aliquot	mesienſe Cænobiū, quod
	annos eiicitur, & Headda	ipse & Dux Eastanglorū
	rexit ambas parochias.	Æthelwinus à fundamē-
	Deinde Aldwinus simi-	tis construxerant, conse-
	liter.	crauit.
3	Aldwinus	14 Alfhelmus
4	Totta	15 Eadnothus
5	Eadberhtus	16 Æthericus
6	Vnwona	17 Eadnothus
7	Werenberhtus	18 Vlfus. Sed postmodum
8	Rethunus	ciectus.
9	Aldredus	19 Wulfwius
10	Ceolredus. Hic pontifi-	20 Remigius. Hic sedem ad
	catum gessit tempore re-	Lincolniam tranſtulit.
	gis Merciorum Burhredi,	21 Robertus
	& regis Westſaxonū Al-	22 Alexander
	fredi.	23 Roberhtus
11	Leofwinus. Hic duas pa-	

Lindisſis.

Nomina Præsulum Lindisfarorum.

Rex Northanhimbrorum Egfridus, fugato in bello rege Merciorum Wulfero, prouinciā Lindisſim obtinuit, & inde Saxulfum episcopū expulit. In cuius locum anno dominicæ

dominicæ incarnationis, 678. primus ad eandem prouinciam ab archiepiscopo Theodoro proprius ordinatus est episcopus Eathedus regis Ecgfridi Capellanus. Sed quia anno sequenti Merciorum rex Æthelredus bellica sorte prouinciam recuperauit, dimisso præsulatu in Northimbriam redijt, & post à Theodoro archiepiscopo, Rhipensi ecclesiæ præficitur. Cuius post discessum rex Æthelredus, Oshero Wicciorum rege suggerente, Theodorum archiepiscopum rogauit, vt regno suo plures in parochias diuiso, episcopos locis constitueret oportunis. Cuius ille votum gratanter approbavit, & præsulatum Saxulfi in .5. parochias diuisit, quibus sextam adiecit:

1 Eathedus	8 Ealdulphus
2 Æthelwinus	9 Brihtredus.
3 Eadgarus	Iste episcopatū gessit tem-
4 Kinebirhtus	pore regis Merciorum
5 Alowiochus	Burhredi, & regis West-
6 Ealdulfus	saxonum Alfredi.
7 Ceolulfus	

Deira.

Nomina archiepiscoporum & episcoporum Northumbrana gentis.

Nomina archiepiscoporum Eboracensium.

Vir deo dilectus Paulinus, à Iusto archiepiscopo missus, regem Northimbrorum Eadwinum cum tota sua gente ad fidem Christi conuertit, in Eboraco episcopali sede accepta. At rege interfecto, rebusq; Northimbrorum turbatis, Cantiam nauigio redijt, atque ab Honorio archiepiscopo & rege Eadbaldo honorificè susceptus, eorum inuitatione præsulatum Rosensis ecclesiæ mortuo Romano suscepit. In qua moriens pallium (quod ab honorio papa susceperat) reliquit.

- 1 Paulinus

- 2 Ceadda S. Ceadda tribus annis ecclesiā Ebo-
 3 Bosa racensem regens, ad monasterij sui
 4 Iohannes (quod Lastingaig dicitur) curā secessit,
 5 Wilfridus Wilfrido Eboracēsis ecclesiæ nec nō &
 6 Egbertus omniū Northanhimbrorū sed & Picto-
 7 Coena rum episcopatū administrante. Quo à
 8 Eanbaldus rege Egfrido præsulatu pulso, Bosa ad
 9 Eanbaldus Eboracensem, Eata ad Hagustaldēsem
 10 Wulfsius ecclesiam à Theodoro archiepiscopo in
 11 Wigmundus locū eius cōsecrati sunt episcopi. Quo-
 12 Wulfherus rū numero, post tres annos abcessione
 13 Æthelbald⁹ Wilfridi, duos addidit antistites, ad ec-
 14 Redewardus clesiam Hagustaldensem Tunberto re-
 15 Wulstanus manente, Eata ad Lindisfernensem, &
 16 Oskytellus Trunwino ad prouinciam Pictorum.
 17 Oswaldus Eathedum verò de Lindissi reuersum
 18 Aldulfus Rhipensi ecclesiæ præfecit, Tunberto
 19 Wulstanus deposito, Eata ad sedem Hagustalden-
 20 Ælfricus sem reuertitur; & Guthbertus Lindis-
 21 Kinsius fernensi ecclesiæ præficitur. Defuncto
 22 Aldredus Eata, Iohannes pro eo ordinatur, Post
 23 Thomas longum verò exilium, Wilfridus iterū
 24 Gerardus in episcopatum Hagustaldensem reci-
 25 Thomas pitur. Iohanne verò defuncto, Bosa E-
 26 Thurstanus. boraci substituitur.

- Nomina episcoporum* 6 Wilfridus
Rhipensium. 7 Acca
 1 Eathedus. 8 Friothebertus
Hagustaldensium. 9 Alhmundus
 1 Wilfridus 10 Tilbertus
 2 Eata 11 Æthelbertus
 3 Tunbertus 12 Heardredus
 4 Eata 13 Eanbertus
 5 Iohannes 14 Tidferthus.

Bernicia

Bernicia.

Sanctus Aidanus à Scotis episcopus ordinatus, ac missus provincijs in quibus regnavit rex Oswaldus, verbum fidei prædicavit: & ab ipso rege in insula Lindisfernensi sedem episcopalem (ut petebat) accepit. Quo de hac vita sublato, Finanus pro illo gradum episcopatus (à Scotis ordinatus ac missus) accepit. Quo defuncto, Colmanus in episcopatum successit, & ipse missus à Scotis. Quo, episcopatu dimisso, ac patriam reuerso, Tuda (qui & ipse Præsul à Scotis ordinatus) pro illo pontificatum suscepit. Quo de hoc mundo raptus, episcopatus in duas parochias diuiditur. Ceadda ad Eboracensem, Wilfridus ad Hagustaldensem ecclesiam ordinatur.

Nomina episcoporum Lindisfernensium.

1 Aidanus	21 Higbaldus	21 Aldhunus
2 Finanus	12 Egbertus	22 Eadmundus
3 Colmannus	13 Eardulfus	23 Edredus
4 Tuda	14 Cutheardus	24 Agelricus
5 Eata	15 Tilredus	25 Agelwinus
6 Cuthbertus	16 Wigredus	26 Walcerus
7 Eadberthus	17 Vhtredus	27 Gulielmus
8 Eadferthus	18 Sexhelmus	28 Randulphus.
9 Æthelwoldus	19 Aldredus	
10 Cinewlfus	20 Alfsius	

Terra Pictorum gentis.

Nomina episcoporum Candide Case.

1 Trumwinus	5 Æthelbertus
2 Pehthelmus	6 Beadwlfus
3 Frithewaldus	7 Heathoredus.
4 Pehthwinus	

Incipit regalis prosapia Anglorum, descendens ab Adam.

Genealogiam ab
Adam usque ad
Wodenum quere
paginæ 294.

Wodenus.

Veſta, ſive Wehta.	Caſera. Titmon	Eaxne- ta.	Withel- geatus.	Weagdea- gus.	Bealdeagus.	Winta.
Witta.	Trigil- ſus.	Geſecg.	Waga.	Siggarus.	Brandius.	Cretta.
Wihtgi- ſus.	Roth- mūdus.	Sueppa.	Wiht- leagus.	Suebde- gus.	Beornus	Freode- garius.
Hengi- ſtus, pri- mus rex	Hrippus	Sige- fugel.	Were- mūdus.	Siggeotus.	Beorno.	Friawi- nus.
Cātua- riorum.	Wihele- mus.	Bēdca.	Offa.	Seabal- dus.	Weg- brādus.	Wigga.
Oricus.	Vſſa ſive	Offa.	Angen- geatus.	Sefuge- lus.	Inge- brandus	Bubba.
cogno- mine	Wſſa, pri- mus rex	Æſcwi- nus pri- mus rex.	Eome- rus.	Sueartha.	Gewi- ſus.	Beda.
Æſca rex.	Orien- taliū	Orien- taliū.	Icelius.	Seomelus.	Elſa.	Eanfer- thus.
Oſta rex.	Anglo, rum.	Saxo- num.	Cnebba	Wester- walcna.	Engen- geat.	Ab hoc
Irmen- ricus rex.	Titellus rex.	Sledda rex.	Cune- waldus.	Wilgel- ſus.	Ingen- geat.	Lindif- farorum.
Genealogiam regum Berni- ciorum quere aliter, pag. 218.	Redwal- dus rex.	Seber- tus rex.	Creod- da ſive	Wuſcfrea.	Engen- geat.	proſa- pia.
Æthel- bertus rex	Eorpwal- dus rex.	Crida primus rex Mer- ciorum.	Wibba rex.	Iſſus, Dux.	Aerhel- brihtus.	Cardi- cius pri- mus rex.
Chriſti- anus.				Ælla, pri- mus rex Deiſorum.	Oeſa.	West- ſaxonū.
					Kenri- cus rex.	
					Eoppa.	Ceauli- nus rex.
					Ida, pri- mus rex Bernici- orum.	

Genealogia Regum Cantuariorum.

A Nglosaxones(imperatoris Martiani tempore) à Britonibus inuitati, Britanniam tribus nauibus (quasi propria pugnaturi, re autē vera hanc expugnaturi) sunt aduecti. Quorum duces Hengistus & Horfus fuere primi, è quibus Horfus occiditur in bello, Hengistus verò adepta victoria, anno dominicæ incarnationis, 455. regnare cepit, & primus Anglorum extitit rex Cantuariorum.

Sanctus Augustinus à beato Gregorio papa missus, regem Cantuariorum Æthelbertum anno dominicæ incarnationis. 527. regni verò eius. 35. ad fidem Christi conuertit, qui non longè à ciuitate Dorobernia ad Orientē, ecclesiam beatorū apostolorum Petri & Pauli construxit, ac diuersis donis ditauit. Fecit etiam in ciuitate Londonia ecclesiam sancti Pauli apostoli, & in ciuitatē Dorubreuī ecclesiam beati Andreæ apostoli. Quorum vtrorūq; præfulibus(vt archiepiscopo Doroberniæ) dona multa obtulit, sic & territoria ac possessiones in vsum eorū, qui cum illis erant, adiecit. Cuius regina Berta Francorum regis extitit filia, quorū filia sancta Æthelburga Eadwini regis Northanhimbrorum erat regina, quæ monasterium in loco qui vocatur Limina construxit, & ibi requiescit. Eiusdem regis Æthelberti soror Rigula, Est saxonum regina, genuit sanctum Sebertum, eiusdem prouinciæ regē. Decedens rex Æthelbertus anno regni sui. 56. cœli regna conscendit. Cui filius suus Æthelbaldus successit: qui rebus ecclesiæ (quantum valuit) in omnibus consulere ac fauere cupiens, diuinis se mancipare præceptis studuit. Huius regina Emma, regis Francorum erat filia. Quorum filia, sancta videlicet Eanswitha, quæ in loco qui Folcestan dicitur requiescit, & regulus Ermenredus extitit filius. Cui scilicet Ermenredo regina sua Oslaua, quatuor filias & duos filios peperit, sanctam videlicet Ermenbergam, quæ fuit regina Mercwaldi regis West Anglorum: san-

Etiam Ermenburgam, sanctam Ætheldritham, sanctam
 Ermengithā, sanctos martires Æthelredum ac Æthelbertū,
 quos Thunnor præpositus Egberti Cātuariorum regis, ut
 ipse iusserat) martirizauit. Deceffit rex Eadbaldus anno
 regni sui 25. & Ercōbertum filium suum successorē reli-
 quit. Hic primus regum Anglorum, in regno suo idola
 destrui, & ieiunium. 40. dierum iussit obseruari. Huic re-
 gina sua sancta Sexburga, Annæ regis Orientalium An-
 glorum filia, monasterium in Sceapege construxit. Sancta
 Ercongota, eiusdē regis Erconberti ac S. Sexburgæ filia, in
 Galliā missa, sub matertera sua sancta Æthelburga abba-
 tissa, in Brigenfi monasterio vsque ad finem vitæ suæ deo
 seruiuit, & ibi requiescit. Altera filia sua Ermenilda, Wul-
 feri regis Mertiorum erat regina. Deceffit rex Erconber-
 tus anno regni sui. 24. Egbrihto filio regni sedem relin-
 quens. Qui. 9. regni sui anno mense Iulio deceffit, succe-
 dente in regnum fratre suo Lotherio. Qui vulneratus in
 pugna Australium Saxonum, quos cōtra eum Eadricus fi-
 lius Egberti aggregauerat, anno regni sui. 12. inter medē-
 dum mense Februario defunctus est. Cui successit in reg-
 nū Edricus, filius fratris sui Egberti, ac vno anno & dimi-
 dio regnauit. Cui frater suus Wihfredus in regnum suc-
 cedens, ecclesiam sancti Martini in Douera construxit.
 Deceffit autem Wihfredus rex anno regni sui. 34. filium
 suum Æthelbertum regni hæredem relinquens: qui an-
 no regni sui. 36. deceffit. Cui frater suus Eadberhtus (qui
 & Pren) successit. Quem rex Merciorum Kenulphus (dum
 Cantiam deuastaret) cepit, & secum in Merciam duxit.
 Cui successit Cuthedus, & anno regni sui nono deceffit.
 Cui Baldredus successit, & anno dominicæ incarnationis
 iuxta Dionisium. 823. à rege Westsaxonum Egberto ex-
 pulsus est regno. Huc vsque regnum Cantuariorum per
 trecētos sexaginta & octo annos stetit: postea verò West-
 saxonica cessit ditioni.

Principium

Principium regni Regum Orien-

talium Anglorum.

Regno posterius Cātuariorum, & prius regno Occidentalium Saxonum exortum est regum Orientaliū Anglorum. Cui præsuerunt reges potentes, sed Redwaldus illis omnibus extitit potentior. Omnes enim Australes Anglorum & Saxonum prouinciæ cum suis regibus (ad confinium vsq; Humbri fluminis) ei subiectæ erant. Qui Æthelfridum regem Deirorum & Berniciorum in bello, quo eius filius Reinherus peremptus est, occidit: & Eadwinum Ælle filium, vt in regnum perueniret, adiunxit. Cui alter filius suus Eorpwaldus in regnum successit, & Eadwino rege persuadente fidem Christi cum sua prouincia suscepit. Quem non multo post Rigbertus vir gentilis in bello occidit. Cui frater suus ex parte matris Sigbertus successit. Hic sancto Furseo, ad se de Hibernia venienti, possessiones ac locum cōstruendi monasterium in castro quodā, quod lingua Anglorū Cnobheresburh vocatur, dedit: & post (amore regni celestis) relicto regno, & cognato suo Egrico commendato, in monasterio quod sibi fecerat, monachus factus est. Et multo post tempore, contra regem Merciorum Pendam, ad confirmandum militem, inuitus in certamen ductus, suæ professionis nō immemor, dum nisi virgam tantum in manu habere voluit, occisus est vna cum rege Egrico. Quorum regni successor factus est Anna filius Eni, fratris Redwaldi. Cuius filia, sancta Sexburga, Erconberto regi Cantuariorum in coniugio copulata est. Altera filia sancta Æthelburga in Gallia (in Brigenfi monasterio) abbatissa facta est. Tertia sancta Ætheldritha prius Northimbrorum regina, & post Eliensis extitit abbatissa. Quarta sancta Withberga eiusdē monasterij sanctimonialis erat femina. Quatū pater Anna rex, à Pēda rege Merciorum occisus, fratrem suum Æthelherum regni heredem reliquit. Qui de regina sua sancta Hereswitha

reswitha, sorore sanctę Hilde abbatisse, duos filios Aldwulfum & Alfwoldum genuit: peremptus est autem in bello ab Oswio cum Penda rege. Cui germanus suus Æthelwoldus successit. Quo defuncto, regnum Aldwulfus suscepit, & annis nonnullis regnavit. Cuius post mortem frater suus Alfwoldus regni regimen suscepit. Regnante autem Merciorum rege Offa, Beorna regnavit in Eastanglia, & post illum Æthelredus, qui de regina sua Leofruna sanctum habuit Æthelbertum. Hic post patrem brevi tempore regnum tenuit Orientalium Anglorum, innocteter enim sub pacis fœdere occisus est ab Offa rege Merciorum. Deinde per pauci reges in Eastanglia per. 61. annos regnauerunt potentes. Quoad ultimus eorum sanctus Eadmundus nactus fuit culmen regiminis: quem anno regni sui. 16. rex Paganus Hinguar martirizavit. Ex quo tempore Anglosaxones in Eastanglia desierunt annis ferè. 50. Erat enim ipsa absq; rege. 9. annis plenè, Paganorum Danorum direptioni atq; nimix substrata dilacerationi, qui conati sunt ea tempestate totum Angliam suę ditioni subijcere. Post in illa, simul & in Eastsaxonia ferè tota, Danicus rex Guthrum annis. 12. Eohricus, quem Angli peremerunt in pugna, regnauerunt annis quatuordecem. Deinde a Danacis Comitibus ambæ tam diu premebatur provinciæ, quousq; rex Eadwardus Senior, multos ex illis occidendo, nonnullos partes transmarinas adire cogendo, residuos in deditionem accepit, ac ambo regna regno annexerit Westsaxonico.

Eastsaxonia.

VT regnum Orientalium Anglorum post regnum Cantuariorum, sic habuit exordium regnum Orientalium Saxonum. Quorum reges ferè semper alijs premebantur regibus, frequentius tamen ac diutius regibus Mercensibus. Qui scilicet ante Sebertum, Æthelberti regis Cantuariorum nepotem ex sorore Rigula, dæmonis seruiabant

uebant cultibus. Ille verò prædicante Mellito, verbum veritatis cum sua gente primus illorum suscepit. Qui regna perennia petens, filios suos Sexredum & Sewardum, qui Pagani perdurauerant, regni temporalis reliquit hæredes. Ij paruo pòst tempore à Westsaxonibus in pugna sunt occisi. Quibus successit Sigebertus cognomēto Paruus, eiusdem Sewardi filius. Quo mortuo, regimen regni suscepit Segebertus Segebaldi filius, Hic (Oswij regis Northimbrorum hortatu) Christo credens, à Finano episcopo est baptisatus in Northimbria: quo regnante, East Saxones fidem (quam pridē abiecerant) sancto Ceda episcopo prædicante receperunt. Longo autem pòst tēpore occisus est à suis propinquis, quia Euangelica præcepta seruans, suis inimicis nimium parcere, & factas ab eis iniurias placida solebat mente dimittere. Cui frater suus Suithelmus in regnum successit, & ab ipso Ceda in Eastanglia baptizatus est. Cuius post mortem, Sebba filius Sewardi regis, filij regis S. Seberti, & Sigherus filius regis Sigeberti Parui, regni gubernacula tenuerūt. Post decessum Sigheri Sebba regni gubernacula rexit. Qui anno regni sui. 30. à Waldhero Lundoniensi episcopo monachicum suscepit habitū, & breui post tempore defunctus, cælica regna petiuit. Pro quo filij eius Sighardus & Swefredus regnauerunt. Quorum post mortem, Offa filius Sigheri regis in regem leuatur. Hic iuuenis amantissimæ ætatis & venustatis, totiq; suæ genti ad tenenda seruandaq; regni ceptra exoptatissimus, suasu & hortatu sanctæ Kineswithæ regis Merciorum Penda filiæ, quam adamauerat, reliquit patriam & regnum propter Euangelium, & cum rege Merciorum Kenredo & sancto Egwinno Wicciorum episcopo Romam petijt. Vbi attonsus, & in monachico habitu vitam complens, ad visionem beatorum apostolorum diu desideratam peruenit. Cui in regnum successit Selredus, sancti Sigeberti regis filius. Quo perempto anno regno, 38. Suithredus regni solium obtinuit,

tinuit, ac aliquantis annis tenuit. Cuius post mortem, reges pauci super Eastsaxones regnauêre proprij. Nam eodem anno, quo regnum defecit Cantunariorum, cum ipsis & cum Suthsaxonibus strenuo regi Westsaxonum Egberto spontè se dedebant, & ei suisq; successoribus tam diu parebant, quoad Danicus rex Guthrum super eos potestatem acciperet. Lundonia tamen, cum terris circumiacentibus, Mercensibus regibus quamdiu ipsi regnauerunt, paruit.

Mercia.

POST initium regni Cantuariorum, principium extitit regni Merciorū. Qui multis annis cum suis regibus, cultibus idolatriæ dediti, paulatim regni sui fines dilatauêre. Sed Penda, qui regnare cepit anno dominicæ incarnationis iuxta Dionisium. 626. multò latius quàm aliquis suorum prædecessorum dilatauit. Duos etenim reges Northimbrorum sanctum Eadwinum ac sanctū Oswaldum, & tres reges Eastanglorum sanctum Sigebertum, Egricū & Annam, in bello occidit. Cui regina sua Kineswitha. 5. filios Peadam viz. Wulferum, sanctum Æthelredum, sanctum Merewaldum, & sanctū Mercelmum. & 2. filias sanctam Kineburgam & sanctam Kineswitham peperit. Regnauit autem annis. 30. non plenè. Quem rex Northimbrorum Oswius cū. 30. ducibus in bello peremit, & regnum eius suæ ditioni subegit, filio tamen eius Peadæ, qui à patre suo Mediterraneis Anglis princeps constitutus, in Northimbria à Finano episcopo est baptizatus, eo quòd suus esset cognatus (habuit enim in coniugem filiam suā Alhfledam) regnum Australium Merciorum dedit. At ille anno regni sui primo peremptus est nefariè. Tribus annis post interfectionem Peadæ regis completis, filium eius Wulferum duces Merciorum leuantes in regem, fines suos fortiter simul & libertatem receperunt. Hic primus regum Merciorum lauacrum regenerationis suscepit, &

& filiam Erconberti regis Cantuariorum ac reginæ illius sanctæ Sexburge, sanctam Ermenildam in coniugem accepit, & ex illa genuit Kenredum & Wereburgam virginē sanctissimam. Germanus verò ipsius, Westan-hecanorum rex, sanctus Merewaldus filiam Ermenredi reguli, fratris eiusdem Erconberti regis, sanctam Ermenbergam, matrimonio sibi copulauit, & ex ea tres filias, sanctam viz. Milburgam, sanctam Mildritham, sanctam Mildgitham, & vnum filium sanctum Merefinnum, genuit. Quo mortuo, regnauit pro eo Merelinus frater illius. Quorum sororem Kineburgam rex Northimbrorum Alfridus duxit vxorē. Quæ connubio carnalis copulæ pro dei amores relicto, in monasterio quod fratres sui Wulferus ac Æthelredus ei construxerunt, & ab ipsius nomine Kineburgæ castrum vocatur, sanctimonialis efficitur. In quo etiam soror sua Kineswitha sanctimonialium suscepit habitum. Decessit autem Wulferus rex anno regni sui. 17. Cui successit germanus suus sanctus Æthelredus, qui regis Northimbrorum Egfridi sororem Ostritham accepit in coniugem, ex qua filium Ceolredum suscepit. Anno verò regni sui. 30. monachus factus, Kenredo fratruei suo regnum dedit. Qui regni sui anno quinto sæculum reliquit, Romam adiit, & ibi in monachico habitu vitam finiuit. Cui in regnum successit Ceolredus, patrui sui Æthelredi filius, qui anno regni sui nono defunctus est. Cui Æthelbaldus filius Alwij, filij scilicet Eouæ, fratris Pendæ regis, successit. Quem anno regni sui. 41. Beornredus tyrannus in Seggeswalda occidit, & regnum illius inuasit. Corpus verò regis Rheopedunū delatum, regaliter est tumulatum, Cuius patruelis Eanulfi nepos, Offa, viz. filius Tingferthi, eodē anno regni inuasorē Beornredū in bello peremit, & loco eius regnauit. Cui regina sua Kinedritha duas filias, Eadburgam viz. quam rex Westsaxonū Brihtricus vxorē duxit, & Alfritham quæ virgo permansit, vnumq; filium Egferthum peperit. Decessit anno regni sui. 39. cui filius
suus

suus Egferthus successit, sed eodem anno decessit Cui vir magnificus Kenulfus fili⁹ Cuthberti, trinepotis Wibbæ regis successit. Huic regina sua Altritha duas filias Quendritham & Burgenildam, sanctumq; Kenelmum genuit. Decedens autem anno regni sui. 24. Wincelcumbæ sepultus requiescit, & hæredem regni filiū suū sanctū Kenelmum reliquit; qui eodem anno Quendrithæ sororis suæ insidijs occiditur. Cui patruus suus Ceolulfus successit, sed post biennium regno expellitur, & Beornulfus in regnum suscipitur. Qui biennio transacto ab Orientalibus Anglis in bello perimitur. Cui Ludecanus suus propinquus successit, sed post biennij tempus, dum suum prædecessorem vlcisci vellet, ab eisdem Eastanglis occiditur.

Successit autem Ludecano in regnum Wiglafus. Huic regina sua Kinedritha filium genuit Wigmundum, qui de filia regis Merciorum Ceolulfi Ælfleda, sanctum habuit Wistanum. Decedens rex Wiglafus anno regni sui 13. Rheopedunæ sepultus requieuit, cui Beorhtwlfus successit. Huic Sedrithra regina filium peperit Beohrtferthum, qui sanctum Wistanum peremit. Huius corpus ad Rheopedun monasteriū (tunc temporis famosum) delatum, in mausoleo aui sui regis Wiglafi est tumulatum. Verū illius martirio cælestia non defuere miracula, nā de loco in quo innocenter peremptus est, columna lucis usq; ad cælum porrecta, omnibus eiusdem loci incolis per 30. dies conspicua stabat. Decessit autem rex Beorhtwlfus anno regni sui. 13. cui Burhredus succedens, filiam Æthelulfi regis Westsaxonum Æthelsuithā duxit vxorem. Quem Paganus exercitus Danorum, anno regni sui. 22. regno expulit: qui mox Romam adiit, vbi nō diu viuens, defunctus est, & in schola Saxonum, in ecclesia sanctę Mariæ sepultus requiescit. Dani Pagani, eodem anno, quo Burhredus expulsus est regno, Ceolulfo ipsius Ministro regnum Merciorum custodiendum ad tempus cōmisere. Verū triennij tempore completo, partem illius inter se diui-

diuisere, partem autem illi dedere, & cum regnare permittere, qui ultimus regum Merciorum extitit. Post cuius mortem, Westsaxonum rex Alfredus, ut exercitum Paganorum Danorum suo de regno penitus expelleret, strenuitate sua Lundoniam cum circumiacentibus terris recuperavit, & partem regni Merciorum, quam Ceolulfus habuit, acquisiuit.

Initium regni regum Berniciorum.

ANno dominicæ incarnationis secundum Dionisiū. 547. Ida filius Eoppæ, fortissimi ducis, in Bernicia regnare cepit. Qui sex ex reginis filios habuit, Addam, Beolricum, Theodricum, Æthelricum, Osmearam, Theodermum: sex verò ex concubinis, Occam, Alricum, Eccam, Oswaldum, Sogor, Sogotherum, annisq; 12. regnavit. Cui filius suus primogenitus Adda successit.

Initium regni regum Deirorum.

ANno dominicæ incarnationis iuxta Dionisium. 559. Ælla filius Iffi ducis strenuissimi, in Deira regnare cepit, & annis ferè triginta regnavit. Interim super Bernicios regnauerunt Adda, primogenitus filius Idæ, septem annis, Clappa quinq; annis, Theodulph' vno, Freothulfus septem, Theodoricus septem, Æthelricus duobus, vivente Ælla. Quo mortuo filium eius Edwinum tertio anno suæ ætatis regno expulit, & super ambas prouincias, 5. annis regnavit. Quo defuncto, filius eius Æthelfridus regni gubernacula suscepit. Cui regina sua Acha, regis Ællæ filia, peperit. 7. filios, Eanfridum, Oslafum, Oslacum, sanctum Oswaldum regem, Oswium regem, Offam, Oswudum, & vnam filiam sanctam Æbbam abbatissam. Frater eius Theodbaldus, occisus est in bello, quo regem Scotorum Aidanum vicit. Occisus est & ipse in bello anno regni sui 24. à rege Eastanglorum Redwaldo, Cui successit sanctus Edwinus filius Ællæ. Huic exuli de Quëburga, filia Creodæ regis Merciorū, nati sunt duo filij, Offrithus & Eadfrithus,

frithus, cuius filius extitit Herericus, qui de Beorsuitha genuit sanctam Hildam abbatissam, constructricem monasterij quod vocatur Streoneshalh, ac sanctā Hereswitham Eastanglorum reginā. De regina verò sancta Æthelburga, regis Cantuariorū Æthelberti filia, duo filij sunt ei nati sanctus Æthelhunus & sanctus Wuscfrea, filiaq; 2. sancta Eanfleda & sancta Ætheldritha. Occisus est autem anno regni sui 17. etatis verò 48. & cum eo filius suus Of-
fridus, à Pagano rege Merciorum Penda, & Barbaro rege Walanorum Ceadwala. Cui sanctus Oswaldus, sui prædecessoris Æthelfridi ac germanæ ipsius Achæ filius, successit. Hic anno regni sui. 9. à prædicto Merciorum rege Penda occisus est, cui frater suus Oswius successit. Huius regni anno. 2. sanctus Oswinus filius Ofrici, filij Alfrici, patruī scilicet regis Edwini, super Deiros regnare cepit, & anno regni. 7. occisus est. Cui successit Æthelwaldus regis Oswaldi filius. De regina Eanfleda, regis Edwini filia, rex Oswius duos filios habuit, Egfridum & Ælfrinum, & tres filias, Ostritham scilicet, quam rex Merciorum sanctus Æthelredus in coniugium habuit: & Alhfledam quam rex Australium Merciorum Peada uxorem duxit, ac Alfedā quam pater post occisionē regis Pendæ pro victoria deo obtulit, & tribus annis Mercis cæterisq; Australium provinciarum populis præfuit. Anno verò regni. 28. decedens, Egfridum filium regni hæredem reliquit. Qui regni sui anno 15. à Pictis occisus est. Cui successit Alhfridus frater eius, & anno regni. 20. decessit, cui filius suus Ofredus successit, & anno regni. 11. occisus est. Cui Kenredus filius Cuthwini, abnepotis regis Idæ, successit: & post biennium moritur, & Ofricus in regem leuatur. Qui anno regni. 11. decessit, cui sui prædecessoris germanus Ceoulfus successit. Is anno regni. 9. monachus efficitur, regni regimen patrueli suo Eadbrihto, Eatę filio, relinquens. Qui anno regni. 19. monachus efficitur, & filius suus Oswlfus rex constituitur, & vno anno regnans, à Northimbrensis occiditur.

occiditur. Cui Mollus Æthelwoldus successit, sed. 7. anno regimen dimisit, & filius Eanwini Alhredus, trinepos regis Idæ, in regnum successit. Quem Northimbrenses anno regni sui 9. regno expulerunt, & Æthelredum (qui & Æthelbertus) Molli regis filium, in regem leuauerunt. Hunc quoq; anno regni sui quinto, Northimbrenses abiecerunt, & Alfwoldum regē constituerunt, quem regni sui anno. 11. Siganus quidam vir præpotens, iniuste peremit. In cuius loco peremptionis

Calitus emissa, lux est clarissima visa.

Successit ei in regnum nepos suus Ofredus, Alhredi filius, hunc etiam Northimbrenses (anno transacto) regno expulerunt, & regem Æthelbertum, quem prius extruserunt, in regnum receperunt. Quo à suis interfecto, Osbaldus regnum suscepit, & paucis dieb⁹ tenuit: cui Eadulfus successit, & vno anno regnauit. Deinde per annos. 76. aliquot imperauerunt reges, quorū vltimi fuerunt Osbrihtus & Ælla, qui anno dominicæ incarnationis iuxta Dionisiū. 867. in Eboraco cum flore Northimbrorum perempti sunt à Paganis, videlicet Danis, Norreganis, Suanis, Goutis, & quarūdam aliarū nationū populis. Quo anno Anglici reges, qui annis. 321. regnauēre, per annos. 51. imperare in Northimbria desiēre. Depopulationi namq; seruitutiq; eorundē Paganorum (absq; rege) annis. 8. subiacebāt. Nā per id temporis spatiū rege Eastanglię. S. Eadmundo perempto, & Merciorū rege Burhredo vltra inare fugato, eorumq; regnis suę ditioni subactis, ac Alfredo Westsaxonū rege fermē detrito, eiusq; regno maxima ex parte inualo, per Angliā & circa illā peruagātes, monasteria cum monachis & sanctimonialibus, ecclesias cum clericis incendere, ciuitates, vrbes, oppida, villasq; cremare, agros deuastare, strages hominum multas agere minimē cessabāt: nec mirum. Tam validus enim & tam numerosus nec antea nec post Angliā adiit exercitus, vtpotē regibus octo, videlicet Bagseg, Haldeno, Ingua-ro, Hubba, Guthrum, Oskitello, Amundo & Eowilso, ac plusquam. 20. Comitibus, & varijs armorum generibus cōstructus. Horum omnium acta pessima, qui nosse voluerit, seriatim pleni- usq; reperiet scripta in Chronicarū Chronica: huic verò libello

duntaxat vtiliora studuimus inferere. Hoc tamen solum hic notandum, quòd gloriosus rex Westsaxonum Æthelstanus, anno dominicæ incarnationis iuxta Dionisium. 926. aduentus verò Anglorum in Britanniam anno. 477. totius Angliæ monarchiam primus Anglosaxonum obtinuit, & rex Angliæ coronatus, & ab omnibus imperator totius Britannia est pronunciatus.

Genealogia regum Westsaxonum.

ANno dominicæ incarnationis secundum Dionisium. 519. Cerdicius & Këricus filius eius, secundum Anglicam Chronicam in Westsaxonia regnare cæperunt, & anno regni. 16. Cerdicius decessit, & Këricus solus regnavit, qui. 36. anno regni decessit. Cui filius suus Ceaulinus successit, &. 23. annis regnavit. Contra quem Ceolus, filius fratris sui Cuthwlf, quem ante biennium regē sub se fecerat, immeritò rebellauit, regnoq; expellēs, loco eius quinq; annis regnavit. Cuius post decessum Ceolulfus, filius Cuthæ, regni reginē suscepit, &. 14. anno regni decessit. Cui fratris sui Ceoli fili⁹, Kinegilsus successit, &. 24. anno regni sui à sancto Birino, primo Westsaxonū episcopo, cum sua gente, primus regum Occidentalium Saxonum, baptismum Christi suscepit, & anno sequenti filius suus rex Quichelmus (ab eodem episcopo baptizatus) defungitur. Decessit rex Kinegilsus anno regni. 31. & filius suus Coenwalchius regimen regni suscepit. Hic apud Orientales Anglos à sancto Felice, Eastanglorum episcopo primo, baptizatus est, & Wintoniæ ecclesiam (in qua sedes episcopalis est) construxit, & anno regni. 31. decessit. Cuius regina Sexburga vno post illum anno regnavit. Deinde Kenfus duobus annis secundum dicta regis Alfredi, iuxta verò Chronicam Anglicam filius eius Æscwinus ferè tribus annis regnavit. Cui successit Kentwinus regis Kinegilsi filius, &. 8. anno regni decessit. Cui Ceadwalla filius Kenbrihti, pronepotis regis Ceaulini, successit, qui pro Iesu Christi nomine

Linquens terrenum modico post tempore regnum,

Paparum sedem Romanam tendit ad urbem;

Sergius hunc sacra baptismatis abluit unda.

Hincq; fide plenus vesitatur nomine Petrus.

Calica.

Calica post scandit, sacris defunctus in Albis.

Cui successit in regnum Ina, filius subreguli Kenredi, abnepotis regis Ceaulini, Glastoniamq; construxit.

Et pro rege deo, regali culmine spreto,

Romam rex tendit, quo sancto sine quieuit.

Cuius germanus erat Ingelfus, ac germanæ sancta Cuthburga, & sancta Quenburga. Successit Ine in regnum Æthelhardus de prosopia Cerdicij regis oriundus, & anno regni. 14. obiit. Cui propinquus suus Cuthredus successit, & anno regni. 15. decessit. Cui Sigebertus filius Sigerici subreguli successit, & vno anno regnavit. Quē Kineulfus, de prosopia Cerdicij regis oriundus, regno exterminavit, & loco eius regnavit. Hunc anno regni. 30. Clito Kinhardus, filius Sigerici, & frater Sigeberti, occidit. Cui Brihtricus, de prosapia Cerdicij regis oriundus, successit: & anno regni. 15. decessit. Cui Egbertus, filius Alhmūdi subreguli, pronepotis regis Inæ, successit: & anno regni. 37. decessit. Cui filius suus Æthelulfus successit. Hic inter cetera bona quę gessit opera, omni anno. 300. manculas denariorum Romam portari precepit, centum in honorem sancti Petri, ad emendum oleum, quo impleantur omnia luminaria illius ecclesiæ in vespere Paschæ, & similiter in galli cantu: centum verò in honorem sancti Pauli eadem de causa: centum quoq; manculas vniuersali papæ apostolico. Decimam insuper totius regni partem ab omni regali seruitio & tributo liberauit, & pro redemptione animæ suæ & antecessorum suorum trino & vni deo immolauit. Quo mortuo, & Wintoniæ sepulto, filius eius Æthelbaldus regnum suscepit, & tertio regni anno decessit. Cui germanus suus Æthelbertus successit, & 5. annis regnavit. Post quem frater eius Æthelredus 8. annis regnavit. Quo regnante reges Northimbrorum Ælla & Osbrihitus, & rex Eastanglorum sanctus Eadmundus, à Danis Paganis occisi sunt, & eorum regna ab eisdem possessa. Defuncto Æthelredo, germanus suus Alfredus successit. Hic poetarum Saxoniorum peritissimus, in seruitio dei vigilantissimus, & in exequendis iudicijs indagator erat discretissimus. A patre Æthelulfo Romam mittitur, & à Papa Leone quar-

to in regem vngitur. Cui regina sua Ealsuitha duos filios, Eadwardum & Æthelwardum, & tres filias Æthelfledam Merciorum dominam, Æthelgeouam sanctimonialem, & Alftritham peperit. Cuius regni anno tertio, Burhredus rex Merciorum, à prædictis Danis regno expellitur. Deceßit autem rex Alfredus anno regni sui vicesimo nono; cui filius suus Eadwardus successit. Cui regina sua Eadgiua tres filios, Eadwinum, Eadmūdum, Eadredum, & sanctam Eadburgam, ac tres alias peperit filias, quarum vnā in coniugem habuit Otto Romanorum imperator, alteram Carolus rex Occidentalium Francorum, tertiam Sihtricus rex Northimbrorum. Æthelstanum autem filium primogenitum de Egwina fæmina nobilissima habuit. Et super omnes prouincias Angliæ vsq; ad flumen Humbri regnauit. Ac prius reges Walanorum: dein Scotorum, Northimbrorum, Stretwadalorum reges, in deditionem accepit. Quo mortuo, filius suus Æthelstanus illi in regnum successit. Post quem frater suus Eadmundus regnauit, & ex regina sancta Alfgiua duos filios Eadwium & Eadgarū habuit. Quo in palatio miserabiliter occiso, germanus suus Eadredus regnū suscepit, & anno regni. 10. deceßit. Cui Eadwius germani sui Eadmundi filius, successit: & anno regni quarto deceßit. Cui germanus suus Eadgarus anno ætatis suæ. 16. successit. Hic habuit ex Enea femina generosissima sanctum Eadwardum, & de sancta Wulfritha sanctam Eadgitham, ex regina verò Alftritha. Eadmundum & Æthelredum filios suscepit. Cuius regni anno. 4. sanctus Æthelwoldus in Veteri monasterio Wintoniæ, & anno 10. sanctus Oswaldus Wigornia, eius iussu (expulsis clericis) monachos constituere. Deceßit autem anno ætatis. 32. regni verò. 16. Eadwardū filiū regni hæredē relinquens. Qui regni sui anno. 3. iussu noueræ suæ Alftrithæ occiditur: cui in regnum successit frater suus Æthelredus. Hic ex Alfgiua Comitissæ Agilberti filia. 3. filios habuit, Eadmundum, Eadwium, & Æthelstanum, ac Eadgitham filiā. Ex Emma verò Ricardi Comitissæ Normanorum filia, duos filios suscepit, Alfredum & Eadwardum. Deceßit autem anno regni. 39. Cui filius suus Eadmūdus successit,

fit, qui duos filios Eadmundum & Eadwardum ex quadam nobilis prosapiæ fœmina habuit : sed eodem anno dolo Edrici Streonæ perimitur . Cuius post mortem Canutus, Suani regis Danorum filius, qui.7. mensibus ante mortem regis Æthelredi, Angliam magna cum classe hostiliter adierat, regimen regni suscepit, & prædictos filios regis Eadmundi in exilium misit . Quorum vnus, scilicet Eadmundus, in adolescentia mortuus est in Hungaria, Eadwardus verò Agatham filiam Germani imperatoris Henrici. 3. in matrimonium accepit, ex qua Margaretam reginam Scotorum, & Christianam virginem, & Clitonem Eadgarum suscepit. Anno verò regni sui. 19. rex Canutus, filio suo Hardecanuto, quem ei peperit regina Emma, rege constituto in Danemarchia, decessit. Cui filius suus Haraldus, quem ex Hamtunenſi Alfgiua habuit, in Anglia successit, &.5. anno post obitum patris decessit. Cui frater suus Hardecanutus successit, & 3. anno regni decessit. Cui frater suus ex parte matris Eadwardus, regis Æthelredi filius, successit. Anno regni. 23. rex Anglorum Eadwardus decessit. Cui ex ipsius concessione Comes Haraldus, filius Godwini Westsaxonum Ducis & Githæ sororis regis Danorum Suani, patris sancti Canuti martiris, successit: qui de regina Aldgitha, Comitissæ Alfgari filia, habuit filium Haraldum, eodemq; anno à Normanorum Comite Gulielmo peremptus est in bello. Cui & ipse successit in regnum. Hic de regina Matilde tres filios habuit, Robertum, Gulielmum, Henricum, & anno regni. 21. in Normania decessit. Cui filius suus Gulielmus successit, & anno regni. 13. in prouincia Iutarum, in Noua forreſta sagitta percussus, sine filiis occubuit. Cui in regnum frater suus iunior Henricus successit. Hic ex regina sua Matilde filium Gulielmum, & filiam habuit Matildem : quæ prius Romanorum imperatrix, postea facta est Comitissa Andegauenſium.

De regno Cantuariorum.

REges Cantuariorum dominabantur propriè in Cantia, in quo sunt hij episcopatus, archiepiscopatus Cantuariæ, & episcopatus Roffensis.

De regno Westsaxonum.

Reges Westsaxonum dominabātur in Wiltescire & Berke-scire, & Dorsetensi pagis: quibus est vnus episcopus, cuius est modo sedes Salesburia; quondam erat vel Ramesburia vel Scireburna. Et in Suthsexa, quæ aliquanto tempore habuit proprium regem, eratq; sedes episcopalis eius pagi antiquitus in Selesia, quæ est insula circumflua ponto, vt Beda narrat: vbi etiā beatus Wilfridus monasterium construxit, nunc habitat episcopus apud Cicestriam: & in pagis Suthātunensi & Suthreienſi, quibus est episcopus vnus qui habet sedem Wintonia; & in pago Sumerſetenſi, qui habebat olim apud Welles episcopum, qui nūc Bathoniæ est: & in Dōnania, quæ Deuenescire dicitur, & in Cornubia quæ nunc Cornugallia dicitur. Erantq; tunc duo episcopatus, vnus in Cridetuna & alter apud Sanctum Germanum. Nunc vnus, & est sedes eius Exonia.

De regno Merciorum.

Porro reges Merciorum dominabantur in pagis hijs, Glocestrenſi, Wigornienſi: in hijs est episcopus vnus, cuius sedes est Wigornia. Et in Cestrenſi & in Derbienſi & Staffordenſi, in hijs est episcopus vnus, & habet partem Warwicensis & Scrobesburienſis pagi: & est sedes eius apud Couentriam, quondam erat Lichesfeld. Et in Herefordenſi, habetq; episcopus dimidium pagum Scrobesburia, & partem Warewicensis & Glocestrenſis, possidens sedem in Herefordia. Et in Oxenfordia, Buckinghamſi, Hertfordenſi, Huntendunenſi, dimidia Bedefordenſi, Norhamtunenſi, Legeceſtrenſi, Lincolnienſi, quos regit episcopus qui modo habet sedem Lincolnia, quondam habebat apud Dorcaſtream. Et in Legeceſtrenſi & Snotingenſi, quorum Christianitas ad archiepiscopum Eboracensem spectat: habebaturq; ibi olim proprius episcopus, cuius sedes fuit apud Legeceſtream.

De

De regno Orientalium Anglorum.

Reges Orientalium Anglorum dominabantur in pago Gran-
tebrigenſi, & eſt ibi episcopus, cuius ſedes eſt apud Heli,
Et in Nortfolcia & Suthfolcia, & eſt ibi episcopus, cuius ſedes
eſt apud Norwicum, quondam erat apud Helmam, vel Theot-
fordiam.

De regno Orientalium Saxonum.

Reges Orientalium Saxonum dominabantur in Eſſſaxia, &
dimidio Hertfordenſi pago, habebaturq; & habetur episco-
pus Lundoniæ.

De regno Northanhimbrorum.

Reges Northanhimbrorum dominabantur in omni regione,
quæ eſt vltra Humbrum fluuium, vſque ad Scotiam: erantq;
ibi archiepiscopus Eboracenſis, episcopus Haguſtaldenſis, &
Rhipenſis; Lindiſfarnenſis, de Candida Caſa: at Haguſtal-
denſis & Rhipenſis defecerunt, Lindiſfarnenſis verò tranſſatus
eſt in Dūnelmum. Hæ erant partitiones regnorū, quāuis reges
pro viceſſitudine temporū modo hij modo illi terminos præ-
tergrederentur pro fortitudine, vel pro ignauia amitterent.

*De archiepiscopis Cantuarienſibus &
Eboracenſibus.*

Habebat autem ex antiquo Cantuarienſis archiepiscopus hos
epiſcopos, Lundoniensem, Wintoniensem, Roſſenſem, Sci-
reburnenſem, Wigornienſem, Herefordenſem, Licheſfeldenſem,
Seleſienſem, Legaceſtrenſem, Helmamenſem, Midnaceſtren-
ſem, Dommocēſem. Additi ſunt tempore regis Edwardi Senio-
ris, Cornubiensis, Cridienſis, Wellenſis, in Weſtſaxonia: & in
Mercijs, Dorceſtrenſis. Eboracenſis autem archiepiscopus ha-
bebat omnes trans Humbrū episcopos ſuæ ditioni ſubiectos:
Rhipenſem, Haguſtaldenſem, Lindiſfarnenſem, illum de Candi-
da Caſa, qui nunc Witerne dicitur, & omnes episcopos Scotiæ

& Orcadum: sicut Cantuariensis habet episcopos Hiberniæ & Walanorū. Perierunt iamdudū episcopatus Rhipēsis & Magu-
 italdeus, & Dominocēsis: nescio quo modo. Porro autē tem-
 pore regis Eadwardi Simplicis, Cornubiēsis & Cridienſis vniti
 sunt, qui episcopatus translatus est in Exoniam. Sub rege Guliel-
 mo Bastardo pronuntiatum est in Cōcilio, vt episcopi transeun-
 tes de villis, constituerent sedes suas in vrbibus diocesum sua-
 rum. Lichefeldensis ergo migravit in Cestriā, quæ olim Ciuitas
 Legionum dicebatur: Selesiensis in Cicestriam, Helmamensis in
 Thedford primò, postea in Norwicū: Scireburnēsis in Salesbe-
 riā, Dorcestrensis in Lincolnīā, nam Lindisfarnensis pridem
 veteri tempore transierat in Dunelmum, & nuper Wellensis in
 Bathoniam.

De sedibus episcoporum in Concilio.

CAntuariæ archiepiscopus Consilio præſidens, habeat à dex-
 tro latere archiepiscopum Eboracensem, & iuxta cum epis-
 copum Wintoniæ, à sinistro autem Lundoniensem. Quod si
 contigerit vt Cantuariensis primas defuerit, Eboracensis archi-
 episcopus Cōcilio præſidens, habeat à dextra parte Lun-
 doniensem episcopum, à sinistra Wintoniensem.

Cæteri secundum tempora ordinatio-
 num sedilia sua agnoscant.

Explicit liber de regali prosapia

Anglorum.

Isvaldas Vigornie sep. 365.
Aldulphus archipresul. Wig sep. 370.
Koffius Wicwif etus fol. 97
Wulstamus. Bag 463.
p. 538.

De Uethredo Sim. Duncelm. col. 79. B.
et Ann. 1018. col. 177. et Ann. 1072. col. 203. 4.

Collected & compiled

M. B. Quaritch

Sim. Duncelm. Florentium fere exhibet

ut et Continuatoris Annum primus 1. 2. 1118.

Quod habet col. 195. 196. 197. de Guilielmo
et Haraldo, ex Eadmero lib. 1. p. 4. 5. 6.

17021

